

RAPORT O STANIE GMINY 2025

Kraków, maj 2026 r.

Urząd Miasta Krakowa
Wydział Strategii i Funduszy Europejskich
si.umk@um.krakow.pl
Fot.: J. Graczyński/ B. Świerzowski/ www.krakow.pl

Spis treści

WSTĘP	7
I. KLUCZOWE POJĘCIA I DEFINICJE	8
II. KRAKÓW W KILKU LICZBACH	10
II.1. Demografia	10
II.2. Władze Krakowa	12
II.2.1. Prezydent Miasta Krakowa, Zastępcy	12
II.2.2. Rada Miasta Krakowa	12
II.2.3. Wartość mienia Gminy Miejskiej Kraków i spółki miejskie	12
III. FINANSE	14
III.1.1. Informacja o stanie finansów Miasta	14
IV. DZIEDZINY ZARZĄDZANIA	23
Administracja i cyfryzacja w kilku liczbach	25
IV.1.1. Wprowadzenie do Dziedziny Administracja i cyfryzacja	26
IV.1.2. Charakterystyka Usług publicznych	26
IV.1.3. Programy i Portfele Projektów	37
IV.1.4. Finanse	41
Bezpieczeństwo publiczne w kilku liczbach	42
IV.2.1. Wprowadzenie do Dziedziny Bezpieczeństwo publiczne	43
IV.2.2. Charakterystyka Usług publicznych	43
IV.2.3. Programy i instrumenty zarządzania strategicznego	56
IV.2.4. Finanse	59
Społeczeństwo obywatelskie w kilku liczbach	60
IV.3.1. Wprowadzenie do Dziedziny Społeczeństwo obywatelskie	61
IV.3.2. Charakterystyka Usług publicznych	61
IV.3.3. Programy i instrumenty zarządzania strategicznego	73
IV.3.4. Finanse	78
IV.4. OŚWIATA I WYCHOWANIE	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Oświata i wychowanie w kilku liczbach	79
IV.4.1. Wprowadzenie do Dziedziny Oświata i wychowanie	80
IV.4.2. Oferta edukacyjna Miasta	80
IV.4.3. Charakterystyka Usług publicznych	83
IV.4.4. Projekty edukacyjne	96
IV.4.5. Zadania inwestycyjne	100
IV.4.6. Programy i instrumenty zarządzania strategicznego	102
IV.4.7. Finanse	103
IV.5. PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ I NAUKA	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Przedsiębiorczość i nauka w kilku liczbach	104
IV.5.1. Wprowadzenie do Dziedziny Przedsiębiorczość i nauka	105
IV.5.2. Charakterystyka Usług publicznych	105
IV.5.3. Programy i instrumenty zarządzania strategicznego	123
IV.5.4. Działalność spółki Kraków Nowa Huta Przyszłości SA w Dziedzinie Przedsiębiorczość i nauka	126
IV.5.5. Finanse	128
IV.6. TURYSTYKA I PROMOCJA	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Turystyka i promocja w kilku liczbach	129
IV.6.1. Wprowadzenie do Dziedziny Turystyka i promocja	130
IV.6.2. Charakterystyka Usług publicznych	131
IV.6.3. Programy i instrumenty zarządzania strategicznego	143
IV.6.4. Finanse	145
IV.7. KULTURA I OCHRONA DZIEDZICTWA	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Kultura i ochrona dziedzictwa w kilku liczbach	146

IV.7.1. Wprowadzenie do Dziedziny Kultura i ochrona dziedzictwa	147
IV.7.2. Charakterystyka Usług publicznych	147
IV.7.3. Programy i instrumenty zarządzania strategicznego	158
IV.7.4. Finanse	163
IV.8. MIESZKALNICTWO	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Mieszkalnictwo w kilku liczbach	164
IV.8.1. Wprowadzenie do Dziedziny Mieszkalnictwo	165
IV.8.2. Charakterystyka Usług publicznych	165
IV.8.3. Programy i instrumenty zarządzania strategicznego	177
IV.8.4. Finanse	179
IV.9. OCHRONA I KSZTAŁTOWANIE ŚRODOWISKA	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Ochrona i kształtowanie środowiska w kilku liczbach	180
IV.9.1. Wprowadzenie do Dziedziny Ochrona i kształtowanie środowiska	181
IV.9.2. Charakterystyka Usług publicznych	181
IV.9.3. Inwestycje zrealizowane w 2025 roku	193
IV.9.4. Programy i instrumenty zarządzania strategicznego	193
IV.9.5. Finanse	199
IV.10. PLANOWANIE PRZESTRZENNE	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Planowanie przestrzenne w kilku liczbach	200
IV.10.1. Wprowadzenie do Dziedziny Planowanie przestrzenne	201
IV.10.2. Charakterystyka Usług publicznych	201
IV.10.3. Programy i instrumenty zarządzania strategicznego	208
IV.10.4. Finanse	210
IV.11. SPORT I REKREACJA	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Sport i rekreacja w kilku liczbach	211
IV.11.1. Wprowadzenie do Dziedziny Sport i rekreacja	212
IV.11.2. Charakterystyka Usług publicznych	212
IV.11.3. Wybrane inwestycje w Dziedzinie Sport i rekreacja	214
IV.11.4. Finanse	217
IV.12. TRANSPORT	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Transport w kilku liczbach	218
IV.12.1. Wprowadzenie do Dziedziny Transport	219
IV.12.2. Charakterystyka Usług publicznych	219
IV.12.3. Ważniejsze inwestycje zrealizowane przez MPK SA w Krakowie	230
IV.12.4. Programy i instrumenty zarządzania strategicznego	232
IV.12.5. Finanse	236
IV.13. GOSPODARKA KOMUNALNA	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Gospodarka komunalna w kilku liczbach	237
IV.13.1. Wprowadzenie do Dziedziny Gospodarka komunalna	238
IV.13.2. Charakterystyka Usług publicznych	238
IV.13.3. Programy i instrumenty zarządzania strategicznego	246
IV.13.4. Finanse	247
IV.14. POMOC I INTEGRACJA SPOŁECZNA	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Pomoc i integracja społeczna w kilku liczbach	248
IV.14.1. Wprowadzenie do Dziedziny Pomoc i integracja społeczna	249
IV.14.2. Charakterystyka Usług publicznych	249
IV.14.3. Programy i instrumenty zarządzania strategicznego	262
IV.14.4. Finanse	269
IV.15. ZDROWIE	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Zdrowie w kilku liczbach	270
IV.15.1. Wprowadzenie do Dziedziny Zdrowie	271
IV.15.2. Charakterystyka Usług publicznych	271
IV.15.3. Programy i instrumenty zarządzania strategicznego	279

IV.15.4. Finanse	285
V. SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI UCHWAŁ RADY MIASTA KRAKOWA	286
VI. DZIELNICE MIASTA KRAKOWA	291
VII. BUDŻET OBYWATELSKI	300
VIII. WSPÓŁPRACA KRAJOWA I MIĘDZYNARODOWA	6
VIII.1. Przynależność Krakowa do krajowych i regionalnych organizacji samorządowych	6
VIII.2. Współpraca międzynarodowa	6
IX. INFORMACJA O REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU KRAKOWA	10
IX.1. „Strategia Rozwoju Krakowa. Tu chcę żyć. Kraków 2030” z uwzględnieniem Dziedzin zarządzania	10
IX.2. Informacja o stopniu realizacji celów SRK 2030 – ramy finansowe, wskaźniki oraz Instrumenty Zarządzania Strategicznego	12
IX.2.1. Cel strategiczny I: Kraków – otwartą i harmonijną metropolią o znaczeniu międzynarodowym w sferach: innowacji, nauki, gospodarki i kultury	14
IX.2.2. Cel strategiczny II: Kraków – miasto rozwijające gospodarkę opartą na wiedzy	16
IX.2.3. Cel strategiczny III: Kraków – kreatywna i korzystająca z potencjału kulturowego nowoczesna metropolia	18
IX.2.4. Cel strategiczny IV: Kraków – miasto przyjazne do życia	19
IX.2.5. Cel strategiczny V: Silna wspólnota samorządowa mieszkańców Krakowa	22
IX.2.6. Cel strategiczny VI: Kraków – nowocześnie zarządzana metropolia	24
IX.3. Informacja o pracach nad „Strategią Rozwoju Krakowa. Tu chcę żyć. Kraków 2030.2050.”	27

Szanowni Państwo,

zachęcam do zapoznania się z „Raportem o stanie Gminy 2025”, który w syntetyczny sposób prezentuje najważniejsze dane dotyczące sytuacji społecznej, gospodarczej i finansowej Krakowa oraz stopnia realizacji kluczowych polityk miejskich.

Rok 2025 był dla Krakowa okresem dynamicznego rozwoju, ale i niemałych wyzwań. Samorząd konsekwentnie realizował działania ukierunkowane na podniesienie jakości życia jego

mieszkańców, zrównoważony rozwój miasta, a także wzmacnianie jego odporności na przyszłe wyzwania.

W minionym roku kontynuowaliśmy kluczowe inwestycje infrastrukturalne, z uwzględnieniem rozwoju transportu publicznego oraz poprawy dostępności komunikacyjnej.

Równolegle podejmowaliśmy działania na rzecz rozwoju usług publicznych, cyfryzacji, wzmacnialiśmy system edukacji, kulturę oraz aktywność społeczną Krakowianek i Krakowian. Niezmiennie ważna była dla nas troska o środowisko naturalne i poprawę jakości powietrza, a także rozwój terenów zielonych.

Kraków utrzymuje silną pozycję wśród największych miast w Polsce pod względem potencjału gospodarczego i jakości życia. Nowością tegorocznego raportu są zestawienia porównawcze umożliwiające ocenę dynamiki rozwoju na tle innych ośrodków.

„Raport o stanie Gminy 2025” to skondensowana pigułka, która w przystępny sposób pokazuje, jak Kraków funkcjonował i rozwijał się w 2025 roku.

Dziękując za wspólną pracę na rzecz Krakowa, zachęcam Państwa do lektury Raportu.

Aleksander Myszalski

Prezydent Miasta Krakowa
maj 2026 roku

I. Kluczowe pojęcia i definicje

W Raporcie posługujemy się językiem możliwie prostym i zwięzłym, pamiętając o różnorodności osób, które tworzą wspólnotę Krakowa. Używane w tekście formy w rodzaju męskoosobowym lub formy generyczne (np. mieszkaniec, użytkownik, przedsiębiorca) odnoszą się do wszystkich osób – kobiet, mężczyzn oraz osób nieidentyfikujących się z żadną płcią. Mają one charakter skrótowy i służą jedynie zwiększeniu czytelności dokumentu, nie wykluczając nikogo z grona odbiorców

„**Barometr Krakowski**” – badanie społeczne jakości życia i jakości usług publicznych w Krakowie realizowane jest od 2014 roku, w cyklu dwuletnim. Jego celem jest poznanie opinii mieszkańców na temat rozwoju i funkcjonowania miasta w poszczególnych obszarach zarządzania Krakowem, monitorowanie opinii o jakości świadczonych usług i reagowanie na oczekiwania. Wybrane elementy badania, w postaci wskaźników rozwoju, wykorzystywane są także do monitorowania realizacji „Strategii Rozwoju Krakowa. Tu chcę żyć. Kraków 2030”. Raport z badania dostępny jest na portalu Rozwój Krakowa, pod adresem strategia.krakow.pl

Dziedziny zarządzania – jednolite pod względem merytorycznym obszary działań Gminy (stanowiące zarazem kluczowe obszary życia mieszkańców) określone w stosownych zarządzeniach Prezydenta Miasta i w Systemie STRADOM. W Zintegrowanym Systemie Zarządzania Gminą Miejską Kraków Dziedziny zarządzania są wymiarami grupującymi m.in. wskaźniki dziedzinowe w Katalogu wskaźników Jakości Życia i Jakości Usług Publicznych (JŻ i JUP). Każda Dziedzina zawiera określone Usługi publiczne zdefiniowane na poziomie strategicznym, zadania budżetowe i ich działania. Dziedziny zarządzania obejmują także Programy strategiczne i stanowią punkty odniesienia dla celów strategicznych.

Instrumenty Zarządzania Strategicznego (IZS) – podstawowe instrumenty realizacji Strategii tj. Program, Projekt, Portfel projektów, określające szczegółowe działania dla osiągnięcia celów uzgodnionych w Strategii.

Usługa publiczna:

- Na poziomie strategicznym oznacza działanie lub zespół działań wykonywanych na rzecz wspólnoty przez podmiot publiczny lub z udziałem środków publicznych w celu wytworzenia pewnego dobra publicznego lub społecznego. Usługi publiczne są udostępniane lub wytwarzane w sposób i w stopniu określonym zazwyczaj w przepisach prawa lub/i w politykach jednostek samorządu terytorialnego. Usługi publiczne wytwarzane są w ramach Dziedzin zarządzania i dotyczą jednego lub wielu zadań bieżących.
- Na poziomie operacyjnym – usługa biznesowa świadczona przez UMK (wg ściśle określonej procedury) na rzecz osób fizycznych, podmiotów gospodarczych oraz organizacji, służąca realizacji zadań publicznych lub wywiązywaniu się osób fizycznych, podmiotów gospodarczych i organizacji z obowiązków wobec państwa i wspólnoty lokalnej. W dalszej części raportu stosuje się termin usługi administracyjne.

Wydatki związane z realizacją Usług publicznych – wydatki bieżące związane z realizacją Usług publicznych (na poziomie strategicznym i operacyjnym) obejmujące wydatki rzeczowe oraz wydatki związane z utrzymaniem stanowisk pracy zadań bieżących powiązanych z Usługami publicznymi.

Wydatki niezwiązane bezpośrednio z realizacją Usług publicznych – wydatki realizowane w ramach Dziedziny zarządzania niezwiązane bezpośrednio z realizacją Usług publicznych,

do których zalicza się wydatki związane z realizacją zadań projektowych, w tym zadań inwestycyjnych i zadań bieżących, z uwzględnieniem zadań Dzielnic i budżetu obywatelskiego.

II. Kraków w kilku liczbach

Kraków jest stolicą województwa małopolskiego, położony jest niemal w jego centrum i jest centrum administracyjnym, biznesowym, kulturowym i akademickim. Jest to drugie co do wielkości miasto w Polsce, zarówno pod względem liczby ludności, jak i powierzchni lądowej. Zajmuje 326,91 km² i jest podzielony na 18 pomocniczych dzielnic (I–XVIII). Kraków rozciąga się z zachodu na wschód pomiędzy 19°47'35" E a 20°13'02" E i z południa na północ między 49°58'04" N a 50°07'32" N. Rozciągłość z południa na północ wynosi 18 km, a z zachodu na wschód – 31 km.

II.1. Demografia

ogółem

816 614

kobiety

433 891

urodzenia

6 980

zgony

7 374

W 2025 roku 31 grudnia według statystyki publicznej w Krakowie:

- mieszkało 816 614 osób (w 2024 roku: 809 168 osób),
- gęstość zaludnienia wyniosła 2 498 osób na 1 km²,
- kobiety stanowiły 53,1% populacji (liczba kobiet: 433 891),
- zawarto małżeństw 4 477 (w 2024 roku: 4 260),
- urodziło się 6 980 dzieci (w 2024 roku: 7 057),
- zmarło 7 374 osób (w 2024 roku: 7 559 osób),

W ujęciu rocznym odnotowano wzrost liczby mieszkańców o 7 446 osób, wzrost liczby małżeństw o 5,1%, spadek liczby zgonów o 2,5%, spadek liczby urodzeń żywych o 1,1%.

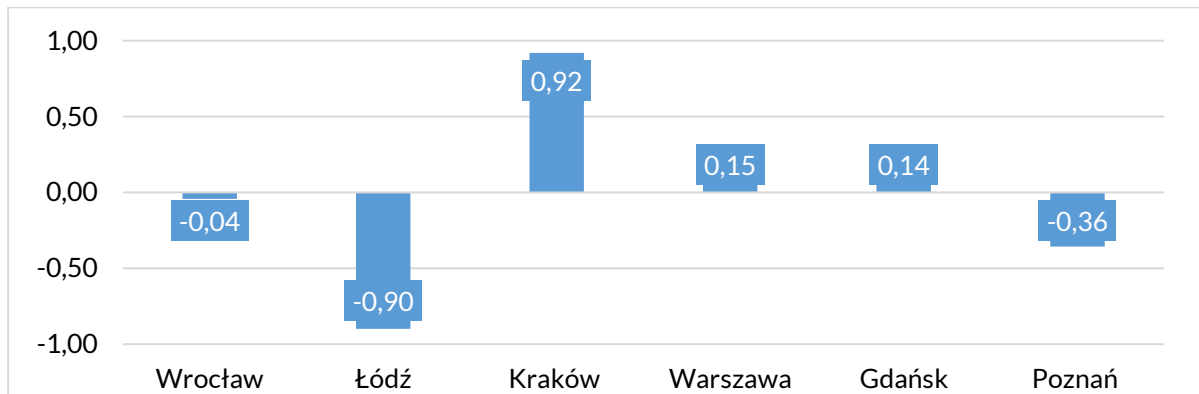
Przyrost naturalny Krakowa był ujemny: -394 osób (-502 w 2024 roku).

Współczynnik przyrostu naturalnego wyniósł: -0,5‰.

Saldo migracji w Krakowie było dodatnie i wyniosło 5 824 osoby a na współczynnik na 1000 mieszkańców 7,2‰.

Porównaniu do miast referencyjnych wzrost liczby mieszkańców był w Krakowie najwyższy i wyniósł 0,92%. W Warszawie osiągnął wartość 0,15%, w Gdańsku 0,14%, we Wrocławiu doszło do minimalnego spadku o 0,04%, w Poznaniu o 0,36%, a w Łodzi spadek wyniósł aż 0,90%.

Rysunek. II.1. Zmiany liczby ludności w 2025 roku (2024=100)

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

We wszystkich miastach zanotowano ubytek naturalny, przy czym w Krakowie był on najmniejszy i wyniósł -0,49‰.

Saldo migracji w Krakowie było dodatnie i wyniosło 5 824 osoby (7,18‰), przy napływie 12 514 osób i odpływie 6 690 osób. Była to najwyższa wartość w porównaniu do innych dużych miast, gdzie dodatnie saldo migracji notowano w Gdańsku 3,16‰, w Warszawie 2,00‰ i Wrocławiu 1,24‰, zaś ujemne było w Łodzi -1,18‰ i Poznaniu -0,66‰.

Tabela II.1. Przyrost naturalny i saldo migracji w największych miastach Polski w latach 2021-2025

Przyrost naturalny (‰)						
	Wrocław	Łódź	Kraków	Warszawa	Gdańsk	Poznań
2021	-2,02	-9,96	-1,00	-2,29	-2,13	-2,79
2022	-1,38	-7,85	-0,46	-1,30	-1,83	-2,59
2023	-1,77	-7,43	-0,51	-1,91	-1,47	-2,66
2024	-1,93	-7,82	-0,62	-1,29	-2,22	-3,12
2025	-1,78	-8,00	-0,49	-1,23	-2,12	-2,91
Saldo migracji (‰)						
	Wrocław	Łódź	Kraków	Warszawa	Gdańsk	Poznań
2021	1,43	-1,94	4,04	1,92	2,07	-2,20
2022	1,52	-1,66	2,35	1,49	1,78	-2,85
2023	1,43	-2,33	4,05	1,67	3,18	-1,98
2024	0,94	-1,89	4,05	2,36	3,75	-2,03
2025	1,24	-1,18	7,18	2,00	3,16	-0,66

Źródło: Bank Danych lokalnych, GUS

II.2. Władze Krakowa

Organem stanowiącym i kontrolnym jest Rada Miasta Krakowa, a organem wykonawczym Prezydent Miasta Krakowa.

II.2.1. Prezydent Miasta Krakowa, Zastępcy

Prezydent wykonuje swoje zadania przy pomocy Urzędu Miasta Krakowa, miejskich jednostek organizacyjnych oraz powiatowych służb, inspekcji i straży.

Prezydentem IX kadencji jest Aleksander Miszański.

Schemat organizacyjny i Regulamin Organizacyjny UMK na koniec 2025 roku określało zarządzenie nr 2454/2025 Prezydenta Miasta Krakowa z 20 października 2025 roku.

Zastępcy Prezydenta, Skarbnik, Sekretarz w 2025 roku (IX kadencja 2024-2029):

- I Zastępca Prezydenta: Stanisław Mazur,
- II Zastępca Prezydenta: Łukasz Sęk,
- III Zastępca Prezydenta: Stanisław Kracik,
- IV Zastępca Prezydenta: Maria Kłaman,
- Sekretarz Miasta Krakowa: Antoni Fryczek,
- Skarbnik Miasta Krakowa: Małgorzata Okarmus.

II.2.2. Rada Miasta Krakowa

Przewodniczącym Rady Miasta Krakowa na IX kadencję w 2025 roku był: Jakub Kosek, a wiceprzewodniczącymi:

- Iwona Chamielec,
- Michał Drewnicki,
- Łukasz Maślona.

II.2.3. Wartość mienia Gminy Miejskiej Kraków i spółki miejskie

Tabela II.1. Wartość mienia Gminy Miejskiej Kraków w latach 2022-2025 (w zł)

	2022	2023	2024	2025
Wartość mienia (netto ¹), z tego:	63 193 646 041	64 326 020 317	65 318 990 363	67 094 489 338
aktywa trwałe, w tym m.in.:	62 494 742 317	63 485 909 754	64 496 077 081	65 732 547 055
grunty	49 832 725 514	50 073 215 604	50 670 496 675	51 559 378 745
budynki i lokale	3 577 548 539	3 771 654 951	3 898 966 521	3 892 052 678
obiekty inżynierii lądowej i wodnej	3 833 509 540	4 017 583 711	4 463 942 590	4 415 105 486
aktywa obrotowe	698 903 724	840 110 563	822 913 282	1 361 942 283

¹wartość pomniejszona o odpisy umorzeniowe i aktualizujące

Źródło: Informacja o stanie mienia komunalnego GMK

W 2025 roku nastąpił wzrost wartości majątku netto (tj. wartość pomniejszona o odpisy umorzeniowe oraz aktualizacje), w tym aktywów trwałych oraz aktywów obrotowych.

W analizowanym okresie nastąpił wzrost o 2,7% wartości tego mienia.

Szczegółowe informacje o stanie mienia są w zarządzeniu PMK nr 637 z 31 marca 2026 roku zamieszczone pod adresem Zarządzenia Prezydenta Miasta Krakowa- Biuletyn Informacji Publicznej Miasta Krakowa - BIP MK.

W 2025 roku w Gminie Miejskiej Kraków funkcjonowało 11 jednoosobowych spółek:

- Krakowski Holding Komunalny SA w Krakowie,
spółki zależne od Krakowskiego Holdingu Komunalnego SA:
 - Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej SA,
 - Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne SA w Krakowie,
 - Wodociągi Miasta Krakowa SA,
 - Arena Kraków SA,
- Agencja Rozwoju Miasta Krakowa sp. z o.o.,
- Centrum Giełdowe Balicka sp. z o.o.,
- Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania sp. z o.o.,
- Trasa Łagiewnicka SA,
- KRAKÓW5020 sp. z o. o. w likwidacji,
- Prestige GSM sp. z o. o..

Udziały Gminy Miejskiej Kraków w spółkach:

- 99,62% Kraków Nowa Huta Przyszłości SA,
- 50% Igrzyska Europejskie 2023 sp. z o.o., w likwidacji,
- 17,01% Towarzystwo Budownictwa Społecznego „KRAK-SYSTEM” SA,
- 10,68% KZN SIM Ziemia Krakowska sp. z o. o.,
- 1,04% Międzynarodowy Port Lotniczy im. Jana Pawła II Kraków Balice sp. z o.o.,
- 0,31% Krakowski Park Technologiczny sp. z o.o.,
- 0,20% Agencja Rozwoju Gospodarczego Kraków-Wschód sp. z o.o.,
- 0,11% ZMK SA.

W dniu 4 grudnia 2024 roku Rada Miasta Krakowa uchwałą nr XVI/370/24 wyraziła zgodę na rozwiązanie spółki KRAKÓW5020 sp. z o. o. z dniem 2 stycznia 2025 roku Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Spółki podjęło uchwałę o jej rozwiązaniu.

Na mocy postanowienia Sądu z dnia 29 stycznia 2025 roku Gmina Miejska Kraków nabyła w całości z dobrodziejstwem inwentarza spadek w postaci wszystkich udziałów Prestige GSM sp. z o.o. o łącznej wartości 5 000 zł. Obecnie podejmowane są kroki w kierunku rozwiązania spółki.

W dniu 14 marca 2025 roku Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki Igrzyska Europejskie 2023 sp. z o. o. podjęło uchwałę w sprawie rozwiązania spółki i otwarcia jej likwidacji.

W dniu 19 grudnia 2025 roku pomiędzy Gminą Miejską Kraków a ZMK S.A została zawarta umowa sprzedaży wszystkich akcji spółki ZMK S.A. w celu ich umorzenia.

III. Finanse

III.1.1. Informacja o stanie finansów Miasta

III.1.1.1. Sytuacja finansowa Miasta

W 2025 roku amerykańska agencja ratingowa Standard & Poor's (S&P) podtrzymała długoterminową ocenę wiarygodności kredytowej Miasta na poziomie A- oraz oceniła perspektywę jako stabilną. Ocena wiarygodności kredytowej Krakowa jest najwyższą z możliwych do uzyskania przez jednostkę samorządu terytorialnego w kraju, zgodnie z zasadą nieprzyznawania ratingu wyższego niż rating państwa.

Utrzymanie ratingu Miasta Krakowa na dotychczasowym poziomie wynikało m.in. z znacznych korzyści płynących z reformy finansowania samorządów, w tym ustabilizowania dochodów oraz stworzenia warunków do wzrostu wpływów z podatków dochodowych PIT oraz CIT.

Agencja ratingowa Standard & Poor's w uzasadnieniu oceny ratingowej Krakowa, zwróciła uwagę na rozważne zarządzanie finansami Miasta, zmierzające do ograniczenia deficytu oraz wzrostu nadwyżki operacyjnej, ostrożne działania oszczędnościowe wraz z efektywną polityką inwestycyjną. Dodatkowo agencja S&P podkreśliła, że Kraków jest jednym z najbogatszych oraz najszybciej rozwijających się miast w Polsce o korzystnym profilu społeczno-ekonomicznym.

W celu przeprowadzenia oceny sytuacji finansowej Krakowa oraz spełnienia zapisów ustawy o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 roku, od 2011 roku sporządzania jest Wieloletnia Prognoza Finansowa Miasta Krakowa (WPF). Tworzenie projekcji poszczególnych kategorii dochodów i wydatków budżetowych oraz przychodów i rozchodów Miasta, pozwala na dokonanie analizy możliwości inwestycyjnych wraz z oceną zdolności kredytowej.

Wieloletnia Prognoza Finansowa Miasta Krakowa zawiera także informacje na temat spełnienia wymogów wynikających z art. 242 oraz art. 243 ustawy o finansach publicznych. Wskazane przepisy ustawy są kluczowe do przeprowadzenia oceny sytuacji finansowej Miasta, gdyż dotyczą równoważenia budżetu w części dotyczącej dochodów i wydatków bieżących oraz indywidualnego wskaźnika zadłużenia.

Na koniec roku 2025 – pomimo racjonalizowania wydatków bieżących, poszukiwania nowych źródeł dochodów, wykorzystywania preferencyjnych środków zewnętrznych z Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności, nie udało się osiągnąć nadwyżki operacyjnej. Oznacza to, że wydatki bieżące przewyższyły dochody bieżące Miasta. Jednocześnie nie została spełniona reguła wynikająca z art. 242 ustawy o finansach publicznych, zakazująca planowania wydatków bieżących wyższych niż dochody bieżące powiększone o określone przychody.

Należy zaznaczyć, iż niespełnienie relacji wynikające z art. 242 ustawy o finansach publicznych, nie wywołuje żadnych skutków prawnych ze względu na czasowe wprowadzenie

odstępstw od sztywnej zasady równoważenia budżetu w części dotyczącej dochodów i wydatków bieżących.

Zgodnie ze znowelizowanymi przepisami, w latach 2024-2029 jednostka samorządowa może w danym roku budżetowym przekroczyć wskazaną relację, o której mowa w art. 242 ust. 1 i 2, jeżeli w latach 2022-2029 suma przekroczeń tej relacji nie będzie wyższa od sumy nadwyżek wynikających z tej relacji w poszczególnych latach.

Na podstawie sprawozdania z wykonania Budżetu Miasta Krakowa za rok 2025, można określić, iż relacja wynikająca z art. 243 ustawy o finansach publicznych nie została spełniona. Reguła ta określa limit zadłużenia jednostek samorządu terytorialnego poprzez wskaźnik relacji spłat zobowiązań do dochodów bieżących budżetu.

Dzięki złagodzeniu zasad zadłużania się przez samorządy, w latach 2024-2029 niezachowanie relacji zdefiniowanej w art. 243 jest dopuszczone prawem przy uwzględnieniu określonych warunków wynikających z art. 296c ustawy o finansach publicznych.

Zgodnie z art. 296c ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (z późn. zm.):

- W latach 2024–2029 relacja, o której mowa w art. 243 ust. 1, może nie być zachowana, jeżeli prognozowana łączna kwota długu jednostki samorządu terytorialnego na koniec roku nie przekroczy 100% planowanych dochodów ogółem tej jednostki w danym roku budżetowym, pomniejszonych o planowane kwoty dotacji i środków o podobnym charakterze oraz powiększonych o przychody z tytułów określonych w art. 217 ust. 2 pkt 4–8, nieprzeznaczone na sfinansowanie deficytu budżetowego.
- W latach 2024-2029 łączna kwota długu jednostki samorządu terytorialnego, w której prognozuje się na koniec danego roku niezachowanie relacji, o której mowa w art. 243 ust. 1, nie może przekraczać 100% wykonanych w danym roku budżetowym dochodów ogółem tej jednostki, pomniejszonych o kwoty wykonanych dotacji i środków o podobnym charakterze oraz powiększonych o przychody z tytułów określonych w art. 217 ust. 2 pkt 4–8, nieprzeznaczone na sfinansowanie deficytu budżetowego.

III.1.1.2 Dochody budżetu Miasta Krakowa

Szczegółowe informacje na temat realizacji budżetu Miasta Krakowa za rok 2025 – sporządzone zgodnie z wymaganiami wynikającymi z przepisów prawa, zostały przedstawione w dokumencie pn. Sprawozdanie z wykonania Budżetu Miasta Krakowa za 2025 rok.

W 2025 roku dochody budżetu Miasta Krakowa wyniosły **9,7 mld zł**, co stanowiło 99% rocznego planu. Od 1 stycznia 2025 roku obowiązuje nowy model dochodów jednostek samorządowych polegający na zwiększeniu znaczenia udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT) oraz osób prawnych (CIT). Zmiana ta miała na celu wzmocnienie samodzielności finansowej gmin i stabilizację sytuacji budżetowej poprzez powiązanie dochodów z potencjałem dochodowym mieszkańców oraz podatników określonej jednostki samorządu terytorialnego.

Główne źródła dochodów gmin stanowią:

- dochody własne,
- subwencja ogólna,
- dotacje celowe z Budżetu Państwa,
- udziały w podatkach dochodowych od osób fizycznych (PIT).

Do dochodów własnych zalicza się w szczególności wpływy z podatków lokalnych (m.in. podatek od nieruchomości), wpływy z podatku od czynności cywilnoprawnych – silnie uzależnionych od koniunktury na rynku nieruchomości oraz opłaty, w tym opłatę za zajęcie pasa drogowego.

Gmina uzyskuje również dochody z gospodarowania mieniem komunalnym, obejmujące sprzedaż nieruchomości, dzierżawę, najem i opłaty z tytułu użytkowania wieczystego. Dochody z tytułu sprzedaży biletów komunikacyjnych stanowią 4,2% gminnych dochodów, a wpływy z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi – 4,3% dochodów ogółem.

Tabela III.1.1. Wykonanie oraz procentowa struktura dochodów, a także wskaźnik realizacji poszczególnych źródeł dochodów w stosunku do planu na dzień 31.12.2025 roku

Wyszczególnienie	Plan po zmianach na 31.12.2025 [zł]	Wykonanie na 31.12.2025 [zł]	Procentowa struktura wykonania (kol. 3)	Wskaźnik realizacji (kol. 3:2)
1	2	3	4	5
A. Dochody własne	3 355 306 913	3 274 867 971	33,9%	97,6%
I. Podatki lokalne, w tym:	889 957 009	854 939 644	8,8%	96,1%
1. Podatek od nieruchomości	861 296 009	826 435 554	8,5%	96,0%
II. Podatki pobierane przez urzędy skarbowe	208 275 000	188 850 431	2,0%	90,7%
III. Opłaty	234 538 590	245 655 601	2,5%	104,7%
IV. Dochody z mienia	313 704 242	314 514 665	3,3%	100,3%
V. Wpływy ze sprzedaży biletów komunikacji miejskiej	427 500 000	404 763 754	4,2%	94,7%
VI. Inne dochody	835 532 072	815 240 616	8,4%	97,6%
VII. Opłata za wydawanie zezwoleń na sprzedaż alkoholu	35 800 000	35 759 299	0,4%	99,9%
VIII. Opłata za wywóz śmieci	410 000 000	415 143 961	4,3%	101,3%
B. Udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa	5 493 617 732	5 493 617 733	56,8%	100,0%
I. Podatek dochodowy od osób fizycznych	4 983 456 173	4 983 456 174	51,5%	100,0%
II. Podatek dochodowy od osób prawnych	510 161 559	510 161 560	5,3%	100,0%
C. Subwencje i dotacje	829 261 203	817 340 299	8,5%	98,6%
I. Subwencja ogólna	145 655 367	145 655 368	1,5%	100,0%
II. Dotacje na zadania zlecone	439 187 667	435 390 787	4,5%	99,1%
III. Dotacje na zadania własne	167 296 609	160 399 675	1,7%	95,9%
IV. Dotacje otrzymane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	3 448 400	2 782 630	0,0%	80,7%

V. Dotacje otrzymane na podstawie porozumień z innymi jednostkami samorządu terytorialnego	73 673 160	73 111 840	0,8%	99,2%
DOCHODY RAZEM	9 678 185 847	9 585 826 003	99,1%	99,0%
D. Środki ze źródeł zagranicznych	95 963 811	86 039 118	0,9%	89,7%
I. Dotacje celowe lub płatności w ramach budżetu środków europejskich	44 649 362	46 233 990	0,5%	103,5%
II. Pozostałe	51 314 449	39 805 128	0,4%	77,6%
DOCHODY OGÓŁEM	9 774 149 658	9 671 865 122	100,0%	99,0%

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu Miasta Krakowa za rok 2025

Tabela III.1.2. Wykonanie dochodów Miasta Krakowa za 2025 rok wraz z procentowym wzrostem bądź spadkiem w stosunku do poprzedniego roku

Wyszczególnienie	Wykonanie na 31.12.2024 [zł]	Wykonanie na 31.12.2025 [zł]	Wzrost 2024-2025	Spadek 2024-2025
Dochody bieżące, w tym:	8 668 316 333	9 470 074 791	9,2%	
dochody własne	2 894 117 047	3 140 628 118	8,5%	
środki ze źródeł zagranicznych	21 522 623	47 908 310	122,6%	
Dochody majątkowe, w tym:	343 650 516	201 790 331		41,3%
dochody własne	213 901 414	134 239 853		37,2%
środki ze źródeł zagranicznych	107 571 893	38 130 809		64,6%
Dochody ogółem	9 011 966 849	9 671 865 122	7,3%	

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetu Miasta Krakowa za lata 2024-2025

III.1.1.3. Wydatki budżetu Miasta Krakowa

W 2025 roku wydatki budżetu Miasta Krakowa wyniosły **10,6 mld zł**, co stanowiło 97,6% planu finansowego na dzień 31 grudnia 2025 roku. Plan wydatków bieżących na koniec roku wyniósł 9,7 mld zł oraz został zrealizowany w 98,5%. Natomiast plan wydatków majątkowych wyniósł 1,1 mld zł i został zrealizowany w 90,3%.

Wydatki bieżące zostały zrealizowane w kwocie **9,6 mld zł**, co stanowiło 98,5% rocznego planu po zmianach.

Tabela III.1.3. Realizacja wydatków bieżących Miasta Krakowa w latach 2023-2025

	2023	2024	2025
Wykonanie wydatków bieżących w stosunku do planu na dzień 31 grudnia danego roku	98,4%	98,6%	98,5%

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetu Miasta Krakowa za lata 2023-2025

Wydatki majątkowe zostały zrealizowane w wysokości **1,0 mld zł**, co stanowiło 90,3% rocznego planu po zmianach.

Tabela III.1.4. Realizacja wydatków majątkowych Miasta Krakowa w latach 2023-2025

	2023	2024	2025
--	------	------	------

Wykonanie wydatków majątkowych w stosunku do planu na dzień 31 grudnia danego roku	93,9%	89,7%	90,3%
--	-------	-------	-------

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetu Miasta Krakowa za lata 2023–2025

Tabela III.1.5. Wykonanie poszczególnych kategorii wydatków majątkowych Miasta Krakowa za 2025 rok wraz z procentowanym wzrostem bądź spadkiem w stosunku do ubiegłego roku

Wyszczególnienie	Wykonanie 2024 [zł]	Wykonanie 2025 [zł]	Wzrost 2024-2025	Spadek 2024-2025
Inwestycje ogólnomiejskie	780 663 019	799 435 257	2,4%	
w tym ze środków Unii Europejskiej	2 304 839	34 064 284	1 377,9%	
Udziały w spółkach	123 314 953	206 700 442	67,6%	
Zadania inwestycyjne dzielnic	13 369 878	18 334 277	37,1%	
Zwroty dotacji oraz płatności, w tym wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 Ustawy o finansach publicznych (Wydatkowanie środków Unii Europejskiej), pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości, dotyczące wydatków majątkowych	10 559 903	27 598		99,7%

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu Miasta Krakowa za lata 2024-2025

III.1.1.4. Zadłużenie Miasta Krakowa

Zadłużenie Miasta Krakowa na koniec 2025 roku wyniosło **7,9 mld zł**, odznaczając się wzrostem o 15,1% względem roku poprzedniego.

W 2025 roku przychody zwrotne zostały pozyskane z emisji obligacji i preferencyjnych pożyczek z Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększenia Odporności (KPO). Charakterystyka zaciągniętego długu przedstawiała się następująco:

- obligacje wyemitowane na łączną kwotę 1 351 064 000 zł, z terminem wykupu określonym dla danej serii, wynoszącym od 4 do 18 lat i karencją wynoszącą od 3 do 14 lat,
- preferencyjne pożyczki z Krajowego Planu Odbudowy i Wspierania Odporności zaciągnięte na łączną kwotę 49 624 726 zł.

Pozyskane przychody zwrotne zostały przeznaczone na sfinansowanie deficytu budżetowego (w tym sfinansowanie wkładu własnego na programy, projekty oraz zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publicznych) i spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu emisji obligacji oraz kredytów i pożyczek.

Dodatkowo kwota obsługi długu publicznego Miasta wyniosła 415 277 838 zł.

III.1.1.5. Wskaźniki obrazujące wykonanie budżetu Miasta Krakowa

Najważniejszymi wskaźnikami obrazującymi równowagę finansową Miasta i możliwości obsługi zadłużenia są: wynik operacyjny (nadwyżką bądź deficyt budżetowy), wynik budżetu oraz reguła wynikająca z art. 242 ustawy o finansach publicznych.

Deficyt operacyjny to ujemna różnica między dochodami a wydatkami bieżącymi.

Nadwyżka operacyjna to dodatnia różnica między dochodami a wydatkami bieżącymi.

Dodatkowo nadwyżka operacyjna stanowi wskaźnik obrazujący sytuację finansową gminy wraz ze zdolnością do spłaty zobowiązań oraz możliwością samodzielnego finansowania inwestycji. Wysokość nadwyżki operacyjnej wskazuje na to, jaka część dochodów bieżących pozostaje do dyspozycji gminy po sfinansowaniu obligatoryjnych wydatków bieżących łącznie z kosztami obsługi długu. Im wyższa wartość nadwyżki operacyjnej, tym większa możliwość realizacji nowych przedsięwzięć majątkowych poprzez bezpośrednie ich finansowanie bądź w formie pośredniej poprzez spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań na cele inwestycyjne.

Na koniec roku 2025 Miasto zanotowało deficyt operacyjny w wysokości 124 621 624 zł. Wynik ten poprawił się w znacznym stopniu w stosunku do roku poprzedniego. Deficyt operacyjny zmniejszył się bowiem o 52,2% w stosunku do roku 2024.

Zmniejszający się deficyt operacyjny stanowi o poprawie kondycji finansowej Miasta Krakowa. Zmiany w zakresie ustawodawstwa, racjonalizowanie wydatków bieżących, poszukiwanie dodatkowych źródeł dochodów i efektywne wykorzystywanie środków w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności wpływają na stabilizowanie się sytuacji finansowej gminy oraz stwarzają szansę na dynamiczny oraz zrównoważony rozwój Miasta.

Kolejnymi wskaźnikami biorącymi udział w ocenie stanu finansowania gminy są:

Deficyt budżetowy to ujemna różnica między dochodami a wydatkami budżetu.

Nadwyżka budżetowa to dodatnia różnica między dochodami a wydatkami budżetu.

Wykonanie budżetu Miasta Krakowa za rok 2025 zakończyło się deficytem budżetowym, który został wyliczony na łączną kwotę 947 328 867 zł, odznaczając się wzrostem o 12,1% względem roku poprzedniego.

Deficyt budżetowy został sfinansowany z następujących źródeł:

- sprzedaż papierów wartościowych wyemitowanych przez Gminę,
- przychody z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych i dotacji na realizację programu, projektu i zadania finansowania z tych środków,
- wolne środki jako nadwyżki środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu (innych niż określone w art. 217 ust. 2 pkt 5 i 8 ustawy o finansach publicznych, w tym wynikających z rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych),
- przychody z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów oraz wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zadaniami wykonania budżetu określonymi w odrębnych ustawach.

Dodatkowy wskaźnik świadczący o potencjalne rozwojowym jednostki samorządowej stanowi również kwota pozyskanych środków ze źródeł zagranicznych niepodlegających zwrotowi. Ich wielkość obrazuje zdolność gminy do absorpcji oraz wykorzystania środków bezzwrotnych na realizację programów, projektów bądź zadań współfinansowanych z budżetu Unii Europejskiej oraz Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (ETFA).

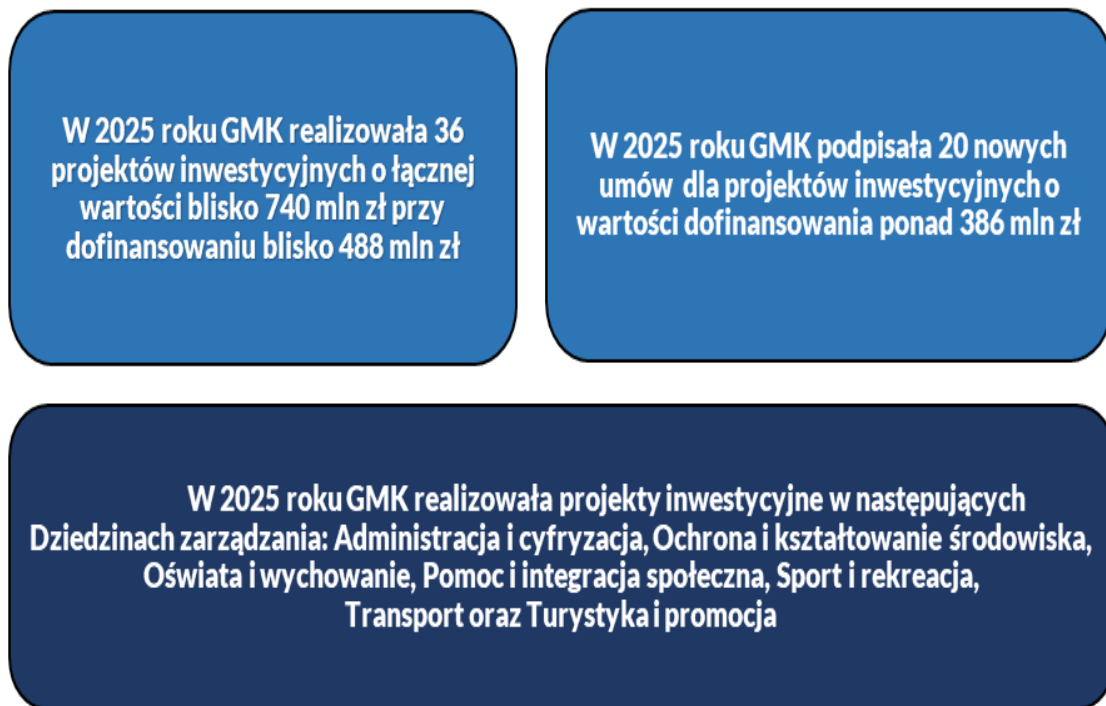
III.1.1.6. Informacja na temat pozyskiwania i wykorzystania środków bezzwrotnych ze źródeł zagranicznych

W 2025 roku dochody ze źródeł zagranicznych osiągnęły wartość około **86 mln zł**, z czego ponad 46 mln stanowiły dotacje celowe bądź płatności w ramach budżetu środków europejskich. Natomiast środki pozyskane z mechanizmów finansowania spoza Unii Europejskiej wyniosły łącznie blisko 40 mln zł. W puli dochodów ze źródeł zagranicznych, środki bieżące stanowiły przeszło 48 mln zł, a środki inwestycyjne wyniosły łącznie około 38 mln zł. Dodatkowo budżet spółek miejskich uzyskał łącznie ponad 140 mln zł ze środków europejskich.

Na realizację zadań inwestycyjnych oraz nieinwestycyjnych Gmina Miejska Kraków pozyskiwała środki w ramach następujących źródeł finansowania:

- Program Fundusze Europejskie dla Małopolski (FEM),
- Program Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC),
- Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO),
- Program Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego (FERS),
- Program Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS),
- Programy zarządzane przez Komisję Europejską i pozostałe instytucje unijne, w tym: LIFE, Horyzont Europa, URBACT, Interreg, European Urban Initiative, Instrument Łącząc Europę.

Rysunek III.1.1. Krakowskie projekty inwestycyjne realizowane w 2025 roku

Źródło: opracowanie własne Urzędu Miasta Krakowa

Rysunek III.1.2. Krakowskie projekty nieinwestycyjne realizowane w 2025 roku

W 2025 roku GMK realizowała 31 projektów nieinwestycyjnych o łącznej wartości blisko 129 mln zł przy dofinansowaniu blisko 110 mln zł

W 2025 roku GMK podpisała 9 nowych umów dla projektów nieinwestycyjnych o wartości dofinansowania ponad 68 mln zł

W 2025 roku GMK realizowała projekty nieinwestycyjne w następujących Dziedzinach zarządzania: Administracja i cyfryzacja, Ochrona i kształtowanie środowiska, Oświata i wychowanie, Pomoc i integracja społeczna, Transport, Mieszkalnictwo, Kultura i ochrona dziedzictwa, Przedsiębiorczość i nauka oraz Turystyka i promocja

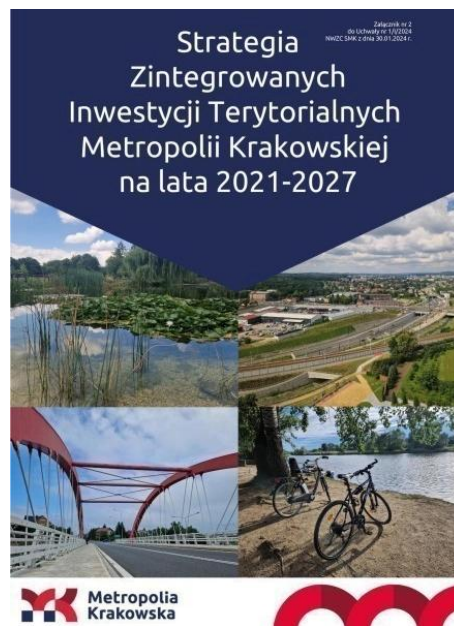
Źródło: opracowanie własne Urzędu Miasta Krakowa

Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT)

Wiele ze wspomnianych projektów jest realizowanych w partnerstwie międzynarodowym oraz sieciach współpracy miast europejskich. Natomiast w wymiarze metropolitalnym w 2025 roku Gmina Miejska Kraków realizowała 17 projektów – w tym 11 projektów inwestycyjnych oraz 6 projektów nieinwestycyjnych, w ramach Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Metropolii Krakowskiej na lata 2021-2027.

Gmina Miejska Kraków realizuje od 2016 roku zadania w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych, które obecnie są wdrażane w perspektywie lat 2021-2027. Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT) stanowią narzędzie umożliwiające jednostkom samorządowym realizację wspólnych przedsięwzięć rozwojowych, współfinansowanych ze środków Funduszy Europejskich.

W odniesieniu do GMK, wsparcie w ramach ZIT obejmuje Miasto Kraków oraz 14 sąsiadujących gmin tworzących Stowarzyszenie Metropolia Krakowska (gmina Biskupice, Czernichów, Liszki, Michałowice, Mogilany, Niepołomice, Skawina, Świątniki Górne, Zabierzów, Zielonki, Wielka Wieś, Wieliczka Igołomie-Wawrzeńczyce, Kocmyrzów-Luborzyce). Gminy opracowały dokument pn. **Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Metropolii Krakowskiej na lata 2021-2027**.

W 2025 roku Gmina Miejska Kraków zawarła łącznie 17 umów o dofinansowanie ze środków Programu Fundusze Europejskie dla Małopolski na lata 2021-2027 oraz Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko na lata 2021-2027.

W ramach Programu Fundusze Europejskie dla Małopolski (FEM) zawarto łącznie 14 umów, w tym 8 umów o dofinansowanie dla projektów inwestycyjnych na kwotę ponad 164 mln zł oraz 6 umów dla projektów nieinwestycyjnych na kwotę ponad 56 mln zł dofinansowania.

W ramach Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS) Gmina Zawonia zawarła łącznie 3 umowy o dofinansowanie na kwotę ponad 151 mln zł.

Dodatkowo w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Małopolski (FEM) złożono wnioski aplikacyjne dla dwóch projektów inwestycyjnych na kwotę blisko 10 mln zł dofinansowania oraz jednego projektu nieinwestycyjnego na kwotę przeszło 2 mln zł dofinansowania. Wspomniane wnioski aplikacyjne podlegały ocenie w roku 2025.

IV. Dziedziny zarządzania

Zgodnie z zarządzeniem nr 2822/2019 Prezydenta Miasta Krakowa z 25 października 2019 r. w sprawie powołania zespołu Koordynatorów Dziedzin zarządzania, w Krakowie funkcjonuje piętnaście Dziedzin zarządzania, wyznaczających jednolite pod względem merytorycznym obszary zarządzania. Każda Dziedzina obejmuje zbliżony przedmiotowo zakres Usług publicznych zdefiniowanych na poziomie strategicznym.

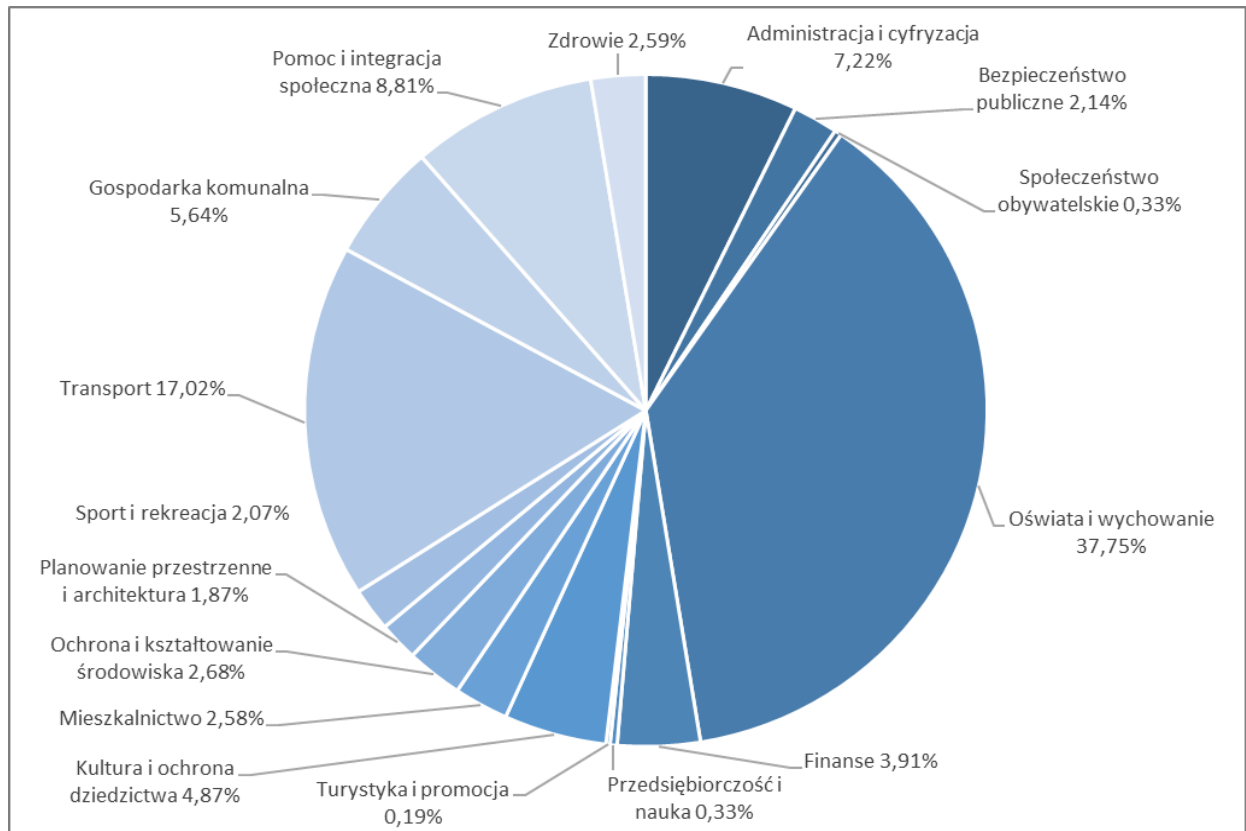
W Raporcie przedstawiono wydatki budżetu Miasta Krakowa w układzie Dziedzin zarządzania oraz Usług publicznych. Podstawą dla prezentacji tych danych są zadania budżetowe Urzędu Miasta Krakowa i miejskich jednostek organizacyjnych, powiązane z Dziedzinami zarządzania i Usługami publicznymi.

Tabela IV.A. Wydatki zrealizowane w 2025 roku w układzie Dziedzin zarządzania (w zł)

Dziedziny zarządzania / kategorie wydatków	Wydatki rzeczowe w układzie Dziedzin zarządzania
Administracja i cyfryzacja	766 642 833
Wydatki rzeczowe na utrzymanie stanowisk pracy UMK	576 567 356
Wydatki rzeczowe – Usługi wewnętrzne	101 495 911
Wydatki rzeczowe – Usługi zewnętrzne	27 284 627
Wydatki rzeczowe – poza usługami	61 294 940
Finanse	415 277 838
Bezpieczeństwo publiczne	227 513 352
Gospodarka komunalna	599 373 294
Kultura i ochrona dziedzictwa	516 918 333
Mieszkalnictwo	273 765 185
Ochrona i kształtowanie środowiska	284 455 112
Oświata i wychowanie	4 008 468 300
Planowanie przestrzenne i architektura	198 516 555
Pomoc i integracja społeczna	934 224 614
Przedsiębiorczość i nauka	35 375 103
Spółeczeństwo obywatelskie	35 216 328
Sport i rekreacja	220 235 368
Transport	1 807 839 055
Turystyka i promocja	20 403 507
Zdrowie	274 969 212
Ogółem	10 619 193 989

Źródło: System STRADOM oraz Sprawozdanie z wykonania Budżetu Miasta Krakowa za 2025 rok

Rysunek IV.1. Rozkład wydatków zrealizowanych w 2025 r. w układzie Dziedzin zarządzania

Źródło: System STRADOM oraz Sprawozdanie z wykonania Budżetu Miasta Krakowa za 2025 rok

Największe wydatki w 2025 roku związane były z Dziedzinami:

- Oświata i wychowanie (37,75%)
- Transport (17,02%)
- Pomoc i integracja społeczna (8,81%).

Administracja i cyfryzacja

Strategiczne zarządzanie Miastem

Strategia Rozwoju Krakowa SRK

Bank Informacji o Mieście i Metropolii BIMM

Zintegrowany System Zarządzania STRADOM

Miejski System Informacji Przestrzennej MSIP

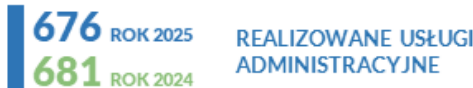

Biuletyn Informacji Publicznej BIP MK

Certyfikaty ISO 9001 | ISO 27001

Usługi administracyjne

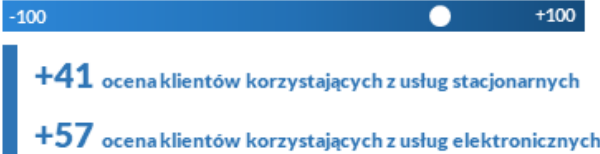

Sztuczna inteligencja (AI)

40 pracowników zostało objętych pilotażem wdrażania narzędzi AI na stanowiskach pracy UMK

ponad **300** pracowników zostało objętych szkoleniami z zakresu AI

Poziom obsługi mieszkańców

Stanowiska pracy UMK

Wydatki dzierżinowe

Wydatki Budżetu Miasta Krakowa na Dzierżinę Administracja i cyfryzacja: **7,22%**

Decyzje administracyjne

Inicjatywy administracyjne 2025

URUCHOMIENIE APLIKACJI MKRAKÓW

ROZWÓJ KRAKOWSKIEGO PORTALU USŁUG MIEJSKICH

ROZWÓJ PORTALU OTWARTE DANE

Rodzaj wydatków	Wydatki [zł]	Wydatki [%]
Ogółem	766 642 833	100
Wydatki bieżące	747 897 835	97,6
Wydatki inwestycyjne	18 744 998	2,4

IV.1.1. Wprowadzenie do Dziedziny Administracja i cyfryzacja

Dziedzina Administracja i cyfryzacja obejmuje szeroki zakres działań zapewniających sprawne oraz efektywne zarządzanie Miastem, w tym zagwarantowanie funkcjonowania administracji samorządowej, realizację zadań własnych i zleconych oraz strategiczny rozwój ośrodka.

IV.1.2. Charakterystyka Usług publicznych

W ramach Dziedziny Administracja i cyfryzacja realizowane są dwie Usługi publiczne:

- A-1 Usługi wewnętrzne
- A-2 Usługi administracyjne zewnętrzne

IV.1.2.1. Usługa publiczna A-1 Usługi wewnętrzne

Usługa publiczna A-1 Usługi wewnętrzne obejmuje działania związane z zarządzaniem Miastem na poziomie strategicznym oraz operacyjnym. Działania te wspierają procesy, usługi oraz procedury wewnętrzne świadczone przez Urząd Miasta Krakowa na rzecz pozostałych komórek organizacyjnych i Miejskich Jednostek Organizacyjnych bądź ich pracowników.

Strategiczne zarządzanie Miastem

W Gminie Miejskiej Kraków funkcjonuje oraz rozwijany jest Zintegrowany System Zarządzania STRADOM obejmujący działania Urzędu Miasta Krakowa oraz większych Miejskich Jednostek Organizacyjnych na poziomie strategicznym oraz operacyjnym. System STRADOM wspomaga proces strategicznego zarządzania Miastem Kraków poprzez dostarczanie jakościowych danych zarządczych, ze szczególnym uwzględnieniem następujących elementów:

- zbiór obowiązujących Dziedzin zarządzania wraz z katalogiem wskaźników,
- zbiór zadań budżetowych wraz ze wskaźnikami zadaniowymi umożliwiającymi planowanie oraz monitorowanie usług i produktów realizowanych przez Urząd Miasta Krakowa,
- zbiór Instrumentów Zarządzania Strategicznego (IZS) rozumianych jako Programy, Projekty oraz Portfele Projektów wspierane określonymi metodykami zarządczymi.

Dla części Instrumentów Zarządzania Strategicznego, Urząd Miasta Krakowa stosuje metodykę PRINCE2® określającą szereg zasad w zakresie stosowania tzw. dobrych praktyk dla osiągnięcia założonych celów poprzez właściwe zarządzanie kosztami, terminami, jakością bądź ryzykami. Dodatkowo coraz powszechniej stosuje się podejścia komplementarne dla metodyki PRINCE2® oparte o międzynarodowe standardy AXELOS, wykorzystywane w przygotowaniu, planowaniu oraz monitorowaniu przedsięwzięć realizowanych w ramach IZS.

Zintegrowany System Zarządzania GMK wraz z systemem STRADOM przekładają się również bezpośrednio na procesy decyzyjne na wszystkich poziomach zarządzania, w tym strategicznym.

Do kluczowych działań na poziomie strategicznym należy proces aktualizacji Strategii Rozwoju Krakowa (szczegółowy opis realizowanych działań znajduje się w rozdziale pn. Informacja o realizacji Strategii Rozwoju Krakowa). System STRADOM stanowi główne narzędzie wdrażania, realizacji oraz monitorowania Strategii Rozwoju, dzięki czemu dokument ten – poza funkcją dokumentu kierunkowego, stanowi również zbiór konkretnych narzędzi planistycznych oraz raportowych.

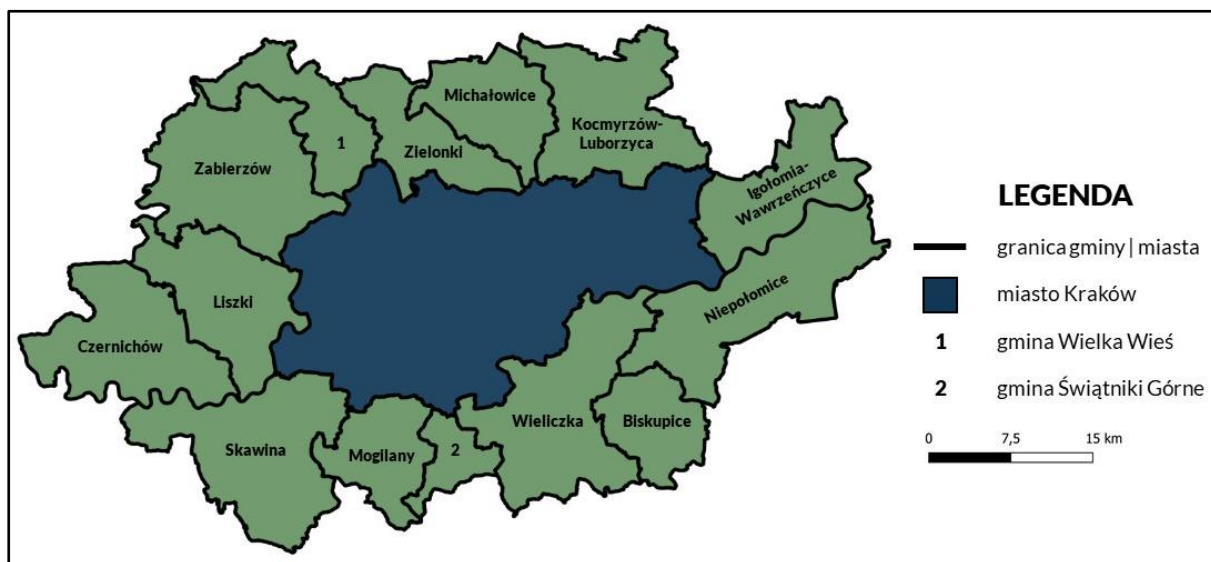
Dodatkowo system STRADOM jest również zintegrowany z Systemem Informacji Geograficznej poprzez Internetowy Serwer Danych Przestrzennych (ISDP), dzięki czemu Miasto dysponuje aktualną mapą inwestycji z szerokim zakresem danych finansowych oraz pozafinansowych.

W 2025 roku kontynuowano także działania związane z rozwojem Banku Informacji o Mieście i Metropolii (BIM) oraz współpracą ze Stowarzyszeniem Metropolia Krakowska (SMK).

Stowarzyszenie Metropolia Krakowska (SMK) stanowi związek 14 gmin ościennych oraz Miasta Krakowa, którego celem jest współdziałanie na rzecz zrównoważonego rozwoju całego obszaru metropolitalnego. Szczególnie istotną kwestią pod kątem długoterminowego rozwoju Krakowa, stanowi współpraca międzygminna nad następującymi dokumentami strategicznymi:

- Strategia Metropolii Krakowskiej 2030,
- Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Metropolii Krakowskiej,
- Plan Zrównoważonej Mobilności Metropolii Krakowskiej i jej Obszaru Funkcjonalnego.

Rysunek IV.1.1. Jednostki samorządowe stanowiące Stowarzyszenie Metropolia Krakowska

Źródło: opracowanie własne Urzędu Miasta Krakowa

Dodatkowo w 2025 roku odbyło się VI Forum Metropolii Krakowskiej stanowiące wydarzenie skupiające osoby rozwijające współpracę metropolitalną oraz platformę wymiany dobrych praktyk w zakresie zarządzania jednostkami samorządu terytorialnego.

Zarządzanie w Urzędzie Miasta Krakowa

Zarządzanie Miastem realizowane jest w oparciu o szereg różnorodnych metodyk zarządczych, zgodnie z normami ISO 9001 i ISO 27001. Pierwsza z nich określa ogólne standardy zarządcze dla wszystkich typów organizacji. Natomiast druga wskazuje na reguły obowiązujące w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa informacji. W 2025 roku jednostka certyfikująca PRS SA ponownie utrzymała ważność obu tych certyfikatów dla Urzędu Miasta Krakowa.

Wszystkie metody zarządzania wykorzystywane w Urzędzie Miasta Krakowa nastawione są na skuteczność oraz samodoskonalenie, którego źródło stanowią pomysły zarówno szeregowych pracowników, jak również kadry zarządzającej wszystkich szczebli.

W 2025 roku zgłoszono 157 działań doskonalących, a realizacja 131 z nich została zakończona.

W ramach inicjatyw na rzecz zwiększenia świadomości w obszarze bezpieczeństwa informacji, w 2025 roku zrealizowano projekt pn. Cyberbezpieczny Kraków, współfinansowany z Programu Funduszy Europejskich na Rozwój Cyfrowy 2021-2027 (FERC). Dodatkowo realizowano także szkolenia ogólnourzędowe z zakresu podnoszenia kompetencji cyfrowych.

Rozwój i utrzymanie Systemu Informatycznego Gminy Miejskiej Kraków

W 2025 roku we współpracy z Centrum Obsługi Informatycznej Urzędu Miasta Krakowa oraz wieloma komórkami organizacyjnymi UMK, kontynuowano działania na rzecz utrzymania oraz rozwoju Systemu Informatycznego Gminy Miejskiej Kraków i społeczeństwa informacyjnego.

W 2025 roku liczba dostępnych aplikacji biznesowych dla użytkowników Urzędu wyniosła 276. Dodatkowo kontynuowano realizację inicjatyw adresowanych do mieszkańców, które znacząco ułatwiają sposób korzystania z usług i informacji udostępnianych przez Gminę Miejską Kraków. Do najważniejszych z nich należy zaklasyfikować uruchomienie aplikacji mobilnej mKraków oraz działania w zakresie Krakowskiego Centrum Kontakt (wskazane przykłady wraz z pozostałymi zostaną omówione w rozdziale pn. Usługa publiczna A-2 Usługi administracyjne zewnętrzne).

Wielkość zatrudnienia w Urzędzie Miasta Krakowa

W 2025 roku wielkość zatrudnienia wyniosła 3 360 etatów, odznaczając się wzrostem o 4,4% względem roku poprzedniego. Systematyczny wzrost liczby etatów stanowi sumaryczny efekt rosnącej liczby zadań realizowanych przez Urząd Miasta Krakowa.

Główne determinanty wzrostu zatrudnienia w Urzędzie Miasta Krakowa w 2025 roku:

- przygotowywanie Planu Ogólnego dla Miasta Krakowa,

- kontynuacja procesu likwidacji umów cywilnoprawnych oraz ich przekształcanie w umowne stosunki pracy (etatowe zatrudnienie),
- reorganizacja Urzędu i Miejskich Jednostek Organizacyjnych, w tym odtworzenie Wydziału Sportu oraz wzmocnienie nadzoru UMK nad jednostkami oraz spółkami miejskimi,
- zwiększenie zakresu działalności Centrum Obsługi Informatycznej Urzędu Miasta Krakowa w związku z koniecznością wewnętrznej organizacji oraz rozwojem nowych kompetencji,
- zwiększenie zakresu działalności Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego w związku z realizacją nowych zadań z zakresu obrony cywilnej oraz ochrony ludności,
- uruchomienie aplikacji mKraków i rozwój Krakowskiego Portalu Usług Miejskich (KPUM), a w konsekwencji zwiększenie się liczby zgłoszeń dokonywanych przez mieszkańców.

Na wielkość zatrudnienia w Urzędzie Miasta wpływ ma również ogólna sytuacja na rynku pracy, w tym konieczność zapewnienia większej konkurencyjności poprzez zwiększenie wynagrodzeń oferowanych kandydatom i pracownikom początkującym. Rok 2025 to także wewnętrzna presja na wzrost wynagrodzeń wywołana przez zwiększenie płacy minimalnej i wyższy poziom inflacji. Dodatkowo warto wskazać na nasilający się problem naboru pracowników wykwalifikowanych. W celu zahamowania odpływu wykwalifikowanych oraz doświadczonych osób, zachowano także system mechanizmów motywacyjnych i lojalnościowych Urzędu Miasta Krakowa.

Łączne wydatki związane z utrzymaniem stanowisk pracy UMK: **576 567 356 zł w roku 2025.**

Procedury dla zamówień publicznych

Procedury obsługi udzielania zamówień publicznych można zakwalifikować do najważniejszych działań realizowanych w ramach wewnętrznych usług administracyjnych. W 2025 roku liczba wszczętych procedur obsługi udzielania zamówień publicznych wyniosła 138, a łączna kwota zaciągniętych w ten sposób zobowiązań wyniosła 186 675 041 zł.

W ramach wspomnianych norm ISO podejmowana jest także tzw. ocena dostawców, obejmująca wykonawców realizujących zamówienia publiczne na rzecz Gminy Miejskiej Kraków. W 2025 roku zakończono realizację 212 umów, dla których została przeprowadzona ocena dostawców, a w przypadku 20 odnotowano problemy z ich realizacją. Dodatkowo ogólna liczba umów UMK wyniosła 5 394, a w przypadku 46 z nich nastąpiła konieczność naliczenia kar umownych. Tym samym ocena realizacji umów wyniosła 0,9%, utrzymując się na oczekiwanym poziomie.

Tabela IV.1.1. Ocena realizacji umów w latach 2021-2025

	2021	2022	2023	2024	2025
Ocena realizacji umów pod kątem rzetelności wykonawców / dostawców [%] (W37_A)	0,7	0,6	0,5	0,8	0,9

Źródło: system STRADOM, dane własne UMK

IV.1.2.2. Usługa publiczna A-2 Usługi administracyjne zewnętrzne

Usługa publiczna A-2 Usługi administracyjne zewnętrzne to zestaw usług świadczonych przez Urząd Miasta Krakowa oraz Miejskie Jednostki Organizacyjne na rzecz klienta zewnętrznego.

Decyzje administracyjne

Najpowszechniejszym produktem dostarczanym mieszkańcom w ramach usług zewnętrznych jest decyzja administracyjna. W 2025 roku wydano łącznie 876 492 decyzji administracyjnych, spośród których największy odsetek stanowiły decyzje podatkowe (58,9%). Największy udział w ich wydawaniu odnotowano w Wydziale Podatków i Opłat (58,9%) oraz Wydziale Ewidencji Pojazdów i Kierowców (32,9%).

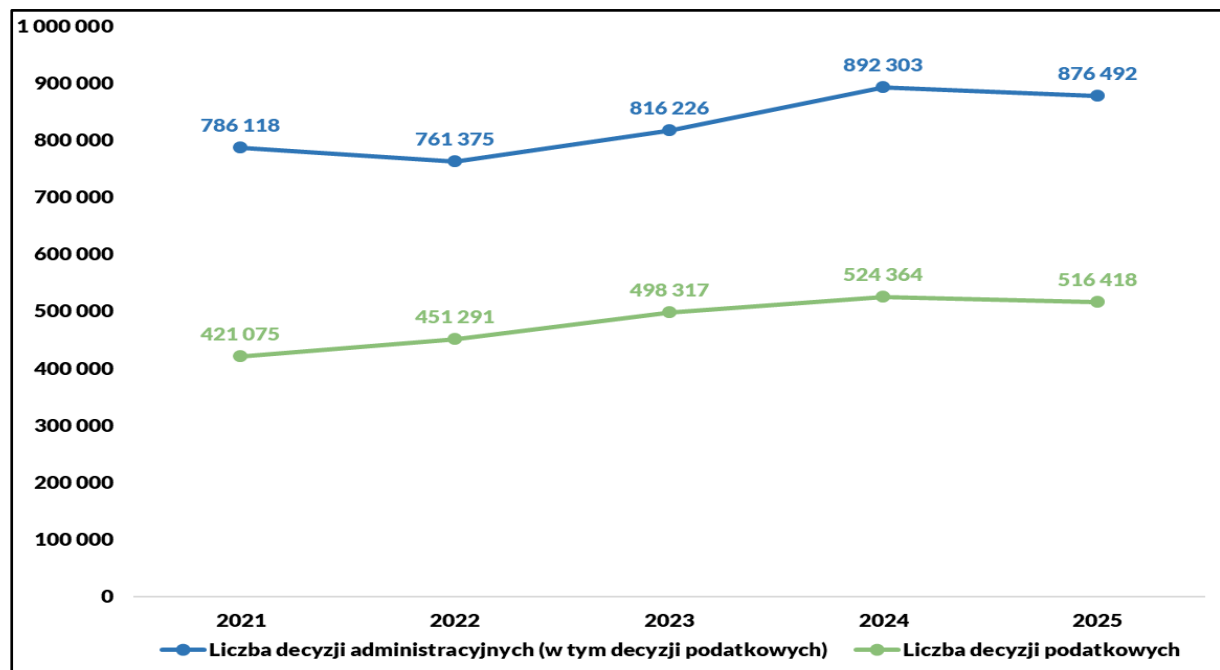
Stan i jakość wydawanych decyzji administracyjnych są charakteryzowane przy wykorzystaniu parametru terminowości oraz udziału decyzji uchylonych. Terminowość wydawanych decyzji w latach 2021-2025 nie spadła poniżej poziomu 99,9%. Natomiast odsetek decyzji uchylonych nieprzerwanie utrzymuje się na poziomie poniżej 0,1%.

Tabela IV.1.2. Terminowość oraz udział decyzji uchylonych w latach 2021-2025

Rok	Terminowość decyzji administracyjnych		Uchylone decyzje administracyjne	
2021	99,932%	535 decyzji nieterminowych	0,06%	429 decyzji uchylonych
2022	99,966%	260 decyzji nieterminowych	0,06%	481 decyzji uchylonych
2023	99,991%	74 decyzji nieterminowych	0,07%	580 decyzji uchylonych
2024	99,998%	21 decyzji nieterminowych	0,06%	552 decyzji uchylonych
2025	99,942%	509 decyzji nieterminowych	0,04%	388 decyzji uchylonych

Źródło: system STRADOM, dane własne UMK

Rysunek IV.1.2. Dynamika wydawanych decyzji administracyjnych w latach 2021-2025

Źródło: system STRADOM, dane własne UMK

Dostępność usług administracyjnych

Na koniec roku 2025 w Urzędzie Miasta Krakowa oraz Miejskich Jednostkach Organizacyjnych oferowano łącznie 676 usług administracyjnych. Liczba usług oferowanych przez Urząd Miasta Krakowa wyniosła 448, natomiast Miejskie Jednostki Organizacyjne oferowały 228 usług.

W celu poprawy dostępności informacyjnej o świadczonych usługach na rzecz mieszkańców, Gmina Miejska Kraków realizuje szereg inicjatyw, ze szczególnym uwzględnieniem:

- uruchomienia oraz rozwoju aplikacji mKraków,
- uruchomienia oraz rozwoju portalu pn. Otwarte Dane,
- uruchomienia oraz rozwoju Krakowskiego Centrum Kontakt (KCK),
- uruchomienia oraz rozwoju Krakowskiego Portalu Usług Miejskich (KPUM),
- prowadzenia oraz aktualizacji platformy pn. Biuletyn Informacji Publicznej Miasta Krakowa.

Krakowski Portal Usług Miejskich (KPUM)

Krakowski Portal Usług Miejskich to nowoczesna platforma agregująca informacje o usługach realizowanych w Urzędzie Miasta Krakowa i Miejskich Jednostkach Organizacyjnych. Głównym celem KPUM ma być wsparcie mieszkańców Krakowa w zakresie korzystania z elektronicznych usług administracyjnych. Mieszkańcy mają możliwość odnalezienia w jednym miejscu informacji dotyczących różnorodnych kwestii, takich jak: zgłoszenie narodzin dziecka, wyrobienie dowodu osobistego, rejestracja pojazdu bądź uzyskanie orzeczenia o niepełnosprawności. Dodatkowo Krakowski Portal Usług Miejskich pełni również funkcję centralnego punktu kontaktowego, ułatwiającego wymianę informacji z Krakowskim Centrum Kontakt (KCK). Za pośrednictwem KCK mieszkańcy mają możliwość skontaktowania się z odpowiednimi jednostkami, a tym samym zgłosić problem lub indywidualny pomysł na poprawę funkcjonowania Miasta. Statystyki KPUM jednoznacznie wskazują na rosnącą popularność uruchomionego w 2024 roku Portalu. Liczba kont użytkowników odznaczała się ponad pięciokrotnym wzrostem w latach 2024-2025.

Tabela IV.1.3. Statystyki Krakowskiego Portalu Usług Miejskich w latach 2024-2025

	2024	2025	Wskaźnik dynamiki
Konta użytkowników	1 325	7 333	553,4% = wzrost o 453,4%
Liczba zapytań ogółem	39 354	159 328	404,9% = wzrost o 304,9%
Średnia liczba zapytań miesięcznie	3 280	13 277	404,8% = wzrost o 304,8%

Źródło: dane własne UMK

Aplikacja mobilna mKraków

Kolejnym rozwiązaniem zwiększającym dostępność usług administracyjnych dla mieszkańców jest aplikacja mobilna mKraków będąca platformą integrującą usługi miejskie. Aplikacja mKraków umożliwia korzystanie

z uprawnień wynikających z Krakowskiej Karty Rodzinnej 3+ oraz Karty Krakowskiej, w tym parkowania w Obszarze Płatnego Parkowania w Krakowie i zakupu biletów okresowych ze zniżką dla mieszkańców. Ponadto aplikacja mKraków stanowi kanał komunikacji z Krakowskim Centrum Kontakt (KCK) oraz zapewnia dostęp do aktualnych informacji, takich jak: rozkład jazdy Komunikacji Miejskiej w Krakowie, harmonogram odbioru odpadów czy mapa obiektów sportowych. Istotnym elementem aplikacji jest także możliwości udziału w ankietach oraz dostęp do informacji dotyczących konsultacji społecznych. Tym samym aplikacja mKraków wzmacnia proces partycypacji obywatelskiej poprzez zwiększenie zaangażowania mieszkańców w procesy decyzyjne zachodzące w Mieście.

Potwierdzeniem wysokiej jakości oraz innowacyjnego charakteru powyższego przedsięwzięcia jest zakwalifikowanie aplikacji mobilnej mKraków do finału konkursu *Digital Excellence Awards* w kategorii *Environmental & Social Impact*. Projekt został doceniony za nowatorskie podejście do rozwoju cyfrowych usług miejskich oraz skuteczną realizację założeń zrównoważonego rozwoju i transformacji cyfrowej Miasta wpisującej się w idee *Smart City*.

Otwarte Dane

Głównym celem portalu pn. Otwarte Dane jest zapewnienie transparentności danych miejskich, które mogą być swobodnie oraz bezpłatnie wykorzystywane przez każdego zainteresowanego użytkownika. Dane publikowane są w formie tabelarycznej i graficznej (mapy, wykresy) poprzez interfejsy umożliwiające ich wykorzystanie w aplikacjach zewnętrznych. W 2025 roku liczba zasobów udostępnionych na portalu pn. Otwarte Dane wyniosła 100.

Biuletyn Informacji Publicznej Miasta Krakowa (BIP MK)

W ramach ujednoliconego systemu stron internetowych Biuletynu Informacji Publicznej Miasta Krakowa w 2025 roku udostępniano zarówno stronę BIP Urzędu Miasta Krakowa, jak również 405 aktywnych stron Miejskich Jednostek Organizacyjnych wraz z pozostałymi podmiotami gminnymi. Serwis BIP MK obejmował łącznie 2 099 306 stron, obiektów i plików (wzrost o 3,7% względem roku 2024), a sumaryczna liczba wejść na platformę BIP MK wniosła 280 705 467.

Tabela IV.1.4. Statystyki Biuletynu Informacji Publicznej w latach 2021-2025

Rok	Liczba wejść ogółem	Średnia dzienna liczba wejść	Liczba stron, obiektów
2021	237 113 801	649 628	1 609 000
2022	175 337 505	480 377	1 744 000
2023	230 019 909	630 191	1 918 000
2024	264 936 836	732 871	2 025 070
2025	280 705 467	769 057	2 099 306

Źródło: dane własne UMK

Ocena jakości świadczonych usług administracyjnych

Podstawową zmienną obrazującą jakość usług administracyjnych z perspektywy mieszkańca jest poziom satysfakcji klienta zewnętrznego określany przez wskaźnik NPS (ang. *Net*

Promoter Score). Wskaźnik przyjmuje wartość z zakresu od -100 do +100. Ujemne wartości oznaczają, że określona organizacja posiada więcej krytyków niż osób pozytywnie odbierających jej działania. Wartości dodatnie oznaczają natomiast wynik pozytywny, a oczekiwana wartość wskaźnika NPS zależna jest od celów stawianych sobie przez daną organizację.

W badaniu przeprowadzonym w 2025 roku wskaźnik satysfakcji klienta zewnętrznego wyniósł +41 dla klientów stacjonarnych oraz +57 dla klientów korzystających z usług *online* w Urzędzie Miasta Krakowa. Dla porównania w badaniu przeprowadzonym w 2024 roku poziom satysfakcji klienta UMK wyniósł +49 dla klientów stacjonarnych oraz +38 dla klientów *online*.

Kolejnym wskaźnikiem obrazującym jakość usług administracyjnych świadczonych przez Urząd Miasta Krakowa oraz Miejskie Jednostki Organizacyjne jest udział skarg uzasadnionych.

W 2025 roku odnotowano łącznie 19 skarg zasadnie złożonych na Urząd Miasta Krakowa oraz 39 skarg dotyczących Miejskich Jednostek Organizacyjnych. W zestawieniu z sumaryczną liczbą rozpatrzonych skarg (690), wskaźnik skarg uzasadnionych w 2025 roku wyniósł 8,4%, stanowiąc najniższą wartość wspomianej zmiennej odnotowaną od 2021 roku.

Tabela IV.1.5. Udział skarg uzasadnionych w skargach ogółem w latach 2021-2025

	2021	2022	2023	2024	2025
Udział skarg uzasadnionych [%] (W14_A)	13,0	13,2	9,9	10,4	8,4

Źródło: system STRADOM, dane własne UMK

Proces cyfryzacji usług administracyjnych

Kluczowym wskaźnikiem świadczącym o adaptacji Urzędu Miasta Krakowa do potrzeb klientów zewnętrznych jest liczba oraz dynamika zmian w zakresie dostępnych usług elektronicznych.

W 2025 roku udostępniano łącznie 162 usługi drogą elektroniczną, z czego 89 usług świadczone w pełni *online*, natomiast 73 usługi realizowano przez Internet jedynie częściowo. Od 2021 roku zanotowano systematyczny trend wzrostowy liczby usług elektronicznych (z wyłączeniem roku 2022), świadczący o postępującym procesie cyfryzacji Urzędu Miasta Krakowa.

Tabela IV.1.6. Liczba udostępnionych usług elektronicznych w latach 2021-2025

	2021	2022	2023	2024	2025
Liczba dostępnych usług elektronicznych (W16_A)	159	157	159	162	162

Źródło: system STRADOM, dane własne UMK

Ze względu na wyczerpywanie się formuły dotychczasowo monitorowanego wskaźnika, podjęto działania zmierzające do jego modyfikacji. Nowo opracowywany wskaźnik cyfryzacji usług ma stanowić o poziomie dojrzałości usług zgodnie z 5-stopniową skalą przyjętą w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa. Proces cyfryzacji usług administracyjnych

postępuje stopniowo, czego odzwierciedleniem są poszczególne poziomy informatyzacji oferowanych usług.

Tabela IV.1.7. Poziom informatyzacji usług administracyjnych – stan na koniec 2025 roku

Poziom informatyzacji		Forma dostępu elektronicznego	Udział
Poziom 1	Informacja	Dostępność informacji niezbędnych do realizacji określonej usługi administracyjnej (BIP)	100%
Poziom 2	Interakcja jednokierunkowa	Dostępność plików formularzy niezbędnych do realizacji określonej usługi administracyjnej	94%
Poziom 3	Interakcja dwukierunkowa	Dostępność elektronicznych formularzy niezbędnych do realizacji określonej usługi administracyjnej wraz z możliwością wszczęcia procedury drogą elektroniczną	70%
Poziom 4	Transakcyjny	Dostępność całościowej realizacji usługi drogą elektroniczną wraz z dostarczeniem wszystkich dokumentów oraz doręczeń <i>online</i>	25%
Poziom 5	Personalizowany	Dostępność formularzy wniosków elektronicznych wstępnie wypełnionych danymi obywatela bądź przedsiębiorcy (w przypadku braku konieczności składania wniosku, urząd automatycznie załatwi sprawę)	1%

Źródło: dane własne UMK

W tym miejscu należy pokreślić, iż usługi zakwalifikowane do wyższych poziomów dojrzałości cyfrowej są zobowiązane do spełniania kryteriów właściwych dla poziomów niższych. Z tego względu udział usług przypisanych do poszczególnych poziomów informatyzacji nie stanowi wartości sumujących się do 100%. Jednocześnie z uwagi na istniejące ograniczenia prawne bądź organizacyjne, nie wszystkie oferowane usługi administracyjne są możliwe do scyfryzowania.

Udział usług elektronicznych (na trzecim poziomie dojrzałości cyfrowej) we wszystkich usługach możliwych do scyfryzowania wyniósł 75,0% na koniec roku 2024, a następnie wzrósł do poziomu 87,4% na koniec roku 2025. Zaobserwowany wzrost oznacza dynamicznie postępujący proces cyfryzacji krakowskich usług administracyjnych.

Gmina Miejska Kraków konsekwentnie realizuje działania zmierzające do zwiększania poziomu dojrzałości cyfrowej oferowanych usług administracyjnych. Działania te koncentrują się wokół przygotowania i aktualizacji formularzy dedykowanych dla usług z poziomów 3-5, jak również sukcesywnego podnoszenia dojrzałości cyfrowej wybranych usług do poziomu piątego.

Odzwierciedleniem realizacji przyjętych założeń jest wdrożenie nowego wskaźnika kluczowego, prezentującego liczbę usług świadczonych przez Urząd Miasta Krakowa oraz Miejskie Jednostki Organizacyjne, a także łącznie przez Gminę Miejską Kraków, osiągających 4 poziom dojrzałości cyfrowej tj. umożliwiających pełną realizację procedury administracyjnej drogą elektroniczną.

Korespondencja elektroniczna

Istotnym elementem zwiększającym efektywność organizacyjną Urzędu Miasta Krakowa jest ciągłe poszerzanie zakresu stosowania elektronicznego zarządzania dokumentacją.

Liczba korespondencji elektronicznej przychodzącej i wychodzącej z Urzędu Miasta Krakowa za pośrednictwem Elektronicznej Skrzynki Podawczej na platformie ePUAP w 2025 roku wyniosła 425 947. Dodatkowo wolumen odrębnej korespondencji przetworzonej przez Krakowski Portal Podatnika wyniósł 21 356 w 2025 roku.

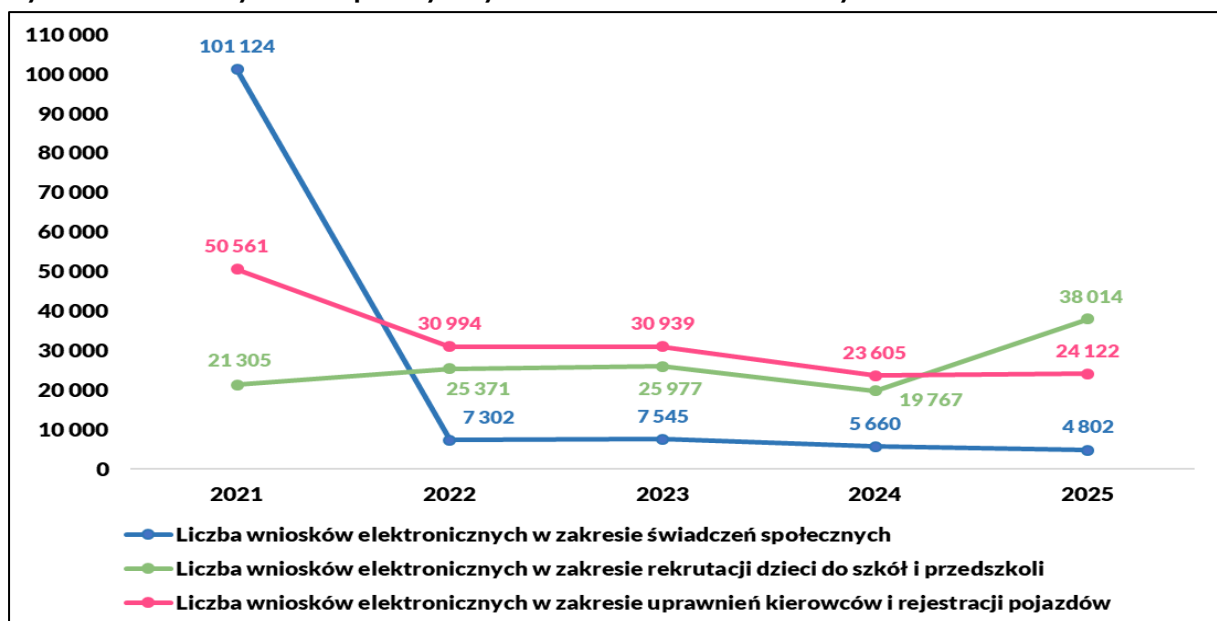
Dodatkowo Urząd Miasta Krakowa – wypełniając obowiązek ustawowy od stycznia 2025 roku, dostarcza korespondencję przy użyciu adresu do doręczeń elektronicznych (tzw. e - Doręczenia). Liczba korespondencji przychodzącej oraz wychodzącej z Urzędu za pośrednictwem tego kanału wyniosła 130 486 w 2025 roku.

Realizacja wskazanych usług elektronicznych jest prowadzona także za pośrednictwem portalu Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej – emp@tia. Liczba wniosków elektronicznych o świadczenia społeczne przesłanych za pośrednictwem wspomnianego portalu wyniosła 4 802. Głównymi składowymi tej wartości były wnioski z zakresu świadczeń społecznych (61,0%) oraz wnioski o uzyskanie bonu ciepłowniczego (27,3%), stanowiącego formę wsparcia finansowego dla gospodarstw domowych korzystających z ciepła systemowego. Ponadto warto zaznaczyć, że obserwowany od 2022 roku spadek liczby wniosków z zakresu świadczeń społecznych wynikał z przeniesienia Programu Rodzina 500+ (Rodzina 800+) do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Wnioski elektroniczne są przesyłane do Urzędu Miasta Krakowa również w zakresie rekrutacji dzieci do szkół i przedszkoli oraz uprawnień kierowców i rejestracji pojazdów.

W przypadku wniosków elektronicznych przesłanych za pośrednictwem Portalu Edukacyjnego, zaobserwowano znaczny wzrost wartości z poziomu 19 767 wniosków w roku 2024 do poziomu 38 014 w roku 2025. Główną składową tego wzrostu była zwiększona liczba wniosków z zakresu rekrutacji dzieci do przedszkoli, których wolumen wyniósł 18 963 w roku 2025 względem 5 617 wniosków elektronicznych złożonych w roku 2024. Natomiast liczba wniosków elektronicznych przesłanych do Urzędu Miasta Krakowa z zakresu uprawnień kierowców i rejestracji pojazdów, wyniosła 24 122 w roku 2025.

Rysunek IV.1.3. Dynamika przesyłanych wniosków elektronicznych w latach 2021-2025

Źródło: dane własne UMK

Korespondencja tradycyjna

Realizacja usług elektronicznych odznacza się bezpośrednim wpływem na zmniejszenie liczby przesyłek wysyłanych w formie papierowej (korespondencja tradycyjna).

Od 2020 roku można zaobserwować systematyczne zmniejszanie się wolumenu korespondencji nadawanej w sposób tradycyjny z Urzędu Miasta Krakowa. Trend spadkowy został zahamowany w 2023 roku, kiedy to liczba przesyłek tradycyjnych uległa nieznacznemu wzrostowi. Natomiast w latach kolejnych liczba wspomnianej korespondencji powróciła do trendu spadkowego.

Jedną z kluczowych determinant ograniczenia zapotrzebowania na korespondencję tradycyjną, było rozpoczęcie realizacji obowiązków związanych z obsługą korespondencji z wykorzystaniem publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego PURDE (tzw. e-Doręczeń).

Dodatkowo rok 2025 stanowił ostatni rok funkcjonowania dostarczania przesyłek papierowych za pośrednictwem kurierów urzędowych.

Do łącznej liczby przesyłek tradycyjnych Urzędu Miasta Krakowa zalicza się też korespondencję wysyłaną w ramach tzw. akcji wymiarowej (informacja o wysokości podatków dla mieszkańców), realizowanej początkiem roku podatkowego.

Tabela IV.1.8. Liczba przesyłek w ramach korespondencji tradycyjnej w latach 2021-2025

Rok	Operator pocztowy	Kurierzy urzędowi	Akcja wymiarowa	Razem
2021	834 220	0	357 034	1 191 254
2022	664 763	75 198	353 311	1 096 996
2023	679 100	120 908	364 148	1 164 156
2024	609 288	115 638	386 631	1 111 557
2025	553 356	90 019	402 913	1 046 288

Źródło: dane własne UMK

Dostępność usług elektronicznych dla danych przestrzennych

Gmina Miejska Kraków podejmuje także działania mające na celu zwiększenie dostępności usług elektronicznych dla danych przestrzennych poprzez stały rozwój Miejskiego Systemu Informacji Przestrzennej (MSIP). Portal Informacyjny MSIP Obserwatorium stanowi system wspomagania zarządzania przestrzenią geograficzną Krakowa, w ramach którego mieszkańcom udostępniane są dane i informacje przestrzenne w formie kompozycji mapowych. Wspomniany portal agreguje w formie przestrzennej informacje o m.in. zrealizowanych projektach Budżetu Obywatelskiego, obszarach zagrożenia oraz ryzyka powodziowego, cenach nieruchomości czy miejscach edukacji klimatycznej. Dodatkowo pod koniec roku 2024 została uruchomiona nowa strona internetowa, na której opublikowano mapę Krakowa wraz z danymi gromadzonymi w ramach Grodzkiego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej pochodzących z Państwowego Zasobu Geodezyjnego i Kartograficznego (PZGiK).

Rozwój sztucznej inteligencji (AI)

W 2025 roku rozpoczęto pilotaż wdrażania narzędzi sztucznej inteligencji (AI) na stanowiskach pracy w Urzędzie Miasta Krakowa. We wspomnianych działaniach pilotażowych udział wzięło 40 pracowników, a dodatkowo przeprowadzono liczne szkolenia z zakresu sztucznej inteligencji dla grupy ponad 300 osób zatrudnionych w Urzędzie Miasta Krakowa.

Na łamach zaktualizowanego w 2025 roku dokumentu Ministerstwa Cyfryzacji pn. Polityka rozwoju sztucznej inteligencji w Polsce do 2030 roku, Miasto Kraków zostało uznane za wiodący

ośrodek rozwijający elementy sztucznej inteligencji. W zakresie tzw. infrastruktury AI warto wskazać na Akademickie Centrum Komputerowe Cyfronet AGH, stanowiące jedno z największych centrów superkomputerowych oraz sieciowych w Polsce.

50+
lat doświadczenia

Lider w dziedzinie wysokowydajnych obliczeń od wielu lat.

#1
w Polsce

Siedziba najszybszych superkomputerów w kraju.

#8
Helios na świecie

Jeden z najbardziej energooszczędnych superkomputerów na liście **Green500**.

1700+
naukowców

korzysta z naszej mocy obliczeniowej dzięki infrastrukturze PLGrid.

IV.1.3. Programy i Portfele Projektów

W ramach Dziedziny Administracja i cyfryzacja realizowany jest szereg Programów i Projektów, mających na celu zwiększenie dostępności cyfrowej usług świadczonych przez Urząd i Miejskie Jednostki Organizacyjne, jak również poprawę komfortu życia mieszkańców oraz zwiększenie ich udziału w funkcjonowaniu i rozwoju Miasta Krakowa.

Program mKraków

Program mKraków został uruchomiony w 2025 roku, a jego głównym celem jest rozwój aplikacji mKraków jako nowoczesnej platformy mobilnej, zapewniającej dostęp do szerokiego katalogu usług miejskich w jednym miejscu. Program obejmuje szereg przedsięwzięć ukierunkowanych na systematyczny rozwój oraz rozbudowę aplikacji jako kompleksowego narzędzia miejskiego. Ponadto Program mKraków zakłada stopniową konsolidację dotychczasowych, rozproszonych aplikacji miejskich w ramach jednego nowoczesnego rozwiązania, odpowiadającego na realne potrzeby mieszkańców Krakowa i wpisującego się w koncepcję miasta inteligentnego *Smart City*.

Kwota wydatkowana na realizację Programu mKraków: **218 886 zł w roku 2025**.

W ramach Programu mKraków realizowano **projekt mKraków**, którego główny cel stanowiło stworzenie nowoczesnej i bezpłatnej aplikacji mobilnej, integrującej najważniejszą usługę oraz informacje miejskie w jednym miejscu.

Dodatkowo w ramach Programu mKraków realizowano następujące przedsięwzięcia:

Centralny System Uwierzytelnienia i Autoryzacji

Celem projektu jest stworzenie jednolitego systemu logowania dla miejskich usług cyfrowych, opartego na koncepcji multifunkcyjnego konta użytkownika. Realizacja projektu umożliwi także bezpieczną obsługę mieszkańców w różnych systemach miejskich. W 2025 roku przygotowano kluczowej analizy funkcjonalno-techniczne oraz przeprowadzono konsultacje rynkowe.

Narzędzie demokracji partycypacyjnej

Projekt zakłada modernizację dotychczasowego systemu Budżetu Obywatelskiego i wdrożenie nowej platformy do Konsultacji Społecznych. Zaproponowane rozwiązania mają na celu wzrost przejrzystości procesów partycypacyjnych oraz ułatwienie mieszkańcom udziału w decyzjach dotyczących miasta. W 2025 roku przygotowano pełną dokumentację projektową i ogłoszono postępowanie na wdrożenie systemu.

Krakowska Chmura Miejska

Celem projektu jest stworzenie miejskiej chmury obliczeniowej, umożliwiającej uruchomienie usług oraz aplikacji – w tym wykorzystujących sztuczną inteligencję, w jednolitym i skalowalnym środowisku informatycznym. Wspomniana inicjatywa stanowi fundament dla rozwoju cyfryzacji usług miejskich oraz zapewnienia ich dostępności. W 2025 roku opracowano dokumentację do zamówienia usługi doradczej wraz z szacowaną wartością tego zamówienia.

Informacja o wydarzeniach sportowych w Krakowie

Projekt obejmuje budowę narzędzia prezentującego pełną i aktualną informację o wydarzeniach sportowych wraz z możliwością ich filtrowania oraz zgłaszania przez organizatorów. Inicjatywa zakłada zwiększenie dostępności informacyjnej oraz promocję lokalnej aktywności sportowej. W 2025 roku wykonano analizy porównawcze, opracowano koncepcję funkcjonalną i dokonano wstępnego rozeznania rynkowego.

Informacja kulturalna oraz rezerwacja biletów na wydarzenia w Krakowie

Przedsięwzięcie zakłada przygotowanie modułu w aplikacji mobilnej mKraków prezentującego ofertę kulturalną wraz z możliwością rezerwacji biletów. Projekt ma na celu zagwarantowanie mieszkańcom łatwego dostępu do całości oferty kulturalnej w jednym miejscu. W 2025 roku zagregowano informacje o miejskich systemach biletowych instytucji kultury i przeprowadzono spotkanie robocze i wstępne analizy UX (ang. *User Experience*) dotyczące oczekiwań odbiorców.

Karta Mieszkańca

Inicjatywa zakłada połączenie funkcjonujących programów kart miejskich tj. Karty Krakowskiej, Karty Rodziny z Niepełnosprawnym Dzieckiem oraz Krakowskiej Karty Rodzinnej 3+, w jeden nowoczesny produkt dostępny za pośrednictwem aplikacji mobilnej mKraków. Docelowo karta ma oferować pakiety dostosowane do potrzeb różnych grup mieszkańców oraz automatyczne dostosowanie najkorzystniejszych zniżek dla użytkownika. W 2025 roku przeprowadzono prace koncepcyjne dotyczące integracji systemów, modelu współpracy z partnerami oraz sposobu zarządzania korzyściami wynikającymi z korzystania Karty Mieszkańca.

Komunikacja Miejska w Krakowie 2.0 (KMK 2.0)

Projekt ten zakłada rozbudowanie aplikacji mKraków o kompletny moduł obsługujący transport publiczny, ze szczególnym uwzględnieniem danych udostępnianych w czasie rzeczywistym, harmonogramu podróży wraz z pełnym zakresem sprzedaży biletów komunikacyjnych. Prace nad koncepcją architektury systemu mają zapewnić pełną integrację

z istniejącymi systemami transportowymi. W 2025 roku opracowano szczegółowe założenia funkcjonalne, a także analizy organizacyjne, prawne oraz techniczne niezbędne do wdrożenia rozwiązania.

Operator Sprzedaży Produktów Cyfrowych

Celem projektu jest stworzenie miejskiej platformy *e-commerce*, umożliwiającej scentralizowaną sprzedaż produktów cyfrowych, w tym m.in. biletów komunikacyjnych czy kulturalnych. System ma zostać osadzony w modelu operatorowym, w którym Miasto wskazuje podmioty mogące do niego dołączać. Projekt stworzy jednolite środowisko płatności i dystrybucji usług cyfrowych.

Włączenie kolejnych kategorii zgłoszeń do systemu KPUM oraz KCK

Przedsięwzięcie ma na celu rozbudowę Krakowskiego Portalu Usług Miejskich i Krakowskiego Centrum Kontaktów o nowe kategorie zgłoszeń mieszkańców. Celem jest zapewnienie spójnego oraz kompleksowego systemu obsługi spraw kierowanych do Urzędu Miasta Krakowa. Ponadto projekt wspiera rozwój jednolitego kanału komunikacji z mieszkańcami, zgodnego z kierunkami wyznaczonymi przez Program mKraków.

Program RDZEŃ – Centralny System Informatyczny Gminy Miejskiej Kraków

W 2025 roku kontynuowano realizację Programu RDZEŃ, rozpoczętego w 2020 roku. Program zakłada udostępnienie infrastruktury oraz procesów umożliwiających systemowe dostarczenie usług elektronicznych klientom wewnętrznym oraz zewnętrznym.

Kwota wydatkowana na realizację Programu RDZEŃ: **67 971 zł** w roku 2025.

W ramach Programu RDZEŃ realizowano następujące projekty oraz przedsięwzięcia:

Centralny Rejestr Umów

Projekt obejmuje modernizację oraz rozwój systemu Centralnego Rejestru Umów, mającego na celu zapewnienie jednolitego gromadzenia i wyszukiwania informacji o umowach zawieranych przez Urząd Miasta Krakowa i wszystkie Miejskie Jednostki Organizacyjne. System zastępuje rozwiązanie z przełomu lat 1999/2000, dostosowując je do współczesnych potrzeb zarządczych i architektury zorientowanej na usługi (SOA). W 2025 roku kontynuowano prace deweloperskie w zakresie modułu adaptacyjnego, jednak ich tempo zostało czasowo ograniczone z uwagi na priorytetowe wdrożenia związane z Krajowym Systemem e-Faktur (KSeF).

Wdrożenie Elektronicznego Zarządzania Dokumentacją (EZD) jako podstawowego systemu wykonywania czynności kancelaryjnych

Projekt zakłada całkowite przejście z obiegu papierowego na elektroniczny system zarządzania dokumentacją EZD PUW. Realizacja tego założenia wymaga szeregu zmian organizacyjnych, integracji z systemem tzw. e-Doręczeń, rozwijania funkcjonalności oraz stopniowego wdrażania kolejnych klas Jednolitego Rzeczowego Wykazu Akt (JRWA). W 2025 roku rozszerzono liczbę klas prowadzonych elektronicznie, prowadzono szkolenia, przygotowano raporty wspierające zarządzanie dokumentami i rozpoczęto produkcyjne

wdrażanie systemu EZD RP w jednostkach miejskich we współpracy z Ministerstwem Cyfryzacji oraz NASK.

Zintegrowany System Informatyczny do Obsługi Poboru Podatków Lokalnych (PPL)

Projekt ma na celu wymianę technologii systemów wykorzystywanych przy poborze podatków lokalnych oraz wdrożenie nowych rozwiązań wspierających automatyzację procesów, w tym integrację z systemami elektronicznego obiegu dokumentów. W 2025 roku przeprowadzono uzgodnienia dotyczące potencjalnej integracji aplikacji MKO365 z systemem EZD PUW, jednak po analizie kosztów odstąpiono od tego wariantu i wdrożono aplikację w wersji bez integracji. Przeprowadzono również uruchomienie obsługi wybranych procesów podatkowych w nowych aplikacjach, a pod koniec roku 2025 projekt został czasowo zawieszony do momentu ustalenia dalszych kierunków wymiany technologicznej.

Portfel Projektów Kraków – Smart City

Celem realizacji Portfela Projektów Kraków – Smart City jest poprawa jakości życia na terenie miasta poprzez wykorzystywanie zalet cyfryzacji i angażowanie różnorodnych interesariuszy do współpracy na rzecz zrównoważonego oraz zaangażowanego w rozwój miasta społeczeństwa. Efektem prowadzonych działań będzie powstanie Miasta, które poprzez gromadzenie i analizę danych cyfrowych z różnorodnych źródeł będzie zdolne do podejmowania skutecznych decyzji zarządczych, odpowiadających rzeczywistym potrzebom miasta oraz jego mieszkańców.

Kwota wydatkowana na realizację Portfela Kraków – Smart City: **290 619 zł** w roku 2025.

W ramach Portfela Projektów Kraków – Smart City realizowano następujące projekty:

- Analiza Danych,
- Wirtualny Urzędnik,
- Krakowska Chmura Miejska,
- Zdalne Odczyty Wodomierzy,
- Wdrożenie narzędzi IT dla KCK,
- Inteligentny Monitoring Wizyjny SOR,
- mKraków (projekt w ramach Programu),
- Centralny System Uwierzytelniania i Autoryzacji,
- System Gromadzenia i Przetwarzania Danych Miejskich.

Dodatkowo następujące projekty pozostają w przygotowaniu:

- Rowery Miejskie,
- Karta Mieszkańca,
- Informacja sportowa,
- Informacja kulturalna,
- Komunikacja Miejska 2.0,
- Narzędzie Demokracji Partycypacyjnej,
- Operator Sprzedaży Produktów Cyfrowych,
- Cyfrowe Odwzorowanie Miasta i Aglomeracji.

IV.1.4. Finanse

Tabela IV.1.9. Wydatki w Dziedzinie Administracja i cyfryzacja zrealizowane w 2025 roku

Rodzaj wydatków	Wydatki [zł]	Wydatki [%]
Wydatki ogółem	766 642 833	100
Wydatki bieżące	747 897 835	97,6
Wydatki inwestycyjne	18 744 998	2,4

Źródło: System STRADOM i Sprawozdanie z wykonania Budżetu Miasta Krakowa za rok 2025

Tabela IV.1.10. Wydatki w Dziedzinie Administracja i cyfryzacja zrealizowane w 2025 roku

Usługa publiczna	Wydatki [zł]	Wydatki [%]
Wydatki ogółem	766 642 833	100
Usługa publiczna A-1 Usługi wewnętrzne	101 495 910	13,2
Usługa publiczna A-2 Usługi administracyjne zewnętrzne	27 284 627	3,6
Wydatki niezwiązane bezpośrednio z realizacją Usług	61 294 940	8,0
Wydatki na utrzymanie stanowisk pracy UMK	576 567 356	75,2

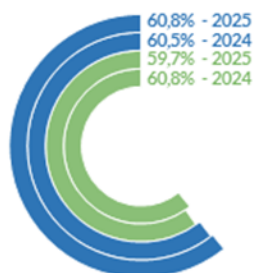
Źródło: System STRADOM i Sprawozdanie z wykonania Budżetu Miasta Krakowa za rok 2025

Bezpieczeństwo publiczne

Przestępczość

LICZBA PRZESTĘPSTW STWIERDZONYCH

18 609 ROK 2025
19 575 ROK 2024

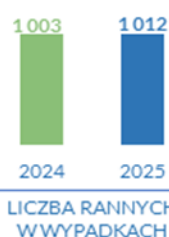
■ WYKRYWALNOŚĆ OGÓLNA PRZESTĘPSTW

■ WYKRYWALNOŚĆ PRZESTĘPSTW KRYMINALNYCH

Bezpieczeństwo ruchu drogowego

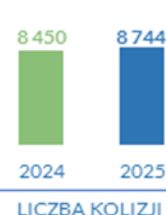
LICZBA WYPADKÓW DROGOWYCH

LICZBA RANNYCH W WYPADKACH DROGOWYCH

LICZBA OFIAR ŚMIERTELNYCH WYPADKÓW DROGOWYCH

LICZBA KOLIZJI

Interwencje służb

78 011 ROK 2025 POLICJA
73 022 ROK 2024

STRAŻ MIEJSKA **113 422** ROK 2025
108 420 ROK 2024

Badania społeczne

96,9% mieszkańców czuje się bezpiecznie w okolicy miejsca zamieszkania w ciągu dnia (**95,4% w roku 2024**)

74,9% mieszkańców czuje się bezpiecznie w okolicy miejsca zamieszkania po zmroku (**71,1% w roku 2024**)

Bezpieczeństwo pożarowe

316 kontroli w zakresie stopnia przestrzegania przepisów przeciwpożarowych w obiektach Gminy Miejskiej Kraków

LICZBA POŻARÓW

2 623 ROK 2025
1 450 ROK 2024

Wydatki na Dziedzinę

Wydatki Budżetu Miasta Krakowa na Dziedzinę

Bezpieczeństwo publiczne: **2,14 %**

WYDATKI W DZIEDZINIE BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNE ZREALIZOWANE W 2025 ROKU

Rodzaj wydatków	Wydatki (zł)	Wydatki (%)
Ogółem	227 513 352	100
Wydatki inwestycyjne	28 600 813	12,6
Wydatki bieżące	198 912 539	87,4

IV.2.1. Wprowadzenie do Dziedziny Bezpieczeństwo publiczne

Dziedzina Bezpieczeństwo publiczne obejmuje swoim zakresem zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie dotyczącym utrzymania porządku publicznego oraz zapewniania bezpieczeństwa obywateli, w tym podejmowania działań mających na celu ochronę przeciwpożarową i przeciwpowodziową. Ponadto Gmina Miejska Kraków jako miasto na prawach powiatu zobowiązana jest do uchwalenia programu zapobiegania przestępczości, mającego oddziaływać na bezpieczeństwo jej mieszkańców. Program ten przyjęty został uchwałą nr XVIII/424/25 Rady Miasta Krakowa z dnia 15 stycznia 2025 r., a nad jego realizacją czuwa powołana zarządzeniem Prezydenta Miasta Krakowa Rada Programowa.

Zadania służące zapewnianiu bezpieczeństwa publicznego realizowane są we współpracy i przy zaangażowaniu wielu służb oraz instytucji, m.in. Komendy Miejskiej Policji, Straży Miejskiej Miasta Krakowa, Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej.

IV.2.2. Charakterystyka Usług publicznych

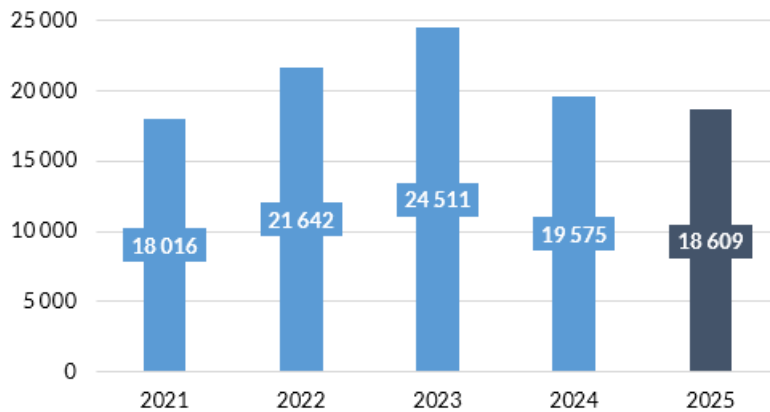
W ramach Dziedziny realizowane i monitorowane są dwie Usługi publiczne:

- Tworzenie warunków do utrzymania bezpieczeństwa publicznego na terenie Gminy (B-1)
- Zapewnienie mieszkańcom pomocy w sytuacjach zagrożeń (B-2)

IV.2.2.1. Usługa publiczna B-1 Tworzenie warunków do utrzymania bezpieczeństwa publicznego na terenie Gminy

Usługa publiczna B-1 polega na ograniczaniu niepożądanych zjawisk przestępczych dzięki aktywności policjantów Komendy Miejskiej Policji w Krakowie oraz Straży Miejskiej w obszarze działań na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego. Urząd Miasta Krakowa aktywnie wspomaga Policję w ograniczaniu przestępczości i wzmacnianiu poczucia bezpieczeństwa mieszkańców Krakowa oraz turystów odwiedzających miasto, m. in. poprzez współfinansowanie zakupu pojazdów, niezbędnego sprzętu, a także finansowanie służb ponadnormatywnych oraz staży adaptacyjnych policjantów odbywających praktykę w służbie prewencyjnej, po przeszkoleniu podstawowym w ośrodkach szkolenia Policji. Usługa obejmuje także prowadzenie działań profilaktycznych w zakresie bezpieczeństwa mieszkańców w obszarze przeciwpożarowym poprzez wykonywanie wspólnych czynności kontrolno-rozpoznawczych Urzędu Miasta Krakowa we współpracy z Komendą Miejską Państwowej Straży Pożarnej.

Analiza stanu przestępczości wskazuje, że zarówno w Krakowie, jak i w innych miastach wojewódzkich aktualnie obserwowany jest spadek liczby przestępstw stwierdzonych.

Rysunek IV.2.1. Liczba przestępstw stwierdzonych w Krakowie w latach 2021-2025

Źródło: Komenda Miejska Policji w Krakowie

Tabela IV.2.1. Liczba przestępstw stwierdzonych w Krakowie oraz wybranych miastach wojewódzkich w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w latach 2021-2024

	2021	2022	2023	2024
Kraków	23,88	27,18	30,92	25,46
Poznań	26,66	28,29	27,66	25,39
Warszawa	26,58	29,96	29,65	26,57
Wrocław	30,38	34,90	32,09	28,79
Gdańsk	28,75	31,80	31,97	31,65
Łódź	24,70	23,73	23,07	24,01

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Jednocześnie wykrywalność ogólna przestępstw utrzymała się w 2025 roku na poziomie zbliżonym do roku poprzedniego, co wskazuje na stabilną skuteczność działań organów ścigania (przy jednoczesnej potrzebie dalszego doskonalenia pracy operacyjnej i śledczej). Na tle innych dużych miast Kraków rokrocznie wyróżnia się najwyższą wykrywalnością przestępstw ogółem. Relatywnie umiarkowana liczba przestępstw stwierdzonych oraz najwyższa wykrywalność pozwala ocenić sytuację w Krakowie jako korzystną na tle innych dużych ośrodków miejskich.

Tabela IV.2.2. Wykrywalność przestępstw ogółem w Krakowie oraz wybranych miastach wojewódzkich w latach 2021-2025 [%]

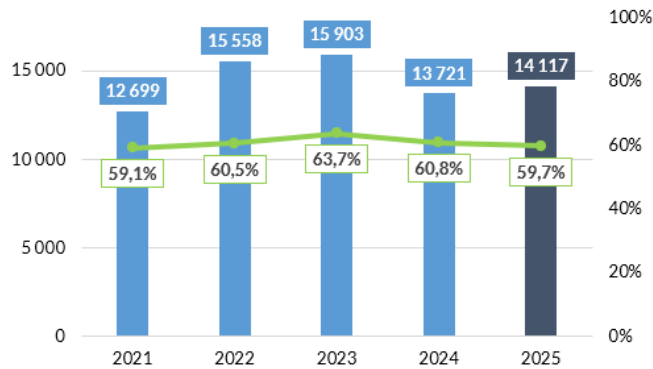
	2021	2022	2023	2024	2025
Kraków	60,2	62,5	68,6	60,5	60,8
Poznań	52,2	51,3	49,5	46,8	48,5
Warszawa	55,4	54,7	54,3	53,5	51,9
Wrocław	46,8	45,2	46,7	40,9	42,9
Gdańsk	51,3	51,2	51,7	50,8	51,3
Łódź	47,8	49,4	50,6	51,8	52,8

Źródło: Komenda Miejska Policji w Krakowie

Przestępczość jest złożonym zjawiskiem, które można klasyfikować według rodzaju popełnianych czynów. Taka klasyfikacja pozwala lepiej analizować jej strukturę oraz wskazywać obszary wymagające szczególnej uwagi.

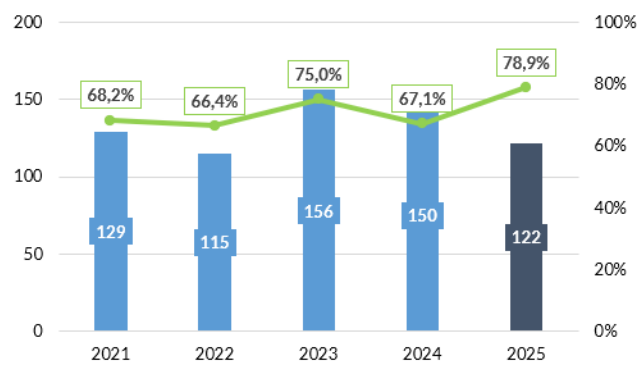
Rysunek IV.2.2. Przestępstwa kryminalne, rozbójnicze oraz bójki i pobicia stwierdzone w Krakowie w latach 2021-2025

Przestępstwa kryminalne

Przestępstwa kryminalne stanowiły w 2025 roku dominującą kategorię przestępstw stwierdzonych w Krakowie (76% ogółu). Ich wykrywalność wyniosła 59,7%.

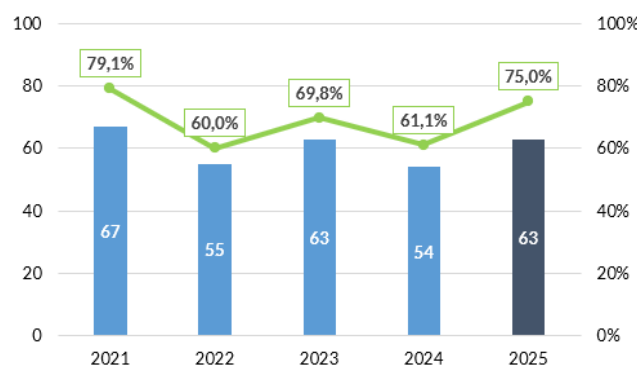
Przestępstwa rozbójnicze

W ostatnich latach obserwuje się wyraźny trend spadkowy przestępczości rozbójniczej na terenie Krakowa.

W zakresie wykrywalności w 2025 roku wskaźnik ten wyniósł 78,9%, co oznacza najwyższy poziom wykrywalności w całym analizowanym okresie.

Bójki i pobicia

W 2025 roku na terenie Krakowa stwierdzono 63 bójki i pobicia, co oznacza wzrost w porównaniu do 2024 roku.

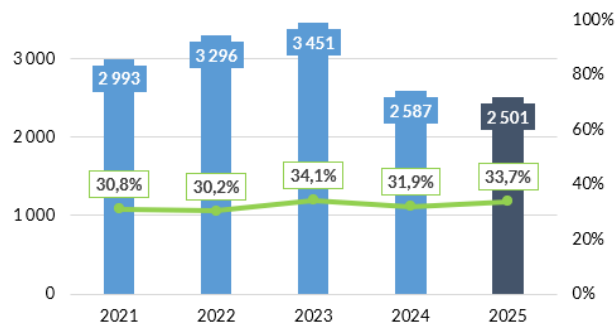
Obecny poziom pozostaje jednak istotnie niższy niż dekadę temu – w 2015 roku odnotowano 123 takie przestępstwa.

Wskaźnik wykrywalności w 2025 roku wyniósł 75%, co stanowi jeden z najwyższych poziomów w całym analizowanym okresie.

Źródło: Komenda Miejska Policji w Krakowie

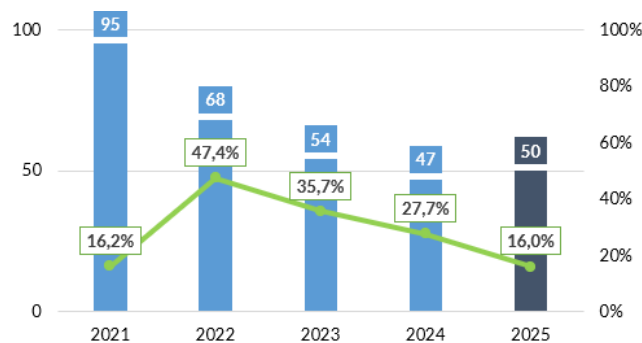
Rysunek IV.2.3. Kradzieże rzeczy cudzej, kradzieże samochodu, kradzieże z włamaniem stwierdzone w Krakowie w latach 2021-2025

Kradzież rzeczy cudzej

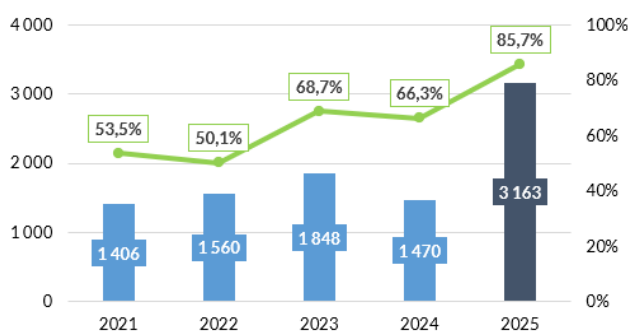
Po wzroście liczby kradzieży w latach 2022-2023 w latach 2024-2025 nastąpił wyraźny ich spadek, a poziom przestępczości w 2025 roku był najniższy w ujęciu długoterminowym. Pozytywny trend widoczny jest również w obszarze wykrywalności przestępstw kradzieży.

Kradzież samochodu

W 2025 odnotowano wzrost liczby kradzieży samochodów w stosunku do roku 2024. Poziom przestępczości w tej kategorii pozostaje jednak relatywnie niski. Wskaźnik wykrywalności odnotował spadek w stosunku do lat poprzednich, należy jednak podkreślić, że jego poziom pozostaje wyraźnie wyższy niż w latach 2015-2018, kiedy kształtował się w przedziale 5,3% - 8,3%.

Kradzież z włamaniem

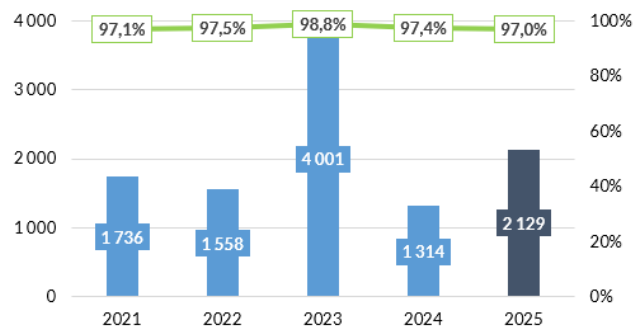

Wyraźny wzrost kradzieży z włamaniem w roku 2025 w stosunku do lat poprzednich wynika w dużej mierze z faktu rozszerzenia zakresu ujmowanych zdarzeń o przestępstwa związane z bankowością elektroniczną – stwierdzono 1784 przypadki przełamania zabezpieczeń do bankowości elektronicznej z wykorzystaniem płatności BLIK. Jednocześnie odnotowano istotną poprawę wykrywalności w tej kategorii przestępstw.

Źródło: Komenda Miejska Policji w Krakowie

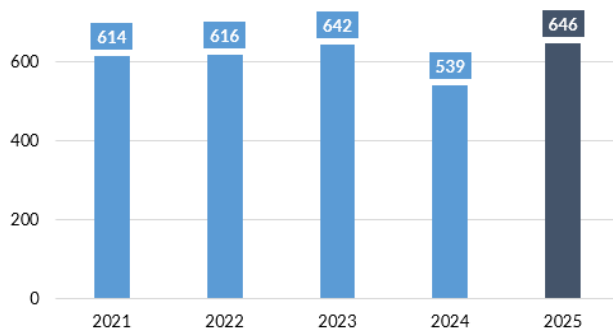
Rysunek IV.2.4. Przestępczość narkotykowa, przestępczość nieletnich, przestępczość drogowa stwierdzona w Krakowie w latach 2021-2025

Przestępczość narkotykowa

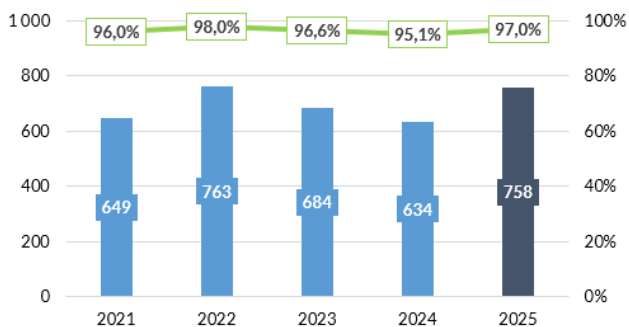
Kategoria ta charakteryzuje się zmiennością i wrażliwością na intensywność i kierunki działań operacyjnych Policji. Utrzymujący się wysoki wskaźnik wykrywalności świadczy jednak o efektywności Policji w zakresie zwalczania tego typu przestępczości oraz skutecznym rozpoznawaniu tego obszaru zagrożeń.

Przestępczość nieletnich

W 2025 roku odnotowano wzrost czynów karalnych popełnianych przez nieletnich w porównaniu do 2024 roku. Warto jednak zaznaczyć, że poziom ten pozostaje wyraźnie niższy niż w większości lat poprzedniej dekady.

Przestępstwa drogowe

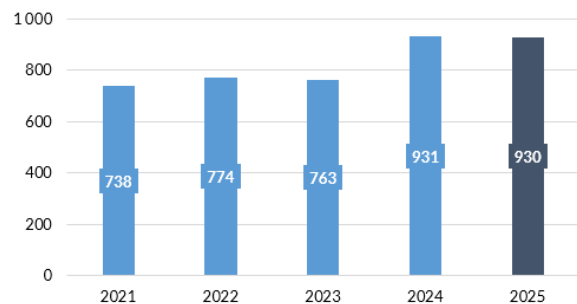

W 2025 roku stwierdzono wzrost liczby przestępstw drogowych w porównaniu do 2024 roku, jednak nadal poziom ten pozostaje niższy niż w większości lat poprzedniej dekady (w latach 2015-2019 liczba ta wahała się między 874 a 1 059). Utrzymująca się wysoka wykrywalność w tej kategorii świadczy o wysokiej skuteczności działań Policji w zakresie ujawniania i ścigania sprawców.

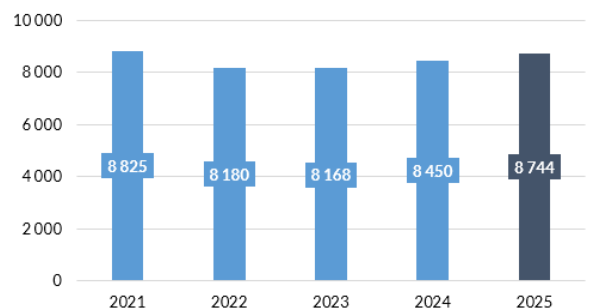
Źródło: Komenda Miejska Policji w Krakowie

Rysunek IV.2.5. Stan bezpieczeństwa ruchu drogowego w Krakowie w latach 2021-2025

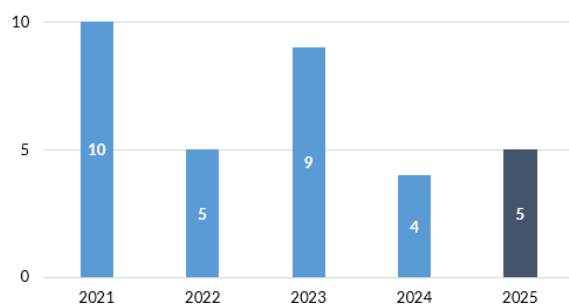
Wypadki drogowe

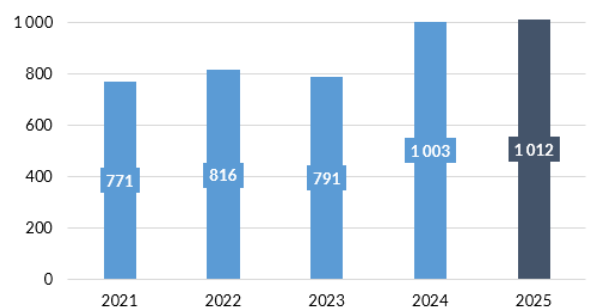
Kolizje drogowe

Ofiary śmiertelne wypadków drogowych

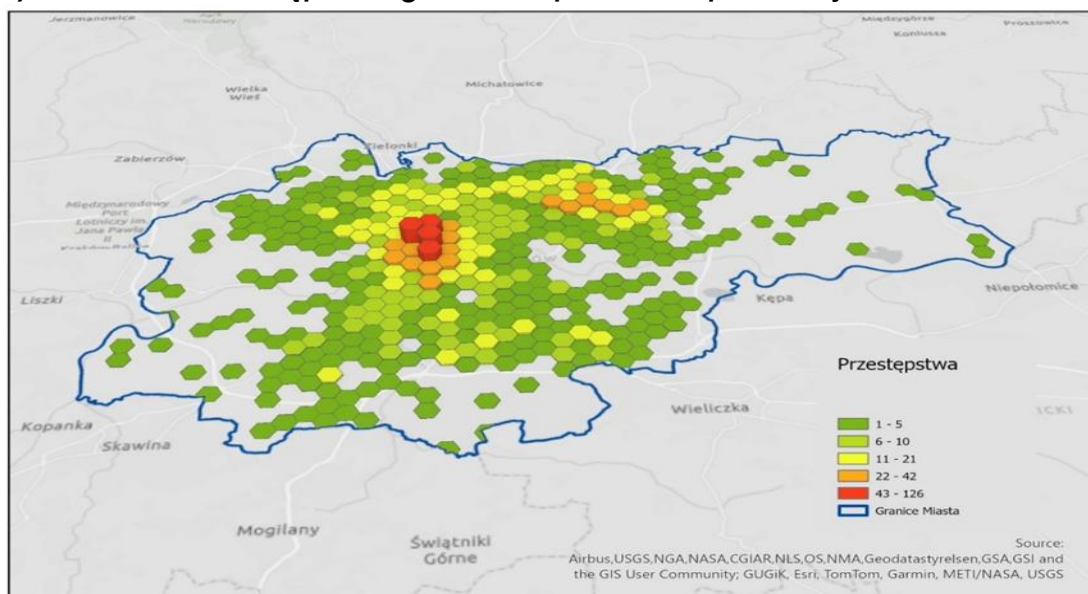
Osoby ranne w wypadkach drogowych

Źródło: Komenda Miejska Policji w Krakowie

W 2025 roku liczba wypadków drogowych utrzymała się na poziomie zbliżonym do roku poprzedniego, pozostając jedną z najwyższych w analizowanym okresie. Jednocześnie odnotowano także jedną z najwyższych liczb kolizji drogowych w porównaniu do lat wcześniejszych. Liczba ofiar śmiertelnych w 2025 roku była zbliżona do roku poprzedniego, natomiast widoczny jest trend wzrostowy liczby osób rannych w wypadkach drogowych – w 2025 roku ich liczba była najwyższa w całym analizowanym okresie.

Rysunek IV.2.6. Przestępstwa zgłoszone w przestrzeni publicznej w 2025 roku

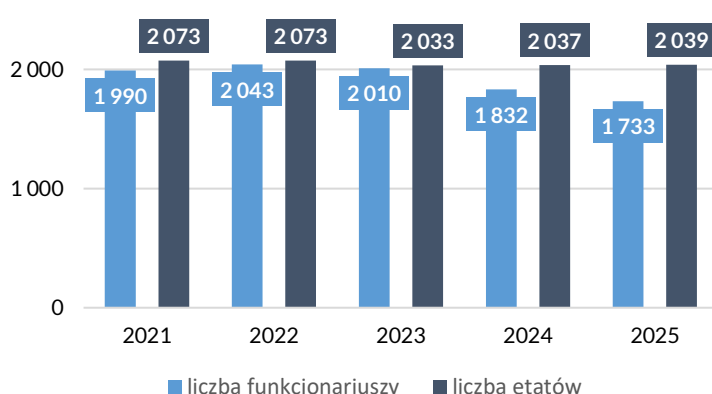

Źródło: dane własne UMK

W 2025 roku rozkład przestrzenny przestępstw był analogiczny do trendu obserwowanego w poprzednich latach w Krakowie: przestępczość koncentrowała się w centrum miasta.

Skuteczna walka z przestępczością opiera się w dużej mierze na działaniach Policji: interwencjach, patrolach i działaniach prewencyjnych. W ostatnich latach obserwowany był spadek zatrudnienia w Komendzie Miejskiej Policji w Krakowie, będący efektem czynników zewnętrznych niezależnych od samej jednostki. W styczniu 2025 roku w Komendzie Miejskiej Policji w Krakowie służbę pełniło 1 737 funkcjonariuszy, przy obsadzie etatowej 85%. Warto jednak nadmienić, iż na początku 2026 roku zatrudnionych było już 1 969 funkcjonariuszy.

Rysunek IV.2.6. Stan zatrudnienia i stan etatowy funkcjonariuszy Policji w Krakowie w latach 2021-2025

Źródło: Komenda Miejska Policji w Krakowie

Liczba zdarzeń wymagających podjęcia czynności przez służby interwencyjne Policji wyniosła w ostatnich latach:

- **2025: 78 011**
- 2024: 73 022
- 2023: 73 031
- 2022: 76 105
- 2021: 74 808

W 2025 roku policjanci interweniowali średnio 214 razy dziennie. Struktura takich interwencji zmienia się jednak od kilku lat i coraz częściej dotyczą one sytuacji o mniejszym zagrożeniu, w których nie jest zagrożone życie, zdrowie ani mienie.

Średni czas dojazdu Policji do miejsca zdarzenia (W7_B) wzrósł w stosunku do 2024 roku o 31 sekund:

- **2025: 12 minut i 30 sekund**
- 2024: 11 minut i 59 sekund
- 2023: 11 minut i 48 sekund
- 2022: 12 minut i 12 sekund
- 2021: 11 minut i 22 sekundy

W zakresie wsparcia finansowego Komendy Miejskiej Policji z budżetu Gminy Miejskiej Kraków, widać istotny wzrost przekazanych funduszy na dodatkowe patrole, zakup pojazdów służbowych czy inne niezbędne materiały, w porównaniu do 2024 roku.

Tabela IV.2.4. Wsparcie finansowe Komendy Miejskiej Policji w Krakowie z budżetu Gminy Miejskiej Kraków w latach 2021-2025

Rok	Środki na dodatkowe patrole (w zł)	Środki na zakup pojazdów służbowych/liczba pojazdów (w zł)		Środki na inne cele, np. zakup materiałów(w zł)	Ogółem (w zł)
2021	344 800	1 527 500	28	89 600	1 961 900
2022	404 000	230 000	2	124 700	758 700
2023	702 800	400 000	5	567 450	1 670 250
2024	1 024 000	160 000	3	192 400	1 376 400
2025	1 252 000	675 000	7	239 550	2 166 550

Źródło: Komenda Miejska Policji w Krakowie

W 2025 roku prowadzono także działania związane z zapewnieniem bezpieczeństwa zgromadzeń publicznych i imprez masowych.

Tabela IV.2.5. Imprezy masowe i zgromadzenia publiczne w Krakowie w latach 2021-2025

	2021	2022	2023	2024	2025
Liczba decyzji w sprawach imprez masowych ¹	54	115	109	131	152
Liczba przeprowadzonych imprez masowych	89	182	215	201	213
Zawiadomienia o zgromadzeniach publicznych	739	1 520	2 084	2 265	3 069
Liczba funkcjonariuszy Policji biorących udział w zabezpieczaniu imprez masowych	6 359	11 324	19 636	18 835	14 928

¹ liczba wszystkich decyzji, tj. odmowna, zezwalająca, zmieniająca oraz umorzenie

Źródło: dane własne UMK, Komenda Miejska Policji w Krakowie

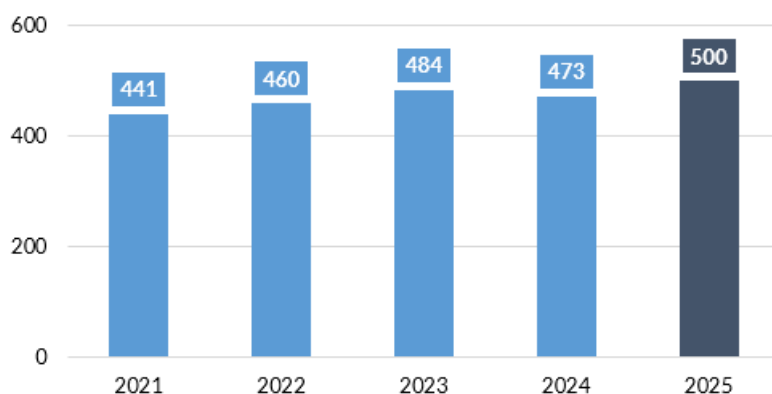
W obszarze działań na rzecz zapewnienia porządku publicznego aktywnie pracowała także Straż Miejska. W 2025 roku przyjęła ona 113 422 zgłoszenia interwencyjne oraz zrealizowano 53 459 służb patrolowych 8-godzinnych (w 2024 roku było to 108 420 zgłoszeń i 56 085 służb). Liczba ujawnionych w 2025 roku wykroczeń wyniosła 139 425 i była niższa niż w 2024 roku o 1 567 przypadków. Najczęściej ujawniane rodzaje wykroczeń to te dotyczące ruchu drogowego oraz porządku publicznego.

Średnia liczba mieszkańców przypadająca na jednego funkcjonariusza SMMK w ogniach patrolowych (W1_B) wynosiła:

- 2025: 2 335 osób
- 2024: 2 437 osób
- 2023: 2 371 osób
- 2022: 2 495 osób
- 2021: 2 658 osób

W 2025 roku odnotowano najwyższy w przeciągu ostatnich lat stan zatrudnienia w Straży Miejskiej.

Rysunek IV.2.7. Liczba pracowników mundurowych Straży Miejskiej Miasta Krakowa w latach 2021-2025

Źródło: Straż Miejska Miasta Krakowa

Odsetek interwencji Straży Miejskiej Krakowa z czasem dojazdu do zdarzeń w celu ratowania życia i zdrowia, zakłócania porządku publicznego, spożywania napojów alkoholowych oraz tamowania i utrudniania ruchu pojazdom komunikacji zbiorowej – do 20 minut (W8_B) wyniósł:

- 2025: 67%
- 2024: 70%
- 2023: 75%
- 2022: 74%
- 2021: 75%

Z roku na rok zwiększa się liczba interwencji podjętych przez służby w wyniku oglądu monitoringu (M14_B):

- 2025: 9 331
- 2024: 8 480
- 2023: 7 200
- 2022: 7 243
- 2021: 6 091

Większa liczba takich interwencji może wynikać z powiększania liczby kamer miejskiego monitoringu, ale także z profesjonalizacji doświadczenia operatorów monitoringu w wykrywaniu zdarzeń na podstawie obrazu oraz lepszej lokalizacji kamer, tzn. umieszczania kamer w tych rejonach, gdzie – na podstawie analiz prowadzonych m.in. przy użyciu Mapy bezpieczeństwa – występuje większe prawdopodobieństwo występowania zdarzeń wymagających podjęcia interwencji.

Straż Miejska, realizując zadania dotyczące współudziału w ochronie bezpieczeństwa i porządku publicznego, prowadziła także działania o charakterze profilaktycznym, w ramach których zorganizowała 5 224 lekcje edukacyjne w szkołach oraz 73 przedstawienia profilaktyczne, które zgromadziły 7 325 widzów.

Biorąc pod uwagę wyniki z Raportu „Poczucia bezpieczeństwa mieszkańców Krakowa” (II edycja w 2025 roku) należy podkreślić, że poziom poczucia bezpieczeństwa mieszkańców od kilku lat utrzymuje się na wysokim poziomie, co obrazują poniższe dane.

Tabela IV.2.6. Wyniki badania „Poczucia bezpieczeństwa mieszkańców Krakowa”

	2021	2022	2023	2024	2025
Poczucie bezpieczeństwa mieszkańców Krakowa w okolicy miejsca zamieszkania w ciągu dnia	94,7%	90,2%	95,2%	95,4%	96,9%

Poczucie bezpieczeństwa mieszkańców Krakowa w okolicy miejsca zamieszkania po zmroku	70,8%	61%	73,5%	71,1%	74,9%
Poczucie bezpieczeństwa mieszkańców Krakowa ogółem	82,8%	78,2%	86,8%	88%	89,6%

Źródło: dane własne UMK

IV.2.2.2. Usługa publiczna B-2 Zapewnienie mieszkańcom pomocy w sytuacjach zagrożeń

Działania w ramach Usługi publicznej B-2 koncentrują się na celach związanych z zapewnieniem ochrony przeciwpowodziowej, zapewnieniem obronności, a także zapobieganiu zagrożeniom kryzysowym, epidemiologicznym oraz budowlanym. W ramach tej Usługi zadania realizowane są przy współudziale służb porządku publicznego, Ochotniczych Straży Pożarnych działających w granicach administracyjnych miasta oraz miejskich jednostek organizacyjnych i spółek zgodnie z kompetencjami.

Centrum Zarządzania Kryzysowego Miasta Krakowa (CZK MK)

Zarządzanie bezpieczeństwem odbywało się z poziomu Zespołu Zarządzania Kryzysowego Miasta Krakowa (ZZK MK) oraz za pośrednictwem Centrum Zarządzania Kryzysowego Miasta Krakowa (CZK MK) pracującego w systemie całodobowym.

W 2025 roku odbyły się posiedzenia ZZK, które dotyczyły następujących zagadnień:

- ćwiczenie praktyczne na temat: „Wybuch biogazu zgromadzonego w komorze fermentacyjnej oczyszczalni ścieków Płaszów, skutkujący uszkodzeniem jej konstrukcji i spływem masy fermentacyjnej do rzeki Drwina Długa”,
- doraźne posiedzenie Zespołu poświęcone analizie potencjalnego zagrożenia powodziowego, w związku z prognozowanymi intensywnymi opadami deszczu oraz ocenie stanu przygotowania służb, inspekcji, straży i miejskich jednostek organizacyjnych,
- doraźne posiedzenie Zespołu poświęcone omówieniu działań związanych z niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi, prowadzonych w dniach 08-11 lipca, w okresie potencjalnego zagrożenia powodziowego na terenie Gminy Miejskiej Kraków,
- ćwiczenie praktyczne na temat: „Katastrofa w ruchu lądowym. Zderzenie tramwaju z autobusem na skrzyżowaniu al. Jana Pawła II z ul. Biskupa Tomickiego oraz ul. Generała Boruty-Spiechowicza”,
- ćwiczenie doskonalące na temat: „Kierowanie realizacją zadań obronnych z elementami zarządzania kryzysowego, ochrony ludności i obrony cywilnej w warunkach podwyższania gotowości obronnej państwa”,
- posiedzenie Zespołu na temat przygotowania Miasta Krakowa do sezonu zimowego 2025/2026.

Pracownicy CZK wzięli udział w:

- 22 treningach radiowych w systemie ostrzegania ludności cywilnej i wojsk o zagrożeniach uderzeniami z powietrza,
- 46 treningach łączności radiowej w Sieci Zarządzania Kryzysowego Wojewody Małopolskiego z jednostkami administracji samorządowej,
- 48 testach sprawdzenia łączności w Sieci Zarządzania Kryzysowego Miasta Krakowa,
- 10 treningach wymiany komunikatów CBRN w systemie wczesnego ostrzegania o zagrożeniach w relacji Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego (WCZK) –

Centrum Zarządzania Kryzysowego Miasta Krakowa (CZK MK) w 2025 roku – za pomocą Systemu Informatycznego PROMIEN,

- 11 treningach wymiany informacji w ramach Krajowego Systemu Wykrywania Skażeń i Alarmowania za pomocą Systemu Informatycznego PROMIEN.

W ramach realizacji „Programu Ochrony Powietrza dla Województwa Małopolskiego”

CZK:

- prowadziło całodobowy monitoring jakości powietrza na 8 stacjach pomiarowych WIOŚ: Al. Krasińskiego, Bulwarowa, Kurdwanów, Kamieńskiego, Piastów, Złoty Róg, os. Wadów, os. Swoszowice oraz analizowało dane otrzymywane z Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej o prognozowanych stężeniach i warunkach dyspersji zanieczyszczeń powietrza w Krakowie,
- na bieżąco informowało mieszkańców o ryzyku przekroczeń dopuszczalnych poziomów zanieczyszczeń oraz o występujących zagrożeniach,
- w każdym odnotowanym przypadku przekroczenia norm zanieczyszczenia powietrza, wymagającego wprowadzenia stopnia zagrożenia, wysyłało wiadomości tekstowe SMS oraz wiadomości e-mail w formie ostrzeżeń do Biura Prasowego i osób funkcyjnych Krakowa oraz do ustalonych grup adresatów, a także zamieszczało informację w Biuletynie Informacji Publicznej UMK,
- przekazywało do wskazanych służb, jednostek, inspekcji dobową informację o prognozowanych stężeniach i warunkach dyspersji zanieczyszczeń powietrza w Krakowie.

W ramach realizacji działań objętych monitoringiem powodziowym w 2025 roku w okresie zagrożenia powodziowego, w wyniku nawałnych deszczów oraz w sytuacjach niesprzyjających warunków pogodowych CZK kontrolowało sytuację na obszarze Miasta Krakowa na terenach przylegających do cieków wodnych objętych monitoringiem powodziowym: rzeka Wisła, Bibiczanka, Prądnik, Rudawa, Potok Kostrzecki, Dłubnia, Sudół, Potok Kościelnicki, Serafa, Drwina Długa, Drwinka.

W 2025 roku pracownicy CZK realizowali:

- aktualizację Planu Zarządzania Kryzysowego Miasta Krakowa, wraz z powiązаныmi procedurami,
- współdziałanie z WCZK w sprawach prowadzonych przez Zespół koordynowania działań związanych z występowaniem niekorzystnych zjawisk w ciekach wodnych w województwie małopolskim,
- monitoring zagrożenia dla środowiska naturalnego, w tym w szczególności dla całego ekosystemu na terenach przylegających do: Wilgi, Potoku Olszanickiego, Potoku Rzewnego, Potoku Sidzinka.

W ramach raportowania i monitorowania pracy CZK w 2025 roku:

- sporządzono 251 bieżących raportów dziennych o stanie bezpieczeństwa w mieście oraz działalności podmiotów i instytucji niezbędnej do zabezpieczenia porządku i bezpieczeństwa publicznego,
- przygotowano 365 raportów dobowych o stanie bezpieczeństwa w mieście w ramach współdziałania z Wojewódzkim Centrum Zarządzania Kryzysowego (WCZK),
- przygotowano dla podmiotów i instytucji z terenu Gminy Miejskiej Kraków 161 komunikatów dotyczących ostrzeżeń meteorologicznych i hydrologicznych,
- przyjmowano zgłoszenia i rejestrowano zgromadzenia publiczne w uproszczonym trybie art. 21 ustawy z 24 lipca 2015 r. Prawo o zgromadzeniach,
- 42-krotnie odebrano informację o charakterze kaskadowym, dotyczącą zagrożenia terrorystycznego, podejmując interwencje zgodnie z obowiązującymi procedurami,

- podjęto 1656 interwencji związanych z działaniami w zakresie przeprowadzenia akcji ratowniczych lub zabezpieczenia porządku i bezpieczeństwa publicznego.

W związku z wprowadzeniem zarządzeniami Prezesa Rady Ministrów na całym terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stopni alarmowych, Gmina Miejska Kraków zrealizowała zadania określone w załączniku nr 33 do Planu Zarządzania Kryzysowego Miasta Krakowa (Procedura postępowania na wypadek ogłoszenia stopni alarmowych).

CZK na bieżąco aktualizowało dostępną bazę miejsc zakwaterowania dla uchodźców z Ukrainy na terenie Miasta Krakowa i Powiatu Krakowskiego oraz raportowało liczbę miejsc w zastępczych miejscach zakwaterowania do WCZK Wojewody Małopolskiego i MSWiA.

W ramach przygotowania miasta na sytuacje kryzysowe, pod koniec 2025 roku Kraków otrzymał ponad 35 mln zł z rządowego Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej na działania związane z bezpieczeństwem. Uzyskane finansowanie stworzyło podstawę do realizacji szeregu działań wzmacniających system bezpieczeństwa miasta:

- zakup specjalistycznego sprzętu wykorzystywanego w sytuacjach kryzysowych, w tym m.in. samochodów ciężarowych, agregatów, pomp, cystern, maszyn budowlanych, mobilnych barier przeciwpowodziowych oraz drona do monitoringu,
- wsparcie służb ratowniczych – w szczególności Państwowej Straży Pożarnej, umożliwiając doposażenie w sprzęt ratowniczy oraz modernizację infrastruktury,
- zakup wyposażenia medycznego, m.in. łóżek, aparatury diagnostycznej i sprzętu ratunkowego dla sektora ochrony zdrowia,
- przeprowadzenie szkoleń i warsztatów z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej – dla pracowników UMK, Radnych Miasta Krakowa, Przewodniczących Rad Dzielnic,
- przygotowanie i modernizacja miejsc tymczasowego ukrycia ludności.

Bezpieczeństwo sanitarno-epidemiologiczne

Według Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego (PPIS) w Krakowie, stan bezpieczeństwa sanitarnego na terenie miasta Krakowa w 2025 roku był stabilny.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami w zakresie zgłaszania chorób zakaźnych do PPIS w Krakowie w 2025 roku zgłoszono 38 709 przypadków zachorowań na choroby zakaźne, podlegające temu obowiązkowi. Odnotowano 6 155 przypadków zakażeń wirusem SARS - CoV - 2 (w tym 729 przypadków możliwych). Spośród 5 426 potwierdzonych przypadków zachorowań na COVID-19, 245 osób było hospitalizowanych. W omawianym roku zaobserwowano około 30% wzrost liczby zachorowań w stosunku do roku 2024. Wzrost zachorowalności na COVID-19 może być spowodowany ciągłą mutacją wirusa. Najwięcej zachorowań na COVID-19 zaobserwowano w okresie od września do października. Odnotowano wówczas 3 765 przypadków.

Na terenie Krakowa w roku 2025 odnotowano znaczny spadek zachorowań na krztusiec w stosunku do roku poprzedniego. Spośród 363 zachorowań 269 to przypadki potwierdzone. Najwięcej zachorowań odnotowano w grupie wiekowej między 30 a 40 rokiem życia. Z powodu zachorowania było hospitalizowanych 27 osób. Na obecną sytuację epidemiologiczną krztuśca wpływ może mieć wzrost odporności populacyjnej po fali zachorowań w 2024 roku, a także wzrost zainteresowania szczepieniami przeciwko krztuścowi.

W 2025 roku do PPIS w Krakowie zgłoszono 74 ogniska epidemiczne ze szpitali znajdujących się na terenie Krakowa oraz 3 z zakładów opiekuńczo-leczniczych.

Ogólny stan sanitarno-porządkowy obiektów użyteczności publicznej, będących pod nadzorem PPIS w Krakowie ocenia się jako dobry. W 2025 roku jakość wody do spożycia przez ludzi spełniała wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Okresowe pogorszenie jakości wody było spowodowane wtórnym zanieczyszczeniem wody, jak również awariami na ujęciach wody.

Monitoring jakości wody na basenach prowadzony był w oparciu o przepisy rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach. Wszystkie nadzorowane baseny prowadziły badania wody zgodnie z zatwierdzonym przez PPIS w Krakowie „harmonogramem badań wody na rok 2025”.

Nadzorowane kąpieliska zostały dobrze przygotowane do sezonu letniego 2025. Badania wody prowadzone były zarówno przez PPIS w Krakowie jak i przez organizatorów kąpielisk, w oparciu o uzgodniony harmonogram badań wody.

W 2025 roku podobnie jak w latach ubiegłych, warunki sanitarno-techniczne placówek oświatowo-wychowawczych ulegają sukcesywnie poprawie, co jest wynikiem przeprowadzanych prac remontowych i modernizacyjnych. Prowadzone działania przez nadzór higieny dzieci i młodzieży miały na celu m.in. zapewnienie w każdej skontrolowanej szkole bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu dzieci, w tym prawidłowe urządzenie sal lekcyjnych oraz zapewnienie właściwej higieny procesu nauczania.

W 2025 roku skontrolowano zorganizowany na terenie miasta wypoczynek dzieci i młodzieży szkolnej w okresie zimowym oraz letnim. Przeprowadzono łącznie 277 kontroli w obiektach sezonowych.

Ponadto PPIS w Krakowie inicjował, wdrażał i monitorował interwencje programowe i nieprogramowe z zakresu profilaktyki chorób i promocji zdrowia w Krakowie.

Realizowane w 2025 roku interwencje programowe były kontynuacją programów wdrożonych w ubiegłych latach mających charakter długofalowy. Inicjowane przez PPIS w Krakowie interwencje i działania akcyjne były odpowiedzią na aktualne zagrożenia zdrowotne występujące wśród mieszkańców Krakowa: dzieci, młodzieży i dorosłych. Łącznie interwencjami programowymi i nieprogramowymi objęto 801 380 mieszkańców.

Tabela. IV.2.7. Działalność Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Krakowie

	2021	2022	2023	2024	2025
Liczba obiektów objętych nadzorem	29 298	29 757	30 405	26 529	28 147
w tym obiekty żywnościowo-żywnościowe	13 692	13 738	13 683	13 895	14 523
Liczba kontroli	19 030	19 852	17 878	18 649	19 644
w tym w wyniku których wydano decyzje administracyjne	3 610	3 251	5 470	5 268	4 789

Liczba wydanych decyzji płatniczych	3 598	6 230	5 560	7743	7334
Kwota decyzji płatniczych	632 278	989 992	1 344 352	1 574 741	1 347 583
Liczba kontroli sanitarnych w obiektach żywnościowo-żywnościowych	9 828	8 316	8 871	8 948	8 161
w tym związane z SARS-CoV-2	3 850	385	0	0	0
Liczba decyzji administracyjnych wydanych w związku ze stwierdzonymi uchybieniami w obiektach żywnościowo-żywnościowych	598	1 267	2 856	2 694	2 776
w tym z rygorem natychmiastowej wykonalności	9	20	38	42	26

Źródło: PPIS w Krakowie

IV.2.3. Programy i instrumenty zarządzania strategicznego

Do dokumentów o charakterze polityk lub programów, przyjętymi uchwałami Rady Miasta Krakowa, realizowanych w ramach Dziedziny należą:

Program profilaktyki przeciwpożarowej obiektów Gminy Miejskiej Kraków

W ramach Usługi publicznej B-1, w celu tworzenia warunków do utrzymania bezpieczeństwa publicznego na terenie Gminy, prowadzone są zadania dotyczące ochrony przeciwpożarowej, wynikające z przyjętego uchwałą nr CXVI/1209/06 Rady Miasta Krakowa w dniu 13 września 2006 r. „Programu profilaktyki przeciwpożarowej obiektów Gminy Miejskiej Kraków”.

W 2025 roku Gmina Miejska Kraków zapewniała gotowość bojową 12 jednostkom OSP.

Dzięki wsparciu finansowemu Miasta zapewniono, jak w latach ubiegłych, gotowość 100% jednostek OSP.

W 2025 roku jednostki OSP z terenu Krakowa pozyskały niezbędny sprzęt oraz wyposażenie ratownicze w całości finansowane ze środków Miasta:

- GRS OSP Kraków – zakupiono zestaw poszukiwawczy do pracy w gruzowiskach
- OSP Przewóz – zakupiono 4 szt. aparatów ochrony dróg oddechowych
- OSP Zbydniowice – zakupiono samochód kwatermistrzowski
- OSP Przylasek Rusiecki – zakupiono drona podwodnego
- OSP Wrócenice – wybudowano zbiornik przeciwpożarowy
- OSP Zbydniowice, OSP Kościelniki, OSP Wyciąże, OSP Wolica – zakupiono sprzęt i odzież ochronną w ramach Budżetu Obywatelskiego Miasta Krakowa.

W ramach realizacji programu profilaktyki przeciwpożarowej obiektów Gminy Miejskiej Kraków przeprowadzono następującą liczbę kontroli w zakresie przestrzegania przepisów przeciwpożarowych:

- 2025: 316
- 2024: 306
- 2023: 236
- 2022: 165
- 2021: 165

Rok 2025 charakteryzował się większą liczbą pożarów niż lata ubiegłe:

- 2025: 2 623
- 2024: 1 450
- 2023: 1 267
- 2022: 1 526
- 2021: 1 257

Plan ograniczenia skutków powodzi oraz odwodnienia miasta Krakowa

W ramach Usługi publicznej B-2, w celu zapewnienia ochrony przeciwpowodziowej realizowano zadania wynikające z uchwały nr CXXIV/3390/23 Rady Miasta Krakowa z dnia 6 grudnia 2023 r. w sprawie przyjęcia Planu Ograniczenia Skutków Powodzi oraz Odwodnienia Miasta Krakowa.

W 2025 roku Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego UMK wydał 304 (w roku 2024 – 235) opinii dotyczących inwestycji lokalizowanych na terenach narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, w tym 33 do ULI (w roku 2024 – 38) oraz 33 (w roku 2024 – 27) opinie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Stan bezpieczeństwa przeciwpowodziowego w Krakowie obrazuje wskaźnik przedstawiający **odsetek wałów przeciwpowodziowych zaliczonych do kategorii wałów „niezagrażających” bezpieczeństwu (W4_B)** na całej długości wałów na terenie Krakowa, bez względu na zarządzającego wałami. Jego wartość w latach 2021-2025 wynosiła niezmiennie 87%.

Program poprawy bezpieczeństwa dla miasta Krakowa „Bezpieczny Kraków” na lata 2025–2028

W 2025 roku został uchwalony Program poprawy bezpieczeństwa dla miasta Krakowa na lata 2025-2028 pn. „Bezpieczny Kraków” (uchwała nr XVIII/424/25 Rady Miasta Krakowa z 15 stycznia 2025 r.).

Program „Bezpieczny Kraków” na lata 2025–2028 ma na celu utrzymanie wysokiego poziomu bezpieczeństwa i porządku publicznego w Krakowie oraz dalsze wzmacnianie subiektywnego poczucia bezpieczeństwa mieszkańców, studentów i turystów, poprzez skoordynowane, głównie prewencyjne i edukacyjne działania samorządu we współpracy z miejskimi służbami, instytucjami i organizacjami społecznymi. Program koncentruje się na trzech kluczowych dziedzinach:

- bezpiecznym ruchu drogowym,
- miejskiej synergii społecznej,
- cyberbezpieczeństwie,

realizując cele szczegółowe polegające na:

- podnoszeniu kompetencji uczestników ruchu drogowego,
- rozwijaniu umiejętności komunikacji międzyludzkiej i reagowania w sytuacjach zagrożenia,
- zwiększaniu świadomości mieszkańców w zakresie zagrożeń w sieci,
- promocji Programu wśród Krakowian.

Działania obejmują m.in. szkolenia, warsztaty, kampanie społeczne, projekty edukacyjne, inicjatywy integracyjne, webinary i działania informacyjne, skierowane do różnych grup wiekowych i społecznych.

W ramach poszczególnych dziedzin Programu w 2025 roku zrealizowano następujące działania:

- Bezpieczny ruch drogowy:
 - Kampania społeczna „Niech Cię diabli nie porwą!”
 - „MotoTraining” - szkolenia doskonalące technikę jazdy dla motocyklistów,
 - „AutoTraining” – szkolenia doskonalące technikę jazdy dla kierowców samochodowych,
 - „MotoMeeting Kraków 2025” – wydarzenie plenerowe, promujące bezpieczeństwo ruchu drogowego dla wszystkich jego uczestników.
- Miejska synergia:
 - Barter - międzypokoleniowe aktywne spotkania,
 - „Navigator Bezpieczeństwa 2025” – gra terenowa dla uczniów z krakowskich szkół,
 - „NIEte(rr)oretyzuj” – szkolenia z reagowania w sytuacjach kryzysowych i ekstremalnych takich jak terroryzm,
 - „(A)typowi” – szkolenia z reagowania w codziennych sytuacjach atypowych z elementami symulacji i pierwszej pomocy,
 - „METODNIKszkolny” – webinary dot. wsparcia psychicznego i rozwojowego w codziennym funkcjonowaniu zawodowym,
 - Wspiera(MY) – nabór projektów dzielnicowych w obszarze dziedzin Programu "Bezpieczny Kraków".
- Cyberbezpieczeństwo:
 - CyberSztuczki – webinary z podstaw cyberbezpieczeństwa dla mieszkańców,
 - CyberSztuczki – webinary z podstaw cyberbezpieczeństwa dla uczniów,
 - Koncepcja edukacyjnych warsztatów w zakresie kluczowych zagadnień związanych z cyberbezpieczeństwem i sztuczną inteligencją.

Nakłady finansowe na realizację Programu w 2025 roku wyniosły **1 050 928,68 zł.**

IV.2.4. Finanse

Tabela IV.2.6. Wydatki w Dziedzinie Bezpieczeństwo publiczne zrealizowane w 2025 roku według rodzajów wydatków

Rodzaj wydatków	Wydatki (w zł)	Wydatki (w %)
Ogółem	227 513 352	100
Wydatki inwestycyjne	28 600 813	12,6
Wydatki bieżące	198 912 539	87,4

Źródło: System STRADOM oraz Sprawozdanie z wykonania Budżetu Miasta Krakowa za 2025 rok

Tabela IV.2.7. Wydatki w Dziedzinie Bezpieczeństwo publiczne zrealizowane w 2025 roku w podziale na Usługi

Usługa publiczna	Wydatki (w zł)	Wydatki (w %)
Ogółem	227 513 352	100
Tworzenie warunków do utrzymania bezpieczeństwa publicznego na terenie Gminy (B-1)	15 446 456	6,8
Zapewnienie mieszkańcom pomocy w sytuacjach zagrożeń (B- 2)	112 576 133	49,5
Wydatki niezwiązane bezpośrednio z realizacją usług	99 490 763	43,7

Źródło: System STRADOM oraz Sprawozdanie z wykonania Budżetu Miasta Krakowa za 2025 rok

Społeczeństwo obywatelskie

Budżet obywatelski (BO)

51 mln zł ROK 2025
46 mln zł ROK 2024

ŚRODKI
OGÓŁEM

ŚRODKI
NA PROJEKTY
DZIELNICOWE

40,8 mln zł 2025 ROK
36,8 mln zł 2024 ROK

Frekwencja w wyborach
na Prezydenta RP

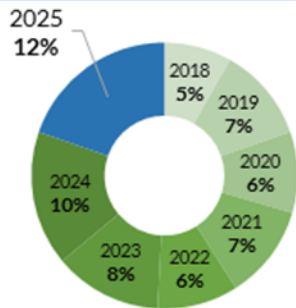
I TURA
75,1%

II TURA
79,7%

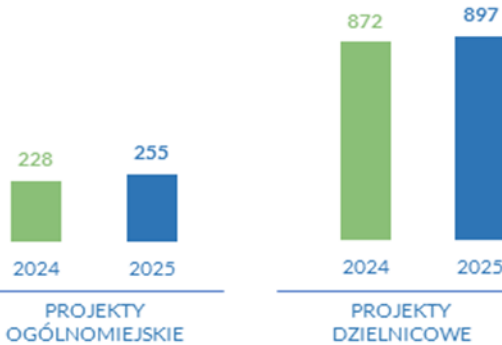
Liczba NGO's

6 220 ROK 2025
5 848 ROK 2024

Frekwencja w BO w latach 2018-2025

Liczba projektów BO

Liczba Centrów
Aktywności Seniora

62 ROK 2025
58 ROK 2024

Barometr Krakowski 2024

54,4% zaufanie do przedstawicieli
Urzędu Miasta
(55,1% w roku 2022)

Wydatki na Dziedzinę

Wydatki Budżetu Miasta Krakowa na Dziedzinę
Społeczeństwo obywatelskie: **0,33%**

WYDATKI W DZIEDZINIE SPOŁECZEŃSTWO OBYWATELSKIE
ZREALIZOWANE W 2025 ROKU

Rodzaj wydatków	Wydatki (zł)	Wydatki (%)
Ogółem	35 216 328	100
Wydatki bieżące	35 216 328	100

IV.3.1. Wprowadzenie do Dziedziny Społeczeństwo obywatelskie

Społeczeństwo obywatelskie stanowi swego rodzaju ekosystem, składający się z jednostek, lokalnych społeczności, organizacji pozarządowych, zarówno formalnych, jak i nieformalnych, a także ruchów społecznych charakteryzujących się aktywnością i zdolnością do osiągania wyznaczonych celów. Jego członkowie angażują się na różnych poziomach i w różnorodne kwestie, wymagające rozwiązania, zmiany lub naprawy. Częścią społeczeństwa obywatelskiego jest także samorząd zapewniający realizację najważniejszych potrzeb wspólnoty lokalnej. Społeczeństwo obywatelskie wpływa na działanie lokalnej administracji publicznej poprzez budowanie relacji partnerskich i świadome uczestnictwo w procesie podejmowania decyzji.

Znajomość potrzeb wspólnoty oraz dążenie do ich zaspokajania są podstawowymi cechami społeczeństwa obywatelskiego. Jego członkowie mają również wpływ na wybór władz rządowych i samorządowych oraz na późniejszą kontrolę i ocenę ich działań. Ponadto działania Miasta ukierunkowane są na wzmacnianie kapitału społecznego, rozwój polityk lokalnych w zakresie: współpracy z organizacjami pozarządowymi, działań na rzecz młodzieży, seniorów, wielokulturowości, działań z zakresu równego traktowania i przez aktywizację poszczególnych grup społecznych – rozwój partycypacji lokalnej.

Stan Dziedziny można określić jako rozwijający się i instytucjonalizujący – widoczne jest przejście od działań incydentalnych do bardziej systemowego, profesjonalizującego się i strategicznego modelu zarządzania opartego na długofalowych programach strategicznych.

IV.3.2. Charakterystyka Usług publicznych

W 2025 roku Miasto wspierało rozwój społeczeństwa obywatelskiego przez działania w zakresie czterech Usług publicznych:

- Zapewnienie dialogu z mieszkańcami i tworzenie warunków do partycypacji społecznej. Partycypacja społeczna i dialog z mieszkańcami (D-1)
- Zapewnienie możliwości realizacji zadań publicznych przez organizacje pozarządowe i inicjatywy społeczne. Wsparcie organizacji pozarządowych i inicjatyw społecznych (D-2)
- Funkcjonowanie mechanizmów społeczności demokracji. Wsparcie demokracji lokalnej i zaangażowania obywatelskiego (D-3)
- Kształtowanie postaw obywatelskich. Edukacja i aktywizacja obywatelska mieszkańców (D-4)

W Dziedzinie Społeczeństwo obywatelskie realizowane są Programy i Polityki, których cele szczegółowe wpisują się w poszczególne Usługi. Należą do nich: Wieloletni Program Współpracy Gminy Miejskiej Kraków z Organizacjami Pozarządowymi, Program Współpracy Gminy Miejskiej Kraków na rok 2025 z organizacjami pozarządowymi, Program aktywnego uczestnictwa młodzieży w życiu miasta „Młody Kraków” na lata 2024-2028, Program Aktywności Społecznej i Integracji Osób Starszych (PASIOS) na lata 2021-2025, Program „Otwarty Kraków” na lata 2024-2028 oraz działania na rzecz równego traktowania i polityka równościowa.

IV.3.2.1. Usługa publiczna D-1 Zapewnienie dialogu z mieszkańcami i tworzenie warunków do partycypacji społecznej. Partycypacja społeczna i dialog z mieszkańcami

Usługa ukierunkowana jest na działania związane ze wspieraniem inicjatyw społecznych, prowadzeniem Miejskiej Platformy Internetowej, Krakowskiego Centrum Kontakt, organizacją konsultacji społecznych, dialogu z mieszkańcami i organizacjami pozarządowymi, wzmacnianie zaufania społecznego i potencjału współdecydowania mieszkańców o sprawach miasta.

W 2025 roku zorganizowano **227 konferencji i briefingów** prasowych i spotkań z dziennikarzami, przygotowano **248 serwisów prasowych**, które podsumowywały doniesienia o bieżącej działalności UMK, miejskich jednostek organizacyjnych i spółek oraz instytucji kultury. Na podstawie tych informacji media lokalne publikowały artykuły na swoich łamach.

Odnotowano ponad **25 mln wejść** na stronę Miejskiej Platformy Internetowej. Wydano **20** numerów dwutygodnika KRAKÓW.PL wraz z wersją internetową.

Projektem, który skutecznie wzmacnia zaangażowanie w sprawy lokalne są cykliczne „ławki dialogu”, których w roku 2025 odbyło się łącznie 14, w tym 10 dzielnicowych, 2 środowiskowe (studencka i wielokulturowa – z cudzoziemcami), 1 okolicznościowa (Festiwal Bulwar[t]) i dodatkowo 1 online. To spotkania prezydenta z mieszkańcami w celu ułatwienia rozpoznania potrzeb i oczekiwań istotnych z punktu widzenia najmniejszych wspólnot.

Liczba konsultacji przeprowadzanych w danym roku uzależniona jest, z jednej strony, od aktywności inwestycyjnej Miasta, z drugiej, od cyklu obowiązywania polityk i programów wieloletnich. W 2025 roku przeprowadzono łącznie **23 konsultacje społeczne** (w 2024 roku było 27 procesów konsultacyjnych), z czego w 14 wzięli udział mieszkańcy, w 5 wzięli udział mieszkańcy oraz NGO, a 4 konsultacje przeprowadzone były wyłącznie wśród NGO. Łącznie w konsultacjach społecznych wzięło udział ok. 40 tys. osób oraz 186 organizacji.

Istotnym miernikiem aktywności mieszkańców w procesach konsultacyjnych jest liczba złożonych uwag, zaś o poziomie skuteczności funkcjonujących narzędzi współdecydowania i wartości wpływu mechanizmów obywatelskich na polityki miejskie świadczy liczba uwag rozpatrzonych pozytywnie i przyjętych do realizacji.

Tabela IV.3.1 Liczba złożonych i uwzględnionych uwag podczas konsultacji społecznych

	2024	2025
Liczba konsultacji społecznych (procesy rozpoczęte w danym roku)	27	23
Liczba uwag złożonych podczas konsultacji społecznych	1 386	62 213
Liczba uwag przyjętych do realizacji podczas konsultacji społecznych	662	23 989

Źródło: Dane własne Wydział Dialogu, Konsultacji i Kontaktu Obywatelskiego UMK

Ponad 44-krotny wzrost liczby zgłaszanych uwag przy mniejszej liczbie procesów konsultacyjnych wynika ze zintensyfikowania akcji informacyjnych oraz szerszego stosowania ankiety jako narzędzia konsultacyjnego. W porównaniu z formularzami konsultacyjnymi ankiety pozwalają na bardziej precyzyjne rozpoznanie zdania mieszkańców co do kwestii szczegółowych konsultowanego zagadnienia.

Miasto prowadziło konsultacje dotyczące zasadniczo dwóch rodzajów zagadnień: inwestycji miejskich na etapie koncepcji lub projektu oraz aktów prawa miejscowego i programów,

polityk miejskich. Wśród najważniejszych procesów konsultacyjnych można wyróżnić te służące poznaniu opinii i oczekiwań mieszkańców Krakowa w zakresie koncepcji nowej fontanny, która zostanie wybudowana na Rynku Głównym, w miejscu istniejącej fontanny „Kryształ” oraz zagospodarowania terenu „Białych Mórz” (II etap). Ponadto konsultacjom poddano m.in. projekt uchwały w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego w Przegorzałach, Program Wspierania Rodziny dla Gminy Miejskiej Kraków na lata 2025-2027 oraz projekt dokumentu „Błękitno-zielona polityka Krakowa. Koncepcja zazieleniania miasta do 2050 roku”.

Tabela IV.3.2. Liczba konsultacji z organizacjami pozarządowymi (W16_D)

2021	2022	2023	2024	2025
17	18	22	21	9

Źródło: System STRADOM, dane własne UMK

W 2025 roku w Gminie funkcjonowały liczne ciała dialogu obywatelskiego i komisje: Krakowska Rada Działalności Pożytku Publicznego (KRDPP), Rada Krakowskich Seniorów oraz Komisje Dialogu Obywatelskiego (KDO), w tym m.in. Komisja ds. Młodzieży, Komisja ds. Osób Niepełnosprawnych, Komisja ds. Zdrowia oraz Komisja ds. Seniorów. Ciała te opiniują projekty aktów prawnych, analizują potrzeby poszczególnych grup społecznych co wzmacnia mechanizmy dialogu między administracją samorządową a środowiskiem pozarządowym. W obszarze polityki równościowej działa Rada ds. Równego Traktowania (III kadencji), powołana zarządzeniem Prezydenta Miasta Krakowa. W 2025 roku odbyło się 7 posiedzeń i rozszerzyła reprezentatywność różnych środowisk (NGO, uczelnie, instytucje publiczne), prowadząc zróżnicowaną debatę oraz większą liczbę inicjatyw opiniotwórczych. W pracach Rady dominowały tematy związane z diagnozą sytuacji grup narażonych na dyskryminację, przeciwdziałaniem przemocy, współpracą z organizacjami pozarządowymi oraz wzmacnianiem polityki senioralnej i prokobiecej.

Działania te wpisują się w strategiczne cele Prezydenta Miasta Krakowa, dotyczące wzmocnienia dialogu społecznego, budowy miasta otwartego i włączającego oraz profesjonalizacji współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Kraków, na tle innych dużych miast Polski, takich jak Warszawa, Wrocław, Gdańsk czy Katowice, wyróżnia się liczbą funkcjonujących ciał dialogu obywatelskiego, formalnym umocowaniem rad i komisji w strukturze miejskiej oraz powiązaniem działań z projektami międzynarodowymi i szeroką skalą wydarzeń społeczno-równościowych. Krakowski model stanowi przykład systemowej i strategicznej organizacji partycypacji obywatelskiej w dużym mieście.

Krakowskie Centrum Kontaktu (KCK)

W Krakowskim Centrum Kontaktu mieszkańcy mogą uzyskać niezbędne informacje dotyczące spraw urzędowych, zgłosić problemy występujące w przestrzeni miejskiej oraz przekazać pomysły na usprawnienia w mieście. Mieszkańcy mogą kontaktować się za pomocą:

- Infolinii Miejskiej – KCK – pod numerem telefonu 12 616 55 55, od poniedziałku do piątku w godzinach od 7:40 do 15:30,
- portalu kontakt.krakow.pl – całodobowo przez 7 dni w tygodniu,
- aplikacji mobilnej mKraków – całodobowo przez 7 dni w tygodniu.

Od początku funkcjonowania Krakowskiego Centrum Kontaktów liczba połączeń oraz zgłoszeń problemów i pomysłów systematycznie wzrasta, co stanowi wyraźny dowód rosnącego zainteresowania mieszkańców tą formą kontaktu z Urzędem. Wyniki wskazują na zaufanie mieszkańców do KCK jako centralnego ośrodka komunikacji z Urzędem.

W 2025 roku Infolinia Miejska – KCK obsłużyła rekordową liczbę 244 657 połączeń telefonicznych, w stosunku do 202 295 połączeń w 2024 roku, co stanowi wzrost o blisko 21%. Liczba zgłoszonych przez mieszkańców problemów i pomysłów również była rekordowa i wyniosła w 2025 roku aż 14 920, w stosunku do 6 899 w 2024 roku (wzrost aż o 116%).

W 2025 roku **udział cudzoziemców korzystających z porad Punktu Informacyjnego dla Obcokrajowców (PIO) – W42_D** – wyniósł 8,917% w porównaniu do wartości 4,714% z 2024 roku, co potwierdza rosnący udział cudzoziemców korzystających z miejskiego systemu wsparcia informacyjno-doradczego (biorąc za bazę szacunkową liczbę cudzoziemców w Krakowie na poziomie 120 000). Z konsultacji w Punkcie Informacyjnym dla Obcokrajowców, działającym przy Centrum Wielokulturowym w Krakowie, z porad specjalistycznych (psycholog, prawnik, rozliczenia PIT, rynek pracy) skorzystało łącznie 10 700 beneficjentów. Wzrost wskaźnika ma charakter strukturalny i związany jest z przechodzeniem części migrantów – obywateli Ukrainy, z fazy ochrony tymczasowej do stabilizacji pobytowej i zawodowej, a także ze wzrostem świadomości dostępnych usług miejskich. Profil zgłaszanych potrzeb cudzoziemców przesuwają się od interwencji doraźnych ku wsparciu systemowemu (legalizacja pobytu, mieszkalnictwo, uznawanie kwalifikacji, przedsiębiorczość), co potwierdza proces długofalowej integracji. Demografia migrantów w Krakowie jest tematem corocznych raportów Obserwatorium Wielokulturowości i Migracji, realizowanych na zlecenie UMK przez Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie i Centrum Badań CASPAR.

Kraków jako miasto członkowskie Programu Miast Międzykulturowych Rady Europy (ICC) uzyskał w pierwszym Indeksie ICC (zestaw wskaźników, dzięki którym łatwiej zidentyfikować poziom integracji międzykulturowej oraz potencjalne obszary do rozwoju) osiągnął wynik 76/100, przekraczając średnią europejską. Na tle polskich miast referencyjnych (Gdańsk, Wrocław i Poznań), Kraków wyróżnia się skalą i dostępnością obsługi migrantów, szeroką ofertą wsparcia prawnego i psychospołecznego, silnym oparciem polityki integracyjnej na danych analitycznych (raporty Obserwatorium Wielokulturowości i Migracji).

Wskaźnik **udział cudzoziemców uczących się języka polskiego (W43_D)** przedstawia udział cudzoziemców objętych edukacją językową w relacji do populacji migrantów w Krakowie. W 2025 roku liczba uczestników kursów językowych zorganizowanych w Centrum Wielokulturowym w Krakowie oraz w ramach zadań publicznych zleconych wyniosła 1 618 uczestników. Dodatkowo 2 951 uczniów cudzoziemskich oraz Polaków powracających z migracji zagranicznej korzystało z dodatkowych lekcji języka polskiego w szkołach samorządowych i niesamorządowych. Wartość wskaźnika (W43_D) wyniosła 3,81%, utrzymując się na zbliżonym do roku 2024 poziomie.

Utrzymano ciągłość komponentu językowego, wpisując kursy w zadania Centrum Wielokulturowego na lata 2026–2027. Tym samym realizowane są postulaty programu wyborczego Prezydenta Miasta Krakowa, dotyczące wsparcia językowego „nowych Krakowian”. Jednocześnie skala zgłoszeń do udziału w kursach językowych w Centrum Wielokulturowym wskazuje na deficyt podaży usług językowych względem potrzeb migrantów. Zróżnicowanie grup kursowych (m.in. arabskie, tureckie, wielonarodowe)

potwierdza rosnącą heterogeniczność migracji w Krakowie, a znajomość języka polskiego pozostaje kluczowym warunkiem aktywizacji zawodowej i uczestnictwa społecznego cudzoziemców.

Dla porównania: w Warszawie oferta kursów językowych dla cudzoziemców jest szeroka, lecz rozproszona między instytucje i projekty NGO; we Wrocławiu – zinstytucjonalizowana, ale realizowana w mniejszej skali niż w Krakowie; w Gdańsku większy nacisk kładzie się na mentoring i asystenturę niż kursy; w Poznaniu działania opierają się na projektach zewnętrznych, co ogranicza ich ciągłość. Na tym tle Kraków wyróżnia się relatywnie spójnym i stabilnym modelem realizacji bezpłatnych usług językowych dla obcokrajowców.

IV.3.2.2. Usługa publiczna D-2 Zapewnienie możliwości realizacji zadań publicznych przez organizacje pozarządowe i inicjatywy społeczne. Wsparcie organizacji pozarządowych i inicjatyw społecznych

Liczba organizacji pozarządowych (W38_D) w 2025 roku wyniosła 6 220 (w 2024 roku było 5 848), co oznacza wzrost o 6,4% tj. 372 organizacje. Przyrost należy wiązać ze stabilizacją warunków funkcjonowania sektora obywatelskiego, rozwojem miejskich programów wsparcia finansowego i pozafinansowego, funkcjonowaniem koordynatorów współpracy z NGO, wzmacnianiem modelu dialogu i partnerstwa w procesach konsultacyjnych oraz rosnącą aktywnością mieszkańców. Zmiana ma wymiar nie tylko ilościowy, ale również jakościowy, wzrasta różnorodność tematyczna organizacji oraz ich potencjał do współpracy z samorządem, co wzmacnia lokalny kapitał społeczny i model współzarządzania miastem.

W porównaniu z innymi miastami Kraków wyróżnia się rozwiniętym, instytucjonalnym modelem współpracy z NGO. Poprawa komunikacji i dostępności informacji o organizacjach pozarządowych mierzy zależność między liczbą publikacji informacji o NGO na stronach internetowych a liczbą wejść na te strony, przedstawiając **efektywność publikacji informacji o NGO's (W41_D)**. W 2025 roku opublikowano 582 informacje odnotowując 428 022 wizyty.

Na tle innych dużych miast model komunikacji w Krakowie ma charakter systemowy – łączy promocję działań organizacji, wsparcie merytoryczne oraz informowanie o współpracy z samorządem, co wzmacnia spójność ekosystemu trzeciego sektora.

Na współpracę z trzecim sektorem Gmina Miejska Kraków wydatkowała w 2025 roku 144 926 527,80 zł, wobec 138 551 590 zł w 2024 roku. Była to kwota większa o 6 374 937,80 zł niż rok wcześniej.

Odsetek wydatków bieżących z budżetu GMK na współpracę z NGO (W19_D) w 2025 roku wyniósł 1,51% i był wyższy niż w 2024 roku, w którym wynosił 1,41%. Co roku, w ramach tworzenia rocznego programu współpracy z organizacjami pozarządowymi na kolejny rok, dokonuje się analizy zadań realizowanych przez UMK pod kątem możliwości zlecania ich organizacjom pozarządowym w ramach dotychczasowych lub nowych obszarów współpracy i priorytetów.

W 2025 roku organizacje pozarządowe nadal korzystały z nieodpłatnej infrastruktury miejskiej w Centrach Obywatelskich oraz w Kłastrze Zabłocie 20.22. Liczba udostępnień sal wyniosła 584 (wobec 1 037 w 2024 roku), a spadek ma charakter strukturalny i wynika przede wszystkim ze zmniejszenia zasobu lokalowego, a nie ze spadku aktywności organizacji.

Oznacza to, że dostępność infrastruktury pozostaje kluczowym czynnikiem warunkującym skalę działań sektora obywatelskiego.

Potencjał i kondycję organizacji pozarządowych, jako partnera Miasta w realizacji zadań publicznych, obrazują poniższe wskaźniki.

Tabela IV.3.3. Wysokość wkładu własnego, finansowego organizacji pozarządowych w zadaniach publicznych wspieranych przez GMK

	2021	2022	2023	2024	2025
Finansowe środki własne (W3_D)	38,7%	19,5%	45,0%	22,2%	16,75%
Wkład osobowy (W4_D)	8,55%	4,30%	7,52%	4,32%	4,75%
Odsetek wydatków GMK na realizację zadań publicznych przy udziale NGO (W19_D)	1,64%	1,34%	1,32%	1,41%	1,51%

Źródło: System STRADOM, dane własne UMK

Dane te pozwalają na ocenę potencjału i stopnia rozwoju instytucjonalnego krakowskich organizacji pozarządowych współpracujących z Miastem. Widoczny jest **spadek udziału finansowego wkładu własnego NGO** z 22,22% do 16,75% w 2025 roku, a także zwiększenie **wkładu osobowego** z 4,32% w 2024 roku do 4,75%. Na poziom wskaźników (W3_D i W4_D) może wpływać dostępność zewnętrznych źródeł finansowania w 2025 roku, w tym środków rządowych i zagranicznych. Jednocześnie wartość wskaźnika (W4_D) wskazuje, że krakowskie organizacje pozarządowe nadal podejmują działania na rzecz aktywizacji społeczności lokalnej i angażowania mieszkańców w bezinteresowną działalność na rzecz Krakowa

Tabela IV.3.4. Liczba zadań publicznych realizowanych przy współudziale organizacji pozarządowych w trybie powierzenia i wsparcia

	2021	2022	2023	2024	2025
Liczba zadań publicznych realizowanych w trybie powierzenie - zakup usług ze 100% finansowaniem (W18_D)	241	114	282	245	237
Liczba zadań publicznych realizowanych w trybie wsparcia - dofinansowanie (W17_D)	394	406	513	514	488

Źródło: System STRADOM, dane własne UMK

W przypadku **zadań realizowanych w trybie wsparcia** (W17_D), po wyraźnym wzroście w 2023 roku – 513 i utrzymaniu zbliżonego poziomu w 2024 roku – 514, w 2025 roku odnotowano niewielki spadek do 488 zadań. Może to sugerować stabilizację liczby realizowanych projektów po okresie intensywniejszego rozwoju, przy jednoczesnym możliwym zwiększeniu ich skali lub wartości jednostkowej.

W odniesieniu do **zadań realizowanych w trybie powierzenia** (W18_D), widoczny był bardziej wyraźny trend spadkowy po szczytowym roku 2023 (282 zadania). W 2024 roku

liczba ta zmniejszyła się do 245, a w 2025 roku do 237. Jednocześnie, na tle 2022 roku (114 zadań), nadal utrzymuje się istotnie wyższy poziom realizacji, co wskazuje na trwałe zwiększenie wykorzystania tego trybu w ostatnich latach.

Tabela IV.3.5. Liczba organizacji pozarządowych wnioskujących o wsparcie (W37_D)

2021	2022	2023	2024	2025
591	797	637	1 110	817

Źródło: System STRADOM, dane własne UMK

Liczba organizacji wnioskujących o wsparcie (W37_D) w ostatnich latach była zmienna. W 2025 roku wyniosła 817, co oznacza spadek w porównaniu z 2024 rokiem (1 110), który był okresem wyjątkowo wysokiej aktywności. Jednocześnie był to wynik wyższy niż w 2023 roku (637) i zbliżony do 2022 roku (797). Może to oznaczać powrót do bardziej stabilnego poziomu zainteresowania udziałem w konkursach. Spadek w 2025 roku nie musi świadczyć o osłabieniu sektora, ale np. o większej selektywności organizacji lub zmianach w dostępności środków.

Inicjatywa Lokalna

Usługa koncentruje się na: wzmacnianiu potencjału trzeciego sektora oraz tworzeniu warunków do skutecznej realizacji zadań publicznych przez NGO i inicjatywy społeczne.

W 2025 roku, w ramach Inicjatywy Lokalnej, mieszkańcy miasta złożyli 61 wniosków, które poddane ocenie formalno-prawnej, zaowocowały realizacją 43 wydarzeń w społecznościach lokalnych. To wyższy wynik niż w roku 2024, w którym wpłynęło 38 wniosków i zrealizowano 28 wydarzeń w tym trybie. Zauważalna jest zwiększona chęć mieszkańców do działania oraz wzrastająca świadomość istnienia tego narzędzia partycypacji, co zaowocowało rekordową liczbą inicjatyw zgłoszonych i zrealizowanych. Odbiorcami wydarzeń było łącznie ponad 3000 mieszkańców Krakowa.

IV.3.2.3. Usługa publiczna D-3 Funkcjonowanie społeczności demokratycznej. Wsparcie demokracji lokalnej i zaangażowania obywatelskiego

Usługa obejmuje działania mające na celu wzmocnienie zarówno mechanizmów demokracji przedstawicielskiej i bezpośredniej oraz aktywności obywatelskiej na poziomie lokalnym. Polityka równościowa jest jednym z wielu elementów tej kompleksowej usługi. Bezpłatny dostęp do pomocy prawnej dla mieszkańców Krakowa zwiększa poziom wiedzy prawnej, wzmacnia poziom zaangażowania obywatelskiego.

Narzędzia partycypacyjne

W ramach **12. edycji Budżetu Obywatelskiego Miasta Krakowa** w roku 2025 mieszkańcy złożyli **1 152** projekty (w 2024 roku 1 100). Pod głosowanie poddano **737** (692 w 2024 roku) spełniających kryteria projektów, na które ważne głosy oddało **77 724** (65 101 w 2024 roku) mieszkańców. Frekwencja wyniosła 12% i była rekordowa w historii Budżetu Obywatelskiego Miasta Krakowa. Więcej na temat Budżetu Obywatelskiego Miasta Krakowa w rozdziale VII.

Tabela. IV.3.6 Budżet Obywatelski (BO) w liczbach w latach 2021-2025

	2021	2022	2023	2024	2025
Aktywność mieszkańców w zgłaszaniu projektów w ramach BO (W5_D)	596	558	715	692	737
Aktywność mieszkańców w głosowaniu na projekty w ramach (W46_D)	7%	6%	8%	10%	12%

Źródło: System STRADOM, dane własne UMK

Polityka równościowa była realizowana poprzez działania systemowe i międzynarodowe. Miasto aktywnie uczestniczyło w międzynarodowych projektach, takich jak FEMACT-Cities w ramach programu URBACT IV. Obyły się spotkania partnerów projektu w Postojnej (Słowenia) oraz w Cluj-Napoca (Rumunia), prowadzono działania Grupy Lokalnej URBACT, a także opracowano Zintegrowany Plan Działania (IAP).

Zlecono zadania publiczne NGO w obszarze równego traktowania i praw człowieka. W trybie art. 19a, zrealizowano 13 projektów dotyczących równych praw kobiet i mężczyzn (130 tys. zł) oraz 16 projektów dotyczących ochrony praw człowieka i wspierania demokracji (160 tys. zł).

Ponadto odbyły się duże projekty, takie jak: Maj Równości (ponad 30 wydarzeń, w tym XXI Marsz Równości), Miesiąc Krakowianek (ponad 140 wydarzeń), współpraca z inicjatywą Przedsiębiorcze Krakowianki. Zrealizowano działania komunikacyjne na stronie internetowej www.rownosc.krakow.pl, BIP oraz w mediach społecznościowych prowadzeniem profili, takich jak „Krakowianki”, „Kraków dla Równości”. Istotnym elementem polityki równościowej była również Nagroda im. Kazimiery Bujwidowej, w ramach której przeprowadzono konkurs (31 zgłoszeń) i zorganizowano uroczystą galę finałową z nagrodzeniem 4 laureatek. Konferencja ogólnopolska „Mężczyzna poza centrum. Sytuacja chłopców i mężczyzn między przywilejem a wykluczeniem” była pierwszą w Polsce tak kompleksową debatą dotyczącą równościowej analizy sytuacji chłopców i mężczyzn. Wydarzenie miało silny wymiar edukacyjny i ekspercki oraz stworzyło podstawę do dalszych działań skierowanych do środowisk szkolnych i akademickich.

Przystąpienie Krakowa do sieci ECCAR (Europejska Koalicja Miast Przeciwko Rasizmowi), w 2025 roku umożliwiło udział w szeregu grup roboczych: np. Working Group on Anti-Black Racism, Working Group on Roma Equality, Inclusion, and Participation, Working Group Meeting “Anti-Muslim Racism”, Working Group on artificial intelligence oraz Working Group Equality Data. Ponadto w maju 2025 roku odbyło się Posiedzenie Komitetu Sterującego ECCAR 2025, a w październiku 2025 roku Zgromadzenie Ogólne oraz posiedzenie Komitetu Sterującego ECCAR 2025.

Zmiana w 2025 roku polegała na przejściu od działań punktowych do modelu planowania zintegrowanego, działania systemowego, łączenia wydarzeń z komponentem edukacyjnym i eksperckim, większym osadzeniu polityki równościowej w europejskich standardach.

Konsekwencją tych działań jest wspieranie inicjatyw na rzecz równości płci, praw człowieka i integracji społecznej, wzrost zdolności do pozyskiwania partnerstw i środków czy budowa pozycji Krakowa jako miasta aktywnego w obszarze praw człowieka.

W ECCAR jest stowarzyszonych ponad 180 miast europejskich oraz tylko dwa miasta polskie: Wrocław od 2020 roku oraz Kraków od 2024 roku.

W celu przeciwdziałania dyskryminacji są budowane kompetencje w Urzędzie oraz w Straży Miejskiej w zakresie kompetencji międzykulturowych. Wartość wskaźnika udziału osób przeszkolonych w Urzędzie Miasta Krakowa i Straży Miejskiej w zakresie wdrażania mechanizmów reakcji na incydenty „rasistowskie” i ksenofobiczne (W44_D) wyniosła 13,9%, wobec 9,4% w 2024 roku. Przeszkolonych zostało 1 020 osób, w wobec 413 osób przeszkolonych w 2024 roku. W 2025 roku rozpoczęto współpracę z Policją i Strażą Miejską nad pilotażem szkoleń dla służb mundurowych w 2026 roku, ukierunkowanym na opracowanie modelu kompetencji międzykulturowych funkcjonariuszy, zgodnego z rekomendacjami Programu Miast Międzykulturowych Rady Europy (ICC) i Europejskiej Koalicji Miast Przeciwko Rasizmowi (ECCAR). Takie podejście utrwali odchodzenie od incydentalnych szkoleń na rzecz trwałego włączania standardów równościowych do funkcjonowania administracji, przekładających się na jakość obsługi mieszkańców i wzrost zaufania do Miasta.

Na tle dużych miast Kraków wyróżnia się skalą oraz systemowością szkoleń antydyskryminacyjnych dla kadr urzędu. W innych ośrodkach działania te mają najczęściej charakter projektowy. Oznacza to, że Kraków konsekwentnie rozwija wzmocnienie kompetencji równościowych i antydyskryminacyjnych w administracji publicznej.

NPP – nieodpłatna pomoc prawna

W 2025 roku udzielono 13 292 nieodpłatnych porad prawnych dla mieszkańców (wzrost o 451 w odniesieniu do roku 2024). Kraków posiada 32 punkty (NPP), zlokalizowane w 7 dzielnicach miasta i jest drugim ośrodkiem w Polsce, po Warszawie (35 punktów). Mniej niż 30 punktów mają m.in. Wrocław, Poznań, Łódź, Gdańsk.

W 2025 roku odbyły się wybory Prezydenta Rzeczypospolitej Polski. W pierwszej turze wyborów w Gminie Miejskiej Kraków do głosowania uprawnionych było 621 058 osób, oddano 465 148 głosów ważnych, frekwencja wyniosła 75,14%. W drugiej turze wyborów, liczba osób uprawnionych do głosowania wyniosła 626 893, liczba głosów ważnych wyniosła 494 193, a frekwencja wyniosła 79,71%.

W 2025 roku zorganizowano 3 089 **zgromadzeń publicznych** (W8_D) wobec 2 265 w 2024 roku.

IV.3.2.4. Usługa publiczna D-4 Kształtowanie postaw obywatelskich. Edukacja i aktywizacja obywatelska mieszkańców

Usługa koncentruje się na: edukacji obywatelskiej oraz rozwijaniu postaw prospołecznych wśród dzieci, młodzieży i seniorów, a jej celem jest wzmocnienie kompetencji obywatelskich, odpowiedzialności za wspólnotę lokalną. Działania komunikacyjne przyczyniały się do: wzmocnienia zaangażowania społecznego, zwiększenia integracji i spójności społecznej, budowania świadomości praw człowieka, przeciwdziałania stereotypom, czy promowania postaw otwartości i odpowiedzialności obywatelskiej.

Usługę realizują również działania w ramach Programu „Młody Kraków”. Wskaźniki dla Dziedziny pokazują duże różnice poziomu zaangażowania obywatelskiego dzieci i młodzieży w kolejnych latach.

Wskaźnik Aktywność samorządów uczniowskich w działaniach adresowanych do społeczności szkolnej w ramach programu „Młody Kraków” (W33_D), przedstawiający **liczbę**

samorządów szkolnych biorących udział w działaniach, wykazał tendencję wzrostową w odniesieniu do ubiegłego roku o 26,9%.

- 2025 – 151
- 2024 – 119
- 2023 – 107
- 2022 – 98
- 2021 – 81

Zrealizowano wydarzenia skierowane do samorządów uczniowskich szkół podstawowych i ponadpodstawowych: „Samorząd robi wiosnę” oraz „Krakowskie Dni Samorządu Uczniowskiego”. Samorządy mogły również wziąć udział w konkursie dotacyjnym #SU-w-ak.

W wydarzeniu „Samorząd robi wiosnę” uczestniczyło 47 samorządów uczniowskich, w „Krakowskich Dniach Samorządu Uczniowskiego” – 56, natomiast w konkursie #SU-w-ak – 48.

Trend wzrostowy potwierdza rosnącą aktywność młodzieży w środowisku szkolnym oraz wzmacnianie roli szkoły jako pierwszej przestrzeni praktykowania demokracji i współdecydowania. Zmiana ma charakter jakościowy – widoczny jest wzrost inicjatyw oddolnych oraz większe zaangażowanie społeczności szkolnych w działania projektowe. Sprzyja to kształtowaniu postaw obywatelskich i budowaniu kultury współpracy wśród młodych mieszkańców miasta.

Wskaźnik określający **udział młodzieży uczestniczącej w dzielnicowych Pracowniach Młodych (W32_D)** w relacji do liczby mieszkańców Krakowa w wieku 13–26 lat, w 2025 roku osiągnął poziom **14,9%**. Oznacza to wyraźny systematyczny wzrost zainteresowania ofertą miejskich przestrzeni młodzieżowych.

- 2025 – 14,9%
- 2024 – 10,3%
- 2023 – 8,2%
- 2022 – 6,5%
- 2021 – 2,5%

Wzrost ten należy wiązać z rozszerzeniem infrastruktury – uruchomieniem szóstej Pracowni na os. Centrum C9 oraz poszerzeniem oferty o komponent wsparcia psychologicznego. Nowa Pracownia jako pierwsza w sieci zapewniająca bezpłatne warsztaty psychoedukacyjne i indywidualne konsultacje, wprowadziła jakościową zmianę w modelu funkcjonowania placówek – od przestrzeni aktywizacyjnej do bardziej kompleksowego centrum wsparcia rozwojowego. Planowane rozszerzenie tego rozwiązania na pozostałe lokalizacje może w kolejnych latach przełożyć się na dalszy wzrost wskaźnika.

Analiza jakościowa wskazuje, że Pracownie Młodych pełnią nie tylko funkcję integracyjną, lecz również prewencyjną i kompetencyjną, tworzą bezpieczne środowisko sprzyjające budowaniu relacji, rozwijaniu inicjatyw oddolnych oraz wzmacnianiu kompetencji obywatelskich. W długofalowej perspektywie wzrost wskaźnika (W32_D) oznacza zwiększanie dostępności miejskiej oferty rozwojowej dla młodych mieszkańców oraz wzmacnianie kapitału społecznego miasta poprzez inwestycję w kompetencje i dobrostan młodego pokolenia.

Model krakowski, oparty na zasadach dobrowolności, otwartości i bezpłatnego dostępu, jest obecnie punktem odniesienia dla innych samorządów. Konsultacje prowadzone z miastami

takimi jak Lublin, Warszawa czy Gliwice oraz wizyty studyjne potwierdzają, że Kraków pełni rolę lidera w zakresie systemowego tworzenia przestrzeni młodzieżowych.

Włączanie młodych w procesy partycypacyjne poprzez aktywność młodzieży w ramach Budżetu Obywatelskiego Miasta Krakowa wykazuje tendencję wzrostową. W 2025 roku 23 osoby w wieku 13–26 lat złożyły łącznie 34 projekty.

W Szkolnym Budżecie Obywatelskim uczestniczyło 60 szkół i placówek. Projekty złożyło 1 491 uczniów. Zgłoszono 348 projektów, z których 171 wybrano do realizacji.

Tabela.3.7.Aktywność młodych w ramach BO i Szkolnego Budżetu Obywatelskiego

	2021	2022	2023	2024	2025
Liczba młodych osób składająca projekty do Budżetu Obywatelskiego oraz Szkolnego Budżetu Obywatelskiego (W34_D)	273	1 209	931	1 416	1 514
Liczba zgłoszonych projektów do Szkolnego Budżetu Obywatelskiego	93	231	233	332	348
Liczba projektów wybranych do realizacji	15	79	93	143	171

Źródło: System STRADOM, dane własne UMK

Wzrosło zaangażowanie osób młodych w przygotowanie projektów Budżetu Obywatelskiego Miasta Krakowa oraz Szkolnego Budżetu Obywatelskiego (W34_D), jak i zaangażowanie młodzieży w mechanizmy partycypacyjne, co było efektem intensyfikacji działań promocyjnych, zwiększonego wsparcia merytorycznego szkół oraz stabilizacji programu „Młody Kraków” w perspektywie 2024–2028.

Nagroda im. Antoniego Weyssenhoffa polegająca na zgłoszeniu osób pracujących z młodzieżą za całokształt pracy oraz najlepsze inicjatywy dla młodzieży (W36_D) mająca na celu podnoszenie prestiżu pracy na rzecz młodzieży została ustanowiona przez Prezydenta Miasta Krakowa i jest przyznawana od 2021 roku. Wyróżnia się ona na tle innych nagród miejskich, ponieważ o jej przyznaniu decyduje młodzież w wieku od 13 do 26 lat, która dokonuje zgłoszeń. Rola kapituły ogranicza się do wysłuchania głosu młodych osób oraz wyboru kandydata, który w ich ocenie stanowi autorytet i źródło inspiracji.

W skład kapituły wchodzi przedstawiciele Młodzieżowej Rady Krakowa oraz Rady Miasta Krakowa, laureaci z poprzedniego roku, członkowie Komisji Dialogu Obywatelskiego ds. Młodzieży, pracownicy Urzędu Miasta Krakowa, a także przedstawiciel rodziny Weyssenhoffów.

W 2025 roku wpłynęły 22 zgłoszenia (11 w 2024 roku), z czego 19 do kategorii Diamentowy Weyssenhoff, przyznawanej za całokształt pracy z młodzieżą oraz 2 do kategorii Złoty Weyssenhoff, przyznawanej za najlepszy projekt zrealizowany w roku ubiegłym.

Nagroda im. Antoniego Weyssenhoffa pozostaje jedną z nielicznych inicjatyw tego typu w Polsce, w której to młodzież zgłasza kandydatów oraz jednocześnie ma przedstawicieli w kapitule decydującej o przyznaniu nagrody.

Wskaźnik – **liczba odbiorców komunikatów w mediach**, informujących o programie „Młody Kraków” (W39_D) został wprowadzony w nowej edycji programu na lata 2024–2028, jako

narzędzie monitorowania skuteczności miejskiej informacji młodzieżowej. W 2025 roku osiągnął poziom 626 026 odbiorców, wobec 615 539 w 2024 roku.

Ważnym elementem jakościowym Programu było opracowanie Krakowskiej Karty Informacji Młodzieżowej – pierwszego w Polsce kompendium dobrych praktyk odnośnie pozyskiwania, przetwarzania, publikowania i promowania informacji młodzieżowej, przygotowanego we współpracy z krakowską młodzieżą. Działanie to wzmacnia standardy komunikacji oraz zwiększa transparentność i dostępność oferty miejskiej.

Z perspektywy strategicznej rozwój systemu informacji młodzieżowej sprzyja zwiększaniu aktywności obywatelskiej młodych mieszkańców, ułatwia im dostęp do narzędzi partycypacyjnych oraz buduje zaufanie do instytucji publicznych, co ma znaczenie dla długofalowego rozwoju kapitału społecznego miasta.

Kraków należy do nielicznych miast w Polsce, które systemowo monitorują zasięg informacji młodzieżowej jako odrębny wskaźnik Programu. Opracowanie Krakowskiej Karty Informacji Młodzieżowej – jako pierwszego tego typu dokumentu w kraju – może stanowić punkt odniesienia dla innych samorządów rozwijających lokalne systemy komunikacji z młodzieżą.

W usłudze D-4 Edukacja i aktywizacja obywatelska mieszkańców realizowane są również działania z Programu Aktywności Społecznej i Integracji Osób Starszych na lata 2021–2025, który jest narzędziem monitorowania skuteczności oraz skali oddziaływania programu oraz umożliwia ocenę realizowanych działań, a także analizę trendów dotyczących zaangażowania seniorów w życie społeczne miasta.

Na terenie GMK w roku 2025 funkcjonowały **62 Centra Aktywności Seniorów (W37_W)**. Centra usytuowane są we wszystkich dzielnicach Krakowa, a pełną ich listę znaleźć można na stronie internetowej <https://dlaseniora.krakow.pl/> oraz w portalu Otwarte Dane, Centra Aktywności Seniora w Krakowie.

Z portalu internetowego „Kraków dla seniora” skorzystało 43 424 użytkowników, odnotowano 58 352 wizyt i 114 223 odsłon.

Liczba zaktywizowanych społecznie osób starszych (W31_D) wyniosła **42 549**, co oznacza spadek w porównaniu z 2024 rokiem (45 294). Niższa wartość wynikała z konieczności ograniczenia liczby wydarzeń kierowanych do seniorów z przyczyn organizacyjnych, co przełożyło się na mniejszą liczbę uczestników Programu.

Pomimo tych ograniczeń działania na rzecz najstarszych mieszkańców Krakowa są konsekwentnie rozwijane. Oferta obejmuje inicjatywy integracyjne i edukacyjne, a także aktywności kulturalne, rekreacyjne, wolontariackie oraz międzypokoleniowe. Rozbudowa infrastruktury wsparcia, współpraca z organizacjami pozarządowymi i lokalnymi instytucjami oraz dostosowywanie form działań do zróżnicowanych potrzeb seniorów przyczyniają się do zwiększania dostępności i atrakcyjności Programu.

Z perspektywy strategicznej aktywizacja osób starszych ma znaczenie wykraczające poza grupę bezpośrednich beneficjentów. Wzmacnia spójność społeczną, sprzyja budowaniu relacji międzypokoleniowych oraz zwiększa poziom partycypacji obywatelskiej. Działania te pośrednio oddziałują także na młodszych mieszkańców, promując postawy zaangażowania, solidarności i współodpowiedzialności za wspólnotę lokalną. W dłuższej perspektywie przekłada się to na wzrost kapitału społecznego, budowanie zaufania do instytucji publicznych oraz stabilny rozwój miasta.

Kraków należy do nielicznych miast w Polsce, które w sposób systemowy i długofalowy realizują kompleksowe działania aktywizujące skierowane do najstarszych mieszkańców.

Podobne (ale nie tożsame z koncepcją krakowskich Centrów Aktywności Seniora) formy wsparcia i aktywizacji seniorów funkcjonują również w innych dużych miastach w Polsce, m.in. w Gdyni, Warszawie, Wrocławiu oraz Łodzi. W zależności od samorządu przyjmują one różne nazwy, takie jak: Centrum Aktywności Seniora, Centrum Seniora, Centrum Aktywności Międzypokoleniowej czy Klub Seniora. Na tle innych miast Kraków wyróżnia się skalą oraz systemowym charakterem prowadzonych działań, realizowanych w sposób długofalowy i strategiczny, co stanowi przykład dobrej praktyki w zakresie lokalnej polityki senioralnej.

W 2025 roku odbyło się **1 026 wydarzeń** nawiązujących do **idei wielokulturowości** (W45_D) – w 2024 roku 1 412. Organizatorami przedsięwzięć były: Centrum Wielokulturowe w Krakowie, miejskie instytucje kultury oraz NGO, wspierane przez Miasto w formule „małych grantów” (dotacje w trybie art. 19a).

Kluczowym wydarzeniem dla Programu „Otwarty Kraków” niezmiennie pozostaje gala konkursu **Krakowski Ambasador Wielokulturowości** (VII edycja) – z 24 zgłoszeniami, nagrodami głównymi w dwóch kategoriach oraz 5 wyróżnieniami. W 2025 roku po raz pierwszy miała ona otwarty, ogólnodostępny charakter i była połączona z piknikiem „Wielokulturowo na Wesołej”, wzmacniającym widoczność Programu. Realizacja wydarzeń nawiązujących do idei wielokulturowości jest spójna z programem wyborczym Prezydenta w zakresie wspierania kultury mniejszości narodowych oraz edukacji międzykulturowej.

Na tle dużych miast Kraków wyróżnia się koncentracją działań wielokulturowych wokół jednego operatora systemowego (Centrum Wielokulturowe), co zapewnia ich spójność i ciągłość. W Warszawie, Wrocławiu i Gdańsku inicjatywy mają zbliżoną skalę, lecz są bardziej rozproszone i częściej realizowane w formule pojedynczych wydarzeń.

IV.3.3. Programy i instrumenty zarządzania strategicznego

Program aktywnego uczestnictwa młodzieży w życiu miasta „Młody Kraków” na lata 2024-2028

Cel ogólny, zakres i cele szczegółowe programu określa **Deklaracja wyniku**, która została sformułowana następująco:

Stworzenie warunków do aktywnego uczestnictwa w życiu miasta młodzieży mieszkającej, uczącej się lub pracującej w Krakowie oraz wzmacnianie u niej postaw zaangażowania obywatelskiego, poczucia wpływu na życie miasta, współpracy i otwartości na innych

poprzez:

- poszerzenie dostępu do oferty rozwojowej i edukacyjnej młodzieży oraz tworzenie przestrzeni do integracji społecznej, budowania relacji, aktywizacji młodych (Przestrzeń dla młodych),
- budowanie postawy obywatelskiej oraz współodpowiedzialności za szkołę, dzielnicę i miasto (Młodzież działa lokalnie),
- tworzenie warunków dla młodzieży do wyrażania opinii na temat rozwoju miasta oraz współtworzenia działań i polityk miejskich (Głos młodych w mieście),

- zapewnienie dostępu do informacji na temat działań dla młodzieży poprzez zbudowanie sieci informacyjnej (Informacja młodzieżowa),
- budowanie sieci współpracy instytucji i osób pracujących z młodzieżą, docenianie pracy oraz podnoszenie kompetencji osób pracujących z młodzieżą i zaangażowanych w budowanie postaw obywatelskich młodzieży (Partnerstwo dla młodych)

tak, aby osiągnąć poniższe cele szczegółowe:

Tabela IV.3.8. Wskaźniki służące do oceny stopnia realizacji celów szczegółowych Programu aktywnego uczestnictwa młodzieży w życiu miasta „Młody Kraków” na lata 2024-2028 (PS/D1/2024)

Cel szczegółowy	Wskaźnik	Wartość docelowa w 2028 r.	2024	2025
Dzięki przyjaznej i bezpiecznej przestrzeni miejskiej jak najwięcej młodych ludzi mogło rozwijać pasje, zdobywać wiedzę i umiejętności, uczyć się współpracy z rówieśnikami oraz innymi mieszkańcami miasta, a także być otwartymi na różnorodność i wielokulturowość.	Udział młodzieży w dzielnicowych Pracowniach Młodych (W32_D)	10%	10,3%	14,9%
Jak najwięcej młodzieży z różnych środowisk aktywnie włączało się w życie miasta, uzyskiwało kompetencje społeczne i obywatelskie.	Aktywność samorządów uczniowskich w działaniach adresowanych do społeczności szkolnej w ramach programu „Młody Kraków” (W33_D)	120 samorządów	119	151
Młodzież miała wpływ na swoje najbliższe otoczenie, szkołę, dzielnicę i na rozwój miasta, brała udział w konsultacjach społecznych, a także posiadała umiejętność korzystania z narzędzi partycypacji społecznej.	Zaangażowanie osób młodych w przygotowanie projektów Budżetu Obywatelskiego (W34_D)	przedział 1 000 -1 500 młodych ludzi	1 416	1 514
Każda młoda osoba oraz pracująca z młodzieżą miała dostęp do informacji na temat oferty miasta Krakowa dla młodych, działań organizacji młodzieżowych i pozarządowych, kwestii ważnych z perspektywy młodych osób.	Liczba odbiorców komunikatów w mediach dedykowanych Programowi, w ramach informacji młodzieżowej (W39_D)	przedział 10 000 – 15 000 komunikatów	615 539	626 026
Instytucje, organizacje, grupy i osoby pracujące na rzecz młodzieży we wsparciu Miasta poprzez wymianę informacji oraz doświadczeń wspierały swoje wysiłki budując sieć współpracy.	Zgłoszenia do nagrody dla osób pracujących z młodzieżą na najlepsze inicjatywy dla młodzieży (W36_D)	przedział 10-20 zgłoszeń	11	22

Źródło: System STRADOM, dane własne UMK

Opisy wskaźników mierzących cele szczegółowe programu „Młody Kraków” zostały podane w podrozdziale: Usługa publiczna D-4 Kształtowanie postaw obywatelskich Edukacja i aktywizacja obywatelska mieszkańców. Ponadto w 2025 roku w ramach Programu „Młody Kraków”:

- rozszerzono ofertę Pracowni Młodych otwierając nową Pracownię i wprowadzając wsparcie psychologiczne,
- wzrosła aktywność samorządów uczniowskich i inicjatyw oddolnych,
- wzrosło zaangażowanie młodzieży w Budżet Obywatelski i projekty szkolne,
- poprawiono komunikację z młodzieżą i opracowano Krakowską Kartę Informacji Młodzieżowej.

Działania realizowane w ramach Programu „Młody Kraków” prowadzą do wzrostu zaangażowania społecznego, większej samodzielności oraz rosnącej współodpowiedzialności młodzieży za życie lokalnej społeczności. Trend jest stabilnie rosnący – zarówno w zakresie partycypacji, jak i korzystania z narzędzi wsparcia oraz inicjowania własnych projektów.

Nakłady finansowe na realizację Programu w 2025 roku wyniosły **2 025 974 zł.**

Program „Otwarty Kraków”

Cel ogólny, zakres i cele szczegółowe programu przedstawia **Deklaracja wyników**, która została sformułowana następująco:

Wdrożenie i realizacja polityki otwartości miasta Krakowa na przedstawicieli i przedstawicielki mniejszości narodowych i etnicznych oraz osób z doświadczeniem migracyjnym na bazie interdyscyplinarnego podejścia do zarządzania różnorodnością i tworzenia przestrzeni sprzyjającej budowaniu tożsamości wspólnotowej wśród osób zamieszkujących Kraków

poprzez:

- zapewnienie równego, sprawiedliwego dostępu do usług skierowanych do mniejszości narodowych i etnicznych oraz osób z doświadczeniem migracyjnym,
- zwiększenie kompetencji międzykulturowych osób zatrudnionych w Urzędzie, jednostkach miejskich i Dzielnicach Miasta Krakowa,
- zwiększenie sprawczości i zaufania przedstawicieli i przedstawicielek mniejszości narodowych i etnicznych oraz osób z doświadczeniem migracyjnym do Gminy,
- wzmocnienie głosu przedstawicieli i przedstawicielek mniejszości narodowych i etnicznych oraz osób z doświadczeniem migracyjnym do Gminy,
- zwiększenie promocji Krakowa jako miejsca do życia zapewniającego inkluzywność i spójność społeczną,
- zwiększenie aktywności obywatelskiej i społecznej osób z doświadczeniem migracyjnym oraz przedstawicieli mniejszości narodowych i etnicznych,
- zwiększenie świadomości społecznej mieszkanki i mieszkańców Krakowa w zakresie zalet różnorodnego Krakowa,
- podniesienie standardów w zakresie edukacji w warunkach zróżnicowania kulturowego i językowego,
- zwiększenie wsparcia i poczucia bezpieczeństwa grup narażonych na wykluczenie społeczne z uwagi na pochodzenie narodowe lub etniczne

tak, aby zrealizować poniższe cele szczegółowe:

Tabela IV.3.9. Wskaźniki służące do oceny stopnia realizacji celów szczegółowych Programu „Otwarty Kraków” na lata 2024-2028 (PS/D2/2025)

Cel szczegółowy	Wskaźnik	Wartość docelowa w 2028 r.	2024	2025
Podnieść jakość oraz dostępność usług publicznych skierowanych do mniejszości narodowych i etnicznych oraz osób z doświadczeniem migracyjnym	Udział cudzoziemców korzystających z porad Punktu Informacyjnego dla Obcokrajowców (W42_D)	≥ 4% rocznie	4,7%	8,9%
Wspierać procesy inkluzji społecznej i tworzyć przestrzeń promującą inkluzywność i spójność społeczną	Udział cudzoziemców uczących się języka polskiego (W43_D)	≥ 3% rocznie	3,9%	3,8%
Budować międzykulturowy charakter Krakowa oraz markę „Otwarty Kraków”	Liczba wydarzeń nawiązujących do idei wielokulturowości (W45_D)	400	1 412	1 026
Wspierać grupy narażone na wykluczenie społeczne ze względu na narodowość, etniczność, język, religie, w tym wdrażać mechanizmy reakcji na incydenty „rasistowskie” i ksenofobiczne	Udział osób przeszkolonych w Urzędzie Miasta Krakowa i Straży Miejskiej w zakresie wdrażania mechanizmów reakcji na incydenty „rasistowskie” i ksenofobiczne (W44_D)	≥ 2% rocznie	9,5%	13,9%

Źródło: System STRADOM, dane własne UMK

Opisy wskaźników mierzących cele szczegółowe programu „Otwarty Kraków” zostały podane w podrozdziałach dotyczących usług: D-1, D-3 i D-4.

W zakresie polityki integracji cudzoziemców oraz przedstawicieli mniejszości narodowych i etnicznych oraz realizacji Programu „Otwarty Kraków”:

- zwiększono skalę i dostępności usług informacyjno-doradczych dla cudzoziemców,
- utrwalono systemowy model nauki języka polskiego dla obcokrajowców,
- rozszerzono skalę szkoleń antydyskryminacyjnych urzędników i przygotowania do pilotażu szkoleń dla służb mundurowych,
- utrzymano wysoką intensywność wydarzeń międzykulturowych, w tym wzmocniono rangę konkursu „Krakowski Ambasador Wielokulturowości”.

Nakłady finansowe na realizację Programu w 2025 roku wyniosły 1 795 663 zł.

Program Aktywności Społecznej i Integracji Osób Starszych (PASIOS) na lata 2021-2025

Cel ogólny, zakres oraz cele szczegółowe programu określa **Deklaracja wyników w brzmieniu „Jak największa grupa osób starszych została zaktywizowana społecznie” poprzez:**

- podniesienie poziomu aktywności społecznej seniorów,
- prowadzenie Centrów Aktywności Seniorów jako miejsca integracji oraz aktywizacji, społecznej i prozdrowotnej osób starszych

tak, aby osiągnąć poniższe cele szczegółowe:

Tabela IV.3.10. Wskaźniki oceny stopnia realizacji celów szczegółowych Programu PASIOS (PS/D3/2020) na lata 2021-2025

Cel szczegółowy	Wskaźnik	Wartość docelowa w 2025 r.	2022	2023	2024	2025
Zwiększyć liczbę osób starszych aktywnych społecznie	Liczba zaktywizowanych społecznie osób starszych (W31_D)	8 000	17 783	24 145	45 294	42 549
Liczba Centrów Aktywności Seniora	Liczba Centrów Aktywności Seniora (W37_W)	54	51	55	58	62

Źródło: System STRADOM, dane własne UMK

Opisy wskaźników mierzących cele szczegółowe programu PASIOS zostały podane w podrozdziale: Usługa publiczna D-4 Kształtowanie postaw obywatelskich. Edukacja i aktywizacja obywatelska mieszkańców.

W 2025 roku zakończyła się edycja Programu na lata 2021-2025. Wartości docelowe wskaźników zostały znacznie przekroczone, co oznacza, że PASIOS spełnił swój cel. Kolejna edycja programu jest w trakcie opracowania.

W 2025 roku w ramach programu:

- Rozszerzona została oferta pomocowa – usługa „Czysty Dom”, skierowana do seniorów wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Usługa obejmuje pomoc w utrzymaniu porządku w miejscu zamieszkania, co przyczynia się do poprawy komfortu i bezpieczeństwa osób starszych.
- Rozszerzono ofertę kulturalną – bezpłatne bilety do instytucji kultury. Pilotażowo wprowadzono możliwość korzystania z bezpłatnych biletów do wybranych instytucji kultury, takich jak teatry i muzea. Działanie to sprzyja aktywizacji społecznej seniorów oraz zwiększa ich udział w życiu kulturalnym.

Nakłady finansowe na realizację Programu w 2025 roku wyniosły **12 083 345 zł.**

IV.3.4. Finanse

Tabela IV.3.11. Wydatki w Dziedzinie Społeczeństwo obywatelskie zrealizowane w 2025 roku według rodzajów wydatków

Rodzaj wydatków	Wydatki (w zł)	Wydatki (w %)
Ogółem	35 216 328	100
Wydatki bieżące	35 216 328	100

Źródło: System STRADOM oraz Sprawozdanie z wykonania Budżetu Miasta Krakowa za 2025 rok

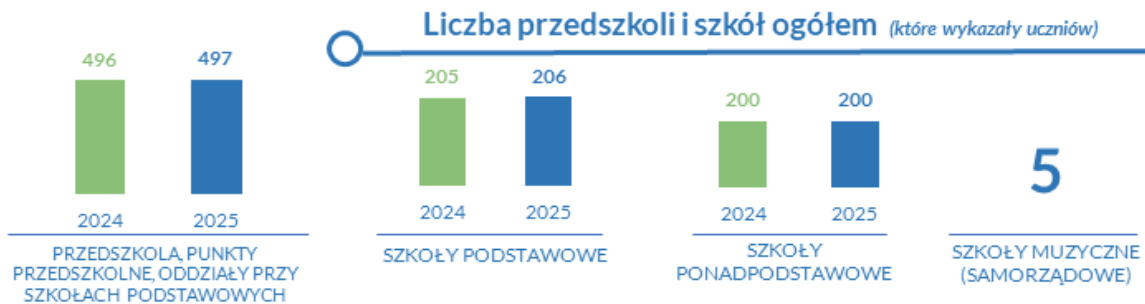
Tabela IV.3.12. Wydatki w Dziedzinie Społeczeństwo obywatelskie zrealizowane w 2025 roku w podziale na Usługi

Usługa publiczna	Wydatki (w zł)	Wydatki (w %)
Ogółem	35 216 328	100
Zapewnienie dialogu z mieszkańcami i tworzenie warunków do partycypacji społecznej. Partycypacja społeczna i dialog z mieszkańcami (D-1)	6 279 827	17,8
Zapewnienie możliwości realizacji zadań publicznych przez organizacje pozarządowe i inicjatywy społeczne. Wsparcie organizacji pozarządowych i inicjatyw społecznych (D-2)	3 830 580	10,9
Funkcjonowanie mechanizmów społeczności demokracji. Wsparcie demokracji lokalnej i zaangażowania obywatelskiego (D-3)	10 703 041	30,4
Kształtowanie postaw obywatelskich. Edukacja i aktywizacja obywatelska mieszkańców (D-4)	13 642 116	38,7
Wydatki niezwiązane bezpośrednio z realizacją usług	760 764	2,2

Źródło: System STRADOM oraz Sprawozdanie z wykonania Budżetu Miasta Krakowa za 2025 rok

Oświata i wychowanie

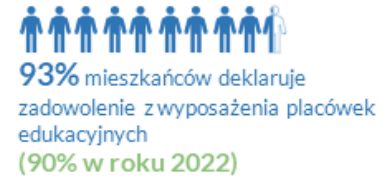
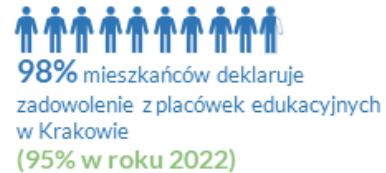
Dzieci, młodzież i dorośli uczęszczający do szkół i przedszkoli

Laur olimpijski

Barometr Krakowski 2024

Finansowanie zadań oświatowych

41,0%
dopłata do zadań oświatowych ze środków własnych Gminy

„POTRZEBY OŚWIATOWE” (finansowanie oświaty z budżetu państwa)

2,09 mld zł ROK 2025
1,85 mld zł ROK 2024

WYDATKI W DZIEDZINIE OŚWIATY I WYCHOWANIA ZREALIZOWANE W 2025 ROKU

Wydatki na Dziedzinę

Wydatki Budżetu Miasta Krakowa na Dziedzinę

Oświata i wychowanie: **37,75%**

Rodzaj wydatków	Wydatki (zł)	Wydatki (%)
Ogółem	4 008 468 300	100
Wydatki inwestycyjne	107 484 782	2,7
Wydatki bieżące	3 900 983 518	97,3

IV.4.1. Wprowadzenie do Dziedziny Oświata i wychowanie

Gmina Miejska Kraków w roku szkolnym 2025/2026, realizując zadania gminy i powiatu, **prowadziła 436 różnego typu szkół oraz placówek** umiejscowionych w 316 jednostkach organizacyjnych, zapewniających bezpieczne i higieniczne warunki wychowania, opieki i nauki dla dzieci, młodzieży i dorosłych, w tym także umożliwiających stosowanie specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży objętych kształceniem specjalnym.

IV.4.2. Oferta edukacyjna Miasta

Szkoły i placówki samorządowe

Oferta edukacyjna Miasta objęta w roku szkolnym 2025/2026:

- 136 przedszkoli (w tym 7 przedszkoli specjalnych),
- 114 szkół podstawowych (w tym 18 szkół integracyjnych lub z oddziałami integracyjnymi, 14 szkół sportowych lub z oddziałami sportowymi, 3 szkoły z oddziałami mistrzostwa sportowego, 2 szkoły z oddziałami dwujęzycznymi),
- 1 ogólnokształcącą szkołę muzyczną,
- 15 szkół podstawowych specjalnych,
- 28 szkół ponadpodstawowych specjalnych: 4 licea ogólnokształcące, 2 technika, 6 branżowych szkół I stopnia, 3 szkoły branżowe II stopnia, 10 szkół przysposabiających do pracy, 3 szkoły policealne,
- 80 szkół ponadpodstawowych dla młodzieży: 39 liceów ogólnokształcących, 22 technika, 19 branżowych szkół I stopnia,
- 7 szkół branżowych II stopnia,
- 7 liceów ogólnokształcących dla dorosłych,
- 10 szkół policealnych,
- 2 centra kształcenia zawodowego,
- 3 szkoły muzyczne I stopnia,
- 1 szkołę muzyczną II stopnia,
- 3 międzyszkolne ośrodki sportowe,
- 8 poradni psychologiczno-pedagogicznych (w tym 4 specjalistyczne),
- 11 młodzieżowych domów kultury,
- 1 młodzieżowy ośrodek wychowawczy,
- 2 młodzieżowe ośrodki socjoterapii,
- 2 schroniska młodzieżowe (w tym 1 sezonowe),
- 16 internatów (w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych: 8 i zespołach szkół: 8),
- 3 bursy.

Nauczyciele i uczniowie placówek samorządowych

W roku szkolnym 2025/2026 nauczyciele uczyli w **436** różnego typu szkołach i placówkach samorządowych, do których uczęszczało w sumie **108 155** dzieci, młodzieży i dorosłych (łącznie 66% ogółu uczniów w Krakowie). To wzrost liczby uczniów o 1 066 osób w stosunku do roku 2024/2025.

W 2025 roku wzrosła liczba zatrudnionych nauczycieli w samorządowych szkołach i placówkach oświatowych (M16_E) i przedstawiała się następująco:

- **2025: 15 433 osoby**
- 2024: 14 993 osoby
- 2023: 14 645 osób

- 2022: 14 182 osoby
- 2021: 13 760 osób

Uczniowie samorządowych szkół mogli liczyć na wsparcie bardzo dobrze przygotowanych nauczycieli z wykształceniem wyższym i przygotowaniem pedagogicznym. 55% nauczycieli samorządowych osiągnęło **najwyższy stopień awansu zawodowego nauczyciela dyplomowanego (W9_E)**, a 20% mianowanego.

W 2025 roku Gmina wyodrębniła środki na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli, z uwzględnieniem szkoleń branżowych, w wysokości prawie 9,3 mln zł, co stanowiło 0,8% planowanych rocznych środków przeznaczonych na wynagrodzenia osobowe nauczycieli. Z tej kwoty Miasto przekazało ponad 5,4 mln zł dyrektorom szkół i placówek oraz do poradni psychologiczno-pedagogicznych na organizację i wspomaganie szkół i placówek, a także na doradztwo metodyczne. Pozostała kwota została rozdysponowana na dofinansowanie doskonalenia zawodowego w zakresie uzyskiwania dodatkowych kwalifikacji przez nauczycieli.

W 2025 roku 316 nauczycieli placówek samorządowych otrzymało nagrodę Prezydenta Miasta Krakowa za osiągnięcia dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze.

W badaniu jakości życia i jakości usług publicznych w Krakowie pn. „Barometr Krakowski”, przeprowadzonym w edycji 2024 roku, 98% respondentów potwierdziło zadowolenie z placówek edukacyjnych w Krakowie, 95% z ich wychowawczej roli, a 93% z wyposażenia placówki.

Szkoły i placówki niesamorządowe

Miasto prowadzi także ewidencję szkół i placówek niepublicznych, wydaje zezwolenia na założenie publicznych niesamorządowych szkół i przedszkoli, a w konsekwencji udziela dotacji dla tych szkół i placówek:

- na koniec 2025 roku w Krakowie były zarejestrowane 694 szkoły oraz placówki prowadzone przez osoby fizyczne i prawne, inne niż Gmina (685 w 2024 roku),
- spośród nich dotowanych było 74%, tj. 512,
- w roku szkolnym 2025/2026 uczęszczało do nich 55 726 dzieci, młodzieży i dorosłych – to o 321 osób mniej niż rok wcześniej. Udział procentowy uczniów samorządowych i niesamorządowych w liczbie uczniów ogółem wynosił odpowiednio 66% i 34%.

Dotacje podmiotowe dla jednostek oświaty niesamorządowej wyniosły w 2025 roku 1 051 402 799,05 zł (w 2024 roku: 943 904 066,62 zł). Wzrost wynikał ze zwiększenia przewidzianej kwoty „potrzeb oświatowych” w stosunku do poprzedniego roku (czyli środków z budżetu państwa na edukację), a także wzrostu podstawowej kwoty dotacji na dziecko w przedszkolu, będącego pochodną rosnących wydatków na dzieci w przedszkolach samorządowych. Na wzrost Podstawowej Kwoty Dotacji dla przedszkoli duży wpływ wywiera zwłaszcza niż demograficzny, który powoduje, że wydatki przedszkolne są dzielone przez mniejszą liczbę dzieci.

Łącznie do krakowskich szkół i placówek wszystkich typów uczęszczało 163 881 dzieci, młodzieży i dorosłych (wzrost o 745 osób).

Kształcenie obcokrajowców

Ogółem w roku szkolnym 2025/2026 do krakowskich przedszkoli, punktów przedszkolnych i szkół uczęszczało 18 552 obcokrajowców (o 1 044 osób mniej niż w roku poprzednim), w tym 14 986 będących obywatelami Ukrainy (z tego 9 732 osób w szkołach i

przedszkolach samorządowych, 5 254 osób w niesamorządowych). W odniesieniu do uczniów narodowości ukraińskiej wzrosła o 417 osób liczba uczniów w edukacji samorządowej, spadła o 1 089 osób w niesamorządowej.

Tabela IV.4.1. Obcokrajowcy w szkołach, przedszkolach i placówkach w Krakowie w roku szkolnym 2025/2026

Typ placówki	Liczba obcokrajowców ogółem	w tym liczba obywateli Ukrainy
Samorządowe:		
Przedszkole	1 354	1 099
Szkoła podstawowa	7 378	6 146
Liceum ogólnokształcące	1 056	850
Technikum	1 470	1 342
Branżowa szkoła I stopnia	220	215
Branżowa szkoła II stopnia	26	26
Szkoła przysposabiająca do pracy	8	7
Szkoła policealna	13	13
Ogólnokształcąca szkoła muzyczna I stopnia	39	34
Ogółem samorządowe	11 564	9 732
Niesamorządowe:		
Przedszkole	2 198	1 620
Szkoła podstawowa	1 300	731
Liceum ogólnokształcące	650	475
Technikum	755	676
Branżowa szkoła I stopnia	92	91
Branżowa szkoła II stopnia	3	3
Szkoła przysposabiająca do pracy	4	4
Szkoła policealna	1 986	1 654
Ogółem niesamorządowe	6 988	5 254
Łącznie samorządowe i niesamorządowe	18 552	14 986

Źródło: Opracowanie własne UMK, na podstawie danych SIO; stan na 30.09. 2025 r.

W roku szkolnym 2025/2026 w jednostkach samorządowych uruchomiono 3 oddziały przygotowawcze w łącznie 3 szkołach dla 43 uczniów obcokrajowców. Uczniowie obcokrajowcy mogli liczyć na pomoc ze strony osób władających językiem ich kraju pochodzenia, zatrudnianych w charakterze pomocy nauczyciela i asystenta międzykulturowego. W roku szkolnym 2025/2026 w szkołach i placówkach prowadzonych przez Gminę Miejską Kraków zatrudnionych było 108 asystentów międzykulturowych i 23 osoby na stanowisku pomocy nauczyciela.

„Potrzeby oświatowe” – finansowanie zadań oświatowych

Rok 2025 przyniósł jedną z najważniejszych zmian finansowych w polskiej oświacie ostatnich lat – zastąpienie dotychczasowej subwencji oświatowej nowym mechanizmem finansowania, określanym jako „potrzeby oświatowe”.

Zmiana ta miała na celu bardziej precyzyjne powiązanie środków przekazywanych jednostkom samorządu terytorialnego z rzeczywistymi potrzebami edukacyjnymi uczniów, w tym w szczególności uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (SPE). Nowy algorytm finansowania wprowadził m.in.: większe zróżnicowanie wag dla uczniów wymagających wsparcia specjalistycznego, odejście od części dotychczasowych ryczałtowych rozwiązań, większą rolę danych z Systemu Informacji Oświatowej, powiązanie finansowania z diagnozą potrzeb uczniów, a nie tylko z liczbą uczniów.

W praktyce oznacza to, że środki przekazywane gminom mają lepiej odzwierciedlać strukturę populacji uczniów, w tym rosnącą liczbę orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego, zwiększone zapotrzebowanie na zajęcia specjalistyczne oraz konieczność zatrudniania dodatkowych specjalistów.

W 2025 roku budżet Krakowa na zadania oświatowe (bieżące bez inwestycji) wyniósł prawie 3,86 mld zł (3,5 mld zł w 2024 roku), w tym z budżetu państwa Gmina otrzymała środki w wysokości 2,09 mld zł. Oznacza to, że ponad 41% kosztów bieżących edukacji zostało pokrytych z dochodów własnych Gminy Miejskiej Kraków.

Współfinansowanie przez Miasto ze środków własnych zadań oświatowych wyniosło w 2025 roku 1 mld 583 mln zł:

- **2025: 1 mld 583 mln zł, tj. 41% wydatków bieżących na zadania oświatowe**
- 2024: 1 mld 496 mln zł, tj. 43% wydatków bieżących na zadania oświatowe
- 2023: 1 mld 218 mln zł, tj. 46% wydatków bieżących na zadania oświatowe
- 2022: 1 mld 54 mln zł, tj. 47% wydatków bieżących na zadania oświatowe
- 2021: 910 mln zł, tj. 46% wydatków bieżących na zadania oświatowe

Zmiana mechanizmu finansowania nie zmniejszyła skali dopłaty Miasta do zadań oświatowych. Podobnie jak w latach poprzednich, środki przekazywane z budżetu państwa nie pokryły nawet kosztów wynagrodzeń nauczycieli, co wymagało znacznego zaangażowania środków własnych Gminy.

Z punktu widzenia Miasta Krakowa zmiana subwencji na „potrzeby oświatowe” w 2025 roku nie przyniosła oczekiwanego zwiększenia finansowania, nie zredukowała luki pomiędzy środkami państwowymi a rzeczywistymi kosztami, wzmocniła jednak finansowanie uczniów z SPE, co jest zgodne z rosnącymi potrzebami w tym obszarze. Jednocześnie zwiększyły obciążenia administracyjne, ponieważ algorytm wymaga bardziej szczegółowych danych i ich bieżącej aktualizacji.

Nowy mechanizm finansowania jest bardziej adekwatny do struktury potrzeb uczniów, ale nie rozwiązuje problemu niedoszacowania kosztów oświaty w dużych miastach. Kraków nadal musi przeznaczać znaczną część dochodów własnych na utrzymanie systemu edukacji, co ogranicza możliwości inwestycyjne w innych obszarach. Wzrost liczby uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz rosnące koszty zatrudnienia specjalistów sprawiają, że nawet bardziej precyzyjny algorytm nie pokrywa realnych wydatków. Zmiana wymaga od Miasta i szkół większej dyscypliny w zakresie danych Systemu Informacji Oświatowej, ponieważ ich bieżąca aktualizacja w trakcie całego roku ma bezpośredni wpływ na wysokość środków.

IV.4.3. Charakterystyka Usług publicznych

Zarządzając Oświatą i wychowaniem, Gmina Miejska Kraków realizuje 3 Usługi publiczne:

- Zarządzanie oświatą i wychowaniem w szkołach i przedszkolach (E-1)
- Tworzenie warunków do rozwoju zainteresowań i uzdolnień dzieci i młodzieży (E-2)

- Wspieranie zadań edukacyjno-wychowawczych (E-3)

IV.4.3.1. Usługa publiczna E-1 Zarządzanie oświatą i wychowaniem w szkołach i przedszkolach

IV.4.3.1.1. Przedszkola i szkoły ogólnodostępne

Przedszkola

Obowiązkiem Gminy jest zapewnienie każdemu dziecku w wieku przedszkolnym (3–6 lat, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach 2,5 roku) miejsca w publicznym przedszkolu (samorządowym bądź niesamorządowym). Dzieci w wieku 6 lat realizują obowiązek przygotowania przedszkolnego.

W Krakowie dzieci w wieku przedszkolnym mogą korzystać z bogatej oferty wychowania przedszkolnego zarówno w przedszkolach samorządowych, jak i w przedszkolach niesamorządowych: prowadzonych przez osoby fizyczne oraz w przedszkolach prowadzonych przez osoby prawne np. stowarzyszenia, organizacje. Przedszkola niesamorządowe publiczne mogą być prowadzone na takich samych zasadach jak samorządowe – bezpłatny pobyt dla 6- latków, a dla pozostałych dzieci – bezpłatnych 5 godzin dziennie (każda kolejna godzina pobytu to, od 01.09.2024 roku, koszt 1,44 zł) oraz bezpłatna oferta zajęć dodatkowych. Natomiast przedszkola niepubliczne mogą pobierać od rodziców czesne, którego wysokość nie jest ograniczona przepisami. Przedszkola niesamorządowe otrzymywały z budżetu Miasta dotację na każdego przedszkolaka. Zasady dotowania przedszkoli niesamorządowych w Krakowie realizowane były na podstawie uchwały nr LXXV/2082/21 Rady Miasta Krakowa z 15 grudnia 2021 roku, zwiększającej poziom dotowania ponad stawki zapisane w Ustawie o finansowaniu zadań oświatowych.

Zgodnie z uchwałą Rady Miasta Krakowa, dotacja dla dzieci uczęszczających do niesamorządowych przedszkoli publicznych wynosiła do 31 sierpnia 2025 roku 120% kosztów utrzymania dziecka w przedszkolu samorządowym, natomiast dla przedszkoli niepublicznych 85% (ustawowe poziomy to, odpowiednio, 100% i 75%). Wskazana powyżej uchwała Rady Miasta Krakowa, zwiększająca stawki dotacji, wygasła z końcem okresu na jaki została przyjęta, czyli 31 sierpnia 2025 roku.

Opłata za korzystanie z wychowania przedszkolnego przez dzieci z rodzin objętych Programem „Krakowska Karta Rodzinna 3+” lub dzieci z rodzin objętych Programem pn. Kraków dla Rodziny „N” wynosiła 0,77 zł za każdą godzinę powyżej obowiązkowych 5 godzin, natomiast dla rodzin objętych zarówno Programem pn. „Krakowska Karta Rodzinna 3+” jak i Programem pn. Kraków dla Rodziny „N” opłata wynosiła 0 zł.

Od 1 września 2025 roku Miejskie Centrum Obsługi Oświaty w Krakowie (MCOO) wprowadziło system mikropłatności w zakresie obsługi dochodów jednostek oświatowych – chodzi o opłaty wnoszone przez rodziców za pobyt i żywienie dzieci w przedszkolach samorządowych oraz o opłaty za korzystanie ze stołówek szkolnych wnoszone przez nauczycieli i pracowników pedagogicznych. Zmiana dotyczy 106 przedszkoli samorządowych oraz 19 przedszkoli funkcjonujących w ramach samorządowych zespołów szkolno-przedszkolnych, obsługiwanych przez MCOO. Przejście na mikropłatności usprawniło procesy rozliczeń z rodzicami, opiekunami, nauczycielami i pracownikami pedagogicznymi, ponieważ umożliwiło ich automatyzację.

W roku 2025/2026 w Krakowie funkcjonowały łącznie 482 ogólnodostępne przedszkola samorządowe i niesamorządowe, w tym oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych i punkty przedszkolne. To wzrost o 1 placówkę w stosunku do poprzedniego roku. Uczęszczało do nich łącznie 32 993 dzieci, czyli o 1 708 osób mniej niż w roku poprzednim.

Tabela IV.4.2. Zmiana liczebności dzieci w krakowskich przedszkolach w latach szkolnych 2023/2024 – 2025/2026

	23/24	24/25	25/26	zmiana w 24/25 vs 23/24	zmiana w 25/26 vs 24/25
Ogółem, z tego:	35 803	34 701	32 993	-1 102	-1 708
Samorządowe	16 694	16 070	15 147	-624	-923
Publiczne niesamorządowe	8 481	8 411	7 980	-70	-431
Niepubliczne niesamorządowe	9 704	9 455	9 157	-249	-298
Punkty przedszkolne niesamorządowe niepubliczne	310	268	268	-42	0
Oddziały przedszkolne przy samorządowych szkołach podstawowych	391	276	220	-115	-56
Oddziały przedszkolne przy niesamorządowych szkołach podstawowych	223	221	221	-2	0

Źródło: Opracowanie własne UMK, na podstawie danych SIO, wg stanu na 30.09. każdego roku

Do 129 samorządowych przedszkoli i 14 oddziałów przedszkolnych zlokalizowanych przy 10 samorządowych szkołach podstawowych uczęszczało 15 367 dzieci (o 979 osób mniej niż w roku poprzednim). Oznacza to, że spośród wszystkich przedszkolaków w Krakowie, 47% korzystało z placówek samorządowych.

Tabela IV.4.3. Przedszkola ogólnodostępne w Krakowie w roku szkolnym 2025/2026

Typ przedszkola	Liczba placówek ¹	Liczba oddziałów	Liczba dzieci
Przedszkola samorządowe	129	695	15 147
Przedszkola niesamorządowe publiczne	114	425	7 980
Przedszkola niesamorządowe niepubliczne	200	602	9 157
Punkty przedszkolne niesamorządowe niepubliczne	17	17	268
Oddziały przedszkolne przy samorządowych szkołach podstawowych	10	14	220
Oddziały przedszkolne przy niesamorządowych szkołach podstawowych	12	14	221
Łącznie samorządowe i niesamorządowe	482	1 767	32 993

¹placówki, które wykazały dzieci

Źródło: Opracowanie własne UMK, na podstawie danych SIO, wg stanu na 30.09.2025 r.

W przedszkolach zatrudnia się nauczycieli posiadających kwalifikacje w zakresie wychowania przedszkolnego oraz specjalistów (np. logopedów, oligofrenopedagogów, pedagogów, psychologów). 47% nauczycieli wychowania przedszkolnego posiada tytuł nauczyciela dyplomowanego.

Rekrutacja do przedszkoli samorządowych

Na rok szkolny 2025/2026 Gmina przygotowała w samorządowych przedszkolach i oddziałach przedszkolnych przy samorządowych szkołach podstawowych łącznie 16 532 miejsca. Zgodnie z danymi z Systemu Informacji Oświatowej, wg stanu z 30 września 2025 roku, przyjęto: 15 147 dzieci do przedszkoli oraz 220 dzieci do oddziałów przedszkolnych przy szkołach.

Szkoły podstawowe

Do 182 ogólnodostępnych krakowskich szkół podstawowych uczęszczało 65 363 uczniów, z czego 52 257 uczniów (80% ogółu) do 114 ogólnodostępnych szkół samorządowych (bez Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej, więcej: rozdział IV.4.3.1.3). To łączny wzrost o 1 954 osób w porównaniu do roku wcześniejszego, przy czym liczba uczniów w szkołach niesamorządowych wzrosła o 700 uczniów, a w szkołach samorządowych wzrosła o 1 254 osoby.

Liczba uczniów w samorządowych szkołach podstawowych (M7_E) wynosiła:

- 2025: 52 257 osób
- 2024: 51 003 osoby
- 2023: 48 198 osób
- 2022: 48 836 osób
- 2021: 45 881 osób

Tabela IV.4.4. Szkoły podstawowe ogólnodostępne w Krakowie w roku szkolnym 2025/2026

Typ szkoły	Liczba szkół	Liczba oddziałów	Liczba uczniów
Szkoły samorządowe	114	2 475	52 257
Szkoły niesamorządowe publiczne	17	248	5 423
Szkoły niesamorządowe niepubliczne	50	527	7 682
Szkoły niesamorządowe dla dorosłych	1	1	1
Łącznie samorządowe i niesamorządowe	182	3 251	65 363

Źródło: Opracowanie własne UMK, na podstawie danych SIO, wg stanu na 30.09.2025 r.

Liczba nauczycieli nauczania podstawowego szkół podstawowych oraz zespołów szkolno-przedszkolnych w 2025 roku wyniosła 6 888 (wzrost o 312 osób). 51% nauczycieli szkół podstawowych posiada tytuł nauczyciela dyplomowanego.

Rekrutacja do klas I szkół podstawowych samorządowych

Dla uczniów klas pierwszych szkół samorządowych Gmina przygotowała 7 469 miejsc. Zgodnie z danymi z Systemu Informacji Oświatowej, wg stanu z 30 września 2025 roku, naukę w klasach pierwszych rozpoczęło 6 804 uczniów.

Egzamin ósmoklasisty

Egzamin ósmoklasisty jest obowiązkowy, co oznacza, że każdy uczeń, aby zakończyć szkołę podstawową musi do niego przystąpić. Obowiązkowe były trzy przedmioty egzaminacyjne: język polski, matematyka oraz język obcy (w większości wyborów język angielski). Uzyskany na egzaminie wynik procentowy poprawnych odpowiedzi przeliczany był na punkty: maksymalnie do 35 pkt. dla języka polskiego i matematyki, oraz do 30 pkt. dla języka obcego. Zdobyte punkty stanowiły jedno z najważniejszych kryteriów rekrutacyjnych do szkół ponadpodstawowych.

Średnie wyniki egzaminów od lat utrzymują się na bardzo wysokim poziomie.

Poniższa tabela przedstawia średnie wyniki egzaminów uczniów krakowskich szkół samorządowych i niesamorządowych w porównaniu z wynikami dla całej Polski oraz województwa małopolskiego.

Tabela IV.4.5. Średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2025 roku, arkusze standardowe, termin główny (13-15 maja)

Przedmiot	Kraków	woj. małopolskie	Polska
Język polski	73%	68%	64%
Matematyka	68%	56%	50%
Język angielski	83%	72%	70%

Źródło: Opracowanie własne UMK, na podstawie danych Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Krakowie i Centralnej Komisji Egzaminacyjnej

W porównaniu do pięciu miast, będących punktem odniesienia (Warszawa, Poznań, Łódź, Wrocław, Gdańsk) **krakowskie wyniki były najwyższe dla każdego z przedmiotów**, dla j. polskiego i j. angielskiego *ex aequo* z Warszawą.

89% szkół samorządowych uzyskało wynik z j. polskiego (średni wynik) powyżej średniej dla całego kraju, 86% z matematyki, 85% z języka angielskiego.

Szkoły ponadpodstawowe

W roku 2025/2026 edukację ponadpodstawową prowadziły: czteroletnie licea, pięcioletnie technika, branżowe szkoły I stopnia, branżowe szkoły II stopnia oraz szkoły policealne.

Do szkół ponadpodstawowych dla młodzieży i dorosłych uczęszczało w Krakowie łącznie 61 247 uczniów. To wzrost o 480 osób w stosunku do roku poprzedniego, przy czym liczba uczniów w szkołach samorządowych wzrosła o 798 osób, a w niesamorządowych spadła o 318 osób.

Edukację zapewniało 80 szkół samorządowych i 91 szkół niesamorządowych.

Liczba uczniów ponadpodstawowych szkół samorządowych wyniosła:

- 2025: 36 802 uczniów
- 2024: 36 004 uczniów

- 2023: 36 668 uczniów
- 2022: 34 491 uczniów
- 2021: 32 389 uczniów

Odsetek uczniów objętych edukacją samorządową w szkołach ponadpodstawowych (W10_E) od lat oscyluje wokół 60%: w 2025 roku wyniósł 60,1%.

Wśród wszystkich uczniów szkół ponadpodstawowych samorządowych uczniowie szkół technicznych i branżowych stanowili 42,7%, a uczniowie liceów 57,3%. Wzrost udziału uczniów szkół kształcących w zawodach jest niewielki.

Tabela IV.4.6. Szkoły ponadpodstawowe ogólnodostępne w Krakowie w roku szkolnym 2025/2026

Typ szkoły	Liczba szkół	Liczba oddziałów	Liczba uczniów
Samorządowe licea dla młodzieży i dorosłych	41	769	21 076
Samorządowe szkoły techniczne i branżowe dla młodzieży i dorosłych	39	626	15 726
Ogółem samorządowe	80	1 395	36 802
Niesamorządowe licea dla młodzieży i dorosłych	45	385	8 515
Niesamorządowe szkoły techniczne i branżowe dla młodzieży i dorosłych	46	600	15 930
Ogółem niesamorządowe	91	985	24 445
Łącznie samorządowe i niesamorządowe	171	2 311	61 247

Źródło: Opracowanie własne UMK, na podstawie danych SIO, wg stanu na 30.09.2025 r.

Średnia liczebność oddziału w samorządowych liceach jest o ok. 2 punkty procentowa wyższa niż w szkołach technicznych i branżowych.

Gmina Miejska Kraków dużą uwagę przywiązuje do kształcenia zawodowego młodzieży i dorosłych, prowadzonego w technikach, szkołach branżowych I stopnia, szkołach branżowych II stopnia oraz szkołach policealnych. W 2025 roku odnotowano wzrost liczby uczniów.

Liczba uczniów w samorządowych szkołach technicznych i branżowych:

- **2025: 15 726 osób**
- 2024: 15 278 osób
- 2023: 15 935 osób
- 2022: 15 000 osób
- 2021: 14 027 osób

Gmina prowadzi również Centrum Kształcenia Zawodowego nr 1 oraz Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego, w których uczniowie, przygotowując się do egzaminów kwalifikacyjnych i wykonywania określonego zawodu, korzystają z praktycznej nauki zawodu, a młodociani pracownicy także z turnusów doksztalcenia teoretycznego. Dodatkowo, w roku szkolnym 2025/2026 utworzono **Branżowe Centrum Umiejętności nr 1** w dziedzinie renowacji elementów architektury oraz **Branżowe Centrum Umiejętności nr 2** w dziedzinie fryzjerstwa. To placówki kształcenia, szkolenia i egzaminowania, integrujące uczelnie oraz przedsiębiorców prowadzących działalność w danym zakresie.

W samorządowych szkołach ponadpodstawowych w roku 2025/2026 zatrudnionych było łącznie 4 030 nauczycieli, z czego 63% to nauczyciele dyplomowani.

Rekrutacja do klas I szkół ponadpodstawowych

Oferta szkół ponadpodstawowych dla młodzieży prowadzonych przez Miasto Kraków, przygotowana w związku z postępowaniem rekrutacyjnym do klas pierwszych na rok szkolny 2025/2026, uwzględniała liczbę absolwentów szkół podstawowych: klasy ósme samorządowe oraz niesamorządowe szkół podstawowych w Krakowie w czerwcu 2025 roku ukończyło prawie 7 tys. uczniów (w roku poprzednim prawie 5,5 tys.).

W celu rozpoczęcia nauki w klasach pierwszych, kandydaci uczestniczą w postępowaniu rekrutacyjnym; osoby, które nie zostały przyjęte w postępowaniu rekrutacyjnym uczestniczą w postępowaniu uzupełniającym. Uczniowie szkół specjalnych i uczniowie klas integracyjnych posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego nie uczestniczą w postępowaniu rekrutacyjnym, lecz przyjmowani są do szkół ponadpodstawowych na podstawie skierowań wydawanych przez organ prowadzący.

Samorządowe szkoły ponadpodstawowe dla młodzieży w 2025 roku zaoferowały w postępowaniu rekrutacyjnym do klas pierwszych prawie 10 tys. miejsc, z tego: 4 856 miejsc w liceach ogólnokształcących, 3 950 miejsc w technikach i 1 017 miejsc w branżowych szkołach I stopnia.

O przyjęcie do wskazanych typów szkół samorządowych jako szkoły pierwszego wyboru, ubiegało się w postępowaniu głównym 9 728 kandydatów, w tym 6 765 do liceów, 2 641 do techników i 332 do branżowych szkół.

W wyniku postępowania rekrutacyjnego do przyjęcia do szkół zakwalifikowanych zostało 8 005 kandydatów: 4 775 do liceów, 2 880 do techników i 350 do szkół branżowych.

Kandydaci, którzy nie zostali przyjęci do szkół w postępowaniu rekrutacyjnym lub chcieli zmienić szkoły mogli wziąć udział w postępowaniu uzupełniającym. Dla kandydatów przygotowano w nim 1 800 miejsc, w tym w 421 w liceach, 1 047 w technikach i 332 w branżowych szkołach I stopnia.

Zgodnie z danymi z Systemu Informacji Oświatowej wg stanu z 30 września 2025 roku, w klasach wstępnych i pierwszych samorządowych szkół ponadpodstawowych dla młodzieży w roku szkolnym 2025/2026 naukę podjęło 8 585 uczniów: 5 061 w liceach, 3 071 w technikach i 453 w branżowych szkołach I stopnia.

Kandydaci w liceach najchętniej aplikowali do klas z rozszerzonym językiem polskim, biologią i językiem angielskim oraz z rozszerzoną matematyką, biologią i chemią w X Liceum Ogólnokształcącym oraz z rozszerzoną matematyką, geografą, i językiem angielskim w XIII Liceum Ogólnokształcącym.

W przypadku techników największym zainteresowaniem cieszyły się grupy rekrutacyjne dla zawodu technik technologii środków kosmetycznych w Technikum Chemicznym i Ochrony Środowiska nr 3, technik programista w Technikum Łączności, technik informatyk w Technikum Energetyczno-Elektronicznym nr 9.

Egzamin maturalny

Egzamin maturalny, w formie pisemnej i ustnej, odbył się w maju (05.05–24.05) oraz w czerwcu, jako dodatkowy termin.

W 2025 roku egzamin maturalny dla absolwentów 4-letnich liceów oraz dla absolwentów 5-letnich techników prowadzony był wg nowej Formuły 2023.

Zdawalność (termin główny, tegoroczni absolwenci (W24_E) wyniosła w Krakowie 88%. Zdawalność matury w Krakowie jest od lat najwyższa wśród dużych miast, a także na tle średniej województwa małopolskiego i średniej dla Polski.

Tabela IV.4.7. Zdawalność matur w Krakowie w latach 2020-2025 (tegoroczni absolwenci, arkusz standardowy, termin główny) na tle wyników w wybranych dużych miastach Polski, województwa małopolskiego oraz Polski (w %)

Miasto	2021	2022	2023	2023	2024	2025
			Formuła 2023	Formuła 2015	Formuła 2023	
Warszawa	85	88	94	78	89	84
Poznań	80	84	94	79	87	85
Łódź	74	79	90	73	87	83
Kraków	81	86	96	82	90	88
Wrocław	79	82	94	69	88	84
Gdańsk	75	78	92	71	85	82
woj. małopolskie	78	82	93	81	87	83
Polska	75	78	91	75	84	80

Źródło: Opracowanie własne UMK, na podstawie danych Okręgowych Komisji Egzaminacyjnych i Centralnej Komisji Egzaminacyjnej; dane zaokrąglone

Tabela IV.4.8. Średnie wyniki matur w 2025 roku (zdawalność na poziomie podstawowym, tegoroczni absolwenci, arkusz standardowy, termin maj i czerwiec)

Przedmiot	Kraków	woj. małopolskie	Polska
Język polski	64%	62%	59%
Matematyka	71%	64%	61%
Język angielski	86%	79%	78%

Źródło: Opracowanie własne UMK, na podstawie danych Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Krakowie i Centralnej Komisji Egzaminacyjnej

W porównaniu do pięciu miast, będących punktem odniesienia (Warszawa, Poznań, Łódź, Wrocław, Gdańsk) krakowscy maturzyści napisali na poziomie podstawowym najlepiej matematykę, j. angielski na drugim miejscu, po Warszawie.

W corocznym rankingu Magazynu „Perspektywy” krakowskie samorządowe licea i technika osiągają wysokie lokaty zarówno w klasyfikacji ogólnopolskiej, jak i lokalnej. W ogólnopolskim rankingu osiągnięć liceów za 2025 rok, opublikowanym w 2026 roku, **dziesięć krakowskich samorządowych liceów** (kolejno: V LO, I LO, II LO, VIII LO, VI LO, VII LO, X LO, III LO, IV LO, XLII LO) znalazło się w pierwszej dwusetce najlepszych liceów w Polsce, **otrzymując złotą tarczę**. Drugie miejsce w rankingu od lat zajmuje V LO.

W rankingu ogólnopolskich techników, **pięć samorządowych techników** znalazło się w pierwszej dwusetce najlepszych techników w Polsce, **otrzymując złotą tarczę** (kolejno: Technikum Łączności nr 14, Technikum Chemiczne i Ochrony Środowiska nr 3, Technikum Energetyczno-Elektroniczne nr 9, Technikum Elektryczno-Elektroniczne nr 7, Technikum

Ekonomiczno-Hotelarskie nr 4). Technikum Łączności nr 14 zajęło w rankingu pierwsze miejsce.

W ujęciu lokalnym (ranking wojewódzki), dziesięć samorządowych krakowskich liceów (kolejno: V LO, I LO, II LO, VIII LO, VI LO, VII LO, X LO, III LO, IV LO, XLII LO) oraz siedem techników (kolejno: Technikum Łączności nr 14, Technikum Chemiczne i Ochrony Środowiska nr 3, Technikum Energetyczno-Elektroniczne nr 9, Technikum Elektryczno-Elektroniczne nr 7, Technikum Ekonomiczno-Hotelarskie nr 4, Technikum Mechaniczne nr 15, Technikum Budowlane nr 1, Technikum Poligraficzno-Medialne nr 20) ulokowało się w pierwszych trzydziestkach najlepszych szkół obu rodzajów w Małopolsce.

IV.4.3.1.2. Przedszkola i szkoły specjalne

Sieć przedszkoli i szkół specjalnych zabezpiecza potrzeby oświatowo-wychowawcze i opiekuńcze dzieci oraz młodzieży o specjalnych potrzebach edukacyjnych. W 2025 roku w Krakowie wychowaniem przedszkolnym i edukacją szkolną w specjalnych przedszkolach i szkołach objętych było łącznie 2 817 dzieci i uczniów (o 33 osoby więcej niż w roku 2024).

81% dzieci i uczniów przedszkoli oraz szkół specjalnych korzystało w Krakowie z edukacji samorządowej.

W samorządowych przedszkolach i szkołach specjalnych uczyło się 2 268 dzieci i uczniów (o 7 osób więcej niż w roku poprzednim), w tym 68 osób z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim, które uczestniczyły w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych w placówkach samorządowych.

Łączna liczba nauczycieli samorządowego nauczania specjalnego to 1 407 osób, a 67% z nich to nauczyciele dyplomowani.

Przedszkola specjalne

W roku szkolnym 2025/2026 w Krakowie funkcjonowało łącznie 78 oddziałów przedszkolnych specjalnych samorządowych i niesamorządowych (o 2 więcej niż w 2024 roku), do których uczęszczało 347 dzieci. **40 oddziałów to placówki samorządowe (w tym specjalne przyszpitalne), prowadzące wychowanie przedszkolne dla 182 dzieci** (czyli 52,4% ogółu dzieci objętych nauczaniem przedszkolnym w przedszkolach specjalnych). Średnia liczebność dzieci w oddziale samorządowym wynosiła 4,5, natomiast w niesamorządowym 4,3.

Szkoły podstawowe specjalne

W zakresie szkolnictwa podstawowego specjalnego w roku szkolnym 2025/2026 działało łącznie 429 oddziałów szkół specjalnych samorządowych i niesamorządowych (o 20 więcej niż w roku poprzednim), zapewniających edukację dla 1 478 uczniów (o 34 więcej niż w roku poprzednim). 1 190 osób (81%) to uczniowie szkół samorządowych (313 oddziałów). Średnia liczebność w jednym oddziale szkół samorządowych to 3,8 osób.

Szkoły ponadpodstawowe specjalne

Edukację specjalną na poziomie ponadpodstawowym realizowało w roku szkolnym 2025/2026 łącznie 212 oddziałów samorządowych i niesamorządowych szkół specjalnych

ogólnokształcących oraz technicznych i branżowych (o 5 więcej niż w roku poprzednim), zapewniając wykształcenie dla 893 osób.

828 uczniów (93%) to uczniowie szkół samorządowych, uczący się w 199 oddziałach. W większości to uczniowie szkół specjalnych kształcących w zawodach (154 oddziały, 645 uczniów). Średnia liczebność w jednym samorządowym oddziale specjalnej szkoły ponadpodstawowej wyniosła 4,2.

IV.4.3.1.3. Szkoły muzyczne

Gmina Miejska Kraków jest organem prowadzącym dla pięciu szkół muzycznych (szkoły artystyczne) na mocy porozumienia z ministrem kultury i dziedzictwa narodowego. W Ogólnokształcącej Szkole Muzycznej I stopnia uczniowie realizują program ośmioletniej szkoły podstawowej oraz program kształcenia muzycznego. W szkole tej liczba uczniów w ostatnich latach spada: w roku szkolnym 2025/2026 uczęszczało do niej 377 uczniów (o 12 mniej niż w roku poprzednim). W pozostałych szkołach I stopnia i/lub II stopnia uczniowie otrzymują jedynie wykształcenie muzyczne. W roku szkolnym 2025/2026 uczęszczało do nich 1 084 uczniów. Szkoła Muzyczna I st. przy ul. Tynieckiej zapewnia edukację muzyczną dla uczniów niewidomych i słabowidzących.

Łącznie do szkół muzycznych, dla których organem prowadzącym jest Gmina Miejska Kraków uczęszczało 1 461 uczniów.

W roku szkolnym 2025/2026 w szkołach muzycznych zatrudnionych było 330 nauczycieli, 57% z nich to nauczyciele dyplomowani.

IV.4.3.2. Usługa publiczna E-2 Tworzenie warunków do rozwoju zainteresowań i uzdolnień dzieci i młodzieży

Miasto Kraków zapewniało dzieciom i młodzieży możliwość udziału w pozaszkolnych zajęciach i rozwijania ich pasji i zainteresowań. Samorząd prowadził m.in. **11 młodzieżowych domów kultury** na terenie całego miasta (plus 5 filii), przygotowując szeroką ofertę zajęć artystycznych, informatycznych i technicznych, łącznie w prawie 1 820 formach zajęć stałych i czasowych. Skorzystało z nich łącznie ponad 82 797 uczestników. Najszersza oferta dotyczyła zajęć artystycznych.

Międzyszkolny Ludowy Zespół Pieśni i Tańca „Krakowiak” także jest placówką, w której dzieci i młodzież od 4. do 21. roku życia mogą rozwijać swoje pasje artystyczne i muzyczne. W 2025 roku Zespół zdobył wysokie miejsca w m.in.: Turnieju „O Ziarno Maku na Obwarzanku”, Festiwalu „O Puchar Czarnych Diamentów – Power Folk”, XVII Podkarpackim Jarmarku Ludowym „Roztańczony Chorzeliów”, XXXI Regionalnym Przeglądzie Pieśni „Śląskie Śpiewanie”.

Oferta Krakowa dla dzieci i uczniów obejmowała także możliwość turystycznego pobytu w trakcie roku, w tym spędzania ferii i wakacji, w szkolnym schronisku młodzieżowym (w Krakowie i Zakopanem).

Miasto Kraków od wielu lat przygotowuje różnorodną, bezpłatną ofertę sportową, skierowaną do dzieci i młodzieży. Więcej informacji na temat atrakcyjności pozaszkolnych zajęć sportowych i rekreacyjnych w rozdziale IV.11: Sport i rekreacja.

Rozwojowi zainteresowań uczniów służą również nagrody przyznawane przez Gminę w ramach **Krakowskiego Programu Wspierania Uzdolnionych Uczniów**: Laur Olimpijski

(nagroda za szczególne osiągnięcia w konkursach, olimpiadach, turniejach), Nagroda Edukacyjna Stołecznego Królewskiego Miasta Krakowa, Stypendium im. Prezydenta Juliusza Lea, Nagroda „Mistrz Matury”, Nagroda „Mistrz Matury Międzynarodowej”, „Technik 100%”, „Ósmoklasista 100%”, „Specjalista 100%”, List Gratulacyjny oraz inne formy wsparcia ucznia uzdolnionego.

W 2025 roku 153 uczniów krakowskich szkół samorządowych zostało nagrodzonych **Laurem Olimpijskim (W26_E)** – to 80% wszystkich krakowskich uczniów nagrodzonych tą nagrodą. Łączna liczba Laurów to 191.

Pięć osób zdobyło nagrodę „Technik 100%” oraz dwie nagrodę „Specjalista 100%” – to wyróżnienie dla uczniów szkół branżowych I stopnia, którzy zdając po raz pierwszy egzamin zawodowy, uzyskali 100 procent zarówno w części praktycznej, jak i pisemnej. Dwadzieścia osób otrzymało nagrodę „Ósmoklasista 100%”.

Siedmioro uczniów (w tym sześć osób ze szkół samorządowych) odebrało **Nagrody Edukacyjne Stołecznego Królewskiego Miasta Krakowa** za wysoką średnią ocen oraz sukcesy w konkursach, olimpiadach lub turniejach.

Nagrodę „Mistrza Matury” otrzymało 57 uczniów, którzy na egzaminach maturalnych (wszystkich obowiązkowych i minimum dwóch dodatkowych) uzyskali z każdego z nich co najmniej 92%. To rekordowa liczba laureatów w historii przyznawania tego wyróżnienia.

Nagrodę „Mistrz Matury Międzynarodowej” otrzymało 2 uczniów z bardzo wysokimi wynikami osiągniętymi w sesji maturalnej organizowanej przez International Baccalaureate Organization.

Wręczono też nagrodę „Stypendium im. Prezydenta Juliusza Lea”, którą otrzymały dwie osoby oraz Stypendium Edukacyjne Stołecznego Królewskiego Miasta Krakowa dla jednej osoby oraz inne formy wsparcia, które otrzymało 8 osób.

Wśród sukcesów uczniów krakowskich szkół samorządowych znalazły się ogólnopolskie i międzynarodowe osiągnięcia, m.in.:

- Uczennica V Liceum Ogólnokształcącego, jako pierwsza kobieta-zwycięzcy w historii konkursu, wygrała Ogólnopolską Olimpiadę Matematyczną. Zdobyła 100% punktów.
- Dwójka uczniów z V Liceum Ogólnokształcącego zdobyła złoty oraz srebrny medal, a wraz z uczniami z innych miast Polski zajęła drużynowo czwarte miejsce, jako najlepszy zespół europejski w 66. Międzynarodowej Olimpiadzie Matematycznej w Australii.
- Absolwent Zespołu Szkół Gastronomicznych nr 1 zdobył medal doskonałości w kategorii piekarnictwo podczas prestiżowych mistrzostw EuroSkills w Danii – największych europejskich zawodów branżowych dla młodych profesjonalistów. 700 uczestników z 32 krajów rywalizowało w 38 konkurencjach.
- Uczennica Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 1 zdobyła III miejsce w Ogólnopolskim Konkursie Hotelarskim DIY, tworząc projekt lobby hotelowego.

IV.4.3.3. Usługa publiczna E-3 Wspieranie zadań edukacyjno-wychowawczych

W Krakowie w 2025 roku funkcjonowało 8 samorządowych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym 4 poradnie rejonowe i 4 poradnie specjalistyczne, zapewniające wsparcie dzieciom i młodzieży. Zatrudnionych w nich było 303 pracowników pedagogicznych.

W 2025 roku **Poradnie w ramach swojej działalności** udzieliły m.in. **ponad 28 947 porad** (psychologicznych, pedagogicznych, logopedycznych, lekarskich, rehabilitacyjnych, a także związanych z doradztwem zawodowym) oraz **ponad 9 053 form pomocy bezpośrednio** (psychoterapia, socjoterapia, terapia logopedyczna, psychologiczna, pedagogiczna, aktywizacja zawodowa). To łącznie wzrost o 862 interwencje w stosunku do ubiegłego roku.

W zależności od potrzeb organizowały także wykłady i warsztaty dla pedagogów i rodziców. Korzystanie z Poradni ma charakter dobrowolny i nieodpłatny.

W Specjalistycznej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej pn. „**Krakowski Ośrodek Terapii**” (KOT) kontynuował pracę Zespół Profilaktyki Wychowawczej. Celem Zespołu jest budowanie bezpieczeństwa w szkołach, zapobieganie przemocy szkolnej, a także podnoszenie kompetencji osób dorosłych opiekujących się dzieckiem. Wśród realizowanych projektów kontynuowane były m.in.: program „**Kot w tarapatach**” – program profilaktyczno-wychowawczy dla wychowawców klas I-III szkół podstawowych oraz pedagogów i psychologów pracujących z tymi uczniami, „**Rejs z Klasą**” – cykl szkoleń skierowany do wychowawców klas IV–VI oraz psychologów i pedagogów szkolnych, poruszający zagadnienia procesu grupowego, emocji i rozwoju dziecka, a także konstruktywnego rozwiązywania konfliktów i reagowania na przemoc, „**Czarny kot**” – szkolenie dla nauczycieli z zakresu wczesnego reagowania na objawy depresji, samookaleczania, zagrożenia życia wśród młodzieży, „**Dolina TaM-TaM**” – program edukacyjno-terapeutyczny dla rodziców dzieci z historią adopcji, a także cykle szkoleń i spotkań dla nauczycieli i rodziców uczniów z zaburzeniami nastroju. KOT prowadziła także indywidualne terapie dla dzieci, młodzieży i rodzin.

Poradnie były także jednym z realizatorów kampanii miejskiej pn. „**#Ogarniam życie**”, która zrodziła się z troski o kondycję i bezpieczeństwo psychiczne dzieci i młodzieży.

Specjalistyczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna pn. „**Krakowski Ośrodek Kariery**” podejmowała działania ukierunkowane na udzielanie pomocy doradczej dzieciom i młodzieży w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej m.in. poprzez pomoc uczniom w rozwijaniu swoich zainteresowań oraz w poznaniu predyspozycji do określonego zawodu, zapoznanie uczniów z ofertą rynku pracy i ofert edukacyjnych, prowadzenie indywidualnych konsultacji i diagnoz dla uczniów i ich rodziców, a także wsparcie dla doradców zawodowych i nauczycieli w postaci narzędzi oraz metod pracy z uczniem przy wyborze ścieżki edukacyjno-zawodowej. W roku szkolnym 2025/2026 Ośrodek kontynuował realizację projektów m.in.: „**Wędrówka po świecie zawodów**”, „**Rajd po fach**”, „**Startuj po marzenia, stwórz swój startup**”, „**Kuźnia zawodowców**” dla uczniów klas IV-VI, „**Zawodowe życie miasta**” „**sKOK w kompetencje**”, skierowany do wychowawców klas VI szkół podstawowych i „**Klasa dla ASA**”, dla uczniów klas VII i VIII o neuro różnorodnych potrzebach.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 2 wraz z Korporacyjnym Centrum Badawczo-Rozwojowym ABB realizowała czwartą edycję projektu „**Inżynierki pilnie poszukiwane**”.

Więcej na ten temat w rozdziale: IV.4. 4. Projekty edukacyjne.

Specjalistyczna Poradnia Wczesnej Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej realizowała program pn. „**Dobry start do nauki w szkole**” – inicjatywę realizowaną we współpracy z UNICEF, przeznaczoną dla nauczycieli pracujących z pięcioletkami i sześciolatkami, w tym z dziećmi z doświadczeniem migracji oraz ich rodzinami. Uczestnicy programu zdobywali praktyczne umiejętności pracy z dziećmi zagrożonymi trudnościami adaptacyjnymi i edukacyjnymi, nauczyli się prowadzić diagnozę funkcjonalną dzieci, otrzymali gotowe narzędzia oraz materiały do prowadzenia zajęć profilaktyczno-rozwojowych.

Samorządowe poradnie psychologiczno-pedagogiczne kontynuowały także pomoc uchodźcom z Ukrainy. Z inicjatywy Urzędu Miasta Krakowa, przy wsparciu finansowym

UNICEF, działają w Krakowie „**Słoneczne Przestrzenie Wsparcia - Słońce**” przy Specjalistycznej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej dla Dzieci z Niepowodzeniami Edukacyjnymi oraz Specjalistycznej Poradni Wczesnej Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej. Przy Specjalistycznej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej dla Dzieci z Niepowodzeniami Edukacyjnymi działa również **Centrum Informacji Edukacyjnej dla Dzieci z Doświadczeniem Migracji (CIEM)**, zapewniające wsparcie i pomoc w adaptacji dzieci i młodzieży do nowego systemu edukacji.

Miasto Kraków kontynuowało współpracę ze Szpitalem Klinicznym im. dr J. Babińskiego w Krakowie, realizując projekt pn. „Środowiskowe Centrum Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży Kraków-Południe”. Od 1 stycznia 2024 projekt realizowany jest ze środków własnych Gminy Miejskiej Kraków. Realizatorem projektu jest Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 3 w Krakowie.

Przy Wojewódzkim Specjalistycznym Szpitalu Dziecięcym im. św. Ludwika, Klinice Psychiatrii Dzieci i Młodzieży Szpitala Uniwersyteckiego oraz w Szpitalu Klinicznym im. dr J. Babińskiego działalność kontynuował Zespół Szkół Specjalnych nr 2. Szkoła zapewnia ciągłość nauki dzieciom (przedszkole) i młodzieży (szkoła podstawowa i liceum), którzy z uwagi na problemy zdrowotne nie mogą uczęszczać wraz z rówieśnikami do klas ogólnodostępnych. Zajęcia prowadzone są dla dzieci i młodzieży przewlekłe chorych, w tym z zaburzeniami psychicznymi – w trzech oddziałach szkoły podstawowej i sześciu oddziałach liceum ogólnokształcącego. Działał też niewielki hostel dla osób powyżej 16. roku życia, które potrzebują okresowego odizolowania od rodziny.

Dla uczniów pobierających naukę poza miejscem stałego zamieszkania Gmina zapewniła miejsca w bursach i internatach. W roku 2025 zakwaterowano 1 209 uczniów.

Gmina Miejska Kraków kontynuowała w 2025 roku działania w ramach programu kompleksowego wsparcia rodzin „Za życiem”:

- realizując zadanie pn. „Wieloaspektowa i kompleksowa pomoc niepełnosprawnemu dziecku w okresie od 0. roku życia do rozpoczęcia nauki w szkole oraz jego rodzinie” poprzez organizację zajęć wczesnego wspomagania rozwoju dziecka, Miasto zapewniło 14 474 godziny pracy prowadzone bezpośrednio z dzieckiem, opieką zostało objętych 1 140 pacjentów. Wydatkowana kwota dotacji to 1 982 343 zł,
- realizując zadanie pn. „Pomoc uczennicom w ciąży” poprzez przygotowanie i utrzymanie miejsca w bursach i internatach dla uczennic w ciąży w formie odrębnego jednoosobowego pokoju, Miasto zapewniło łącznie 9 miejsc, wydatkowano 3 600 zł.

W 2025 roku system wsparcia edukacyjno-wychowawczego został dodatkowo wzmocniony poprzez powołanie Krakowskiego Rzecznika Uczniów i Dialogu Szkolnego. Funkcja ta została utworzona w celu ochrony praw uczniowskich, budowania kultury dialogu w szkołach oraz wzmacniania dobrostanu młodzieży. Rzecznik zajmuje się upowszechnianiem wiedzy o prawach ucznia, reagowaniem na przypadki naruszeń tych praw, wspieraniem komunikacji między uczniami, nauczycielami i rodzicami oraz inicjowaniem działań profilaktycznych.

IV.4.4. Projekty edukacyjne

Kraków kontynuował pionierską kampanię miejską pn. „**#Ogarniam życie**”, wspierającą w radzeniu sobie z problemami dotyczącymi ludzi młodych. Założeniem kampanii jest wypełnienie czasu wolnego, umysłów i emocji młodzieży aktywnościami, które rozbudzają ciekawość, rozwijają kreatywność, motywują do szukania życiowych pasji, i w efekcie wzmacniają dobrostan psychiczny i minimalizują zachowania ryzykowne. Projekty uczniowskie powstają i są realizowane we współpracy z miejskimi instytucjami, jednostkami i spółkami, a nad realizacją całości czuwają: Wydział Edukacji i Projektów Edukacyjnych Urzędu Miasta Krakowa, Miejskie Centrum Profilaktyki Uzależnień w Krakowie oraz samorządowe poradnie psychologiczno-pedagogiczne, w tym pełniąca funkcję koordynatora Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 2.

W 2025 roku, w trzeciej edycji, w 68 szkołach samorządowych, z udziałem ponad 1 300 uczniów oraz 150 nauczycieli, odbyły się różnorodne aktywności sportowe, warsztaty, spotkania, konkursy i szkolne akcje. Wszystko po to, by młodzi ludzie wiedzieli, że nie są sami, a ich problemy są ważne zarówno dla rówieśników, jak i dorosłych. Edycja zakończyła się w czerwcu 2025 roku przyznaniem nagród w 6 kategoriach:

- „**#Ogarniam życie cyfrowo...**”, w którym udział wzięli uczniowie i uczennice klas VII i VIII samorządowych szkół podstawowych, pierwsze miejsce zajęła Szkoła Podstawowa nr 5, drugie Szkoła Podstawowa nr 25. Wyróżnienie otrzymała Szkoła Podstawowa nr 97 oraz Szkoła Podstawowa nr 134.
- „**#Ogarniam życie, bo...**” - dla klas VII i VIII szkół podstawowych. Nagrodę główną zdobyły: Szkoła Podstawowa nr 8, Szkoła Podstawowa nr 68 oraz Szkoła Podstawowa nr 95, natomiast wyróżnienie Szkoła Podstawowa nr 20.
- „**#Przystań (na)szczęście...**” dla uczniów klas II i III szkół podstawowych. Pierwsze miejsce zdobyła Szkoła Podstawowa nr 8, drugie – Szkoła Podstawowa nr 106, trzecie – Szkoła Podstawowa nr 72, a wyróżnienie uzyskała Szkoła Podstawowa nr 93. **#Przystań (na) szczęście** to nowa inicjatywa w ramach Projektu, w której szkoły tworzą przestrzeń, gdzie dzieci mogą znaleźć wytchnienie od codziennych obowiązków i wziąć udział w ciekawych zajęciach.

- „#Ogarniam życie z liderem...” skierowany do uczniów i uczennic szkół ponadpodstawowych. Zwyciężyło IV Liceum Ogólnokształcące, wyróżnienie otrzymał Zespół Szkół Gastronomicznych nr 2.
- „#Ogarniamy życie razem...” skierowany do uczniów i uczennic szkół ponadpodstawowych. Zwyciężyło X Liceum Ogólnokształcące, wyróżnienie otrzymał Zespół Szkół Mechanicznych nr 2.
- „#Oblicz(a)szczęścia...” dla uczniów klas II i III szkół podstawowych. Zwyciężyła Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 162, za nią była Zwyciężyła Szkoła Podstawowa nr 56, a trzecią pozycję zajęła Zwyciężyła Szkoła Podstawowa nr 129, natomiast wyróżnienie przypadło Szkole Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi nr 22.

29 sierpnia 2025 roku Miasto Kraków i firma Mentalio sp. z o.o., twórca platformy Scholario, podpisały list intencyjny wyrażający chęć współpracy przy pilotażowym wdrożeniu projektu wsparcia krakowskich szkół i placówek w pracy z emocjami uczniów. **Platforma Scholario** została stworzona z myślą o tym, aby umożliwić uczniom codzienne wyrażanie emocji, ułatwić bieżącą pracę nauczycieli, psychologów i pedagogów szkolnych, a szkole dać systematyczny wgląd w nastroje panujące wśród dzieci i młodzieży, pomóc planować działania profilaktyczne i reagować, zanim pojawi się kryzys. Prace nad platformą Scholario prowadził zespół specjalistów psychiatrów – pracowników Oddziału Klinicznego Psychiatrii Dorosłych, Dzieci i Młodzieży Szpitala Uniwersyteckiego w Krakowie. W tym procesie aktywnie uczestniczą krakowskie samorządowe poradnie psychologiczno-pedagogiczne, które na co dzień wspomagają szkoły i nauczycieli w działaniach z zakresu zdrowia psychicznego. Do pilotażu zakwalifikowano 25 szkół i placówek.

Wzrostowi kompetencji i rozwojowi zainteresowań służyły także następujące wybrane projekty:

- **„Scenariusze wykorzystania AI w edukacji – warsztaty wprowadzające do projektu GENERACJA.AI”** – Kraków, we współpracy z Fundacją OFF School oraz firmą iSpot, przygotował pilotażowe warsztaty dla nauczycieli szkół, prezentujące różne sposoby wykorzystania sztucznej inteligencji w edukacji i codziennej pracy dydaktycznej. W pilotażu wzięło udział 5 szkół.
- **„Krakowska Szkoła Dyrektorów”** – czwarta edycja projektu, w której udział wzięło 25 osób. Zajęcia mają m.in. wesprzeć nowo powołanych dyrektorów w zarządzaniu szkołą, dbaniu o wizerunek placówki, kreowaniu dobrej atmosfery i komunikacji w zespole.
- **„Akademia Młodego Krakowianina”** – ósma edycja projektu skierowanego do uczniów klas I-III szkół podstawowych, przybliżającego funkcjonowanie miasta: systemu wodociągów, gospodarki odpadami, ochrony przyrody. Do ósmej edycji projektu zostało zaproszonych 20 szkół.
- **„Architektoniczny Elementarz Krakowa”** – przewodnik po świecie krakowskiej architektury dla uczniów szkół podstawowych. Projekt został zrealizowany ze środków podchodzących ze Stypendium Twórczego Miasta Krakowa, swoim zasięgiem objął wszystkie szkoły podstawowe publiczne samorządowe i niesamorządowe, a także wszystkie chętne prywatne szkoły podstawowe w Krakowie.
- **„Klasa dla ASA”** – bezpłatny projekt Specjalistycznej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej pn. „Krakowski Ośrodek Kariery”. Celem było wspieranie uczniów neuroróżnorodnych w rozwijaniu kompetencji społecznych i emocjonalnych

przydatnych w szkole i ich przyszłości zawodowej. W ramach projektu prowadzono także indywidualne konsultacje dla rodziców.

- **„Kot w Tarapatach”** – kolejna edycja programu Specjalistycznej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej pn. „Krakowski Ośrodek Terapii”, dla wychowawców I klas szkół podstawowych oraz pedagogów, psychologów pracujących z uczniami pierwszych klas szkół podstawowych, kontynuowany do końca klasy III.
- **„Szkola dla rodziców”** – projekt Specjalistycznej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej pn. „Krakowski Ośrodek Terapii” dla rodziców i wychowawców, wspierający w kształtowaniu relacji z dziećmi i uczniami.
- **„#SU-w-ak”** – piąta edycja, finansowanego przez Miasto, Programu Wsparcia Samorządów Uczniowskich. Program obejmował warsztaty, konsultacje oraz konkurs dotacyjny na realizację własnych projektów. Celem programu jest aktywizowanie, promocja i podnoszenie umiejętności organizacyjnych samorządów uczniowskich, a także finansowe wsparcie ich działalności.
- **„Respektuj.pl”** – projekt realizowany przez Miasto od 2024 roku, we współpracy z nauczycielem Roku 2021, skierowany do kadry nauczycielskiej, dzieci i młodzieży szkolnej, o charakterze antyprzemocowym i antydyskryminacyjnym.
- **„FUTURE4ME!”** – krakowski program nauki języka angielskiego w szkołach podstawowych. Zajęcia dla uczniów odbywały się co najmniej dwa razy w tygodniu w ramach zajęć dodatkowych i miały formę konwersatoriów, w których nacisk był położony nie tylko na naukę mówienia, ale też poznawanie historii, literatury i kultury innych krajów. Z projektu w 2025 roku skorzystały 93 szkoły.
- **„Krakow Innovation Games”**, czwarta edycja hackathonu dla szkół ponadpodstawowych, w której tematem wiodącym był dobrostan dzieci i młodzieży. Udział wzięło 9 zespołów uczniów i nauczycieli z krakowskich liceów i techników.
- **„Erasmus+”**, w którym 23 szkoły zdobywały nową wiedzę i kompetencje m.in. poprzez wymianę wiedzy z młodzieżą z państw partnerskich. Miasto podjęło także szerszą współpracę z wydziałem edukacji Urzędu Miasta Wiednia dla realizacji wspólnych projektów edukacyjnych, m.in. działań na rzecz zdrowia psychicznego oraz inicjatyw wspierających szkolnictwo zawodowe.
- **„Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025”**, który w 2025 roku objął 25 szkół i 9 przedszkoli (dofinansowanie zakupu książek do bibliotek). W 2025 roku Gmina Miejska Kraków otrzymała dotację w wysokości 292 500 zł.
- **„Edukacja patriotyczna dla szkół Krakowa”**, projekt koordynowany przez Urząd Miasta Krakowa we współpracy z Centrum Młodzieży im. H. Jordana, którego celem było włączenie krakowskich szkół do praktykowania pamięci o przeszłości i kształtowanie postaw patriotycznych (patriotycznykrakow.pl). Wśród zaproponowanych działań znalazły się m.in.: projekt „Uczeń-Obywatel” dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych, projekt „Młodzież pamięta” (m.in. akcja „Biało-czerwona dla przedszkolaka”, Tramwaj Patriotyczny).
- **„Inżynierki pilnie poszukiwane”** – IV edycja projektu realizowanego przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną nr 2 wraz z Korporacyjnym Centrum Badawczo-Rozwojowym ABB. Celem projektu jest przede wszystkim popularyzowanie zawodów inżynierskich wśród uczennic klas VIII szkoły podstawowej i zachęcenie ich do pracy naukowej. W każdej edycji 5 uczennic, przy wsparciu inżynierów oraz doradcy zawodowego, rozwiązywało zadany problem technologiczny.
- **„Centrum Kompetencji Zawodowych”** – projekt, którego celem jest podniesienie jakości kształcenia w zawodach należących do poszczególnych branż, dostosowanie oferty szkół technicznych i branżowych do potrzeb rynku pracy, wzmocnienie relacji

z pracodawcami i przedsiębiorcami oraz zwiększenie szans uczniów i uczennic na zatrudnienie. Jego wartość to 24,56 mln zł, z czego ponad 20 mln to fundusze Unii Europejskiej. W projekcie uczestniczy 16 szkół zawodowych: uczniowie odbywają staże u pracodawców, uczestniczą w kursach i szkoleniach, szkoły otrzymują nowoczesny sprzęt: roboty przemysłowe, symulatory kolejowe i samochodowe, stanowiska mechatroniczne, wyposażenie gastronomiczne, sprzęt komputerowy i warsztatowy. Realizatorem projektu jest Miejskie Centrum Obsługi Oświaty w Krakowie oraz zespoły szkół.

- **„KrOK do kariery”** – projekt pilotażowy od roku szkolnego 2025/2026, przeznaczony dla uczniów liceów ogólnokształcących. Celem jest zapoznanie młodzieży z rynkiem pracy i wykształcanie kompetencji miękkich. Spotkania są prowadzone przez przedsiębiorców, przedstawicieli uczelni i doradców zawodowych.
- **„Kuźnia Zawodowców”** – projekt realizowany przez Specjalistyczną Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną pn. „Krakowski Ośrodek Kariery” jako pilotaż w dwóch szkołach podstawowych, dla uczniów klas IV-VI. Celem projektu było wspieranie uczniów w ciągłym zdobywaniu wiedzy i poszukiwaniu informacji, zapoznanie z różnymi grupami zawodów, a także wspieranie kompetencji społecznych uczniów.
- **Grupa Łowców Talentów** – projekt Specjalistycznej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej pn. „Krakowski Ośrodek Kariery”, skierowany do doradców zawodowych, pedagogów, psychologów szkolnych i nauczycieli, wspierający ich w lepszej identyfikacji predyspozycji zawodowych uczniów.
- **„Zawodowe Życie Miasta”** – projekt Specjalistycznej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej pn. „Krakowski Ośrodek Kariery” dla uczniów klas VII szkół podstawowych, zwiększający poziom wiedzy o rozwoju miasta i zawodach, które są niezbędne do jego funkcjonowania.
- **„sKOK w kompetencje”** – projekt Specjalistycznej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej pn. „Krakowski Ośrodek Kariery” dla wychowawców IV klas krakowskich szkół podstawowych i ich zespołów klasowych.
- **„Wędrówka po świecie zawodów”** – program przygotowany przez Specjalistyczną Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną pn. „Krakowski Ośrodek Kariery” i Urząd Miasta Krakowa, skierowany do samorządowych przedszkoli i zespołów szkolno-przedszkolnych, obejmujący m.in. wycieczki, warsztaty w zespołach szkół kształcących w zawodach oraz konkursy.
- **„Rajd po fach”** – piąta edycja projektu przygotowanego przez Specjalistyczną Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną pn. „Krakowski Ośrodek Kariery” i Urząd Miasta Krakowa, skierowanego do uczniów klas siódmych i ósmych, wspierającego młodzież w zakresie doradztwa zawodowego.
- **„Krakowski Tydzień Zawodowców”**, 11. edycja miejskiego wydarzenia promującego kształcenie o profilu zawodowym, podczas którego samorządowe technika i szkoły branżowe prezentują ofertę edukacyjną uczniom szkół podstawowych.
- Miasto oferowało akcję **„Lato”** w szkole. Projekt zorganizowano w 68 szkołach ogólnodostępnych i 2 specjalnych, przygotowano 10 tys. miejsc. W 2025 roku organizowana była również akcja **„Zima”** w szkole (w 55 szkołach ogólnodostępnych i 1 specjalnej) oferując 1,5 miejsc, a także po raz piąty zorganizowana została akcja **„Lato w mieście dla dzieci z niepełnosprawnościami”** w formie półkolonii, dla 321 dzieci i młodzieży.

Młodzież krakowskich szkół angażowała się także w inicjatywy, m.in.:

- **„Zwolnieni z teorii”** – ogólnopolska olimpiada, w której uczniowie szkół ponadpodstawowych przygotowują projekty społeczne. W 2025 roku, w pierwszej „setce” rankingu konkursu znalazło się 5 krakowskich szkół.
- **„Stwórz swoją książkę zanim zrobią to dorośli”** – program grantowy realizowany w ramach V edycji Programu Edukacji Kulturowej „Krakowski Archipelag Kultury 2025: „Sztuka współpracy”. W Zespole Szkół i Placówek Specjalnych w Krakowie uczniowie poznawali techniki ilustracyjne, a następnie tworzyli własne książki, prezentowane w trakcie wernisażu w Filii nr 49 Biblioteki Kraków.
- **„Światowy Dzień Seniora”** – z okazji Święta uczniowie Zespołu Szkół Specjalnych nr 3 w Krakowie, z oddziału kardiologii, podczas zajęć opiekuńczo-wychowawczych, przygotowali kolorowe laurki z życzeniami dla podopiecznych domu seniora.
- **„Szkoła międzypokoleniowa”** – w ramach ogólnopolskiego projektu uczniowie Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 6 prowadzili spotkania z seniorkami, aby wspólnie odkrywać świat technologii.

IV.4.5. Zadania inwestycyjne

W 2025 roku zrealizowano w ramach Dziedziny następujące wybrane zadania inwestycyjne, mające wpływ na dostępność i jakość nauczania (inwestycje prowadzone w 2025 roku, ale nie zakończone oznaczone zostały jako „w toku”), **m.in.:**

- **budowa, przebudowa, rozbudowa, adaptacja:** Szkoła Podstawowa nr 138 przy ul. Wierzyńskiego 3 (opracowano program funkcjonalno-użytkowy dla rozbudowy budynku); Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 8 przy ul. M. Wróny 115 (rozbudowa, w toku, wykonano roboty budowlane II etapu, m.in.: roboty ziemne, kanalizacja, ściany żelbetowe, szyby windowe); Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 15 przy ul. Grochowej 23 (rozbudowa, w toku, osiągnięto stan zamknięty budynku, zakończono zagospodarowanie terenu); Szkoła Podstawowa nr 47 przy ul. Myśliwskiej (zakup dodatkowego lokalu na potrzeby klas I-III); Szkoła Podstawowa nr 54 przy ul. Tynieckiej 122 wraz z pomieszczeniami dla przedszkola (rozbudowa i przebudowa, w toku, kontynuowano roboty budowlane, wykonano i odebrano stan surowy zamknięty); Szkoła Podstawowa nr 124 przy ul. mjr. H. Sucharskiego 38 (rozbudowa szkoły, w toku, kontynuowano prace budowlane m.in.: tynki, instalacje i okablowania); Szkoła Podstawowa nr 62 przy ul. Ćwikłowej (rozbudowa, wybudowano budynek dla ok. 150 uczniów); Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 14 przy ul. Stawowej 179 (rozbudowa, w toku, osiągnięto stan surowy zamknięty); Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 9 przy ul. R. Prawocheńskiego 7 (dobudowa pawilonu przedszkolnego, w toku, wykonano roboty budowlane II etapu, m.in.: warstwy dachowe, stolarka, instalacje wewnętrzne i zewnętrzne, montaż windy); V Liceum Ogólnokształcące przy ul. Studenckiej (adaptacja poddasza, w toku); budowa szkoły podstawowej w rejonie ulic Dekerta i Portowej (w toku; ogłoszono zamówienie publiczne na opracowanie dokumentacji projektowej i wykonanie robót budowlanych); budowa przedszkola przy ul. Prokocimskiej (w toku; rozpoczęto opracowanie dokumentacji projektowej); Zespół Placówek Resocjalizacyjno-Socjoterapeutycznych przy ul. Górka Narodowa 116 (przebudowa, w toku, ogłoszono zamówienie publiczne na opracowanie dokumentacji projektowej i wykonanie robót budowlanych); budowa przedszkola przy ul. Ułanów (opracowano program funkcjonalno-użytkowy); Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 144 na os. Bohaterów Września 13 (budowa ogrodu sensorycznego); Szkoła Podstawowa nr 61 przy ul. W. Popławskiego 17 (budowa placu zabaw),

- modernizacja i doposażenie:** Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna I st., ul. Basztowa 8 (montaż klimatyzacji), Samorządowe Przedszkole nr 38, ul. Jabłonkowska 39 (modernizacja placu zabaw), Samorządowe Przedszkole nr 41 ul. dr. Józefa Babińskiego 1 (modernizacja placu zabaw), Samorządowe Przedszkole nr 49, ul. Bieżanowska 40 (modernizacja placu zabaw), Samorządowe Przedszkole nr 61, ul. Rajska 14 (modernizacja pomieszczeń), Samorządowe Przedszkole nr 78, al. Kasztanowa 6 (modernizacja placu zabaw), Samorządowe Przedszkole nr 94, os. Ogrodowe 3 (modernizacja budynku), Samorządowe Przedszkole nr 105, os. Spółdzielcze 5 (montaż windy kuchennej), Samorządowe Przedszkole nr 110, os. Kolorowe 28 - modernizacja, Samorządowe Przedszkole nr 116, os. Jagiellońskie 16 (modernizacja placu zabaw), Samorządowe Przedszkole nr 117, os. Na Lotnisku 15 (modernizacja placu zabaw), Samorządowe Przedszkole nr 152, os. Piastów 10 (modernizacja placu zabaw), Samorządowe Przedszkole nr 163, ul. Podedworze 2a (modernizacja placu zabaw i ogrodu), Samorządowe Przedszkole nr 182, os. Dywizjonu 303 12 (modernizacja dachu), Szkoła Podstawowa nr 27, ul. Podedworze 16 (montaż klimatyzacji), Szkoła Podstawowa nr 29, al. Dembowskiego 12 (modernizacja sali gimnastycznej), Szkoła Podstawowa nr 39, ul. Jachowicza 5 (modernizacja boisk), Szkoła Podstawowa nr 48, ul. Księcia Józefa 337 (modernizacja budynku), Szkoła Podstawowa nr 53, ul. Skośna 8 (modernizacja kotłowni), Szkoła Podstawowa nr 93, ul. F. Szlachetowskiego 31 (w toku, modernizacja instalacji), Szkoła Podstawowa nr 123, ul. Okólna 16 (modernizacja monitoringu), Staromiejskie Centrum Kultury Młodzieży, ul. J. Dietla 53 (modernizacja filii), Specjalistyczna Poradnia Wczesnej Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej, os. Willowe 35 (montaż klimatyzacji), Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy pn. "Centrum Autyzmu i Całościowych Zaburzeń Rozwojowych", ul. Szopkarzy 8 (modernizacja placu i ogrodu), Zespół Szkół Ogólnokształcących Sportowych nr 2, os. Teatralne 35 (modernizacja monitoringu), Zespół Szkół i Placówek pn. "Centrum dla Niewidomych i Słabowidzących", ul. Tyniecka 6 (modernizacja sali gimnastycznej), Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 2, ul. Porzeczkowa 3 (modernizacja kuchni), Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 5, os. Oświecenia 30 (modernizacja okien), Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 8, ul. Wrony 115 (modernizacja placu zabaw),
- termomodernizacja:** Samorządowe Przedszkole nr 57, ul. Kutrzeby 6, Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 15, ul. Kluczborska 3, Szkoła Podstawowa nr 40, ul. Pszczelna 13, Szkoła Podstawowa nr 110, ul. Skwerowa 3, Samorządowe Przedszkole nr 118, ul. H. Modrzejewskiej 21, Samorządowe Przedszkole nr 180, ul. Telimeny 7 (w toku, opracowano program funkcjonalno-użytkowy), Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla Nieśłyszących, ul. Grochowa 19 (opracowano dokumentację projektową), Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1, ul. Myśliwska 64 (opracowano audyt energetyczny oraz program funkcjonalno- użytkowy), Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 20, ul. F. Wrobela 79 (wykonano audyt energetyczny i ekspertyzy),
- zakupy inwestycyjne:** VIII Liceum Ogólnokształcące, ul. Grzegórzecka 24, Samorządowe Przedszkole nr 2, ul. Twardowskiego 90, Samorządowe Przedszkole nr 14, ul. Młyńska Boczna 4, Samorządowe Przedszkole nr 29, ul. Pigoń 2a, Samorządowe Przedszkole nr 57, ul. Kutrzeby 6, Samorządowe Przedszkole nr 79, ul. Widok 23, Samorządowe Przedszkole nr 112, os. Na Wzgórzach 11, Samorządowe Przedszkole nr 118, ul. Modrzejewskiej 21, Samorządowe Przedszkole nr 143, os. Kościuszkowskie 8, Samorządowe Przedszkole nr 122, ul. Fiołkowa 13, Samorządowe Przedszkole nr 125, os. Tysiąclecia 12, Samorządowe Przedszkole

nr 163, ul. Podedworze 2a, Samorządowe Przedszkole nr 176, ul. Aleksandry 15, Samorządowe Przedszkole nr 177, os. Kombatantów 13, Szkoła Podstawowa nr 15, ul. Kluczborska 3, Szkoła Podstawowa nr 20, ul. Agatowa 41, Szkoła Podstawowa nr 114, ul. Łąkowa 31, Szkoła Podstawowa nr 93, ul. F. Szlachetowskiego 31, Szkoła Podstawowa nr 162, ul. S. Stojanowskiego 31, Zespół Szkół Specjalnych nr 4, ul. Zakątek 2, Zespół Szkół Łączności, ul. Monte Cassino 31, Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 13, ul. Mirtowa 2.

IV.4.6. Programy i instrumenty zarządzania strategicznego

Działania realizowane w ramach Dziedziny powiązane są z następującymi dokumentami programowymi o charakterze polityk lub programów, przyjętymi uchwałami Rady Miasta Krakowa.

Program pn. „Poznanie dawnych Kresów Wschodnich Rzeczypospolitej przez uczniów krakowskich szkół”

Program przyjęty uchwałą nr LXXXI/1968/17 Rady Miasta Krakowa z 30 sierpnia 2017 roku, pn. „Poznanie dawnych Kresów Wschodnich Rzeczypospolitej przez uczniów krakowskich szkół”.

W roku 2025 w budżecie Miasta Krakowa na Program zaplanowano kwotę w wysokości 100 000 zł. W ramach Programu wyjazdy zorganizowały cztery szkoły, a z dofinansowania skorzystało 175 uczniów i 4 opiekunów.

Krakowski Program Wspierania Uzdolnionych Uczniów

27 sierpnia 2025 roku Rada Miasta Krakowa podjęła uchwałę nr XXXV/711/25 w sprawie szczegółowych warunków wspierania edukacji uzdolnionych uczniów, form i zakresu tego wsparcia, trybu postępowania w ramach „Krakowskiego Programu Wsparcia Uzdolnionych Uczniów”. Więcej na temat realizacji Programu w: rozdział IV.4.3.2.

IV.4.7. Finanse

Zapewnienie realizacji tak szerokiej oferty edukacyjnej i wychowawczej wymaga bardzo dużych nakładów finansowych. Wydatki na Dziedzinę w roku 2025 wyglądały następująco:

Tabela IV.4.9. Wydatki w Dziedzinie Oświata i wychowanie zrealizowane w 2025 roku według rodzajów wydatków

Rodzaj wydatków	Wydatki (w zł)	Wydatki (w %)
Ogółem	4 008 468 300	100
Wydatki inwestycyjne	107 484 782	2,7
Wydatki bieżące	3 900 983 518	97,3

Źródło: System STRADOM oraz Sprawozdanie z wykonania Budżetu Miasta Krakowa za 2025 rok

Tabela IV.4.10. Wydatki w Dziedzinie Oświata i wychowanie zrealizowane w 2025 roku w podziale na Usługi

Usługa publiczna	Wydatki (w zł)	Wydatki (w %)
Ogółem:	4 008 468 300	100
Zarządzanie oświatą i wychowaniem w szkołach i przedszkolach (E-1)	2 556 264 612	63,8
Tworzenie warunków do rozwoju zainteresowań i uzdolnień dzieci i młodzieży (E-2)	56 957 780	1,4
Wspieranie zadań oświatowo-wychowawczych (E-3)	75 209 902	1,9
Inne wydatki niezwiązane bezpośrednio z usługami	1 320 036 006	32,9

Źródło: System STRADOM oraz Sprawozdanie z wykonania Budżetu Miasta Krakowa za 2025 rok

Przedsiębiorczość i nauka

Sektor przedsiębiorstw

LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARKI
NARODOWEJ WPISANYCH DO REJESTRU
REGON Z SIEDZIBĄ W KRAKOWIE

193,9 tys. ROK 2025
185,6 tys. ROK 2024

POZIOM ZADOWOLENIA Z USŁUG
ŚWIADCZONYCH PRZEZ PUNKT OBSŁUGI
PRZEDSIĘBIORCY UMK

CENTRA BIZNESOWE

312 CENTRÓW zatrudniających 107,8 tys. osób ROK 2025
288 CENTRÓW zatrudniających 101 tys. osób ROK 2024

INFORMACJA I KOMUNIKACJA
TO SEKCJA PKD O NAJWIĘKSZEJ LICZBIE
ZATRUDNIONYCH (57 100 OSÓB),
A TAKŻE O NAJWYŻSZYM PRZECIĘTNYM
MIESIĘCZNYM WYNAGRODZENIU
(16 106,1 ZŁ)

LICZBA STUDENTÓW W KRAKOWIE

137 784 (17,03% ogółu mieszkańców Krakowa) ROK AKADEMICKI 2024/2025
131 961 (16,37% ogółu mieszkańców Krakowa) ROK AKADEMICKI 2023/2024

PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE
W SEKTORZE PRZEDSIĘBIORSTW W KRAKOWIE

250,2 tys. osób ROK 2025
245,5 tys. osób ROK 2024

ZATRUDNIENI W SEKTORZE
PRZEDSIĘBIORSTW W KRAKOWIE W 2025
ROKU STANOWILI 44,7% OGÓLNEJ
LICZBY ZATRUDNIONYCH W TYM SEKTORZE
W WOJEWÓDZTWIE MAŁOPOLSKIM
(W 2024 ROKU – 44,5%)

PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIE
W SEKTORZE PRZEDSIĘBIORSTW W KRAKOWIE

11 245,73 zł ROK 2025
10 315,35 zł ROK 2024

PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIE
BRUTTO W KRAKOWIE W 2025 ROKU
STANOWIŁO 119,5% PRZECIĘTNEGO
WYNAGRODZENIA BRUTTO W
WOJEWÓDZTWIE MAŁOPOLSKIM
(119,8% W ROKU 2024)

Szkolnictwo wyższe

LICZBA STUDENTÓW ZAGRANICZNYCH W KRAKOWIE

9 631 (6,99% ogółu studentów w Krakowie) ROK AKADEMICKI 2024/2025
9 476 (7,18% ogółu studentów w Krakowie) ROK AKADEMICKI 2023/2024

Rynek pracy

STOPA BEZROBOCIA

2,5% ROK 2025
2,0% ROK 2024

63% mieszkańców jest
zadowolonych z sytuacji na rynku
pracy w mieście

WYDATKI W DZIEDZINIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I NAUKA
ZREALIZOWANE W 2025 ROKU

Rodzaj wydatków	Wydatki (zł)	Wydatki (%)
Ogółem	35 375 103	100
Wydatki bieżące	35 375 103	100

Wydatki na Dziedzinę

Wydatki Budżetu Miasta Krakowa na Dziedzinę
Przedsiębiorczość i nauka: 0,33%

IV.5.1. Wprowadzenie do Dziedziny Przedsiębiorczość i nauka

Kraków od wielu lat pozostaje ośrodkiem o silnie rozwiniętej funkcji gospodarczej i akademickiej, pełniąc rolę jednego z najważniejszych centrów przedsiębiorczości, rynku pracy ośrodków rozwoju przedsiębiorczości i nauki w Polsce. Miasto konsekwentnie umacnia swoją pozycję dzięki wielowiekowym tradycjom akademickim oraz rosnącej aktywności gospodarczej. Obecność licznych uczelni wyższych oraz instytucji badawczych sprzyja tworzeniu wysoko wykwalifikowanej kadry, która zasila zarówno lokalne firmy, jak i międzynarodowe przedsiębiorstwa działające w Krakowie.

Równocześnie Kraków mierzy się z szeregiem wyzwań towarzyszących jego dynamicznemu rozwojowi. Wyzwaniem pozostaje stałe podnoszenie atrakcyjności inwestycyjnej, wzmacnianie innowacyjności czy dostosowanie rynku pracy do zmieniających się potrzeb gospodarki.

IV.5.2. Charakterystyka Usług publicznych

W ramach Dziedziny Przedsiębiorczość i nauka Miasto w 2025 roku realizowało następujące Programy strategiczne i Usługi publiczne:

Program strategiczny:

- Program Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Zawodowej na lata 2021-2025 /z perspektywą do 2030 roku/ w Gminie Miejskiej Kraków
- Gminny Program Rewitalizacji Miasta Krakowa

Usługi publiczne:

- Tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości (G-1)
- Tworzenie warunków do rozwoju rynku pracy (G-2).

IV.5.2.1. Usługa publiczna G-1 Tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości

Tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości stanowi istotny element obszaru działań Gminy Miejskiej Kraków. Miasto podejmuje szereg działań mających na celu wspieranie przedsiębiorców, przyciąganie nowych inwestycji oraz budowanie przyjaznego środowiska dla prowadzenia działalności gospodarczej. Należy jednak podkreślić, iż samorząd nie ma bezpośredniego wpływu na wszystkie czynniki kształtujące aktywność gospodarczą, gdyż część z nich zależy od uwarunkowań krajowych i globalnych.

Kondycja przedsiębiorczości w mieście znajduje odzwierciedlenie w liczbie podmiotów gospodarczych. Pokazuje ona skalę aktywności ekonomicznej i rozwój lokalnej gospodarki. Wskaźnik **Nasylenie rynku lokalnego podmiotami gospodarki (W1_G)**, wyrażany jako liczba podmiotów gospodarki narodowej przypadająca na 1 000 mieszkańców sukcesywnie rośnie, a w 2025 roku osiągnął poziom 239,2, co stanowi wzrost o 4,11% w stosunku do roku ubiegłego. Na tle analizowanych miast wojewódzkich Kraków charakteryzuje się stosunkowo wysoką liczbą tych podmiotów, ustępując Warszawie czy Poznaniu.

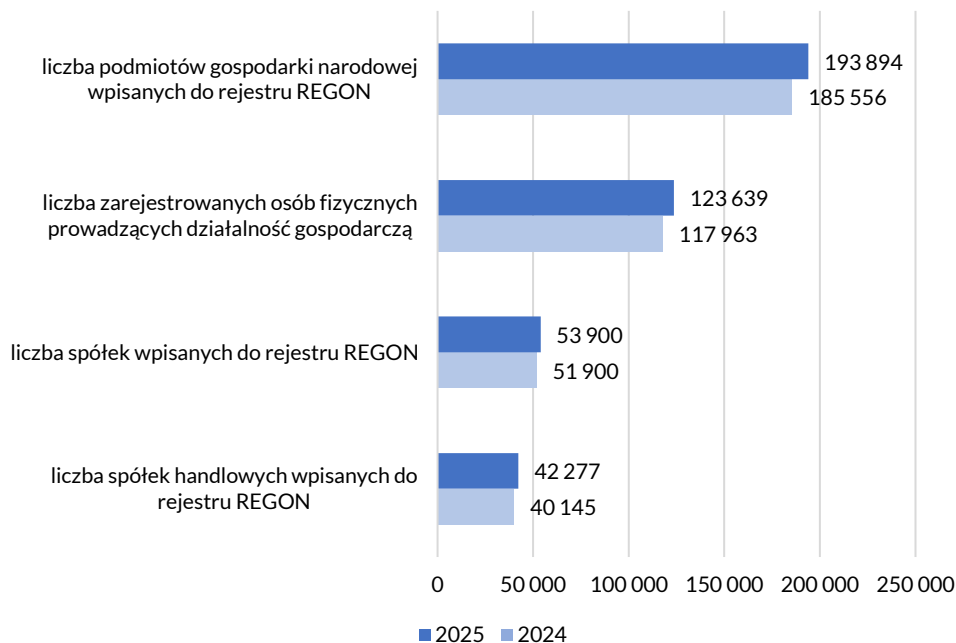
Tabela IV.5.1. Liczba podmiotów gospodarki narodowej przypadająca na 1 000 mieszkańców w Krakowie oraz wybranych miastach wojewódzkich w latach 2021-2024

	2021	2022	2023	2024
Kraków	199,4	209,4	219,5	229,3
Poznań	225,7	234,6	242,6	250,6
Warszawa	267,9	282,2	296,9	309,8
Wrocław	198,4	210,1	220,5	230,2
Gdańsk	178,7	188,0	197,0	205,3
Łódź	149,3	155,2	159,7	164,6

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Na dzień 31 grudnia 2025 roku do rejestru REGON wpisanych było o 4,5% więcej podmiotów gospodarki narodowej z siedzibą w Krakowie niż rok wcześniej. Liczba zarejestrowanych osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą wzrosła o 4,8%, liczba spółek – o 4%, spółek handlowych – o 5,3%. Podmioty gospodarki narodowej z siedzibą w Krakowie stanowiły 37,5% ogólnej liczby podmiotów wpisanych do rejestru w województwie małopolskim (rok wcześniej – 37,2%).

Rysunek IV.5.1. Liczba podmiotów gospodarki narodowej z siedzibą w Krakowie w latach 2024-2025 (stan na 31 grudnia)

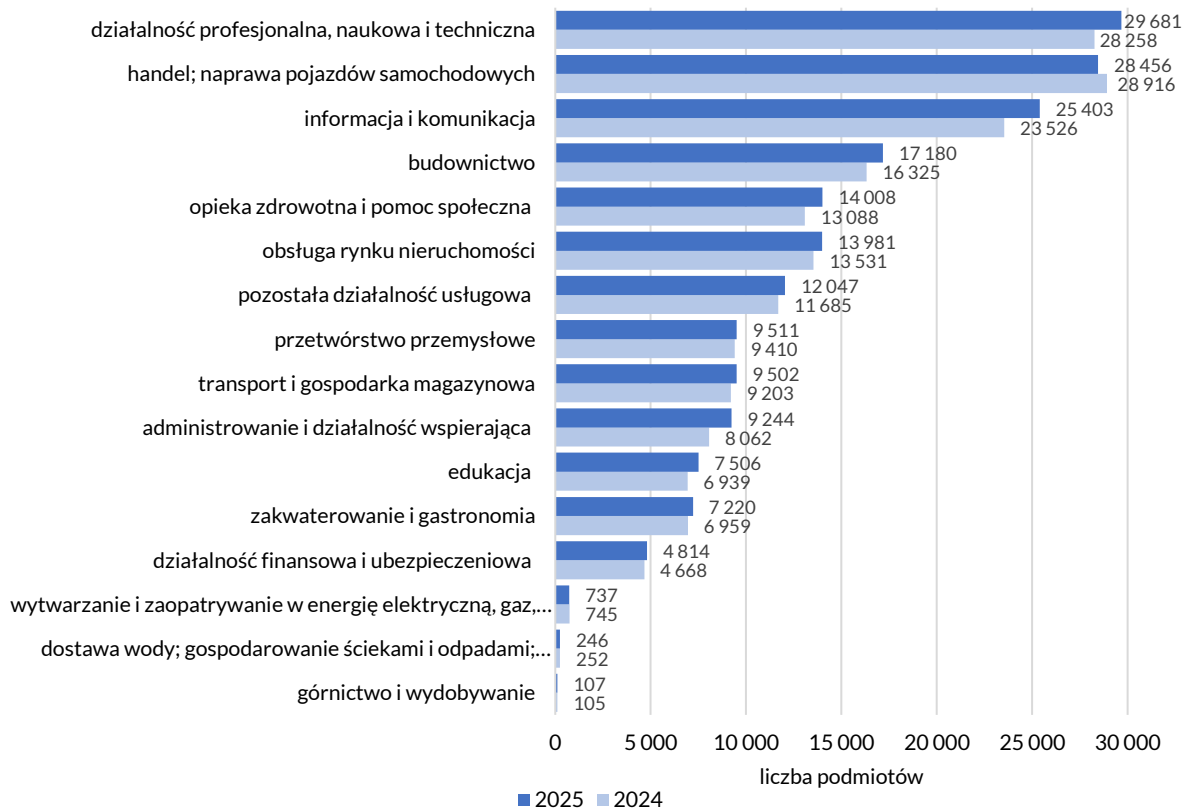
Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

Przeważającym rodzajem prowadzonej działalności była działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (15,3% ogólnej liczby podmiotów). Do często deklarowanych rodzajów działalności należały także handel; naprawa pojazdów samochodowych 14,7% oraz informacja i komunikacja 13,1%.

W porównaniu z poprzednim rokiem wzrost liczby podmiotów gospodarki narodowej zaobserwowano w większości sekcji PKD, zwłaszcza w administrowaniu i działalności wspierającej - wzrost o 14,7%. Spadek odnotowano w dostawie wody; gospodarowaniu

ściekami i odpadami; rekultywacji – o 2,4%; handlu; naprawie pojazdów samochodowych – o 1,6% oraz wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę - o 1,1%.

Rysunek IV.5.2. Liczba podmiotów gospodarki narodowej z siedzibą w Krakowie w rejestrze REGON w latach 2024-2025 w podziale na sekcje PKD (stan na 31 grudnia)

Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

Uzupełnieniem analizy struktury podmiotów gospodarczych są dane dotyczące nowo rejestrowanych firm w ramach sekcji PKD od J do N, które odgrywają ważną rolę dla rozwoju gospodarki opartej na wiedzy. W analizowanym okresie widoczna jest zmienność liczby rejestracji takich firm, z wyraźnym wzrostem na początku i spadkiem w kolejnych latach. W ostatnim roku odnotowano ponowny wzrost. Dominującą rolę odgrywa sekcja J, mimo stopniowej stabilizacji liczby rejestrowanych podmiotów. Jednocześnie na znaczeniu zyskuje sekcja N, która rozwija się najbardziej dynamicznie.

Tabela IV.5.2. Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów w sekcjach J-N PKD w Krakowie w latach 2021-2025

	2021	2022	2023	2024	2025
Nowe podmioty z sekcji J-N PKD (W54_G)	6 124	7 682	7 576	7 197	7 232
Sekcja J (Informacja i komunikacja)	2 385	3 936	3 562	3 018	2 750
Sekcja K (Działalność finansowa i ubezpieczeniowa)	278	243	398	376	381
Sekcja L (Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości)	784	622	634	638	611
Sekcja M (Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna)	2 000	2 159	2 174	2 248	2 249
Sekcja N (Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca)	677	722	808	917	1 241

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Istotną rolę w tworzeniu lokalnego systemu gospodarczego odgrywa także sekcja R – działalność związana z rozrywką, kulturą, rekreacją. Wpływa ona na różnorodność gospodarki, a także wpływa na jakość oraz atrakcyjność życia w mieście. Liczba podmiotów w sekcji PKD kultura, rozrywka i rekreacja (W32_G) sukcesywnie rośnie i wynosiła:

- **2025: 3 332**
- 2024: 3 184
- 2023: 3 106
- 2022: 2 982
- 2021: 2 927

W ramach struktury podmiotów gospodarczych funkcjonujących w mieście istotne znaczenie mają również spółki giełdowe oraz spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego.

Liczba spółek giełdowych z siedzibą w Krakowie (W29_G) wzrosła w porównaniu do roku 2024 o 1 i wyniosła 25. Wskaźnik ten dla innych porównywanych miast wyniósł:

- Wrocław – 34
- Poznań – 14
- Gdańsk – 10
- Łódź – 8

Kraków utrzymuje 3. pozycję, za Warszawą (która jest siedzibą Giełdy Papierów Wartościowych) i Wrocławiem.

Liczba spółek handlowych z kapitałem zagranicznym zarejestrowanych w Krakowie (W3_G) również wzrosła w stosunku do roku poprzedniego:

- **2025: 5 956 spółek**
- 2024: 5 809 spółek
- 2023: 5 623 spółek
- 2022: 5 463 spółek
- 2021: 5 208 spółek

Jednym z ważnych czynników zachęcających do zakładania firm w Krakowie jest wysoka jakość obsługi w Punkcie Obsługi Przedsiębiorcy UMK (POP). Od lat utrzymuje ona wysoki poziom, dzięki regularnej analizie potrzeb przedsiębiorców, monitorowaniu poziomu satysfakcji klientów oraz wdrażaniu nowych usług usprawniających kontakt z Urzędem.

Poziom zadowolenia przedsiębiorców – osób fizycznych z usług świadczonych przez Punkt Obsługi Przedsiębiorcy UMK (W12_G) osiągnął następujące wartości w poszczególnych latach:

- 2025: 97,60%
- 2024: 97,30%
- 2023: 97,62%
- 2022: 92,66%
- 2021: 93,33%

W drugiej połowie 2025 roku Punkt Obsługi Przedsiębiorcy podjął się we współpracy z Małopolską Izbą Doradców Podatkowych bezpłatnej działalności szkoleniowej, koncentrując się na wsparciu przedsiębiorców w zakresie wdrażania Krajowego Systemu e-Faktur (KSeF).

W październiku 2025 roku w POP uruchomiono nową usługę – specjalistyczne porady dotyczące sukcesji firm, skierowane do lokalnych przedsiębiorców. Inicjatywa realizowana jest przez Izbę Przemysłowo-Handlową w Krakowie oraz Urząd Miasta Krakowa i ma na celu wsparcie właścicieli firm w planowaniu przekazania biznesu kolejnym pokoleniom lub przygotowaniu do zmian własnościowych.

POP oferuje przyszłym przedsiębiorcom również możliwość z e-konsultacji poprzez platformę Teams i Livechat. Dla osób nieznających języka polskiego działa stanowisko doradcze obsługiwane w trzech językach: angielskim, ukraińskim i rosyjskim. W 2025 roku skorzystało z niego 1 937 cudzoziemców, w tym 1 828 obywateli Ukrainy.

POP w 2025 roku kontynuował kampanie informacyjno-promocyjne skierowane do młodzieży, zachęcające do zakładania firm – we współpracy z krakowskimi uczelniami i szkołami ponadpodstawowymi zorganizowano 173 prezentacje pt. „Pierwsza firma. Krok po kroku”, w których wzięło udział 4 079 uczestników.

Od połowy 2024 roku do października 2026 roku POP uczestniczy w projekcie unijnym CE0200771 TASK4ISI - Transnational Action to advance SKills and competences FOR Inclusive entrepreneurship and Social Innovation (Transnarodowe Działania na rzecz Rozwoju Umiejętności i Kompetencji dla Inkluzywnej Przedsiębiorczości i Innowacji Społecznych) – współfinansowanym z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach programu Interreg Europa Środkowa na lata 2021-2027. Ten projekt to międzynarodowa inicjatywa, której celem jest wsparcie osób defaworyzowanych, takich jak młodzież wchodząca na rynek pracy, osoby z niepełnosprawnościami, kobiety, seniorzy czy migranci. Projekt koncentruje się na tworzeniu innowacyjnych rozwiązań wspierających aktywizację zawodową oraz rozwój przedsiębiorczości wśród tych grup społecznych. Dodatkowo, projekt TASK4ISI wspiera współpracę międzysektorową, angażując instytucje publiczne, organizacje pozarządowe oraz przedstawicieli biznesu w celu stworzenia kompleksowego ekosystemu wsparcia dla osób zagrożonych wykluczeniem zawodowym. Dzięki udziałowi w projekcie TASK4ISI Kraków umacnia swoją pozycję jako miasta otwartego na innowacje społeczne i wspierającego rozwój przedsiębiorczości wśród osób, które napotykają szczególne trudności w znalezieniu stabilnego zatrudnienia.

Jednym z działań mających na celu tworzenie dogodnych warunków dla przedsiębiorców i inwestorów nadal było prowadzenie Centrum Wspierania Inwestorów i Innowacyjnej Gospodarki (CWIIIG). CWIIIG oferuje szeroko rozumianą pomoc merytoryczną w całym procesie inwestycyjnym. Współpracując z firmami rekrutującymi pracowników, agencjami nieruchomości, analitykami i uczelniami, wychodzi naprzeciw potrzebom inwestorów, czy to informując o możliwościach inwestycyjnych i instruując, jak przejść przez oficjalne

procedury, czy organizując spotkania oraz przygotowując odpowiednio sprofilowane prezentacje, czy też przydzielając opiekunów – pracowników Centrum współpracujących z przedstawicielami odpowiednich miejskich jednostek uczestniczących w procesie inwestycyjnym. Działania Centrum mają także na celu promocję oferty inwestycyjnej Krakowa w trakcie największych europejskich targów nieruchomości. W 2025 roku przedstawiciele CWIiG reprezentowali Kraków na własnym stoisku podczas Targów MIPIM we Francji oraz brali udział w Targach EXPO REAL w Niemczech. Ponadto regularnie organizowane były prezentacje biznesowe podczas międzynarodowych i krajowych spotkań gospodarczych. Wśród najistotniejszych przedsięwzięć realizowanych w tym zakresie można wskazać:

1. Spotkanie z Krakowskim Parkiem Technologicznym dotyczące wsparcia dla firm produkcyjnych.
2. Promocja Krakowa jako inteligentnej metropolii, otwartej dla biznesu, miejsca wymiany wiedzy i doświadczeń podczas Kongresu Invest Cuffs 2025.
3. Współpraca przy organizacji wydarzenia ASPIRE Annual General Meeting 2025 – spotkania gromadzącego przedstawicieli najbardziej innowacyjnych firm na świecie.
4. Współorganizacja z Polską Agencją Inwestycji i Handlu S.A. spotkania z firmami dotyczącego wsparcia oferowanego przez Krakowski Park Technologiczny, Polską Agencją Inwestycji i Handlu S.A, Polski Fundusz Rozwoju S.A. i Bank Gospodarstwa Krajowego w prowadzeniu działalności gospodarczej.
5. Przygotowanie udziału Krakowa w ABSL Summit 2025.
6. Organizacja spotkania przedstawicieli władz Krakowa ze stypendystami Fundacji Hansa Seidla w celu prezentacji potencjału gospodarczego Krakowa.
7. Współpraca z Europejską Fundacją Kosmiczną i promocja Krakowa jako „Space City” podczas European Rover Challenge.
8. Współpraca z Polską Agencją Inwestycji i Handlu, Regionalnym Biurem Handlowym w Krakowie przy organizacji spotkania biznesowego pn. „Konferencja biznesowa: Business. Export. Made in Poland.”
9. Współpraca ze stowarzyszeniem Aspire jako Strategiczny Partner podczas corocznej konferencji „The Dragon’s Teeth”, skupiającej liderów biznesu, technologii i innowacji.
10. Wizyta studyjna studentów z FH ODE AUSTRIA będąca elementem wymiany dobrych praktyk i doświadczeń pomiędzy hubem krakowskim a przedstawicielami politechniki Górnej Austrii.

Realizację działań z zakresu promocji gospodarczej i inwestycyjnej Miasta obrazuje wskaźnik **Dynamika poziomu zainteresowania inwestorów usługami świadczonymi przez Oddział Centrum Wspierania Inwestorów i Innowacyjnej Gospodarki (W13_G)**, którego wartość odnosi się do liczby odnotowanych kontaktów biznesowych:

- 2025: 177
- 2024: 186
- 2023: 205
- 2022: 180
- 2021: 108

Wartość wskaźnika oznacza, że Kraków nadal pozostaje miastem atrakcyjnym dla inwestorów i firm poszukujących miejsca na prowadzenie swojej działalności gospodarczej.

W ramach działań z zakresu obsługi inwestorów, a także promocji gospodarczej i inwestycyjnej Centrum Wspierania Inwestorów i Innowacyjnej Gospodarki (CWIiG) współpracuje z takimi jednostkami i organizacjami jak CeBiM, MARR, PAIH, PARP, ABSL czy

ASPIRE. Współpraca ta ma na celu realizację zwiększanie konkurencyjności lokalnej gospodarki i wspólne rozwijanie nowych inicjatyw dla poprawy warunków inwestowania.

W 2025 roku pracownicy CWIiIG wzięli udział w warsztatach eksperckich dotyczących usprawnienia modelu obsługi inwestorów i współpracy Krakowa z inwestorami – zarówno nowymi, jak i już obecnymi w mieście. Celem warsztatów było: zebranie opinii i potrzeb inwestorów dotyczących jakości współpracy z Miastem, określenie kierunków zmian w procesie obsługi inwestora, przedstawienie założeń nowej strategii „Invest in Kraków”, wypracowanie wspólnych inicjatyw do realizacji w partnerstwie publiczno-prywatnym oraz zdefiniowanie planu działań wspierających rozwój atrakcyjności inwestycyjnej Krakowa.

W ramach wspierania innowacyjności przedsiębiorstw Miasto angażowało się w następujące wydarzenia:

1. Konkurs „Mój Pierwszy Biznes”, organizowany wspólnie z Izbą Przemysłowo-Handlową w Krakowie. Konkurs jest adresowany do uczniów szkół ponadpodstawowych Miasta Krakowa. Celem konkursu jest popularyzacja wiedzy na temat przedsiębiorczości, pobudzenie aktywności gospodarczej oraz kształtowanie postaw biznesowych. Konkurs polega na opracowaniu biznesplanu prezentującego przedsięwzięcie gospodarcze.
2. Współorganizacja wraz z Grodzkim Urzędem Pracy w Krakowie dwóch edycji Targów Pracy i Przedsiębiorczości w Krakowie – wydarzenia adresowanego do poszukujących pracy bądź możliwości powrotu na rynek pracy, uczniów, studentów, a także osób pragnących otworzyć własną działalność gospodarczą.
3. Wsparcie dla wydarzenia Digital Dragons - konferencji poświęconej branżom działającym na rynku gier video. Wydarzenie organizował Krakowski Park Technologiczny.
4. Hack Yeah – jedno z największych wydarzeń typu hackathon na świecie, organizowane w krakowskiej Tauron Arenie przez Proidea Sp. z o.o.
5. Wsparcie Kongresu Open Eyes Economy Summit, który odbył się w Krakowie. Międzynarodowy Kongres Ekonomii Wartości Open Eyes Economy Summit to szczyt gospodarczo-społeczny, w którego ramach organizatorzy pracują nad tezą, że biznes i gospodarka powinny opierać się na wartościach społecznych. Wydarzenie organizowała Fundacja Gospodarki i Administracji Publicznej.
6. Krakow Innovation Games – hackathon dla młodzieży szkół średnich. Wydarzenie miało na celu wspieranie przedsiębiorczości oraz innowacyjności. Zadanie polegało na stworzeniu projektu pomagającego rodzicom i seniorom bezpiecznie korzystać z technologii – uczestnicy mieli zidentyfikować cyfrowe zagrożenia i zaproponować proste, praktyczne rozwiązania edukacyjne, zwiększające świadomość i budujące bezpieczne nawyki.
7. Europejski Kongres Przemysłu i Energetyki INDUSTRY IN TRANSITION 2025 – wydarzenie odbyło się w Wiśle i miało na celu budowanie relacji biznesowych, wymianę pomysłów oraz wspólne poszukiwanie rozwiązań dla najważniejszych wyzwań współczesnego przemysłu i energetyki. Organizatorem była Regionalna Izba Gospodarcza w Katowicach.
8. Krakowskie Dukaty, Święto Izby Przemysłowo-Handlowej w Krakowie połączone z wręczeniem Krakowskich Dukatów wyróżniającym się przedsiębiorcom.
9. Konferencja „Business. Export. Made in Poland” zorganizowana przez Miasto Kraków oraz Polską Agencję Inwestycji i Handlu. Podczas wydarzenia odbyły się panele poświęcone krajowej i lokalnej gospodarce oraz możliwościom wsparcia oferowanym przez Miasto Kraków i Małopolskę.

10. INFORum Gospodarcze w Krakowie - wspólne przedsięwzięcie mediów grupy INFOR przodujących w grupie „biznes, prawo i administracja” oraz kluczowych organizacji przedsiębiorców i pracodawców, samorządu lokalnego i regionalnego, samorządów zawodów zaufania publicznego, czołowych uczelni i ośrodków naukowych, instytucji wspierających rozwój, wyróżniających się przedsiębiorstw. Wydarzenie było miejscem debaty o aktualnych szansach i wyzwaniach rozwojowych, a jednocześnie prezentacji potencjału miast i regionów.
11. Spotkanie biznesowe z Polską Agencją Inwestycji i Handlu poświęcone podsumowaniu roku działalności PAIH w regionie.
12. III Kongres Przedsiębiorstw Rodzinnych pn. „Sukcesja w biznesie” organizowany przez Centrum Przedsiębiorstw Rodzinnych przy Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie we współpracy z Województwem Małopolskim oraz Okręgową Izbą Radców Prawnych w Krakowie.
13. Krakowski Klaster Kobiet - inicjatywa wspierająca kobiety działające w biznesie, nauce oraz sektorze innowacji w Kraków. Celem inicjatywy jest budowanie silnej społeczności kobiet poprzez wzajemne wsparcie, wymianę doświadczeń oraz rozwój współpracy między środowiskiem przedsiębiorczyń, nauką i administracją samorządową. Rok 2025 był pierwszym pełnym rokiem funkcjonowania inicjatywy i obejmował cykl spotkań tematycznych, warsztatów oraz wydarzeń integrujących środowisko przedsiębiorczych kobiet.

W 2025 roku Urząd Miasta Krakowa oraz Krakowski Park Technologiczny nawiązały formalną współpracę w zakresie wspólnej organizacji wydarzeń skierowanych do przedsiębiorców z sektora MŚP, startupów oraz firm planujących ekspansję. Podstawą współdziałania było podpisanie listu intencyjnego, określającego ramy współpracy przy inicjatywach wspierających rozwój lokalnego ekosystemu biznesowego. Celem wspólnie realizowanych, począwszy od stycznia 2026 roku wydarzeń jest praktyczne pokazanie przedsiębiorcom, jak skutecznie korzystać z dostępnych w Krakowie i regionie narzędzi wsparcia – od finansowania, przez internacjonalizację, po rozwój technologiczny i inwestycyjny. Kluczowym założeniem inicjatyw jest prezentowanie konkretnych instrumentów wsparcia w powiązaniu z realnymi potrzebami firm oraz wskazywanie ich wymiernej wartości biznesowej.

W 2025 roku Krakowski Park Technologiczny (KPT) pełnił istotną rolę w rozwoju przedsiębiorczości, innowacji i nowoczesnych technologii w Krakowie i regionie. W ramach Polskiej Strefy Inwestycji KPT wydał 72 decyzje o wsparciu, a przedsiębiorcy zadeklarowali ponad 1,67 mld zł nakładów inwestycyjnych oraz utworzenie minimum 268 nowych miejsc pracy w ramach Polskiej Strefy Inwestycji. Spośród podmiotów, które uzyskały decyzję o wsparciu, 56 były to mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa. Znaczącą większość, bo 65 z nich stanowiły inwestycje krajowych przedsiębiorców. KPT rozwijał ekosystem innowacji wspierając startupy, firmy technologiczne oraz współpracę biznesu z nauką. Istotnym obszarem aktywności były działania na rzecz transformacji cyfrowej, zielonej gospodarki i Przemysłu 4.0, realizowane m.in. przez hub4industry - Europejski Hub Innowacji Cyfrowych. KPT wzmacniał także pozycję Krakowa jako ważnego ośrodka branży gier oraz technologii kosmicznych, organizując wydarzenia o zasięgu międzynarodowym, takie jak Digital Dragons Conference czy inicjatywy SPACE CONNECT.

W 2025 roku przeprowadzony został nabór ofert w trybie art. 19a ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na realizację zadań publicznych Gminy Miejskiej Kraków w obszarze wspierania przedsiębiorczości z

pominięciem otwartego konkursu ofert, w ramach którego wyłoniono 10 projektów, na realizację których zawarto umowy dotacyjne na kwotę łączną 96 900 zł.

W trybie otwartego konkursu ofert wyłoniono wykonawcę zadania publicznego pn. „Opiekun Inkubatora Przedsiębiorczości w Kłastrze Innowacji Społeczno-Gospodarczych Zabłocie 20.22”. Na realizację przedsięwzięcia przeznaczono kwotę 600 000 zł. W 2025 roku w Inkubatorze, którego prowadzenie objęła Fundacja Kraków Miastem Startupów, działało 28 użytkowników. W tym czasie zrealizowano m.in. 240 godzin mentoringu, 100 godzin doradztwa oraz 14 szkoleń. W 2025 roku wydarzenia organizowane w ramach Inkubatora Przedsiębiorczości zgromadziły łącznie 914 uczestników, a poziom satysfakcji beneficjentów Inkubatora wyniósł 86%.

Obok działań wspierających rozwój przedsiębiorczości, warto także uwzględnić wskaźniki gospodarcze, które nie są bezpośrednio zależne od Miasta. Jednym z nich jest **przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw (W2_G)**. W 2025 roku przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw (w jednostkach o liczbie pracujących 10 i więcej osób) wyniosło 250,2 tys. osób i tym samym kształtowało się na poziomie wyższym o 1,9% niż w roku 2024. Na tle innych miast wojewódzkich Kraków charakteryzuje się stabilnym i nieprzerwanym wzrostem przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw w latach 2021-2025, podczas gdy w większości analizowanych ośrodków widoczne są spadki po 2023 roku. Kraków utrzymuje pozycję jednego z kluczowych rynków pracy w Polsce, ustępując pod względem skali zatrudnienia jedynie Warszawie.

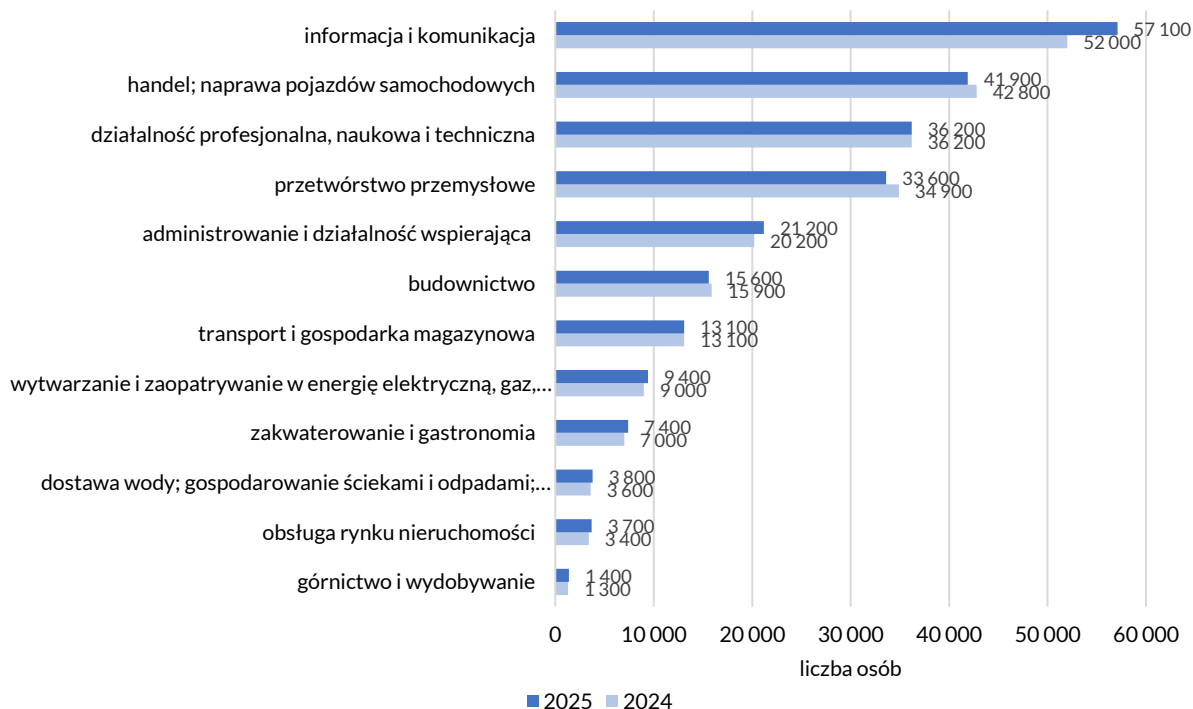
Tabela IV.5.3. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w Krakowie na tle wybranych miast wojewódzkich w latach 2021-2025 [tys. etatów]

	2021	2022	2023	2024	2025
Kraków	226,6	237,3	242,7	245,5	250,2
Poznań	166,6	170,9	172,4	172,3	169,8
Warszawa	1 088,9	1 115,2	1 136,9	1 131,3	1 119,0
Wrocław	181,3	190,8	195,5	195,0	193,9
Gdańsk	109,8	115,1	117,0	117,6	118,5
Łódź	135,6	138,8	136,7	134,0	131,6

Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

W porównaniu z rokiem ubiegłym wzrost przeciętnego zatrudnienia odnotowano w większości sekcji PKD, w tym zwłaszcza w: informacji i komunikacji (o 9,7%), obsłudze rynku nieruchomości (o 7,3%), dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 5,4%), górnictwie i wydobywaniu oraz zakwaterowaniu i gastronomii (po 5,2%). Spadek zatrudnienia odnotowano w: przetwórstwie przemysłowym (o 3,7%), handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 2,1%), budownictwie (o 1,6%) oraz działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 0,1%). Sekcją dominującą pod względem liczby osób zatrudnionych była, podobnie jak w roku ubiegłym, informacja i komunikacja (22,8% ogólnej liczby zatrudnionych). Sekcjami o dużej liczbie osób zatrudnionych były także: handel; naprawa pojazdów samochodowych (16,8%), działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (14,5%) oraz przetwórstwo przemysłowe (13,4%). Zatrudnieni w sektorze przedsiębiorstw w Krakowie stanowili 44,7% ogólnej liczby zatrudnionych w sektorze przedsiębiorstw w województwie małopolskim (44,5% rok wcześniej).

Rysunek IV.5.3. Przeciętne zatrudnienie w poszczególnych sekcjach PKD w Krakowie w latach 2024-2025

Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

W 2025 roku **przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw** (W7_G) wyniosło w Krakowie 11 245,73 zł i było o 9% wyższe niż w roku poprzednim. Stanowiło ono 119,5% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w województwie małopolskim (rok wcześniej – 119,8%). Zarówno w skali kraju, województwa, jak i w pozostałych analizowanych miastach wojewódzkich odnotowano systematyczny wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w latach 2021-2025, jednak na tym tle Kraków utrzymuje najwyższy poziom płac, przewyższając nie tylko średnią krajową i regionalną, ale także inne duże miasta, w tym Warszawę.

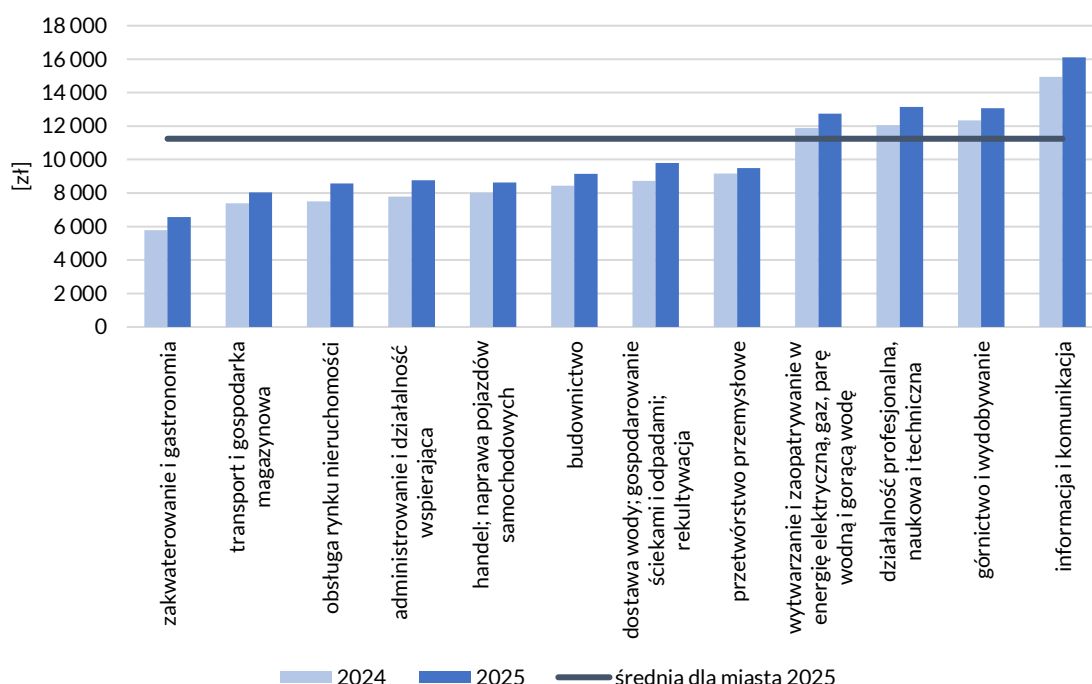
Tabela IV.5.4. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w Krakowie na tle kraju, województwa małopolskiego oraz wybranych miast wojewódzkich w latach 2021-2025 [zł]

	2021	2022	2023	2024	2025
Kraków	7 157,59	8 293,82	9 340,92	10 315,35	11 245,73
Polska	5 889,84	6 653,67	7 444,3	8 265,9	8 934,98
województwo małopolskie	6 020,56	6 923,39	7 797,50	8 606,99	9 407,93
Poznań	6 468,86	7 360,10	8 166,77	9 112,82	9 896,74
Warszawa	7 226,60	8 104,30	9 021,74	9 942,70	10 785,02
Wrocław	6 442,61	7 167,52	8 140,51	9 023,75	9 677,00
Gdańsk	7 191,85	8 172,79	8 996,82	9 967,62	10 598,59
Łódź	5 648,82	6 219,82	6 967,30	7 768,41	8 384,79

Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie, Bank Danych Lokalnych

Wzrost przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w 2025 roku w Krakowie zanotowano we wszystkich sekcjach, w tym zwłaszcza w obsłudze rynku nieruchomości (o 14,4%). Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto, wyższe niż średnia miasta, notowane było w sekcjach: informacja i komunikacja, górnictwo i wydobywanie, działalność profesjonalna, naukowa i techniczna oraz wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę. Znacznie poniżej średniej dla miasta kształtowały się płace w sekcjach: zakwaterowanie i gastronomia, transport i gospodarka magazynowa, obsługa rynku nieruchomości; administrowanie i działalność wspierająca, handel; naprawa pojazdów samochodowych, budownictwo, dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja oraz przetwórstwo przemysłowe.

Rysunek IV.5.4. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w poszczególnych sekcjach PKD (zł)

Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

Istotny wpływ na poziom zatrudnienia oraz wynagrodzeń w Krakowie wywiera sektor usług biznesowych, który stanowi jeden z kluczowych filarów lokalnego rynku pracy. Według raportu „Sektor Usług Biznesowych w Polsce 2025”, publikowanego corocznie przez stowarzyszenie ABSL, na koniec I kwartału 2025 roku w Krakowie funkcjonowało 312 centrów usług biznesowych. Sektor biznesowy w Krakowie zatrudniał 107,8 tys. osób, co czyni Kraków drugim największym ośrodkiem centrów biznesowych w Polsce (w Warszawie zatrudnionych było 111,5 tys. osób, trzecim z kolei rynkiem w kraju był Wrocław, gdzie zatrudnionych było 70,3 tys. osób).

Struktura zatrudnienia ze względu na typ centrum przedstawiała się następująco:

- SSC/GBS (centra usług wspólnych/globalnych usług biznesowych) – 51 tys. osób
- IT (centra informatyczne) – 22,4 tys. osób
- BPO (centra outsourcingu procesów biznesowych) – 18,2 tys. osób
- R&D (centra badawczo-rozwojowe) – 14,2 tys. osób

Kraków stał się jednocześnie jednym z największych hubów IT w Europie

Środkowo-Wschodniej, z ok. 60 tys. specjalistów IT i ponad 250 firmami międzynarodowymi.

Sektor ten jest w trakcie dużych przemian wewnętrznych. Obserwuje się przechodzenie z modelu „taniej lokalizacji usługowej” do modelu metropolii kompetencyjnej. Następuje odchodzenie od prostych, powtarzalnych procesów (księgowość, *call centers*) na rzecz zaawansowanych procesów finansowych, IT, cyberbezpieczeństwa, AI czy R&D. Ponadto automatyzacja i AI powodują spowolnienie wzrostu zatrudnienia ilościowego, ale wzrost jakościowy związany z wyższymi płacami i większą produktywnością. Sektor IT przestaje być sektorem „wsparcia”, a staje się rdzeniem konkurencyjności miasta. Kraków coraz wyraźniej pełni rolę centrum zarządzania, wiedzy i innowacji, a nie produkcji masowej.

Liczne centra biznesowe w mieście generują zapotrzebowanie na powierzchnię biurową. Kraków jest drugim po Warszawie najlepiej rozwiniętym rynkiem powierzchni biurowej w Polsce. Podobnie jak w latach ubiegłych, w Krakowie w 2025 roku nastąpił wzrost skumulowanej wielkości powierzchni biurowej na wynajem. **Skumulowana powierzchnia biurowa na wynajem w Krakowie (W31_G)** wynosiła:

- 2025: 1 842 300 m²
- 2024: 1 831 400 m²
- 2023: 1 807 300 m²
- 2022: 1 708 000 m²
- 2021: 1 617 600 m²

Należy zauważyć jednak, że jak podaje raport „Rynek Nieruchomości Komeracyjnych w Krakowie 2025” opracowany przez grupę Knight&Frank, w 2025 roku na krakowski rynek biurowy dostarczono ok. 12 tys. m² nowoczesnej powierzchni biurowej i była to najniższa podaż powierzchni biurowej w mieście od dwóch dekad. Pomimo niewielkiej liczby realizacji był to najwyższy wynik wśród miast regionalnych.

W przypadku innych dużych ośrodków miejskich skumulowana powierzchnia biurowa na wynajem wynosiła:

- Łódź: 643 000 m²
- Poznań: 678 000 m²
- Trójmiasto: 1 070 000 m²
- Wrocław: 1 340 000 m²
- Warszawa: 6 230 000 m²

Popyt na wynajem powierzchni biurowej w Krakowie utrzymywał się na wysokim poziomie – po raz kolejny Kraków był liderem wśród regionalnych rynków najmu w Polsce – w 2025 roku wynajęto w nim 269 500 m² powierzchni biurowej. Renegocjacje stanowiły 63% wszystkich transakcji, natomiast nowe umowy stanowiły 31%. Warto podkreślić, iż 35% całkowitej powierzchni biurowej wynajętej w miastach regionalnych przypada na Kraków, co wskazuje na jego silną pozycję na rynku.

Wysoki popyt oraz ograniczona nowa podaż wpłynęły na spadek wskaźnika pustostanów – wyniósł on 18,4% na koniec 2025 roku, w porównaniu do 19% na koniec 2024 roku.

Kraków pozostaje silnym ośrodkiem o znaczeniu gospodarczym, w którym inwestują zarówno podmioty zagraniczne, jak i rozwija się rodzimy biznes.

Świadczą o tym nagrody, jakie Kraków odebrał w 2025 roku:

1. W rankingu fDi's European Cities and Regions of the Future 2025 Kraków (w zestawieniu dużych europejskich miast) został wyróżniony w następujących kategoriach:
 - Top 10 Large European Cities of the Future 2025 - kategoria: przyjazność biznesowa – pozycja 1.

- Top 10 Large European Cities of the Future 2025 – kategoria: kapitał ludzki i styl życia – pozycja 1.
 - Top 10 Large European Cities of the Future 2025 – kategoria: potencjał gospodarczy – pozycja 6.
 - Top 10 Large European Cities of the Future 2025 – overall – pozycja 3.
2. Kraków został uhonorowany tytułami: „Gmina na 5!” oraz „Złota Gmina na 5!” w edycji 2024/25 rankingu przygotowanego przez Studenckie Koło Naukowe Akceleracji, działające przy Instytucie Przedsiębiorstwa Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie dotyczących dobrych praktyk w obsłudze przedsiębiorców.

IV.5.2.2. Usługa publiczna G-2 Tworzenie warunków do rozwoju rynku pracy

Drugą analizowaną Usługą publiczną jest Usługa G-2 Tworzenie warunków do rozwoju rynku pracy. Jest ona ściśle powiązana z Usługą G-1, bo to przedsiębiorcy generują miejsca pracy, a więc poprzez tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości jednocześnie realizowane są cele związane z tworzeniem warunków do rozwoju rynku pracy.

Jednym z kluczowych czynników charakteryzujących sytuację na krakowskim rynku pracy w 2025 roku była **stopa bezrobocia rejestrowanego w Mieście Krakowie (W9_G)**, którego wartość w grudniu 2025 roku zwiększyła się o 0,5 punktu procentowego w porównaniu do grudnia 2024 roku i wyniosła 2,5%. Wzrost stopy bezrobocia jest pośrednim skutkiem wejścia w życie w czerwcu 2025 ustawy z dnia 20 marca 2025 roku o rynku pracy i służbach zatrudnienia. Wraz ze zniesieniem właściwości urzędów pracy ze względu na miejsce zameldowania stałego lub czasowego (tzw. „mobilność bezrobotnych”), w Krakowie zaczęło przybywać bezrobotnych. Podobne tendencje uwiaryściły się także w innych miastach wojewódzkich. Trzeba jednak zauważyć, że po dynamicznym wzroście stopy bezrobocia między czerwcem a sierpniem, ustabilizowała się ona na poziomie 2,5% i aż do końca roku utrzymała taką wartość. Na tle kraju (5,7%) oraz województwa małopolskiego (4,7%) Kraków charakteryzował się niższą stopą bezrobocia, co świadczy o relatywnie lepszej sytuacji na lokalnym rynku pracy.

Tabela IV.5.5. Stopa bezrobocia rejestrowanego w Krakowie na tle kraju, województwa małopolskiego oraz wybranych miast wojewódzkich w latach 2021-2025 (stan w dniu 31.12) [%]

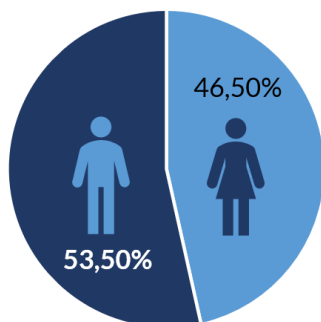
	2021	2022	2023	2024	2025
Kraków	2,8	2,3	1,9	2,0	2,5
Polska	5,8	5,2	5,1	5,1	5,7
województwo małopolskie	5,0	4,4	4,2	4,1	4,7
Poznań	1,6	1,0	1,0	1,0	1,4
Warszawa	1,7	1,5	1,3	1,4	1,5
Wrocław	1,9	1,6	1,6	1,7	2,3
Gdańsk	2,9	2,3	2,4	2,5	3,0
Łódź	5,8	4,5	4,4	4,5	5,5

Źródło: Bank Danych Lokalnych

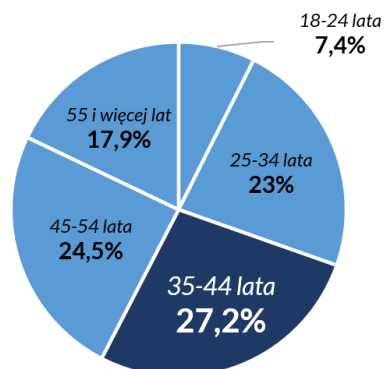
Osoby bezrobotne można sklasyfikować w ramach kilku struktur, co pozwala na uwypuklenie istotnych cech i różnic w tej grupie, a także wyróżnić istotne tendencje. Przedstawione dane odnoszą się do liczby osób bezrobotnych zarejestrowanych w Grodzkim Urzędzie Pracy w Krakowie według stanu na dzień 31 grudnia 2025 roku.

Rysunek IV.5.5. Bezrobotni wg struktur

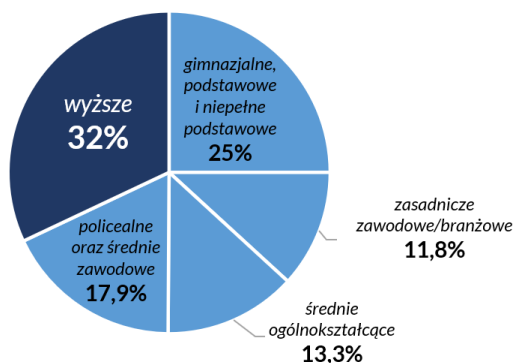
Podział wg płci

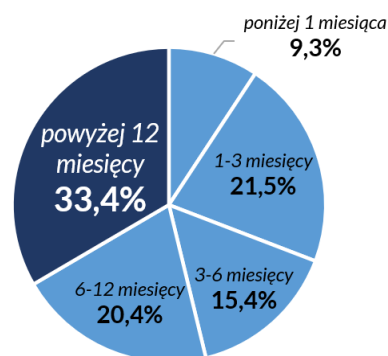
Podział wg wieku

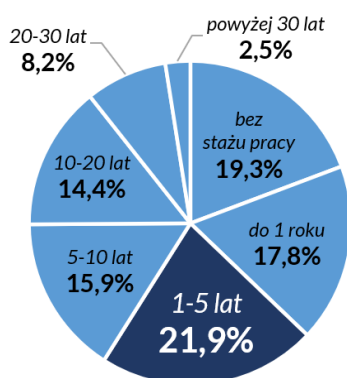
Podział wg wykształcenia

Podział wg czasu pozostawania bez pracy

Podział wg stażu pracy

Źródło: Bank Danych Lokalnych

W 2025 roku Grodzki Urząd Pracy w Krakowie podejmował działania polegające na pomocy bezrobotnym w znalezieniu zatrudnienia poprzez udział w szkoleniach, stażach, dofinansowanie do założenia działalności gospodarczej. Pracodawców wspierał poprzez pomoc w rekrutacji kandydatów do pracy oraz dofinansowanie do kształcenia pracowników.

Grodzki Urząd Pracy w Krakowie dopasowuje formy pomocy bezrobotnym do potrzeb wskazanych w Indywidualnych Planach Działania sporządzanych przez doradców do spraw zatrudnienia. W 2025 roku osoby zarejestrowane w GUP skorzystały m.in. ze:

- staży i prac interwencyjnych umożliwiających zdobycie doświadczenia zawodowego (odpowiednio 588 osób i 20 osób),
- szkoleń umożliwiających rozwój kompetencji potrzebnych na rynku pracy (204 osoby),
- dofinansowania do rozpoczęcia działalności gospodarczej umożliwiającego realizację własnego pomysłu biznesowego i zdobycie doświadczenia (372 osoby).

Grodzki Urząd Pracy współorganizował dwukrotnie w 2025 roku Targi Pracy i Przedsiębiorczości w Krakowie (21 maja oraz 22 października). Podczas Targów osoby bezrobotne mogły zapoznać się z ofertami pracy oraz nawiązać kontakt z potencjalnymi pracodawcami.

Najważniejsze tendencje na krakowskim rynku pracy w 2025 roku:

Wśród aspektów kształtujących rynek pracy w Krakowie w 2025 można wyróżnić tendencje, które w najbardziej istotny sposób wpływały na jego funkcjonowanie.

1. Więcej pracujących

Według danych o pracujących w gospodarce narodowej, we wrześniu 2025 roku w podmiotach z główną siedzibą w Krakowie pracowały 532 482 osoby. Oznacza to, że w odniesieniu do analogicznego okresu roku 2024 przybyło pracujących o 1%. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w grudniu 2025 roku wyniosło 251 tysięcy osób i było o 1,2% większe niż w grudniu 2024 roku, co świadczy o generalnej tendencji wzrostowej.

2. Wyższe wynagrodzenia

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w grudniu 2025 roku wyniosło 11 733,35 zł i było o 5,5% wyższe w stosunku do poprzedniego miesiąca i o 9,9% wyższe niż w analogicznym okresie 2024 roku.

3. Więcej zarejestrowanych bezrobotnych

Na koniec grudnia 2025 roku w Krakowie zarejestrowanych było 13 121 bezrobotnych, czyli o 23,1% więcej niż na koniec grudnia 2024 roku. Sukcesywny wzrost liczby rejestracji obserwowano od czerwca 2025 roku, tj. od kiedy weszła w życie Ustawa z dnia 20 marca 2025 roku o rynku pracy i służbach zatrudnienia. W całym 2025 roku odnotowano w Krakowie 17 885 rejestracji bezrobotnych (o 299 więcej niż w roku 2024) oraz 15 421 wyrejestrowań (o 1 471 mniej niż w roku 2024).

4. Mniej ofert pracy

Od stycznia do grudnia 2025 roku do Grodzkiego Urzędu Pracy w Krakowie pracodawcy zgłosili 18 089 wolnych miejsc pracy, czyli o 25,7% mniej niż w roku ubiegłym. Tak duży spadek wynika w dużej mierze ze zmian prawnych (wejścia w życie Ustawy z dnia 20 marca 2025 roku o warunkach dopuszczalności powierzania pracy cudzoziemcom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej), które zniosły obowiązek testu rynku pracy przed zatrudnieniem obcokrajowca. Niemniej tendencję spadkową widać było także w internetowych ogłoszeniach o pracę, co wskazuje na ostrożność firm w tworzeniu nowych etatów i rekrutacji pracowników. Jak wynika z badania przeprowadzonego przez firmę Grant Thornton, w grudniu 2025 roku pracodawcy w całym kraju opublikowali o 6% mniej ogłoszeń niż w analogicznym miesiącu przed rokiem. Był to siódmy miesiąc z rzędu z ujemną dynamiką roczną. W Krakowie spadek ten był mniejszy - 2% rok do roku.

5. Więcej zwolnień grupowych

Stałą tendencją wzrostową liczby zgłaszanych zwolnień grupowych obserwuje się w Krakowie od 4 lat. Od stycznia do grudnia 2025 roku do GUP w Krakowie zamiar zwolnień

zgłosiło 34 pracodawców (o 41,7% więcej niż w 2024 roku). Dotyczyły one 4 443 zatrudnionych, czyli o 61,2% więcej niż rok wcześniej. Najwięcej zgłoszeń pochodziło z branży IT (sekcja J – informacja i komunikacja oraz sekcja M - działalność profesjonalna naukowa i techniczna). Łącznie w tych sekcjach pracodawcy planowali zwolnić 3 628 osób, co stanowiło 81,7% ogółu zgłoszonych pracowników w 2025 roku. Zwiększona skala zwolnień grupowych wynika z restrukturyzacji firm, zmian technologicznych i przenoszenia części procesów do innych lokalizacji. Jak wynika z rozeznania GUP w Krakowie w wielu przypadkach, w tych samych podmiotach będą powstawały nowe stanowiska, które będą wymagały jednak odmiennych kompetencji. Redukcje mogą więc okazać się czasowe.

6. Zapotrzebowanie na pracę cudzoziemców

W 2025 roku utrzymało się duże zapotrzebowanie na pracę obcokrajowców. W porządku prawnym funkcjonowała ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, która regulowała m.in. procedury związane z legalizacją pobytu oraz pracy dla osób uciekających przed wojną poprzez wprowadzenie instytucji powiadomień o powierzeniu wykonywania pracy. W 2025 roku w Grodzkim Urzędzie Pracy w Krakowie złożono 41 067 powiadomień o powierzeniu wykonywania pracy obywatelom Ukrainy na podstawie przedmiotowej ustawy. W odniesieniu do 2024 roku (31 744 powiadomienia), liczba ta wzrosła o 9 323 powiadomienia. W 2025 roku zostało wydanych 4 911 oświadczeń o powierzeniu pracy dla obywateli Ukrainy, natomiast w 2024 roku było ich 4 414, liczba składanych oświadczeń dla obywateli Ukrainy wzrosła o 497 oświadczeń. Wprowadzenie wyżej wspomnianej formy legalizacji zatrudnienia w postaci powiadomień powiatowych urzędów pracy spowodowało zmniejszenie liczby oświadczeń o powierzeniu pracy cudzoziemcom w odniesieniu do obywateli Ukrainy.

W ramach Usługi w 2025 roku Grodzki Urząd Pracy realizował Program Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Zawodowej na lata 2021-2025 /z perspektywą do 2030 roku/ w Gminie Miejskiej Kraków przyjęty uchwałą nr LXXIX/2220/22 Rady Miasta Krakowa z dnia 2 marca 2022 r., którego cel i rezultaty przedstawiono w dalszej części rozdziału.

W odniesieniu do drugiego elementu Dziedziny, czyli Nauki, należy mieć na uwadze, że dane za rok 2025 odnoszą się do roku akademickiego 2024/2025 – tak bowiem zorganizowany jest model szkolnictwa wyższego w Polsce.

W porównaniu do roku akademickiego 2023/2024 liczba studentów w Krakowie wzrosła o 5 823 osoby i wyniosła 137 784 osoby. Liczba studentów zagranicznych w Krakowie także zanotowała wzrost i wyniosła 9 631. Korzystne parametry w tym zakresie wynikają z renomy krakowskich uczelni, coraz bogatszej oferty studiów w języku angielskim, popularności programów wymiany studenckiej np. Erasmus i ciągle rozbudowywanej infrastruktury badawczej. Jednak obecnie dla części studentów, głównie z Ukrainy, kluczowa jest także sytuacja geopolityczna.

Liczba absolwentów studiów na wybranych kierunkach technicznych zmniejszyła się o 333 osoby i wyniosła 5 668. Mniejszy spadek odnotowano w przypadku liczby absolwentów wybranych kierunków kreatywnych – liczba ta wyniosła 3 634, czyli o 50 mniej niż w poprzednim roku akademickim.

Tabela IV.5.5. Studenci w Krakowie w latach 2020-2025

	2020/ 2021	2021/ 2022	2022/ 2023	2023/ 2024	2024/ 2025
Liczba studentów ogółem (M52_G)	130 428	130 360	129 357	131 961	137 784
Liczba studentów zagranicznych (M53_G)	7 811	8 160	9 070	9 476	9 631
Liczba absolwentów wybranych kierunków technicznych (W47_G)	6 275	6 273	6 329	6 001	5 668
Liczba absolwentów wybranych kierunków kreatywnych (W50_G)	3 447	3 645	3 605	3 684	3 634

Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

Do grup kierunków analizowanych jako techniczne należą kierunki z zakresu technologii informacyjnych, inżynieryjno-techniczne oraz interdyscyplinarne programy i kwalifikacje obejmujące technologie informacyjno-komunikacyjne.

Do kierunków kreatywnych zaliczane są studia prowadzące kształcenie w zakresie artystycznym, dziennikarstwa i informacji, technologii teleinformacyjnych, jak również interdyscyplinarnych programów i kwalifikacji obejmujących technologie informacyjno-komunikacyjne.

Zainteresowanie studentów kierunkami technicznymi oraz kreatywnymi od lat pozostaje na zbliżonym poziomie. Jednak w Krakowie, podobnie jak w pozostałych ośrodkach naukowo-akademickich, kluczową rolę w liczbie kandydatów na studia oraz studentów odgrywa demografia oraz zmieniające się preferencje młodych ludzi, którzy coraz częściej wybierają kierunki biznesowe, społeczne, medyczne lub nowe specjalizacje związane z informatyką. Istotną barierą dla szkolnictwa wyższego stają się rosnące koszty życia w dużych miastach, które zmuszają studentów do pracy zarobkowej lub zmiany formy bądź trybu studiowania, co często prowadzi do wydłużenia lub przerwania edukacji.

W opracowanym przez Wydawnictwo Edukacyjne „Perspektywy” Rankingu Uczelni Akademickich w 2025 roku najlepsza krakowska uczelnia (wskaźnik W48_G) - Uniwersytet Jagielloński zajął 2. miejsce, Akademia Górniczo-Hutnicza nie zmieniła swojej lokaty i w dalszym ciągu została sklasyfikowana na 4. miejscu. Ranking ten uwzględnia 30 wskaźników zgrupowanych w siedmiu kryteriach: prestiż, absolwenci na rynku pracy, potencjał naukowy, efektywność naukowa, innowacyjność, warunki kształcenia, umiędzynarodowienie.

Według Europejskiego Rankingu Studiów Inżynierskich EngiRank 2025 Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie jest najlepszą polską uczelnią technologiczną. AGH znalazła się także w „Top 50” europejskich liderów edukacji inżynierskiej, a Politechnika Krakowska została zakwalifikowana w drugiej setce rankingu (148 miejsce w Europie).

Ponadto w 2025 roku na Liście Szanghajskiej pośród 7 polskich uczelni znalazły się 2 uczelnie z Krakowa – Uniwersytet Jagielloński (miejsca między 501-600) oraz Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie (miejsca między 801-900). Lista Szanghajska to międzynarodowy ranking najlepszych uczelni świata, który uwzględnia 1 tys. najlepszych szkół wyższych świata spośród ponad 2,5 tys. przeanalizowanych przez ShanghaiRanking Consultancy. Zestawienie jest tworzone na podstawie sześciu wskaźników, m.in. liczby absolwentów i pracowników, którzy otrzymali Nagrodę Nobla lub Medal Fieldsa, liczby artykułów w czasopiśmie „Nature” i „Science”, liczby autorów z listy Highly Cited Researchers.

Współpraca Miasta z krakowskimi szkołami wyższymi (W44_G) obrazowana jest przez liczbę konferencji naukowych realizowanych w ramach Krakowskich Konferencji Naukowych, podczas których promowano Kraków. Jego wartość wynosiła odpowiednio:

- 2025: 42
- 2024: 34
- 2023: 41
- 2022: 46
- 2021: 60

W 2025 roku w ramach inicjatywy Krakowskie Konferencje Naukowe promowano Miasto Kraków jako ośrodek naukowo-akademicki podczas konferencji o różnorodnej tematyce – od spraw społecznych, sztuk pięknych, edukacji, ochrony środowiska, innowacyjności, medycyny, psychologii, po nowoczesne technologie. W zorganizowanych konferencjach wzięło udział łącznie 11 851 uczestników.

IV.5.2.3. Współpraca z Krakowskim Ośrodkiem Naukowo-Akademickim (KONA)

Dużą rolę w realizacji zadania związanego z promocją potencjału naukowo-akademickiego miasta oraz budowaniu platformy współpracy na linii nauka-biznes-samorząd odgrywa szeroka współpraca Miasta z jednostkami i podmiotami Krakowskiego Ośrodka Naukowo-Akademickiego (KONA), w tym studenckimi kołami naukowymi.

W 2025 roku zorganizowano konkurs „KRAKÓW ❤️ EKO – Zielone Granty” przy współpracy z firmą InPost. Zadaniem zespołów studentów z kół naukowych było przygotowanie projektu lub koncepcji rozwiązań wpisujących się w idee zrównoważonego rozwoju, SMART CITY, ochrony środowiska, edukacji ekologicznej lub poprawy jakości przestrzeni miejskiej przy wsparciu opiekuna naukowego. Ocenę merytoryczną projektów złożonych przez studentów krakowskich uczelni i wybór trzech najlepszych prac powierzono ekspertom – przedstawicielom Miasta oraz firmy InPost. Łącznie na nagrody dla zwycięzców przeznaczono kwotę 25 000 zł.

Promocja krakowskiego ośrodka naukowego w 2025 roku miała miejsce m.in. podczas takich wydarzeń jak gala uhonorowania laureatów 15. edycji Stypendium SARP im. Prof. Bohdana Lisowskiego czy IV edycja Studenckiej Konferencji Naukowej "Elements", dzięki umowie zawartej z Fundacją Studentów i Absolwentów Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie ACADEMICA. Promocję Krakowa jako ośrodka naukowo-akademickiego prowadzono również podczas organizacji dużych wydarzeń o charakterze integracyjno-rozrywkowym - Juwenaliów Krakowskich 2025.

Na uwagę zasługuje także współpraca Urzędu Miasta Krakowa z Przestrzeniami Kreatywnej Współpracy Uniwersytetu Jagiellońskiego. Kolejny raz, podczas dwudniowego hackathonu City Challenge „Be active”, uczestnicy zmierzali się z tematami ważnymi dla Krakowa w kontekście zrównoważonego rozwoju, tj.: „Jak moglibyśmy lepiej kierować ruchem turystycznym i rekreacyjnym w Krakowie, aby zmniejszyć zatłoczenie i eksploatować niewykorzystane przestrzenie?” oraz „Jak moglibyśmy wykorzystywać wiedzę i potencjał krakowskich uczelni, aby wspierać rozwój Krakowa?”. Podczas pracy koncepcyjnej studenci i doktoranci mogli liczyć na wsparcie merytoryczne miejskich ekspertów.

Ważnym działaniem Urzędu Miasta Krakowa jest stały monitoring aktualnej oferty krakowskich uczelni odnośnie do nowych kierunków kształcenia oraz wszelkich inicjatyw studenckich, działalności badawczo-rozwojowej uczelni, a także wszelkich działań mających

na celu diagnozę potrzeb na rynku pracy. Na podstawie pozyskanych danych od uczelni lub prowadzonych rozeznań powstawały liczne materiały informacyjne, w tym artykuły, publikacje zamieszczane np. na stronie internetowej, czy w mediach społecznościowych UMK. Dzięki wykorzystaniu miejskich kanałów komunikacji dane i sukcesy krakowskich uczelni mają szansę dotrzeć do szerszego grona odbiorców, w tym kandydatów na studia oraz ich rodziców.

Urząd Miasta Krakowa w 2025 roku współpracował z Klastrem LifeScience Kraków m.in. poprzez:

- współorganizację z Klastrem LifeScience Kraków spotkania informacyjno-warsztatowego dla uczniów szkół średnich oraz studentów pt. „Droga leku: nauka, odkrycia i ludzie, którzy je tworzą”. Spotkanie odbyło się w Kłastrze Innowacji Społeczno-Gospodarczych Zabłocie 20.22. Było to połączenie inspirujących wykładów z praktyczną wiedzą i spojrzeniem za kulisami pracy w sektorze Life Science,
- promocję Miasta jako ośrodka naukowo-akademickiego podczas Life Science Open Space 2025. Jest to konferencja odbywająca się corocznie w Krakowie. Stanowi ona międzynarodowe forum współpracy w dziedzinie life science. Celem wydarzenia było umożliwienie poznania i łączenia ciekawych projektów i pomysłów oraz stojących za nimi osób, reprezentujących zarówno członków inicjatywy, jak i jej partnerów i sympatyków. LSOS umożliwiło promocję projektów i ich rezultatów, w szczególności realizowanych w ramach programów europejskich, a także krajowych i regionalnych. Klaster LifeScience Kraków jest Krajowym Klastrem Kluczowym, co świadczy o strategicznym znaczeniu jego działalności dla gospodarki nie tylko Krakowa, ale całego kraju.

W 2025 roku realizowano także działania związane z tzw. małym grantami (art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie) w zakresach: nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania, działalności wspomagającej rozwój techniki, wynalazczości i innowacyjności oraz rozpowszechnianie i wdrażanie nowych rozwiązań technicznych w praktyce gospodarczej. W ramach małych grantów przyznano 9 różnym organizacjom pozarządowym łącznie 89 898,27 zł dotacji.

IV.5.3 Programy i instrumenty zarządzania strategicznego

Program Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Zawodowej na lata 2021-2025 /z perspektywą do 2030 roku/ w Gminie Miejskiej Kraków przyjęty uchwałą nr LXXIX/2220/22 z dnia 2 marca 2022 roku.

Cel ogólny, zakres i cele szczegółowe Programu (PS/G2/2021) realizowanego przez Grodzki Urząd Pracy w Krakowie określa **Deklaracja wyników**, którą sformułowano jako:

- Harmonizowanie rozwoju krakowskiego rynku pracy i zwiększanie jego odporności na wyzwania nowoczesnej gospodarki

poprzez:

- Rozwój kwalifikacji, umiejętności i postaw niezbędnych na lokalnym rynku pracy oraz wymogów rynku pracy opartego na wiedzy.
- Promowanie idei kształcenia przez całe życie i dofinansowanie kształcenia ustawicznego ze środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego.

- Zwiększenie oferty Grodzkiego Urzędu Pracy w Krakowie w zakresie zaspokajania zapotrzebowania rynku pracy na usługi wykwalifikowanych pracowników.
- Rozwój współpracy instytucjonalnej w zakresie udzielania wsparcia dla podejmowania zatrudnienia w grupach defaworyzowanych na rynku pracy, tak, aby osiągnąć poniższe cele szczegółowe:

Tabela IV.5.6. Wskaźniki służące do oceny stopnia realizacji celów szczegółowych

Cel szczegółowy	Wskaźnik	Wartość docelowa	2024	2025
Zapewnić możliwie największy stopień aktywizacji osób bezrobotnych	Procent osób bezrobotnych zaktywizowanych zawodowo do liczby osób bezrobotnych zarejestrowanych w GUP w Krakowie poprzez wykorzystanie usług i instrumentów rynku pracy W15_G	Trend wzrostowy. Wartość znamionowa 40%	48,27%	42,69%
Zapewnić jak najwyższy odsetek osób aktywnych zawodowo w wieku 50 lat i więcej	Aktywność zawodowa osób w wieku 50+ W52_G	Trend wzrostowy. Wartość znamionowa 27%	42,66%	33,15%
Zapewnić jak najwyższą dostępność i atrakcyjność ofert pracy dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy	Procent osób, które podjęły zatrudnienie w wyniku wydanego skierowania do pracy do liczby zgłoszonych wolnych miejsc pracy W14_G	Trend wzrostowy. Wartość znamionowa 5%	6,93%	-
Zapewnić jak najwyższy stopień aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych	Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych W16_G	Trend wzrostowy. Wartość znamionowa 50%	56,61%	55,46%

Źródło: System STRADOM, dane własne UMK

W 2025 roku cele szczegółowe Programu Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Zawodowej na lata 2021-2025 /z perspektywą do 2030 roku/ w Gminie Miejskiej Kraków były realizowane zgodnie z założeniami.

Procent osób bezrobotnych zaktywizowanych zawodowo do liczby osób bezrobotnych zarejestrowanych w GUP w Krakowie poprzez wykorzystanie usług i instrumentów rynku pracy (W15_G). Wskaźnik ten w 2025 roku wyniósł 42,69% i był niższy o 5,58 punktu procentowego w porównaniu do 2024 roku. Tendencja spadkowa tego wskaźnika wynika ze zwiększonego napływu bezrobotnych będącego konsekwencją m.in. zmian prawnych, tj. wejścia w życie Ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia i zniesieniem właściwości urzędów pracy ze względu na miejsce zameldowania stałego lub czasowego (tzw. „mobilność bezrobotnych”). Od czerwca do grudnia 2025 roku w Grodzkim Urzędzie Pracy zarejestrowały się 1 044 osoby bez zameldowania w Krakowie. Są to dodatkowi klienci, którzy, na podstawie wcześniejszych przepisów, nie mogliby

rejestrować się w Krakowie. Ze względu na większą liczbę klientów, zmniejszył się odsetek osób objętych kosztowymi formami wsparcia.

Aktywność zawodowa osób w wieku 50+(W52_G). Wskaźnik ten w 2025 roku wyniósł 33,15% i był niższy o 9,51 punktu procentowego w porównaniu do 2024 roku. Tendencja spadkowa tego wskaźnika wskazuje, że osoby bezrobotne powyżej 50 roku życia mają utrudniony powrót na rynek pracy. Grodzki Urząd Pracy w Krakowie w 2025 roku, realizując swoje podstawowe zadania związane z aktywizacją zawodową osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia, docierał z pomocą także do uczestników rynku pracy wymagających szczególnego wsparcia. Osoby w wieku powyżej 50 roku życia są jedną z grup docelowych w projektach GUP realizowanych z dofinansowaniem z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach programu Fundusze Europejskie dla Małopolski.

Procent osób, które podjęły zatrudnienie w wyniku wydanego skierowania do pracy do liczby zgłoszonych wolnych miejsc pracy (W14_G). Wskaźnik dostępny do 2024 roku.

Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych (W16_G). Wskaźnik ten w 2025 roku wyniósł 55,46% i był niższy o 1,15 punktu procentowego w porównaniu do 2024 roku. Niższa wartość wskaźnika wynika m.in. z faktu, że w rejestrach Grodzkiego Urzędu Pracy na koniec 2025 roku pozostała większa liczba osób z niepełnosprawnościami niż na koniec 2024 r. (815 osób wobec 779 rok wcześniej). W 2025 roku liczba podjęć pracy osób z niepełnosprawnościami (452) była nieznacznie wyższa niż w 2024 (441).

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Krakowa

Uchwałą nr XLI/844/25 Rady Miasta Krakowa z dnia 19 listopada 2025 r. przyjęto Gminny Program Rewitalizacji Miasta Krakowa - wieloletni plan działań, na podstawie którego Miasto wspólnie z interesariuszami prowadzi proces rewitalizacji „starej” Nowej Huty, Kazimierza, Stradomia, Grzegórzek i Wesołej. Program zawiera kilkadziesiąt przedsięwzięć rewitalizacyjnych wpisujących się w cele rewitalizacji, których realizacja powinna wpłynąć na polepszenie warunków życia, pracy lub odpoczynku na obszarze rewitalizacji. Obszar rewitalizacji został określony w uchwale nr XCVII/2644/22 Rady Miasta Krakowa z dnia 12 października 2022 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji w Mieście Krakowie i obejmuje podobszary rewitalizacji: Kazimierz-Stradom, Grzegórzki-Wesoła oraz „stara” Nowa Huta. Ze względu na przyjęcie Programu pod koniec 2025 roku monitorowanie stopnia realizacji celów Programu będzie prowadzone i raportowane począwszy od 2026 roku.

Działania realizowane w ramach Dziedziny powiązane są także z innymi dokumentami programowymi o charakterze polityk lub procedur przyjętych uchwałami Rady Miasta Krakowa:

Procedura „**Program gospodarczy wspierania przedsiębiorczości w zakresie branż chronionych i zanikających**”, przyjęty uchwałą nr LXXXI/1060/09 Rady Miasta Krakowa z dnia 23 września 2009 r. (z późn. zm.).

Zgodnie z zapisami Programu sprawozdanie z jego realizacji za okres od 1 września 2024 roku do 31 sierpnia 2025 roku zostało przekazane Radzie Miasta Krakowa do końca września 2025 roku.

- wg stanu na 31.08.2025 roku 140 gminnych lokali użytkowych zarządzanych/administrowanych przez Zarząd Budynków Komunalnych w Krakowie było wynajmowanych na prowadzenie działalności w zakresie branż chronionych i zanikających,

- w okresie od dnia 01.09.2024 r. do dnia 31.08.2025 r. zostały wynajęte 4 lokale na działalność gospodarczą w zakresie branż chronionych i zanikających w aukcjach (przetargach) nieograniczonych,
- w stosunku do najemców lokali użytkowych wyszczególnionych w bazie dokonano waloryzacji obowiązujących ich stawek czynszowych najmu netto o wskaźnik 3,6%, tj. o roczny wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych ogłoszony przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za rok kalendarzowy poprzedzający rok, w którym dokonuje się waloryzacji.

Klaster Innowacji Społeczno-Gospodarczych Zabłocie 20.22

Projekt Klastra Innowacji Społeczno-Gospodarczych Zabłocie 20.22 został zrealizowany w oparciu o dofinansowanie ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020 (RPO WM) na rewitalizację w ramach Osi 11 – Rewitalizacja przestrzeni regionalnej, Działania 11.1 – Rewitalizacja miast, Poddziałania 11.1.1 – Rewitalizacja głównych ośrodków miejskich regionu.

Przestrzeń Klastra podzielono na strefy umowne: przedsiębiorczości, innowacji społecznych, strefę miejską oraz strefę kreatywną, poświęconą działaniom artystycznym i projektowym. Cały projekt opiera się na koncepcji tzw. „przestrzeni współdzielonej”, czyli przestrzeni wspólnej, wielofunkcyjnej i zmieniającej się w zależności od potrzeb użytkowników. Zgodnie z tym założeniem Klaster stanowi wspólną przestrzeń, zapewniającą techniczne i organizacyjne warunki do pracy, nauki i wypoczynku dla różnych społeczności, od start-upów i mikroprzedsiębiorstw, przez organizacje społeczne i grupy kreatywne, po mieszkańców i grupy nieformalne. Dwa przemysłowe magazyny przy torach kolejowych zaadaptowane na przestrzeń biurową i usługową zapewniają: 40 biur do pracy i indywidualne biura z dostępem do Internetu oraz aneksem kuchennym, 5 sal konferencyjnych z nowoczesnym sprzętem audiowizualnym, pokoje B2B, Punkt Obsługi Przedsiębiorcy, Inkubator Przedsiębiorczości. W 2025 roku w Klastrze odbyły się 533 wydarzenia, w których wzięło udział niemal 17 tys. osób. Indywidualne pokoje biurowe wynajmowane były 5 firmom, 9 organizacjom pozarządowym, 1 przedsiębiorstwu społecznemu i 1 osobie fizycznej, a w dostępnych przestrzeniach coworkingowych działały 54 firmy i 9 organizacji pozarządowych.

IV.5.4. Działalność spółki Kraków Nowa Huta Przyszłości SA w Dziedzinie Przedsiębiorczość i nauka

W ramach Dziedziny Przedsiębiorczość i nauka spółka Kraków Nowa Huta Przyszłości SA realizowała projekt strategiczny Gminy Miejskiej Kraków i Województwa Małopolskiego pn. Kraków – Nowa Huta Przyszłości, który ma istotne znaczenie dla rozwoju gospodarczego miasta. W 2025 roku spółka realizowała zadania w tej Dziedzinie w ramach dwóch komponentów: Park Naukowo – Technologiczny „Branice” oraz Centrum Logistyczno-Przemysłowe „Ruszcza”.

Działania w przypadku pierwszego z nich (zarówno w przypadku Strefy Aktywności Gospodarczej Podobszar – Igołomska Południe, jak i Strefy Aktywności Gospodarczej Podobszar – Igołomska Północ) objęły prowadzenie przez użytkowników wieczystych/dzierżawców prac projektowych i przygotowawczych, zmierzających do rozpoczęcia działań inwestycyjnych. Dodatkowo w ramach SAG Podobszar – Igołomska Północ prowadzono działalność mającą na celu utrzymanie powstałej infrastruktury. Po upływie okresu trwałości projektu (od 1 stycznia 2029 r.) planowane jest jej oddanie pod zarząd Gminy Miejskiej Kraków oraz przeprowadzono proces komercjalizacji kolejnych nieruchomości – sąsiadujących z SAG.

W ramach komponentu Centrum Logistyczno-Przemysłowe „Ruszcza”:

- prowadzono rozmowy z Zarządem Województwa Małopolskiego dotyczące utworzenia Małopolskiej Giełdy Rolnej w Krakowie na obszarze „Centrum Logistyczno - Przemysłowego „Ruszcza”,
- deweloper 7R S.A. kontynuował realizację jednej z największych inwestycji przemysłowych w Krakowie. Kompleks 7R w Nowej Hucie udostępni przestrzeń produkcyjną i magazynową w ramach niskoemisyjnej linii 7R Green Saver w trzech budynkach o łącznej powierzchni 230 tys. m². Inwestycja jest skierowana zarówno do dużych podmiotów z sektora zaawansowanych technologii, jak i do lokalnych firm,
- prowadzono negocjacje mające na celu pozyskanie kolejnych nieruchomości na tym obszarze, w celu przygotowania nowej Strefy Aktywności Gospodarczej o powierzchni ok. 60 ha.

W ramach innych Działów zarządzania Spółka KNHP S.A. realizowała także zadania: Centrum Wielkoskalowych Plenerowych Wydarzeń Kulturalnych „Błonia 2.0” oraz Centrum Rekreacji i Wypoczynku „Przylasek Rusiecki”.

W 2025 roku łączne nakłady inwestycyjne Kraków Nowa Huta Przyszłości SA wyniosły 11 778 790 zł.

IV.5.5. Finanse

Tabela IV.5.8. Wydatki w Dziedzinie Przedsiębiorczość i nauka zrealizowane w 2025 roku według rodzajów wydatków

Rodzaj wydatków	Wydatki (w zł)	Wydatki (w %)
Ogółem	35 375 103	100
Wydatki bieżące	35 375 103	100

Źródło: System STRADOM oraz Sprawozdanie z wykonania Budżetu Miasta Krakowa za 2025 rok

Tabela IV.5.9. Wydatki w Dziedzinie Przedsiębiorczość i nauka zrealizowane w 2025 roku w podziale na Usługi

Usługa publiczna	Wydatki (w zł)	Wydatki (w %)
Ogółem	35 375 103	100
Tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości (G-1)	4 572 876	12,9
Tworzenie warunków do rozwoju rynku pracy (G-2)	28 891 666	81,7
Wydatki niezwiązane bezpośrednio z realizacją usług	1 910 561	5,4

Źródło: System STRADOM oraz Sprawozdanie z wykonania Budżetu Miasta Krakowa za 2025 rok

Turystyka i promocja

Liczba odwiedzających

16,25 mln ROK 2025
14,72 mln ROK 2024

Liczba turystów zagranicznych

1,69 mln ROK 2025
1,53 mln ROK 2024

Wpływ ekonomiczny wydarzeń biznesowych na gospodarkę

2,3 mld zł ROK 2025
2,5 mld zł ROK 2024

Poniesione wydatki odwiedzających

3 906 zł ROK 2025
2 263 zł ROK 2024

GOŚCIE
ZAGRANICZNI

GOŚCIE
KRAJOWI

942 zł ROK 2025
875 zł ROK 2024

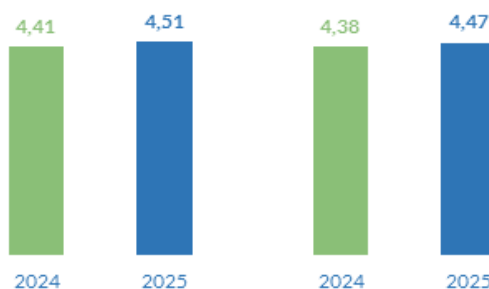
Wydatki na Dziedzinę

Wydatki Budżetu Miasta Krakowa na Dziedzinę

Turystyka i promocja: **0,19%**

Ocena jakości usług turystycznych

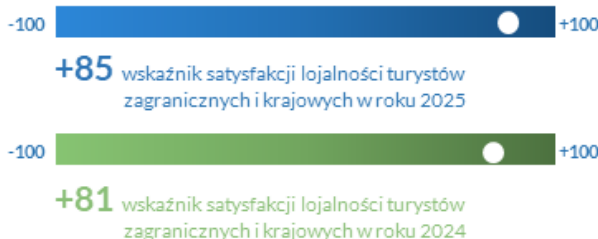
(w skali od 1 do 5, gdzie 5 jest oceną najwyższą)

ODWIEDZAJĄCY
KRAJOWI

ODWIEDZAJĄCY
ZAGRANICZNI

Wskaźnik satysfakcji NPS

WYDATKI W DZIEDZINIE TURYSTYKA
I PROMOCJA ZREALIZOWANE W 2025 ROKU

Rodzaj wydatków	Wydatki (zł)	Wydatki (%)
Ogółem	20 403 507	100
Wydatki inwestycyjne	578 358	2,8
Wydatki bieżące	19 825 149	97,2

IV.6.1. Wprowadzenie do Dziedziny Turystyka i promocja

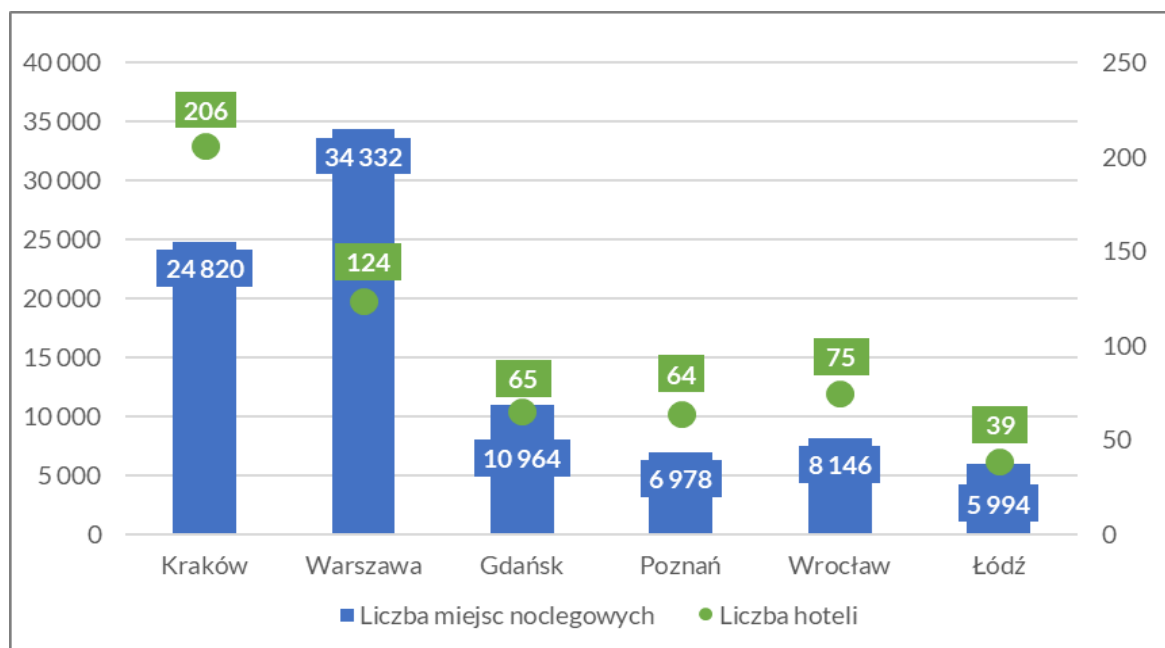
Współczesne podejście do rozwoju turystyki, zgodne z globalnymi trendami takimi jak zrównoważony rozwój, turystyka odpowiedzialna oraz rosnące znaczenie autentycznych i zindywidualizowanych doświadczeń, koncentruje się na kształtowaniu destynacji turystycznej jako miejsca atrakcyjnego, autentycznego i dostępnego, a jednocześnie przyjaznego i przynoszącego korzyści dla lokalnej społeczności.

Realizacja tych założeń wymaga skoordynowanych działań obejmujących różne obszary funkcjonowania miasta, w tym politykę przestrzenną. Na jakość usług w zakresie turystyki i promocji wpływa szerokie spektrum aktywności podejmowanych przez Gminę Miejską Kraków w ramach wielu Dziedzin zarządzania. W dalszej charakterystyce Usług publicznych uwzględniono przede wszystkim te przedsięwzięcia, które pozostają w bezpośrednim związku z Dziedziną Turystyka i promocja – w szczególności inicjatywy odpowiadające na aktualne wyzwania branży turystycznej, wykorzystujące rozwiązania cyfrowe i analityczne, wzmacniające współpracę z mieszkańcami oraz wspierające wizerunek Krakowa jako nowoczesnego, zrównoważonego i atrakcyjnego miejsca. Szczególną rolę odgrywa także rozwój produktów turystycznych opartych na lokalności – podkreślających unikatowe zasoby kulturowe, dziedzictwo i współczesną kreatywność mieszkańców – oraz efektywnie rozkładających ruch turystyczny w czasie i przestrzeni. Takie podejście sprzyja nie tylko ochronie charakteru miasta, ale również wzmacnia jego odporność w obliczu zmieniających się trendów i warunków zewnętrznych.

Silna pozycja Krakowa na międzynarodowej scenie turystycznej potwierdza skuteczność podejmowanych działań. W odbiorze turystów – zarówno krajowych, jak i zagranicznych – Kraków funkcjonuje jako najważniejsze polskie miasto kultury, z silnie utrwalonym wizerunkiem miejsca o unikalnym dziedzictwie, klimacie i bogatym programie wydarzeń. W 2025 roku miasto znalazło się w czołówce prestiżowych rankingów obejmujących m.in. najlepsze cele podróży oraz najbardziej bezstresowe *city break* w Europie. Warto dodać, że Kraków doceniono także za najbezpieczniejszą destynacją dla kobiet podróżujących samotnie, poziom bezpieczeństwa oraz czystość. Te wyniki potwierdzają, że budowanie miasta przyjaznego mieszkańcom przekłada się bezpośrednio na jego atrakcyjność w oczach odwiedzających. To właśnie długofalowe inwestycje w jakość przestrzeni, usługi publiczne i zrównoważone zarządzanie ruchem turystycznym pozwalają kształtować autentyczny i wiarygodny wizerunek Krakowa jako destynacji turystycznej.

Kraków należy do absolutnej czołówki polskich destynacji turystycznych. Miasto od lat pozostaje generatorem ruchu turystycznego w regionie i jedną z najważniejszych bram dla turystów zagranicznych w Polsce. Kraków zajmuje w Polsce wiodącą pozycję jako miasto kultury i turystyki miejskiej, podczas gdy Warszawa pełni rolę głównego centrum wielkomiejskiego i biznesowego, a Gdańsk stanowi naturalną bramę do turystyki nadmorskiej. Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego w 2024 roku największa liczba turystów przebywała w obiektach noclegowych (posiadających 10 lub więcej miejsc) zlokalizowanych na terenie Warszawy – 5,1 mln osób i w porównaniu z poprzednim rokiem było ich o 10% więcej. Kolejnymi powiatami, w których licznie nocowali turyści były: Kraków – 3,0 mln (wzrost o 13,4% w porównaniu z 2023 rokiem), Gdańsk – 1,5 mln (wzrost o 14,2%), Wrocław – 1,3 mln (wzrost o 5,9%), powiat tatrzański – 1,3 mln (wzrost o 4,3%), powiat kołobrzeski – 1,2 mln (wzrost o 10,2%) oraz powiat karkonoski – 1,1 mln (wzrost o 9,4%). Na terenie tych powiatów przebywało łącznie 14,6 mln turystów (tj. 37,5% ogółu korzystających z bazy noclegowej).

Rysunek IV.6.1. Liczba hoteli oraz pokoi w wybranych miastach w Polsce w 2025 roku

Źródło: Centralny Wykaz Obiektów Hotelarskich - <https://turystyka.gov.pl/cwoh/statystyki>

Kraków pozostaje jednym z największych rynków hotelowych w Polsce. Zgodnie z danymi z Centralnego Wykazu Obiektów Hotelarskich, prowadzonego przez Ministerstwo Sportu i Turystyki, na koniec 2025 roku w mieście funkcjonowało 206 hoteli, oferujących 24 820 miejsc noclegowych. Pod względem liczby obiektów Kraków jest krajowym liderem, natomiast pod względem miejsc noclegowych ustępuje jedynie Warszawie, w której oferowane są 34 332 miejsca. Na trzecim miejscu znajduje się Trójmiasto, oferujące 10 964 miejsc noclegowych. Na tle miast europejskich Kraków plasuje się w grupie najważniejszych średniej wielkości destynacji kulturowych, obok takich ośrodków jak Praga, Florencja, Porto czy Budapeszt. Choć liczba odwiedzających jest niższa niż w przypadku europejskich stolic o utrwalonej globalnej rozpoznawalności, Kraków rozwija się turystycznie bardzo dynamicznie. Potwierdzają to coroczne prestiżowe rankingi, w których miasto nie tylko utrzymuje wysokie miejsca, lecz także regularnie umacnia swoją pozycję. Wysoka rozpoznawalność i pozytywny wizerunek Krakowa stanowią tym samym ważny kapitał, który sprzyja dalszemu rozwojowi zrównoważonej i odpowiedzialnej turystyki.

IV.6.2. Charakterystyka Usług publicznych

W ramach Dziedziny zdefiniowane są trzy Usługi publiczne:

- Wsparcie działań na rzecz rozwoju krakowskiego rynku turystycznego (H-1)
- Wsparcie rozwoju turystyki kongresowej (H-2)
- Promocja miasta (H-3)

Pierwsze dwie usługi określają zadania związane z turystyką i jej zrównoważonym rozwojem, a ostatnia z szeroko pojętą komunikacją z mieszkańcami i użytkownikami, w tym turystami, w celu promocji działań istotnych dla życia miasta, na różnych płaszczyznach życia społecznego.

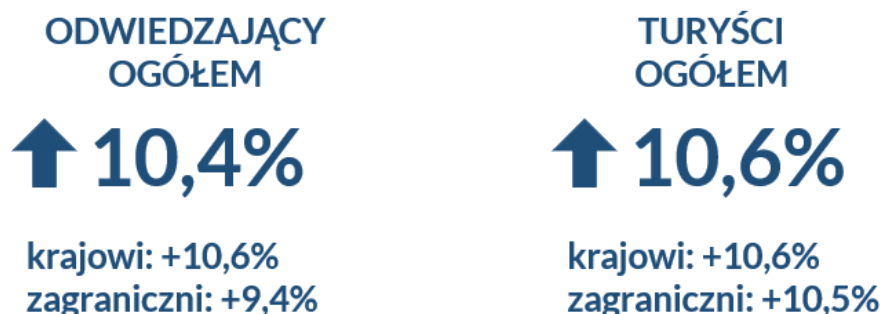
IV.6.2.1. Usługa publiczna H-1 Wsparcie działań na rzecz krakowskiego rynku turystycznego

Kraków każdego roku przyciąga turystów z Polski i z całego świata. Największymi atrakcjami miasta są: wpisany na listę światowego dziedzictwa UNESCO obszar Starego Miasta wraz z Wawelem, Kazimierzem i Stradomiem oraz coraz częściej odwiedzane dzielnice: Nowa Huta, Podgórze i Łagiewniki. W ostatnich latach coraz większą popularnością cieszą się tereny zielone, a także oferta gastronomiczna miasta. Biorąc pod uwagę rozkład ruchu turystycznego w ciągu roku, poza okresem wakacyjnym wyraźnie zaznaczają się grudzień oraz styczeń – miesiące, gdy wielu gości z Polski i zagranicy decyduje się odwiedzić Kraków ze względu na Jarmark Bożonarodzeniowy oraz ofertę noworoczną. Istotnym celem przyjazdów jest również oferta czasu wolnego i biznes. Kraków jest miastem posiadającym dobrej jakości zaplecze turystyczne i odpowiednią infrastrukturę komunikacyjną.

Liczba gości i długość pobytu w Krakowie w celach turystycznych

Z wyników badań ruchu turystycznego, przeprowadzonych przez Małopolską Organizację Turystyczną we współpracy z Urzędem Miasta Krakowa wynika, że w 2025 roku Kraków odwiedziło 16,25 mln osób (W8_H), z czego 2,55 mln z zagranicy. Zgodnie z przyjętą metodyką, do całkowitej liczby odwiedzających Kraków wliczani są turyści – osoby nocujące w mieście oraz odwiedzający jednodniowi – osoby przebywające w Krakowie, ale bez noclegu. Szacowana liczba odwiedzających ogółem w 2025 roku zwiększyła się o blisko 10,4% w stosunku do 2024 roku. Była także wyższa o 15,7% niż w roku poprzedzającym pandemię, tj. 2019. Wzrost ruchu turystycznego spowodowany był przede wszystkim większym zainteresowaniem Krakowem przez gości z Polski, a ich udział w strukturze ruchu turystycznego był większy o 10,6%. Natomiast wśród odwiedzających zagranicznych odnotowano wzrost o 9,4% w stosunku do 2024 roku. W 2025 roku wciąż znacząco dominowała turystyka krajowa, podczas gdy ruch turystyczny z zagranicy pozostawał nadal na etapie odbudowy i nie wrócił do poziomu sprzed 2019 roku. Najwięcej gości zagranicznych do Krakowa przyjechało z Wielkiej Brytanii (26,6%), Niemiec (10,6%), Hiszpanii (8,7%), Włoch (6,8%) i Francji (3,7%). Kluczowe rynki, z których pochodzą odwiedzający Kraków, od wielu lat pozostają w większości niezmiennie.

Rysunek IV.6.2. Dynamika ruchu turystycznego – ogółem odwiedzający i turyści w odniesieniu do 2024 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych „Ruch turystyczny w Krakowie w latach 2024–2025”, raport opracowany przez Małopolską Organizację Turystyczną

Tabela IV.6.1. Wskaźniki dotyczące ruchu turystycznego w latach 2021-2025 (w mln)

	2021	2022	2023	2024	2025
Odwiedzający ogółem (W8_H), w tym:	7,38	8,4	13,74	14,72	16,25
krajowi	6,61	7,9	11,28	12,39	13,70
zagraniczni	0,77	2,02	2,46	2,33	2,55
Liczba turystów ogółem (W16_H), w tym:	6,04	5,84	7,66	7,95	8,79
liczba turystów krajowych	5,37	4,92	6,29	6,42	7,10
liczba turystów zagranicznych (W17_H)	0,67	0,92	1,37	1,53	1,69

Źródło: System STRADOM, „Ruch turystyczny w Krakowie w latach 2021–2025”, raporty opracowane przez Małopolską Organizację Turystyczną

Wśród odwiedzających Kraków gości większą część stanowili turyści 8,79 mln osób (W16_H), z czego 7,10 mln to turyści krajowi, a 1,69 mln turyści zagraniczni (W17_H). Odwiedzający jednodniowi stanowili 45,9% gości w Krakowie. Grupa ta liczyła 7,46 mln osób, z czego 6,6 mln to odwiedzający jednodniowi krajowi, zaś 0,86 mln to odwiedzający jednodniowi zagraniczni. W stosunku do 2024 roku zauważalny był wzrost liczby odwiedzających jednodniowych ogółem z 6,77 mln do 7,46 mln osób.

W 2025 roku najczęściej wskazywaną przez odwiedzających (28,1%) długością pobytu w Krakowie były 2-3 noce. Mniej, bo 15,4% odwiedzających przebywało w Krakowie 1 noc. Tylko 10,3% turystów spędziło w mieście 4-7 nocy. Na dłuższe pobyty decydowali się turyści zagraniczni.

W 2025 roku zauważalny był wzrost średnich wydatków wśród odwiedzających krajowych z 876 zł/osobę w 2024 roku do 942 zł/osobę (wzrost o 7,6%). Średnie wydatki odwiedzających zagranicznych wzrosły z 2 263 zł/osobę do 3 906 zł (wzrost o 72,6%). Wydatki (są składowymi wydatków przed przyjazdem do Krakowa – bez kosztów podróży, i podczas pobytu w mieście) zagranicznych odwiedzających były w 2025 roku znacząco wyższe niż gości krajowych. Różnice te wskazują na rosnącą zależność dochodów turystycznych miasta od segmentu międzynarodowego oraz jego kluczową rolę w generowaniu wpływów z turystyki.

Tabela IV.6.2. Wydatki poniesione przez odwiedzających z kraju i zagranicy w latach 2023-2025

	2023		2024		2025	
Wydatki – odwiedzający krajowi (w zł)	razem 1 798 / osoba ¹		razem 876 /osobę ¹		razem 942 / osobę ¹	
	przed	w czasie	przed	w czasie	przed	w czasie
	1 129	669	438	438	494	448
Wydatki – odwiedzający zagraniczni (w zł)	razem 2 033 / osoba ¹		razem 2 263 / osoba ¹		razem 3 906/ osobę ¹	
	przed	w czasie	przed	w czasie	przed	w czasie
	918	1 115	1 089	1 174	2 223	1 683

¹ dane są składowymi wydatków przed przyjazdem do Krakowa (tj. bez kosztów dojazdu) i w czasie pobytu

Źródło: Raporty opracowane przez Małopolską Organizację Turystyczną

Szacunkowe wpływy Krakowa z turystyki (w rozumieniu podmiotów funkcjonujących w mieście, które w ten czy inny sposób obsługiwały uczestników ruchu turystycznego) wyniosły w 2025 roku **15,4 mld zł**. Kwota ta była aż o 70,2% wyższa od tej z 2024 roku. Znaczący wzrost szacunkowych wpływów Krakowa z turystyki w 2025 roku wynikał nie tylko ze wzrostu liczby odwiedzających, ale przede wszystkim z rosnącej wartości ekonomicznej generowanej przez turystów zagranicznych, zwłaszcza że przed przyjazdem wzrosły one ponad 2,5-krotnie. Struktura koszyka wskazuje na przesunięcie popytu w kierunku produktów i doświadczeń o wyższej wartości dodanej, w szczególności pakietów usług zakupionych przed przyjazdem oraz wysokiej jakości oferty noclegowej, gastronomicznej i kulturalnej.

Tabela IV.6.3. Szacowane wpływy z przyjazdowego ruchu turystycznego do krakowskiego obszaru recepcyjnego w latach 2018-2025

Rok	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Dochód w mld zł	6,45	7,5	4,5	6,3	6,7	10,6	9,05	15,4

Źródło: Raporty opracowane przez Małopolską Organizację Turystyczną

Ocena jakości usług turystycznych

Prowadzone corocznie badania ruchu turystycznego obrazują również subiektywne odczucia gości odwiedzających Kraków. Najważniejsze z nich to informacje o jakości usług turystycznych oferowanych w mieście. W 2025 roku średnia ocena jakości usług turystycznych w przypadku odwiedzających krajowych wzrosła z 4,41 do 4,51, a w przypadku odwiedzających zagranicznych wzrosła z poziomu 4,38 do 4,47.

Tabela IV.6.4. Średnia ocena jakości usług turystycznych¹ w latach 2021-2025

Średnia ocena jakości usług turystycznych	2021	2022	2023	2024	2025
krajowi (W13_H)	4,05	4,33	4,26	4,41	4,51
zagraniczni (W14_H)	3,88	4,19	4,19	4,38	4,47

¹ (w skali od 1 do 5, gdzie 5 jest oceną najwyższą)

Źródło: Raporty opracowane przez Małopolską Organizację Turystyczną

W ramach Usługi H-1 koncentrowano się na wspieraniu zrównoważonej turystyki poprzez działania i projekty w następujących obszarach:

- **Polityka turystyczna**

- **Respect Kraków & City Helpers**

Kontynuowano działania w ramach prowadzonego od 2019 roku programu Respect Kraków, powstałego w ramach projektu europejskiego Tourism-Friendly Cities i opartego na doświadczeniach Dubrownika. Kampania zachęca do odkrywania bogactwa kulturowego i gastronomicznego miasta, jednocześnie przypomina o zasadach odpowiedzialnego korzystania z przestrzeni i akcentuje znaczenie poszanowania komfortu mieszkańców oraz gości. W 2025 roku przeprowadzono kampanię internetową, która osiągnęła blisko 13 mln wyświetleń. W ramach akcji przygotowano materiały promocyjne, animacje, grafiki oraz ulotki, które można było zobaczyć m.in. w komunikacji miejskiej, na przystankach autobusowych i tramwajowych, w hali Dworca Głównego oraz obiektach noclegowych. W hali

przylotów krakowskiego lotniska turystów i mieszkańców miasta witały komunikaty promujące akcję „Respect Kraków”.

Ambasadorami programu na ulicach miasta byli City Helpers – miejscy pomocnicy, którzy od połowy czerwca do połowy września dbali o funkcjonowanie zabytkowego centrum Krakowa. Zadaniem miejskich pomocników było reagowanie na niewłaściwe zachowania, udzielanie informacji i promowanie lokalnych wydarzeń oraz dbanie o przestrzeganie zasad parków kulturowych.

- Transfer wiedzy oraz współpraca z branżą turystyczną

Zorganizowano czwartą edycję Międzynarodowej Konferencji Miasta Historyczne 3.0 pt. „Turystyka w zrównoważonej transformacji miast: w poszukiwaniu realnego balansu”. Wydarzenie zgromadziło przedstawicieli samorządów, ekspertów i praktyków z całej Europy, w tym z miast takich jak Braga, Berlin czy Barcelona, a także z polskich ośrodków. Dyskusje koncentrowały się na wyzwaniach, jakie niesie dynamiczny rozwój turystyki w miastach historycznych oraz na sposobach pogodzenia ochrony dziedzictwa kulturowego z potrzebami mieszkańców i oczekiwaniami odwiedzających. W 2025 roku zorganizowano także pierwsze webinarium Miast Historycznych 3.0 pt. „New cultural tourism spaces in historical cities: where sustainability meets creativity”, odbyło się także międzynarodowe seminarium pt. „Najem krótkoterminowy w miastach turystycznych – równowaga między turystyką a lokalną społecznością”. Pierwsze w Polsce tak duże wydarzenie o tej tematyce stanowiło doskonałą okazję do wymiany doświadczeń z zagranicznymi przedstawicielami miast, takich jak: Amsterdam, Paryż czy Wiedeń. Ponadto zorganizowano dwa spotkania projektu Kraków Network 2.0 oraz grudniowe Forum Turystyki. Rozpoczęto serię spotkań pt. „Otwarta Bracka”, które mają służyć otwartej rozmowie, wymianie doświadczeń oraz wspólnemu wypracowywaniu rozwiązań dla odpowiedzialnego, zrównoważonego i nowoczesnego rozwoju turystyki w Krakowie. Zorganizowano także liczne mniejsze spotkania branżowe i akademickie – zarówno z lokalnymi jak i zagranicznymi partnerami.

- Gospodarka nocy

Wspierając zrównoważony rozwój gospodarki nocy, na mocy zarządzenia nr 2153/2024 Prezydenta Miasta Krakowa z 7 sierpnia 2024 roku, powołano Komisję Zrównoważonej Gospodarki Nocy, na której czele stanął pierwszy krakowski Burmistrz Nocny. Komisja jest unikalnym w skali europejskiej zespołem, łączącym nie tylko dyrektorów kluczowych miejskich jednostek i służb, lecz także przedstawicieli grup mieszkańców, stowarzyszeń przedsiębiorców, organizacji pozarządowych, Rady Miasta Krakowa i Rad Dzielnic. W 2025 roku przeprowadzono 11 posiedzeń Komisji Zrównoważonej Gospodarki Nocy, podczas których przyjęto 17 uchwał, uwzględniających potrzeby mieszkańców, przedsiębiorców i odwiedzających. W kwietniu na nadzwyczajne posiedzenie Komisji zaproszono przedstawicieli 7 zagranicznych miast, w których istnieją funkcje Burmistrza Nocnego lub Komisji Nocy. W ramach prac Komisji powołane zostały 3 grupy robocze, których członkowie spotkali się łącznie na 31 posiedzeniach. Zespół Burmistrza Nocnego uczestniczył w 18 nocnych akcjach prowadzonych przez służby. Równolegle Burmistrz Nocny przeprowadził rozmowy i negocjacje z 24 podmiotami gospodarczymi, budując fundament dla dalszego rozwoju bezpiecznej i zrównoważonej gospodarki nocnej w Krakowie. W wyniku działań Burmistrza Nocnego i Komisji Zrównoważonej Gospodarki Nocy ukazały się 34 artykuły na stronie krakow.pl, zarówno informujące mieszkańców o bieżących pracach, jak i zawierające treści o charakterze edukacyjnym.

- **Marketing turystyczny:**

- Wydarzenia i akcje promocyjne

- W Sali Obrad Rady Miasta Krakowa 21 lutego 2025 roku odbyły się uroczystości Międzynarodowego Dnia Przewodnika, współorganizowane z Federacją Stowarzyszeń Przewodnickich, która uhonorowana została odznaką *Honoris Gratia*.
- We współpracy z PTTK przeprowadzono akcje „Zdobynamy Odznakę Przyjaciela Krakowa” i „Zdobynamy Dziecięcą i Młodzieżową Odznakę Przyjaciela Krakowa”, które od 1972 roku gromadzą starszych i młodszych mieszkańców zainteresowanych poznawaniem Krakowa. W 54. edycji akcji w okresie od listopada do grudnia 2025 roku, udział wzięło łącznie 2 371 osób w 85 grupach.
- 18 czerwca 2025 roku we współpracy z Żywym Muzeum Obwarzanka, po raz trzeci obchodzony był Dzień Obwarzanka Krakowskiego (Obwarzanek Day) – jednego z najważniejszych symboli Krakowa oraz istotnego elementu lokalnego dziedzictwa kulinarnego.
- **Wsparcie i rozwój produktów turystycznych:**
 - Kontynuowano działania w ramach rozwoju produktu turystycznego – Twierdza Kraków. Zrealizowano kampanię promocyjną „Lato z Twierdzą Kraków”, obejmującą m.in. spacerzy tematyczne, pikniki rodzinne oraz różnorodne zajęcia edukacyjne i rekreacyjne organizowane przez gestorów fortów. Ponadto w Forcie Kleparz (Bastion III „Kleparz”) odbyła się konferencja „The Dragon’s Teeth”, która zgromadziła ok. 1 500 uczestników – liderów innowacji, biznesu, technologii oraz kultury – stanowiąc istotną platformę promocji dziedzictwa Twierdzy Kraków w środowisku międzynarodowym.
 - Reprezentowano Miasto Kraków podczas 45. Międzynarodowych Dni Miast Nowej Hanzy w Visby pod hasłem obchodów „Razem dalej”.
 - Kontynuowano prace nad „Szlakiem kobiet Krakowa – Krakowianki” oraz współorganizowano „Miesiąc Krakowianek”, wraz z Kołem Grodzkim PTTK zapewniając bezpłatne oprowadzania dla mieszkańców i turystów szlakiem Krakowianek.
 - Przygotowano i udostępniano bezpłatne wydawnictwa promocyjno-informacyjne i opracowano nowe materiały: „Kraków po zmierzchu” – broszurę prezentującą ofertę miasta po godz. 17.00 oraz „Przewodnik dla dzieci po smoczym mieście Krakowie”. Kontynuowano tłumaczenie oferty wydawniczej na nowe języki.
- **Działania wizerunkowe:**
 - Zorganizowano 60 wizyt studyjnych dziennikarskich.
 - Promowano miasto podczas zagranicznych konsumenckich targów turystycznych w Madrycie, Helsinkach, Zurychu, Stambule, Rijadzie, Lizbonie, Berlinie, Ottawie, Dubaju, Paryżu, Lipsku i Londynie oraz krajowych: w Warszawie, Szczecinie i Poznaniu. Powyższe wydarzenia odwiedziło ponad 1 000 000 osób na 3 kontynentach, a stoisko Krakowa i Małopolski cieszyło się szczególną popularnością.
 - Zlecono publikację reklam Krakowa w prasie branżowej w: National Geographic, w PLL LOT pt. „Kaleidoscope”, „Travel Polska”, „Wiadomości Turystyczne”, „Waszej Turystyce” oraz polskiej edycji międzynarodowego magazynu „In Your Pocket”, w którego wydaniu gdańskim i warszawskim opublikowano reklamę Krakowa.
 - Kontynuowano działania informacyjne na stronach internetowych: www.turystykakrakow.pl, www.convention.krakow.pl, www.twierdzakrakow.pl, www.kulinary.krakow.pl, www.historicalcity.eu oraz na portalach społecznościowych Turystyka Kraków.pl, Kraków Convention Bureau i Miasta Historyczne 3.0 - Historical Cities 3.0.
- Konkursy ofert dla NGO działających w obszarze turystyki i krajoznawstwa. Przeprowadzono konkursy dla organizacji pozarządowych w ramach powierzenia zadań publicznych na organizację IV edycji Dni Twierdzy Kraków, realizację projektu „Szlak

punktów informacyjno-edukacyjnych o lokalnościach” oraz w ramach wsparcia działań obejmujących rozwój i promocję krakowskich produktów oraz szlaków turystycznych. W efekcie powstały min.in. dwa nowe szlaki: **Historyczny Krakowski Szlak Kulinarny** oraz **Krakowski Szlak Rzemiosła – Mistrzowie**.

- **Gospodarka turystyczna**

- Turystyczny najem krótkoterminowy – działania samorządu
 - Kontynuowano monitoring rynku usług hotelarskich i identyfikację działalności gospodarczej dotyczącej świadczenia usług noclegowych w obiektach niekategoryzowanych. Do podmiotów, których działalność wskazywała na świadczenie usług noclegowych bez wymaganego zgłoszenia do ewidencji skierowano ponad 250 pism z informacją o obowiązujących przepisach prawnych. W odpowiedzi wpłynęło ponad 750 wniosków dotyczących ewidencji obiektów noclegowych. W wyniku podjętych działań, w ewidencji prowadzonej przez Prezydenta Miasta Krakowa na koniec roku wpisanych było **2 586 obiektów**, co daje **35 804 miejsc noclegowych**. Należy zauważyć, że liczba obiektów i miejsc noclegowych zwiększa się w miesiącach tzw. sezonu wysokiego (czerwiec – wrzesień) i spada w pozostałych miesiącach. Fakt ten wynika z okresowości świadczenia usług hotelarskich tylko w miesiącach letnich.
 - Od 2021 roku działa pierwsza w Polsce aplikacja webowa Krakowskich Obiektów Noclegowych, w skrócie eKON (<https://ekon.um.krakow.pl>). Aplikacja skierowana jest zarówno do branży, jak i turystów. Umożliwia zweryfikowanie, czy wybrany obiekt noclegowy jest wpisany do ewidencji, a co za tym idzie, czy działa zgodnie z obowiązującymi przepisami. Aplikacja umożliwia pobieranie danych oraz opracowywanie statystyk. Ponadto, dostępna jest interaktywna mapa krakowskich obiektów noclegowych.
 - W 2025 roku, przed sezonem turystycznym, przeprowadzono kampanię informacyjną na pojazdach komunikacji miejskiej. Mobilny charakter akcji zapewnił dotarcie z przekazem do różnych zakątków miasta co skutkowało zwiększeniem świadomości przedsiębiorców prowadzących usługi hotelarskie. Kontynuowano także kolportaż graficznych materiałów informacyjnych, dotyczących obowiązku wpisu do ewidencji i promujących aplikację eKON. Podczas akcji informacyjnej wykorzystano materiały pn. „O czym warto wiedzieć świadcząc usługi noclegowe” w szacie graficznej Respect Kraków.
- Turystyczny najem krótkoterminowy – zmiany w przepisach krajowych

Kraków jest członkiem Sojuszu Miast Europejskich, którego liderem jest Amsterdam, a do którego należą m.in. Paryż, Berlin, Barcelona, Wiedeń, Madryt i Bruksela. Działania Sojuszu doprowadziły do przyjęcia przez Parlament Europejski rozporządzenia „w sprawie gromadzenia i udostępniania danych dotyczących usług krótkoterminowego najmu”. Skuteczne zarządzanie tym zjawiskiem będzie możliwe dopiero po wprowadzeniu odpowiednich przepisów krajowych przez Ministerstwo Sportu i Turystyki, które podjęło prace nad przygotowaniem znowelizowanych przepisów mających wejść w życie w maju 2026 roku.
- Opłata turystyczna

Od 2017 roku Kraków prowadzi działania na rzecz wprowadzenia opłaty turystycznej lub modyfikacji ustawy o opłacie miejscowej m.in. poprzez korespondencję do odpowiednich ministerstw oraz działania lobbujące w Związku Miast Polskich i Unii Metropolii Polskich. W 2025 roku Prezydent Miasta Krakowa ponownie skierował pismo do Ministra Finansów oraz swoje stanowisko przedstawił w grudniu w Senacie RP na konferencji „Turystyka przyszłości – badania, gospodarka, prawo”. Postulowane przez Miasto zmiany zakładają dobrowolne wprowadzanie opłaty przez gminy

spełniające warunki dotyczące walorów kulturowych i krajobrazowych oraz odpowiedniej infrastruktury turystycznej, z pominięciem wymogów środowiskowych właściwych dla opłaty miejscowej. Decyzję o wprowadzeniu opłaty podejmowałyby rady gmin, w ramach stawek określonych przez Ministra Finansów. Dochody z opłaty turystycznej w całości zasilałyby budżety gmin.

- **Projekty realizowane ze źródeł zewnętrznych**

- Projekt „Tourism in Balance” (program Interreg Europe)
Kraków od 2023 roku bierze udział w projekcie Tourism in Balance, który skierowany jest do miast mierzących się z problemem nadmiernie skoncentrowanego ruchu turystycznego i chcących przeorganizować turystykę za pomocą nowych polityk i strategii. Całkowita wartość projektu wynosi 1 754 151 EUR (dla siedmiu partnerów), z czego 190 070 EUR przypada dla Krakowa. Partnerami projektu są: Kraków, Tallinn, Braszów, region Andaluzji wraz z Sewillą, Amsterdam, Rzym i Uniwersytet Nauk Stosowanych w Bredzie. W związku z realizacją projektu przeprowadzono badanie pn. „Indeks lrytacji Doxeya”, mierzące stosunek mieszkańców Krakowa do turystyki. W ramach projektu Tourism in Balance zrealizowano także badania dotyczące gospodarki nocy w Krakowie.
- Projekt „SCT HUB – Codesign the Future of Sustainable Cultural Tourism” (program European Urban Initiative)
Gmina Miejska Kraków, jako lider projektu, wraz z partnerami lokalnymi: Krakowskim Biurem Festiwalowym, Agencją Rozwoju Miasta Krakowa, Stowarzyszeniem Organizacja Turystyczną Stołecznego Królewskiego Miasta Krakowa, Uniwersytetem Jagiellońskim oraz Fundacją Polish Heritage, w grudniu 2024 roku przystąpiła do realizacji projektu SCT HUB – Codesign the Future of Sustainable Cultural Tourism (Współprojektowanie przyszłości zrównoważonej turystyki kulturowej). Wartość projektu dla Gminy Miejskiej Kraków to 4 623 270 EUR. Jest to pierwszy projekt w Polsce mający na celu stworzenie narzędzi pozwalających rozwijać turystykę kulturalną w skali, która nie zakłóca codziennego rytmu życia miast historycznych i ich mieszkańców oraz wspiera zrównoważony rozwój. W ramach projektu powstanie Sustainable Cultural Tourism Hub (Centrum Zrównoważonej Turystyki Kulturalnej) na krakowskiej Wesołej, które wspierane przez narzędzie AI, będzie pełniło rolę laboratorium innowacji.

IV.6.2.2. Usługa publiczna H-2 Wsparcie rozwoju turystyki kongresowej

Usługa obejmuje działania wspierające rozwój rynku spotkań i wydarzeń w Krakowie, w tym promocję miasta jako miejsca organizacji konferencji, kongresów, targów i wydarzeń biznesowych. Celem jest wzmacnianie pozycji Krakowa w segmencie MICE poprzez pozyskiwanie wydarzeń, współpracę z branżą oraz rozwój profesjonalnego zaplecza organizacyjnego. Przemysł spotkań należy do najbardziej nowoczesnych sektorów gospodarki państw rozwiniętych – generuje wysoką wartość dodaną, wspiera innowacje, sprzyja wymianie wiedzy i stanowi ważny impuls dla lokalnej gospodarki, szczególnie branży hotelarskiej, gastronomicznej i usług towarzyszących. Turystyka kongresowa generuje mniejszą presję na przestrzeń publiczną i infrastrukturę, a jednocześnie wspierają lokalną gospodarkę w sposób stabilny i przewidywalny.

Opracowywany i publikowany corocznie raport pn. „Branża Spotkań w Krakowie” podsumowuje osiągnięcia i zmiany zachodzące w branży spotkań oraz ukazuje jej wkład w rozwój krakowskiej gospodarki. W 2025 roku odbyło się 268 spotkań biznesowych (biorąc pod uwagę tylko spotkania z udziałem minimum 1 000 uczestników).

Tabela IV.6.5. Przemysł spotkań w Krakowie w latach 2021-2025

	2021	2022	2023	2024	2025
Spotkania >50 osób ogółem	2 091	2 629	4 368	4 647	5 341
w tym spotkania >1000 uczestników	48	171	151	286	268
Spotkania zagraniczne	332	690	782	934	1 348
Liczba uczestników ogółem	297 108	764 238	931 940	1 239 134	1 163 847
w tym liczba uczestników zagranicznych	86 231	129 723	141 733	403 476	304 227

Źródło: www.otwartedane.um.krakow.pl „Otwarte dane”, dane własne UMK

W 2025 roku Biuro Kongresów współpracowało i wspierało:

- Polską Prezydencję w Radzie Unii Europejskiej**
 Wsparło 18 wydarzeń organizowanych pod szyldem prezydencji, w tym m.in. konferencję „Rozwój po europejsku. Jaka polityka rozwoju dla bezpiecznej, odpornej i globalnie konkurencyjnej Unii Europejskiej?” (wraz z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej); Forum Jednolitego Rynku (z Ministerstwem Rozwoju i Technologii) czy Europejskie Dni Innowacji Obronnych oraz VI Forum Miast, współorganizowane przez Komisję Europejską (DG REGIO); Europejską Inicjatywę Miejską (EUI) i Miasto Kraków.
- Wsparcie organizacji kongresów**
 Wspierano międzynarodowe i krajowe stowarzyszenia oraz instytucje w organizacji takich kongresów jak m.in.: ENETS Conference for the Diagnosis and Treatment of Neuroendocrine Tumor Disease, Invest Cuffs Congres & EXPO, 76. World News Media Congress 2025, MIRCIM, 5. International Conference of the Society for Interdisciplinary Placebo Studies (SIPS), European Association of Neurosurgical Societies Training SPINE Course, SIE Soroptimist International of Europe Congress, World Conference on Explosives and Blasting EFEE, 23rd International Oral History Conference IOHA; 68. International Police Association Congress IPA, ENVIRA 8 International Conference on Environmental Radioactivity, XXIII Congress of International Association for the History of Religion (IAHR). Łącznie objęto wsparciem **65 wydarzeń**, zapewniając delegatom m.in. możliwość nieodpłatnego korzystania z komunikacji publicznej. Ponadto do Biura Kongresów wpłynęło **165 zapytań** związanych z organizacją spotkań biznesowych w Krakowie, na które przygotowano odpowiedzi, w tym złożono oferty w celu pozyskania wydarzeń takich jak np.: Światowy Kongres Ultrasonografii w Położnictwie i Ginekologii 2029/2031; IPC - International Probiotics Conference in Kraków in June 2026; European Society for Organ Transplantation 2026; Annual Meeting of the Oligonucleotide Therapeutics Society OTS 2027; Rain International Ascend Conference; European Hygienic Engineering & Design Group EHEDG 2026; European Association of Perinatal Medicine czerwiec 2026; ICTAM 2028; Euroheat Power Congress 2026; Konferencja naukowa dla IADR (International Association of Dental Research) 2028; Marie Curie Alumni Association MCAA 2026; European Society of Biomechanics 2028 i inne.
- Wizyty inspekcyjne**
 W związku z przygotowaniem lub pozyskiwaniem kongresów na przyszłe lata, zorganizowano 30 wizyt inspekcyjnych, w tym m.in. Intele Travel, Cities Forum, WordCamp Europe, Europhyton Society, Haca Studio, Oligonucleotide Therapeutics Society OTS, European Plastics Distributors Association EPDA 2026, European Academy of Paediatric Dentistry EAPD, European Society of Physical and Rehabilitation Medicine

ESPRM, Pain and Spine Intervention Society (IPSIS). Współorganizowano także fam tripy dla profesjonalnych organizatorów konferencji i kongresów z USA (wraz z Zagranicznym Ośrodkiem Polskiej Organizacji Turystycznej w Chicago), Japonii (wspólnie z PLL LOT), Hiszpanii (z Zagranicznym Ośrodkiem Polskiej Organizacji Turystycznej w Madrycie).

- **Targi biznesowe**

Podczas targów biznesowych przeprowadzono łącznie ponad 320 spotkań biznesowych na wydarzeniach: IMEX Frankfurt, IMEX Las Vegas, IBTM Barcelona, CONVENTA, spotkaniach biznesowych z cyklu The Meeting Space, M&I Forum i Europa Congress oraz Passenger Terminal Show w Mumbaju, Przedstawiciele Krakowa wzięli udział w misji gospodarczej „Meet Kraków & Małopolska” – Nowy Jork / Chicago, wygłoszono również prezentację o Krakowie w Konsulacie Polskim w Nowym Jorku oraz prezentację Krakowa dla zespołu AMEX American Express Global Business Travel.

IV.6.2.3. Usługa publiczna H-3 Promocja Miasta

Usługa H-3 obejmuje działania związane z budowaniem silnej marki miasta oraz wytworzeniem silnego poczucia tożsamości i identyfikacji mieszkańców z Krakowem. Usługa jest realizowana przez „Program strategiczny komunikacji marki Krakowa na lata 2023-2030”, koordynowany przez Wydział Komunikacji Społecznej UMK przy współudziale innych komórek organizacyjnych Urzędu Miasta Krakowa i Miejskich Jednostek Organizacyjnych. Szczegółowy opis działań znajduje w sprawozdaniu budżetowym. Sprawozdanie z wykonania budżetu Miasta Krakowa za 2025 rok- Biuletyn Informacji Publicznej Miasta Krakowa - BIP MK.

W ramach Usługi publicznej H-3 zrealizowano w 2025 roku m.in. następujące działania z zakresu:

- **Informacji i komunikacji**

- Prowadzono Miejską Platformę Internetową „Magiczny Kraków” wraz z jej modernizacją i optymalizacją systemu, obejmującą m.in. opracowanie nowych zakładek poświęconych „Ławce dialogu” (14 spotkań), budowie metra, wprowadzeniu Strefy Czystego Transportu.
- Przygotowywano informacje o poszczególnych inicjatywach, które zostały opublikowane na stronie internetowej miasta, a także włączone w serwis rozsyłany mediom.
- Organizowano spotkania z mediami wspierające dotarcie z informacjami o realizowanych działaniach do szerszego grona odbiorców.
- Uruchomiono nowy serwis internetowy drzewa.um.krakow.pl, z licznikiem nasadzeń drzew w Krakowie.
- Prowadzono telewizję internetową telewizja.krakow.pl, dostarczającą codzienne informacje oraz cotygodniowe serwisy informacyjne – ogólne i kulturalne. Od 2025 roku telewizja.krakow.pl działa według nowego programu ramowego a reporterzy przygotowują kolejne formaty filmowe i informacyjne.
- Prowadzono profile miejskie na platformach: Facebook, X (Twitter), Instagram, YouTube i LinkedIn.
- Prowadzono aplikacje mobilne: Kraków.pl i Powietrze Kraków 2.0.
- Kontynuowano internetowy projekt „Hejnał12”, tj. podgląd odgrywanego na żywo hejnału z wieży kościoła Mariackiego, granego codziennie o godz. 12.00 realizowany przez pięć kamer, który można oglądać w serwisie telewizja.krakow.pl.

- **Informacji i promocji**

- Wspierano inicjatywy o potencjale informacyjnymi, za pośrednictwem miejskich kanałów informacyjnych, w tym m.in.: akcję „Zima”; Budżet Obywatelski Miasta Krakowa; spotkania prezydenta Krakowa Aleksandra Miszałskiego z mieszkańcami na tzw. „Ławkach dialogu”; funkcjonowanie Krakowskiego Portalu Usług Miejskich – kontakt.krakow.pl; akcje Miesiąc Krakowianek i Maj Równości; Targi Pracy i Przedsiębiorczości; konkurs „Miejsce przyjazne rodzinom z dziećmi”; akcję z okazji Dnia Ziemi; działalność Burmistrza Nocnego i Komisji Zrównoważonej Gospodarki Nocy; nabór wniosków do Społecznej Agencji Najmu; nowe zasady dekorowania miasta flagami państwową, miejską i Unii Europejskiej; uruchomienie nowej aplikacji miejskiej mKraków; Europejski Tydzień Mobilności; nowe inicjatywy prezydenta Krakowa Aleksandra Miszałskiego „**Pakt dla krakowskich osiedli**” i „**Da się!**”; konferencję TECH-ON, a także wybrane konsultacje społeczne.
- Wspierano inicjatywy o potencjale informacyjno-promocyjnym, m.in.: Wielką Orkiestrę Świątecznej Pomocy; „Orszak Trzech Króli”; festiwal „Black or White”; „Festiwal Kolorów”; „Poland Bussines Run”; projekt „Odblaskowa szkoła”; konferencję „CSR POLAND”; festyn „Jesień Kurdwanów”; XXI Rodzinną Imprezę Plenerową „Na Kozłowie”; „Copernicus Festival”; galę 80-lecia Tygodnika Powszechnego; galę „Medalu Wolności Słowa”; Festiwal Małych Form Teatralnych; galę Muzyki Rozrywkowej Fryderyk Festiwal; wydarzenie „Symfonia Miłosierdzia”; konferencję „Edukacja kadr medycznych. Jak znaleźć równowagę między misją a dobrostanem”; Festiwal Zaczarowanej Piosenki; piknik na terenie Fortu 2 Kościuszkowski; Krakowskie Lekcje Śpiewania, Festiwal Kulturo; Festiwal „Zorza”; zaświecenie choinki na Rynku Głównym i akcję „Przedświąteczny karp dla Krakowian”; targi ślubne. Zrealizowano: program „Kraków w formie”, Dni Krakowa, Dzień Otwarty Magistratu, Krakowską Akademię Klimatu.
- Prezentowano i promowano przedsięwzięcia finansowane bądź współfinansowane przez Miasto na miejskich nośnikach promocyjnych pozostających w gestii Gminy Miejskiej Kraków (citylighty na wiaduktach przystankowych, billboardy, nośniki indoorowe) oraz w ramach współpracy z MPK SA i ZTP.
- **Systemu Identyfikacji Wizualnej oraz Systemu Koordynacji Promocji Miasta (SKPM)**
 - koordynowano projekty o charakterze informacyjno-promocyjnym w jednostkach organizacyjnych – przeanalizowano i zaakceptowano 558 projektów poprzez System Koordynacji Promocji Miasta (SKPM).
 - weryfikowano materiały wizualne (druki i wydawnictwa) – 10 064 projektów sprawdzono pod kątem zgodności z Systemem Identyfikacji Wizualnej (SIW) w ramach SKPM.
 - opracowano założenia dla Fotobazy, w tym w zakresie integracji SKPM z EZD, której główną funkcjonalnością będzie udostępnianie materiałów multimedialnych dla jednostek organizacyjnych oraz użytkowników zewnętrznych (np. dziennikarzy, mieszkańców Krakowa).

Ponadto kontynuowano wydawanie najmłodszym mieszkańcom miasta Krakowskiej Wyprawki. W 2025 roku do najmłodszych mieszkańców Krakowa trafiło **4 210 zestawów Krakowskiej Wyprawki**, wobec 4 530 zestawów w 2024 roku.

W 2025 roku przeprowadzono 18 kampanii informacyjno-promocyjnych, m.in.:

1. „**Kraków w formie**” – akcja zachęcająca do ruchu i aktywności fizycznej. Przeprowadzono bezpłatne wydarzenia plenerowe: Wielki Maraton Fitness dla rodzin, Dzień Kobiet na Sportowo, rekreacyjne zajęcia na zbiornikach wodnych tj. nauka korzystania z SUPów,

biegowe, nordic walking, na skate parkach, joga, taniec oraz liczne turnieje sportowe dla uczniów. Akcja trwa od 2021 roku i nieustannie cieszy się ogromnym zainteresowaniem.

2. **„Wspólnie układamy Kraków. Twój PIT to lepsze miasto”** – kampania zachęcająca do rozliczania podatku PIT w Krakowie. W 2025 roku zrealizowano czternastą edycję kampanii. Z zebranych danych wynika, że w krakowskich urzędach skarbowych rozlicza się już ponad 700 tys. mieszkańców, co przekłada się na wpływ do budżetu miasta w kwocie blisko 5 mld złotych.
3. **„Kraków 2025. Instrukcja obsługi”** – szósta edycja bezpłatnej publikacji zbierającej najważniejsze tematy związane z życiem w stolicy Małopolski i różnymi jego aspektami. Publikacja dostępna w siedzibach jednostek organizacyjnych Gminy.
4. **Dni Krakowa** – kampania zapraszająca mieszkańców do świętowania czerwcowych obchodów Dni Krakowa. Przedsięwzięcie obejmowało wiele wydarzeń takich jak festiwale, miejskie tradycje, koncerty, przedsięwzięcia artystyczne, zaproszenie do Magistratu, a także historyczne Święto Miasta Krakowa i Święto Flagi.
5. **Kampania społeczna „Oszczędź sobie!”** – projekt realizowany we współpracy Gminy Miejskiej Kraków ze środowiskiem akademickim. Celem kampanii było zwrócenie uwagi mieszkańców na korzyści płynące ze zmiany nawyków dotyczących zużywania energii i wody.
6. **Kampania informacyjno-promocyjna aplikacji mKraków** – nowej aplikacji miejskiej na urządzenia mobilne, ułatwiającej dostęp do wybranych usług publicznych i korzyści. W ramach kampanii promocyjnej informowano o wdrażaniu nowych funkcjonalności i zachęcano do pobrania aplikacji.
7. **„Pakt dla krakowskich osiedli”** – kampania dotycząca wdrożenia nowego programu, w ramach którego Gmina przewiduje przekazanie 500 milionów złotych na rzecz rozwoju lokalnej infrastruktury, która jest najbliższej mieszkańców.

8. **Obchody jubileuszu 1000-lecia Królestwa Polskiego** – królewskie widowisko plenerowe na ulicach Krakowa pn. „Kronika Polska 1025-2025” z elementami teatru ulicznego ze spektaklem teatralnym i mappingiem na Sukiennicach.
9. **„Metro”** – kampania dotycząca budowy metra w Krakowie, wskazująca na możliwości poprawy komunikacji miejskiej.
10. **„Nie daj się oszukać”** – kampania zwracająca uwagę na najczęściej wykorzystywane metody oszustw podszywających się pod inne osoby w celu kradzieży danych i środków pieniężnych.
11. Kampania informacyjna **Raportu o stanie Gminy** – poświęcona dokumentowi podsumowującemu działania samorządu i kondycji miasta.

12. Kampania informacyjna dotycząca wyborów uzupełniających do Senatu – działania profrekwencyjne, zachęcające do udziału w wyborach.
13. **Monopoly Kraków** – projekt promocyjny nowej edycji gry planszowej Monopoly, w której graczy zapoznaje się z ważnymi dla miasta miejscami i pozwala w trakcie zabawy zmienić się we władcę zarządzającego metropolią.
14. Kampania promocyjna **Krakowskiego Centrum Kontakt** – zachęcająca do kontaktu poprzez miejską infolinię oraz informująca o możliwych sposobach zgłaszania spraw do KCK.
15. **Krakowskie Noce** – cykliczne wydarzenie składające się z siedmiu komponentów: Nocy Kin Studyjnych, Nocy Muzeów, Nocy Tańca, Nocy Teatrów, Nocy Jazzu, Nocy Cracovia Sacra oraz Nocy Poezji. W ramach kampanii promocyjnej projektu informowano o terminach, programach poszczególnych Nocy, a także warunkach udziału w wydarzeniach.
16. Kampania **Strefy Czystego Transportu** – działania promocyjno-informacyjne zostały podzielone na dwa etapy uwzględniające zakres obowiązywania i terminy dla obszaru Krakowa, gmin ościennych oraz całego województwa.
17. Kampania „**Oddaj ubrania**” – kampania informacyjna dotycząca wdrożonych w gminie rozwiązań ułatwiających mieszkańcom pozbycie się niepotrzebnej odzieży.
18. Kampania „**Kraków w dobrym klimacie**” – kampania obejmująca szereg działań edukacyjnych oraz 6 dużych wydarzeń plenerowych skupionych wokół obszaru ochrony środowiska, klimatu i jakości powietrza, takich jak np. Dzień Ziemi, Wielka Lekcja Ekologii, Dzień Ochrony Środowiska.

IV.6.3. Programy i instrumenty zarządzania strategicznego

Polityka Zrównoważonej Turystyki na lata 2021-2028

Polityka Zrównoważonej Turystyki Krakowa na lata 2021-2028 została przyjęta uchwałą nr LIV/1497/2021 Rady Miasta Krakowa 24 marca 2021 roku. Polityka jest realizowana przez usługi i projekty opisane w rozdziale IV.6.2.1.

Realizacja rekomendacji zawartych w dokumencie ma na celu odbudowę turystyki przyjazdowej do miasta po pandemii poprzez:

- wzrost efektywności zarządzania,
- zintegrowaną komunikację marketingową,
- wsparcie rozwoju przemysłu spotkań,
- wsparcie komercjalizacji oferty lokalnych przedsiębiorców,
- łagodzenie konfliktów interesów i wartości w formach regulacji, partnerskiego dialogu i transferu wiedzy, tak aby utrzymać istotną rolę turystyki w życiu społeczno-gospodarczym Krakowa, nie doprowadzając do przerostu funkcji turystycznej przy równoczesnym zwiększaniu jakości usług i komfortu życia mieszkańców.

Program strategiczny komunikacji marki Krakowa na lata 2023-2030 (PS/H2/2023)

„Program strategiczny komunikacji marki Krakowa na lata 2023-2030” jest kierunkowym, wieloletnim planem działania o charakterze strategicznym, przyjęty uchwałą nr CVI/2887/23 Rady Miasta Krakowa 22 marca 2023 roku.

Celem głównym jest „Doskonalenie zarządzania marką Krakowa dla realizacji celów Strategii Rozwoju Krakowa poprzez:

1. włączenie mieszkańców w budowanie marki miasta,
2. zwiększenie dostępności informacji nt. działalności miasta,
3. wykorzystanie potencjału gospodarczego do promocji marki miasta,
4. doskonalenie skuteczności koordynacji promocji marki.”

Zgodnie z założeniami Programu strategicznego komunikacji marki Krakowa na lata 2023 – 2030 (PS/H2/2023) pomiar wskaźników obrazujących rezultaty prowadzony jest co trzy lata za pomocą badań marketingowych (2023, 2026, 2029). W ramach poprzedniego dokumentu – Programu strategicznego promocji Krakowa na lata 2016-2022 badania przeprowadzono w roku 2019 i 2021. W roku 2025 badania nie były prowadzone.

Raporty ze wszystkich edycji Badania marketingowego Miasta Krakowa są dostępne pod adresem: Badania marketingowe Miasta Krakowa- Biuletyn Informacji Publicznej Miasta Krakowa - BIP MK

Łączne nakłady finansowe na realizację Programu wynosiły **11 808 966 zł**.
W ramach Programu realizowano w 2025 roku zadania bieżące powiązane z Usługami publicznymi zdefiniowanymi w Dziedzinie Turystyka i promocja.

SCT HUB - Codesign the Future of sustainable cultural tourism (Innowacyjny model zarządzania zrównoważoną turystyką kulturalną w mieście) (PS/H3/2025)

Celem programu jest stworzenie zrównoważonego modelu turystyki kulturowej przy wykorzystaniu potencjału dzielnicy Wesoła. Program opiera się na koncepcji systemu, który działa jako laboratorium innowacji i oparty jest na podejściu partycypacyjnym, łącząc badania, działania Living Lab z interesariuszami, lokalną i ekspercką wiedzę oraz prototypowanie wspomagane sztuczną inteligencją. W przyszłości model SCT HUB może być również zastosowany w innych miastach i sektorach turystyki.

Główne działania prowadzone w 2025 roku:

- zakończono etap diagnozy Krakowa w zakresie zrównoważonego rozwoju turystyki kulturowej,
- zorganizowano w Krakowie wizytę studyjną dla miast transferowych połączoną z briefingiem prasowym inaugurującym projekt,
- zidentyfikowano 6 obszarów koncentracji prac projektowych,
- rozpoczęto pilotaż narzędzi badawczych,
- rozpoczęto konsultacje dotyczące narzędzia AI, identyfikując kluczowe źródła danych (badania festiwalowe, netnografię, dane miejskie) oraz potencjalnych użytkowników,
- przeprowadzono pilotażowe warsztaty oparte na metodzie współtworzenia, podczas których przetestowano metodę generowania koncepcji do prototypowania,
- organizowano spotkania networkingowe celem rozpoczęcia międzysektorowego dialogu na temat zarządzania danymi oraz kluczowych wyzwań i priorytetów rozwoju zrównoważonej turystyki kulturowej,
- przeprowadzono 9 warsztatów partycypacyjnych, w tym mapowanie podróży uczestników turystyki kulturowej oraz analizę zrównoważonego rozwoju w kontekście miejskim.

Łączne nakłady finansowe na realizację Programu wynosiły **1 938 298 zł**.

IV.6.4. Finanse

Tabela IV.6.6. Wydatki w Dziedzinie w Dziedzinie Turystyka i promocja zrealizowane w 2025 roku według rodzajów wydatków

Rodzaj wydatków	Wydatki (w zł)	Wydatki (w %)
Ogółem	20 403 507	100
Wydatki inwestycyjne	578 358	2,8
Wydatki bieżące	19 825 149	97,2

Źródło: System STRADOM oraz Sprawozdanie z wykonania Budżetu Miasta Krakowa za 2025 rok

Tabela IV.6.7. Wydatki w Dziedzinie Turystyka i promocja zrealizowane w 2025 roku w podziale na Usługi

Usługa publiczna	Wydatki (w zł)	Wydatki (w %)
Ogółem	20 403 507	100
Wsparcie działań na rzecz krakowskiego rynku turystycznego (H-1)	3 546 621	17,4
Wsparcie rozwoju turystyki kongresowej (H-2)	7 247 714	35,5
Promocja Miasta (H-3)	7 360 141	36,1
Wydatki niezwiązane bezpośrednio z realizacją usług	2 249 031	11,0

Źródło: System STRADOM oraz Sprawozdanie z wykonania Budżetu Miasta Krakowa za 2025 rok

Kultura i ochrona dziedzictwa

Ochrona obiektów zabytkowych

LICZBA ZABYTKÓW
OBJĘTYCH DOTACJĄ

52 ROK 2025
39 ROK 2024

ŁĄCZNA KWOTA
DOTACJI (mln zł)

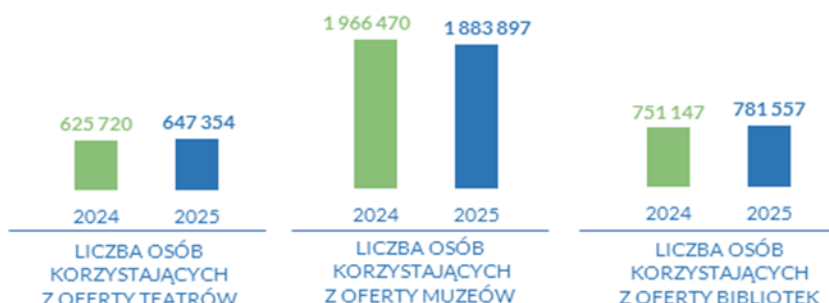
4,7 ROK 2025
4,7 ROK 2024

46
PUBLICZNYCH INSTYTUCJI KULTURY
7 NARODOWYCH
39 SAMORZĄDOWYCH

Zainteresowanie ofertami miejskich instytucji kultury

6,6 razy

statystyczny mieszkaniec
Krakowa korzystał z oferty
miejskich instytucji kultury

Uczestnicy projektów własnych Miasta

20,45%

mieszkańców bierze udział w projektach
własnych Gminy Miejskiej Kraków

165 768 ROK 2025 „KRAKOWSKIE
170 790 ROK 2024 NOCE”

„SZTUKA DO
RZECZY –
DESIGN W
KRAKOWIE”

10 540 ROK 2025
32 167 ROK 2024

Wydatki na Dziedzinę

Wydatki Budżetu Miasta Krakowa na Dziedzinę
Kultura i ochrona dziedzictwa: **4,87%**

Parki kulturowe

1,87%

powierzchni Krakowa zajmują
Parki Kulturowe:
„Stare Miasto”,
„Nowa Huta”,
„Kazimierz ze Stradomiem”

WYDATKI W DZIEDZINIE KULTURA I OCHRONA
DZIEDZICTWA ZREALIZOWANE W 2025 ROKU

Rodzaj wydatków	Wydatki (zł)	Wydatki (%)
Ogółem	516 918 333	100
Dokapitalizowanie spółek miejskich	84 120 000	16,3
Wydatki inwestycyjne	58 255 119	11,3
Wydatki bieżące	374 543 214	72,4

IV.7.1. Wprowadzenie do Dziedziny Kultura i ochrona dziedzictwa

Dziedzina Kultura i ochrona dziedzictwa obejmuje działania podejmowane przez Miasto, których celem jest zaspokajanie potrzeb kulturalnych mieszkańców Krakowa, turystów oraz odwiedzających, a także ochrona zarówno materialnego, jak i niematerialnego dziedzictwa kulturowego.

Założenia, zakres oraz zasoby miejskiej polityki w tym obszarze zostały określone m.in. w strategicznym dokumencie „Program Rozwoju Kultury w Krakowie do 2030 roku”, przyjętym uchwałą nr LXXIX/1933/17 Rady Miasta Krakowa z dnia 5 lipca 2017 r.

W ramach tej dziedziny wyróżniono trzy główne usługi publiczne:

- Tworzenie warunków do rozwoju oferty kulturalnej miasta (ludzie i idee) (K-1)
- Tworzenie warunków do upowszechniania kultury w mieście (m. in. infrastruktura i nowe technologie) (K-2)
- Współpraca na rzecz ochrony i upowszechniania dziedzictwa kulturowego miasta (K - 3).

Usługi te realizowane są w sposób ciągły, a wiele działań z nimi związanych wpisuje się w cele operacyjne „Strategii Rozwoju Krakowa Tu chcę żyć. Kraków 2030”. W ostatnich latach zakres i jakość realizowanych działań były silnie uzależnione od czynników zewnętrznych, takich jak pandemia COVID-19 (wraz z towarzyszącymi jej ograniczeniami sanitarnymi i izolacją społeczną), wojna w Ukrainie czy wysoka inflacja. Mimo tych wyzwań miejskie instytucje kultury podjęły intensywne działania, aby ponownie przyciągnąć odbiorców i uczestników wydarzeń artystycznych. Napływ osób uciekających przed wojną w Ukrainie stworzył nowe potrzeby oraz wpłynął na modyfikację oferty kulturalnej miasta. W 2025 roku Miasto oraz jego instytucje kultury kontynuowały proces dostosowywania się do zmieniających się warunków, rozwijając i utrzymując bogatą ofertę kulturalną. Dzięki temu znacząco wzrosło uczestnictwo mieszkańców, turystów i odwiedzających w życiu kulturalnym Krakowa, co przyczyniło się do stabilizacji oraz dalszego rozwoju obszaru kultury i ochrony dziedzictwa.

IV.7.2. Charakterystyka Usług publicznych

IV.7.2.1. Usługa publiczna: K-1 Tworzenie warunków do rozwoju oferty kulturalnej miasta (ludzie i idee)

Usługa K-1 koncentruje się na wspieraniu kreatywności mieszkańców oraz środowisk twórczych - artystów, animatorów i edukatorów - a także na rozwijaniu i poszerzaniu widowni i zwiększaniu liczby uczestników rozmaitych wydarzeń kulturalnych. Miasto realizuje te działania poprzez prowadzenie instytucji kultury oraz organizowanie programów grantowych, z których finansowane lub współfinansowane są projekty kulturalne. Istotną rolę odgrywa tu także aktywizacja społeczności lokalnych, zarówno indywidualnie, jak i we współpracy z organizacjami pozarządowymi, sektorem publicznym i prywatnym. Ważnym elementem systemu wsparcia są nagrody i stypendia, które motywują twórców i wspierają ich rozwój. W kolejnych latach jednym z głównych wyzwań pozostaje dalsze wzmacnianie współpracy pomiędzy osobami i instytucjami działającymi w obszarze kultury – poprzez wymianę doświadczeń, budowanie sieci współpracy oraz łączenie potencjałów. Działania te

powinny przyczynić się do tworzenia jeszcze bardziej różnorodnej i atrakcyjnej oferty kulturalnej Krakowa.

Usługa K-1 jest najściślej powiązana z realizacją pierwszego celu Programu Rozwoju Kultury w Krakowie do 2030 roku.

W 2025 roku warunki do rozwoju i upowszechniania kultury w Krakowie współtworzyło 46 publicznych instytucji kultury, w tym 7 instytucji narodowych oraz 39 samorządowych, z których 28 było wpisanych do rejestru Gminy Miejskiej Kraków, a 11 do rejestru prowadzonego przez samorząd województwa małopolskiego. Należy zaznaczyć, że w dniu 7 maja 2025 roku Rada Miasta Krakowa podjęła uchwałę nr XXV/581/25 w sprawie połączenia samorządowych instytucji kultury: Krakowskiego Forum Kultury i Ośrodka Kultury Zespół Pieśni i Tańca „Krakowiacy” w jedną instytucję kultury o nazwie Krakowskie Forum Kultury. Połączenie instytucji nastąpiło z dniem 1 lipca 2025 roku. Miejskie instytucje kultury, stanowiące 61% wszystkich publicznych instytucji w mieście, tworzą rozbudowaną sieć 165 filii i oddziałów w różnych dzielnicach. Za ich pośrednictwem Miasto realizuje kluczowe zadania, takie jak edukacja kulturalna i artystyczna, rozwijanie uczestnictwa w kulturze oraz ochrona dziedzictwa.

Miejskie instytucje kultury zatrudniały w 2025 roku pracowników na 1 989 etatach, co oznacza wyraźny wzrost w ciągu ostatnich lat, a także wyższą wartość niż w 2019 roku, zanim zaczęła się pandemia COVID-19 (1 935 etatów). **Miejsca pracy w miejskich instytucjach kultury (etaty) (W111_K):**

- 2025: 1 989
- 2024: 1 940
- 2023: 1 944
- 2022: 1 972
- 2021: 1 930

Atrakcyjność oferty kulturalnej miejskich instytucji kultury odzwierciedla liczba osób ogółem korzystających z oferty miejskich instytucji kultury (teatrów, bibliotek, muzeów, orkiestr, biura festiwalowego, centrów i środków kultury) w stosunku do liczby mieszkańców Krakowa. Wskaźnik ten określa, ile razy statystyczny mieszkaniec korzystał w ciągu roku z oferty miejskich instytucji kultury.

Uczestnictwo w kulturze: stopień atrakcyjności oferty kulturalnej realizowanej przez miejskie instytucje kultury (W6_K):

- 2025: 6,6 razy
- 2024: 6,9 razy
- 2023: 6,6 razy
- 2022: 5,5 razy
- 2021: 3,9 razy

W 2025 roku przeciętny mieszkaniec Krakowa skorzystał z oferty tych instytucji średnio 6,55 razy. Analizując przedstawiony wskaźnik należy pamiętać, że wśród uczestników oferty krakowskich miejskich instytucji kultury znaczącą grupę stanowią osoby mieszkające poza Krakowem. Koszt uczestnictwa jednej osoby wyniósł 88,60 zł, a utrzymania 1 m² powierzchni – 234,67 zł.

Zainteresowanie ofertą kulturalną odzwierciedlają przychody z biletów. W 2025 roku sprzedano 1 836 641 biletów (mniej niż w 2024 roku – 1 945 312), uzyskując ok. 72,8 mln zł przychodu. Dla porównania w 2024 roku było to 68,4 mln zł, a w 2023 roku – 59,3 mln zł przy sprzedaży 1 876 380 biletów. Średnia cena biletu wzrosła do ok. 40 zł (z 31,60 zł w 2023 roku i 35,15 zł w 2024 roku).

Wydatki bieżące z budżetu Miasta na kulturę w 2025 roku stanowiły ponad 374 mln zł, co w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosło 463,86 zł, a więc o 56 zł więcej niż w 2024 roku.

Tabela IV.7.1. Korzystający z miejskich instytucji kultury (w osobach) w latach 2023-2025

	2023	2024	2025
Korzystający z oferty teatrów miejskich (M10_K)	629 562	625 720	647 354
Korzystający z oferty muzeów miejskich (M11_K)	1 846 785	1 966 470	1 883 897
Korzystający z oferty miejskich domów, ośrodków i centrów kultury (M12_K)	1 840 976	1 969 710	1 748 639
Korzystający z oferty bibliotek (M13_K)	691 714	751 147	781 557
Korzystający z oferty orkiestr (M14_K)	40 403	54 006	49 557

Źródło: System STRADOM, dane własne UMK

W 2025 roku miejskie teatry w Krakowie przygotowały 45 premier, zagrały łącznie 2 350 przedstawień, w tym 36 poza granicami Polski. Obejrzało je łącznie 647 354 widzów. W przypadku teatrów miarodajnym wskaźnikiem oceny jakości oferty teatrów jest frekwencja, która w ciągu ostatnich lat utrzymuje się na stosunkowo równym poziomie 92-93%. Miejskie orkiestry zrealizowały w 2025 roku 165 koncertów, w których uczestniczyło prawie 50 000 słuchaczy. Miejskie muzea i galerie udostępniały w 2025 roku 23 wystawy stałe oraz 71 wystaw zmiennych, tj. nieco mniej niż w roku 2024 (26 wystaw stałych i 81 czasowych). Obejrzało je 1 883 897 zwiedzających. Ponadto muzea zorganizowały 5 375 wydarzeń o charakterze edukacyjnym (m. in. warsztaty i lekcje muzealne) adresowanych do zróżnicowanych grup odbiorców. Miejskie centra i ośrodki kultury zrealizowały 12 861 imprez, w których uczestniczyło niemal 3,85 mln uczestników. Ponadto prowadziły zajęcia w formule zespołów artystycznych (133), kół i klubów (471) oraz kursów (1 983). W stosunku do 2024 roku spadła liczba wydarzeń i kursów, wzrosła natomiast liczba zajęć organizowanych w formie kół i klubów.

W 2025 roku przy ul. J. Kantego Przyzby 10a otwarto Ośrodek Ruczaj – nową filię Centrum Kultury Podgórze. To miejsce, w którym mieszkańcy mogą uczestniczyć w zajęciach kulturalnych i artystycznych. Budynek jest nowoczesny, ma ok. 4 700 m² i kilka pięter, na których znajdują się sale m.in. do zajęć plastycznych, muzycznych, tanecznych i sportowych, a także sala widowiskowa na 300 osób. Obiekt jest w pełni dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Cała inwestycja kosztowała ponad 55 mln zł, z czego 30 mln zł pochodziło z rządowego programu Polski Ład.

Wśród ważnych inwestycji znalazły się też nowe i odnowione biblioteki. Otworzono Filię nr 58 „Kosmos” na Klinach, inspirowaną twórczością Stanisława Lema oraz Filię nr 55 „Teatralna” na osiedlu Teatralnym po wykonanym remoncie. Trwają także przygotowania do otwarcia „Kossakówki” – nowego oddziału Muzeum Krakowa w odrestaurowanej willi Kossaków.

Jedną z najważniejszych inwestycji miasta jest Centrum Muzyki w Krakowie, którego otwarcie zaplanowano na 2027 rok. Warto zaznaczyć, że już w 2025 roku, w trakcie budowy, organizowane są tam letnie „Koncerty na budowie”.

W każdym roku miejskie instytucje kultury zdobywają wiele nagród. Poniżej zostały przedstawione wybrane nagrody, jakie zdobyły w 2025 roku:

- Muzeum Fotografii w Krakowie (MuFo) oraz Pałac Krzysztofory zostały nominowane do nagrody European Museum of the Year Award 2025,
- Warsztaty „Północy w muzeum” (MuFo) zdobyły Nagrodę Rodziców w plebiscycie Słoneczniki 2025,
- Dyrektor Muzeum Krakowa Michał Niezabitowski otrzymał tytuł Małopolanina Roku 2024,
- Muzeum Krakowa uhonorowano m.in. nagrodą „Lodołamacze” oraz wyróżnieniem „Kraków bez barier”,
- Muzeum Armii Krajowej zdobyło nagrody „Świadek Historii” i „BohaterON”,
- Muzeum Inżynierii i Techniki zostało nominowane do EMYA 2026,
- Ośrodek Kultury im. C.K. Norwida oraz Teatr Groteska otrzymały odznaczenia „Gloria Artis”,
- Festiwal „Mała Boska Komedia” otrzymał statuetkę Złotego Słonecznika w kategorii Sztuki Wizualne,
- Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego przyznała indywidualne Medale „Zasłużony Kulturze Gloria Artis” byłym i obecnym dyrektorom instytucji kultury,
- Sukcesy odniosły także instytucje teatralne – m.in. Teatr Ludowy („Chłopi”), Teatr Variete („Six”) oraz Teatr KTO, który zaprezentował spektakl „Peregrinus” na największym i najbardziej znanym na świecie festiwalu Edinburgh Festival Fringe.

Ważnym elementem roku były również wydarzenia związane z jubileuszem Tysiąclecia Królestwa Polskiego, w tym duże widowiska plenerowe realizowane przez krakowskie instytucje kultury, takie jak spektakl „Kronika Polska 1025-2025” czy widowisko na Wiśle przygotowane przez Teatr Groteska. Z kolei Krakowskie Forum Kultury uczciło jubileusz barwnym korowodem z Barbakanu, w którym zorganizowano warsztaty twórcze, na Rynek Główny, na którym odbyły się koncerty artystów sceny elektronicznej, wzbogacone wizualizacjami.

W 2025 roku zrealizowano kilkadziesiąt projektów jubileuszowych o charakterze muzycznym, teatralnym i wystawienniczym, upamiętniających dorobek wybitnych twórców oraz ważne rocznice w kulturze. Wśród nich znalazły się m.in.: koncert muzyki filmowej i teatralnej Jerzego Stuhra „Od Kilara do Kilera”, 15. Forum Młodej Reżyserii, a także koncert jubileuszowy z okazji 25-lecia działalności Chóru Kantorei Sankt Barbara. Zorganizowano wydarzenia poświęcone jubileuszom twórczym, w tym 60-leciu pracy artystycznej Andrzeja Żaryckiego, 30-leciu działalności Sebastiana L. Kudasa, 45-leciu pracy artystycznej Leszka Wójtowicza oraz 35-leciu działalności Łukasza Filaka.

W obszarze sztuk wizualnych przygotowano m.in. wystawę jubileuszową z okazji 70-lecia działalności Ośrodka Kultury im. C.K. Norwida, wystawę „Minkus_Retrospectrum 50 - Obrazy Aleatoryczne” autorstwa Czesława Minkusa z okazji 50-lecia jego pracy twórczej oraz wystawę malarstwa prof. Adama Brinckena „Pejzaż z niepokojem”, również z okazji 50-lecia działalności artystycznej.

W związku z ustanowieniem przez Senat Rzeczypospolitej Polskiej roku 2025 „Rokiem ks. prof. Józefa Tischnera”, zorganizowano koncert „Requiem Tischnera” oraz multimedialną wystawę „Tischner. Doświadczenie”. Odbył się również koncert „Nie umiera ten, kto żyje w pamięci – Powiedzcie to dalej!”, dedykowany ks. Janowi Twardowskiemu z okazji 110. rocznicy jego urodzin. Wśród wydarzeń znalazł się również koncert „Dziękujemy za Wolność” w wykonaniu Zespołu Anny i Olega Dyyaków, zorganizowany z okazji 45. rocznicy podpisania Porozumień Sierpniowych. Ważnym wydarzeniem był wieczór wspomnień w wykonaniu Orkiestry Stołecznego Królewskiego Miasta Krakowa „Sinfonietta Cracovia”,

poświęcony Elżbiecie Pendereckiej – działaczce kulturalnej i mecenasce sztuki. Ponadto odbył się koncert „Symfonia serc do nieba”, z udziałem artystów scen operowych.

Rozwój kultury w Krakowie w istotnym stopniu wspiera działalność Krakowskiego Biura Festiwalowego (KBF), które od ponad dwóch dekad realizuje liczne festiwale, wystawy, warsztaty oraz wydarzenia plenerowe. Do najbardziej rozpoznawalnych przedsięwzięć należą m.in. Misteria Paschalia, poświęcone dawnej muzyce, festiwal Sacrum Profanum, związany z muzyką eksperymentalną, czy Festiwal Muzyki Filmowej w Krakowie. Ważną częścią działalności KBF są również wydarzenia literackie, takie jak Festiwal Miłosza oraz Festiwal Conrada, organizowany we współpracy z Fundacją Tygodnika Powszechnego. Instytucja współtworzy także program „Kraków Miasto Literatury UNESCO”, będący kompleksową strategią wspierania czytelnictwa, twórców i rynku książki. W 2025 roku KBF zorganizowało lub współorganizowało 957 wydarzeń, w których uczestniczyło 199 183 osób, przy współpracy z 139 podmiotami i organizacjami.

Od 2008 roku w strukturach KBF działa zespół Krakow Film Commission (KFC), który wspiera produkcje filmowe na terenie Krakowa oraz województwa małopolskiego. Jednostka ta koordynuje współpracę z instytucjami miejskimi oraz prowadzi bazę podmiotów z branży audiowizualnej, wspierających realizację produkcji filmowych.

Krakow Film Commission prowadzi dwa fundusze wspierające branżę filmową:

- 1) Fundusz Filmowy w Krakowie finansowany ze środków budżetu Gminy Miejskiej Kraków,
- 2) Małopolski Fundusz Filmowy Małych Form, finansowany we współpracy z Województwem Małopolskim.

W ramach XVII edycji Konkursu Funduszu Filmowego w Krakowie zgłoszono 26 projektów, z czego 23 (11 fabularnych, 7 dokumentalnych i 5 animowanych) zakwalifikowano do oceny merytorycznej. Łączna wnioskowana kwota wsparcia wyniosła ponad 6,5 mln zł. Wybrane projekty otrzymały dofinansowanie i były realizowane w formule koprodukcji z udziałem Krakowskiego Biura Festiwalowego. Wsparcie uzyskały m.in. filmy: „Droga Do” (reż. Natalia Dołgowska), „Przygody Baltazara Gąbki” (reż. Marta Karwowska) oraz „Strzyga” (reż. Renata Gąsiorowska).

Równolegle, w ramach Małopolskiego Funduszu Filmowego, dofinansowano 7 projektów filmowych (m.in. „Strzępy”, „Duchy Megamiasta”, „Diabeł w Jazzie”). W konkursie dla krótkich form filmowych zgłoszono 49 projektów, z których 40 skierowano do dalszej oceny. Istotnym wydarzeniem była premiera filmu „Vinci 2” (koprodukcja KBF), która odbyła się 23 lipca 2025 roku w kinie Kijów. Film wszedł do dystrybucji kinowej i osiągnął bardzo dobry wynik frekwencyjny - ok. 700 tys. widzów. Krakow Film Commission prowadziła także działania wspierające produkcje filmowe w regionie – w tym opiniowanie projektów oraz rozwijanie funkcji Komisarza Filmowego.

Ważnym obszarem aktywności były działania z zakresu tzw. green filmingu, obejmujące m.in. udział w inicjatywach branżowych, szkolenia, rozwój narzędzi (np. kalkulator śladu węglowego) oraz wprowadzanie rozwiązań proekologicznych do systemu funduszy filmowych.

Dodatkowo w 2025 roku zrealizowano 219 wydarzeń związanych z działalnością KBF i sektora kreatywnego, takich jak konferencje, festiwale, warsztaty, pokazy plenerowe, wystawy czy działania edukacyjne.

Miasto finansowało w 2025 roku działalność 68 placówek bibliotecznych, w tym:

- 61 oddziałów, filii oraz punktów bibliotecznych Biblioteki Kraków (wraz z Biblioteką Główną oraz Klubem Dziennikarzy Pod Gruszką),
- 5 ogólnodostępnych bibliotek prowadzonych przez inne miejskie instytucje kultury,
- 2 biblioteki naukowe funkcjonujące w miejskich muzeach – Muzeum Krakowa oraz Muzeum Fotografii MuFo.

Tabela IV.7.2. Działalność Biblioteki Kraków w latach 2021-2025

	2021	2022	2023	2024	2025
Zasoby bibliotek miejskich w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców (W171_K)	1 625	1 639	1 593	1 700	1 708
Liczba woluminów Biblioteki Kraków (M131_K)	1 304 292	1 316 579	1 281 304	1 372 972	1 384 597
Liczba zakupionych nowości do Biblioteki Kraków (M1311_K)	40 250	87 734	38 425	41 607	65 109
Zbiory elektroniczne oraz specjalne (audiobooki i czytaki) Biblioteki Kraków (M13111_K)	45 887	55 571	60 816	65 519	70 031
Czytelnicy i użytkownicy bibliotek miejskich na 1 000 mieszkańców (W172_K)	590,41	734,25	860,09	930,05	964,19

Źródło: System STRADOM, dane własne UMK

W 2025 roku na 1 000 mieszkańców przypadało 1 708 sztuk z zasobów miejskich bibliotek, tj. więcej niż w latach 2021-2024. Zwiększyła się również liczba zbiorów elektronicznych oraz liczba zakupionych nowości do Biblioteki Kraków.

W 2025 roku **liczba zarejestrowanych aktywnych czytelników** (takich, którzy wypożyczyli minimum 1 książkę w roku) **oraz użytkowników innych form w ofercie bibliotek miejskich w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców (W172_K)** wzrosła do wartości 964,2:

- 2025: 964,2
- 2024: 930,0
- 2023: 860,1
- 2022: 734,2
- 2021: 510,4

Wskaźnik ten obejmuje zarówno aktywnych czytelników, jak i użytkowników innych usług bibliotecznych, takich jak korzystanie z informacji bibliotecznej, dostępu do Internetu czy udział w wydarzeniach organizowanych przez biblioteki (np. spotkaniach autorskich, warsztatach czy promocjach książek). Na jego wzrost wpływają m.in. rozwój infrastruktury bibliotek, poszerzanie zbiorów – w tym specjalnych – oraz rozbudowa oferty edukacyjnej. Poza prowadzeniem miejskich instytucji kultury, Miasto Kraków kształtuje swoją ofertę kulturalną również poprzez wspieranie inicjatyw realizowanych przez organizacje pozarządowe, przyznawanie nagród w konkursach artystycznych oraz udzielanie wsparcia finansowego artystom i absolwentom kierunków artystycznych. Działania te stanowią istotne uzupełnienie systemu instytucjonalnego i sprzyjają rozwojowi różnorodnych form aktywności kulturalnej.

O stopniu współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi w zakresie kultury świadczą m.in. **Wydatki Gminy Miejskiej Kraków na jednego uczestnika (producenta i konsumenta) wydarzeń kulturalnych i artystycznych, organizowanych przez NGO w ramach konkursów ofert (W28_K)**, który w ostatnich latach wynosił:

- 2025: 6,94 zł
- 2024: 10,16 zł
- 2023: 4,23 zł
- 2022: 2,78 zł
- 2021: 4,90 zł

Koszt uczestnictwa jednej osoby w wydarzeniach kulturalnych i artystycznych realizowanych przez organizacje pozarządowe w ramach konkursów ofert w obszarze kultury i sztuki wyniósł w 2025 roku 6,94 zł i był niższy niż w 2024 roku (10,16 zł). Dane te opierają się na sprawozdaniach składanych przez beneficjentów. Należy jednak podkreślić, że liczba uczestników wydarzeń ma charakter szacunkowy. Dane te są raportowane przez beneficjentów dotacji, często przy błędnym założeniu, że ich wysokość wpływa na decyzje o przyznaniu środków w kolejnych latach, podczas gdy w praktyce większe znaczenie ma jakość realizowanych działań. Dodatkowo statystyki te często obejmują wydarzenia odbywające się w przestrzeniach otwartych, co utrudnia ich precyzyjne oszacowanie.

W 2025 roku organizacje pozarządowe, realizujące zadania w ramach otwartych konkursów ofert, przeprowadziły łącznie 3 276 wydarzeń, w których uczestniczyło 2 887 071 odbiorców. Oznacza to ponad dwukrotny wzrost frekwencji w porównaniu z rokiem 2024, kiedy liczba uczestników wyniosła 1 359 608 osób. W realizację tych przedsięwzięć zaangażowanych było 5 796 artystów, w tym 1 029 osób poniżej 26. roku życia oraz 2 487 twórców związanych z Krakowem. W realizacji projektów uczestniczyło również 421 przedsiębiorców. Ważną rolę w organizacji wydarzeń odgrywają wolontariusze, jednak w 2025 roku odnotowano spadek ich liczby - w działania zaangażowało się 983 wolontariuszy, a w 2024 roku było ich aż 1 362.

Tabela IV.7.3. Działania Gminy Miejskiej Kraków na rzecz twórców i artystów

	2021	2022	2023	2024	2025
Liczba stypendystów, laureatów nagród i rezydencji w Dziedzinie K (M48_K)	542	307	267	218	305
Liczba artystów korzystających z lokali miejskich – pracownie twórcze (M62_K)	307	234	234	266	284
Liczba wystaw zorganizowanych w prywatnych galeriach sztuki, działających w ramach GMK (M482_K)	22	45	23	33	40
Liczba programów stypendialnych, rezydencjalnych i nagród realizowanych z udziałem GMK (M481_K)	40	30	30	34	44

Źródło: System STRADOM, dane własne UMK

Szczególne znaczenie w polityce kulturalnej Miasta mają Stypendia Twórcze Miasta Krakowa, ustanowione w 1994 roku przez Radę Miasta Krakowa. Ich celem jest wspieranie i promocja lokalnych twórców poprzez umożliwienie im realizacji autorskich projektów oraz rozwijania kompetencji artystycznych, m.in. poprzez udział w specjalistycznych formach kształcenia. W 2025 roku, spośród 397 złożonych wniosków, wybrano 40 stypendystów, którym przyznano wsparcie finansowe o łącznej wartości 1 000 000 zł. Oferta kulturalna miasta była ponadto współtworzona przez liczne podmioty spoza sektora publicznego, w tym prywatne galerie sztuki oraz kluby funkcjonujące w ramach organizacji pozarządowych.

Gmina Miejska Kraków udostępniała również lokale przeznaczone na pracownie twórcze - w 2025 roku było to 220 lokali, z których korzystało łącznie 284 artystów. W przestrzeniach pozyskanych z miejskiego zasobu w trybie bezprzetargowym działało 11 galerii sztuki. Na wsparcie i promocję działalności wystawienniczej krakowskich galerii przeznaczono łącznie 550 500 zł, w ramach których zrealizowano 40 wystaw. Średni koszt organizacji jednej wystawy wyniósł 13 762,50 zł.

IV.7.2.2. Usługa publiczna K-2 Tworzenie warunków do upowszechniania kultury w mieście (m. in. infrastruktura i nowe technologie)

Celem Usługi K-2 jest zapewnienie warunków sprzyjających szerokiemu dostępowi do kultury w Krakowie poprzez rozwój i utrzymanie infrastruktury, narzędzi oraz wykorzystanie nowoczesnych technologii. Działania te mają na celu udostępnianie oferty kulturalnej różnym grupom odbiorców, w tym mieszkańcom, turystom, cudzoziemcom, osobom z niepełnosprawnościami oraz grupom zagrożonym wykluczeniem. Kluczową rolę w upowszechnianiu kultury odgrywają miejskie instytucje kultury, które zajmują się zarówno organizacją stałych zajęć, jak i realizacją różnorodnych projektów edukacyjnych.

Usługa K-2 jest bezpośrednio związana z realizacją drugiego celu Programu Rozwoju Kultury w Krakowie do 2030 roku.

Jednym z kluczowych wskaźników jest Poziom dofinansowania miejskich instytucji kultury z budżetu Miasta w stosunku do ogółu ich przychodów (W9_K). Jego wartość uzależniona jest zarówno od wysokości dotacji podmiotowej przekazywanej przez Gminę Miejską Kraków, jak i od przychodów własnych instytucji. Do tych ostatnich zalicza się m.in. wpływy ze sprzedaży biletów, usług, środki od sponsorów oraz finansowanie pozyskane z programów i funduszy zewnętrznych.

W ubiegłych latach poziom ten wynosił:

- 2025: 64,49%
- 2024: 62,29%
- 2023: 63,86%
- 2022: 62,42%
- 2021: 69,35%

W 2025 roku udział dotacji organizatora w łącznych przychodach miejskich instytucji kultury wyniósł 64,5%, co oznacza niewielki wzrost w porównaniu z 2024 rokiem (62,29%). Wskaźnik ten pozostaje stabilny względem poziomu bazowego. Warto zauważyć, że instytucje kultury aktywnie pozyskują środki spoza budżetu Miasta. W 2025 roku Miasto zabezpieczyło wkład własny dla 47 projektów związanych z kulturą, realizowanych przy udziale funduszy zewnętrznych.

Istotną rolę w upowszechnianiu kultury odgrywają projekty edukacyjne. Miejskie instytucje kultury wykazują dużą aktywność w tworzeniu zróżnicowanej i atrakcyjnej oferty edukacyjnej, kierowanej do szerokiego grona odbiorców.

W dniach 26-28 czerwca 2025 roku Miasto Kraków było gospodarzem ogólnopolskiego VI NieKongresu Animatorów i Animatorerek. W wydarzeniu wzięło udział 439 osób z całej Polski, a jego program objął łącznie 68 różnorodnych wydarzeń. Istotnym założeniem towarzyszącym organizacji NieKongresu była zasada „współpracy mimo konkurencji”, przyjęta w Programie Rozwoju Kultury w Krakowie 2030, co przełożyło się na szerokie

zaangażowanie - szczególnie nowohuckich - miejskich instytucji kultury w przygotowanie i realizację wydarzenia.

Kluczowym przedsięwzięciem w obszarze edukacji kulturowej pozostaje program „Krakowski Archipelag Kultury”. W 2025 roku odbyła się jego piąta edycja pod hasłem „Sztuka współpracy”. Operatorem programu była Fundacja A Sztuka?, współpracująca z Galerią Sztuki Współczesnej „Bunkier Sztuki”. Całkowity koszt realizacji wyniósł 150 000 zł.

W ramach programu zrealizowano:

- czteromiesięczny, intensywny kurs rozwoju kompetencji edukacyjnych pn. „Szkółka sztuki w działaniu”, oparty na narzędziach sztuki współczesnej (20 uczestniczek, 5 dwudniowych zjazdów),
- program grantowy „Metry kwadratowe dla sztuki”, w ramach którego wybrano 10 mikroprojektów edukacyjnych,
- wydarzenie finałowe „Miejsce Spotkania: Sztuka x Edukacja x Miasto”, połączone z Galą Nagrody Animator Roku.

W 2025 roku wyłoniono również operatora szóstej edycji programu - Muzeum Fotografii, które zaproponowało projekt „Edukacja z pamięci”. Równolegle podjęto działania ukierunkowane na wypracowanie strategicznych kierunków rozwoju edukacji kulturowej w Krakowie, ze szczególnym uwzględnieniem współpracy sektora kultury i edukacji. W tym celu przeprowadzono warsztaty „Rozwój edukacji kulturowej w Krakowie”, których efektem był raport zawierający kluczowe rekomendacje i identyfikujący główne wyzwania w tym obszarze. Działania te realizowano we współpracy z Małopolskim Instytutem Kultury.

Dostępność oferty kulturalnej dla osób z niepełnosprawnościami (W49_K) jest określana liczbą osób, korzystających z oferty miejskich instytucji kultury w oparciu o Krakowską Kartę „N”:

- **2025: 5 807**
- 2024: 8 112
- 2023: 10 769
- 2022: 3 513
- 2021: 4 472

W 2025 roku ze zniżki za podstawie Karty „N” przy zakupie wstępu na wydarzenia lub zajęcia w miejskich instytucjach kultury skorzystało 5 807 osób, tj. zdecydowanie mniej niż w 2024 roku (8 112 osób), a także prawie dwa razy mniej niż w 2023 roku. Jednocześnie, w porównaniu do okresu sprzed pandemii można zaobserwować istotny wzrost tego wskaźnika. Jest to efekt zarówno wdrożenia ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, jak i rosnącego zaangażowania koordynatorów dostępności w instytucjach kultury.

Miasto Kraków jest organizatorem wielu wydarzeń skierowanych do młodzieży, o czym świadczą poniższe dane:

Wydarzenia kulturalne adresowane do młodzieży (W48_K):

- **2025: 3 986**
- 2024: 3 649
- 2023: 2 669
- 2022: 1 588
- 2021: 922

W 2025 roku zorganizowano 3 986 wydarzeń, co oznacza wzrost o prawie 10% w porównaniu z 2024 rokiem. Wskaźnik ten wskazuje na wyraźną stabilizację sytuacji po

wcześniejszych wahaniach. Instytucje kultury przywiązują dużą wagę do rozwijania oferty skierowanej do młodej publiczności oraz do sposobów skutecznej komunikacji z tą grupą odbiorców. Po znacznym spadku liczby wydarzeń w okresie pandemii COVID-19, w kolejnych latach obserwowany jest dynamiczny wzrost. Dla porównania, w 2021 roku odnotowano jedynie 922 takie wydarzenia, co oznacza, że do 2025 roku ich liczba wzrosła niemal czterokrotnie.

W 2025 roku wszystkie miejskie instytucje kultury uwzględniały w swojej ofercie propozycje skierowane również do seniorów. Obejmowały one zarówno wydarzenia i zajęcia przygotowane specjalnie z myślą o tej grupie, jak i inicjatywy dostępne na preferencyjnych warunkach (zniżki lub wstęp bezpłatny). Łącznie w 2025 roku zrealizowano 3 727 wydarzeń adresowanych do seniorów, obejmujących działania o charakterze kulturalno-artystycznym, edukacyjnym oraz prozdrowotnym.

W ramach projektu „Informacja kulturalna i rezerwacja biletów na wydarzenia w Krakowie”, rozpoczętego w 2025 roku przez Wydział Kultury, planowane jest opracowanie Standardów dostępnego wydarzenia kulturalnego oraz specjalnego formularza integrującego dane o dostępności wydarzeń. Informacje te zostaną powiązane z wyszukiwarką wydarzeń na portalu Karnet (prowadzonym przez KBF) oraz w aplikacji mKraków. Rozwiązanie to umożliwi osobom ze szczególnymi potrzebami łatwe wyszukiwanie wydarzeń dostosowanych do ich możliwości oraz uzyskanie informacji o dostępnych udogodnieniach.

Oferta miejskich instytucji kultury pozostaje szeroka i zróżnicowana, ciesząc się dużym zainteresowaniem mieszkańców. Wynika to zarówno z wysokiej jakości i atrakcyjności proponowanych działań, jak i z systematycznej poprawy warunków ich realizacji, w tym modernizacji infrastruktury. Warto podkreślić, że instytucje kultury, wychodząc naprzeciw oczekiwaniom mieszkańców, rozwijają współpracę z szerokim gronem partnerów - artystami i artystkami, animatorami i animatorkami kultury, edukatorami, pedagogami teatru, organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami działającymi w obszarze kultury, takimi jak księgarnie czy kawiarnie literackie. Dzięki temu ich działalność często wykracza poza tradycyjne formy, zapewniając jednocześnie mieszkańcom stabilny dostęp do bogatej i różnorodnej oferty kulturalnej.

IV.7.2.3. Usługa publiczna K-3 Ochrona dziedzictwa kulturowego miasta

Usługa K-3 koncentruje się na ochronie dziedzictwa kulturowego, obejmując m.in. prace konserwatorskie i remontowe zabytków oraz tworzenie parków kulturowych. W jej zakresie znajdują się również działania służące popularyzacji niematerialnego dziedzictwa kulturowego - realizowane m.in. poprzez projekty „Krakowskie Noce”, „Sztuka do rzeczy” oraz inne inicjatywy miejskie. Istotnym elementem tej usługi jest także rozwijanie współpracy w środowisku kultury poprzez wymianę doświadczeń, łączenie zasobów oraz sieciowanie działań.

Usługa K-3 jest powiązana z realizacją III celu Programu Rozwoju Kultury w Krakowie do roku 2030.

Jednym z jej kluczowych elementów jest tworzenie i utrzymanie parków kulturowych – szczególnej formy ochrony zabytków wprowadzonej ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami w 2003 roku. Parki te powoływane są przez radę gminy (po uzyskaniu opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków) w celu ochrony krajobrazu kulturowego oraz zachowania obszarów o wyjątkowych wartościach historycznych i przestrzennych.

Obecnie w Krakowie funkcjonują trzy parki kulturowe: Stare Miasto (od 2010 roku), Nowa Huta (od 2020 roku) oraz Kazimierz ze Stradomiem (od 2022 roku). Trwają również przygotowania do utworzenia Parku Kulturowego Stare Podgórze z Krzemionkami. W 2019 roku **udział powierzchni parków kulturowych w całkowitej powierzchni miasta** wynosił 0,29%, w 2020 roku wzrósł do 1,44%, a po utworzeniu parku Kazimierz ze Stradomiem osiągnął poziom 1,87%.

Dbłość o jakość przestrzeni publicznej miasta na terenie parków kulturowych (W511_K) określana jest jako poziom dbałości o jakość przestrzeni publicznej na obszarach parków kulturowych, mierząc stopień przestrzegania obowiązujących przepisów przez przedsiębiorców prowadzących tam działalność. Wyrażany jest jako procent podmiotów naruszających regulacje w stosunku do liczby wszystkich skontrolowanych.

W ostatnich latach wskaźnik ten osiągał poniższe wartości:

- 2025: b.d.
- 2024: 44,31%
- 2023: 49,71%
- 2022: 56,11%
- 2021: 60,16%

W 2019 roku wskaźnik odnosił się wyłącznie do Parku Kulturowego „Stare Miasto”. W 2020 roku, po utworzeniu Parku Kulturowego Nowa Huta, jego wartość wzrosła do 64,03% ze względu na większą liczbę podejmowanych działań. Od 2021 roku obserwowany jest spadek wskaźnika (do 44,31% w 2024 roku), co oznacza rzadsze interwencje i lepsze przestrzeganie przepisów przez przedsiębiorców, a także rosnącą świadomość społeczną w tym zakresie.

Działania na rzecz jakości przestrzeni w Nowej Hucie obejmują również inicjatywy edukacyjne i promocyjne. Kraków jako członek stowarzyszenia ATRIUM (Architektura Reżimów Totalitarnych XX wieku) od 2024 roku, realizuje projekty związane z dziedzictwem architektonicznym Nowej Huty, koordynowane przez Ośrodek Kultury im. C.K. Norwida. W 2025 roku prowadzono liczne działania edukacyjne, przygotowano projekt w ramach programu Erasmus+ oraz uczestniczono w międzynarodowej współpracy i wydarzeniach branżowych. Zorganizowano także spotkania i działania promujące Szlak Kulturowy ATRIUM, zaktualizowano publikacje oraz materiały informacyjne (w tym stronę internetową i przewodniki), zwiększając dostępność wiedzy o dziedzictwie Nowej Huty dla mieszkańców oraz turystów.

W 2025 roku Kraków przeznaczył ponad 4,7 mln zł na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich i budowlanych w 52 zabytkach, które nie stanowiły wyłącznej własności Gminy Miejskiej Kraków.

Liczba obiektów zabytkowych objętych dotacją celową (W10_K):

- 2025: 52
- 2024: 39
- 2023: 40
- 2022: 31
- 2021: 37

Przeprowadzono remonty w 38 kamienicach oraz prace m.in. w kościołach w Krzesławicach, Borku Fałęckim i Pleszowie, a także w kaplicy na os. Podwawelskim. Kontynuowano również renowacje najważniejszych obiektów, takich jak Bazylika Mariacka, kościół św. Franciszka z Asyżu, opactwo w Tyńcu oraz synagogi Izaaka i Tempel. Miasto wspierało także prace przy forcie 51 ½ w Swoszowicach.

Od wielu lat Gmina Miejska Kraków realizuje własne projekty, których celem jest jak najszerze udostępnianie dziedzictwa kulturowego – zarówno materialnego, jak i niematerialnego. Poniższe dane obrazują zmiany w liczbie podmiotów i partnerów zaangażowanych w miejskie inicjatywy realizowane pod markami „Krakowskie Noce” oraz „Sztuka do rzeczy – design w Krakowie”.

Współpraca i sieciowanie w ramach marki/festiwalu "Krakowskie Noce" oraz "Sztuka do rzeczy - design w Krakowie" (W3_K):

- **2025: 334 podmioty/partnerzy**
- 2024: 340 podmiotów/partnerów
- 2023: 300 podmiotów/partnerów
- 2022: 254 podmioty/partnerzy
- 2021: 244 podmioty/partnerzy

W skład marki „Krakowskie Noce” wchodzi m.in.: Noc Muzeów, Noc Teatrów, Noc Tańca, Noc Jazzu, Noc Poezji, Noc Cracovia Sacra, a od 2020 roku także Noc Kin Studyjnych. Z kolei projekt „Sztuka do rzeczy – design w Krakowie”, realizowany od 2018 roku, angażuje muzea, instytucje kultury, uczelnie, fundacje i prywatne galerie w organizację wydarzeń poświęconych sztuce projektowania.

W 2019 roku w wydarzeniach tych uczestniczyło 279 podmiotów/partnerów, jednak w 2020 roku - na skutek pandemii COVID-19 - liczba ta spadła do 66, a część wydarzeń została odwołana (m.in. Noc Teatrów, Noc Muzeów, Noc Tańca i Noc Jazzu). W kolejnych latach nastąpił wyraźny wzrost – w 2024 roku liczba podmiotów/partnerów wzrosła do 340, natomiast w 2025 roku nieznacznie spadła do 334. Zainteresowanie projektami własnymi Miasta ilustruje liczba uczestników wydarzeń oraz projektów.

Liczba uczestników „Krakowskich Nocy” (M51_K):

- **2025: 165 768**
- 2024: 170 790
- 2023: 172 692
- 2022: 160 407
- 2021: 82 126

Liczba uczestników projektu „Sztuka do rzeczy – design w Krakowie” (M611_K):

- **2025: 10 540**
- 2024: 32 167
- 2023: 19 280
- 2022: 7 800
- 2021: 25 000

Projekty **Krakowskie Noce** i **„Sztuka do rzeczy - design w Krakowie”** są elementami działań Gminy miejskiej Kraków, mającymi bezpośrednie odniesienie do III priorytetu Programu Rozwoju Kultury w Krakowie do 2030 roku, tzn. do „współpracy mimo konkurencji”. Ponadto służą także udostępnianiu kulturowego dziedzictwa Krakowa oraz szeroko rozumianej edukacji kulturowej.

IV.7.3. Programy i instrumenty zarządzania strategicznego

Program Rozwoju Kultury w Krakowie do roku 2030

W ramach Dziedziny Kultura i ochrona dziedzictwa realizowano Program strategiczny pn. **Program Rozwoju Kultury w Krakowie do roku 2030**, przyjęty uchwałą nr LXXIX/1933/17 Rady Miasta Krakowa z dnia 5 lipca 2017 r.

Zgodnie z **Deklaracją wyników** Programu, jego rezultatem ma być: „Rozwój sektora kultury w Krakowie”,

poprzez:

- wzmocnienie ekosystemu kultury w mieście,
- podniesienie standardów usług świadczonych w sferze kultury,
- współpracę pomiędzy podmiotami działającymi w sferze kultury na rzecz kultury w mieście,

tak, aby osiągnąć poniższe cele szczegółowe

Tabela IV.7.4. Wskaźniki oceny stopnia realizacji celów szczegółowych Programu Rozwoju Kultury (PS/K1/2017) do roku 2030

Cel szczegółowy	Wskaźnik	Wartość docelowa w 2030 r.	2022	2023	2024	2025
Wzrost zainteresowania ofertą miejskich instytucji kultury	Stopień atrakcyjności oferty kulturalnej realizowanej przez miejskie instytucje kultury (średnia częstotliwość udziału mieszkańca w ofercie miejskich instytucji kultury) W6_K	Trend rosnący. Wartość znakomita 12 razy	5,5 razy	6,6 razy	6,9 razy	6,6 razy
Dostępność i atrakcyjność oferty miejskich instytucji kultury	Poziom dofinansowania miejskich instytucji kultury z budżetu Miasta W9_K	Przedział: 45%–70%	62,42%	63,86%	62,29%	64,49%
Udział organizacji pozarządowych we współtworzeniu oferty kulturalnej Miasta	Wydatki GMK na jednego uczestnika (producenta i konsumenta) wydarzeń kulturalnych i artystycznych organizowanych przez NGO w ramach konkursów ofert w sferze kultury W28_K	Trend rosnący. Wartość znakomita 30 zł	2,78 zł	4,23 zł	10,16 zł	6,94 zł
Zainteresowanie wydarzeniami w ramach marki „Krakowskie Noce”	Stopień atrakcyjności projektu własnego Gminy Miejskiej Kraków „Krakowskie Noce” W8_K	Trend rosnący. Wartość znakomita 60%	19,97%	21,42%	21,10%	20,45%
Rozwój narzędzi wsparcia krakowskich twórców i artystów	Wsparcie krakowskich twórców i artystów (stypendia, nagrody, rezydencje twórcze, debiuty artystyczne, jubileusze) W81_K	Trend rosnący. Wartość znakomita 600 osób	541 osób	501 osób	484 osoby	589 osób
Zainteresowanie mieszkańców i turystów wydarzeniami	Liczba uczestników wydarzeń organizowanych i współorganizowanych przez Krakowskie	Trend rosnący. Wartość znakomita	248 809 osób	279 166 osób	190 557 osób	199 183 osoby

organizowanymi przez KBF	Biuro Festiwalowe (KBF) W29_K	800 000 osób				
Rozwój i inwestycje w kadry sektora kultury	Miejsca pracy w miejskich instytucjach kultury W111_K	Przedział: 1 800–2 000 etatów	1 972 etaty	1 944 etaty	1 940 etatów	1 989 etatów
Podnoszenie standardów Usług świadczonych w sferze kultury	Inwestycje w sferę infrastruktury kultury W27_K	Trend rosnący. Wartość znakomita 30 szt.	46 szt.	32 szt.	42 szt.	31 szt.
Ochrona materialnego dziedzictwa kulturowego i krajobrazu historycznego Krakowa	Udział powierzchni parków kulturowych na terenie Krakowa W5_K	Trend rosnący. Wartość znakomita 1,8%	1,87%	1,87%	1,87%	1,87%
Współpraca mimo konkurencji	Wysokość wydatków bieżących z budżetu Miasta Krakowa na kulturę na 1 mieszkańca W26_K	Utrzymanie poziomu lub trend wzrostowy. Wartość znakomita 300 zł	339,32 zł	368,90 zł	407,85 zł	463,86 zł
Współpraca przy tworzeniu atrakcyjnej oferty kulturalnej na rzecz mieszkańców (dynamika zmian w zakresie liczby podmiotów zaangażowanych we współtworzenie marki „Krakowskie Noce”)	Współpraca i sieciowanie w ramach marki „Krakowskie Noce” W3_K	Przedział: 50-300 szt.	254 szt.	300 szt.	340 szt.	334 szt.

Źródło: System STRADOM, dane własne UMK

W 2025 roku w ramach realizacji Programu Rozwoju Kultury 2030:

- W obszarze edukacji kulturowej przeprowadzono 5. edycję Krakowskiego Archipelagu Kultury pn. „Sztuka współpracy”, której operatorem była Fundacja A Sztuka? We współpracy z Galerią Sztuki Współczesnej „Bunkier Sztuki”.
- Zrealizowano, w ramach Programu dla Sztuk Wizualnych 2032, projekt „Bunkier= Sztuka + Krytyka”, mający na celu wsparcie młodych osób zainteresowanych krytyką artystyczną.
- Przeprowadzono spotkania poświęcone dyskusjom nad Programem dla Sztuk Wizualnych 2032 (m.in. dotyczącymi możliwości wzmocnienia współpracy twórców, zwiększenia widoczności sztuki współczesnej w przestrzeni publicznej Krakowa, stworzenia miejsca skupiającego galerie sztuki oraz o możliwościach rozwoju potencjału koncepcji Livinglab ASP jako przestrzeni współpracy i eksperymentów artystycznych).

W 2025 roku cele szczegółowe Programu Rozwoju Kultury do 2030 roku były realizowane zgodnie z założeniami.

Większość wskaźników i mierników monitorujących Program została opisana we wcześniejszej części rozdziału, poświęconej Usługom publicznym. Wśród pozostałych znalazły się:

Stopień atrakcyjności projektu własnego Gminy Miejskiej Kraków „Krakowskie Noce” (W8_K). Wskaźnik określa jaki odsetek mieszkańców korzysta z oferty Miasta w ramach marki „Krakowskie Noce”. Do 2019 roku, wraz ze wzrostem rozpoznawalności marki, wykazywał tendencję wzrostową. W 2023 roku wartość wskaźnika wzrosła aż do 21,42%, a w 2025 roku nieznacznie spadła, osiągając 20,45%.

Liczba uczestników wydarzeń organizowanych i współorganizowanych przez Krakowskie Biuro Festiwalowe (KBF) (W29_K). W 2025 roku w 957 wydarzeniach zorganizowanych przez KBF wzięły udział 199 183 osoby, więcej o 8,6 tys. osób w stosunku do 2024 roku. Spadła natomiast liczba podmiotów/organizacji współpracujących z KBF: z 278 w 2024 roku do 139 w roku 2025.

Liczba zadań inwestycyjnych zrealizowanych w miejskich instytucjach kultury, nadzorowanych przez wydział ds. kultury w danym roku (W27_K). W ramach Dziedziny Kultura i ochrona dziedzictwa w 2025 roku, Wydział Kultury zrealizował 31 zadań inwestycyjnych na łączną kwotę 10 741 185,65 zł. Ponadto Zarząd Inwestycji Miejskich zrealizował 6 zadań inwestycyjnych, Zarząd Budynków Komunalnych cztery zadania, a Zarząd Zieleni Miejskiej - jedno zadanie.

Wśród wykonanych inwestycji, za które był odpowiedzialny Wydział Kultury:

- 17 zadań dotyczyło miejskich centrów, instytutów i ośrodków kultury,
- 6 zadań stanowiły zadania dotyczące miejskich muzeów,
- 2 zadania Biblioteki Kraków,
- 4 zadania dotyczące miejskich teatrów,
- 1 zadanie dotyczące galerii,
- 1 zadanie dotyczyło scenariusza ekspozycji w Forcie św. Benedykta.

Wybrane zadania inwestycyjne realizowane w 2025 roku:

- budowa Ośrodka Ruczaj, filii Centrum Kultury Podgórze w Krakowie (34 681 465 zł),
- Muzeum Miejsce Pamięci „KL Plaszow” (4 485 249 zł),

- modernizacja Kossakówki (1 192 945 zł),
- modernizacja i rozbudowa budynku dawnego kina Światowid na potrzeby Muzeum Nowej Huty (944 155 zł),
- modernizacja Ośrodka Kultury im. Cypriana Kamila Norwida – ARTzona (488 074 zł),
- modernizacja Klubu Kultury „Wola” Centrum Kultury Dworek Białoprądnicki (266 950 zł),
- przebudowa części piwnic w budynku Teatru Bagatela na funkcje sali teatralnej (207 000 zł),
- Muzeum Sztuki Współczesnej MOCAK – modernizacja (176 400 zł).

Łączne nakłady na realizację Programu w 2025 roku wyniosły **83 822 398,60 zł**.

Działania realizowane w ramach Dziedziny powiązane są z następującymi dokumentami programowymi o charakterze polityk lub programów, przyjętych uchwałami Rady Miasta Krakowa.

Program mecenatu artystycznego i Usług publicznych w zakresie kultury – galerie sztuki

Program dla wsparcia galerii sztuki realizowano na podstawie uchwały nr CXV/1187/06 z 30 sierpnia 2006 roku oraz uchwały nr XXXVIII/649/16 z 2 marca 2016 roku.

W lokalach pozyskanych w trybie bezprzetargowym z zasobów Gminy Miejskiej Kraków w 2025 roku działało 11 galerii.

W 2025 roku na wsparcie i promocję działalności wystawienniczej w krakowskich galeriach sztuki przeznaczono ogółem 550 500 zł na realizację 40 wystaw.

Program mecenatu artystycznego i Usług publicznych w zakresie kultury – pracownie twórcze

Zasady i tryb przyznawania pracowni określone zostały uchwałą nr CXVIII/1249/06 z 11 października 2006 roku oraz uchwałą nr XLVI/1256/20 z 30 września 2020 roku.

W 2025 roku Gmina Miejska Kraków wynajmowała 220 pracowni, z których korzystało 284 artystów.

IV.7.4. Finanse

Tabela IV.7.5. Wydatki w Dziedzinie Kultura i ochrona dziedzictwa zrealizowane w 2025 roku według rodzajów wydatków

Rodzaj wydatków	Wydatki (w zł)	Wydatki (w %)
Ogółem	516 918 333	100
Dokapitalizowanie spółek miejskich	84 120 000	16,3
Wydatki inwestycyjne	58 255 119	11,3
Wydatki bieżące	374 543 214	72,4

Źródło: System STRADOM oraz Sprawozdanie z wykonania Budżetu Miasta Krakowa za 2025 rok

Tabela IV.7.6. Wydatki w Dziedzinie Kultura i ochrona dziedzictwa zrealizowane w 2025 roku w podziale na Usługi

Usługa publiczna	Wydatki (w zł)	Wydatki (w %)
Ogółem	516 918 333	100
Tworzenie warunków do rozwoju oferty kulturalnej miasta (ludzie i idee) (K-1)	18 495 812	3,6
Tworzenie warunków do upowszechniania kultury w mieście (m. in. infrastruktura i nowe technologie) (K-2)	317 754 633	61,5
Współpraca na rzecz ochrony i upowszechniania dziedzictwa kulturowego miasta (K-3)	6 474 634	1,2
Wydatki niezwiązane bezpośrednio z realizacją Usług	174 193 254	33,7

Źródło: System STRADOM oraz Sprawozdanie z wykonania Budżetu Miasta Krakowa za 2025 rok

Mieszkalnictwo

Zasób mieszkaniowy

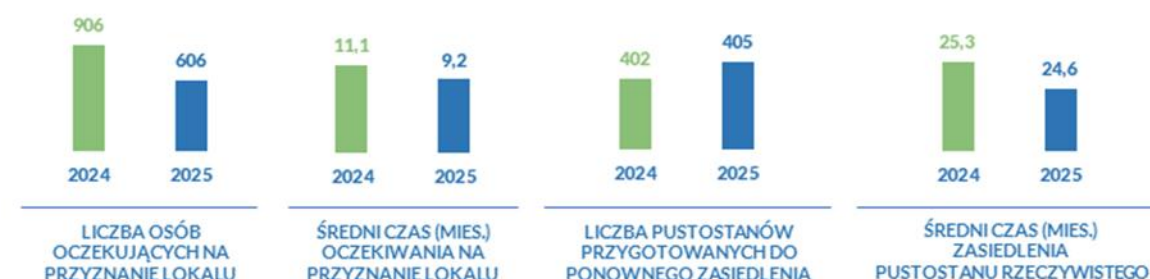
LICZBA KRAKOWSKICH MIESZKAŃ

459 477 ROK 2025
451 633 ROK 2024

GMINNY ZASÓB MIESZKANIOWY NA TLE MIASTA KRAKOWA

14 362 ROK 2025 **3,1%** ROK 2025
14 604 ROK 2024 **3,2%** ROK 2024

Potrzeby mieszkaniowe

Stan prawny nieruchomości

75,7% ROK 2025
75,5% ROK 2024

LOKALE Z UREGULOWANYM TYTUŁEM PRAWNYM

ODSETEK ZADŁUŻONYCH LOKALI MIESZKALNYCH **10,2%** ROK 2025
9,4% ROK 2024

Stan techniczny nieruchomości

5,7% ROK 2025
5,8% ROK 2024

BUDYNKI W ZŁYM STANIE TECHNICZNYM

Pomoc mieszkaniowa

LICZBA WYPŁACONYCH ZASIŁKÓW CELOWYCH **20 029** ROK 2025
23 137 ROK 2024

LICZBA WYPŁACONYCH DODATKÓW MIESZKANIOWYCH **62 606** ROK 2025
61 568 ROK 2024

Inicjatywy mieszkaniowe 2025

IV EDYCJA MIESZKANIA ZA REMONT

PILOTAŻOWA EDYCJA SPOŁECZNEJ AGENCJI NAJMU

REALIZACJA SPOŁECZNEJ INICJATYWY MIESZKANIOWEJ

Rynek mieszkaniowy

7 960 ROK 2025
8 591 ROK 2024

MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA

Wydatki dziedzinowe

Wydatki Budżetu Miasta Krakowa na Dziedzinę Mieszkalnictwo: **2,58%**

Rodzaj wydatków	Wydatki [zł]	Wydatki [%]
Ogółem	273 765 185	100,0
Wydatki bieżące	267 738 345	97,8
Udziały w spółkach	3 680 442	1,3
Wydatki inwestycyjne	2 346 398	0,9

IV.8.1. Wprowadzenie do Dziedziny Mieszkalnictwo

Do podstawowych zadań własnych Gminy należy tworzenie warunków do zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej. Kluczowy aspekt tego obszaru stanowi skuteczność i skala udzielanej pomocy mieszkaniowej, ukierunkowanej na zapewnienie stabilnych warunków zamieszkania dla osób wymagających wsparcia.

W ramach Dziedziny Mieszkalnictwo realizowane są trzy Usługi publiczne:

- Zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych (M-1)
- Tworzenie sprzyjających warunków dla zaspokojenia własnych potrzeb mieszkaniowych (M-2)
- Zarządzanie i administrowanie zasobem mieszkań komunalnych (M-3)

W 2025 roku podstawę realizacji polityki mieszkaniowej Miasta Krakowa stanowił Wieloletni Program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miejskiej Kraków oraz zasobem tymczasowych pomieszczeń na lata 2021-2025 (PS/M1/2021).

IV.8.2. Charakterystyka Usług publicznych

IV.8.2.1. Usługa publiczna M-1 Zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych

Usługa publiczna M-1 Zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych koncentruje się wokół działań związanych z świadczeniem pomocy mieszkaniowej poprzez: zapewnienie lokali w ramach najmu socjalnego, lokali zamiennych oraz zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych gospodarstw domowych o niskich dochodach.

Skala potrzeb mieszkaniowych Krakowian

W 2025 roku zanotowano wyraźną tendencję spadkową kluczowych wskaźników obrazujących rzeczywistą skalę potrzeb mieszkaniowych Krakowian. Utrzymujący się trend malejący dwóch wskazanych zmiennych stanowi jednoznacznie zjawisko pozytywne, szczególnie ze względu na zwiększenie poziomu zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych osób wymagających wsparcia.

Średni czas oczekiwania na przyznanie lokalu mieszkalnego w 2025 roku wyniósł 9,2 miesiąca, stanowiąc najkorzystniejszy wynik od 2021 roku. Wskaźnik ten odzwierciedla całkowity okres oczekiwania od momentu umieszczenia wnioskodawcy na ostatecznej liście mieszkaniowej do chwili faktycznego objęcia lokalu z gminnego zasobu mieszkaniowego. W tym czasie są również realizowane wszelkie działania proceduralne, w tym zapoznanie się z ofertą lokali oraz zawarcie umowy najmu, na które wnioskodawcy przysługuje 30 dni od daty wydania skierowania.

Kluczowe znaczenie dla osiągnięcia pożądaných wartości dwóch poniższych wskaźników miały działania skoncentrowane wokół pozyskiwania nowych lokali do zasobu mieszkaniowego GMK wraz z ich efektywnym odzyskiwaniem oraz racjonalnym gospodarowaniem pustostanami.

Tabela IV.8.1. Liczba osób oraz średni czas oczekiwania na przyznanie lokalu mieszkalnego w latach 2021-2025

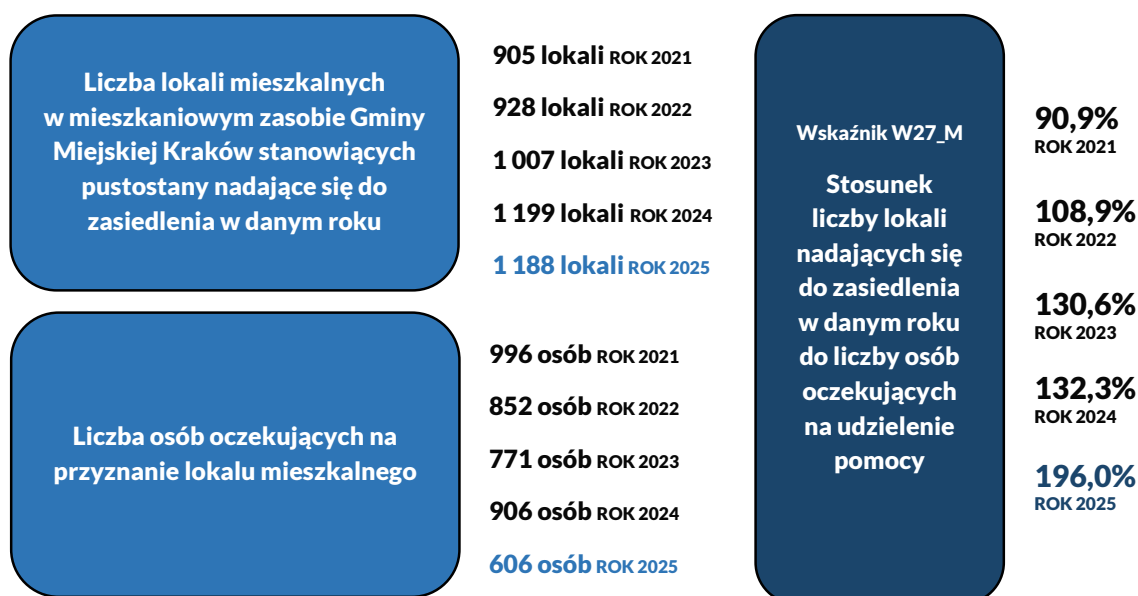
	2021	2022	2023	2024	2025
Liczba osób oczekujących na przyznanie lokalu mieszkalnego (W7_M)	996	852	771	906	606
Średni czas oczekiwania na przyznanie lokalu mieszkalnego [liczba miesięcy] (W8_M)	44,4	26,2	24,2	11,1	9,2

Źródło: system STRADOM, dane własne UMK

Możliwości zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych Krakowian

Podstawową zmienną charakteryzującą zdolność do zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych Krakowian, stanowi dynamika przyrostu liczby lokali mieszkalnych w zasobie Gminy, nadających się do zasiedlania w danym roku. Pomimo spadku liczby wspominanych lokali zanotowanego w roku 2025, wartość wskaźnika obrazującego możliwości Gminy Miejskiej Kraków w zakresie zaspokajania potrzeb mieszkaniowych, osiągnęła pożądaną wartość wzrostową. Nieprzerwany trend wzrostowy tego wskaźnika należy interpretować jako zwiększenie dostępności lokali mieszkalnych w stosunku do liczby osób oczekujących. Zachowanie pożądanego kierunku zmian w tym zakresie świadczy o skuteczności działań Gminy skoncentrowanych wokół zwiększenia zasobu lokali nadających się do zasiedlenia (tj. efektywnym zarządzaniu pustostanami).

Rysunek IV.8.1. Lokale mieszkalne nadające się do zasiedlenia w latach 2021-2025

Źródło: system STRADOM, dane własne UMK

Dostępność pomocy mieszkaniowej dla Krakowian

Poziom dostępności pomocy mieszkaniowej dla Krakowian można scharakteryzować również na podstawie wysokości kryterium dochodowego uprawniającego do otrzymania lokalu socjalnego, szczególnie w zestawieniu z przeciętnym miesięcznym wynagrodzeniem brutto.

W Gminie Miejskiej Kraków kryteria dochodowe zostały uzależnione od wielkości gospodarstwa domowego ubiegającego się o przyznanie pomocy mieszkaniowej.

3 382,04 zł

dla jednoosobowego gospodarstwa

2 912,31 zł / os.

dla dwuosobowego gospodarstwa

2 442,58 zł / os.

dla wieloosobowego gospodarstwa

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw: **11 245,73 zł w roku 2025.**

W 2025 roku, aby ubiegać się o przyznanie lokalu socjalnego, należało uzyskać dochody (na osobę w przypadku gospodarstwa wieloosobowego) nieprzekraczające 21,7% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto. Uzyskany wynik zmniejszył się w stosunku do roku ubiegłego, pozostając jednocześnie w przedziale docelowym. Dodatkowo w zestawieniu z grupą miast referencyjnych, kryterium dochodowe do uzyskania krakowskiego lokalu socjalnego jest wyższe niż średnia z pozostałych ośrodków porównawczych (Łódź, Wrocław oraz Poznań), wykazując tym samym korzystniejsze warunki dla wnioskodawców.

Tabela IV.8.2. Kryteria dochodowe w zakresie lokalu socjalnego w latach 2021-2025

	2021	2022	2023	2024	2025
Kryterium dochodowe w Krakowie na tle innych dużych miast – lokal socjalny [%] (W3_M) ¹	1,8	1,3	1,5	1,6	1,5
Kryterium dochodowe a średnia płaca w Krakowie – lokal socjalny [%] (W10_M)	26,2	21,0	22,1	22,4	21,7

¹ Wskaźnik W3_M od 2022 roku liczony jest bez uwzględniania Gdańska, gdyż przyjęte tam kryteria dochodowe dla gospodarstw wieloosobowych nie przystają do metodyki tego parametru w pozostałych miastach referencyjnych.

Źródło: system STRADOM, dane własne UMK

Działania w zakresie zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych Krakowian

Remonty pustostanów stanowią jeden z priorytetów polityki mieszkaniowej Miasta, wywierając bezpośredni wpływ na realizację potrzeb mieszkaniowych Krakowian.

W 2025 roku Zarząd Budynków Komunalnych w Krakowie pozyskał 476 lokali mieszkalnych w ramach działań własnych oraz 69 lokali w wyniku przeprowadzonych egzekucji komorniczych. Tym samym liczba lokali odzyskanych przez Gminę Miejską Kraków wyniosła 545. Jednocześnie, w efekcie realizacji remontów pustostanów, 405 lokali zostało przygotowanych do ponownego zasiedlenia.

Średni czas zasiedlenia pustostanu w 2025 roku wyniósł 24,6 miesiąca, obejmując okres od powstania pustostanu potencjalnego do zakończenia remontu w pustostanie rzeczywistym. Pustostan potencjalny oznacza lokal zwolniony przez dotychczasowego najemcę, wymagający przeprowadzenia niezbędnych czynności administracyjnych, w szczególności w zakresie spraw meldunkowych, uregulowania dostaw mediów oraz usunięcia pozostawionych ruchomości. Pustostan rzeczywisty oznacza natomiast lokal przygotowany do ponownego zasiedlenia. Średni czas zasiedlenia pustostanu rzeczywistego zależy zarówno od działań podejmowanych przez Miasto, jak i od czynników zewnętrznych, w szczególności przepustowości wykonawczej, rozumianej jako dostępność ekip remontowych oraz skuteczność postępowań przetargowych na wyłonienie wykonawców.

Osiągnięcie znaczącej liczby remontowanych pustostanów w skali roku było możliwe m.in. dzięki wsparciu finansowemu udzielanemu w ostatnich latach przez Bank Gospodarstwa Krajowego ze środków Funduszu Dopłat. W 2025 roku wysokość pozyskanego dofinansowania z tego tytułu przekroczyła wartość 2,3 mln zł.

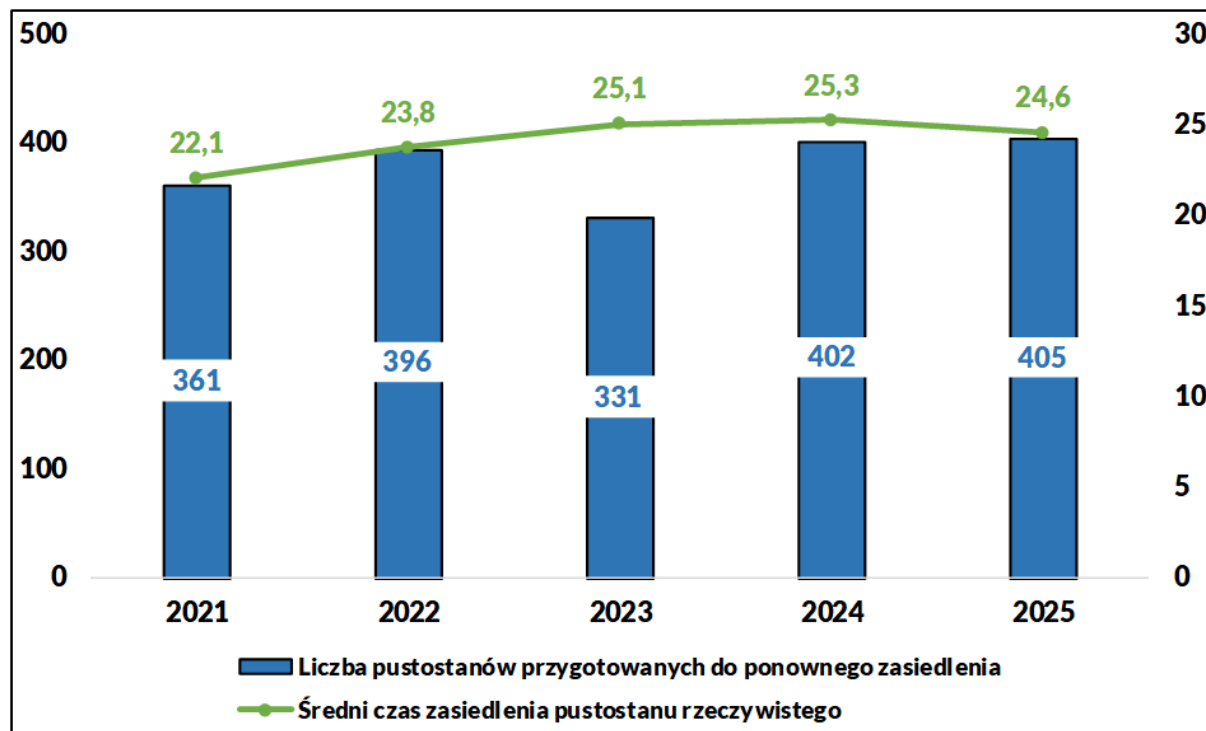
Sumaryczna liczba lokali mieszkalnych pozyskanych do gminnego zasobu w latach 2021-2025 wyniosła 2 666, z czego 1 881 pustostanów lokali mieszkalnych zostało przygotowanych przez Zarząd Budynków Komunalnych w Krakowie do ponownego zasiedlenia (70,6%).

Tabela IV.8.3. Liczba lokali mieszkalnych pozyskanych do zasobu GMK w latach 2021-2025

	2021	2022	2023	2024	2025
Liczba lokali mieszkalnych pozyskanych do gminnego zasobu w ramach naturalnego ruchu ludności oraz działań Zarządu Budynków Komunalnych w Krakowie	492	546	539	544	545

Źródło: dane własne UMK

Rysunek IV.8.2. Liczba pustostanów przygotowanych do ponownego zasiedlenia oraz średni czas zasiedlenia pustostanu rzeczywistego w latach 2021-2025¹

¹Liczba pustostanów przygotowanych do ponownego zasiedlenia w latach 2021-2022 obejmuje remonty wykonane nie tylko przez Zarząd Budynków Komunalnych w Krakowie, ale również przez inne jednostki w ramach zawartych porozumień bądź przez najemców w ramach przedwstępnych umów najmu. Liczba remontów wykonanych wyłącznie przez Zarząd Budynków Komunalnych w Krakowie wyniosła kolejno 349 oraz 394. Źródło: system STRADOM, dane własne UMK

W zakresie pozostałych działań Gminy Miejskiej Kraków mających na celu zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych Krakowian, warto wspomnieć o inicjatywach o charakterze pomocowym.

Mieszkanie za remont

W 2025 roku przeprowadzono IV edycję programu pn. Mieszkanie za remont, umożliwiającego wynajem gminnych lokali mieszkalnych w zamian za wykonanie ich remontu. Ze względu na duże zainteresowanie programem, początkowa liczba mieszkań została zwiększona o 30%, osiągając poziom 180 lokali. Głównymi beneficjentami programu są osoby z tzw. luki czynszowej, których dochody nie pozwalają na zakup własnego mieszkania bądź zaciągnięcie kredytu hipotecznego. Jednocześnie wskazane osoby nie kwalifikują się do uzyskania gminnej pomocy mieszkaniowej. Realizacja miejskiej inicjatywy poszerza również ofertę mieszkaniową Krakowa poprzez stabilny najem kierowany do osób o stosunkowo lepszej sytuacji materialnej.

Społeczna Agencja Najmu (SAN)

W 2025 roku wdrożono także pilotażową edycję programu pn. Społeczna Agencja Najmu (SAN), umożliwiającego jednoczesną poprawę sytuacji mieszkaniowej i zawodowej osób uprawnionych. Nowy instrument prowadzenia polityki mieszkaniowej został skierowany do osób aktywnych zawodowo o niższych dochodach, niemających możliwości wynajmu mieszkania na warunkach rynkowych. Oprócz możliwości wynajęcia lokali z gminnego zasobu mieszkaniowego, uczestnicy wspomnianej inicjatywy zostaną objęci *coachingiem* zawodowym oraz doradztwem społecznym. Do programu wytypowano 50 gminnych lokali mieszkalnych, stanowiących niegdyś pustostany. Część wskazanych lokali została wyremontowana ze środków Programu Funduszy Europejskich dla Rozwoju Społecznego (FERS), a łączna wartość dofinansowania wyniosła **5 776 011,42 zł**.

IV.8.2.2. Usługa publiczna M-2 Tworzenie sprzyjających warunków dla zaspokojenia własnych potrzeb mieszkaniowych

Usługa publiczna M-2 Tworzenie sprzyjających warunków dla zaspokojenia własnych potrzeb mieszkaniowych koncentruje się wokół bieżącego monitorowania rynku mieszkaniowego oraz podejmowaniu przez Gminę Miejską Kraków następujących działań:

- wspieranie rozwoju mieszkalnictwa,
- porządkowanie stanu prawnego nieruchomości,
- pomoc mieszkaniowa w celu zaspokojenia własnych potrzeb mieszkaniowych.

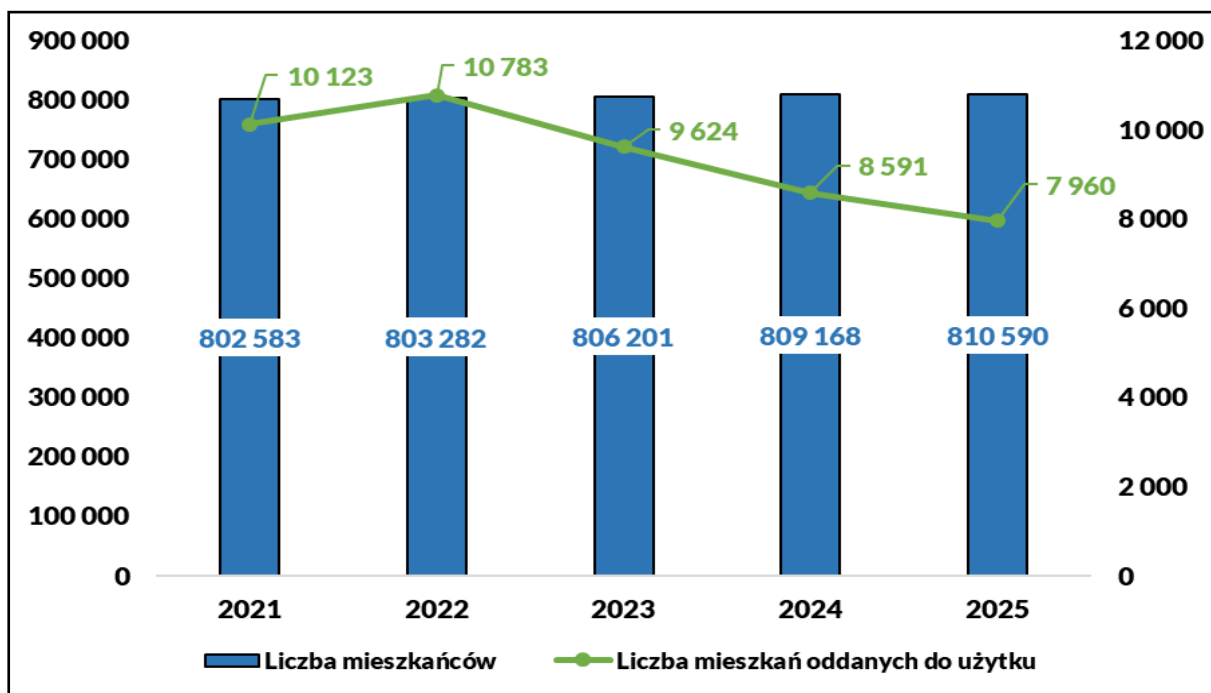
Monitorowanie stanu gospodarki mieszkaniowej na terenie miasta

W latach 2021-2025 zaobserwowano znaczący spadek liczby mieszkań oddawanych do użytku w stosunku do systematycznie zwiększającej się liczby mieszkańców Krakowa. Liczba mieszkań oddanych do użytku wyniosła 10 123 w roku 2021, natomiast w roku 2025 – 7 960, co oznacza spadek dynamiki przyrostu krakowskich mieszkań o 21,4% w przeciągu zaledwie czterech lat.

Warto w tym miejscu zaznaczyć, iż analizowana zmienna odzwierciedlająca poziom aktywności inwestycyjnej na rynku mieszkaniowym jest w znacznej mierze kształtowana przez zewnętrzne czynniki, niezależne od polityki Gminy. Do najważniejszych determinant aktywności budowlanej na rynku mieszkaniowym należy zaklasyfikować:

- sytuację gospodarczą,
- dostępność finansowania, w tym dostępność kredytów hipotecznych,
- poziom aktywności deweloperskiej oraz koszty realizacji przedsięwzięć budowlanych.

Rysunek IV.8.3. Zestawienie liczby mieszkańców Krakowa z liczbą mieszkań oddawanych do użytku w latach 2021-2025

Źródło: system STRADOM, dane własne UMK

W 2025 roku zanotowano również spadek liczby mieszkań oddanych do użytkowania na 10 000 mieszkańców, który zmniejszył się z poziomu 106 w roku 2024 do 98 w roku 2025. Utrzymująca się tendencja spadkowa poniższego wskaźnika wskazuje na malejącą dynamikę wzrostu zasobu mieszkaniowego w stosunku do zwiększającej się liczby mieszkańców Krakowa.

Tabela IV.8.4. Liczba mieszkań oddanych do użytku na 10 000 osób w latach 2021-2025

	2021	2022	2023	2024	2025
Liczba mieszkań oddanych do użytkowania na 10 000 mieszkańców (W1_M)	126	134	119	106	98

Źródło: system STRADOM, dane własne UMK

Dodatkowo w latach 2021-2025 zanotowano także spadek poziomu dostępności cenowej lokali mieszkalnych. Średnia cena ofertowa zakupu 1 m² mieszkania na rynku pierwotnym w 2025 roku wyniosła 15 588 zł. Dla porównania w roku 2021 koszt zakupu 1 m² wyniósł 9 920 zł, natomiast w roku 2024 – 16 417 zł. Oznacza to wzrost średniej ceny mieszkań o 65,5% w przeciągu trzech lat. Wzrost cen zakupu mieszkań był wynikiem wielu czynników, w tym zwiększonego popytu po pandemii COVID-19 oraz uruchomienia rządowego programu pn. Bezpieczny Kredyt 2% w 2023 roku, przy jednoczesnym niedostosowaniu stopnia podaży mieszkaniowej (spadek dostępności mieszkań dla nabywców). W połączeniu ze zmniejszającą się liczbą lokali mieszkalnych oddanych do użytku, oznacza to spadek dostępności mieszkaniowej dla osób zainteresowanych, zarówno w wymiarze finansowym, jak i przestrzennym.

Warto jednak zaznaczyć, iż w roku 2025 zaobserwowano spadek cen lokali mieszkalnych o 5,1% względem roku 2024. Tendencja spadkowa w zakresie średnich cen nieruchomości – szczególnie przy założeniu jej utrzymania w latach kolejnych, może świadczyć o stopniowej stabilizacji rynku mieszkaniowego w Krakowie.

Tabela IV.8.5. Średnia cena ofertowa zakupu krakowskiego mieszkania w latach 2021-2025

	2021	2022	2023	2024	2025
Średnia cena ofertowa zakupu 1m ² mieszkania na rynku pierwotnym w Krakowie [zł]	9 920	11 855	15 580	16 417	15 588

Źródło: system STRADOM, dane własne UMK

Standardy budownictwa mieszkaniowego

Standard budownictwa mieszkaniowego może zostać scharakteryzowany na podstawie średniej powierzchni mieszkania na terenie danego ośrodka.

Średnia powierzchnia mieszkania na terenie Krakowa wyniosła 57,8 m² w 2024 roku. Większość miast referencyjnych odznaczała się wyższymi wartościami w tym zakresie, z wyjątkiem Łodzi. Najwyższy standard budownictwa mieszkaniowego – pod kątem powierzchni mieszkań, został osiągnięty w Poznaniu. Warto jednak zaznaczyć, iż wahania osiąganych wartości były niewielkie. Stan ten wskazuje na dominację lokali średniej wielkości na krakowskim rynku mieszkaniowym, uwarunkowaną różnorodnymi czynnikami, w tym: historyczną zabudową centrum Miasta bądź większą podażą mniejszych mieszkań (przykładowo dla studentów – ośrodek akademicki).

Tabela IV.8.6. Średnia powierzchnia mieszkania w Krakowie oraz grupie miast referencyjnych

	Kraków	Warszawa	Wrocław	Poznań	Gdańsk	Łódź
Średnia powierzchnia mieszkania [m ²]	57,8	58,9	59,3	63,0	58,9	55,7

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Pomoc mieszkaniowa w celu zaspokojenia własnych potrzeb mieszkaniowych

W celu poprawy dostępności mieszkań na terenie Krakowa podejmowane są działania służące bezpośredniemu wsparciu rozwoju mieszkalnictwa, w szczególności poprzez realizację zadań z zakresu pomocy mieszkaniowej oraz regulowania stanu prawnego nieruchomości.

Pomoc mieszkaniowa Gminy Miejskiej Kraków koncentruje się wokół wspierania mieszkańców w działaniach zmierzających do zaspokojenia własnych potrzeb mieszkaniowych poprzez:

- wypłacanie dodatków mieszkaniowych,
- udzielanie nieodpłatnych porad prawnych w kwestiach lokalowych,
- wypłacanie zasiłków celowych z przeznaczeniem na wydatki mieszkaniowe.

Kwota wypłacanych dodatków mieszkaniowych wzrosła z poziomu 15 332 tys. zł w roku 2021 do poziomu 25 601 tys. zł w 2025 roku, oznaczając wzrost o około 67,0% w przeciągu zaledwie czterech lat. Warto jednak zauważyć, iż w poszczególnych latach wzrost

notowanych wartości następował stopniowo – przykładowo z poziomu 24 869 tys. zł w roku 2024 do poziomu 25 601 tys. zł w roku 2025 (wzrost o 2,9%).

Tabela IV.8.7. Dodatki mieszkaniowe w latach 2021-2025

Krakowskie Centrum Świadczeń Dodatki mieszkaniowe	2021	2022	2023	2024	2025
Liczba wypłaconych świadczeń	50 818	57 319	62 306	61 568	62 606
Kwota wypłaconych świadczeń [tys. zł]	15 332	18 198	22 994	24 869	25 601
Średnia wysokość dodatku mieszkaniowego w 2025 roku wyniosła 409 zł					

Źródło: dane własne UMK

Kwota wypłacanych zasiłków na wydatki mieszkaniowe wzrosła o około 14,4% w latach 2021 - 2025, przy jednoczesnym spadku liczby świadczeń (z wyjątkiem roku 2024) wypłacanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie. Dodatkowo w ostatnim roku analizowanego okresu nastąpiło odwrócenie negatywnej tendencji wzrostowej poprzez zmniejszenie kwoty wypłacanych zasiłków celowych o około 17,5% względem roku poprzedniego.

Tabela IV.8.8. Zasiłki celowe w latach 2021-2025

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Zasiłki celowe na wydatki mieszkaniowe	2021	2022	2023	2024	2025
Liczba wypłaconych świadczeń	24 844	24 082	22 765	23 137	20 029
Kwota wypłaconych świadczeń [tys. zł]	3 791	4 337	4 560	5 252	4 335
Średnia wysokość zasiłku celowego w 2025 roku wyniosła 216 zł					

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

Porządkowanie stanu prawnego nieruchomości

Porządkowanie stanu prawnego nieruchomości poprzez regulację stosunków własnościowych ma na celu poprawę jakości gminnego zasobu mieszkaniowego. Uregulowany tytuł prawny lokali wpływa bowiem pozytywnie na całość gospodarowania zasobem oraz zapewnia warunki do jego prawidłowego utrzymania. W 2025 roku aż 75,7% lokali w mieszkaniowym zasobie GMK nie wykazywało żadnych nieprawidłowości pod względem prawnym.

Tabela IV.8.9. Lokale mieszkaniowe z uregulowanym tytułem prawnym w latach 2021-2025

	2021	2022	2023	2024	2025
Odsetek lokali w mieszkaniowym zasobie GMK z uregulowanym tytułem prawnym [%] (W12_M)	74,6	78,0	75,4	75,5	75,7

Źródło: system STRADOM, dane własne UMK

IV.8.2.3. Usługa publiczna M-3 Zarządzanie i administrowanie zasobem mieszkań komunalnych

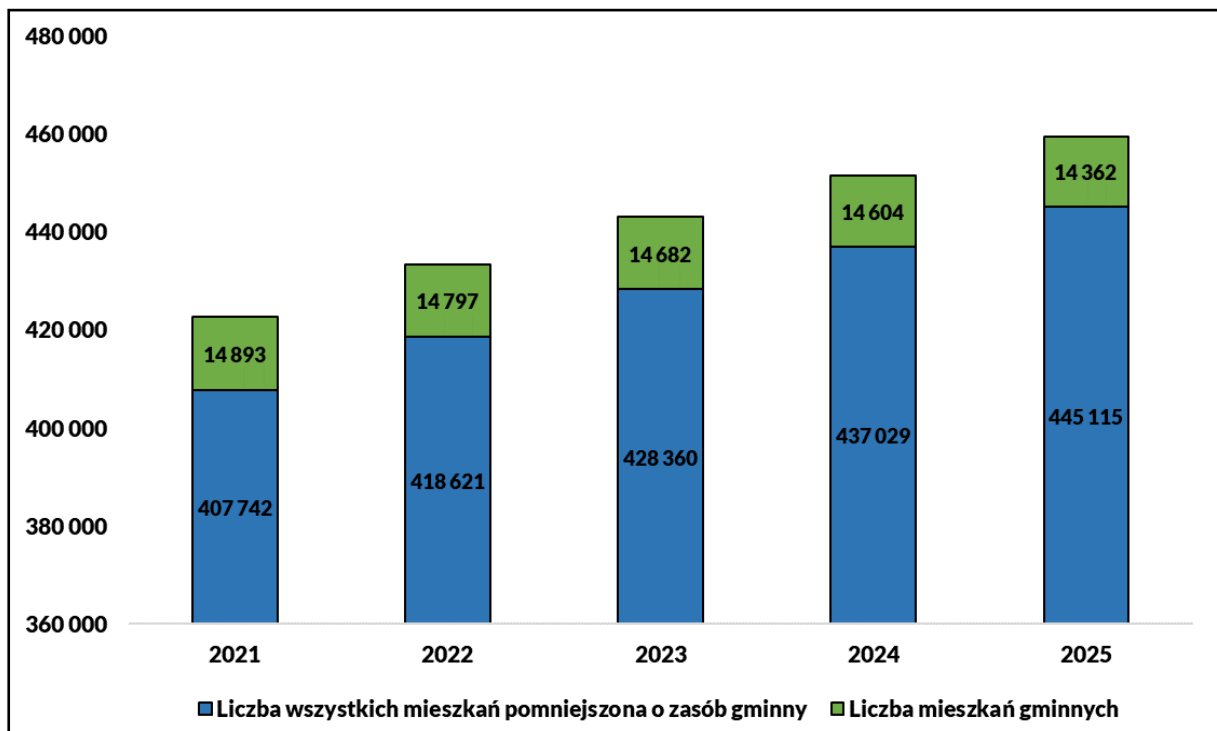
Usługa publiczna M-3 Zarządzanie i administrowanie zasobem mieszkań komunalnych skupia się na działaniach mających na celu utrzymanie gminnego zasobu mieszkaniowego w możliwie jak najlepszym stanie poprzez:

- remonty budynków oraz lokali mieszkalnych,
- regulację stawek czynszowych w kierunku ich urynkowienia,
- reprezentowanie Gminy we wspólnotach mieszkaniowych z jej udziałem,
- zarządzanie zasobem mieszkań oraz zasobem pomieszczeń tymczasowych.

Zasób mieszkaniowy Gminy Miejskiej Kraków

Od wielu lat odnotowuje się wzrost ogólnej liczby krakowskich mieszkań przy jednoczesnym spadku wielkości zasobu mieszkaniowego Gminy Miejskiej Kraków. W 2025 roku zaledwie 3,1% lokali na terenie miasta stanowiło gminny zasób mieszkaniowy, odznaczając się tym samym jedną z najniższych wartości dla ośrodków wojewódzkich. Jednocześnie sumaryczna liczba lokali mieszkalnych na terenie Krakowa wzrosła z poziomu 422 635 w roku 2021 do poziomu 459 477 w roku 2025, oznaczając wzrost o 8,7% w przeciągu czterech lat.

Rysunek IV.8.4. Wielkość zasobu mieszkaniowego GMK na tle miasta w latach 2021-2025

Źródło: system STRADOM, dane własne UMK

Wielkość mieszkaniowego zasobu Gminy Miejskiej Kraków na Krakowa odznacza się systematycznym spadkiem, stanowiąc rezultat zarówno ograniczonego przyrostu nowych lokali komunalnych, jak i zwiększającego się zasobu lokali prywatnych na terenie miasta.

Tabela IV.8.10. Wielkość zasobu mieszkaniowego GMK na tle miasta w latach 2021-2025

	2021	2022	2023	2024	2025
Wielkość mieszkaniowego zasobu Gminy Miejskiej Kraków na tle Miasta Krakowa [%] (W9_M)	3,5	3,4	3,3	3,2	3,1

Źródło: system STRADOM, dane własne UMK

W celu zwiększenia wielkości zasobu mieszkaniowego, Gmina pozyskuje mieszkania w wyniku ich budowy bądź zakupu (w ramach Programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miejskiej Kraków oraz zasobem tymczasowych pomieszczeń) oraz naturalnego ruchu ludności.

W 2025 roku pozyskano 452 lokale mieszkalne do zasobu Gminy Miejskiej Kraków w ramach naturalnego ruchu ludności, w tym:

- 405 lokali wyremontowanych ze środków własnych Gminy Miejskiej Kraków,
- 3 lokale wyremontowane bez udziału środków własnych Gminy Miejskiej Kraków,
- 44 lokale pozyskane z innych tytułów.

Do systematycznego zmniejszania wielkości zasobu mieszkaniowego Gminy Miejskiej Kraków przyczynia się także sprzedaż mieszkań komunalnych z bonifikatą. W 2025 roku sprzedano 146 lokali mieszkalnych z zasobu mieszkaniowego Gminy Miejskiej Kraków.

Efektywność gospodarowania zasobem mieszkaniowym

Efektywność gospodarowania zasobem mieszkaniowym może zostać określona na podstawie udziału lokali niezamieszkałych w ogólnej strukturze mieszkaniowej Miasta.

Liczba niezamieszkałych lokali mieszkalnych na terenie Krakowa wyniosła 1 488 w 2024 roku. Wyłącznie jeden ośrodek z grupy miast referencyjnych (Poznań), osiągnął niższą wartość w tym zakresie. Pozostałe z analizowanych ośrodków odznaczały się większym udziałem pustostanów w strukturze mieszkaniowej. Stosunkowo niewielka liczba niezamieszkałych lokali mieszkalnych na terenie Krakowa, może wskazywać na efektywny proces gospodarowania zasobem mieszkań (tj. większość dostępnych lokali jest użytkowana lub wynajmowana) oraz stanowić o stabilności krakowskiego rynku mieszkaniowego na tle pozostałych ośrodków referencyjnych.

Tabela IV.8.11. Liczba lokali niezamieszkałych w Krakowie oraz grupie miast referencyjnych

	Kraków	Warszawa	Wrocław	Poznań	Gdańsk	Łódź
Liczba lokali niezamieszkałych	1 488	12 219	1 844	821	3 036	10 222

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Remonty budynków i lokali z mieszkaniowego zasobu Gminy Miejskiej Kraków

W 2025 roku przeznaczono łącznie 23 226 tys. zł na remonty budynków oraz lokali z gminnego zasobu mieszkaniowego, czego skutkiem było utrzymanie odsetka gminnych lokali w złym stanie technicznym na poziomie 5,8%. Systematyczny spadek wartości poniższego wskaźnika świadczy o skuteczności realizowanych działań remontowych i modernizacji prowadzonych przez Gminę.

Tabela IV.8.12. Budynki gminne w złym stanie technicznym w latach 2021-2025

	2021	2022	2023	2024	2025
Procent budynków gminnych, w skład których wchodzi lokale mieszkalne zarządzane przez ZBK w złym stanie technicznym [%] (W14_M)	9,4	6,8	6,1	5,8	5,8

Źródło: system STRADOM, dane własne UMK

Modernizacja budynków mieszkalnych obejmuje w szczególności budowę wind oraz działania termomodernizacyjne.

Zarząd Budynków Komunalnych w Krakowie realizuje program budowy wind, którego głównym celem jest poprawa dostępności mieszkań oraz komfortu życia mieszkańców, szczególnie osób starszych czy osób z ograniczoną mobilnością. Program zakłada objęcie inwestycjami wszystkich komunalnych budynków mieszkalnych o wysokości czterech kondygnacji i wyższych. Dodatkowo w 2025 roku opracowano publikację pn. Poradnik budowy wind w istniejących budynkach mieszkalnych, przygotowaną przez Politechnikę Krakowską. Dokument ten stanowi zbiór metodyk realizacji i projektowania wind w istniejących obiektach, przedstawionych na przykładach krakowskich budynków mieszkalnych.

Równolegle Miasto Kraków realizuje program modernizacji gminnego zasobu mieszkaniowego poprzez kompleksową termomodernizację budynków komunalnych. Inwestycje realizowane przez Zarząd Budynków Komunalnych w Krakowie współfinansowane są ze środków Funduszy Europejskich dla Małopolski 2021-2027, Krajowego Planu Odbudowy (KPO) i wsparcia Banku Gospodarstwa Krajowego. Pozyskane dofinansowanie umożliwia przyspieszenie modernizacji starszych budynków w celu poprawy ich standardu technicznego i energetycznego. Szacuje się, że na skutek prowadzonych działań, efektywność energetyczna budynków wzrośnie o około 40% w skali roku, co przełoży się na ograniczenie zużycia energii pierwotnej o ponad 400 MWh oraz redukcję emisji dwutlenku węgla o blisko 39%.

Istotną determinantę utrzymania zasobu mieszkaniowego w odpowiednim stanie technicznym oraz funkcjonalnym stanowi poziom zadłużenia lokali mieszkaniowego zasobu Gminy. W 2025 roku zaobserwowano niekorzystny wzrost odsetka lokali zadłużonych do poziomu 10,2%.

Poziom zadłużenia zasobu mieszkaniowego jest determinowany przez następujące czynniki:

- wielkość oraz struktura gminnego zasobu mieszkaniowego,
- skuteczność działań windykacyjnych oraz wsparcia finansowego dla najemców,
- sytuacja finansowa mieszkańców warunkująca ich zdolność do regulowania czynszów.

Tabela IV.8.13. Lokale zadłużone w gminnym zasobie mieszkaniowym w latach 2021-2025

	2021	2022	2023	2024	2025
Odsetek zadłużonych lokali mieszkaniowego zasobu Gminy Miejskiej Kraków [%] (W13_M)	14,9	13,7	12,6	9,4	10,2

Źródło: system STRADOM, dane własne UMK

Parametr zadłużenia lokatorów ma bezpośredni związek ze ściągalnością czynszów, wpływając na gospodarowanie zasobem mieszkaniowym Gminy i utrzymaniem go w odpowiednim stanie.

Polityka czynszowa Gminy Miejskiej Kraków

W 2025 roku średnia stawka czynszu w budynkach komunalnych Gminy Miejskiej Kraków, wyniosła 8,85 zł/m², odznaczając się niewielkim wzrostem względem roku 2024.

Jednocześnie na skutek wzrostu wysokości płacy minimalnej do poziomu 4 666 zł, poziom obciążenia dochodu najemców opłatami czynszowymi wyniósł 7,9% w roku 2025.

Rysunek IV.8.5. Poziom obciążenia najemców opłatami czynszowymi w latach 2021-2025

Źródło: system STRADOM, dane własne UMK

Społeczna Inicjatywa Mieszkaniowa (SIM)

W 2025 roku Rada Miasta Krakowa podjęła uchwałę o wniesieniu wkładu niepieniężnego w postaci prawa własności nieruchomości Gminy do KZN SIM Ziemia Krakowska.

W ramach Społecznej Inicjatywy Najmu (SIM) powstanie około 150 mieszkań o preferencyjnym czynszu przy jednoczesnym planowaniu dalszych inwestycji w formule SIM.

Poziom aktywności oraz dynamiki inwestycji budowlanych

Poziom aktywności budowlanej można określić poprzez parametr nowo wybudowanych lokali.

W 2024 roku na terenie Krakowa rozpoczęto budowę 6 716 mieszkań. Większość ośrodków referencyjnych odznaczało się większą dynamiką inwestycji budowlanych, z wyjątkiem Gdańska i Poznania. Największą liczbę rozpoczętych budów nowych mieszkań zanotowano w Warszawie. Sytuacja ta może wskazywać na umiarkowaną aktywność budowlaną w obrębie krakowskiego rynku mieszkaniowego, szczególnie na tle pozostałych miast referencyjnych. Warto zaznaczyć, iż osiągnięta wartość może również świadczyć o przewadze popytu mieszkaniowego nad podażą (tj. nowe lokale mieszkalne są szybko absorbowane przez rynek nieruchomości).

Tabela IV.8.14. Nowo wybudowane mieszkania w Krakowie oraz grupie miast referencyjnych

	Kraków	Warszawa	Wrocław	Poznań	Gdańsk	Łódź
Liczba nowych mieszkań, których budowę rozpoczęto	6 716	16 170	7 519	4 309	5 525	10 413

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

IV.8.3. Programy i instrumenty zarządzania strategicznego

Wieloletni Program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miejskiej Kraków oraz zasobem tymczasowych pomieszczeń na lata 2021-2025 (PS/M1/2021).

Cel ogólny, zakres oraz cele szczegółowe Programu zostały określone w **Deklaracji wyników**, którą zdefiniowano w następującym brzmieniu:

Prawidłowe, racjonalne gospodarowanie mieszkaniowym zasobem Gminy Miejskiej Kraków i zasobem tymczasowych pomieszczeń oraz zaspokojenie potrzeb wspólnoty samorządowej

poprzez:

- powiększenie zasobu mieszkaniowego Gminy Miejskiej Kraków oraz zasobu tymczasowych pomieszczeń,
- utrzymywanie zasobu mieszkaniowego oraz zasobu tymczasowych pomieszczeń na dobrym poziomie technicznym,
- zaspokajanie przez Gminę Miejską Kraków niezbędnych potrzeb mieszkaniowych, tak, aby osiągnąć poniższe cele szczegółowe:

Tabela IV.8.15. Wskaźniki służące do oceny stopnia realizacji celów szczegółowych Programu

Cel szczegółowy	Wskaźnik	Wartość docelowa w 2025	2023	2024	2025
Utrzymanie liczby lokali mieszkalnych i tymczasowych pomieszczeń stanowiących mieszkaniowy zasób gminy na dotychczasowym poziomie	Wielkość mieszkaniowego zasobu Gminy Miejskiej Kraków na tle miasta Krakowa (W9_M)	Trend rosnący Wartość znakomita 5%	3,3%	3,2%	3,1%
Zmniejszenie liczby budynków w złym stanie technicznym	Procent budynków gminnych, w skład których wchodzi lokale mieszkalne zarządzane przez ZBK w złym stanie technicznym (W14_M)	Trend malejący Wartość znakomita 13%	6,1%	5,8%	5,7%

Zmniejszenie listy oczekujących na udzielenie pomocy mieszkaniowej	Liczba osób / rodzin oczekujących na przyznanie lokalu mieszkalnego (W7_M)	Trend malejący Wartość bazowa 2 637 osób	771 osób	906 osób	606 osób
--	--	--	----------	----------	----------

Źródło: system STRADOM, dane własne UMK

Zdefiniowane cele szczegółowe Programu PS/M1/2021 są realizowane właściwie, szczególnie w zakresie poprawy stanu technicznego lokali znajdujących się w zasobie mieszkaniowym GMK oraz zmniejszenia liczby osób oczekujących na udzielenie pomocy mieszkaniowej.

Wyzwaniem pozostaje zmniejszanie się niewielkiego – na tle innych ośrodków wojewódzkich, zasobu mieszkaniowego Gminy Miejskiej Kraków na tle miasta Krakowa.

W 2025 roku nakłady finansowe na realizację Wieloletniego Programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miejskiej Kraków oraz zasobem tymczasowych pomieszczeń na lata 2021-2025 wyniosły **190 650 798 zł**.

IV.8.4. Finanse

Tabela IV.8.16. Wydatki w Dziedzinie Mieszkalnictwo zrealizowane w 2025 roku

Rodzaj wydatków	Wydatki [zł]	Wydatki [%]
Wydatki ogółem	273 765 185	100
Wydatki bieżące	267 738 345	97,8
Udziały w spółkach	3 680 442	1,3
Wydatki inwestycyjne	2 346 398	0,9

Źródło: System STRADOM i Sprawozdanie z wykonania Budżetu Miasta Krakowa za rok 2025

Tabela IV.8.17. Wydatki w Dziedzinie Mieszkalnictwo zrealizowane w 2025 roku

Usługa publiczna	Wydatki [zł]	Wydatki [%]
Wydatki ogółem	273 765 185	100
Zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych (M-1)	307 849	0,1
Tworzenie sprzyjających warunków dla zaspokojenia własnych potrzeb mieszkaniowych (M-2)	25 615 643	9,4
Zarządzanie i administrowanie zasobem mieszkań komunalnych (M-3)	237 062 694	86,6
Wydatki niezwiązane bezpośrednio z realizacją Usług	10 778 999	3,9

Źródło: System STRADOM i Sprawozdanie z wykonania Budżetu Miasta Krakowa za rok 2025

Ochrona i kształtowanie środowiska

Tereny zielone

44 ROK 2025
43 ROK 2024
LICZBA
PARKÓW
KIESZONKOWYCH

POWIERZCHNIA LASÓW

Jakość powietrza

Odnawialne źródła energii

104 ROK 2025
98 ROK 2024
ZAMONTOWANE
INSTALACJE
FOTOWOLTAICZNE

ZAMONTOWANE
POMPY CIEPŁA
57 ROK 2025
35 ROK 2024

Zwierzęta

2 927
liczba zwierząt
przyjętych do
schroniska
ODSETEK ZWIERZĄT
WYDANYCH ZE SCHRONISKA
95,4% ROK 2025
91,9% ROK 2024

Wydatki na Dziedzinę

Wydatki Budżetu Miasta Krakowa na Dziedzinę
Ochrona i kształtowanie środowiska: **2,68%**

Barometr Krakowski 2024

90,1% mieszkańców deklaruje dostęp
do terenów zielonych w odległości 15
minut od miejsca zamieszkania
(**93,3% w roku 2022**)

76,9% mieszkańców jest
zadowolonych z jakości terenów
zielonych w mieście
(**71,3 % w roku 2022**)

WYDATKI W DZIEDZINIE OCHRONY I KSZTAŁTOWANIA ŚRODOWISKA ZREALIZOWANE W 2025 ROKU

Rodzaj wydatków	Wydatki (zł)	Wydatki (%)
Ogółem	284 455 112	100
Wydatki inwestycyjne	88 938 713	31,3
Wydatki bieżące	195 516 399	68,7

IV.9.1. Wprowadzenie do Dziedziny Ochrona i kształtowanie środowiska

Dziedzina zarządzania Ochrona i kształtowanie środowiska obejmuje cele i priorytety istotne dla kształtowania polityki ochrony środowiska w Krakowie prowadzonej zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. W ramach Dziedziny Miasto realizuje działania poprzez Usługi publiczne, Polityki, Programy i Projekty strategiczne.

Działania o charakterze ciągłym prowadzone są w ramach ośmiu Usług publicznych:

- Utrzymanie i kształtowanie terenów zieleni (O-1)
- Ochrona przyrody (O-2)
- Ograniczanie zanieczyszczeń powietrza (O-3)
- Ochrona wód (O-4)
- Ochrona powierzchni ziemi (O-5)
- Opieka i ochrona zwierząt (O-6)
- Transformacja klimatyczna i energetyczna (O-7)
- Edukacja i doradztwo ekologiczne (O-8)

IV.9.2. Charakterystyka Usług publicznych

IV.9.2.1. Usługa publiczna O-1 Utrzymanie i kształtowanie terenów zieleni

W 2025 roku zakończyła się budowa parków miejskich przy ul. Łokietka i Składowej, Parku Kurczaba, zakończono także realizację I etapu Parku Kolejowego (odcinek pomiędzy ul. Kopernika a ul. Grzegorzeczką), nowego szlaku spacerowego wzdłuż estakad kolejowych, który odmienił dotąd zaniedbane tereny. Rozpoczęto roboty budowlane związane z rewitalizacją Parku przy Dworze Czeczów, a także budowę placów rekreacyjnych na terenie Parku Duchackiego oraz placu zabaw w Parku Stacja Wisła. Pod koniec 2025 roku w Krakowie było 78 parków miejskich oraz 44 parków kieszonkowych. W porównaniu do innych dużych miast w Polsce liczba i powierzchnia parków plasuje Kraków w czołówce, ustępując jedynie Warszawie, a jeśli chodzi o liczbę parków to także Wrocławowi.

Tabela IV.9.1. Parki miejskie powyżej 2 ha w wybranych miastach Polski w 2024 roku

	Kraków	Warszawa	Wrocław	Poznań	Gdańsk	Łódź
Liczba parków pow. 2ha	63	92	67	52	25	61
Powierzchnia parków pow. 2ha	836,05	933,41	832,84	361,77	224,94	786,34

Źródło: Bank Danych Lokalnych

W 2025 roku kontynuowane były prace nad dokumentem „Błękitno – Zielona Polityka Krakowa. Koncepcja zazieleniania miasta do 2050 roku”, stanowiącym aktualizację „Kierunków rozwoju i zarządzania terenami zieleni w Krakowie na lata 2019–2030”. Koncepcja ta powstaje równolegle z opracowywanym modelem struktury funkcjonalno-przestrzennej w ramach nowej Strategii Rozwoju Krakowa oraz w powiązaniu ze sporządzanym Planem Ogólnym Miasta Krakowa. Projekt „Błękitno-Zielonej Polityki Krakowa (...)” w sposób szerszy niż dotychczasowy dokument podejmuje temat retencji wody na terenach zieleni oraz roli systemu przyrodniczego w adaptacji Miasta do zmian klimatu.

W 2025 roku Zarząd Zieleni Miejskiej w Krakowie (ZZM) realizował projekt „Ochrona różnorodności biologicznej na terenach cennych przyrodniczo w Krakowie”, w ramach

którego kontynuowane były prace związane z ochroną cennych zbiorowisk łąkowych, muraw i zarośli kserotermicznych oraz ekosystemów wodnych.

Powierzchnia terenów zieleni publicznej udostępnionej dla społeczeństwa w roku 2025, w porównaniu do danych z roku wcześniejszego uległa pomniejszeniu. Wynika to ze zmiany interpretacji pojęcia „dostępności obszarów zieleni publicznej”. Zaostrzone zostało kryterium dotyczące istnienia odpowiedniej infrastruktury umożliwiającej ludziom bezpieczne poruszanie się po danym terenie zieleni. Odpowiednie udostępnienie terenu dla społeczeństwa jest jednym z kryteriów oceny czy pełni on funkcje publiczne.

W celu zwiększenia dostępności terenów zieleni w 2025 roku działania Miasta skupiały się na uzupełnianiu istniejącej zieleni o nowe nasadzenia drzew, krzewów i bylin, zakładaniu trawników oraz prowadzeniu działań polegających na remontach istniejącej infrastruktury, budowie nowych ciągów pieszych, montażu obiektów małej architektury, montażu urządzeń przystosowanych dla osób z niepełnosprawnościami, budowie nowych placów zabaw i doposażaniu ich w nowe elementy. W 2025 roku uruchomiony został licznik drzew zasadzonych przez Gminę Miejską Kraków. Można go znaleźć na stronie internetowej pod adresem Strona Nasadzeń Drzew (<https://drzewa.um.krakow.pl/>).

Rysunek IV.9.1. Tereny zieleni w Krakowie w 2025 roku

Źródło: Dane własne UMK

Usuwanie drzew jest elementem związanym z utrzymaniem bezpieczeństwa i porządku, jak również elementem nierozdzielnie związanym z procesem inwestycyjnym. Aby zapewnić równowagę przyrodniczą, w przypadku wydania zezwolenia na usunięcie drzewa, priorytetem są działania zmierzające do nakładania obowiązku zrekompensowania straty w środowisku, poprzez dokonanie nasadzeń zastępczych.

W 2025 roku Urząd Miasta uruchomił system prowadzenia publicznego wykazu informacji o środowisku, oparty o dane przestrzenne. W ramach tego systemu publikowane są m.in. karty informacyjne o złożonych do Urzędu Miasta Krakowa wnioskach o wydanie zezwolenia na usunięcie drzew oraz o wydanych decyzjach w tym zakresie. Dotychczas wykaz ten był prowadzony w ogólnopolskim serwisie internetowym, bez możliwości wyszukiwania informacji na mapie.

W 2025 roku uruchomiono pilotażowy Społeczny Ogród Parcelowy „Pod Gwiazdami” przy ul. Orlej, który cieszył się bardzo dużym zainteresowaniem – na wydzierżawienie 47

działek/parceli wpłynęło 277 zgłoszeń. Ogród, koordynowany przez Zarząd Zieleni Miejskiej we współpracy z organizacją pozarządową, łączył uprawę żywności z integracją mieszkańców oraz działaniami edukacyjnymi i warsztatowymi. Na koniec 2025 roku w Krakowie funkcjonowało 27 ogrodów społecznych, wspierających rozwój miejskiego rolnictwa i budowanie więzi lokalnych. Dodatkowo kontynuowano projekt „Ogród z klasą” w szkołach i przedszkolach, angażujący społeczność lokalne, a jego kolejna edycja planowana jest na 2026 rok.

IV.9.2.2. Usługa publiczna O-2 Ochrona przyrody

Różnorodność form ochrony świadczy o wysokiej wartości przyrodniczej Krakowa oraz o wieloletnich staraniach w kierunku zachowania miejskich ekosystemów.

Udział form ochrony przyrody na terenie Krakowa w ogólnej powierzchni miasta (W5_O) stanowi jedno z najwyższych wyników w porównaniu ze wskaźnikami innych większych miast Polski.

Tabela IV.9.2. Udział form ochrony przyrody na terenie Krakowa w latach 2021-2025

	2021	2022	2023	2024	2025
Udział form ochrony przyrody na terenie Krakowa (W5_O)	16,30%	16,33%	16,37%	16,40%	16,6%

Źródło: System STRADOM

Ze względu na niewielkie powierzchnie obszarów obejmowanych formami ochrony przyrody wzrost wskaźnika jest nieznaczny, lecz bardzo istotny dla zapewnienia różnorodności biologicznej w mieście.

Tabela IV.9.3. Obszary chronione na terenie Krakowa w 2025 roku

Obszar chroniony	Liczba obiektów	Powierzchnia łączna
Natura 2000	3	384,39 ha
Rezerваты przyrody	5	48,58 ha
Parki krajobrazowe	3	4 739,13 ha
Użytki ekologiczne	22	238,0043 ha

Źródło: Dane własne UMK

W 2025 roku powstały **2 nowe użytki ekologiczne**:

- Użytek ekologiczny „**Gryziel**” o powierzchni 1,003 ha, położony w rejonie ul. Juranda ze Spychowa – Dzielnica VIII Dębniki. Celem ustanowienia użytku ekologicznego jest ochrona, mającej znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej, murawy kserotermicznej ze stanowiskami rzadkich lub chronionych gatunków roślin i zwierząt, ich ostoi oraz miejsc rozmnażania lub miejsc sezonowego przebywania.
- Użytek ekologiczny „**Las łęgowy na Zwierzyńcu im. Kazimierza Walasza**” o powierzchni 53,65 ha na terenie Dzielnicy VII Krowodrza. Celem ustanowienia użytku jest zachowanie nadrzecznego lasu łęgowego, którego ochrona ma znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej, siedlisk przyrodniczych i krajobrazu.

Na końcu 2025 roku na terenie miasta znajdowały się również 362 pomniki przyrody, z czego większość to pojedyncze drzewa i krzewy. Istniejące pomniki przyrody podlegają corocznie monitoringowi i profesjonalnej pielęgnacji. W 2025 roku 59 drzew pomnikowych podlegało monitoringowi, w ramach którego wykonano ocenę stanu i statyki tych drzew.

W 2025 roku wykonano weryfikację projektowanych użytków ekologicznych i zespołów przyrodniczo-krajobrazowych na terenie Krakowa, a także aktualizację stanowisk barszczy kaukaskich.

IV.9.2.3. Usługa publiczna O-3 Ograniczanie zanieczyszczeń powietrza

Miasto Kraków poprzez liczne działania podejmowane od wielu lat na różnych szczeblach zarządzania stało się symbolem determinacji w walce o dobrą jakość powietrza. Dzięki realizacji wielu zadań przez władze samorządowe oraz ogromnemu zaangażowaniu mieszkańców, Kraków stał się pionierem w zakresie rozwiązań, które służą również jako przykład dla innych miast zmagających się z zanieczyszczeniem powietrza.

Zadania służące poprawie jakości powietrza były wykonywane zgodnie z aktualnym Programem Ochrony Powietrza uchwalonym przez Sejmik Województwa Małopolskiego w dniu 20 listopada 2023 roku. Program stanowi kluczowy dokument strategiczny, który wyznacza harmonogramy działań naprawczych niezbędnych dla jego poprawy.

Kontynuowano zadania z zakresu transformacji energetycznej, termomodernizacji, kontroli przestrzegania uchwały antysmogowej dla Krakowa, zrównoważonej mobilności oraz nadzoru nad emisjami przemysłowymi - poprzez system pozwoleń emisyjnych.

W Krakowie w roku 2025 działało dziewięć stacji państwowego monitoringu, na podstawie których Główny Inspektor Ochrony Środowiska dokonuje oceny jakości powietrza. Stacje te są zlokalizowane przy al. Krasińskiego, ul. Kamieńskiego (stacje komunikacyjne), ul. Bulwarowej, os. Wadów (stacje przemysłowe), ul. Bujaka, ul. Złoty Róg, i ul. Lusińskiej oraz na os. Piastów (stacje tła miejskiego) i stacja tła podmiejskiego przy ul. Półtangi. Stacje tła miejskiego są reprezentatywne dla terenu całego Krakowa.

Tabela IV.9.4. Jakość powietrza na stacji przy ul. Bujaka (stacja tła miejskiego)

	2021	2022	2023	2024	2025
Stężenie średnioroczne PM ₁₀ (µg/m ³) poziom dopuszczalny stężenia średniorocznego -40 (µg/m ³)	32	28	23	25	24
Częstość przekraczania poziomu dopuszczalnego PM ₁₀ (dni) dopuszczalna częstość przekraczania dobowego poziomu dopuszczalnego 50 µg/m ³ w roku: 35 dni	57	39	17	23	25
Przekroczenia progu alarmowego PM ₁₀ (dni) próg alarmowy 150 µg/m ³ dla 24-godzinnego okresu uśredniania wyników	0	0	0	1	0
Stężenie średnioroczne PM _{2,5} (µg/m ³) poziom dopuszczalny stężenia średniorocznego PM _{2,5} : 20 (µg/m ³)	24 ¹	18 ¹	15	17	15
Stężenie średnioroczne NO ₂ (µg/m ³) poziom dopuszczalny stężenia średniorocznego NO ₂ -40 (µg/m ³)	29	29	24	25	24
Stężenie średnioroczne Benzo(α)pirenu (µg/m ³) poziom docelowy Benzo(α)pirenu – 1ng/m ³	0,004	0,0018	0,0013	0,0010	0,001

¹ pomiar dla stacji os. Piastów

Źródło: Główny Inspektorat Ochrony Środowiska

W roku 2025 podobnie jak w poprzednim, na wszystkich stacjach monitoringowych stężenia średnioroczne dla pyłu zawieszonego PM₁₀ zanotowały wartości zgodne z normą, tj. poniżej 40 µg/m³. Na przestrzeni kilku ostatnich lat obniżeniu uległa także liczba dni ze stężeniami

średniodobowymi (dopuszczalna liczba dni przekroczeń to 35 dni w roku). Przykładowo na stacji tła miejskiego przy ul. Bujaka liczba takich dni w latach w roku 2016 wynosiła 78, w roku 2020 – 47, a w roku 2025 – 25 dni.

Zmiany stężeń średniorocznych pyłów o średnicy 2,5 µm również mają tendencję spadkową. W 2025 roku osiągnęły na stacji tła miejskiego wartość 15 µg/m³ przy obowiązującej krajowej normie 20 µg/m³.

Stężenia Benzo(α)pirenu, dla których krajowa średnioroczna norma to: 0,001 µg/m³, w 2016 roku kształtowały się na poziomie 0,005 µg/m³, następnie ulegały sukcesywnemu obniżeniu osiągając w 2025 roku wartość 0,001 µg/m³.

Na odnotowywaną tendencję spadkową stężeń substancji na stacjach pomiarowych kluczowy wpływ miała kompleksowa wymiana źródeł ciepła w gospodarstwach domowych (Program Ograniczania Niskiej Emisji lata 2012-2019), a następnie konsekwentnie prowadzone kontrole przestrzegania uchwały antysmogowej. Krakowska uchwała antysmogowa odniosła sukces, jednak dziś wyzwaniem dla Miasta jest emisja napływowa oraz emisje komunikacyjne.

Uciążliwość odorowa

Na terenie południowo-wschodniej części Krakowa, tj. m.in. rejon Płaszowa i Rybitw, zlokalizowane są zakłady (zakłady przetwarzające i kompostujące odpady, oczyszczalnia ścieków, zakłady garbarskie), których charakter działalności często stwarza sytuacje lub warunki, w których uciążliwe zapachy mogą być wydzielane i rozprzestrzeniane.

Podmioty te działają na podstawie pozwoleń, norm i przepisów, które obowiązywały niejednokrotnie na długo przed tym, zanim zostały wybudowane sąsiednie osiedla. Zakłady posiadają decyzje zezwalające na prowadzenie działalności dotyczącej gospodarki odpadami wydane przez Marszałka Województwa Małopolskiego, który jest również właściwy do kontroli przestrzegania i stosowania przepisów o ochronie środowiska. Jednocześnie należy zaznaczyć, że Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie, w ramach ustawowych działań, prowadzi systematyczne kontrole oraz inne czynności wobec tych zakładów sprawdzające czy prowadzona przez nich działalność jest zgodna z przepisami prawa. Ponadto aktualnie problem uciążliwości zapachowej nie jest w Polsce normowany odpowiednimi przepisami z zakresu ochrony środowiska. Emisje zapachowe nie są zdefiniowane liczbowo, a ich ocena ma charakter indywidualny i subiektywny.

W kwietniu 2025 roku Wodociągi Miasta Krakowa SA podpisały umowę na projekt „Gospodarka wodno-ściekowa w Krakowie – Etap VII”. **Projekt, realizowany dzięki środkom z Unii Europejskiej** w ramach programu **Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FENIKS)**, stanowi znaczący krok w kierunku dalszej modernizacji rozbudowy infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej. W ramach projektu duży nacisk jest położony na hermetyzację i dezodoryzację obiektów, która jest istotna szczególnie dla mieszkańców dzielnic Podgórze oraz Bieżanów-Prokocim.

Ochrona przed polami elektromagnetycznymi (PEM)

Ochrona przed polami elektromagnetycznymi (PEM) obejmuje działania Miasta związane z nadzorem nad instalacjami wytwarzającymi pola elektromagnetyczne.

Na terenie Gminy Miejskiej Kraków funkcjonuje ok. 850 instalacji wytwarzających pola elektromagnetyczne, zgłoszonych Prezydentowi Miasta Krakowa, w szczególności stacji

bazowych telefonii komórkowej oraz innych instalacji radiokomunikacyjnych. Dodatkowo występują linie elektroenergetyczne oraz stacje transformatorowe (ok. 70 zgłoszonych instalacji).

W ostatnich latach obserwowany jest stopniowy wzrost liczby instalacji radiokomunikacyjnych - rocznie liczba nowych zgłoszeń przewyższa liczbę instalacji kończących eksploatację średnio o ok. 20. Sytuacja ta wynika z rozwoju infrastruktury telekomunikacyjnej oraz zwiększonego zapotrzebowania na usługi transmisji danych.

W 2025 roku wpłynęło:

- 27 zgłoszeń nowych instalacji,
- 273 informacje o zmianach danych w instalacjach już istniejących.

Poziomy pól elektromagnetycznych w środowisku weryfikowane są zgodnie z obowiązującymi przepisami, na podstawie dokumentacji przekazywanej przez prowadzących instalacje. Dodatkową formą weryfikacji są indywidualne pomiary wykonywane przy użyciu ekspozymetrów będących na wyposażeniu Wydziału Środowiska, Klimatu i Powietrza UMK. Liczba nieodpłatnych wypożyczeń w ostatnich latach utrzymuje się na poziomie 15–20 rocznie. W 2025 roku zrealizowano 15 wypożyczeń. Wyniki pomiarów publikowane są w miejskim systemie informacji przestrzennej (MSIP), co zapewnia powszechny dostęp do informacji.

W 2025 roku, pomimo systematycznego wzrostu liczby instalacji radiokomunikacyjnych, nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w ramach prowadzonych pomiarów, co potwierdza skuteczność działań pomiarowych.

Ochrona przed hałasem

Ochrona przed hałasem obejmuje działania Miasta mające na celu ograniczenie emisji hałasu do środowiska oraz podejmowanie działań służących dotrzymaniu lub przywracaniu standardów jakości akustycznej. Kluczowym narzędziem diagnostycznym jest Strategiczna mapa hałasu Miasta Krakowa, sporządzana co 5 lat, która pozwala na identyfikację obszarów z przekroczonymi poziomami dopuszczalnymi.

Realizacja usług w zakresie ochrony przed hałasem opiera się na:

- monitorowaniu wpływu hałasu (strategiczne mapy hałasu),
- wdrażaniu programów ochrony środowiska przed hałasem oraz innych bieżących działań nieokreślonych w programach (w zakresie hałasu komunikacyjnego),
- prowadzeniu bieżących kontroli związanych z uciążliwościami powodowanymi przez urządzenia, instalacje i zakłady.

Dokument jednoznacznie wskazuje, że największy wpływ na mieszkańców Krakowa w zakresie oddziaływania akustycznego ma w dalszym ciągu hałas drogowy, obejmujący swoim zasięgiem rejon większości arterii komunikacyjnych. Pozostałe grupy źródeł hałasu (kolejowy, tramwajowy, lotniczy, przemysłowy i komunalny) mają charakter lokalny i oddziałują na dużo mniejszą liczbę mieszkańców.

W 2025 roku jednostki miejskie na bieżąco realizowały zadania na rzecz ochrony środowiska przed hałasem, takie jak: wymiana nawierzchni, remonty torowisk, szlifowanie szyn, szlifowanie kół pojazdów szynowych, właściwa organizacja ruchu. Ponadto od lat wymieniane

są środki komunikacji zbiorowej na bardziej przyjazne środowisku (niższa emisja zanieczyszczeń i hałasu). Jednocześnie sukcesywnie wzrasta sieć połączeń autobusowych i tramwajowych oraz długość ścieżek rowerowych. Wprowadzane są również obszary objęte limitem prędkości tzw. strefy „Tempo 30”, strefy ograniczonego ruchu i płatnego parkowania.

W zakresie hałasu pochodzącego z zakładów (instalacji) Urząd Miasta na bieżąco reaguje na zgłoszenia mieszkańców, prowadząc kontrole i badania akustyczne, które w przypadku stwierdzenia przekroczeń skutkują wydawaniem decyzji administracyjnych.

IV.9.2.4. Usługa publiczna O-4 Ochrona wód

Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, będące kluczową instytucją odpowiedzialną za gospodarkę wodną w kraju, pełni nadrzędną rolę w zakresie utrzymania wód, zarządzania ryzykiem powodziowym oraz podejmowania działań zapobiegających skutkom suszy.

Stan jakościowy wód powierzchniowych – zarówno w skali ogólnokrajowej, jak i na obszarze Krakowa – wciąż budzi poważne zastrzeżenia. Dane pozyskane w ramach monitoringu realizowanego przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska wskazują, że przeważająca część jednolitych części wód powierzchniowych nie spełnia kryteriów dobrego stanu ekologicznego ani chemicznego, co oznacza nieosiągnięcie celów środowiskowych określonych w Ramowej Dyrektywie Wodnej. Wśród kluczowych czynników wpływających na tę sytuację wymienić należy m.in. odprowadzanie niewystarczająco oczyszczonych ścieków komunalnych i przemysłowych oraz deficyty w zakresie infrastruktury wodno-kanalizacyjnej.

W odpowiedzi na te wyzwania podejmowane są działania mające istotne znaczenie dla poprawy stanu wód. W ramach przysługujących kompetencji przyjmowane są zgłoszenia eksploatacji przydomowych oczyszczalni ścieków. Instalacje te, stanowią efektywne rozwiązanie alternatywne wobec zbiorczych systemów kanalizacyjnych – zwłaszcza na obszarach charakteryzujących się zabudową rozproszoną – ograniczając tym samym niekontrolowany zrzut ścieków do środowiska naturalnego.

Równolegle prowadzone są prace modernizacyjne oraz rozbudowa gminnych oczyszczalni ścieków, co ma fundamentalne znaczenie dla zwiększenia skuteczności procesów oczyszczania. Realizowane inwestycje przekładają się wprost na zmniejszenie ilości zanieczyszczeń trafiających do wód powierzchniowych.

Ponadto, w ramach korzystania z wód podejmowana jest corocznie uchwała określająca wykaz kąpielisk funkcjonujących na terenie gminy. Formalne wyznaczenie kąpielisk pociąga za sobą konieczność prowadzenia systematycznego monitoringu jakości wody, co z jednej strony gwarantuje ochronę zdrowia użytkowników, a z drugiej – wpisuje się w kompleksowy system nadzoru nad stanem wód powierzchniowych. W 2025 roku na terenie Krakowa funkcjonowały następujące kąpieliska:

- na zbiorniku Bagry Wielkie „Plaża Bagry”,
- na zbiorniku Bagry Wielkie „Plaża Bagry Wschód”,
- na zbiorniku Zakrzówek „Zakrzówek”,
- na zbiorniku nr 1 Przylasek Rusiecki.

Nadzór nad jakością wody w kąpieliskach sprawuje Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Krakowie. Przedstawione wyniki badań wody w kąpieliskach oraz poczynione w oparciu o nie ustalenia bieżącej oceny jakości wody wskazały, że spełnione były wymagania, jakim powinna odpowiadać woda w kąpieliskach. W 2025 roku nie odnotowano incydentów związanych z zanieczyszczeniem wód, które byłyby przyczyną czasowego zamknięcia kąpielisk.

Mając na uwadze malejące zasoby wodne, a także potrzebę adaptacji do skutków zmian klimatu, od 2014 roku udzielane są dotacje na zadania służące ochronie zasobów wodnych. Beneficjenci mogą wykorzystywać zgromadzone wody opadowe m.in. do podlewania trawnika, ogrodu, a także do celów gospodarczo-bytowych. W 2025 roku rozliczono 64 wnioski o dotację na kwotę 833 389,82 zł. W ramach dotacji zrealizowano łącznie 109 systemów do gromadzenia i wykorzystania wód opadowych (zbiorniki podziemne i naziemne, systemy bioretencji, systemy drenażu, systemy do nawadniania terenów zielonych, zielone dachy).

IV.9.2.5. Usługa publiczna O-5 Ochrona powierzchni ziemi

Zapobieganie ruchom masowym ziemi i ich skutkom w ramach ochrony powierzchni ziemi, realizowane jest między innymi poprzez identyfikację osuwisk oraz terenów zagrożonych ruchami masowymi w granicach miasta Krakowa oraz objęcie ich miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, celem wyłączenia z dalszej zabudowy, ewentualnie określenia możliwych sposobów ich zagospodarowania.

W 2025 roku dokonano, metodą wizji w terenie, łącznie 125 obserwacji obszarów osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi, zinwentaryzowanych wcześniej w ramach „Rejestru terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których te ruchy występują”, prowadzonego przez Prezydenta Miasta Krakowa. W wyniku przeprowadzonych wizji sporządzono 9 protokołów obserwacji (w związku z rozwojem zjawisk osuwiskowych), które zostały wprowadzone do Systemu Ochrony Przeciwośuwiskowej (SOPO), prowadzonego przez Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy (Centrum Geozagrożeń).

Chcąc zapewnić właściwą ochronę tych terenów, pożądane jest, aby stosunek liczby osuwisk (w tym terenów zagrożonych ruchami masowymi) wyłączonych z zabudowy, tj. uwzględnionych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz objętych uchwałami Rady Miasta Krakowa do liczby wszystkich zidentyfikowanych osuwisk (w tym terenów zagrożonych ruchami masowymi) na terenie Krakowa dążył do 100%.

W 2025 roku uwzględniono zidentyfikowane osuwiska w kolejnych 9 miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Tabela IV.9.5. Osuwiska wyłączone z zabudowy poprzez objęcie mpzp

Wskaźnik	2021	2022	2023	2024	2025
Odsetek osuwisk wyłączonych spod zabudowy poprzez objęcie ich mpzp (W10_O)	76,6%	79,9%	84,1%	84,5%	89,6%

Źródło: System STRADOM

Zmiana wartości wskaźnika związana jest z tempem uchwalania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na obszarach, na których udokumentowano osuwiska (w tym tereny zagrożone ruchami masowymi) oraz uzależniona jest od aktualizacji Rejestru.

IV.9.2.6. Usługa publiczna O-6 Opieka i ochrona zwierząt

W ramach Usługi realizowane są zadania, które polegają na zapobieganiu bezdomności zwierząt na terenie Gminy Miejskiej Kraków, ograniczaniu populacji zwierząt bezdomnych i zapewnieniu im opieki.

Tabela IV.9.6. Opieka nad zwierzętami, przeciwdziałanie bezdomności zwierząt

	2021	2022	2023	2024	2025
Liczba bezdomnych zwierząt przyjętych do schroniska na 10 000 mieszkańców (W4_O)	38,00	40,58	41	37,65	37,58
Odsetek zwierząt wydanych ze schroniska (W11_O)	80,33%	83,99%	81,74%	91,91%	95,35%

Źródło: System STRADOM, dane własne UMK

W 2025 roku do Schroniska dla Bezdomnych Zwierząt zostało przyjętych 2 927 zwierząt, a wydano 2 791. W mieście sporadycznie spotyka się bezdomne koty (poza kotami wolno żyjącymi) lub psy, a i te są szybko umieszczane w placówce i objęte opieką.

W 2025 roku Miasto finansowało zabiegi odrobaczania, zwalczania pasożytów zewnętrznych, kastracji i sterylizacji, znakowania, leczenia oraz wykonania wybranych szczepień (przeciwko wściekliznie, białaczce), a także przeprowadzanie testów na białaczkę u wolno żyjących kotów. Finansowano również dokarmianie wolno żyjących kotów w okresie zimowym karmą zakupioną przez Gminę Miejską Kraków i przekazaną społecznym opiekunom kotów wolno żyjących. Wykonywano także zabiegi kastracji, sterylizacji i znakowania kotów domowych oraz znakowania psów posiadających właściciela.

Od kilku lat Wydział Środowiska, Klimatu i Powietrza UMK realizuje umowę na przetrzymywanie ewakuowanych zwierząt gospodarskich z terenu Krakowa w przypadku wystąpienia zdarzeń losowych, kataklizmów, chorób zwierzęcych, powodzi, itp. Budynki w stanie gotowości utrzymywane są na terenie Małopolskich Parków Przemysłowych i umożliwiają szybką ewakuację znacznej liczby zwierząt gospodarskich z zagrożonych terenów.

Należy także wspomnieć, że w 2025 roku pozyskano dwie działki przy ul. Wrzosowej, na których mają powstać budynki Ośrodka Rehabilitacji Dzikich Zwierząt. Więcej na ten temat w rozdziale Planowanie przestrzenne.

Krakowski Ogród Zoologiczny

Na terenie Krakowa działa Krakowski Ogród Zoologiczny, prowadzony przez Fundację „Miejski Park i Ogród Zoologiczny w Krakowie”, na terenie którego zobaczyć można 270 gatunków zwierząt, z czego ponad 100 gatunków stanowią ginące i zagrożone wyginięciem. Przekłada się to łącznie na 1 500 eksponowanych zwiedzającym zwierząt. W roku 2025 Fundacja powiększyła swoją kolekcję o 10 nowych gatunków zwierząt. Działalność ZOO skupia się na:

- hodowli zwierząt ze szczególnym uwzględnieniem gatunków ginących i zagrożonych wyginięciem,
- eksponowaniu zwierząt dla zwiedzających,
- aktywnym uczestnictwie w programach ochrony in-situ (prowadzone w naturze) i związanej z tym reintrodukcji (przywracanie do natury gatunków, które wyginęły na pierwotnych stanowiskach),
- edukacji (prelekcje, lekcje biologii i pogadanki o zwierzętach realizowane w zoo i poza terenem ogrodu),
- propagowaniu idei ochrony gatunkowej zwierząt i roli ogrodów zoologicznych poprzez środki masowego przekazu, plansze i tablice dydaktyczne, wydawnictwa, stronę internetową,
- działalności naukowo-badawczej (nawiązywanie kontaktów i współpraca z placówkami naukowymi, prace naukowe, obserwacje i badania).

Dodatkowo Fundacja Miejski Parki Ogród Zoologiczny w Krakowie zarządza lasami o powierzchni 401,50 ha.

IV.9.2.7. Usługa publiczna O-7 Transformacja klimatyczna i energetyczna

Kontrakt klimatyczny dla Krakowa przyjęty we wrześniu 2024 roku jest dokumentem prezentującym podejście do luki między projektami już zrealizowanymi lub planowanymi, a działaniami niezbędnymi do osiągnięcia neutralności klimatycznej. Kontrakt składa się z trzech części: „Zobowiązania” – opisują ambicje klimatyczne miasta, wskazują cel oraz zawierają deklarację podjęcia działań by go osiągnąć. „Plan działania” – wskazuje obszary interwencji, listę działań oraz sposób ich wdrożenia. „Plan inwestycyjny” – zawiera scenariusze kosztowe, źródła finansowania, bariery i ryzyka związane z realizacją działań. Celem, jaki przyjęto w „Kontrakcie klimatycznym dla Krakowa” jest redukcja emisji gazów cieplarnianych o 80% do roku 2030, w stosunku do roku 2018.

Osiem kluczowych działań na drodze do neutralności klimatycznej:

- dekarbonizacja systemu ciepłowniczego,
- rozwój obywatelskich społeczności energetycznych,
- renowacja gminnych budynków użyteczności publicznej,
- modernizacja oświetlenia dróg i placów,
- budowa metra i rozwój transportu szynowego,
- renowacja budynków mieszkalnych i terenów zabudowy,
- zwiększenie odporności na skutki zmian klimatu,
- włączenie mieszkańców, przedsiębiorców do zarządzania miastem.

W 2025 roku kontynuowano także realizację programu osłonowego skierowanego do mieszkańców o niskich dochodach, którzy dokonali trwałej zmiany systemu ogrzewania, co wiąże się ze zwiększonymi kosztami eksploatacyjnymi, w szczególności w zakresie ogrzewania budynków mieszkalnych. Wsparcie kierowane było do gospodarstw domowych spełniających określone kryteria dochodowe oraz potwierdzających dokonanie trwałej zmiany źródła ciepła na rozwiązanie bardziej ekologiczne i efektywne energetycznie. Świadczenie miało charakter finansowy i było przyznawane w celu częściowej rekompensaty zwiększonych wydatków ponoszonych na ogrzewanie.

W 2025 roku pomocą objęto **200** rodzin. Łączna kwota wypłaconych świadczeń wyniosła **632 608,31 zł**. Realizacja programu przyczyniła się do poprawy bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców oraz wsparła proces transformacji energetycznej na terenie gminy.

IV.9.2.8. Usługa publiczna O- 8 Edukacja i doradztwo ekologiczne

W 2025 roku Miasto Kraków realizowało działania z zakresu edukacji ekologicznej i klimatycznej skierowane do mieszkańców wszystkich grup wiekowych. Celem działań było podnoszenie świadomości klimatycznej i ekologicznej, kształtowanie postaw prośrodowiskowych oraz upowszechnianie wiedzy o ochronie środowiska.

Wydział Środowiska, Klimatu i Powietrza UMK prowadził miejskie wydarzenia edukacyjne, w tym pikniki plenerowe organizowane z okazji Międzynarodowego Dnia Ziemi i Światowego Dnia Ochrony Środowiska, a także działania realizowane w ramach „Centrum Czystego Powietrza”, „9. Wielkiej Lekcji Ekologii” oraz „Europejskiego Tygodnia Mobilności”. Równolegle Zarząd Zieleni Miejskiej zorganizował piknik edukacyjny „Jadalny Kraków”, poświęcony idei lokalności i miejskiego rolnictwa.

Działania edukacyjne realizowano również w placówkach oświatowych. W ramach programów „Super Energia” i „Ekoprzedszkolaki” przeprowadzono 140 warsztatów w krakowskich przedszkolach. Dla uczniów szkół ponadpodstawowych zorganizowano „Krakowski Test Wiedzy o Klimacie” oraz 60 spacerów edukacyjnych połączonych z kampanią informacyjną „Uwaga! Dzikie zwierzęta”.

W 2025 roku kontynuowano projekt „Pakt dla Klimatu”, obejmujący współpracę Miasta z sektorem gospodarczym. W inicjatywie uczestniczyło 20 krakowskich przedsiębiorstw.

Krakowskie Centrum Edukacji Klimatycznej przeprowadziło 281 spotkań edukacyjnych, w których uczestniczyło 4 740 osób. Centrum realizowało m.in. działania dotyczące ograniczania marnotrawstwa żywności, gospodarki obiegu zamkniętego oraz *upcyklingu*.

W ramach projektu LIFE-IP EKOMAŁOPOLSKA zrealizowano m.in. konferencję „Edukacja klimatyczna poza schematami”, konkurs plastyczny „Pocztówka z przyszłości. Kraków 2050”, projekt „Szkolne klimaty” w 10 szkołach oraz kampanie informacyjne dotyczące skutków zmian klimatu. Zorganizowano także 7 spotkań z mieszkańcami poświęconych poprawie efektywności energetycznej budynków.

Centrum Edukacji Ekologicznej Symbioza, działające w ramach Zarządu Zieleni Miejskiej w Krakowie, prowadzi edukację przyrodniczą poprzez ekspozycje i zajęcia terenowe w Lesie Wolskim. W 2025 roku odwiedziło je ponad 18 tys. osób; zrealizowano 12,5 tys. zajęć, w tym warsztaty, spacer i wydarzenia plenerowe. Centrum organizowało także inicjatywy kulturalno-edukacyjne oraz wspierało działania Wydziału Środowiska, Klimatu i Powietrza w zakresie postaw proekologicznych.

W 2025 roku uruchomiono pilotażowy Społeczny Ogród Parcelowy „Pod Gwiazdami”. Na koniec roku na terenie Krakowa funkcjonowało 27 ogrodów społecznych, które pełniły funkcje edukacyjne, integracyjne i środowiskowe. Kontynuowano również projekt „Ogród z klasą” realizowany w szkołach i przedszkolach.

Rysunek IV.9.2. Edukacja ekologiczna mieszkańców w Krakowie

Źródło: dane własne UMK

IV.9.3. Inwestycje zrealizowane w 2025 roku

Poza wymienionymi w treści niniejszego Raportu inwestycjami, dodatkowo zrealizowano:

- wypłacono dofinansowania w ramach Programu Priorytetowego „Ciepłe mieszkanie”,
- wypłacono dofinansowanie w ramach programu termomodernizacji budynków jednorodzinnych dla Miasta Krakowa,
- modernizację boiska przy ul. Heila,
- modernizację placu zabaw na os. Teatralnym i przy ul. Dziewiarzy,
- zagospodarowanie terenu w parku Białucha,
- modernizację ścieżki przyrodniczej na terenie Łąk Nowohuckich,
- wykonano 26 zadań obejmujących budowę, przebudowę, remont ciągów pieszych,
- zagospodarowanie terenu przy ul. Pielęgniarek,
- wybudowano skatepark przy ul. Prądnickiej i Zbożowej oraz wyremontowano Vert Rampę na ul. Lipskiej,
- utworzono psi wybieg przy al. Kijowskiej i w Parku Kultury oraz doposażono psi wybieg w Parku Rząka,
- modernizację ogródka jordanowskiego przy ul. Pużaka,
- rozpoczęto budowę placu zabaw przy ul. Piłkarskiej w części uzdrowskiej Swoszowice oraz rozbudowę Skateparku przy ul. Kąpielowej.

IV.9.4. Programy i instrumenty zarządzania strategicznego

Powiatowy program zwiększenia lesistości miasta Krakowa na lata 2018-2040

W dniu 4 grudnia 2019 roku Rada Miasta Krakowa przyjęła **Powiatowy program zwiększenia lesistości miasta Krakowa na lata 2018-2040**.

Cel ogólny, zakres i cele szczegółowe Programu określa **Deklaracja wyniku**, która została sformułowana jako:

Polepszenie równowagi ekologicznej środowiska w obszarze miasta oraz kształtowanie klimatu

poprzez:

- przeznaczenie nowych terenów pod uprawy leśne, w tym wykup gruntów, zmiana klasyfikacji gruntów już zadrzewionych,
- wykonanie zalesienia,
- pielęgnację upraw leśnych i zabezpieczenie ich przed zwierzyną,

tak, aby osiągnąć poniższe cele szczegółowe:

Tabela IV.9.7. Wskaźniki służące do oceny stopnia realizacji celów szczegółowych Powiatowego programu zwiększenia lesistości miasta Krakowa na lata 2018-2040

Cel szczegółowy	Wskaźnik	Wartość docelowa w 2040 r.	2023	2024	2025
Zapewnić zwiększenie lesistości miasta Krakowa, aby do roku 2040 osiągnąć poziom lesistości nie mniejszy niż 8% jej powierzchni miasta	Udział lasów w powierzchni miasta ogółem W26_O	8%	4,87%	5,10%	5,12%

Źródło: System STRADOM, dane własne UMK

W roku 2025 poniesiono wydatki w kwocie ponad 3,1 mln zł na utrzymanie i nadzór nad lasami. Koszt prac związanych z realizacją PPZL wyniósł około 1,1 mln zł. W 2025 roku w ramach realizacji programu wykonano ponad 39,5 tys. nasadzeń na terenach leśnych. W wyniku prowadzonych przez ZZM w 2025 roku działań powierzchnia lasów w Krakowie wzrosła do 1 672,12 ha. Aktualnie Zarząd Zielni Miejskiej w Krakowie gospodaruje na 699,91 ha lasów komunalnych i 94,67 ha lasów Skarbu Państwa.

Program rozwoju odnawialnych źródeł energii na obszarze Gminy Miejskiej Kraków PS/O1/2019

Działaniem realizowanym w celu poprawy jakości powietrza i transformacji energetycznej Miasta jest Program rozwoju odnawialnych źródeł energii na obszarze Gminy Miejskiej Kraków przyjęty uchwałą nr XXXVI//915/20 Rady Miasta Krakowa z dnia 26 lutego 2020 r. (z późn. zm.).

Cel ogólny, zakres i cele szczegółowe Programu określa **Deklaracja wyniku**, która została sformułowana jako:

Poprawa jakości środowiska
poprzez:

udzielanie dotacji celowych na realizację zadań z zakresu ochrony środowiska, obejmujących:

- zakup i montaż powietrznych pomp ciepła służących do ogrzewania budynków mieszkalnych lub lokali mieszkalnych i/lub do przygotowywania ciepłej wody użytkowej w budynkach mieszkalnych lub w lokalach mieszkalnych,
- zakup i montaż gruntowych pomp ciepła służących do ogrzewania budynków mieszkalnych lub lokali mieszkalnych i/lub do przygotowywania ciepłej wody użytkowej,
- zakup i montaż kolektorów słonecznych do podgrzewania ciepłej wody użytkowej i/lub wspomagania centralnego ogrzewania,
- zakup i montaż instalacji fotowoltaicznych,

tak, aby osiągnąć poniższe cele szczegółowe:

Tabela IV.9.8. Wskaźniki służące do oceny stopnia realizacji celów szczegółowych Programu rozwoju odnawialnych źródeł energii na obszarze Gminy Miejskiej Kraków

Cele szczegółowe:	Wskaźnik	Wartość docelowa	2023	2024	2025
Zwiększyć moc instalacji fotowoltaicznych zamontowanych na obszarze Gminy Miejskiej Kraków	Moc zamontowanych instalacji fotowoltaicznych w ramach dotacji z Gminy Miejskiej Kraków [kW] W29_O	330-3 600	652,58	646,03	701,71
Zwiększyć liczbę instalacji fotowoltaicznych zamontowanych na obszarze Gminy Miejskiej Kraków	Liczba zamontowanych instalacji fotowoltaicznych w ramach dotacji z Gminy Miejskiej Kraków [szt.] W30_O	50-570	113	98	104

Zwiększyć liczbę instalacji pomp ciepła zamontowanych na obszarze Gminy Miejskiej Kraków	Liczba zamontowanych instalacji pomp ciepła w ramach dotacji z Gminy Miejskiej Kraków [szt.] W31_O	10-110	38	35	57
Zwiększyć moc instalacji pomp ciepła zamontowanych na obszarze Gminy Miejskiej Kraków	Moc zamontowanych instalacji pomp ciepła w ramach dotacji z Gminy Miejskiej Kraków [kW] W32_O	110-1 150	380	373	42 478
Zwiększyć liczbę instalacji solarnych zamontowanych na obszarze Gminy Miejskiej Kraków	Liczba zamontowanych instalacji solarnych w ramach dotacji z Gminy Miejskiej Kraków [szt.] W33_O	2-10	7	9	21
Zwiększyć moc instalacji solarnych zamontowanych na obszarze Gminy Miejskiej Kraków	Moc zamontowanych instalacji solarnych w ramach dotacji z Gminy Miejskiej Kraków [kW] W34_O	7-40	39,905	37,046	80,494

Źródło: System STRADOM, dane własne UMK

W ramach Programu rozwoju odnawialnych źródeł energii na obszarze Gminy Miejskiej Kraków, dotacje udzielane były na realizację zadań z zakresu ochrony środowiska obejmujących, instalację odnawialnych źródeł energii i urządzeń związanych ze wspomaganie wykorzystania lokalnych źródeł energii odnawialnej oraz wprowadzania bardziej przyjaznych dla środowiska nośników energii, wspomaganie realizacji zadań modernizacyjnych i inwestycyjnych służących ochronie środowiska oraz wspomaganie ekologicznych form transportu, polegających na zakupie i montażu: powietrznych pomp ciepła, gruntowych pomp ciepła, instalacji kolektorów słonecznych i instalacji fotowoltaicznych, a także magazynów energii, systemów zarządzania energią oraz stacji ładowania pojazdów elektrycznych. Dzięki udzielonym dotacjom w 2025 roku **zrealizowano 264 inwestycji**, w ramach których zamontowano: **104 instalacje fotowoltaiczne, 21 instalacji kolektorów słonecznych, 57 pomp ciepła, 120 magazynów energii, 54 systemy zarządzania energią oraz 83 stacji ładowania pojazdów elektrycznych.**

Wydatki poniesione w 2025 roku na realizację Programu wyniosły **4 017 957,65 zł.**

Program termomodernizacji budynków jednorodzinnych dla Miasta Krakowa PS/O4/2017 przyjęty uchwałą Rady Miasta Krakowa nr CII/2657/18 z dnia 23 maja 2018 r. (z późn. zm.).

Cel ogólny, zakres i cele szczegółowe Programu określa **Deklaracja wyniku**, która została sformułowana jako:

Zmniejszenie zapotrzebowania na ciepło grzewcze bez uwzględnienia sprawności systemu grzewczego w budynkach jednorodzinnych

poprzez:

- udzielanie dotacji celowych na realizację zadań z zakresu ochrony środowiska, obejmujących:

- docieplenie ścian zewnętrznych,
- docieplenie dachów, stropodachów, stropów nad ostatnią kondygnacją lub ostatnią ogrzewaną kondygnacją,
- docieplenie stropów nad nieogrzewaną piwnicą lub podłóg na gruncie,
- wymianę okien, drzwi zewnętrznych, bram garażowych,

tak, aby osiągnąć poniższe cele szczegółowe:

Tabela IV.9.9. Wskaźniki służące do oceny stopnia realizacji celów szczegółowych Programu termomodernizacji budynków jednorodzinnych dla Miasta Krakowa

Cel szczegółowy	Wskaźnik	Wartość docelowa	2023	2024	2025
Zwiększyć liczbę budynków jednorodzinnych w których wykonano prace termomodernizacyjne	Liczba budynków jednorodzinnych w których wykonano termomodernizację w ramach dotacji z Gminy Miejskiej Kraków W24_O	40-120	0	4	36
Zapewnić jak największe zmniejszenie zapotrzebowania na ciepło grzewcze bez uwzględnienia sprawności systemu grzewczego w budynkach jednorodzinnych	Zmniejszenie zapotrzebowania na ciepło grzewcze bez uwzględnienia sprawności systemu grzewczego w budynkach jednorodzinnych, w których wykonano termomodernizację w ramach dotacji z GMK (w MWh/rok) W25_O	600-1 950	0	68,330	520,46

Źródło: System STRADOM, dane własne UMK

Kontynuacja Programu termomodernizacji budynków jednorodzinnych realizowanego przez Miasto umożliwiła przeprowadzenie prac w kolejnych 36 budynkach jednorodzinnych.

W latach 2018–2025, w ramach Programu, wykonano prace termomodernizacyjne łącznie w 490 budynkach jednorodzinnych. Łączna kwota dofinansowania udzielonego przez Miasto przekroczyła 17,5 mln zł.

Realizacja Programu przyczynia się do poprawy efektywności energetycznej budynków, ograniczenia emisji zanieczyszczeń oraz zmniejszenia kosztów ogrzewania ponoszonych przez mieszkańców.

Wydatki poniesione w 2025 roku na realizację Programu wyniosły **877 108,09 zł**.

Portfel Projektów „Zeroemisyjny Kraków” (PP/U1/2021)

Portfel Projektów „Zeroemisyjny Kraków” (PP/U1/2021) został przyjęty zarządzeniem nr 1665/2021 Prezydenta Miasta Krakowa z dnia 21 czerwca 2021 r. w sprawie powołania Rady Portfela i Menadżera Portfela do realizacji Portfela Projektów pn.: „Zeroemisyjny Kraków”. Daty obowiązywania: do grudnia 2030 roku.

Cel Portfela Projektów: ograniczanie emisji gazów cieplarnianych, w szczególności dwutlenku węgla oraz zmniejszenie negatywnych skutków zmian klimatu dla gospodarki, mieszkańców oraz środowiska

poprzez:

- działania mitygacyjne, czyli łagodzące oraz działania adaptacyjne, dostosowawcze.

tak, aby osiągnąć poniższe cele szczegółowe:

Tabela IV.9.10. Wskaźniki służące do oceny stopnia realizacji celów szczegółowych PP „Zeroemisyny Kraków”

Cel szczegółowy	Wskaźnik	2023	2024	2025
Zmniejszyć emisję gazów cieplarnianych w gminnych budynkach użyteczności publicznej	Zmiana emisji gazów cieplarnianych w gminnych budynkach użyteczności publicznej w Mg CO ₂ eq/rok; Ilość ton ekwiwalentu CO ₂ W49_U	91 191,36	85 655,19	Brak danych
Zmniejszyć zużycie energii elektrycznej, ciepłej i paliw gazowych w Gminie Miejskiej Kraków	Zużycie energii elektrycznej, ciepłej i paliw gazowych w Gminie Miejskiej Kraków, w MWh/rok ilość megawatogodzin w roku W50_U	8 086 983	7 838 370	8 259 820
Zmniejszyć zapotrzebowanie budynków jednorodzinnych na nieodnawialną energię pierwotną	Zmniejszenie zapotrzebowania budynków jednorodzinnych na nieodnawialną energię pierwotną (MWh) W25_O	24,45	105	520
Zwiększyć udział transportu zbiorowego w podziale zadań przewozowych	Udział transportu zbiorowego w podziale zadań przewozowych W2_T	Brak danych	42,4%	Brak danych
Zwiększyć uzyskany poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych.	Uzyskany poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych W52_U	42%	53%	57%

Źródło: System STRADOM, dane własne UMK

Działania realizowane w ramach Dziedziny powiązane są także z następującymi dokumentami programowymi o charakterze polityk lub programów, przyjętymi uchwałami Rady Miasta Krakowa lub Sejmiku Województwa Małopolskiego:

- Krakowska mikroretencja wód opadowych i roztopowych (uchwała nr CVIII/2934/23 Rady Miasta Krakowa z 5 kwietnia 2023 r. w sprawie zasad udzielania i rozliczania dotacji celowej na zadania służące ochronie zasobów wodnych w ramach krakowskiej mikroretencji wód opadowych i roztopowych (z późn. zm.),
- Plan Adaptacji Miasta Krakowa do zmian klimatu do roku 2030. (uchwała nr XXXVI/933/20 Rady Miasta Krakowa z 26 lutego 2020 r. wraz z uchwałą zmieniającą,
- Planu działań na rzecz Zrównoważonej Energii i Klimatu (SECAP) dla Gminy Miejskiej Kraków przyjęty uchwałą nr XLI/845/25 Rady Miasta Krakowa z dnia 19 listopada 2025 r. – polityka,
- Program ochrony środowiska Miasta Krakowa na lata 2020 – 2030 przyjętego uchwałą nr LXXII/2044/21 Rady Miasta Krakowa z 17 listopada 2021 r. – polityka,
- Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa małopolskiego przyjęty uchwałą nr IV/24/24 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 1 lipca 2024 r.,

- Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na rok 2025 przyjęty uchwałą nr XXII/515/25 Rady Miasta Krakowa z 26 marca 2025 r.,
- Program Priorytetowy Ciepłe Mieszkanie na obszarze Gminy Miejskiej Kraków (uchwała nr V/87/24 Rady Miasta Krakowa z dnia 19 czerwca 2024 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu udzielania dotacji celowych w ramach Programu Priorytetowego Ciepłe Mieszkanie na obszarze Gminy Miejskiej Kraków),
- Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Krakowa (uchwała nr CX/1666/14 Rady Miasta Krakowa z 25 czerwca 2014 r. w sprawie przyjęcia Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Krakowa do 2032 r. zmieniona uchwałą nr XXI/342/15 Rady Miasta Krakowa z 8 lipca 2015 r. oraz uchwałą nr VIII/143/24 Rady Miasta Krakowa z 28 sierpnia 2024 r.),
- Program współpracy miasta Krakowa z Rodzinnymi Ogrodami Działkowymi (uchwała nr XXXI/629/25 Rady Miasta Krakowa z 12 czerwca 2025 r. oraz uchwała nr LVIII/1710/21 Rady Miasta Krakowa z 26 maja 2021 r. zmieniające uchwałę nr VI/107/19 w sprawie przyjęcia regulaminu udzielania dotacji celowej ze środków budżetu Miasta Krakowa na realizację zadań ujętych w Programie wspierania Rodzinnych Ogrodów Działkowych funkcjonujących na obszarze Gminy Miejskiej Kraków, przyjętego uchwałą nr LII/976/16 Rady Miasta Krakowa z 14 września 2016 r.),
- Program Ochrony Powietrza uchwalony przez Sejmik Województwa Małopolskiego w dniu 20 listopada 2023 roku.

IV.9.5. Finanse

Tabela IV.9.11. Wydatki w Dziedzinie Ochrona i kształtowanie środowiska zrealizowane w 2025 roku według rodzajów wydatków

Rodzaj wydatków	Wydatki (w zł)	Wydatki (w %)
Ogółem	284 455 112	100
Wydatki inwestycyjne	88 938 713	31,3
Wydatki bieżące	195 516 399	68,7

Źródło: System STRADOM oraz Sprawozdanie z wykonania Budżetu Miasta Krakowa za 2025 rok

Tabela IV.9.12. Wydatki w Dziedzinie Ochrona i kształtowanie środowiska zrealizowane w 2025 roku w podziale na Usługi

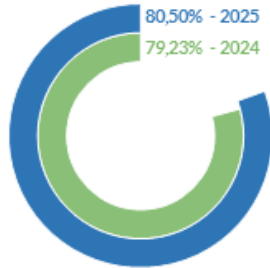
Usługa publiczna	Wydatki (w zł)	Wydatki (w %)
Ogółem	284 455 112	100
Utrzymanie i kształtowanie terenów zieleni (O-1)	103 017 865	36,2
Ochrona przyrody (O-2)	326 986	0,1
Ograniczanie zanieczyszczeń powietrza (O-3)	1 041 455	0,4
Ochrona wód (O-4)	1 581 439	0,5
Ochrona powierzchni ziemi (O-5)	317 837	0,1
Opieka i ochrona zwierząt (O-6)	31 557 241	11,1
Transformacja klimatyczna i energetyczna (O-7)	646 623	0,2
Edukacja i doradztwo ekologiczne (O-8)	2 689 913	1,0
Wydatki niezwiązane bezpośrednio z realizacją usług	143 275 753	50,4

Źródło: System STRADOM oraz Sprawozdanie z wykonania Budżetu Miasta Krakowa za 2025 rok

Planowanie przestrzenne

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

ODSETEK POWIERZCHNI KRAKOWA POKRYTY MPZP

POWIERZCHNIA MIASTA OBJĘTA MIEJSCOWYMI PLANAMI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

26 304,6 ha	PLANY OBOWIAZUJĄCE
6 605,3 ha	PLANY PROCEDOWANE
841,3 ha	PLANY UCHWALONE W 2025 ROKU

Zweryfikowane w tym przyjęte do PZGiK operaty

2025	14 731
2024	14 321

Zrealizowane zgłoszenia pracy geodezyjnej

2025	10 698
2024	10 705

Nabywanie nieruchomości

POWIERZCHNIA NIERUCHOMOŚCI NABYTYCH POD ZIELEŃ

26,82 ha ROK 2025
7,39 ha ROK 2024

POWIERZCHNIA NIERUCHOMOŚCI NABYTYCH

54,76 ha ROK 2025
21,98 ha ROK 2024

WYDATKI W DZIEDZINIE PLANOWANIE PRZESTRZENNE ZREALIZOWANE W 2025 ROKU

Wydatki na Działalność

Wydatki Budżetu Miasta Krakowa na Działalność
Planowanie przestrzenne i architektura: **1,87%**

Rodzaj wydatków	Wydatki (zł)	Wydatki (%)
Ogółem	198 516 555	100
Wydatki inwestycyjne	112 087 305	56,5
Wydatki bieżące	84 129 250	42,4
Dokapitalizowanie spółek miejskich	2 300 000	1,1

IV.10.1. Wprowadzenie do Dziedziny Planowanie przestrzenne

Dziedzina Planowanie przestrzenne łączy w sobie zagadnienia i działania mające strategiczne znaczenie dla realizacji polityki przestrzennej prowadzonej przez Miasto, z uwzględnieniem działań związanych z zarządzaniem zasobem geodezyjnym oraz gospodarowaniem nieruchomościami w celu zapewnienia dochodów i terenów pod inwestycje.

Wydziałami Urzędu Miasta Krakowa realizującymi Usługi publiczne w Dziedzinie są: Wydział Planowania Przestrzennego UMK, Biuro Architekta Miasta UMK, Wydział Architektury i Urbanistyki UMK, Wydział Geodezji UMK oraz Wydział Skarbu Miasta UMK.

IV.10.2. Charakterystyka Usług publicznych

Rok 2025 upłynął pod znakiem wdrażania działań wynikających z reformy systemu planowania przestrzennego w Polsce z 2023 roku. Prowadzone prace planistyczne koncentrowały się na sporządzaniu poszczególnych elementów, w wyniku których wypracowany zostanie projekt planu ogólnego gminy, jak i projekt modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej na potrzeby projektu strategii rozwoju gminy. Działania związane ze sporządzeniem obu dokumentów strategicznych (sporządzanych w oparciu o uchwałę nr CXXVI/3470/24 Rady Miasta Krakowa z dnia 17 stycznia 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego miasta Krakowa oraz uchwała nr XXXIII/672/25 z dnia 2 lipca 2025 r. w sprawie przystąpienia do opracowania dokumentu „Strategia Rozwoju Krakowa. Tu chcę żyć. Kraków 2030.2050.” oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu tego dokumentu, w tym trybu konsultacji) zostały w minionym roku ostatecznie skoordynowane i są prowadzone w oparciu o znowelizowane przepisy prawa.

Istotnym wydarzeniem w 2025 roku, mającym odegrać kluczową rolę w procesie przemian przestrzennych i funkcjonalnych, było wdrożenie opracowywania tzw. masterplanów, tj. strategicznych dokumentów planistycznych, które służą opracowaniu kompleksowej koncepcji rozwoju danego obszaru, w ramach której zostaną wyznaczone kierunki przekształceń dalszego rozwoju danego obszaru miasta.

Pierwszy z nich - **Masterplan dla Wesołej** – opracowany został w I połowie roku przez Zespół Realizacyjny pod przewodnictwem Głównego Architekta Miasta. Stanowi on kompleksową koncepcję rozwoju tej części Krakowa. Dokument, ten porządkuje wizję rozwoju Wesołej i stanowi podstawę do dalszych działań inwestycyjnych. Wyznacza kierunki rewitalizacji dawnych terenów szpitalnych i ich przekształcenia w zieloną, kreatywną dzielnicę miasta. Natomiast w II połowie 2025 roku, rozpoczęto opracowywanie koncepcji Masterplanu dla Płaszowa i Rybitw pod nazwą „**Nowoczesna Zielona Dzielnicę – Płaszów, Rybitwy 2050**”. Opracowanie to ma na celu przygotowanie dokumentów kierunkowych stanowiących podstawę do przekształcenia tego obszaru w kierunku realizacji funkcji miastotwórczych. Sporządzana koncepcja stanowić będzie projekt o strategicznym znaczeniu dla rozwoju Krakowa. Płaszów i Rybitwy powinny stać się nowoczesnym centrum mieszkaniowo-usługowym, oferującym dobre miejsca pracy, które odciążą zatłoczone centrum miasta i stanie się wizytówką nowoczesnego Krakowa. Zaproponowana w dokumencie relokacja firm związanych z gospodarowaniem odpadami umożliwi harmonijny rozwój tego obszaru. W planach jest opracowanie kolejnych masterplanów dla kluczowych i wymagających przekształceń obszarów miasta.

W ramach Dziedziny realizowane są trzy Usługi publiczne:

- Kształtowanie przestrzeni publicznej (P-1)
- Zarządzanie zasobem geodezyjnym i kartograficznym (P-2)
- Gospodarowanie nieruchomościami w celu zapewnienia dochodów i terenów pod inwestycje (P-3)

IV.10.2.1. Usługa publiczna P-1 Kształtowanie przestrzeni publicznej

Podstawowymi narzędziami, w oparciu o które realizowana jest polityka przestrzenna Krakowa, są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego – sukcesywnie sporządzane i uchwalane akty prawa miejscowego, określające przeznaczenie terenu i warunki jego zagospodarowania.

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego regulują ład przestrzenny ustalając dla poszczególnych terenów konkretną kategorię przeznaczenia terenu i sposoby jego zagospodarowania. Największe znaczenie w tym procesie mają tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową lub usługową, tereny zieleni oraz tereny komunikacji.

Równocześnie, dla pozostałych obszarów miasta, nieobjętych ustaleniami planów miejscowych, ustalenie sposobu zagospodarowania terenu następuje w drodze decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu (decyzja o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego albo decyzja o warunkach zabudowy).

Tabela IV.10.1. Odsetek powierzchni Krakowa pokrytej miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego

Wskaźnik	2021	2022	2023	2024	2025
Odsetek powierzchni Krakowa pokrytej miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego (W2_P)	71,4%	75,6%	78,0%	79,2%	80,5%

Źródło: System STRADOM

Powierzchnia planów uchwalonych w 2025 roku wyniosła **841,3 ha** (551,1 ha w 2024 roku), co stanowi ok. **2,6%** (1,7% w 2024 roku) powierzchni Krakowa. Ogółem na koniec 2025 roku powierzchnia miasta pokryta **obowiązującymi** planami wynosiła **26 304,6 ha** (25 894,9 ha w 2024 roku), co stanowi ok. **80,5%** (79,2% w 2024 roku) jego powierzchni.

W efekcie prowadzonych prac planistycznych, w 2025 roku zakończono 9 postępowań planistycznych (14 w 2024 roku).

W 2025 roku podjęto prace nad 18 nowymi planami miejscowymi (w tym 3 zmianami planów miejscowych) obejmującymi łącznie 190,1 ha, w tym dla 80,4 ha nieobjętych wcześniej ustaleniami planów miejscowych.

Ponadto Rada Miasta Krakowa wyraziła aprobatę (w formie uchwał zezwalających na przystąpienie do sporządzania) dla 10 wniosków o zintegrowane plany inwestycyjne, co rozpoczęło etap negocjacji władz miasta z inwestorami w ramach 8 nowych procedur planistycznych. W wyniku wypracowanych porozumień, dla dwóch projektów zainicjowany został kolejny etap procedury sporządzania ZPI, związany z konsultacjami społecznymi.

Tabela IV.10.2. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego w 2025 roku

	Liczba planów	Powierzchnia (w ha)	Udział w powierzchni miasta (w %)
Plany obowiązujące, w tym	277	26 304,6	80,5
plany uchwalone w 2025 roku	9	841,3	2,6
Plany procedowane	79	6 605,3	20,2
Plany oczekujące na wejście w życie	0	0	0

Źródło: dane własne UMK

Tabela IV.10.3. Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego uchwalone w 2025 roku

	Obszar (Nazwa planu miejscowego lub zmiany planu)	Powierzchnia (w ha)
1.	Lea	79,9
2.	Grzegórzki - Centrum	111,0
3.	Kantorowice	100,7
4.	Nowy Świat	42,8
5.	Soboniewice II	177,0
6.	Ulica Niebieska – Cmentarz	24,1
7.	Rejon ulicy Inicjatywy Lokalnej	1,5
8.	Barycz II	243,8
9.	Olsza – Osiedle Oficerskie	60,5

Źródło: dane własne UMK

Kształtowanie przestrzeni miejskiej opiera się na zachowaniu właściwych proporcji między funkcją mieszkaniowo-usługową, terenami zieleni oraz układem komunikacyjnym. Zrównoważony rozwój ośrodków miejskich wymaga korelacji procesów inwestycyjnych z rozbudową infrastruktury drogowej i rekreacyjnej. Przyjęty model zarządzania przestrzenią umożliwia efektywną realizację celów rozwojowych przy jednoczesnym zabezpieczeniu integralności obszarów o wysokich walorach przyrodniczych i kulturowych.

W celu zobrazowania rozwoju usługi P-1 Kształtowanie przestrzeni publicznej w ramach dziedziny „Planowanie przestrzenne” przyjęto następujące wskaźniki strategiczne:

- procentowy udział powierzchni przeznaczonej w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego pod **zabudowę mieszkaniową** (W3_P). Na koniec 2025 roku wynosił on **22,3%**, co przekłada się na **7 301,4 ha** powierzchni miasta wskazanej w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego pod budownictwo mieszkaniowe, realizowane jako budynki mieszkalne jednorodzinne albo wielorodzinne (w 2024 roku: 21,8%, tj. 7 112,3 ha),
- procentowy udział powierzchni przeznaczonej w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego pod **zabudowę usługową** (W23_P). Na koniec 2025 roku wynosił on **8,9%**, co przekłada się na **2 918,9 ha** powierzchni miasta wskazanej w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego pod usługi, w

tym tereny, na których mogą powstać budynki usługowe (w 2024 roku: 8,6%, tj. 2 805,3 ha),

- procentowy udział powierzchni przeznaczonej w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego pod **komunikację** (W5_P). Na koniec 2025 roku wynosił on **10,4%**, co przekłada się na **3 410,3 ha** powierzchni miasta wskazanej w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego m.in. pod drogi, linie transportu szynowego, ścieżki rowerowe czy dojścia piesze (w 2024 roku: 10,2%, tj. 3 319,0 ha),
- procentowy udział powierzchni przeznaczonej w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego na **zieleń i wody** (W4_P) – czyli „infrastrukturę zieloną i błękitną”. Na koniec 2025 roku wynosił on **19,9%**, co przekłada się na **6 508,5 ha** powierzchni miasta wskazanej w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego pod zieleni i wody (w 2024 roku: 20,0%, tj. 6 529,3 ha).

Tabela IV.10.4. Wskaźniki charakteryzujące Usługę publiczną P-1 Kształtowanie przestrzeni publicznej w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego

Wskaźnik	2021	2022	2023	2024	2025
Udział powierzchni gminy przeznaczonej na zabudowę mieszkaniową (W3_P)	18,9%	20,5%	21,2%	21,8%	22,3%
Udział powierzchni gminy przeznaczonej na zieleni i wody (W4_P)	19,6%	20,1%	19,9%	20,0%	19,9%
Udział powierzchni gminy przeznaczonej na komunikację (W5_P)	8,1%	9,1%	9,8%	10,2%	10,4%
Udział powierzchni Krakowa przeznaczonej na zabudowę usługową (W23_P)	7,0%	7,9%	8,3%	8,6%	8,9%

Źródło: System STRADOM, dane własne UMK

Decyzje podejmowane przez Wydział Architektury i Urbanistyki UMK znacząco wpływają na kształtowanie przestrzeni publicznej. Kluczowe z tych decyzji dotyczą warunków zabudowy i zagospodarowania terenu (WZiZT) oraz pozwoleń na budowę (PnB).

Tabela IV.10.5. Decyzje WZiZT i PnB w latach 2021-2025

Rodzaj decyzji	2021	2022	2023	2024	2025
Decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu ogółem	1 910	2 199	1 899	1 030	1 005
w tym: pozytywne decyzje o ustaleniu warunków zabudowy (nie dot. decyzji o przeniesieniu i wygaszeniu)	669	530	477	334	400
Decyzje w przedmiocie udzielania zgody na prowadzenie robót budowlanych ogółem	4 510	2 959	2 697	2 845	3 007
w tym: decyzje pozytywne w przedmiocie zgody na prowadzenie robót budowlanych	3 372	1 829	1 557	1 817	1 953

Źródło: dane własne UMK

Niezależnie od powyżej wskazanych działań, Miasto egzekwowało postanowienia uchwały w sprawie ustalenia „Zasad i warunków sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń”, tzw. uchwały krajobrazowej (uchwała

nr XXXVI/908/20 z 26 lutego 2020 r.). Do Wydziału Architektury i Urbanistyki UMK w 2025 roku wpłynęło 3 477 wniosków o badanie zgodności nośników reklamowych z wymogami uchwały oraz zakończono 3 209 postępowań w tej sprawie. Za niezgodnie z postanowieniami uchwały zainstalowane nośniki reklamowe nałożone zostały kary pieniężne w wysokości 3 565 839,74 zł.

Ponadto Zarząd Dróg Miasta Krakowa, w którego dyspozycji znajdują się pasy drogowe, prowadzi kontrole zarówno w zakresie legalności umieszczania reklam w pasie drogowym, jak również zgodności lokalizacji i gabarytów nośników reklamowych w pasach drogowych z zapisami tzw. uchwały krajobrazowej. W przypadku stwierdzenia reklamy w pasie drogowym, umieszczonej bez zgody zarządcy (ZDMK), wszczynane jest postępowanie administracyjne zmierzające do nałożenia opłaty karnej na podstawie art. 40 ust. 12 ustawy o drogach publicznych. Dodatkowo podczas czynności kontrolnych pasa drogowego badana jest zgodność z zapisami uchwały krajobrazowej. Ujawnienie nieprawidłowości w zakresie przepisów uchwały krajobrazowej jest podstawą do wszczęcia postępowania na podstawie art. 37d ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

W 2025 roku, w ramach czynności kontrolnych pasa drogowego wszczęto (na podstawie art. 37d ustawy) 92 postępowań administracyjnych za zajęcie pasa drogowego w celach reklamowych bez zgody zarządcy oraz wydano 109 decyzji administracyjnych, nakładających opłatę pieniężną za zajęcie pasa drogowego bez zgody zarządcy, na sumę ok. 2,9 ml zł.

IV.10.2.2. Usługa publiczna P-2 Zarządzanie zasobem geodezyjnym i kartograficznym

Usługa ta obejmuje prowadzenie baz danych powiatowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego, w tym ewidencji gruntów i budynków (EGiB), bazy danych obiektów topograficznych (BDOT500), geodezyjnej ewidencji sieci uzbrojenia terenu (GESUT) oraz bazy danych szczegółowej osnowy geodezyjnej (BDSOG). Dodatkowo usługa polega na gromadzeniu oraz udostępnianiu dokumentacji geodezyjno-kartograficznej, a także na regulacji stanów prawnych nieruchomości. Produktami zadań powiązanych z tą Usługą są między innymi:

Zweryfikowane w tym przyjęte do Powiatowego Zasobu Geodezyjnego i Kartograficznego operaty (w szt.):

- **2025: 14 731**
- 2024: 14 321
- 2023: 14 569
- 2022: 14 896
- 2021: 11 162

Zrealizowane zgłoszenia pracy geodezyjnej (w szt.):

- **2025: 10 698**
- 2024: 10 705
- 2023: 10 941
- 2022: 11 317
- 2021: 11 901

IV.10.2.3 Usługa publiczna P-3 Gospodarowanie nieruchomościami w celu zapewnienia dochodów i terenów pod inwestycje

Na obraz i kształtowanie przestrzeni wpływ ma również sposób gospodarowania mieniem przez gminę, tj. zbywanie i nabywanie nieruchomości, zawieranie umów dzierżawy,

przekształcanie użytkowania wieczystego w prawo własności oraz postępowania rewindykacyjne.

Efekty tych działań na poziomie Dziedziny są monitorowane za pomocą mierników: powierzchnia nieruchomości nabytych (M10_P) oraz powierzchnia nieruchomości zbyta w trybie przetargowym (M11_P).

Powierzchnia nieruchomości nabytych w ostatnich latach kształtowała się na poziomie (M10_P):

- 2025: 54,7555 ha
- 2024: 21,9764 ha
- 2023: 16,6537 ha
- 2022: 44,4885 ha
- 2021: 44,4885 ha

Zmienność miernika w poszczególnych latach uwarunkowana jest przede wszystkim wysokością środków finansowych zarezerwowanych w budżecie Miasta Krakowa na dany rok dla realizacji wykupów nieruchomości. Na koniec 2025 roku wielkość tego miernika wynosiła **54,7555 ha** (wartość w roku 2024 wyniosła 21,9764 ha).

Na wartość przedmiotowego miernika wpływ ma także powierzchnia nieruchomości, leżących w liniach rozgraniczających teren inwestycji, dla których wydawane są przez właściwe organy ostateczne decyzje o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowych.

Ponadto jego zmienność uwarunkowana jest powierzchnią nieruchomości przeznaczonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i wydzielonych geodezyjnie pod drogi publiczne na wniosek właściciela lub użytkownika wieczystego. Należy zaznaczyć, iż wartość nie zależy od organu ustalającego odszkodowanie z tytułu przejęcia nieruchomości. W poszczególnych latach na dane mierników wpływa wyłącznie powierzchnia nieruchomości przeznaczonych w planach pod drogi, dla których na wniosek właściciela (użytkownika wieczystego) wydana została ostateczna decyzja zatwierdzająca podział nieruchomości.

W 2025 roku powierzchnia nieruchomości pozyskanych pod zieleń wyniosła **27,18 ha**.

Tabela IV.10.6. Nieruchomości pozyskane pod zieleń w 2025 roku

Lp.	Cel nabycia	Powierzchnia (ha)
1	Park Rieczny Drwinka	1,1221
2	Park Rieczny Dłubnia	0,4381
3	Park Rieczny Sudół Dominikański i Park Reduta	0,9232
4	Teren w rejonie Wzgórza Kaim	0,2410
5	Park Słona Woda	0,4601
6	Powiększenia terenów zielonych	0,1678
7	Park Młynówka Królewska	0,7417
8	z przeznaczeniem pod zagospodarowanie jako część Parku Ogród Płaszów	0,3411
9	Park Woźniców w Czyżynach	0,3757
10	Fort Tonie - nieruchomość pozyskano w drodze darowizny od Skarbu Państwa	19,6847

11	Powiększenie terenu parku przy Fabrycznej – nieruchomość pozyskano w drodze zamiany	0,8310
12	Zakup działek leśnych – Las Wróblowski	0,2569
13	Zakup działek leśnych	1,5954

Dane własne UMK

W listopadzie 2025 roku została zawarta umowa kupna-sprzedaży oraz umowa darowizny, w wyniku której Gmina Miejska Kraków pozyskała 11 nieruchomości zabudowanych i niezabudowanych, położonych przy ul. Żywieckiej Bocznej, o łącznej powierzchni 4,8593 ha pod zagospodarowanie terenu Ośrodka Sportu i Rekreacji „Krakowianka”. Na ten cel wydatkowano kwotę ok. 23,2 mln zł (w 2025 roku 6 mln zł i w 2026 roku 17,2 mln zł). Pozyskany przez Gminę Miejską Kraków teren będzie przeznaczony na utworzenie terenu o funkcji sportowo-rekreacyjnej w Borku Fałęckim. Zgodnie z koncepcją Zarządu Infrastruktury Sportowej w Krakowie na tym terenie miałyby powstać obiekty o funkcji sportowej (m. in. kryta pływalnia, saunarium, sala fitness wraz z siłownią oraz salą do spinningu) i parkingowej, budynek socjalny campingu, place zabaw, boiska wielofunkcyjne, ścieżka sensoryczna, siłownia na wolnym powietrzu a także alejki rekreacyjne.

W grudniu 2025 roku została zawarta umowa kupna-sprzedaży, w wyniku której Gmina Miejska Kraków pozyskała prawo użytkowania wieczystego 2 działek położonych przy ul. Wrzosowej o łącznej powierzchni 2,1099 ha, za kwotę 1 089 780 zł. Na tym terenie mają powstać budynki Ośrodka Rehabilitacji Dzikich Zwierząt wraz z niezbędną infrastrukturą, m.in. wybiegami dla zwierząt, miejscami postojowymi, drogą wewnętrzną, siecią wodociągową, gazową itp.

Miasto nabyło m.in. grunty w rejonie Fortu Tonie, tereny pod Park Woźniców, Park Ogród Płaszów, Park rzeczny Drwinka, Park rzeczny Dłubnia oraz rejonie ul. Fabrycznej.

Powierzchnia nieruchomości zbyta w trybie przetargowym w ostatnich latach kształtowała się następująco (M11_P):

- 2025: 0,67 ha
- 2024: 0,51 ha
- 2023: 0,71 ha
- 2022: 1,19 ha
- 2021: 3,82 ha

Zbycie nieruchomości w drodze przetargu następuje w oparciu o analizę możliwości przygotowania do sprzedaży nieruchomości w zadanej perspektywie czasowej. Realizacja przyjętych w prognozie założeń uwarunkowana jest niżej opisanymi czynnikami:

- możliwością zagospodarowania terenu na potrzeby inwestycyjne realizowane przez podmioty prywatne lub modernizacji bądź rozbudowy zbywanych obiektów budowlanych w kontekście ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, decyzji o warunkach zabudowy (w przypadku braku obowiązującego miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego),
- pozwoleń i wytycznych konserwatorskich, które określają dopuszczalną ingerencję w substancję budynku,
- przyjmowania lokalnych programów wyłączania terenów budowlanych spod zabudowy ze względu na rozszerzanie obszarów zieleni, tworzenie stref rekreacji, zalesianie,

- przeznaczenia nieruchomości na cele publiczne nie wynikające z wieloletnich planów inwestycyjnych lecz na skutek bieżących potrzeb i inicjatyw.

Zgodnie z § 4 pkt 5 uchwały nr XV/99/03 Rady Miasta Krakowa z dnia 7 maja 2003 r. w sprawie zasad gospodarowania nieruchomościami Gminy Miejskiej Kraków (tekst jednolity Dz. Urz. Woj. Małopolskiego z 2017 r. poz. 741, z 2022 r. poz. 7540) wyrażanie zgody na sprzedaż i oddanie w użytkowanie wieczyste w drodze przetargu nieruchomości z wyjątkiem przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne, pod budowę garaży o powierzchni nie większej niż 50 m² oraz realizację urządzeń infrastruktury technicznej, należy do wyłącznej kompetencji Rady Miasta Krakowa. W związku z powyższym przeznaczenie nieruchomości do sprzedaży (z wyjątkami opisanym powyżej) może nastąpić dopiero po wyrażeniu zgody na zbycie przez Radę Miasta Krakowa.

Sprzedaż nieruchomości uzależniona jest ponadto od ewentualnego zgłoszenia roszczeń przez osoby trzecie. W przypadku podważenia tytułu prawnego, podmiot publiczny ma ustawowy obowiązek zaniechania czynności zmierzających do zbycia nieruchomości.

IV.10.3. Programy i instrumenty zarządzania strategicznego

Program Cyfryzacja Grodzkiego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej (GODGiK)

Celem ogólnym Programu jest: „Cyfryzacja i aktualizacja zasobu GODGiK”,
poprzez:

1. digitalizację materiałów analogowych do postaci cyfrowej. ożywienie przestrzeni lokalnej,
2. przeprowadzenie modernizacji i aktualizacji bazy danych EGiB,
3. przeprowadzenie modernizacji rejestrów publicznych GESUT i BDOT500,
4. publikację danych w Portalach miejskich i krajowych,
5. opracowanie i wdrożenie e-usługi do zarządzania danymi archiwalnymi

tak, aby zwiększyć powierzchnię miasta objętej aktualną cyfrową bazą EGIB.

Program związany jest z zapewnieniem aktualności, spójności i wiarygodności zasobu geodezyjnego i kartograficznego, co wymaga konieczności przetworzenia wszystkich danych PZGiK (Powiatowy Zasób Geodezyjny i Kartograficzny) do postaci elektronicznej. Produkty wytworzone w ramach realizacji programu mają zapewnić udostępnienie danych zarówno klientom wewnętrznym (pracownicy Urzędu i MJO) jak i zewnętrznym (mieszkańcy Gminy Miejskiej Kraków, inwestorzy).

Planuje się realizację Programu do końca 2028 roku.

Realizacja Programu podejmowana jest poprzez Projekty:

1. Cyfryzacja dowodów zmian GODGiK.
2. Modernizacja rejestrów publicznych baz danych EGiB.
3. Modernizacja rejestrów publicznych baz danych GESUT i BDOT500.
4. iRepozytorium.
5. Cyfryzacja Dowodów Zmian – EGIB.

Tabela IV.10.7. Stopień realizacji celu Programu Cyfryzacja Grodzkiego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej (GODGiK)

Cel ogólny	Wskaźnik	Wartość docelowa	2023	2024	2025
Cyfryzacja i aktualizacja zasobu GODGiK	Odsetek powierzchni Krakowa objęty aktualną cyfrową bazą Ewidencji Gruntów i Budynków	43,9%	34,5%	34,5%	37,6%

Źródło: System STRADOM, dane własne UMK

Łączna kwota na realizację Programu w 2025 roku wyniosła **3 097 950,17 zł**.

IV.10.4. Finanse

Tabela IV.10.8. Wydatki w Dziedzinie Planowanie przestrzenne zrealizowane w 2025 roku według rodzajów wydatków

Rodzaj wydatków	Wydatki (w zł)	Wydatki (w %)
Ogółem	198 516 555	100
Wydatki inwestycyjne	112 087 305	56,5
Wydatki bieżące	84 129 250	42,4
Dokapitalizowanie spółek miejskich	2 300 000	1,1

Źródło: System STRADOM oraz Sprawozdanie z wykonania Budżetu Miasta Krakowa za 2025 rok

Tabela IV.10.9. Wydatki w Dziedzinie Planowanie przestrzenne zrealizowane w 2025 roku w podziale na Usługi

Usługa publiczna	Wydatki (w zł)	Wydatki (w %)
Ogółem	198 516 555	100
Kształtowanie przestrzeni publicznej (P-1)	628 894	0,3
Zarządzanie zasobem geodezyjnym i kartograficznym (P-2)	6 395 716	3,2
Gospodarowanie nieruchomościami w celu zapewnienia dochodów i terenów pod inwestycje (P-3)	75 998 131	38,3
Wydatki niezwiązane bezpośrednio z realizacją usług	115 493 814	58,2

Źródło: System STRADOM oraz Sprawozdanie z wykonania Budżetu Miasta Krakowa za 2025 rok

Sport i rekreacja

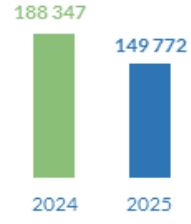
Obiekty sportowe

LICZBA OBIEKTÓW SPORTOWYCH

104 ROK 2025
103 ROK 2024

LICZBA ZAWODNIKÓW
W IMPREZACH
SPORTOWYCHLICZBA UCZESTNIKÓW
POZASZKOLNYCH ZAJĘĆ
SPORTOWYCH

Oferta sportowo-rekreacyjna

LICZBA UCZESTNIKÓW
PROJEKTÓW SPORTOWO-
REKREACYJNYCHLICZBA UCZESTNIKÓW
MIEJSKICH PROGRAMÓW
REKREACYJNO - SPORTOWYCH
(OSOBO-WEJŚCIE)

Kluby sportowe

57 ROK 2025
105 ROK 2024

LICZBA MEDALI/TYTUŁÓW
ZDOBYTYCH PRZEZ
SPORTOWCÓW/KLUBYLICZBA UCZESTNIKÓW
ZAJĘĆ OFEROWANYCH PRZEZ
KLUBY SPORTOWE (OSOBA/KLUB)

298 ROK 2025
239 ROK 2024

Barometr Krakowski 2024

90,6% mieszkańców jest zadowolonych
z dostępności infrastruktury sportowej
(**81,4% w roku 2022**)

30,5% mieszkańców uprawia
regularnie aktywność fizyczną
(**34,6% w roku 2022**)

Imprezy sportowe

Cracovia Maraton z
biegami towarzyszącymi

Cavaliada Kraków

XXII Memoriał Huberta
Jerzego WagneraTauron Puchar
Polski mężczyznPuchar Świata
w Slalomie Kajakowym

82. Tour de Pologne

Wydatki na Dziedzinę

Wydatki Budżetu Miasta Krakowa na Dziedzinę

Sport i rekreacja: **2,07%**WYDATKI W DZIEDZINIE SPORT I REKREACJA ZREALIZOWANE
W 2025 ROKU

Rodzaj wydatków	Wydatki (zł)	Wydatki (%)
Ogółem	220 235 368	100
Dokapitalizowanie spółek miejskich	38 700 000	17,6
Wydatki inwestycyjne	77 930 889	35,4
Wydatki bieżące	103 604 479	47,0

IV.11.1. Wprowadzenie do Dziedziny Sport i rekreacja

W ramach Dziedziny Sport i rekreacja Gmina Miejska Kraków stwarza i zapewnia warunki organizacyjne i infrastrukturalne, zapewniające możliwość uprawiania sportu i czerpania z niego korzyści zdrowotnych i rekreacyjnych. W ramach Dziedziny realizowane są trzy Usługi publiczne:

- Zapewnienie dostępności bazy i oferty sportowej i rekreacyjnej (S-1)
- Zapewnienie dzieciom i młodzieży oferty sportowej i rekreacyjnej (S-2)
- Wspieranie inicjatyw w zakresie sportu wyczynowego (S-3)

Dokumentem określającym kierunki polityki Miasta w zakresie rozwoju sportu w Krakowie jest uchwała nr LXXV/2120/21 z 15 grudnia 2021 roku w sprawie przyjęcia „Programu rozwoju sportu w Krakowie na lata 2021-2025”. Dokument ten pełni rolę polityki. Został opracowany i procedowany przez grupę Radnych Miasta Krakowa z Komisji Sportu i Kultury Fizycznej.

Treść i zakres dokumentu obejmują realizowane w Dziedzinie Sport i rekreacja Usługi publiczne oraz wiązki projektów inwestycyjnych. Obejmuje on zarówno problematykę związaną z zapewnieniem infrastruktury sportowej oraz atrakcyjnej oferty sportowej skierowanej do różnych grup docelowych.

Ważnym elementem działań GMK związanych z realizacją Usług publicznych były działania spółki Arena Kraków SA, które oddziaływały nie tylko na Dziedzinę Sport i rekreacja, ale także na Dziedziny: Kultura i ochrona dziedzictwa oraz Turystyka i promocja. Działania Spółki polegały na organizacji wydarzeń i imprez głównie o charakterze sportowym i artystycznym, o zasięgu ponadlokalnym, często międzynarodowym i służyły realizacji celu SRK 2030: I.1: Kraków – węzłem w sieci metropolii Polski, Europy i świata. W 2025 roku koszty operacyjne Spółki związane z tym celem wyniosły 35 342 660 zł.

IV.11.2. Charakterystyka Usług publicznych

IV.11.2.1. Usługa publiczna S-1 Zapewnienie dostępności bazy i oferty sportowej i rekreacyjnej

W ramach Usługi realizowane są zadania związane z utrzymaniem i udostępnianiem gminnych obiektów sportowych i rekreacyjnych oraz zadania związane z realizacją ogólnodostępnej oferty sportowej tj. imprez, wydarzeń, akcji, szkoleń.

Tabela IV.11.1. Baza oraz oferta sportowo-rekreacyjna w latach 2021-2025

	2021	2022	2023	2024	2025
Stan gminnej infrastruktury sportowo - rekreacyjnej (%) W4_S	56,2	57,5	64,9	64,6	67,5
Atrakcyjność wybranych imprez rekreacyjnych i sportowych (osoby) W6_S	1 107	3 487	5 010	6 380	6 610
Dynamika przyrostu liczby osób uczestniczących w projektach sportowo-rekreacyjnych (osoby) W2_S	252 643	218 049	247 715	254 830	221 691

Źródło: System STRADOM, dane własne UMK

W 2025 roku Zarząd Infrastruktury Sportowej utrzymywał 104 obiekty sportowe i rekreacyjne, przeprowadzając w nich 22 remonty. **Stan gminnej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej (W4_S)** obrazuje stosunek obiektów w stanie dobrym i bardzo dobrym do wszystkich obiektów (w skali 3-stopniowej: zły, dobry i bardzo dobry) i w ubiegłym roku wyniósł 67,5%.

Ważnym działaniem ukierunkowanym na zwiększenie zainteresowania mieszkańców aktywnym trybem życia były - cykliczne od wielu lat - imprezy sportowe organizowane przez Zarząd Infrastruktury Sportowej w Krakowie. Do strategicznych imprez cieszących się co roku dużą popularnością zaliczyć należy: **Cracovia Maraton, Bieg Trzech Kopców oraz Cracovia Półmaraton Królewski**. Średnio w każdej z tych imprez w 2025 roku brało udział 6 610 osób (W6_S), co stanowiło wzrost o 3,6% względem roku poprzedniego. Zdecydowany wzrostowy trend był związany z zauważalnym w ostatnich latach zainteresowaniem i idącym za tym uczestnictwem w dużych imprezach rekreacyjnych i sportowych.

Wskaźnikiem obrazującym zainteresowanie mieszkańców Krakowa uprawianiem różnorodnej aktywności fizycznej jest również **liczba osób uczestniczących w projektach sportowo-rekreacyjnych (W2_S)**, który opisuje zbiorczo liczbę uczestników ogólnodostępnych akcji, wydarzeń, imprez i programów.

IV.11.2.2. Usługa publiczna S-2 Zapewnienie dzieciom i młodzieży oferty sportowej i rekreacyjnej

Usługa S-2 obejmuje upowszechnianie kultury fizycznej wśród dzieci i młodzieży poprzez miejskie programy sportowe, oferowane przez Zarząd Infrastruktury Sportowej w Krakowie, a także programy sportowe i pozaszkolne zajęcia sportowo-rekreacyjne, realizowane przez placówki oświatowo-wychowawcze o charakterze sportowo-rekreacyjnym: Krakowski Szkolny Ośrodek Sportowy, Międzyszkolny Ośrodek Sportowy Kraków Wschód, Międzyszkolny Ośrodek Sportowy Kraków Zachód oraz kluby sportowe.

Tabela IV.11.2. Atrakcyjność zajęć sportowych w latach 2021-2025

	2021	2022	2023	2024	2025
Atrakcyjność zajęć miejskich programów rekreacyjno-sportowych (osobo-wejście) (W7_S)	215 958	172 388	194 159	188 347	149 772
Atrakcyjność pozaszkolnych zajęć sportowych i rekreacyjnych (osoby) (W8_S)	16 801	18 960	19 090	21 179	19 602
Atrakcyjność zajęć oferowanych przez kluby sportowe (osoby/klub) (W9_S)	246	246	328	239	298

Źródło: System STRADOM, dane własne UMK

Liczba osobo-wejść na zajęciach miejskich programów sportowo-rekreacyjnych zmniejszyła się z 188 347 do 149 772. Wpływ na wartość tego wskaźnika mogą mieć czynniki zewnętrzne i wewnętrzne. Do czynników zewnętrznych zaliczyć można malejące zainteresowanie społeczeństwa uprawianiem wybranych aktywności fizycznych w całej Polsce, warunki atmosferyczne oraz popularność poszczególnych dyscyplin sportowych. Do czynników wewnętrznych zaliczyć należy zaangażowanie i profesjonalizm realizatorów poszczególnych programów, sumienność w zbieraniu danych o liczbie uczestników, ale przede wszystkim zapewnienie odpowiedniego finansowania miejskich programów sportowych, uwzględniającego rosnące stawki wynagrodzeń i koszty eksploatacyjne.

IV.11.2.3. Usługa publiczna S-3 Wspieranie inicjatyw w zakresie sportu wyczynowego

Wspieranie sportu wyczynowego jest jednym z elementów współpracy Miasta z klubami i związkami sportowymi. Sukcesy sportowców przekładają się na wzrost zainteresowania społeczeństwa uprawianiem danych dyscyplin sportu.

Ważnym aspektem działań Miasta w tym zakresie było również współorganizowanie profesjonalnych imprez sportowych o charakterze ogólnopolskim i międzynarodowym. W 2025 roku Miasto pozyskało nowe prestiżowe wydarzenia sportowe tj.:

- Puchar Świata we wspinaczce sportowej na czas
- IRONMAN 70,3 Kraków
- Mistrzostwa Europy Ninja.

Miasto wspiera krakowskie kluby sportowe poprzez dofinansowanie zajęć sportowych w ramach realizacji zadania własnego Gminy Miejskiej Kraków w zakresie sprzyjania rozwojowi sportu.

W zakresie współpracy z klubami i organizacjami sportowymi określone są zasady, cele priorytetowe i zadania publiczne w obszarze sportu, których realizacja związana była z ich finansowaniem z budżetu Gminy Miejskiej Kraków na podstawie przepisów Ustawy z dnia 25 czerwca 2010 roku o sporcie oraz Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Miasto kontynuowało działania w zakresie wspierania sportu wyczynowego poprzez system stypendiów sportowych oraz programy promocyjne, w tym przyznawanie tytułów Ambadora Krakowskiego Sportu.

Liczba medali/tytułów zdobytych przez krakowskich sportowców/kluby sportowe (W3_S) opiera się na danych ze złożonych wniosków stypendialnych oraz wniosków o przyznanie dotacji na wsparcie realizacji projektu z zakresu sportu przez kluby sportowe.

Tabela IV.11.3. Liczba medali/tytułów zdobytych przez krakowskich sportowców/kluby sportowe (szt.) w latach 2021-2025

2021	2022	2023	2024	2025
43	56	69	105	57

Źródło: System STRADOM, dane własne UMK

W 2025 roku odnotowano spadek liczby medali i tytułów zdobytych przez krakowskich sportowców i kluby sportowe, w porównaniu do roku poprzedniego. Zmienność ta ma charakter naturalny dla sportu wyczynowego i nie wskazuje na osłabienie systemu wsparcia. Sport wyczynowy pełni istotną funkcję w zakresie promocji miasta oraz kształtowania postaw prozdrowotnych i proaktywności społecznej.

IV.11.3. Wybrane inwestycje w Dziedzinie Sport i rekreacja

W 2025 roku realizowano w ramach Dziedziny następujące wybrane zadania inwestycyjne:

- Budowa kompleksu sportowego w Olszanicy
- Budowa boiska na osiedlu Widok
- Szkoła Podstawowa nr 93, ul. Szlachtowskiego 31 - przebudowa placu zabaw i budowa siłowni

- Rewitalizacja infrastruktury sportowo-rekreacyjnej na terenie SPZOI nr 22, ul. Chmielowskiego 1
- Szkoła Podstawowa nr 2, ul. Strzelców 5a - modernizacja i przebudowa bieżni wraz z oświetleniem
- Modernizacja obiektów KS Prądniczanka przy ul. Majora 12A
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 18, ul. Litewska 34 - rewitalizacja boiska szkolnego - etap 1
- Modernizacja boiska przy Szkole Podstawowej nr 107, ul. Zdrowa 6 - etap 1
- Modernizacja boiska przy Szkole Podstawowej nr 119, ul. Czerwieńskiego 1 - etap 1
- Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 144, os. Bohaterów Września 13 – boisko
- Modernizacja obiektów RKS Juvenia
- Budowa boiska treningowego z sztuczną nawierzchnią na obiekcie Centrum Aktywnego Wypoczynku KS Borek ul. Żywiecka 13
- Budowa hali widowiskowo – sportowej dostosowanej do potrzeb osób niepełnosprawnych na terenie XXX Liceum Ogólnokształcącego w Krakowie
- Budowa placu zabaw przy ul. Parkowej (na terenie KS Kabel)
- KS Bieżanowianka - budowa miejsc parkingowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą
- Klinuś - nowoczesne boisko przy szkole SP 97
- Modernizacja placu zabaw przy ZSP 17
- Odnowiony plac zabaw SP 27
- Miasteczko Rowerowe "Roverove Love"
- Miasteczko rowerowe w Mistrzejowicach
- WKS Wawel - modernizacja obiektów sportowych - wykonano montaż systemu monitoringu w Parku Młynówka Królewska
- KS Bronowianka - modernizacja obiektów sportowych - modernizację instalacji monitoringu klubowego
- Kolejowy Klub Wodny 1929 - modernizacja obiektów sportowych - wymiana nawierzchni asfaltowej na kostkę brukową na drodze wewnętrznej
- KS Nadwiślan - modernizacja obiektów sportowych – wykonanie I etapu instalacji fotowoltaicznej na terenie Przystani Wodnej ul. Kościuszki 16
- SOKS Płomień Kostrze - modernizacja obiektów sportowych
- KSPN Pogoń Kraków - modernizacja obiektów sportowych - dostosowano toalety w budynku klubowym KSPN Pogoń Kraków do potrzeb osób z niepełnosprawnościami
- CSiK Sidzina - modernizacja obiektów sportowych - wykonanie i dostawę nowego szyldu oraz jego montaż
- KS Borek- modernizacja obiektów sportowych
- KS Orzeł Piaski Wielkie - modernizacja obiektów sportowych
- KS Baszta - modernizacja obiektów sportowych - rozbudowa magazynu energii
- KS Korona - modernizacja obiektów sportowych – instalacja fotowoltaiczna na budynkach Korony
- Modernizacja obiektów stadionu przy ul. Parkowej - zakup wyposażenia
- Oświetlenie boiska przy Szkole Podstawowej nr 77, os. Złotego Wieku 36
- KS Grębałowianka - modernizacja obiektów sportowych – rozbudowa systemu instalacji fotowoltaicznej wraz z montażem magazynu energii
- MKS Krakus - modernizacja nawierzchni pod wiaty magazynowe, os. Mogiła
- LKS Błyskawica Wyciąże - modernizacja obiektów sportowych – zakup magazynu energii wraz z instalacją
- Modernizacja boiska treningowego KS Kolejjarz Prokocim przy ul. Na Wrzosach 64 w Krakowie

- Modernizacja Stadionu Cracovii im. Józefa Piłsudskiego przy ul. Kałuży 1 w zakresie ekranów ledowych
- Budowa boiska do gry w boule na terenie rekreacyjno-sportowym przy ul. Syrachowskiej w Krakowie
- Prace modernizacyjne na terenie wejścia do kąpieliska Zakrzówek
- Wykup terenu Ośrodka Sportu i Rekreacji „Krakowianka” – więcej informacji w rozdziale dotyczącym dziedziny Planowanie Przestrzenne.

IV.11.4. Finanse

Tabela IV.11.4. Wydatki Budżetu Miasta w Dziedzinie Sport i rekreacja zrealizowane w 2025 roku według rodzajów wydatków

Rodzaj wydatków	Wydatki (w zł)	Wydatki (w %)
Ogółem	220 235 368	100
Dokapitalizowanie spółek miejskich	38 700 000	17,6
Wydatki inwestycyjne	77 930 889	35,4
Wydatki bieżące	103 604 479	47,0

Źródło: System STRADOM oraz Sprawozdanie z wykonania Budżetu Miasta Krakowa za 2025 rok

Tabela IV.11.5. Wydatki Budżetu Miasta w Dziedzinie Sport i rekreacja zrealizowane w 2025 roku w podziale na Usługi

Usługa publiczna	Wydatki (w zł)	Wydatki (w %)
Ogółem	220 235 368	100
Zapewnienie dostępności bazy i oferty sportowej i rekreacyjnej (S-1)	31 086 161	14,1
Zapewnienie dzieciom i młodzieży oferty sportowej i rekreacyjnej (S-2)	59 363 393	27
Wspieranie inicjatyw w zakresie sportu wyczynowego (S-3)	3 750 263	1,7
Wydatki niezwiązane bezpośrednio z realizacją usług	126 035 551	57,2

Źródło: System STRADOM oraz Sprawozdanie z wykonania Budżetu Miasta Krakowa za 2025 rok

Tabela IV.11.6. Wydatki spółek miejskich w Dziedzinie Sport i rekreacja zrealizowane w 2025 roku¹

Nazwa spółki	Wydatki (w zł)
Arena Kraków SA	35 342 660

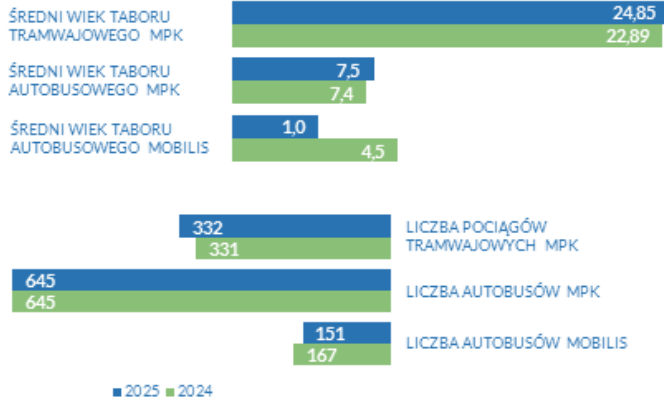
¹ Wydatki spółek, których źródłem nie jest budżet Miasta Krakowa

Źródło: Raport Zarządu spółki AK SA za 2025 rok

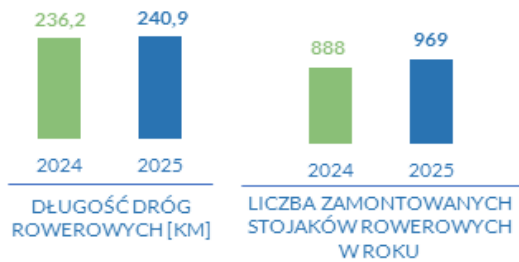
Transport

Transport zbiorowy

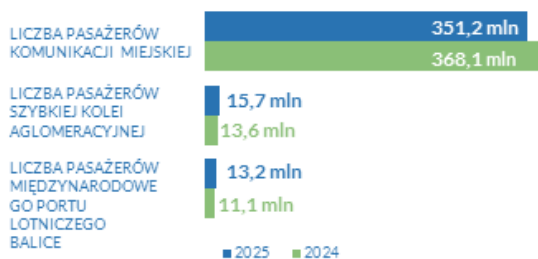
202 linie autobusowe **27** linii tramwajowych ROK 2025
202 linie autobusowe **27** linii tramwajowych ROK 2024

Infrastruktura rowerowa

Pasażerowie

Wydatki na Dziedzinę

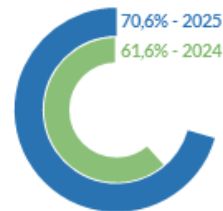
Wydatki Budżetu Miasta Krakowa na Dziedzinę
 Transport: **17,02%**

Parkingi

LICZBA PARKINGÓW P+R **10** ROK 2025
10 ROK 2024

1 618 ROK 2025

LICZBA MIEJSC POSTOJOWYCH NA PARKINGACH P+R

WYKORZYSTANIE MIEJSC POSTOJOWYCH W SYSTEMIE P+R

Infrastruktura drogowa

26,94 km ROK 2025 ZMODERNIZOWANA NAWIERZCHNIA DRÓG
23,64 km ROK 2024

Transport indywidualny

LICZBA ZAREJESTROWANYCH SAMOCHODÓW OSOBOWYCH **521 108** ROK 2025
494 644 ROK 2024

WYDATKI W DZIEDZINIE TRANSPORT ZREALIZOWANE W 2025 ROKU

Rodzaj wydatków	Wydatki (zł)	Wydatki (%)
Ogółem	1 807 839 055	100
Wydatki inwestycyjne	244 007 586	13,5
Wydatki bieżące	1 485 931 469	82,2
Dokapitalizowanie spółek miejskich	77 900 000	4,3

IV.12.1. Wprowadzenie do Dziedziny Transport

Transport stanowi jeden z kluczowych obszarów funkcjonowania współczesnych miast, wpływając bezpośrednio na jakość życia mieszkańców, rozwój gospodarczy oraz stan środowiska naturalnego. Kraków, jako jeden z największych i najważniejszych ośrodków miejskich w Polsce charakteryzuje się złożonym systemem transportowym. Dynamiczny rozwój miasta, wzrost liczby ludności oraz intensyfikacja ruchu turystycznego generują zapotrzebowanie na sprawny i zrównoważony system mobilności. Rozwój transportu jest prowadzony zgodnie ze Strategią Rozwoju Krakowa. Tu chcę żyć. Kraków 2030, cel operacyjny IV.4: Przyjazny mieszkańcom, efektywny i ekologiczny system transportowy. Zgodnie z założeniami Strategii, realizacja celu ukierunkowana jest na:

- uprzywilejowanie komunikacji zbiorowej w ruchu miejskim, także zapewnienie jej wysokiej dostępności i częstotliwości,
- zwiększenie udziału ekologicznych form mobilności: publicznego transportu zbiorowego, ruchu pieszego i rowerowego,
- ograniczenie lub eliminację indywidualnego ruchu samochodowego w mieście, szczególnie ruchu tranzytowego w śródmieściu,
- integrację różnych form transportu,
- poprawę bezpieczeństwa, szczególnie w odniesieniu do niechronionych uczestników ruchu.

W ramach Dziedziny Zarządzania Transport wyodrębnione zostały:

- **Usługi publiczne:**
 - Zarządzanie transportem zbiorowym (T-1)
 - Zarządzanie infrastrukturą transportową (T-2)
 - Zarządzanie ruchem (T-3)
- **Programy strategiczne:**
 - Program obsługi parkingowej dla Miasta Krakowa PS/T3/2012
- **Portfel Projektów:**
 - Plan Zrównoważonej Mobilności Metropolii Krakowskiej PP/T1/2024
- **Dokument Kierunkowy:**
 - Studium podstawowych tras rowerowych PS/T2/2015 (wcześniej Program, obecnie realizowany poprzez wiązkę projektów).

IV.12.2. Charakterystyka Usług publicznych

IV.12.2.1. Usługa publiczna T-1 Zarządzanie transportem zbiorowym

Funkcjonujący od 2006 roku model zarządzania i finansowania lokalnego transportu zbiorowego w Krakowie opiera się na następujących zasadach:

- w ramach wyspecjalizowanej jednostki miejskiej funkcjonują struktury organizacyjne zajmujące się organizowaniem i regulowaniem komunikacji miejskiej na obszarze Gminy Miejskiej Kraków, a od 1 stycznia 2008 roku także w imieniu gmin – sygnatariuszy porozumień międzygminnych, na terenie gmin ościennych,
- Gmina Miejska Kraków, której na mocy zawartych porozumień powierzono zadanie stanowienia przepisów taryfowych oraz organizacji gminnych przewozów pasażerskich o charakterze użyteczności publicznej w obszarze objętym integracją międzygminną, zapewnia usługi przewozu osób w ramach systemu Komunikacja Miejska w Krakowie (KMK),

- obowiązują długoterminowe umowy o świadczenie usług publicznych zawarte z dwoma operatorami: Miejskim Przedsiębiorstwem Komunikacyjnym SA w Krakowie oraz firmą Mobilis sp. z o.o.,
- wpływy ze sprzedaży biletów stanowią dochód budżetu miasta; corocznie w budżecie Miasta Krakowa są rezerwowane środki na zapłatę wynagrodzenia za realizację umów wykonawcom usług komunikacyjnych.

Organizowanie i zarządzanie przewozami o charakterze użyteczności publicznej na liniach komunikacyjnych objętych porozumieniami na obszarze miasta Krakowa i aglomeracji krakowskiej w 2025 roku realizowane było przez Zarząd Transportu Publicznego w Krakowie (ZTP).

W 2025 roku usługi przewozowe na terenie Krakowa świadczyło dwóch operatorów: Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne SA w Krakowie oraz firma Mobilis sp. z o.o., którzy obsługują na podstawie umów zawartych z Gminą Miejską Kraków linie autobusowe oraz tramwajowe funkcjonujące w ramach systemu Komunikacji Miejskiej w Krakowie. Przewozy były wykonywane na terenie Krakowa oraz 19 gmin aglomeracji krakowskiej w ramach zawartych porozumień międzygminnych.

Łącznie obaj operatorzy obsługiwali **202 linii autobusowych** (razem z liniami nocnymi i sezonowymi).

MPK SA obsługiwało również **27 linii tramwajowych**, o łącznej **długości 376 km**.

W 2025 roku autobusy komunikacji zbiorowej przejechały łącznie **48 081 071** wozokilometrów (na liniach).

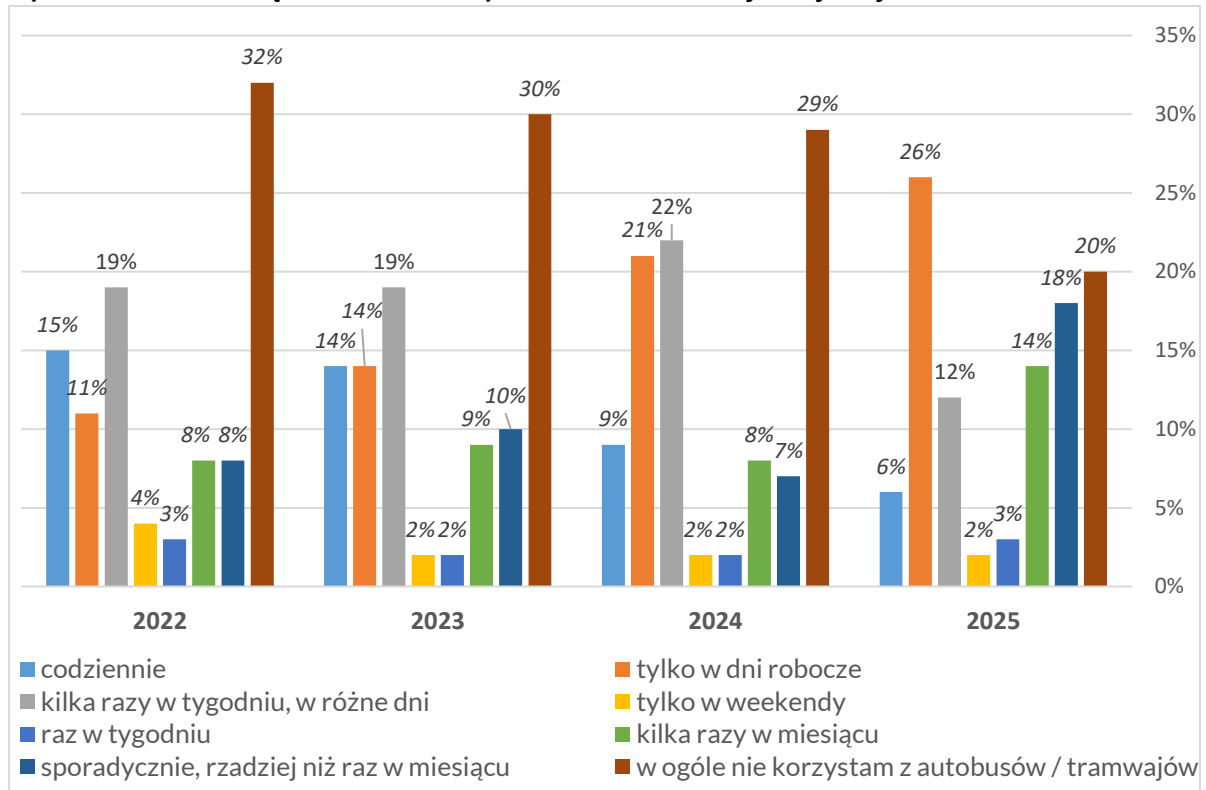
W 2025 roku krakowskie tramwaje przejechały łącznie **15 464 602** pociągokilometrów (bez dojazdów).

W 2025 roku z komunikacji zbiorowej w Krakowie skorzystało około 351,2 mln pasażerów(M16_T), co potwierdza dużą rolę transportu publicznego w obsłudze mobilności miejskiej (dane szacunkowe):

- **2025: 351,2 mln osób**
- 2024: 368,1 mln osób
- 2023: 351,9 mln osób
- 2022: 345,8 mln osób
- 2021: 256,0 mln osób

Wskaźnik gęstości sieci transportu zbiorowego utrzymywał się na poziomie ok. 0,018 km/km², co nie uległo zmianie względem 2024 roku.

Zgodnie z badaniami społecznymi prowadzonymi przez Krakowski Holding Komunalny SA (KHK) w 2025 roku znacznie wzrósł odsetek osób korzystających z komunikacji zbiorowej w dni robocze, co wskazuje na preferowanie tego środka lokomocji w podróżach do szkoły/pracy.

Rysunek IV.12.1. Częstotliwość korzystania z komunikacji miejskiej w latach 2022-2025

Źródło: Usługi komunalne w opiniach i budżetach mieszkańców Krakowa – Badania społeczne KHK

Najważniejsze zmiany w Komunikacji Miejskiej w Krakowie w 2025 roku

W 2025 roku w sieci Komunikacji Miejskiej w Krakowie wprowadzono ograniczone zmiany w układzie linii, koncentrując się na utrzymaniu dotychczasowej oferty przewozowej oraz wprowadzaniu punktowych korekt tras.

W dniu 15 lutego 2025 roku wprowadzono zmiany w funkcjonowaniu linii autobusowych. Zmieniono przebieg tras linii 121, 127, 151 oraz 307. Linia 121 została skierowana w kierunku pętli Borek Fałęcki ulicami Zawiała i Zakopiańska, linia 127 zaczęła kursować przez ulicę Myśliwską, zapewniając obsługę tego rejonu regularną komunikacją. Linia 151 została poprowadzona dwukierunkowo ulicą Żywiecką, co umożliwiło obsługę przystanków na tym ciągu w obu kierunkach. Jednocześnie, uruchomiono nową linię 104, kursującą po trasie: Czerwone Maki P+R – os. Pod Fortem – Swoszowice SKA.

Od dnia 28 czerwca 2025 roku, po rocznej przerwie, przywrócono funkcjonowanie linii autobusowej 108. Linia ponownie rozpoczęła kursowanie z pętli Bronowice Małe, została skierowana zmienioną trasą – zamiast ulicy Wizjonerów obsługuje obecnie ulicę Tetmajera.

W dniu 15 września 2025 roku wprowadzono zmiany w rejonie osiedla Łęg. Likwidacji uległa linia 413, natomiast uruchomiono nową linię 183, kursującą po trasie Czyżyny Dworzec – Siwka. Od 11 października 2025 roku dokonano dalszych korekt tras linii autobusowych: 113, 183 i 603 w tym rejonie, realizując wnioski mieszkańców.

Od dnia 25 października 2025 roku kursy linii 422 włączone zostały do rozkładu jazdy linii 122. Do obsługi tej linii skierowano tabor dwunastometrowy. W zamian, przedłużono linię 198 z pętli Zakole, przez Szpital Okulistyczny i Wzgórza Krzesławickie do pętli Osiedle Na

Stoku. Dodatkowo, od 8 grudnia 2025 roku, linia 198 została skierowana przez ul. Architektów, z pominięciem ul. Poległych w Krzesławicach.

W trakcie roku wprowadzano także zmiany w funkcjonowaniu linii wynikające z prowadzonych prac infrastrukturalnych i remontów torowisk, m.in. w rejonie ul. Franciszkańskiej, Mostu Grunwaldzkiego, ciągu Mogilska – al. Jana Pawła II, czy ulicy Dobrego Pasterza, co skutkowało czasowymi zmianami tras i organizacji komunikacji tramwajowej i autobusowej.

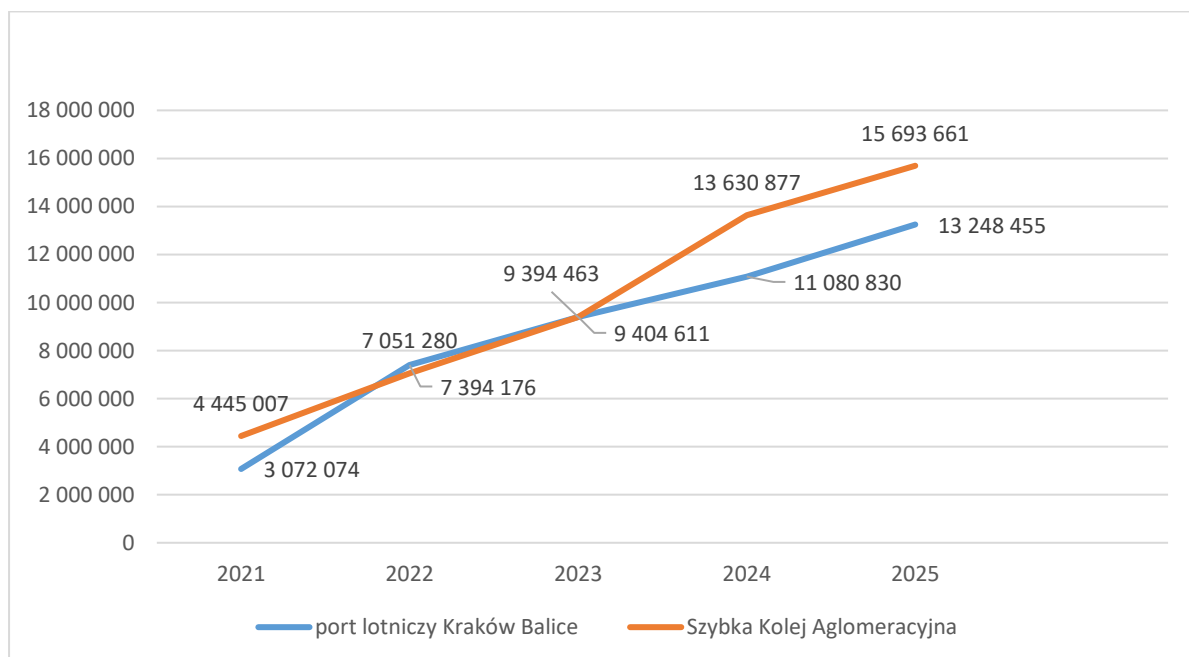
Zmiany w komunikacji aglomeracyjnej w 2025 roku

W 2025 roku wprowadzono m.in. zmiany w obsłudze liniami Komunikacji Miejskiej w Krakowie Gmin Liszki i Czernichów – uruchomiona została nowa linia 299 łącząca os. Podwawelskie z Kryspinowem (z początkiem 2026 roku przekształcona w linię miejską 146), a także z kursów wariantowych linii 239 wyodrębniona została nowa linia 279, co miało na celu uporządkowanie oferty przewozowej kierowanej do miejscowości Ściejowice, Rączna i Jeziorzany w Gminie Liszki oraz Wołowice i Dąbrowa Szlachecka w Gminie Czernichów. Ponadto w związku z zakończeniem budowy węzła na skrzyżowaniu DK7 i ul. Zadziele w Gaju, linia 255 została skierowana na nową trasę, zapewniając m.in. połączenie miejscowości Lusina i Gaj z Mogilanami.

Transport lotniczy i SKA w 2025 roku

Duży wzrost liczby pasażerów zanotował port lotniczy oraz Szybka Kolej Aglomeracyjna. Liczba pasażerów obsługiwanych przez Międzynarodowy Port Lotniczy Kraków-Balice (W46_T) wyniosła w 2025 roku 13 248 455 osób, co stanowi wzrost o niemal 20% w stosunku do 2024 roku – 11 080 830 osób, w 2023 roku – 9 404 611 osób. Podobnie, w przypadku **liczby pasażerów ruchu kolejowego - Szybkiej Kolei Aglomeracyjnej (W48_T)**, która także wzrosła i w 2025 roku wyniosła **15 693 661 osób**, w 2024 roku – 13 630 877 osoby, w 2023 roku – 9 394 463 osoby.

Rysunek IV.12.2. Liczba pasażerów MPL oraz SKA w latach 2021-2025

Źródło: Biuletyn statystyczny Krakowa 2025, "Koleje Małopolskie" sp. z o.o.

Dla porównania - poznańskie lotnisko „Ławica” w 2025 roku obsłużyło 4 144 829 pasażerów, a wrocławskie - 4 907 529 podróżujących. Skala lotniska w Krakowie jest zatem nieporównywalnie większa.

IV.12.2.2. Usługa publiczna T-2 Zarządzanie infrastrukturą transportową

Infrastruktura transportowa obejmuje przede wszystkim sieć dla autobusów i tramwajów, drogi i ulice, parkingi (w tym P+R), ciągi piesze oraz trasy rowerowe.

Sieć transportu zbiorowego

Długość sieci transportu zbiorowego (autobusy i tramwaje) w 2025 roku dla linii dziennych wynosiła 587 km, w tym długość tras tramwajowych wynosiła 100 km, długość tras autobusowych (dotyczy linii dziennych miejskich i aglomeracyjnych w granicach administracyjnych miasta Krakowa) wynosiła 487 km. Długość sieci transportu zbiorowego (długość tras) wspólnie dla linii dziennych i nocnych oraz telebusa wynosiła łącznie 616 km, w tym długość tras autobusowych (dotyczy linii dziennych i nocnych, miejskich i aglomeracyjnych w granicach administracyjnych Krakowa oraz telebusa) - 516 km. W 2025 roku kontynuowane były prace zmierzające do budowy pierwszej linii metra w Krakowie (rozpoczęte w roku 2024), w tym opracowano „Studium kierunków rozwoju metra w Krakowie”.

Na tle innych dużych ośrodków miejskich w Polsce, Kraków plasuje się w czołówce pod względem intensywności wykorzystania i rozwoju sieci transportu publicznego. Dla porównania, w Poznaniu (534,9 tys. mieszkańców wg GUS) długość sieci transportu publicznego wynosi ok. 356 km dla autobusów oraz 72,7 km dla tramwajów. Z transportu publicznego w Poznaniu korzysta rocznie 251,7 mln pasażerów, co oznacza mniejszą skalę systemu niż w Krakowie zarówno pod względem długości sieci, jak i liczby korzystających (źródło: Diagnoza Strategiczna Miasta Poznania 2025). We Wrocławiu (672,5 tys. mieszkańców wg GUS), zgodnie z informacjami zawartymi na wroclawskakomunikacja.pl, długość torowisk to ok. 90 km, a długość linii autobusowych to ok. 600 km (dziennych) i 150 km (nocnych). Komunikacja miejska we Wrocławiu obsługuje ok. 200 mln pasażerów.

Zmodernizowane torowiska i drogi

O poprawie warunków podróży świadczy rosnący kolejny rok **udział torowisk zmodernizowanych w sieci** (W12_T), który w 2025 roku ponownie przekroczył przyjętą wartość optymalną (wartość 90%) i osiągnął poziom 95,6%. W 2024 roku było to 94,8%, a w roku 2023 roku - 93,6%. Wskazany dobry wynik odzwierciedla również malejący sukcesywnie udział długości zidentyfikowanych torowisk wymagających modernizacji (W4_T), który w 2025 roku wyniósł 4,36%, 2024 roku - 5,2%, w 2023 roku - 6,4%. Zwiększanie poziomu modernizacji torowisk przeciwdziała ich dekapitalizacji i zwiększa komfort jazdy tramwajem.

W 2025 roku zmodernizowano 26,94 km nawierzchni dróg, dla porównania w 2024 roku zmodernizowano - 23,64 km. W 2025 roku odsetek zidentyfikowanych kilometrów dróg wymagających modernizacji (W3_T) wyniósł 22% i spadł w stosunku do roku 2024, w którym wynosił 25,9%. Należy zaznaczyć, że modernizacje dróg stanowią jeden z istotniejszych elementów poprawy komfortu podróżowania w mieście, w tym komfortu podróżowania komunikacją autobusową.

Tabor autobusowy i tramwajowy

Istotnym elementem podnoszenia jakości transportu jest również modernizacja taboru. W Krakowie nastąpił spadek udziału pojazdów starszych niż 15 lat (W44_T) z poziomu 53% w roku 2023 do poziomu około 52,5% w 2025 roku w przypadku tramwajów. Jednocześnie rośnie udział nowoczesnych autobusów spełniających wyższe normy emisji. Udział taboru autobusowego powyżej 10-ciu lat (W43_T) w 2025 roku wyniósł **16%** (w 2023 roku - 17%).

Tabela IV.12.1. Tabor autobusowy i tramwajowy w rozbiciu na Operatorów

	Tramwaje	Autobusy
MPK SA	332 szt. ¹	645 szt.
Średni wiek taboru	24,85 lat	7,5 lat
Mobilis sp. z o.o.	-	151 szt.
Średni wiek taboru	-	1,0 lat
Średnia liczba pojazdów w ruchu w ciągu doby (stan na 18.12.2025 roku łącznie dla obu operatorów).	240 szt.	653 szt.

¹ pociągi tramwajowe

Źródło: Dane własne UMK

Strefa Czystego Transportu (SCT)

Dbalości o środowisko i zdrowiu mieszkańców Krakowa służyły również prace mające na celu przygotowanie do wprowadzenia od stycznia 2026 roku Strefy Czystego Transportu. SCT to realizacja wymogów ustawowych oraz ważne narzędzie regulacyjne dla Krakowa jako miasta, które od lat wyznacza standardy w walce o czyste powietrze. Kraków jest jednym z pierwszych polskich miast wdrażających SCT.

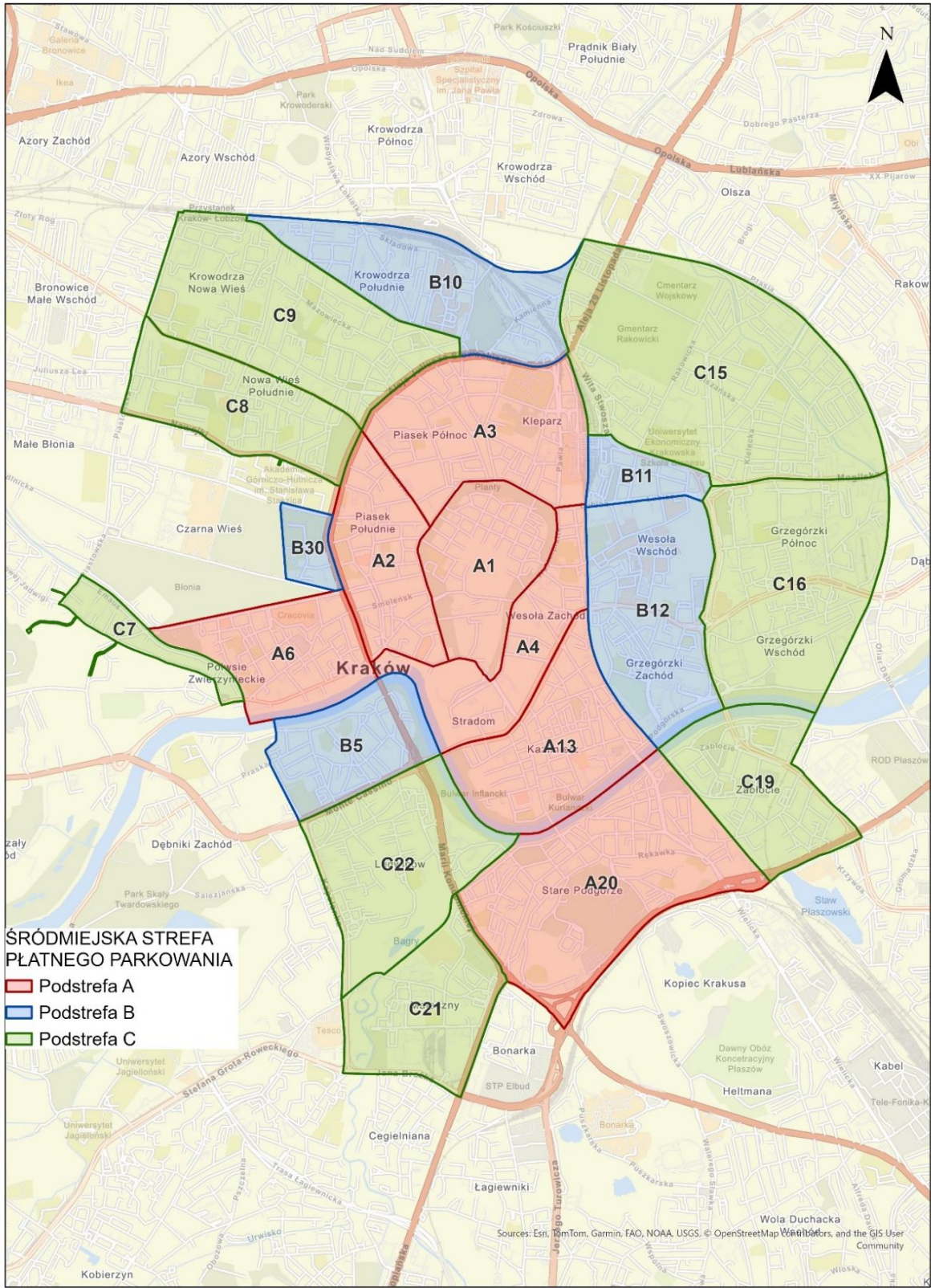
Obszar Płatnego Parkowania

Liczba miejsc parkingowych w strefie wynosi 20 823, na terenie strefy płatnego parkowania w Krakowie znajduje się w sumie 912 parkomatów. Wszystkie parkomaty umożliwiają płatność elektroniczną za pomocą kart płatniczych (zblizeniowo) jak również bilonem. Każdy parkomat posiada funkcję wprowadzania numeru rejestracyjnego pojazdu jak również umożliwia zakup biletu ze zniżką Karty Krakowskiej. W roku 2025 za pośrednictwem przygotowanego sklepu internetowego wydanych zostało 21 707 szt. abonamentów postojowych. W tym samym okresie w biurze wydano 47 394 szt. abonamentów (z wyłączeniem anulowanych). Łącznie w 2025 wydanych zostało 69 101 szt. abonamentów (z wyłączeniem anulowanych).

Od 5 maja 2025 roku wprowadzono obowiązujący w Obszarze Płatnego Parkowania w Krakowie nieodpłatny abonament postojowy „DOA” za 0 zł dla działaczy opozycji antykomunistycznej i osób represjonowanych z powodów politycznych.

Od 4 sierpnia 2025 roku podwyższone zostały stawki opłat postojowych wraz z progresją opłat za kolejne godziny postoju oraz niższymi stawkami opłat dla posiadaczy statusu Karty Krakowskiej.

Rysunek IV.12.3. Strefa płatnego parkowania wg stanu na 31.12.2025 roku

Źródło: ZDMK

Rysunek IV.12.4. Strefa płatnego parkowania wg stanu na 31.12.2025 roku – opłaty

Stawki za postój na Obszarze Płatnego Parkowania dla posiadaczy Karty Krakowskiej			
podstrefa	A	B	C
za pierwszą godzinę	6,00 zł	5,00 zł	4,00 zł
za drugą godzinę	7,00 zł	6,00 zł	4,00 zł
za trzecią godzinę	8,00 zł	7,00 zł	4,00 zł
za czwartą i kolejne	6,00 zł	5,00 zł	4,00 zł
dla pozostałych kierowców			
podstrefa	A	B	C
za pierwszą godzinę	9,00 zł	8,00 zł	7,00 zł
za drugą godzinę	10,00 zł	9,00 zł	8,00 zł
za trzecią godzinę	11,00 zł	10,00 zł	9,00 zł
za czwartą i kolejne godziny	9,00 zł	8,00 zł	7,00 zł

Źródło: ZDMK

Infrastruktura rowerowa

W roku 2025 roku powstało łącznie ok. **4,68 km dróg dla rowerów i dróg dla pieszych i rowerów.**

W ramach zadań realizowanych przez Zarząd Dróg Miasta Krakowa (ZDMK) powstały następujące odcinki infrastruktury rowerowej:

- droga dla rowerów wzdłuż al. 29 Listopada na odcinku od ul. Żelaznej do ul. Woronicza - etap II strona wschodnia – długości 1 253,76 m,
- droga dla rowerów wzdłuż ul. T. Kościuszki wykonana w ramach zadania pn. „Przebudowa torowiska tramwajowego w ciągu drogi kategorii gminnej – ul. Zwierzynieckiej i drogi kategorii powiatowej – ul. Kościuszki w Krakowie wraz z przebudową sąsiadujących skrzyżowań oraz sieci trakcyjnej, odwodnienia, oświetlenia, przebudową kolidującej infrastruktury technicznej, remontu pętli tramwajowej "Salwator" – długości 100 m,
- droga dla rowerów wzdłuż ul. Nawojki – długości 786,73 m,
- droga dla rowerów po północnej stronie ul. Brożka – długości 356,4 m,
- ciąg pieszo-rowerowy wzdłuż ul. Korpala – długości 70,55 m,
- ciąg pieszo-rowerowy wzdłuż ul. Półtanki – długości 450 m.

W ramach umowy zawartej z inwestorem inwestycji niedrogowej na podstawie art. 16 ust. 1 Ustawy o drogach publicznych wykonano drogę dla rowerów wzdłuż ul. Wita Stwosza przy ul. Kątowej o długości 150 m.

W ramach zadania pn. „Rozbudowa ul. Kocmyrzowskiej”, Zarząd Inwestycji Miejskich w Krakowie oddał do użytkowania drogi dla rowerów o łącznej długości 1 515 m, które przebiegają na całej długości inwestycji po obu stronach jezdni.

Ponadto w ramach zadań bieżących utrzymaniowych ZDMK wykonano prace w następujących lokalizacjach na układzie dróg oraz tras rowerowych:

- ul. Krzyżówka od ul. Powstania Styczniowego do ul. Podkamyk z sięgaczem od ul. Krzyżówka do ul. Jantarowej (ul. Majówny) – długości 428 m,
- remont drogi dla rowerów wzdłuż Al. Solidarności – długości 200 m,
- droga dla rowerów od Wałów Wisły wzdłuż ogródków działkowych ul. Korbońskiego – długości 400 m,
- rozdzielenie drogi dla pieszych i rowerów na osobne ciągi na ul. Bieńczyckiej – wykonanie nawierzchni asfaltowej - droga dla rowerów długości 224 m,
- remont zjazdów i przejazdów na ciągu ulic Kuklińskiego – Lipska – Surzyckiego – Botewa - droga dla rowerów długości 640 m,
- ul. Conrada - droga dla rowerów długości 559 m,
- ul. Reymonta - droga dla rowerów długości 155 m,
- ul. Armii Krajowej/Zarzecze – droga dla rowerów długości 94 m,
- ul. Puszkarska droga dla rowerów oraz zmiana nawierzchni drogi dla rowerów na asfaltową w okolicy murku wzdłuż ul. Puszkarskiej – długości 492 m,
- ul. Rzemieślnicza droga dla rowerów, Brożka ciąg pieszo-rowerowy – długości łącznej 132 m,
- al. Jana Pawła II - droga dla rowerów długości 115 m,
- ul. Kocmyrzowska - droga dla rowerów długości 137 m,
- utwardzenie drogi gruntowej ul. Krzyżówka - remont nawierzchni jezdni – długości 1 091 m,
- ul. Lublańska - ciąg pieszo-rowerowy – długości 140 m,
- ul. Zygmunta Starego - ciąg pieszo-jezdno-rowerowy – długości 175 m,
- ul. Księcia Józefa ciąg pieszo-rowerowy długości 68 m,
- ul. Księcia Józefa ciąg dalszy pieszo-rowerowy długości 243 m,
- ul. Kapelanka ciąg pieszo-rowerowy, ul. Praska i ul. Zielińskiego przejazdy rowerowe,
- ul. Kapelanka, ul. Monte Cassino i ul. Nowaczyńskiego przejazdy rowerowe – długości łącznej 350 m.

Ponadto na terenie Krakowa w 2025 roku zamontowano 969 stojaków rowerowych. Wykonano wiatę rowerową w rejonie Klasztoru Sióstr Norbertanek oraz na os. Oświecenia 57.

Zakupiono również 20 stacji naprawy rowerów.

IV.12.2.3. Usługa publiczna T-3 Zarządzanie ruchem

Zarządzanie ruchem w Krakowie obejmuje kompleksowy zestaw działań związanych z monitorowaniem i sterowaniem ruchem drogowym, organizacją parkowania, funkcjonowaniem transportu zbiorowego oraz poprawą bezpieczeństwa wszystkich uczestników ruchu.

Usługa publiczna zarządzania ruchem opiera się na zestawie wskaźników obejmujących m.in.:

- natężenie ruchu samochodowego (W7_T),
- wykorzystanie systemu Park & Ride (W6_T),
- wypożyczalnie rowerowe,

- długość sieci objętej inteligentnymi systemami transportowymi (W14_T),
- poziom bezpieczeństwa ruchu drogowego (W14_T), w tym wskaźnik wypadków z udziałem pieszych w ruchu drogowym (W5_T).

Bezpieczeństwo i natężenie ruchu samochodowego

W 2025 roku wskaźnik dotyczący motoryzacji obrazujący liczbę zarejestrowanych na terenie miasta samochodów osobowych wzrósł do 659 szt./tys. mieszkańców (z 611 szt./tys. mieszkańców w 2024 roku). Gmina Miejska Kraków sukcesywnie wprowadza działania celem wdrożenia zasad i rozwiązań chroniących wszystkich uczestników ruchu, w roku 2025, w odniesieniu do 2024 roku zmniejszyła się liczba wypadków i najechnia na pieszego z 1 254 na 1 147, ale niestety ogólna liczba wypadków i kolizji również wzrosła do wielkości 9 674 (w 2024 roku – 9 381, 2023 roku – 8 955). W 2025 roku zwiększyła się liczba rannych w wypadkach – 1 012, w 2024 roku - 1 003 osoby, w 2023 roku – 794 osoby, wzrosła również liczba zabitych do 5 osób (w 2024 roku – 4 osoby, w 2023 roku – 9 osób).

W zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego w 2025 roku odnotowano wzrost liczby wypadków z udziałem pieszych do 17% w porównaniu do 11,87% w 2024 roku, co wskazuje na konieczność dalszego wzmacniania działań w zakresie ochrony niechronionych uczestników ruchu. Dla porównania - liczba samochodów zarejestrowanych w Poznaniu to ok. 380 tys., a we Wrocławiu ponad 500 tys. (źródło: www.badam.poznan.pl).

Kraków dzięki podejmowanym działaniom, stanowi jedno z najbezpieczniejszych miast w Polsce pod względem liczby ofiar śmiertelnych w wypadkach drogowych, dążąc do osiągnięcia „Wizji Zero”. W ostatnich latach wskaźnik liczby wypadków śmiertelnych na 100 tys. mieszkańców utrzymuje się na podobnie niskim poziomie, plasując przy tym Kraków jako lidera na tle największych miast w Polsce. Większość wypadków śmiertelnych występowała z przyczyn losowych, niezależnych od infrastruktury i organizacji ruchu.

Systemy sterowania ruchem

System sterowania ruchem ma za zadanie poprawę bezpieczeństwa ruchu, optymalizację przepływu pojazdów oraz poprawę efektywności transportu. W Krakowie system pomaga w optymalizacji sygnalizacji świetlnej (adaptacyjnie dostosowuje cykle świateł do aktualnego natężenia ruchu w czasie rzeczywistym), pozwala na zarządzanie zdarzeniami (kolizje, zatory, awarie sygnalizacji), priorytetyzuje przejazdy dla komunikacji zbiorowej, informuje kierowców o utrudnieniach, proponuje alternatywne trasy.

Udział długości sieci transportu zbiorowego objętych systemami sterowania ruchem (W14_T) w 2025 roku wyniósł 48,041%, czyli pozostał na podobnym poziomie jak w roku 2024, kiedy wynosił 48,6%.

System parkingowy

Zgodnie z przyjętą polityką parkingową w Krakowie funkcjonują uzupełniające się systemy dwóch rodzajów parkingów. Pierwszy to parkingi kubaturowe, znajdujące się w centrum Krakowa, które działają na zasadach komercyjnych. Drugi z systemów to "Parkuj i Jedź" P+R, który jest ściśle powiązany z komunikacją miejską, a parkingi są lokalizowane w rejonach pętli tramwajowych i przy ważniejszych punktach przesiadkowych.

W 2025 roku w Krakowie funkcjonowały parkingi „Parkuj i Jedź” w systemie zamkniętym: P+R Czerwone Maki, P+R Kurdwanów, P+R Nowy Bieżanów, P+R Mały Płaszów, P+R Górka Narodowa, P+R Krowodrza Górka, P+R Pachońskiego oraz w systemie otwartym: P+R Mydlniki, P+R Swoszowice i P+R Prądnik Czerwony. W systemie „Parkuj i Jedź” łącznie w

2025 roku funkcjonowało 10 parkingów posiadających do dyspozycji 1 618 miejsc postojowych. Wykorzystanie miejsc postojowych w systemie P+R (W6_T) stale wzrasta. W 2025 roku wynosiło 70,6%, dla porównania w 2024 roku – 61,6%, a w 2023 roku – 41,6%. Istotą funkcjonowania systemu "Parkuj i jedź" jest przejęcie przez transport publiczny większości podróży wykonywanych samochodami osobowymi z obszarów zewnętrznych do Krakowa, a w szczególności do centrum miasta. Atrakcyjna oferta, sprawna komunikacja publiczna oraz możliwość kontynuowania podróży na podstawie biletu parkingowego, stanowić ma dla użytkowników zachętę i rekompensatę za ograniczoną dostępność wjazdu samochodem do centrum miasta. Lokalizowanie parkingów realizowanych w tym systemie bezpośrednio przy przystankach Komunikacji Miejskiej (KMK) ma dodatkowo uatrakcyjnić ofertę i stanowić alternatywę, a także sposób na podróżowanie po mieście.

Z parkingów zamkniętych bezpłatnie mogą korzystać posiadacze aktywnych tradycyjnych plastikowych kart z zapisanym ważnym biletem komunikacji miejskiej, takich jak: Krakowska Karta Miejska (KKM), Małopolska Karta Aglomeracyjna (MKA), Karta Krakowska (KK), Elektroniczna Legitymacja Studencka (ELS), Elektroniczna Legitymacja Doktoranta (ELD), Elektroniczna karta wydana w ramach programu: „Krakowska Karta Rodzinna 3+” oraz urządzenia mobilnego z aplikacją mKrakow, w której zapisany jest bilet KMK.

W celu integracji taryfowo-biletowej komunikacji miejskiej oraz transportu kolejowego w cenniku Komunikacji Miejskiej w Krakowie funkcjonuje (od sierpnia 2023 roku) oferta Biletu Metropolitalnego, w ramach którego pasażerowie mają możliwość wykonywania podróży nie tylko pojazdami KMK oraz pociągami Kolei Małopolskich PolRegio i Kolei Śląskich, ale również Małopolskimi Liniami Dowozowymi Kolei Małopolskich oraz pojazdami komunikacji gminnych. W ofercie honorowania biletu uczestniczą gminy: Wieliczka, Skawina, Niepołomice, Michałowice, Wielka Wieś, Zielonki. W 2025 roku Bilet Metropolitalny został sprzedany w liczbie 734 603 sztuk (dla porównania w 2024 roku – 732 078 sztuk). Pokazuje to, że integracja taryfowa różnych środków transportu np.: kolei aglomeracyjnej z komunikacją miejską zwiększa atrakcyjność transportu zbiorowego. W ramach oferty Biletu Metropolitalnego funkcjonuje również dodatkowa oferta w dystrybucji Kolei Małopolskich rozszerzająca standardową ofertę na obszar Województwa Małopolskiego.

Wypożyczalnie rowerów

W 2025 roku Gmina Miejska Kraków kontynuowała prowadzenie pilotażowej wypożyczalni rowerów elektrycznych Park-e-bike. Możliwość bezpłatnego wypożyczania rowerów ze wspomaganie elektrycznym zapewniały stacje zlokalizowane na P+R Czerwone Maki, P+R Mały Płaszów, P+R Kurdwanów, P+R Nowy Bieżanów, P+R Górka Narodowa, P+R Krowodrza Górka, P+R Pachońskiego. W ramach systemu dostępne były 143 rowery. W roku 2025 rowery były wypożyczane 20 172 razy.

W 2025 roku funkcjonowała również wypożyczalnia rowerów towarowych (<https://ztp.krakow.pl/rower/rower-towarowy>) - krakowskie firmy, instytucje i organizacje pozarządowe miały możliwość darmowego przetestowania przez okres 30 dni rowerów towarowych (cargo) będących własnością ZTP. Rowery towarowe w ramach projektu „LOW-CARB” udostępnianie były osobom zainteresowanym w serwisie ZTP przy ul. Przewóz 21. W 2025 roku swoją działalność kontynuowała miejska długoterminowa wypożyczalnia rowerów LajkBike, w ramach której dostępnych było ok. 1 000 rowerów (w tym ok. 500 ze wspomaganie elektrycznym).

W systemie LajkBike na dzień 31 grudnia 2025 roku zarejestrowanych było 5 650 osób (są to wszystkie osoby, które złożyły wniosek o wypożyczenie, nie wszystkie finalnie dokonały

opłaty i zdecydowały się na wypożyczenie). W roku 2025 zawartych zostało łącznie 2 671 umów wypożyczenia rowerów na okresy od 1 do 6 miesięcy.

W ramach monitorowania natężenia ruchu rowerowego, 17 liczników zamontowanych na drogach dla rowerów na terenie Krakowa w trybie ciągłym zliczało przejeżdżających rowerzystów. Dane na bieżąco udostępniano na stronie – <https://ztp.krakow.pl/rower/pomiary-ruchu-rowerowego>. W 2025 roku liczniki zarejestrowały 8 146 103 przejazdów rowerowych. W 2024 roku zarejestrowano 8 482 614 przejazdów (w 2023 roku – 7 932 684).

W ramach budowania potencjału na rzecz zintegrowanego planowania mobilności niskoemisyjnej w 2025 roku realizowany był projekt „Low Carb. Budowanie potencjału na rzecz zintegrowanego planowania mobilności niskoemisyjnej w funkcjonalnych obszarach miejskich” finansowany z funduszy europejskich Interreg Central Europe.

IV.12.3. Ważniejsze inwestycje zrealizowane przez MPK SA w Krakowie

Istotny wpływ na kondycję obszaru Transportu miały przedsięwzięcia inwestycyjne realizowane przez Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne SA w Krakowie. Kluczowe działania objęły w szczególności: **odnowę floty pojazdów** poprzez zakup nowoczesnego, niskoemisyjnego taboru tramwajowego i autobusowego oraz modernizację zasobów istniejących; **rozbudowę infrastruktury technicznej**, w tym systemów zasilania dedykowanych autobusom elektrycznym; **usprawnienie zaplecza eksploatacyjnego** poprzez budowę i modernizację obiektów infrastruktury technicznej.

Ważniejsze inwestycje zrealizowane w 2025 roku przez Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne SA w Krakowie:

Zakupy taboru tramwajowego

W 2025 roku MPK S.A. w Krakowie zawarło umowy ramowe na dostawę 90 tramwajów. Dzięki podpisaniu w 2025 roku dwóch umów realizacyjnych oraz dwóch kolejnych w dniu 3 lutego 2026 roku w latach 2028-2029 do Krakowa trafi 30 tramwajów dwukierunkowych o długości ponad 33 metry, 20 wagonów jednokierunkowych o długości ponad 43 metry oraz 15 sztuk jednokierunkowych o długości 32-34 metry.

Nowe tramwaje PESA TWIST 3.0 to pojazdy komfortowe dla pasażerów (100% niskiej podłogi, wyposażone w klimatyzację i system informacji pasażerskiej) oraz przyjazne dla środowiska: ciche, energooszczędne, zbudowane z materiałów nadających się do recyklingu. Niska masa pojazdu i precyzyjnie dobrany napęd, z systemem odzyskiwania energii i zasobnikami, pozwolą na redukcję zużycia energii. Nowoczesna, lekka, modułowa konstrukcja skorupowa zapewni bezpieczeństwo podróżnych. Producent deklaruje wykorzystanie w ich produkcji sprawdzonych w eksploatacji komponentów, spawanie konstrukcji laserowo, na zrobotyzowanych stanowiskach, co zapewni wysoką jakość wagonów, precyzję ich wykonania, a w przyszłości optymalne koszty eksploatacji w całym okresie używania pojazdów.

Zakupy taboru autobusowego

Dzięki podpisanym w 2025 roku umowom mieszkańcy Krakowa zyskają w 2026 roku 37 autobusów zasilanych energią elektryczną oraz 10 autobusów wodorowych. Ponadto Spółka zawarła umowy ramowe na dostawę 190 nowych autobusów z silnikami spalinowymi spełniającymi najwyższe europejskie normy ochrony środowiska.

W 2025 roku zakupiono i wprowadzono do eksploatacji 45 autobusów zasilanych olejem napędowym, w tym 37 autobusów standardowych Solaris Urbino 12 Mild Hybrid oraz 8 autobusów midi SANCITY 9LE marki Autosan. Zakup tych pojazdów pozwolił na wycofanie z ruchu z dniem 9 lipca 2025 roku ostatnich egzemplarzy autobusów spalinowych z silnikami Euro 5.

Modernizacja taboru tramwajowego

Zamontowano system klimatyzacji przedziału pasażerskiego w 12 wagonach typu NGT6. Ponadto prowadzono modernizację 2 wagonów GT8SU na typ GT8N. Jeden wagon został ukończony. Wyposażono go w niską podłogę w części środkowej, w której znajduje się również platforma dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich, klimatyzację oraz system informacji pasażerskiej złożony z głosowych zapowiedzi i tablic elektronicznych. Zachowano w nim funkcję dwukierunkowej jazdy, która może być wykorzystywana podczas remontów lub budowy nowych torowisk, gdy nie ma możliwości dojazdu do pętli.

W związku z remontem Mostu Grunwaldzkiego i potrzebą kierowania do ruchu większej liczby wagonów dwukierunkowych zakupiono w Düsseldorfie 5 wagonów dwukierunkowych GT8SU, a 3 z nich dostosowano do ruchu.

Rozbudowa infrastruktury ładowania autobusów elektrycznych

W Stacji Obsługi Autobusów Wola Duchacka kontynuowano II etap budowy placu postojowego dla autobusów elektrycznych. W ramach całego zadania zostały wybudowane trzy place do ładowania wraz z infrastrukturą oraz stacja transformatorowa. W celu dostosowania infrastruktury do zmian klimatycznych (dla spowolnienia odpływu wody deszczowej) zbudowano zbiornik retencyjny wraz z przewymiarowanymi kolektorami do zbierania wód opadowych. Z uwagi na braki terenowe maksymalnie wykorzystano posiadaną powierzchnię: pod ziemią umieszczono zbiornik retencyjny, na jego stropie znajdują się stanowiska ładowania i parking dla autobusów (56 stanowisk ładowania autobusów elektrycznych).

Wybudowano i odebrano 6 kolejnych stanowisk ładowania autobusów elektrycznych: 2 przy ul. Stojałowskiego na osiedlu Kurdwanów, 3 na pętli autobusowej Azory przy ul. Weissa, 1 przy ul. Rydygiera na osiedlu Rząka. Przystąpiono do realizacji zadań związanych z zaprojektowaniem i wybudowaniem następnych stacji ładowania autobusów elektrycznych.

Rozbudowa infrastruktury na Stacjach Obsługi

W Stacji Obsługi Tramwajów Nowa Huta zrealizowano II etap przebudowy hali SO2. W 2024 roku został wybudowany stan surowy częściowo zamknięty, natomiast w 2025 roku prowadzono drugi etap budowy, który zakończył się decyzją dopuszczenia do użytkowania. Budynek składa się z hali głównej, warsztatów, części socjalnej oraz sanitarnej. Hala ma nowoczesne wyposażenie i infrastrukturę, która pozwala realizować w bezpiecznych warunkach procesy technologiczne. Przy hali wybudowano zbiornik retencyjny oraz separator substancji ropopochodnych zintegrowany z osadnikiem. Na dachu hali zabudowana jest instalacja fotowoltaiczna produkująca energię elektryczną na potrzeby własne, a nadwyżka może być odsprzedana do Dystrybutora. Wybudowany został też garaż dla pojazdów technicznych oraz wiata do przechowywania remontowanych tramwajów, zadaszona i obudowana z trzech stron. Ponadto rozbudowano kanalizację teletechniczną w rejonie bramy nr 2 oraz prowadzono budowę zadaszenia placu postojowego nad torami postojowymi. Budowa zadaszenia została podzielona na etapy, aby zmniejszyć utrudnienia w

parkowaniu tramwajów. W 2025 roku został zrealizowany etap I, a w 2026 roku przewidziane jest zakończenie etapu II.

W Stacji Obsługi Tramwajów Podgórze prowadzono dwa bardzo ważne zadania inwestycyjne, które były niezwykle skomplikowane pod względem organizacyjnym:

- Budowa toru obwodowego nr 28 - wybudowano tor w nowym śladzie umożliwiający objazd tramwajem z torów postojowych na halę poprzez teren MPK SA w Krakowie, bez konieczności wyjazdu na tor szlakowy na ul. Brożka. Ponadto, z nowego toru można wjechać na wszystkie tory na hali obsługi, a w poprzednim układzie można było wjechać tylko na cztery tory. Wybudowano infrastrukturę podziemną, sieć trakcyjną, sieć oświetlenia, drenaż, kanalizację teletechniczną, przestawiono portiernię, przeniesiono bramkę wejściową, zmieniono geometrię i przestawiono światło bram oraz wymieniono je na nowe.
- Wszystkie prace prowadzono w sposób umożliwiający normalne funkcjonowanie Stacji Obsługi.
- Wybudowano podstawę trakcyjną do zasilania istniejących torów postojowych oraz zasilania nowych torów postojowych, których budowa jest planowana w kolejnych latach. Obecnie zostały z niej zasilone tory postojowe od 16 do 28 z pełnym rezerwowaniem zasilania z istniejącej wcześniej podstawy Bonarka. Taki układ powoduje mniejszą wrażliwość na awarie oraz zmniejsza obciążenie istniejącej podstawy Bonarka i spowoduje mniej wyłączeń przeciążeniowych.

Ponadto:

Uruchomiono nową wersję portalu internetowego MPK SA w Krakowie, który uwzględnia potrzeby osób niewidomych i słabowidzących. Aktualna strona jest przejrzysta i zoptymalizowana pod kątem różnych urządzeń. Intuicyjna nawigacja ułatwia znalezienie informacji. Została wyposażona w zaawansowaną wyszukiwarkę połączeń, która uwzględnia realne czasy odjazdów pojazdów KMK. Zmienił się także sposób prezentacji rozkładów jazdy, które powiązano z komunikatami o czasowych zmianach związanych z remontami czy wydarzeniami specjalnymi.

IV.12.4. Programy i instrumenty zarządzania strategicznego

Studium podstawowych tras rowerowych PS/T2/2015

Podstawa prawna: uchwała nr CIX/1493/10 Rady Miasta Krakowa z 22 września 2010 roku w sprawie przyjęcia „Programu Inwestycji – Studium Podstawowych Tras Rowerowych”. Studium podstawowych tras rowerowych obecnie funkcjonuje jako Dokument Kierunkowy - (daty obowiązywania Programu: od 1 stycznia 2015 roku do 31 grudnia 2019 roku) – do końca 2019 roku funkcjonował jako Program, po zakończeniu obowiązywania zmienił charakter na dokument kierunkowy, obecnie podlega aktualizacji.

Studium zawiera analizę zapotrzebowania na trasy rowerowe na terenie Gminy Miejskiej Kraków oraz wskazuje na powiązania Krakowa z gminami sąsiadującymi. W dokumencie została przedstawiona sieć dróg rowerowych z podziałem na: trasy główne, trasy łącznikowe oraz trasy rekreacyjne. Istotnym aspektem w analizie było uwzględnienie graniczących z Krakowem miejscowości jako źródła i celu podróży. Ponadto w opracowaniu zawarto uwarunkowania wynikające z realizowanego przez samorząd wojewódzki systemu tras rowerowych VeloMałopolska przecinających Kraków i wymagających dostępu do stacji kolejowych oraz lotniska.

Nowe odcinki infrastruktury rowerowej oddane do użytku w 2025 roku zostały opisane w części rozdziału mówiącej o infrastrukturze rowerowej.

Łączna długość infrastruktury rowerowej na koniec 2025 roku wynosiła **240,9 km**.

Program obsługi parkingowej dla Miasta Krakowa PS/T3/2012

Podstawa prawna: uchwała nr LIII/723/12 Rady Miasta Krakowa z 29 sierpnia 2012 roku, w sprawie przyjęcia Programu parkingowego dla Miasta Krakowa.

Daty obowiązywania: od 29 sierpnia 2012 roku do 31 grudnia 2030 roku.

Cel ogólny, zakres i cele szczegółowe Programu (PS/T3/2012) określa **Deklaracja wyników**, którą sformułowano jako: „Stworzenie do 2030 r. dogodnej dla użytkowników transportu indywidualnego siatki parkingów, celem umożliwienia zachowania równowagi pomiędzy dostępnością i przepustowością układu drogowego a chłonnością parkingów, oraz zwiększenie udziału w podróżach i efektywności publicznego transportu zbiorowego,

poprzez:

- zintegrowanie systemu parkowania z systemami transportu drogowego i publicznego miasta także obszaru metropolitalnego,
- kształtowanie polityki parkingowej w zgodzie z polityką kształtowania zróżnicowanego stopnia dostępności miasta dla samochodów,
- organizowanie parkingów dla samochodów osobowych jako elementu systemu P+R (Parkuj i Jedź) w ramach węzłów integrujących różne środki transportu,
- ograniczanie lub eliminowanie parkowania na ulicach istotnych dla ruchu pieszego,
- promowanie miejsc parkingowych w parkingach kubaturowych,
- wprowadzenie preferencji cenowych dla stałych mieszkańców Obszaru Płatnego Parkowania”,

tak, aby zrealizować poniższe cele szczegółowe:

Tabela IV.12.2. Wskaźniki służące do oceny stopnia realizacji celów szczegółowych Programu obsługi parkingowej dla Miasta Krakowa (PS/T3/2012)

Cel szczegółowy	Wskaźnik	Wartość docelowa w 2030 r.	2023	2024	2025
zapewnić roczną dynamikę przyrostu parkingów P&R na poziomie minimum 2	Stopień realizacji liczby miejsc postojowych w systemie P&R (W16_T)	Trend rosnący. Wartość znamienita 100%	21,45%	39,93%	39,93%
zapewnić poziom wykorzystania miejsc postojowych na parkingu P&R na poziomie nie mniejszym niż 70%	Wykorzystanie miejsc postojowych w systemie P&R (W6_T)	Trend rosnący. Wartość znamienita 90%	41,57%	61,60%	70,55%

Źródło: System STRADOM, dane własne UMK

W 2025 roku realizacja liczby miejsc postojowych w systemie P&R utrzymała się na tym samym poziomie, co w roku 2024 i wyniosła 39,93%, natomiast poziom wykorzystania miejsc

postojowych na parkingu P&R wzrósł do wartości 70,55% i osiągnął oczekiwany poziom (nie mniejszy niż 70%).

Plan Zrównoważonej Mobilności Metropolii Krakowskiej PP/T1/2024

Podstawa prawna: uchwała nr CXXIV/3391/23 Rady Miasta Krakowa z dnia 6 grudnia 2023 r. w sprawie przyjęcia i wdrożenia do realizacji Planu Zrównoważonej Mobilności Metropolii Krakowskiej i jej Obszaru Funkcjonalnego.

Daty obowiązywania: od 6 grudnia 2023 roku do 31 grudnia 2033 roku.

Cel ogólny, zakres i cele szczegółowe Programu (PS/T3/2012) określa **Deklaracja wyników**, którą sformułowano jako: „Poprawienie warunków mobilności zrównoważonej Krakowa, Metropolii Krakowskiej oraz Krakowskiego Obszaru Funkcjonalnego,

poprzez:

- realizację działań inwestycyjnych w obszarze infrastruktury oraz nieinwestycyjnych związanych z promowaniem wykorzystania ekologicznych środków transportu

tak, aby zrealizować poniższe cele szczegółowe:

Tabela IV.12.3. Wskaźniki służące do oceny stopnia realizacji celów szczegółowych Planu Zrównoważonej Mobilności Metropolii Krakowskiej PP/T1/2024

Cel szczegółowy	Wskaźnik	Wartość docelowa w 2030 r.	2023	2024	2025
Zwiększył się udział podróży transportem zbiorowym we wszystkich podróżach mieszkańców Krakowa oraz Obszaru Funkcjonalnego Krakowa	Udział transportu zbiorowego w podziale zadań przewozowych (W2_T)	Trend rosnący. Wartość znakomita 60%	Brak danych*	42,4%	Brak danych*
Wzrosła długość infrastruktury rowerowej (wartość wyrażona w kilometrach)	Przyrost długości dróg rowerowych w Krakowie (W45_T)	Trend rosnący	39,5	6,8	4,7
Wzrosła długość infrastruktury tramwajowej (wartość wyrażona w metrach pojedynczego toru)	Długość sieci tramwajowej w Krakowie (W53_T)	Trend rosnący	198 600	205 860	204 939
Zwiększyła się liczba pasażerów podróżujących pociągami Szybkiej Kolei Aglomeracyjnej (wartość wyrażona w milionach)	Liczba pasażerów ruchu kolejowego (Szybka Kolej Aglomeracyjna) (W48_T)	Trend rosnący	9,39	13,63	15,69
Obniżyła się emisja gazów cieplarnianych (wartość wyrażona w tonach CO ₂ /100 tys. mieszkańców)	Emisja gazów cieplarnianych w Krakowie w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców (W52_T)	Trend spadkowy	60 338	Brak danych	Brak danych

*Badanie społeczne „Barometr Krakowski” jest prowadzone w cyklach dwuletnich, w 2023 r. i w 2025 r. badanie nie odbyło się.

Źródło: System STRADOM, dane własne UMK

Plan Zrównoważonej Mobilności Metropolii Krakowskiej zapewnia spójny kierunek działań w dziedzinie zrównoważonej mobilności, dążąc do realizacji głównego celu, jakim jest zapewnienie zrównoważonego i przyjaznego z punktu widzenia użytkownika końcowego systemu transportu, uwzględniającego równomierny rozwój wszystkich form mobilności. Porządkuje on również kwestie związane ze zrównoważoną mobilnością na terenie gmin objętych zakresem planu. Obecnie Plan został przyjęty w 36 gminach obszaru funkcjonalnego Krakowa.

IV.12.5. Finanse

Tabela IV.12.4. Wydatki Budżetu Miasta w Dziedzinie Transport zrealizowane w 2025 roku według rodzajów wydatków

Rodzaj wydatków	Wydatki (w zł)	Wydatki (w %)
Ogółem	1 807 839 055	100
Dokapitalizowanie spółek miejskich	77 900 000	4,3
Wydatki inwestycyjne	244 007 586	13,5
Wydatki bieżące	1 485 931 469	82,2

Źródło: System STRADOM oraz Sprawozdanie z wykonania Budżetu Miasta Krakowa za 2025 rok

Tabela IV.12.5. Wydatki Budżetu Miasta w Dziedzinie Transport zrealizowane w 2025 roku w podziale na Usługi

Usługa publiczna	Wydatki (w zł)	Wydatki (w %)
Ogółem	1 807 839 055	100
Zarządzanie transportem zbiorowym (T-1)	1 152 737 199	63,8
Zarządzanie infrastrukturą transportową (T-2)	265 045 877	14,7
Zarządzanie ruchem (T-3)	57 999 780	3,2
Wydatki niezwiązane bezpośrednio z realizacją usług	332 056 199	18,4

Źródło: System STRADOM oraz Sprawozdanie z wykonania Budżetu Miasta Krakowa za 2025 rok

Gospodarka komunalna

Zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków

47,317 ROK 2025
46,548 ROK 2024 ILOŚĆ ZUŻYTEJ WODY NA MIESZKAŃCA (m³)

DŁUGOŚĆ SIECI WODOCIĄGOWEJ NA MIESZKAŃCA (m) **2,977** ROK 2025
2,961 ROK 2024

2,572 ROK 2025
2,536 ROK 2024 DŁUGOŚĆ SIECI KANALIZACYJNEJ NA MIESZKAŃCA (m)

Utrzymanie czystości

DŁUGOŚĆ DRÓG ZMYWANYCH MECHANICZNIE (km)

Utrzymanie cmentarzy

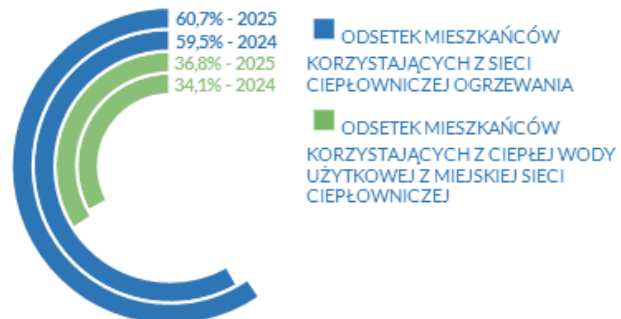
88,1% ROK 2025
87,2% ROK 2024 WYPEŁNIENIE CMENTARZY KOMUNALNYCH

UDZIAŁ POCHÓWKÓW URNOWYCH W OGÓLNEJ LICZBIE POCHÓWKÓW **55,0%** ROK 2025
55,5% ROK 2024

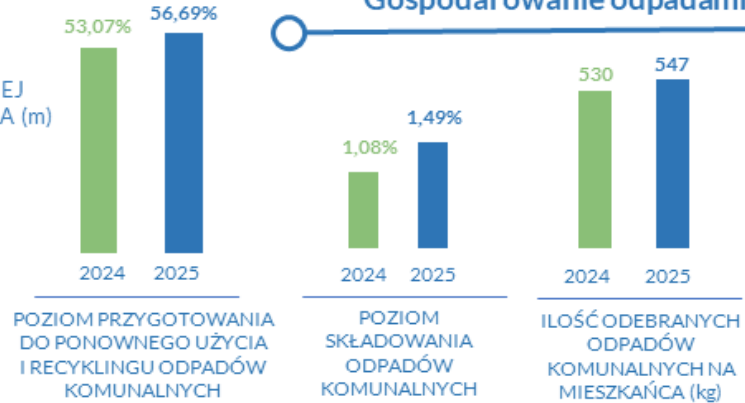
Wydatki na Dziedzinę

Wydatki Budżetu Miasta Krakowa na Dziedzinę Gospodarkę komunalną: **5,64%**

Zapewnienie dostaw energii

Gospodarowanie odpadami

Badania społeczne

64% mieszkańców ocenia pozytywnie jakość wody w mieście (**70% w roku 2024**)

88% mieszkańców ocenia pozytywnie utrzymanie czystości w mieście (**87% w roku 2024**)

WYDATKI NA DZIEDZINĘ GOSPODARKI KOMUNALNEJ ZREALIZOWANE W 2025

Rodzaj wydatków	Wydatki (zł)	Wydatki (%)
Ogółem	599 373 294	100
Wydatki inwestycyjne	7 236 404	1,2
Wydatki bieżące	592 136 890	98,8

IV.13.1. Wprowadzenie do Dziedziny Gospodarka komunalna

Dziedzina Gospodarka komunalna obejmuje szerokie spektrum działań związanych z budową i utrzymaniem infrastruktury miejskiej oraz zaspokajaniem potrzeb mieszkańców w zakresie dostępu do usług komunalnych. Realizowanych i monitorowanych jest pięć Usług publicznych:

- Zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków (U-1)
- Zapewnienie dostaw energii (U-2)
- Utrzymanie czystości i porządku (U-3)
- Gospodarowanie odpadami komunalnymi (U-4)
- Utrzymanie cmentarzy (U-5)

Ponadto w zakresie Dziedziny Gospodarka komunalna, Miasto Kraków prowadzi szereg działań mających na celu zwiększenie efektywności energetycznej, wykorzystanie energii odnawialnej oraz poprawę stanu środowiska naturalnego.

IV.13.2. Charakterystyka Usług publicznych

IV.13.2.1. Usługa publiczna U-1 Zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków

Usługę zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków świadczy przedsiębiorstwo Wodociągi Miasta Krakowa SA (WMK). Dostępność oraz jakość świadczonych przez Przedsiębiorstwo usług corocznie oceniana jest przez mieszkańców bardzo wysoko. Według badań przeprowadzonych przez Krakowski Holding Komunalny SA w roku 2025, usługa uzyskała notę 9,10/10 w zakresie zaopatrzenia w wodę oraz 9,16/10 w zakresie odprowadzania ścieków. Wysoki poziom zadowolenia ze świadczonych usług wodociągowo-kanalizacyjnych wynika z ciągłej modernizacji urządzeń przy zastosowaniu najlepszych dostępnych technik oraz stałej rozbudowy sieci dystrybucyjnej w dostosowaniu do potrzeb mieszkańców i rozwoju budownictwa.

Miasto Kraków charakteryzuje się wysokim stopniem dostępności usługi wodociągowej.

Tabela IV.13.1. Zaopatrzenie w wodę i odprowadzenie ścieków

	2021	2022	2023	2024	2025
Odsetek mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej (w %) W2_U	97,2	99,8	99,8	99,8	b.d.
Odsetek mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej (w %) W3_U	90,1	92,6	92,7	92,8	b.d.
Ilość wody zużywanej przez mieszkańca (w m ³) W1_U	44,298	45,537	45,649	46,548	47,317

Źródło: System STRADOM, dane własne UMK, BDL GUS

Oceniając jakość wody dostarczanej mieszkańcom Krakowa w roku 2025 należy stwierdzić, że spełniała ona wymagania Rozporządzenia Ministra Zdrowia z 7 grudnia 2017 roku w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi dla wszystkich parametrów. W celu utrzymania jakości wody w sieci wodociągowej Spółka prowadzi stałe jej badania w oparciu o wyznaczone punkty kontrolne, w których systematycznie pobierane są próbki wody, a duża liczba wyników analitycznych pozwala na ocenę dynamiki zmian jakości wody

w sieci oraz tworzy bazę danych uwzględniającą wszystkie zjawiska związane z siecią wodociągową, takie jak: awarie, reklamacje, informacje uzyskiwane przy okazji remontów, rutynowe badania jakości wody w sieci, informacje dotyczące uszkodzeń wodomierzy i inne. Wyniki badań prowadzonych w ramach wewnętrznej kontroli jakości wody w 2025 roku były przysyłane regularnie (raz w miesiącu) do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej. Na tej podstawie Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny nie stwierdził potencjalnych zagrożeń zdrowotnych generowanych przez wodę dostarczaną przez WMK SA.

Program wymiany sieci z rur azbestocementowych w Krakowie w 2025 roku

Zgodnie z obowiązującymi przepisami termin całkowitego usunięcia wyrobów azbestowych na terytorium Polski wyznaczono na rok 2032 (regulacja określona Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010 roku w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest). WMK SA przeprowadzają sukcesywną wymianę (w 2025 roku było to 1 014 mb) przewodów sieci wodociągowej wykonanych z tego materiału, głównie w koordynacji z pracami budowlanymi, względnie z powodu złego stanu technicznego infrastruktury. Na koniec 2025 roku na terenie Krakowa znajdowało się około 21,2 km rurociągów wykonanych z tego materiału.

Usługa U-1 była realizowana przez WMK SA. Łączne wydatki związane z realizacją usługi wynosiły 100 mln zł. W ramach usługi realizowano także programy/projekty rozwojowe związane z celem operacyjnym IV.3 SRK 2030 Zrównoważone środowisko. Nakłady przedstawia poniższa tabela.

W 2025 roku na działalność inwestycyjną Spółka poniosła nakłady w wysokości **179 486 000 zł**.

Tabela IV.13.2. Nakłady inwestycyjne związane z usługą U-1 i realizacją SRK 2030 poniesione przez WMK SA w 2025 roku (w zł)

Zadania	Cel operacyjny SRK 2030	Usługa publiczna	Nakłady finansowe
Bezpieczeństwo systemu zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków, w tym:	-	U-1	85 440 000
• Zapewnienie bezpieczeństwa zaopatrzenia w wodę	-	U-1	18 072 000
○ Technologie uzdatniania wody	-	U-1	1 473 000
○ Poprawa funkcjonowania sieci	-	U-1	12 817 000
○ Wsparcie zarządzania siecią wodociągową	-	U-1	3 782 000
• Zapewnienie bezpieczeństwa odbioru i oczyszczania ścieków	-	U-1	53 717 000
○ Technologie oczyszczania ścieków i przeróbki osadów	-	U-1	20 748 000
○ Poprawa funkcjonowania sieci kanalizacyjnej	-	U-1	31 328 000
○ Wsparcie zarządzania siecią kanalizacyjną	-	U-1	1 006 000

○ Zarządzanie retencją i adaptacja do zmian klimatu	-	U-1	635 000
• Ochrona środowiska i racjonalne gospodarowanie zasobami	-	U-1	13 651 000
○ Redukcja wycieków wody	-	U-1	8 034 000
○ Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii	-	U-1	5 222 000
○ Gospodarka o obiegu zamkniętym	-	U-1	395 000
Zwiększenie dostępności usług, w tym:	IV.3	-	59 895 000
• Zwiększenie dostępności usług na terenie GMK	IV.3	-	58 239 000
○ Rozbudowa urządzeń wodociągowych	IV.3	-	17 966 000
○ Rozbudowa urządzeń kanalizacyjnych	IV.3	-	40 273 000
• Zwiększenie obszaru oraz przedmiotu działalności	IV.3	-	1 656 000
Odporna i elastyczna organizacja, w tym:	-	-	19 208 000
• Dobry pracodawca	-	-	1 952 000
• Zrównoważona sytuacja finansowa	-	-	4 131 000
• Efektywne zarządzanie	-	-	13 125 000
○ Zapewnienie zgodności	-	-	1 325 000
○ Rozwój organizacyjny	-	-	6 701 000
○ Rozwój systemów bezpieczeństwa	-	-	5 099 000
Zaangażowanie i społeczna odpowiedzialność	IV.3	U-1	14 943 000
• Kształtowanie postaw proekologicznych mieszkańców	IV.3	U-1	36 000
• Doskonalenie jakości usług	IV.3	U-1	14 907 000
Nakłady inwestycyjne na SRK 2030			74 838 000
Nakłady inwestycyjne na Usługę publiczną U-1			100 383 000

Źródło: Wodociągi Miasta Krakowa SA

W ramach powyższych działań i poniesionych na nie nakładów Spółka realizowała programy inwestycyjne mające kluczowe znaczenie z punktu widzenia zapewnienia sprawnego zaopatrzenia w wodę oraz skutecznego odbioru i oczyszczania ścieków.

Ponadto zrealizowano budowę nowej sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Zrealizowano zadania w zakresie modernizacji technologii zarówno na zakładach uzdatniania wody, jak i oczyszczalniach ścieków.

Budowa Infrastruktury Sanitarnej (BIS)

Program inwestycyjny dla dzielnic Krakowa pn. Budowa Infrastruktury Sanitarnej (BIS) jest jednym z priorytetowych działań Wodociągów Miasta Krakowa SA na najbliższe lata, który zakłada zwiększenie dostępności usług świadczonych przez Spółkę, a w szczególności zwiększenie dostępności usług na terenie Gminy Miejskiej Kraków. Wydatki w ramach programu BIS w 2025 roku Wodociągi Miasta Krakowa SA zrealizowały:

- budowę 3 150 mb sieci wodociągowej za kwotę 4 391 tys. zł,
- budowę 6 836 mb sieć kanalizacji sanitarnej za kwotę 18 331 tys. zł.

Tabela IV.13.3. Wydatki na Program Budowy Infrastruktury Sanitarnej (BIS)

	2021	2022	2023	2024	2025
Program Budowy Infrastruktury Sanitarnej (w zł)	19 960 000	21 276 000	24 790 000	40 274 000	22 722 000

Źródło: Wodociągi Miasta Krakowa SA

IV.13.2.2. Usługa publiczna U-2 Zapewnienie dostaw energii

Do zadań własnych Gminy należy planowanie i organizacja zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe na jej obszarze. Gmina posiada „Założenia do planu zaopatrzenia Gminy Miejskiej Kraków w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe”, których głównym celem jest zapewnienie zgodności planów rozwoju spółek dystrybucyjnych z planami rozwoju gminy.

Usługa zaopatrzenia w ciepło świadczona jest przez spółkę dystrybucyjną Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej SA w Krakowie (MPEC SA). **Odsetek mieszkańców korzystających z miejskiej sieci ciepłowniczej do centralnego ogrzewania (W6_U)** w ostatnich latach utrzymuje stabilny trend.

Odsetek mieszkańców korzystających z ciepłej wody użytkowej z miejskiej sieci ciepłowniczej (W7_U) utrzymuje trend wzrostowy.

Tabela IV.13.4. Zapewnienie dostaw energii

	2021	2022	2023	2024	2025
Odsetek mieszkańców korzystających z miejskiej sieci ciepłowniczej do centralnego ogrzewania (w %) W6_U	56,2	57,3	58,1	59,5	60,7
Odsetek mieszkańców korzystających z ciepłej wody użytkowej z miejskiej sieci ciepłowniczej (w %) W7_U	29,4	31,5	33,0	34,1	36,8

Źródło: System STRADOM, dane własne UMK

Jakość świadczonych przez MPEC SA usług: dostawy ciepła dla celów grzewczych oraz przygotowania ciepłej wody użytkowej, poparta współfinansowaniem inwestycji, pozwala zaspokajać praktycznie każde potrzeby cieplne klienta i zachowywać wysoki poziom zadowolenia odbiorcy.

Usługa U-2 była realizowana przez MPEC SA. Łączne wydatki związane z realizacją usługi wyniosły 114 486 000 zł. W ramach usługi realizowano także programy/projekty rozwojowe związane z celem operacyjnym IV.3 SRK 2030 Zrównoważone środowisko. Nakłady przedstawia poniższa tabela.

Tabela IV.13.5. Nakłady inwestycyjne związane z usługą U-2 i realizacją SRK 2030 poniesione przez MPEC SA w 2025 roku (w zł)

Zadania	Cel operacyjny SRK 2030	Usługa publiczna	Nakłady finansowe
Rozwój rozproszonych alternatywnych i odnawialnych źródeł energii (OZE)	IV.3	U-2	3 161 000
Podłączenie nowych odbiorców	IV.3	U-2	46 295 000
Program ciepłej wody użytkowej	IV.3	U-2	10 424 000
Program proekologiczny	IV.3	U-2	30 000
Węzły grupowe	IV.3	U-2	3 643 000
Węzły indywidualne	IV.3	U-2	3 031 000
Modernizacja układów pomiarowych	IV.3	U-2	357 000
Modernizacja infrastruktury ciepłowniczej na wniosek odbiorców	IV.3	U-2	735 000
Wymiana i modernizacja sieci ciepłych	IV.3	U-2	32 404 000
Wymiana i modernizacja urządzeń sieci ciepłych	IV.3	U-2	2 142 000
Wymiana armatury	IV.3	U-2	1 090 000
Modernizacja budynków	IV.3	U-2	2 246 000
Likwidacja kotłowni	IV.3	U-2	64 000
Inwestycje służące poprawie efektywności	IV.3	U-2	7 390 000
Przygotowanie inwestycji	IV.3	U-2	1 351 000
FEnIKS - "Przebudowa systemu ciepłowniczego"	IV.3	U-2	123 000
Nakłady finansowe ogółem na SRK 2030 i Usługę publiczną U-2			114 486 000

Źródło: Raport Zarządu MPEC SA

W ramach powyższych działań zrealizowano następujący zakres rzeczowy:

W zakresie nowych inwestycji:

- Podłączenie nowych obiektów: na terenie Krakowa i Skawiny podłączono 140 węzłów ciepłych wymiennikowych i podłączono do sieci miejskiej ciepłej 153 budynki, wybudowano 11,73 km sieci i przyłączy ciepłych preizolowanych. W wyniku powyższych działań rynek dostawy ciepła został powiększony o 56,7 MW.
- Program ciepłej wody użytkowej: podłączono do miejskiej sieci ciepłej 107 budynków dla potrzeb przygotowania ciepłej wody użytkowej i zamontowano w nich 133 węzły c.w.u. Sumaryczny odbiór ciepła dla potrzeb podgrzania ciepłej wody użytkowej wzrósł o 12,7 MW.

W zakresie modernizacji sieci zrealizowano m.in.:

- **węzły grupowe – projekt specjalny c.w.u.:** łącznie przebudowano 763 m sieci ciepłych oraz zamontowano 17 węzłów ciepłych w 10 budynkach. Przyrost mocy c.w.u. wyniósł 1,1 MW,
- **węzły indywidualne:** zamontowano 28 węzłów,
- **układy pomiarowe:** zamontowano 8 układów pomiarowych,
- **wymiana i modernizacja sieci ciepłych:** zmodernizowano 13 odcinków sieci ciepłych

- **wymiana i modernizacja urządzeń sieci ciepłych:** zamontowano 20 kompensatorów mieszkwych,
- **wymiana armatury:** zamontowano 10 zaworów klapowych,
- **modernizacja budynków:** wykonano drobne modernizacje w obiektach MPEC SA w 4 lokalizacjach.

IV.13.2.3. Usługa publiczna U-3 Utrzymanie czystości i porządku

Świadczeniem Usługi publicznej w zakresie utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Miejskiej Kraków zajmuje się Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania sp. z o.o. w Krakowie (MPO sp. z o.o.). Usługa obejmuje letnie i zimowe oczyszczanie miasta, które ma na celu nie tylko utrzymanie czystości, lecz również poprawę jakości powietrza.

Tabela IV.13.6. Długość dróg zmywanych mechanicznie w latach 2021-2025

	2021	2022	2023	2024	2025
Długość dróg zmywanych mechanicznie na terenie Gminy Miejskiej Kraków (w km) W23_U	2 910	2 907	2 936	2 929	3 005

Źródło: System STRADOM, dane własne UMK

Obecnie na terenie Krakowa oczyszczane są wszystkie ulice oraz chodniki, których nawierzchnia to umożliwia. Oczyszczanie ulic odbywa się w ramach bieżącego utrzymania w okresie letnim i zimowym obejmującym m.in. zmiatanie i zmywanie pozimowe. Zakres prac prowadzonych w ramach oczyszczania obejmuje również m.in.:

- utrzymanie czystości na terenach zielonych m.in. pasów drogowych, torowisk,
- opróżnianie koszy ulicznych,
- całodobowe pogotowie czystościowe stanowiące grupę interwencyjną natychmiastowego reagowania na obszarze całego miasta Krakowa,
- prace interwencyjne – utrzymanie czystości na terenie: Rynku Głównego, Kazimierza, Rynku Podgórskiego, placu Bohaterów Getta, placu Niepodległości, kładki Ojca Bernatka.

IV.13.2.4. Usługa publiczna U-4 Gospodarowanie odpadami komunalnymi

Gmina odpowiedzialna jest za zorganizowanie odbioru i zagospodarowanie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości. Jednocześnie Gmina sprawuje nadzór nad prawidłowym zagospodarowaniem i unieszkodliwianiem odebranych od mieszkańców odpadów komunalnych. Mieszkańcy (lub w ich imieniu administrator bądź zarządca nieruchomości) uiszczają opłatę za gospodarowanie odpadami.

Tabela IV.13.7. Ilość odebranych odpadów komunalnych

	2021	2022	2023	2024	2025
Ilość odebranych odpadów komunalnych (kg) przypadających na jednego mieszkańca W8_U	474	482	496	530	547

Źródło: System STRADOM, dane własne UMK

Ważnym dokumentem regulującym postępowanie z odpadami jest Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylająca niektóre dyrektywy. Jako priorytety wskazuje ona zapobieganie powstawaniu

odpadów, w dalszej kolejności wymieniona jest segregacja odpadów, która umożliwia późniejszy recykling surowców, ekologiczny sposób postępowania z odpadami i odzysk energii. W ramach wdrożonego w 2013 roku na terenie Gminy Miejskiej Kraków Zintegrowanego Systemu Gospodarowania Odpadami Komunalnymi w 2025 roku prowadzone były następujące usługi:

- 1) obsługa gniazd segregacji odpadów komunalnych, tzw. dzwonów,
- 2) odbiór odpadów wielkogabarytowych,
- 3) program odbioru odpadów zielonych,
- 4) odbiór elektroodpadów w ramach programu Elektrobrygada na telefon,
- 5) odbiór tekstyliów w ramach programu „Oddaj ubrania”,
- 6) odbiór odpadów komunalnych z „Krakowskich Eko-pudełek”,
- 7) odbiór przeterminowanych leków,
- 8) możliwość wymiany książek w Krakowskim Kantorku Wymiany,
- 9) możliwość oddania niepotrzebnych mebli do Krakowskiej Meblarni,
- 10) możliwość oddania niepotrzebnych przedmiotów do Galerii Rozmaitości.

Ponadto mieszkańcy Gminy Miejskiej Kraków mieli możliwość oddania odpadów komunalnych zebranych selektywnie do Punktów Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, w ramach opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Przetwarzanie odpadów komunalnych z terenu Gminy Miejskiej Kraków odbywa się w 7 gminnych instalacjach:

- 1) instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych, zlokalizowanej w Krakowie przy ul. Krzemienieckiej 40,
- 2) sortowni odpadów zbieranych selektywnie, zlokalizowanej w Krakowie przy ul. Krzemienieckiej 40,
- 3) kompostowni odpadów zielonych, zlokalizowanej w Krakowie przy ul. Krzemienieckiej 40,
- 4) składowisku odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne Barycz, zlokalizowanym w Krakowie przy ul. Krzemienieckiej 40,
- 5) zakładzie demontażu odpadów wielkogabarytowych, sprzętu elektrycznego i elektronicznego, zlokalizowanym w Krakowie przy ul. Nowohucka 1,
- 6) Zakładzie Termicznego Przekształcania Odpadów (ZTPO), zlokalizowanym w Krakowie przy ul. Giedroycia 23,
- 7) Zakładzie Recyklingu Tworzyw Sztucznych, zlokalizowanym w Krakowie przy ul. Igołomskiej 17A.

W 2025 roku, oprócz działań technicznych, realizowane były przez MPO sp. z o.o. liczne działania informacyjno-edukacyjne, których odbiorcami byli dorośli mieszkańcy Krakowa dzieci, młodzież. Ich celem było zwiększenie świadomości ekologicznej społeczeństwa.

Tabela IV.13.8. Recykling w Gminie Miejskiej Kraków

	2021	2022	2023	2024	2025
Masa odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, przekazywanych do składowania (w %) W13_U	0,00	0,02	0,60	0,12	0,33
Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych (w %) W52_U	27,90	27,15	42,18	53,07	56,69
Poziom składowania odpadów komunalnych (w %) W53_U	3,24	1,22	1,70	1,08	1,49

Źródło: System STRADOM, dane własne UMK

Gospodarowanie odpadami komunalnymi było realizowane przez KHK SA i MPO sp. z o.o. Łączne wydatki związane z realizacją usługi wyniosły 8 623 914 zł poniesione przez KHK SA i 25 702 296 zł przez MPO sp. z o.o. W ramach usługi realizowano także programy/projekty rozwojowe związane z celem operacyjnym IV.3 SRK 2030 Zrównoważone środowisko. Nakłady finansowe poniesione w 2025 roku przedstawiają poniższe tabele.

Tabela IV.13.9. Nakłady inwestycyjne związane z usługą U-4 i realizacją SRK 2030 poniesione przez KHK SA w 2025 roku (w zł)

Zadania	Cel operacyjny SRK 2030	Usługa publiczna	Nakłady finansowe
Rozbudowa Instalacji Waloryzacji Żużla	–	U-4	103 400
Remont/przegląd roczny całościowy ZTPO	–	U-4	8 402 522
Współpraca z instytucjami zagranicznymi	–	U-4	117 992
Nakłady finansowe ogółem na Usługę publiczną U-4			8 623 914

Źródło: Raport Zarządu KHK SA

Tabela IV.13.10. Nakłady inwestycyjne związane z usługą U-4 i realizacją SRK 2030 poniesione przez MPO sp. z o.o. w 2025 roku (w zł)

Zadania	Cel operacyjny SRK 2030	Usługa publiczna	Nakłady finansowe
Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych w Krakowie w Nowej Hucie	IV.3	U-4	22 740 000
Instalacja fotowoltaiczna	IV.3	U-4	2 962 296
Nakłady finansowe ogółem na SRK 2030 i Usługę publiczną U-4			25 702 296

Źródło: Raport Zarządu MPO sp. z o.o.

IV.13.2.5. Usługa publiczna U-5 Utrzymanie cmentarzy

Na terenie Krakowa w 2025 roku zlokalizowane były 34 cmentarze, dzielące się na: 13 cmentarzy komunalnych i 21 cmentarzy wyznaniowych – w tym 16 parafialnych, 4 żydowskie i 1 kalwiński.

Cmentarze komunalne podlegające Zarządowi Cmentarzy Komunalnych w Krakowie (ZCK) to: Cmentarz Prądnik Czerwony i Cmentarz Grębałów oraz 2 rejony cmentarne, tj. Rakowice i Podgórze. Rejon Rakowice tworzą cmentarze: Rakowicki, Mydlniki, Pasternik. W skład rejonu Podgórze wchodzi następujące cmentarze: Podgórze, Stare Podgórze, Maki Czerwone, Kobierzyn-Lubostroń, Pychowice, Prokocim, Wola Duchacka. Dodatkowo na terenie miasta znajduje się cmentarz komunalny Podgórki Tynieckie. Na terenie cmentarzy komunalnych: Podgórze, Stare Podgórze, Wola Duchacka, Kobierzyn-Lubostroń nie ma terenu pod nowe miejsca pochówku – odbywają się tylko pochówki do istniejących mogił ziemnych (poprzez dochowanie lub ponowne użycie) oraz do grobów murowanych.

Tabela IV.13.11. Utrzymanie cmentarzy w Gminie Miejskiej Kraków

Nazwa wskaźnika	2021	2022	2023	2024	2025
Wypełnienie cmentarzy komunalnych na terenie Gminy Miejskiej Kraków (w %) W22_U	88,8	88,1	86,9	87,2	88,1
Udział pochówków urnowych w ogólnej liczbie pochówków (w %) W15_U	47,6	49,8	51,7	55,5	55,0

Źródło: System STRADOM, dane własne UMK

Pod opieką Zarządu Cmentarzy Komunalnych w Krakowie znajduje się 13 nekropolii o łącznej powierzchni 134,7 ha. To rozległa infrastruktura, na której utrzymanie i rozwój Miasto przeznacza co roku znaczące środki.

Główne inwestycje w cmentarnictwie realizowane w 2025 roku:

- modernizacja infrastruktury na cmentarzu Rakowickim: koszt: 1 422 113 zł,
- rozbudowa cmentarza Prądnik Czerwony - Batowice II: koszt: 437 400 zł,
- zagospodarowanie cmentarza Prokocim: koszt: 947 682 zł,
- wykonanie przyłącza wody na Cmentarzu Maki Czerwone: koszt: 211 920 zł,
- budowa kolumbarium na cmentarzu Prądnik Czerwony Wschód: koszt: 998 315 zł,
- rewitalizacja Starego Cmentarza Podgórskiego: koszt: 913 005 zł,
- restauracja muru wschodniego cmentarza Rakowickiego: koszt: 1 691 305 zł.

IV.13.3. Programy i instrumenty zarządzania strategicznego

Działania realizowane w ramach Dziedziny powiązane są z następującymi dokumentami programowymi o charakterze polityk lub programów, przyjętymi uchwałami Rady Miasta Krakowa oraz zarządzeniami Prezydenta Miasta Krakowa:

- Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji SA w Krakowie na lata 2021-2025 (uchwała nr XLVIII/1297/20 Rady Miasta Krakowa z 18 listopada 2020 r.).
- Założenia do planu zaopatrzenia Gminy Miejskiej Kraków w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe na lata 2023-2038 (uchwała nr CXXV/3445/23 Rady Miasta Krakowa z 20 grudnia 2023 r.).
- Zarządzenie nr 2463/2020 Prezydenta Miasta Krakowa z 1 stycznia 2020 r. w sprawie przyjęcia Programu Inwestycji Cmentarnych miasta Krakowa na lata 2020-2030.

IV.13.4. Finanse

Tabela IV.13.12. Wydatki budżetu Miasta w Dziedzinie Gospodarka komunalna zrealizowane w 2025 roku według rodzajów wydatków

Rodzaj wydatków	Wydatki (w zł)	Wydatki (w %)
Ogółem:	593 373 294	100
Wydatki inwestycyjne	7 236 404	1,2
Wydatki bieżące	592 136 890	98,8

Źródło: System STRADOM oraz Sprawozdanie z wykonania Budżetu Miasta Krakowa za 2025 rok

Tabela IV.13.13. Wydatki budżetu Miasta i spółek miejskich w Dziedzinie Gospodarka komunalna zrealizowane w 2025 roku w podziale na Usługi

Usługa publiczna	Wydatki poniesione ujęte w budżecie Miasta (w zł)	Procent wydatków poniesionych w budżecie Miasta	Wydatki poniesione przez spółki (w zł) ¹	Procent wydatków poniesionych przez spółki
Ogółem:	593 373 294	100	319 674 296	100
Zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków (U-1)	3 401 753	0,6	100 383 000	31,4
Zapewnienie dostaw energii (U-2)	-	-	114 486 000	35,8
Utrzymanie czystości i porządku (U-3)	109 339 386	18,2	-	-
Gospodarowanie odpadami komunalnymi (U-4)	402 499 176	67,1	25 702 296	8,1
Utrzymanie cmentarzy (U-5)	35 544 363	5,8	-	-
Wydatki niezwiązane bezpośrednio z realizacją usług	49 588 616	8,3	79 103 000	24,7

¹ Wydatki spółek, których źródłem nie jest budżet Miasta Krakowa

Źródło: System STRADOM, Sprawozdanie z wykonania Budżetu Miasta Krakowa oraz Raporty Zarządów Spółek za 2025 rok

Pomoc i integracja społeczna

Liczba rodzin objętych pomocą MOPS

15 034 ROK 2025
14 967 ROK 2024

Odsetek rodzin objętych pracą socjalną w stosunku do wszystkich rodzin objętych pomocą społeczną

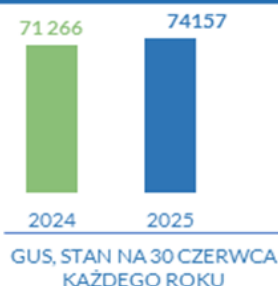

Kraków dla Rodziny „N”

2 045 ROK 2025 RODZINY KORZYSTAJĄCE
1 973 ROK 2024

ODSETEK RODZIN KORZYSTAJĄCYCH **1%** ROK 2025
1% ROK 2024

Mieszkańcy Krakowa w wieku 75+

Krakowska Karta Rodzinna 3+

6 163 ROK 2025 RODZINY KORZYSTAJĄCE
6 272 ROK 2024

ODSETEK RODZIN KORZYSTAJĄCYCH **63%** ROK 2025
64% ROK 2024

Domy Pomocy Społecznej

92,0% poziom zaspokojenia potrzeb związanych z umieszczeniem w DPS osób w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chorych
(92,2% w roku 2024)

95,8% poziom zaspokojenia potrzeb związanych z umieszczeniem w DPS osób z zaburzeniami psychicznymi
(97,2% w roku 2024)

Kluby Rodziców z dziećmi do lat 3

W 2025 roku funkcjonowało **50** Klubów:
15 prowadziły organizacje pozarządowe, 35 miejskie centra, ośrodki kultury i MOPS.

3,6 mln zł ROK 2025 WYDATKI NA FUNKCJONOWANIE KLUBÓW
3,4 mln zł ROK 2024

Wydatki na Dziedzinę

Wydatki Budżetu Miasta Krakowa na Dziedzinę Pomoc i integracja społeczna: **8,81%**

WYDATKI W DZIEDZINIE POMOC I INTEGRACJA SPOŁECZNA ZREALIZOWANE W 2025 ROKU

Rodzaj wydatków	Wydatki (zł)	Wydatki (%)
Ogółem	934 224 614	100
Wydatki inwestycyjne	8 012 202	0,9
Wydatki bieżące	926 212 412	99,1

IV.14.1. Wprowadzenie do Dziedziny Pomoc i integracja społeczna

Dziedzina zarządzania Pomoc i integracja społeczna obejmuje całość Systemu Pomocy Społecznej Miasta Krakowa oraz politykę i działania na rzecz wsparcia rodzin.

W ramach Dziedziny realizowane i monitorowane są dwie Usługi publiczne:

- Wsparcie osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym i wykluczonych (W-1)
- Działania Miasta na rzecz rodzin (W-2)

Cele i kierunki interwencji w odniesieniu do problemów oraz wyzwań społecznych zdiagnozowanych w Krakowie określają zidentyfikowane w ramach SRK2030, polityki i Programy strategiczne, a w szczególności Program strategiczny pn. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Krakowa 2030 (PS/W2/2022, dalej SRPSK 2030), przyjęty uchwałą nr XCIII/2554/22 Rady Miasta Krakowa z 31 sierpnia 2022 r., stanowiący podstawę do realizacji kierunków interwencji społecznej, które pozwolą przyczynić się do ochrony osób i grup zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym oraz podjąć działania zmierzające do ograniczenia negatywnych skutków społecznych dla mieszkańców Krakowa znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji.

IV.14.2. Charakterystyka Usług publicznych

IV.14.2.1. Usługa publiczna W-1 Wsparcie osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym i wykluczonych

Przedmiotem Usługi W-1 są działania na rzecz osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym i wykluczonych, adekwatne dla poszczególnych kategorii klientów: osób starszych, osób z zaburzeniami psychicznymi, osób z niepełnosprawnościami, rodzin z dziećmi, osób dotkniętych przemocą w rodzinie, osób bezrobotnych, osób i rodzin o niskich dochodach oraz osób pozostających w kryzysie bezdomności. Usługa jest realizowana poprzez zadania bieżące jednostek Systemu Pomocy Społecznej Miasta Krakowa.

Podstawowym dokumentem określającym najważniejsze kierunki działań w ramach Usługi W-1 była Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Krakowa 2030 (PS/W2/2022) - przyjęta uchwałą nr XCIII/2554/22 Rady Miasta Krakowa z 31 sierpnia 2022 r.

Na stan Dziedziny, w tym jakość Usługi publicznej W-1 wpływ miały także wymienione poniżej Programy, częściowo realizowane również w Dziedzinach: Społeczeństwo obywatelskie, Przedsiębiorczość i nauka oraz Zdrowie:

- Powiatowy Program Działania na rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2023–2026 (PS/W1/2023) przyjęty uchwałą nr CXII/3043/23 Rady Miasta Krakowa z 14 czerwca 2023 r.
- Program Aktywności Społecznej i Integracji Osób Starszych na lata 2021-2025 przyjęty uchwałą nr LII/1454/21 Rady Miasta Krakowa z 27 stycznia 2021 r., (PS/D3/2020 - realizowany w Dziedzinie Społeczeństwo obywatelskie, więcej informacji nt. Programu w rozdziale Społeczeństwo obywatelskie).
- Program Promocji Zatrudnienia, Aktywizacji Zawodowej na lata 2021-2025 z perspektywą do 2030 roku w Gminie Miejskiej Kraków przyjęty uchwałą nr LXXIX/2220/22 Rady Miasta Krakowa z dnia 2 marca 2022 r., (PS/G2/2021 - szczegółowo opisany w Dziedzinie Przedsiębiorczość i Nauka).

- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2023-2026 przyjęty uchwałą nr CI/2746/22 Rady Miasta Krakowa z 7 grudnia 2022 r. (PR/Z1/2023, więcej informacji nt. Programu w rozdziale Zdrowie).
- Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Miejskiej Kraków na lata 2024–2030 przyjęty uchwałą nr CXXV/3426/23 Rady Miasta Krakowa z 20 grudnia 2023 r.
- Plan Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji dla Gminy Miejskiej Kraków 2025-2027, przyjęty uchwałą nr XVI/375/24 Rady Miasta Krakowa z dnia 4 grudnia 2024 r.

Podstawowym wskaźnikiem obrazującym skalę interwencji w zakresie pomocy społecznej jest **Skala interwencji w ramach zadań pomocy społecznej w Gminie Miejskiej Kraków (W1_W)**, mierzony liczbą osób w rodzinach objętych pomocą Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej (MOPS) w stosunku do liczby mieszkańców Krakowa. W 2025 roku wskaźnik osiągnął najniższą wartość w całym porównywalnym okresie 5 lat (wzrost w latach 2022-2023 spowodowany był objęciem świadczeniami z pomocy społecznej rodzin uchodźców z Ukrainy).

Tab. IV.14.1. Skala interwencji w ramach zadań pomocy społecznej w Gminie Miejskiej Kraków w latach 2021-2025

	2021	2022	2023	2024	2025
Skala interwencji w ramach zadań pomocy społecznej w Gminie Miejskiej Kraków - W1_W (w %)	3,5%	3,9%	3,9%	3,3%	3,1%
Liczba osób w rodzinach objętych pomocą MOPS- M1_W (w osobach)	28 288	31 680	31 497	26 977	25 377
Liczba wszystkich rodzin objętych pomocą społeczną - M13_W (w szt.)	17 171	16 030	15 143	14 967	15 034

Źródło: System STRADOM, dane własne MOPS w Krakowie

Biorąc pod uwagę liczbę osób w gospodarstwach domowych, najliczniejszą grupę odbiorców wsparcia stanowiły:

- gospodarstwa jednoosobowe: 70%,
- rodziny 2-osobowe: 14%,
- rodziny 3-osobowe: 8%,
- rodziny 4-osobowe: 5%,
- rodziny 5-osobowe i większe: 3%.

Wśród głównych powodów trudnej sytuacji życiowej osób korzystających z pomocy społecznej w Krakowie w roku 2025 należy wymienić:

- długotrwałą lub ciężką chorobę: 7 385 rodzin,
- ubóstwo: 4 002 rodziny,
- niepełnosprawność: 4 080 rodzin,
- bezrobocie: 2 237 rodzin,
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego: 1 085 rodzin,
- bezdomność: 997 rodzin,
- alkoholizm: 1 000 rodzin,
- potrzeba ochrony macierzyństwa, w tym wielodzietności: 280 rodzin,

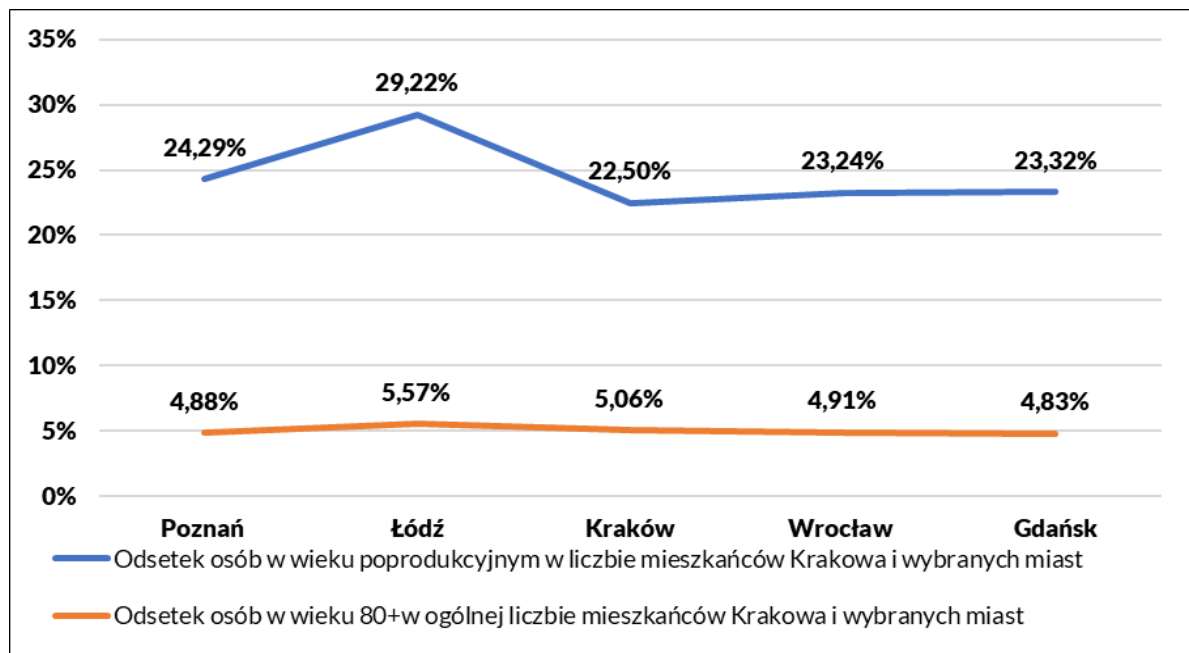
- trudność w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego: 168 rodzin,
- trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy: 139 rodzin.

Biorąc pod uwagę procesy demograficzne skutkujące stałym zwiększaniem się liczby osób w wieku poprodukcyjnym, w tym liczby osób w wieku starości zaawansowanej, kluczowe stało się dostosowywanie systemu wsparcia do potrzeb tej grupy odbiorców.

Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym (60+ dla kobiet, 65+ dla mężczyzn) w populacji mieszkańców Krakowa wyniósł 22,50% (dane na 30 czerwca 2025 roku). Dla porównania: w Łodzi 29,22%, we Wrocławiu 23,24%, w Poznaniu 24,29%, w Gdańsku 23,32%.

W odniesieniu do kategorii tzw. „sędziwych starców” (wiek 80+), ich udział w ogólnej liczbie mieszkańców Krakowa dla analogicznego okresu wyniósł 5,06%. Dla porównania: w Łodzi 5,57%, we Wrocławiu 4,91%, w Poznaniu 4,88%, w Gdańsku 4,83%.

Rysunek IV.14.1. Odsetek mieszkańców w wieku poprodukcyjnym i wieku 80+ w Krakowie oraz w wybranych miastach (dane na 30 czerwca 2025 roku)

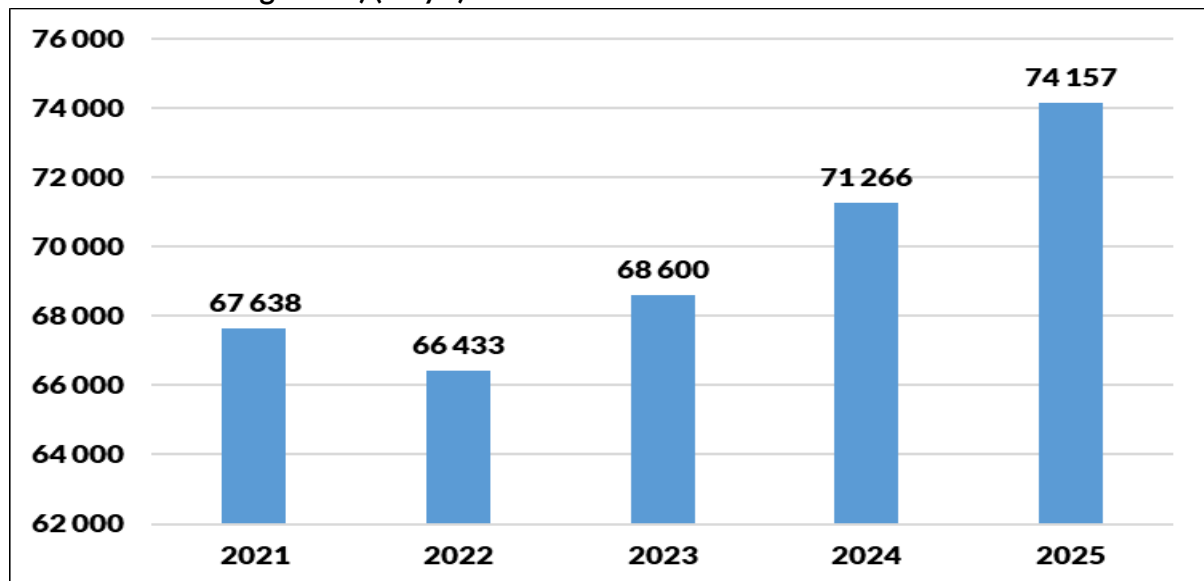

Źródło: Bank Danych Lokalnych, dane GUS, dane na 30.06.2025 roku

Gmina monitoruje wskaźnik zapotrzebowania na wsparcie w formie umieszczenia w Domach Pomocy Społecznej (DPS) w związku z zaawansowaną starością (W5_W), porównując liczbę mieszkańców powyżej 75. roku życia z ogólną liczbą mieszkańców Krakowa. Wskaźnik od 2021 roku ma tendencję rosnącą, w 2025 roku osiągnął 9,1%.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego (dane na 30 czerwca), w roku 2024 w Krakowie mieszkało 71 266 osób powyżej 75. roku życia (75+), a w 2025 roku o 2 891 osób więcej.

Rysunek IV.14.2. Liczba mieszkańców Krakowa w wieku 75 lat i więcej (dane wg stanu z 30 czerwca każdego roku) (w tys.)

Źródło: System STRADOM, dane GUS

Czynniki społeczne i ekonomiczne, m.in. postępujący wzrost jakości usług medycznych, zmiana stylu życia społeczeństwa, większa aktywność fizyczna mieszkańców, przyczyniają się, z jednej strony, do wydłużania średniej długości życia, z drugiej zaś do zmniejszania rozrodczości, zwiększania liczby osób w wieku zaawansowanej starości oraz zmniejszania potencjału pielęgnacyjnego rodziny.

Proces dostosowania realizowanego wsparcia do zmieniających się potrzeb oraz zdiagnozowanych wyzwań w dużej mierze opiera się na deinstytucjonalizacji świadczonych usług. Działania Miasta w 2025 roku ukierunkowane były przede wszystkim na rozwój usług kierowanych do seniorów, wsparcie rodzin oraz wzmacnianie środowiskowych form pomocy. Przesunięcie ciężkości w polityce społecznej z bezpośredniego wsparcia finansowego na rzecz rozwoju usług środowiskowych (deinstytucjonalizacja) to główny kierunek zmian w pomocy społecznej, który powinien zostać wzmocniony w kolejnych latach. Działania powinny nadal koncentrować się na umożliwieniu osobom niesamodzielnym, seniorom i osobom z niepełnosprawnościami funkcjonowania w ich własnym środowisku, zamiast w instytucjach całodobowych.

W grudniu 2024 roku uchwalony został Plan Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji dla Gminy Miejskiej Kraków 2025-2027, przyjęty Uchwałą nr XVI/375/24 Rady Miasta Krakowa. Cele oraz działania Planu wynikają z dokumentu nadrzędnego, jakim jest Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Krakowa 2030. Zakres działań w ramach Planu Rozwoju obejmuje m.in.: tworzenie warunków dla możliwie pełnego funkcjonowania środowiska rodzinnego w społeczności lokalnej, zapewnienie dostępu do świadczeń i usług wspierających socjoekonomiczne funkcjonowanie rodziny, podniesienie poziomu aktywności społecznej osób starszych, zapobiegającej wykluczeniu, wsparcie osób niesamodzielnych i w podeszłym wieku oraz ich opiekunów, zapewniające możliwie pełne funkcjonowanie w środowisku lokalnym, rozwój form opieki dla osób wymagających całodobowego wsparcia, włączanie osób z niepełnosprawnościami we wszystkie sfery funkcjonowania społecznego, wsparcie dążenia do samodzielności zawodowej osób z niepełnosprawnościami oraz przeciwdziałanie wykluczeniu zawodowemu

ich opiekunów, przeciwdziałanie bezdomności, zjawisku utrwalenia i pogłębienia wykluczenia społecznego osób bezdomnych oraz zwiększenie skali wychodzenia z bezdomności.

Wskaźnikiem istotnym z perspektywy osób starszych jest **Poziom wsparcia w formie usług opiekuńczych w Gminie Miejskiej Kraków (tygodniowo) (W10_W)**. Wartość tego wskaźnika przedstawia średnią tygodniową liczbę godzin usług opiekuńczych finansowanych ze środków Gminy Miejskiej Kraków dla osób w zaawansowanym wieku lub obłożnie chorych.

Tabela.IV.14.2. Poziom wsparcia w formie usług opiekuńczych w Gminie Miejskiej Kraków (tygodniowo)

	2021	2022	2023	2024	2025
Poziom wsparcia w formie usług opiekuńczych w Gminie Miejskiej Kraków - W10_W (godziny/tygodniowo/na osobę)	7,06	6,83	6,87	6,27	5,43

Źródło: System STRADOM, dane własne MOPS w Krakowie

W 2025 roku **wykonano 590 514 godzin usług opiekuńczych, z których skorzystało 2 091 osób** (o 187 osób więcej niż w 2024 roku). Nakłady finansowe na realizację usług opiekuńczych wyniosły 25 438 905,26 zł. To wzrost nakładów o 1,25 mln zł w stosunku do roku ubiegłego.

Osoby starsze, które nie wymagają opieki całodobowej mogły skorzystać z **dziennych ośrodków wsparcia**. To miejsca, w których osoby w podeszłym wieku mogą zaspokajać potrzebę kontaktu i integracji społecznej, bez ostatecznego zerwania więzi ze środowiskiem lokalnym.

W 2025 roku funkcjonowało 25 ośrodków (wzrost o 3 w stosunku do 2024 roku), które dysponowały łącznie 887 miejscami (wzrost o 64 miejsca).

Placówki oferowały m.in.: posiłki, rehabilitację, terapię zajęciową grupową i indywidualną, psychoterapię i wspólne spędzanie wolnego czasu. Wszystkie zajęcia odbywają się pod opieką doświadczonych specjalistów, m.in. pracowników socjalnych, terapeutów zajęciowych, fizykoterapeutów.

Z tej oferty w 2025 roku skorzystały 1 133 osoby. Gmina przeznaczyła na ten cel 17 935 352,18 zł (o 1,2 mln więcej w stosunku do roku ubiegłego).

Jedną z najważniejszych form wsparcia w ramach Usługi są Domy Pomocy Społecznej (DPS). Największe zapotrzebowanie występuje na miejsca w DPS-ach dla osób w podeszłym wieku oraz przewlekle somatycznie chorych.

W ciągu roku funkcjonowało **8 Domów Pomocy Społecznej dla osób w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chorych**, dysponujących łącznie 1 103 miejscami (M23_W).

W 2025 roku na umieszczenie w DPS dla osób w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chorych oczekiwało 96 osób. Gmina Miejska Kraków zaspokoiła potrzeby w zakresie umieszczania w DPS osób w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chorych w 92%. Niższa wartość wskaźnika w 2025 roku spowodowana była zwiększeniem liczby wniosków, zmniejszoną liczbą zwolnionych miejsc oraz koniecznością czasowego wstrzymania przyjęć do DPS przy ul. Sołtysowskiej 13d, na czas generalnego remontu budynku.

Tabela IV.14.3. Poziom zaspokojenia potrzeb związanych z umieszczeniem w DPS osób w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chorych, w latach 2021-2025

	2021	2022	2023	2024	2025
Liczba osób w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chorych oczekujących na miejsce w DPS M24_W (w os.)	9	1	16	93	96
Zaspokojenie potrzeby umieszczenia w DPS osób w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chorych W15_W (w %)	99,2	99,9	98,6	92,2	92,0

Źródło: System STRADOM, dane własne MOPS w Krakowie

Gmina Miejska Kraków zapewniała całodobowe wsparcie instytucjonalne także **dla osób z zaburzeniami psychicznymi**. Według stanu na koniec 2025 roku funkcjonowało **5 Domów Pomocy Społecznej** dla osób z zaburzeniami psychicznymi, **dysponujących łącznie 1 005 miejscami** (M25_W). To stan analogiczny w stosunku do roku 2024. Do niniejszej statystyki nie został wliczony DPS dla osób uzależnionych od alkoholu, dysponujący 50 miejscami (więcej na ten temat w rozdziale Zdrowie).

Poziom zaspokojenia przez Gminę Miejską Kraków zapotrzebowania na umieszczenie w DPS osób z zaburzeniami psychicznymi od lat oscyluje wokół 97% - w 2025 roku wyniósł 96%.

Tabela IV.14.4. Poziom zaspokojenia potrzeb związanych z umieszczeniem w DPS osób z zaburzeniami psychicznymi, w latach 2021-2025

	2021	2022	2023	2024	2025
Liczba osób oczekujących na umieszczenie w DPS dla osób z zaburzeniami psychicznymi M26_W (w os.)	30	30	24	29	44
Poziom zaspokojenia potrzeb związanych z umieszczeniem w DPS osób z zaburzeniami psychicznymi W16_W (%)	97,0	97,0	97,7	97,2	95,8

Źródło: System STRADOM, dane własne MOPS w Krakowie

W roku 2025 wydatki na bieżącą działalność Domów Pomocy Społecznej (w tym DPS dla osób uzależnionych) wyniosły 252 210 402,12 zł, w tym 228 926 185,59 zł to wydatki miejskich jednostek organizacyjnych. Na finansowanie bieżącego utrzymania przeznaczone zostały: środki gminne (221 614 936,55 zł), środki z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii (4 929 754,45 zł), środki pochodzące ze sprzedaży napojów alkoholowych w obrocie hurtowym (1 000 000 zł) oraz środki z Funduszu Pomocy (1 168 656,74 zł). Ponadto na bieżące funkcjonowanie jednostki otrzymały do dyspozycji środki z Dzielnic w łącznej wysokości 212 837,85 zł.

W 2025 roku, w celu poprawy jakości i standardu usług świadczonych w Domach Pomocy Społecznej realizowano także zadania inwestycyjne oraz dokonano zakupów inwestycyjnych. Środki przeznaczone zostały na realizację potrzeb DPS: ul. dr J. Babińskiego 25, ul. Praska 25, ul. Praska 27, ul. Łanowa 41 i 43, ul. Helclów 2, os. Hutnicze 5. Zakupiono m.in. podnośniki osobowe, szyny do transportu, wyposażenia kuchni i pomieszczeń gospodarczych.

Dla wsparcia potrzeb osób starszych, niesamodzielných i wymagających pomocy, Gmina realizowała także projekty i inicjatywy o charakterze pomocowym i integrującym, m.in.:

- **„Lodówka pełna dobra”** - pozwalająca na dzielenie się jedzeniem z osobami, które potrzebują takiego wsparcia – w 2025 roku funkcjonowało na terenie Krakowa 9 lodówek.
- **Kiermasz Wielkanocny i Bożonarodzeniowy** – jako efekt zajęć terapeutycznych prowadzonych w trakcie Warsztatów Terapii Zajęciowej.
- **„Dzielimy się dobrym słowem”** – kolejna edycja projektu socjalnego organizowanego przez Filię nr 8 Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. W ramach projektu dzieci z Publicznego Przedszkola „Bajlandia” w Krakowie uczestniczyły w warsztatach prowadzonych przez pracowników Filii nr 8 na temat samotności oraz wykonały własnoręczne kartki świąteczne dla osób objętych wsparciem MOPS w Krakowie.
- **„Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością”** – w 2025 roku zrealizowano 34 566 godzin usług na rzecz 185 uczestników Programu.
- **Mieszkania wspomagane** – dla seniorów w trudnej sytuacji życiowej oraz osób przewlekłe chorujących. W 2025 roku funkcjonowało 5 mieszkań wspomaganych, dysponujących 34 miejscami. Z pomocy w formie pobytu w mieszkaniu wspomagany skorzystało 41 osób.
- **Programy Aktywności Lokalnej (PAL)** – w ramach oferty, w 12 PAL, realizowane były m.in. zajęcia: językowe, ruchowe, rękodzielnicze, edukacyjne dla dzieci, projekty socjalne, spotkania z mieszkańcami, konsultacje psychologiczne, współpraca z instytucjami oraz wyjścia integracyjne.
- **„Krakowski Szlak Integracyjny”** – projekt, współfinansowany ze środków Unii Europejskiej, skierowany przede wszystkim do osób z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi, trudnościami z integracją, brakiem pracy, pozostawianiem w kryzysie bezdomności. Wsparcie świadczone jest również cudzoziemcom mającym trudności z integracją (usługa asystenta integracji), rodzinom zastępczym, rodzinnym domom dziecka oraz osobom przebywającym w pieczy zastępczej. W latach 2024-2025 udział w projekcie rozpoczęło 985 uczestników, w tym w 2025 roku 914 osób. Wśród zrekrutowanych uczestników znalazło się 80 osób z niepełnosprawnościami oraz 24 osoby w kryzysie bezdomności.
- **„W sile wieku 3 – rozwój usług wsparcia dla osób niesamodzielnych ze względu na stan zdrowia lub wiek”** - projekt, współfinansowany ze środków Unii Europejskiej. Celem jest poprawa funkcjonowania w środowisku osób z terenu Krakowa, które potrzebują wsparcia w codziennym funkcjonowaniu – ze względu na wiek, stan zdrowia lub niepełnosprawność. Do 31 grudnia 2025 roku uruchomiono 3 Dienne Domy Pomocy zapewniające 20 miejsc każdy: Dom nr 13, Al. Pokoju 62, Dom nr 14, ul. Ujastek 7, Dom nr 15, ul. Biskupińska 14.

- „Budowane na miarę – rozwój infrastruktury zdeinstytucjonalizowanego wsparcia kierowanego do osób niesamodzielnych w Gminie Miejskiej Kraków” – projekt zakłada przeprowadzenie inwestycji realizowanej w dwóch lokalizacjach, mającej na celu uruchomienie na terenie Gminy Miejskiej Kraków dwóch nowych placówek zapewniających dzienną oraz całodobową, krótkookresową opiekę i aktywizację dla osób niesamodzielnych. W placówce przy ul. Golikówka świadczone będzie wsparcie dla 35 osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym 5 miejsc pobytu całodobowego. W placówce przy ul. Czerwonego Prądnika wsparcie świadczone będzie dla 29 osób niesamodzielnych, w tym 4 miejsca pobytu całodobowego.

IV.14.2.2. Usługa publiczna W-2 Działania Miasta na rzecz rodzin

Przedmiotem Usługi W-2 są działania na rzecz wszystkich rodzin z dziećmi, niezależnie od ich struktury, statusu materialnego, specyfiki przeżywanych trudności, fazy cyklu życia rodzinnego.

Podstawowym dokumentem określającym najważniejsze kierunki działań Gminy Miejskiej Kraków w zakresie Usługi W-2 jest **Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Krakowa 2030 (PS/W2/2022)**. W ramach SRPSK 2030 dla realizacji Usługi obowiązującymi programami zawierającymi uszczegółowienie planowanych do realizacji celów i zadań są trzy programy:

- Program Wspierania Rodziny dla Gminy Miejskiej Kraków na lata 2025-2027 (uchwała nr XLII/878/25 Rady Miasta Krakowa z 4 grudnia 2025 r.),
- Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Gminie Miejskiej Kraków na lata 2023 - 2025 (uchwała nr CXVI/3125/23 Rady Miasta Krakowa z 30 sierpnia 2023 r.),
- Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Miejskiej Kraków na lata 2024–2030 przyjęty uchwałą nr CXXV/3426/23 Rady Miasta Krakowa z 20 grudnia 2023 roku.

Według danych statystycznych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego przeprowadzonego w 2021 roku, w Krakowie mieszkają 143 tysiące rodzin z dziećmi. Łączna liczba dzieci w rodzinach to 212,5 tysiąca. Wśród wszystkich rodzin dominują rodziny z jednym dzieckiem, które stanowią 42%, rodziny z 2 dzieci stanowią 22,9%, natomiast rodziny wielodzietne (3 i więcej dzieci) stanowią 4,8% ogółu rodzin. Rodzin bezdzietnych jest niecałe 31%.

W celu promowania i wspierania rodzin wielodzietnych zamieszkujących na terenie Gminy Miejskiej Kraków wprowadzono uchwałą nr CIX/1646/14 Rady Miasta Krakowa z 11 czerwca 2014 r. **Program pn. Krakowska Karta Rodzinna 3+**. Uchwała wprowadziła system zniżek, ulg, preferencji i uprawnień, będący kluczowym elementem polityki prorodzinnej Miasta, mającej na celu poprawę warunków życia rodzin wielodzietnych, zwiększenie szans rozwojowych i życiowych dzieci i młodzieży, zwiększenie dostępności do edukacji, sportu, dóbr kultury i usług, poszerzenie możliwości spędzania wolnego czasu rodziców z dziećmi. Program działa w szczególności w następujących obszarach: komunikacja miejska, kultura i rozrywka, sport, rekreacja i wypoczynek, opieka nad dziećmi do lat 3, oświata i wychowanie, zdrowie, gastronomia i sklepy. Ulgi, zniżki i preferencje na rzecz rodzin wielodzietnych wprowadzane są przez Gminę Miejską Kraków i partnerów.

W Programie KKR 3+ w 2025 roku wzięły udział 6 163 rodziny, co stanowi 63% uprawnionych krakowskich rodzin wielodzietnych.

Tabela IV.14.5. Rodziny w Krakowie korzystające z Programu Krakowska Karta Rodzinna 3+, w latach 2021-2025

	2021	2022	2023	2024	2025
Liczba rodzin korzystających z Programu Krakowska Karta Rodzinna 3+ w Gminie Miejskiej Kraków M29_W (w szt.)	5 853	5 956	6 138	6 272	6 163
Populacja rodzin w Krakowie korzystających z Programu Krakowska Karta Rodzinna 3+ W19_W (w %)	59 ¹	60	62	64	63

¹ dane uaktualnione wg Narodowego Spisu Powszechnego z 2021 roku

Źródło: System STRADOM, dane własne UMK

Na wartość wskaźnika ma wpływ fakt, że nie wszystkie rodziny posiadające co najmniej 3 dzieci uprawnione są do korzystania z KKR 3+, gdyż nie wszystkie rodziny mieszkające w Krakowie rozliczają podatek dochodowy na rzecz Krakowa i nie wszystkie spełniają pozostałe kryteria (np. kontynuacji nauki po 18. roku życia).

Program jest atrakcyjny dla krakowskich rodzin. Na powyższe istotny wpływ mają: funkcjonowanie Programu we wszystkich założonych do realizacji obszarach (np. opłaty w ramach wychowania przedszkolnego), obligatoryjny udział w Programie miejskich podmiotów oferujących zniżkę na poziomie 50%, bogata oferta partnerów niepublicznych oraz prowadzenie działań informacyjno-promocyjnych na temat Programu. Pożądany kierunek działań obejmuje dalsze dążenie do utrzymania liczby rodzin objętych KKR3+ oraz rozwój oferty Programu, poprzez pozyskanie kolejnych partnerów i działania promocyjne.

To niejedyny sposób wsparcia: rodziny wielodzietne posiadające „Krakowską Kartę Rodziną 3+” mogły także otrzymać jednorazową gminną zapomogę finansową z tytułu urodzenia się dziecka niezależnie od wysokości dochodu, natomiast pozostałe rodziny otrzymały świadczenie w sytuacji, gdy dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekroczył kwoty 1 000 zł netto.

Liczba dzieci, którym wypłacono świadczenie (M28_W) kształtowała się następująco:

- **2025: 460 osób**
- 2024: 600 osób
- 2023: 753 osoby
- 2022: 902 osoby
- 2021: 1 115 osób

Istotnym elementem polityki społecznej Gminy Miejskiej Kraków, mającym na celu wspieranie rodzin z dzieckiem z niepełnosprawnością, jest Program pod nazwą **Kraków dla Rodziny „N”**, wprowadzony uchwałą nr LXXIII/1763/17 Rady Miasta Krakowa z 31 maja 2017 roku, zmieniony uchwałą nr CVIII/2837/18 Rady Miasta Krakowa z 29 sierpnia 2018 roku, rozszerzającą uprawnienia do korzystania z karty na osoby po ukończeniu 25. roku życia.

Krakowską Kartę Rodziny z Niepełnosprawnym Dzieckiem otrzymują dzieci niepełnosprawne i ich rodzeństwo (po ukończeniu 4. roku życia), członkowie rodzin, w których wychowywane jest dziecko niepełnosprawne, dorosłe dzieci niepełnosprawne, rodzice, opiekunowie faktyczni dorosłego dziecka z niepełnosprawnością. Krakowska Karta Rodziny z Niepełnosprawnym Dzieckiem upoważnia m.in. do 100% ulgi w korzystaniu z Komunikacji Miejskiej, co najmniej 50% zniżki w opłatach za bilety wstępu m.in. do miejskich teatrów, muzeów oraz na miejskie baseny, przyjęcia poza kolejnością i zwolnienia z opłat w żłobku oraz do innych zniżek i ulg.

Skala pomocy rodzinom z dzieckiem niepełnosprawnym (W38_W) mierzona jako stosunek liczby rodzin korzystających z Programu (M33_W) do liczby krakowskich rodzin ogółem (M3_W) od lat utrzymuje się na poziomie oscylującym wokół 1%, od 0,7% w 2022 roku do 1% w 2025 roku.

Liczba rodzin korzystających z Programu wyniosła **2 045** (1 973 rodzin w 2024 roku). Rodziny z dzieckiem z niepełnosprawnością wymagające wsparcia mogą także skorzystać ze specjalistycznych usług opiekuńczych. W roku 2025 zrealizowano **22 025** godzin usług, na co wydatkowano 974 415 zł. Pomocą objęto **114 rodzin z dziećmi z niepełnosprawnością** (111 w 2024 roku).

Gmina Miejska Kraków dotowała także **Integracyjne Centrum Rodziców z dzieckiem po 6. roku życia o specjalnych potrzebach rozwojowych i Centrum Wsparcia dla rodziców wychowujących dziecko w wieku szkolnym oraz starsze ze sprzężonymi niepełnosprawnościami**. Miejsca te, prowadzone przez organizacje pozarządowe, zapewniały m.in. spotkania ze specjalistami – lekarzami, psychologami, dietetykami, logopedami, pielęgniarkami. Dotacja Gminy na realizację tego zadania wyniosła w 2025 roku 550 000 zł. Funkcjonowały także: **Klub Rodzica dla rodziców dzieci z niepełnosprawnością wzroku oraz Klub Rodzica dla rodziców dzieci niepełnosprawnością słuchu i mowy**, kierując swoją ofertę do rodziców i ich dzieci od 3. do 24. roku życia, mieszkańców Krakowa. Obydwa miejsca prowadziły zajęcia z zakresu edukacji, kultury, turystyki, integracji oraz wsparcia. Dwie realizujące zadanie organizacje pozarządowe otrzymały w 2025 roku na ten cel od Miasta kwotę 600 000 zł.

Kolejnym ważnym elementem polityki prorodzinnej Miasta jest prowadzenie **Klubów Rodziców z dziećmi do lat 3**, czyli miejsc spotkań i integracji rodziców z dziećmi, w szczególności w wieku do lat 3 oraz osób oczekujących na potomstwo. To miejsce integracji, dzielenia się doświadczeniem i wiedzą, w tym z udziałem specjalistów, tworzenia nieformalnych grup wsparcia.

W 2025 roku funkcjonowało **50 Klubów Rodziców z dziećmi do lat 3**:

15 Klubów prowadziły organizacje pozarządowe,
35 Kluby prowadzone były przez miejskie centra,
ośrodki kultury oraz Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

Tabela IV.14.6. Kluby Rodziców z dziećmi do lat 3 w Krakowie w latach 2021-2025

	2021	2022	2023	2024	2025
Kluby Rodziców z dziećmi do lat 3 W43_W (w szt.)	44	45	47	48	50
Wydatki na funkcjonowanie Klubów Rodziców (w zł)	2 374 420	2 685 435	2 910 550	3 382 260	3 591 376

Źródło: System STRADOM, dane własne UMK

W 2025 roku koszt funkcjonowania Klubów Rodziców prowadzonych przez miejskie centra, ośrodki kultury oraz Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wyniósł 950 000 zł. W 2025 roku udzielono także dotacji na realizację przedmiotowego zadania publicznego 7 organizacjom pozarządowym w wysokości: 2 641 376 zł.

Kluby cieszą się bardzo dużą popularnością – w 2025 roku z oferty, obejmującej 9 144 zajęć, skorzystało łącznie 125 499 osób. Sieć jest rozbudowywana, aby mieszkańcy wszystkich dzielnic mogli mieć dogodny dostęp.

W 2025 roku Gmina prowadziła również **Klub Rodzica z dzieckiem do lat 3 o specjalnych potrzebach rozwojowych**, którego działania skierowane były do zamieszkałych na terenie Krakowa rodziców i ich dzieci do lat 3 ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi, oraz osób oczekujących na potomstwo, kwalifikujących się do objęcia Programem „Za Życiem”.

W ramach działalności Klubu m.in. prowadzono działania mające na celu podnoszenie kompetencji rodzicielskich, w tym opiekuńczo-wychowawczych, a także prowadził zajęcia rozwijające szeroko rozumiane umiejętności i zainteresowania dzieci i rodziców.

Rodziny wymagające wsparcia w procesie przezwyciężania trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczych i wychowawczych mogą skorzystać z usług asystenta rodziny. W 2025 roku z asystentury rodzinnej skorzystało **845 rodzin** (w 2024 roku – 716 rodzin). Koszt realizacji usługi w roku 2025 wyniósł 5 164 846 zł.

Asystenci rodziny realizują zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Miasto Kraków oferuje osobom i rodzinom przeżywającym trudności lub wykazującym potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód, pomoc organizowaną w ramach **sieci ośrodków poradnictwa i terapii rodzin**.

Ośrodki realizują działania diagnostyczne, terapeutyczne oraz z zakresu poradnictwa specjalistycznego, w szczególności pomocy psychologicznej dla mieszkańców Gminy Miejskiej Kraków.

W 2025 roku z pomocy ośrodków skorzystało **1 585 osób**, przeprowadzono:

- 677 diagnoz
- 6 809 spotkań terapeutycznych (indywidualne, rodzinne, grupowe)
- 1 558 usług poradnictwa
- 1 852 zajęć psychoedukacyjnych.

W 2025 roku na realizację zadania ze środków Gminy Miejskiej Kraków wydatkowano 2 180 200 zł.

Poradnictwo i terapia prowadzone są również w ramach usług wzmacniających lub odbudowujących naturalny system wsparcia – rodzinę. Usługi te skierowane są do osób i rodzin, które utraciły lub są zagrożone utratą dziecka, przeżywających trudności życiowe, wychowawcze i opiekuńcze, usamodzielnianych wychowanków. Realizacja zadania obejmuje m.in.: indywidualne i grupowe poradnictwo psychologiczne, poradnictwo rodzinne, terapię indywidualną, rodzinną i grupową, mediacje. W 2025 roku z usług skorzystało 57 rodzin. Zrealizowano 957 godzin usług wzmacniających lub odbudowujących więzi rodzinne.

Inną formą wsparcia rodzin z dziećmi jest także objęcie dziecka opieką w placówce wsparcia dziennego. W 2025 roku funkcjonowało 26 placówek wsparcia dziennego zapewniając 1 840 miejsc. To analogiczny poziom do 2024 roku. Środki finansowe wydatkowane na realizację zadania w roku 2025 wyniosły 11 103 266 zł.

Placówki prowadzone są w formie opiekuńczej, specjalistycznej oraz pracy podwórkowej. Zapewniają opiekę i wychowanie, a także pomoc w nauce oraz organizację czasu wolnego w formie zapewniającej rozwój dzieci i młodzieży – między innymi poprzez zabawę, zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań.

- Placówki prowadzone w formie specjalistycznej organizują również zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne, a także terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapię.

- Placówki prowadzone w formie pracy podwórkowej realizują działania animacyjne i socjoterapeutyczne.

Placówki wsparcia dziennego współpracują z rodzicami i opiekunami dziecka oraz placówkami oświatowymi. Pobyt w placówkach wsparcia dziennego jest nieodpłatny.

Ponadto w 2025 roku zgodnie z art. 19 i art. 20 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w oparciu o zezwolenie wydane przez Prezydenta Miasta Krakowa, prowadzonych było przez organizacje pozarządowe dodatkowo 19 placówek wsparcia dziennego, zapewniających 300 miejsc.

Tabela IV.14.7. Dzieci do 18. roku życia, korzystające w Krakowie z placówek wsparcia dziennego przez okres minimum 6 miesięcy w danym roku, w latach 2021-2025

	2021	2022	2023	2024	2025
Liczba dzieci do 18. roku życia, korzystających z placówek wsparcia dziennego przez okres minimum 6 miesięcy w danym roku - M27_W (w os.)	2 205	2 743	2 388	2 260	2 278
Populacja dzieci do 18. roku życia, korzystających z placówek wsparcia dziennego przez okres minimum 6 miesięcy w danym roku - W17_W (w %)	1,6	2	1,7	1,6	1,6

Źródło: System STRADOM, dane własne MOPS w Krakowie

W maju 2025 roku rozpoczął działalność Krakowski Rzecznik ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Stanowisko zostało utworzone w ramach struktury Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie. Rzecznik działa w obszarach szeroko pojętej problematyki przeciwdziałania przemocy, w szczególności przemocy domowej, przemocy rówieśniczej oraz tworzenia warunków mających na celu zapobieganie krzywdzeniu osób doznających przemocy, w tym małoletnich oraz innych osób zależnych.

Infrastruktura jednostek realizujących zadania wspierania rodziny powinna być sukcesywnie rozbudowywana z uwzględnieniem potrzeb wynikających między innymi z faktu powstawania nowych osiedli, w rejonie których nie funkcjonują placówki wsparcia dziennego. Istotne jest również zwiększanie liczby miejsc w placówkach wsparcia dziennego prowadzonych w formie specjalistycznej, mających na celu działania prewencyjno-profilaktyczne skierowane w szczególności do dzieci i młodzieży oraz rodzin zagrożonych dysfunkcją lub przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Mogą one stanowić istotny czynnik ograniczający występowanie wśród krakowskiej młodzieży postaw społecznie nieakceptowanych lub zagrażających marginalizacją społeczną.

Dla wsparcia zróżnicowanych potrzeb krakowskich rodzin, Gmina realizowała także projekty i inicjatywy o charakterze pomocowym i integrującym, m.in.:

- **„Wygrane Rodziny w Krakowie”** – projekt obejmujący m.in. pogłębioną diagnozę, pakiet podstawowy z udziałem asystenta rodziny, usługi specjalistyczne oraz działania środowiskowe i międzyinstytucjonalne. W 2025 roku wsparciem objęto 21 rodzin (76 uczestników).
- **„Utworzenie Centrum Pomocy Dzieciom”** – projekt koncentrujący się na wsparciu dzieci pokrzywdzonych przestępstwem i/lub przemocą oraz ich rodziców/opiekunów (z wyłączeniem opiekunów stosujących przemoc). W 2025 roku objęto wsparciem 156 uczestników (101 dzieci i 55 opiekunów/rodziców). Krakowskie centrum jest pierwszym w kraju, które dzięki funduszom unijnym, prowadzi Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w partnerstwie z krakowską Fundacją Psychoterapii i Rozwoju „Dom Terapii”.
- **„Utworzenie Centrum dla Rodzin”** – projekt skierowany do rodzin z dziećmi do 18. roku życia doświadczających trudności relacyjnych i kryzysów rodzinnych. W 2025 roku zrekrutowano 182 uczestników z 52 rodzin, a udział rozpoczęło 65 osób.
- **„Rozwój usług w Gminie Miejskiej Kraków w zakresie dostępności usług kierowanych dla dzieci i młodzieży – usamodzielniających się wychowanków opuszczających pieczę zastępczą”** – projekt skierowany do osób opuszczających pieczę zastępczą, zamieszkujących, uczących się lub pracujących na terenie Gminy Miejskiej Kraków, a jego celem jest kompleksowe wsparcie procesu usamodzielnienia (m.in. wsparcie emocjonalne, mieszkaniowe, społeczne i zawodowe). W 2025 roku usługami objęto 24 uczestników.
- **„Szkoła dla Rodziców”** – cykl zajęć edukacyjno-warsztatowych rozwijających i wspierających kompetencje komunikacyjne oraz wychowawcze rodziców i opiekunów mających trudności w radzeniu sobie z trudnymi emocjami w rodzinie.
- **Konferencja „Nie bój się widzieć”** - wydarzenie, zorganizowane we wrześniu 2025 roku, w ramach Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Miejskiej Kraków na lata 2024-2030,

mające na celu zaangażowanie specjalistów i wzmocnienie ich kompetencji w rozpoznawaniu, reagowaniu oraz skutecznym pomaganiu dzieciom krzywdzonym.

IV.14.3. Programy i instrumenty zarządzania strategicznego

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Krakowa 2030 (PS/W2/2022, dalej SRPSK 2030) – uchwała nr XCIII/2554/22 Rady Miasta Krakowa z dnia 31 sierpnia 2022 roku.

Cel ogólny, zakres i cele szczegółowe Programu (PS/W2/2022) określa **Deklaracja wyników**: „Kraków miastem otwartym na mieszkańców, odpowiadającym na zachodzące zmiany społeczne, wspierającym rodziny, seniorów, osoby wykluczone i ubogie w zaspokajaniu potrzeb, zapewniającym mieszkańcom w każdym wieku możliwości do pokonywania trudności i do rozwoju poprzez:

- realizację aktywnej polityki na rzecz rodzin oraz polityki senioralnej, integrację osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem oraz włączenie osób z niepełnosprawnościami, tak, aby osiągnąć poniższe cele szczegółowe:

Tabela IV.14.8. Wskaźniki oceny stopnia realizacji celów szczegółowych Programu Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Krakowa 2030 (PS/W2/2022)

Cel szczegółowy	Wskaźnik	Wartość docelowa w 2030 roku	2023	2024	2025
Odsetek rodzin, w których procedura „Niebieskie Karty” została zakończona z uwagi na ustanie przemocy domowej był jak najwyższy	Ustanie zjawiska przemocy domowej (Niebieska karta) (W12_W)	Trend wzrostowy. Wartość znakomita 80%	67,63%	62,24%	65,53%
Zaspokoić w jak największym stopniu potrzeby związane z umieszczeniem w DPS osób w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chorych	Poziom zaspokojenia potrzeb związanych z umieszczeniem w DPS osób w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chorych (W15_W)	Trend wzrostowy. Wartość znakomita 98%	98,63%	92,22%	91,99%
Objąć wsparciem jak największą liczbę osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin	Podniesienie poziomu integracji społecznej osób z niepełnosprawnościami (W20_W)	Trend wzrostowy. Wartość znakomita 20%	20,93%	31,51%	33,34%
Zmniejszyć liczbę dzieci umieszczanych w instytucjonalnej pieczy zastępczej	Populacja dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej (W41_W)	Trend spadkowy. Wartość znakomita 39%	48,39%	48,61%	49,01%
Zmniejszyć odsetek rodzin, z których dzieci umieszczane są w pieczy zastępczej, a w których realizowana była/jest usługa asystenta rodziny	Poziom umieszczania dzieci w pieczy zastępczej wśród rodzin, w których realizowana była/jest usługa asystenta rodziny (W39_W)	Trend spadkowy. Wartość znakomita 5%	5,85%	5,73%	4,14%

Zwiększyć odsetek gospodarstw domowych objętych pomocą finansową, które w wyniku interwencji osiągnęły dochód co najmniej w wysokości kryterium dochodowego	Odsetek gospodarstw domowych, które w wyniku interwencji osiągnęły dochód co najmniej w wysokości kryterium dochodowego (W40_W)	Trend wzrostowy. Wartość znakomita 95%	92,47%	96,14%	94,07%
---	---	--	--------	--------	--------

Źródło: System STRADOM, dane własne UMK

Wskaźniki: W12_W, W15_W oraz W20_W ujęte w Deklaracji wyników zostały przedstawione w początkowej i końcowej części rozdziału.

Poziom umieszczania dzieci w pieczy zastępczej wśród rodzin, w których realizowana była/jest usługa asystenta rodziny (W39_W) obrazuje wpływ realizacji usługi asystenta rodziny na skalę rodzin, z których dzieci umieszczono w pieczy zastępczej. W 2025 roku liczba rodzin objętych pomocą w formie usługi asystenta rodziny, z których dzieci umieszczono w pieczy zastępczej wyniosła 35 rodzin (o 6 mniej w stosunku do roku poprzedniego), natomiast liczba rodzin, w których realizowana była usługa asystenta rodziny wyniosła 845 rodzin (o 129 więcej niż w roku poprzednim). Od 2023 roku wartość wskaźnika oscyluje w przedziale 4 - 6%.

Odsetek gospodarstw domowych, które w wyniku interwencji osiągnęły dochód co najmniej w wysokości kryterium dochodowego (W40_W) opisuje relację pomiędzy liczbą gospodarstw domowych objętych pomocą finansową, które osiągnęły dochód co najmniej w wysokości kryterium dochodowego a liczbą gospodarstw domowych objętych pomocą finansową przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej z powodu ubóstwa. Wskaźnik obrazuje wpływ korzystania ze świadczeń finansowych Miejskiego Ośrodka Pomocy społecznej na dochód osób najuboższych. W 2025 roku wskaźnik spadł z 96% w 2024 roku do 94%.

Populacja dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej (W41_W) obrazuje odsetek dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej wśród wszystkich dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. Liczba dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej wyniosła w 2025 roku 624 (o 14 więcej niż w roku poprzednim). Natomiast liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej wyniosła 1 273 (o 18 więcej niż w roku 2024). Wskaźnik osiągnął wartość 49%.

Nakłady na realizację Programu PS/W2/2022 wyniosły w 2025 roku **360 880 994 zł.**

Powiatowy Program Działania na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2023-2026 (PS/W1/2023) – uchwała nr CXII/3043/23 Rady Miasta Krakowa z 14 czerwca 2023 roku.

Cel ogólny, zakres i cele szczegółowe Programu (PS/W1/2023) określa **Deklaracja wyników**: „Zapewnienie warunków do możliwie pełnego funkcjonowania osób z niepełnosprawnościami w Gminie Miejskiej Kraków poprzez:

- wsparcie w niezależnym życiu osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin,
- zabezpieczenie społeczne osób z niepełnosprawnością i ich rodzin,
- likwidację barier w celu zapewnienia dostępności,
- edukację, w tym edukację włączającą,
- wsparcie w podejmowaniu pracy i zatrudnienia,

- zapewnienie dostępu do usług opieki zdrowotnej,
 - zapewnienie udziału w kulturze, sporcie i turystyce,
 - zapewnienie udziału w życiu publicznym i politycznym,
 - podnoszenie i kształtowanie świadomości dotyczącej osób z niepełnosprawnościami,
- tak, aby osiągnąć poniższe cele szczegółowe:

Tabela IV.14.9. Wskaźniki oceny stopnia realizacji celów szczegółowych Powiatowego Programu Działania na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2023-2026 (PS/W1/2023)

Cel szczegółowy	Wskaźnik	Wartość docelowa w 2026 roku	2023	2024	2025
Zwiększyć poziom wsparcia osób z niepełnosprawnościami (zwiększyć odsetek osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem)	Podniesienie poziomu integracji społecznej osób z niepełnosprawnościami (W20_W)	Trend wzrostowy. Wartość znakomita 20%	20,93%	31,51%	33,34%
Zwiększyć liczbę osób i rodzin korzystających z Programu Kraków dla Rodziny N	Populacja rodzin w Krakowie korzystających z Programu Kraków dla rodziny N (W38_W)	Trend wzrostowy. Wartość znakomita 0,6%	0,92%	0,96%	0,99%
Zwiększyć zakres edukacji włączającej umożliwiający udział dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami	Poziom edukacji włączającej na terenie GMK (W60_E)	Trend wzrostowy. Wartość znakomita 60%	61,28%	65,28%	69,04%

Źródło: System STRADOM, dane własne UMK

Nakłady na realizację Programu PS/W2/2022 wyniosły **24 676 637 zł.**

Wśród rezultatów istotnych z punktu widzenia celów ważne są wskaźniki ujęte w Deklaracji wyników, a są to wskaźniki:

Podniesienie poziomu integracji społecznej osób niepełnosprawnych (W20_W) – odsetek osób niepełnosprawnych objętych integracją społeczną, obrazuje udział osób z niepełnosprawnościami uczestniczących w różnych formach wsparcia ze strony Gminy Miejskiej Kraków, przede wszystkim w formie spotkań integracyjnych.

Skala pomocy rodzinom z dzieckiem niepełnosprawnym mierzona jest z wykorzystaniem wskaźnika W38_W (więcej informacji na temat tego wskaźnika w rozdziale IV.14.2.2. Usługa publiczna W-2 Działania miasta na rzecz rodzin).

Poziom edukacji włączającej na terenie GMK (W60_E) obrazuje miernik M76_E: liczba dzieci i uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego na terenie GMK (ogół), odniesiony do miernika (M62_E): liczba uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego (bez szkół muzycznych). Poziom edukacji włączającej sukcesywnie rośnie - w 2025 roku wskaźnik osiągnął poziom 69%.

Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Miejskiej Kraków na lata 2024-2030 – uchwała nr CXXV/3426/23 z dnia 20 grudnia 2023 roku.

Zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej są realizowane w oparciu o ustawę o przeciwdziałaniu przemocy domowej i Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz formularzy „Niebieska Karta”, a także w ramach Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Miejskiej Kraków.

Realizacja Programu odbywała się poprzez:

- zapewnienie wsparcia dla osób dotkniętych przemocą domową, w tym zapewnienie schronienia osobom doznającym przemocy domowej,
- prowadzenie grup wsparcia dla osób doznających przemocy domowej,
- udzielanie poradnictwa psychologicznego i prawnego dla osób dotkniętych przemocą domową,
- podejmowanie działań informacyjno-edukacyjnych z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej,
- prowadzenie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową,
- organizację szkoleń oraz superwizji dla pracowników instytucji zobowiązanych do przeciwdziałania przemocy domowej w Gminie Miejskiej Kraków.

Cel ogólny, zakres i cele szczegółowe Programu określa **Deklaracja wyników**:

„Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali występowania przemocy domowej na terenie Gminy Miejskiej Kraków poprzez:

- aktywne i skuteczne współdziałanie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych,
- zwiększenie dostępności i skuteczności form pomocy dla osób doznających przemocy domowej z uwzględnieniem osób zależnych (dzieci, osoby z niepełnosprawnością, seniorzy),
- zmiana sposobu funkcjonowania osób stosujących przemoc domową,
- zwiększenie zaangażowania mieszkańców Krakowa odnośnie do zjawiska przemocy domowej,
- zwiększenie kompetencji pracowników instytucji i organizacji w obszarze reagowania w sytuacji przemocy domowej, **tak, aby osiągnąć poniższe cele szczegółowe:**

Tabela IV.14.10. Wskaźniki oceny stopnia realizacji celów szczegółowych Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Miejskiej Kraków na lata 2024-2030

Cel szczegółowy	Wskaźnik	Wartość docelowa w 2030 roku	2023	2024	2025
Odsetek rodzin doznających przemocy domowej był jak najniższy	Skala zjawiska przemocy domowej w Gminie Miejskiej Kraków - odsetek rodzin (W2_W)	Trend malejący. Wartość znakomita 0,1%	0,74%	0,82%	0,93%

Odsetek rodzin, w których procedura „Niebieskie Karty” została zakończona z uwagi na ustanie przemocy domowej był jak najwyższy	Ustanie zjawiska przemocy domowej - Niebieska Karta (W12_W)	Trend wzrostowy. Wartość znakomita 75%	67,63%	62,24%	65,53%
---	---	--	--------	--------	--------

Źródło: System STRADOM, dane własne UMK

W 2025 roku realizowanych było 2 141 procedur „Niebieskie Karty”, obejmujących procedury wszczęte w 2025 roku oraz kontynuowane z lat poprzednich. Liczba realizowanych Kart w poszczególnych latach przedstawiała się następująco:

- 2025: 2 141
- 2024: 1 891
- 2023: 1 523

W 2025 roku zakończono 1 403 procedur „Niebieskie Karty”.

W związku z zaistnieniem podejrzenia przemocy domowej oraz realizacją procedury „Niebieskie Karty”, w 2025 roku pomocą objęto 1 923 rodziny.

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Gminie Miejskiej Kraków na lata 2023 - 2025 – uchwała nr CXVI/3125/23 Rady Miasta Krakowa z dnia 30 sierpnia 2023 r.

Cel ogólny, zakres i cel szczegółowy Programu określa **Deklaracja wyników**:

„Rozwój systemu rodzinnej pieczy zastępczej poprzez:

- pozyskanie nowych rodzin zastępczych zawodowych oraz utworzenia nowego rodzinnego domu dziecka,
- utrzymanie rodzin zastępczych zawodowych,
- utworzenie Placówki Opiekuńczo- Wychowawczej typu rodzinnego,
- doskonalenie systemu instytucjonalnej pieczy zastępczej, w tym zapewnienie infrastruktury instytucjonalnej pieczy zastępczej,
- zwiększenie liczby rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka,
- dostosowanie systemu instytucjonalnej pieczy zastępczej w celu zapewnienia efektywnej opieki dzieciom jej potrzebującym,
- wsparcie procesu usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej,

tak, aby osiągnąć poniższy cel szczegółowy:

Tabela IV.14.11. Wskaźniki oceny stopnia realizacji celów szczegółowych Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Gminie Miejskiej Kraków na lata 2023-2025

Cel szczegółowy	Wskaźnik	Wartość docelowa w 2025 roku	2023	2024	2025
Zmniejszyć liczbę dzieci umieszczanych w instytucjonalnej pieczy zastępczej	Populacja dzieci w instytucjonalnej pieczy (W41_W)	Trend spadkowy. Wartość znakomita 43%	48,39%	48,61%	49,01%

Źródło: System STRADOM, dane własne UMK

Populacja dzieci w instytucjonalnej pieczy (W41_W) obrazuje odsetek dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej wśród wszystkich dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. Zakłada się dążenie do utrzymania tendencji spadkowej

monitorowanego wskaźnika, w związku z podejmowanymi działaniami na rzecz deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej.

Program Wspierania Rodziny dla Gminy Miejskiej Kraków na lata 2025-2027 – (uchwała nr XLII/878/25 Rady Miasta Krakowa z 4 grudnia 2025 r.)

Cel ogólny, zakres i cel szczegółowy Programu określa **Deklaracja wyników**:

„Zapewnienie możliwości dalszego rozwoju strukturalnej sieci oparcia społecznego dla krakowskich rodzin z dziećmi, dzieci i młodzieży poprzez:

- zapewnienie specjalistycznej pomocy i wsparcia umożliwiającego wzmocnienie zdolności rodzin i jej członków do przezwycięzania kryzysów, trudności życia rodzinnego, wzmocnienie rodziców w zaspokajaniu podstawowych potrzeb dzieci,
- rozwijanie różnych form wsparcia dedykowanych rodzinom z dzieckiem z niepełnosprawnością,
- wzmocnienie rodzin w procesie wychowawczym i kształtowanie warunków sprzyjających prawidłowemu rozwojowi społecznemu dzieci i młodzieży, przeciwdziałanie uzależnieniom oraz przemocy rówieśniczej,

tak, aby osiągnąć poniższe cele szczegółowe:

Tabela IV.14.12. Wskaźniki oceny stopnia realizacji celów szczegółowych Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Miejskiej Kraków na lata 2025-2027

Cel szczegółowy	Wskaźnik	Wartość docelowa w 2027 roku	2023	2024	2025
Poziom umieszczania dzieci w pieczy zastępczej wśród rodzin, w których realizowana była/jest usługa asystenta rodziny był jak najniższy	Poziom umieszczania dzieci w pieczy zastępczej wśród rodzin, w których realizowana była/jest usługa asystenta rodziny (W39_W)	Trend malejący. Wartość znakomita 5%	5,85%	5,73%	4,14%
Wzrastała populacja rodzin w Krakowie korzystających z Programu Kraków dla Rodziny N	Populacja rodzin w Krakowie korzystających z Programu Kraków dla rodziny N – (W38_W)	Trend wzrostowy. Wartość znakomita 1,2%	0,92%	0,96%	0,99%
Wzrastała populacja dzieci w Krakowie korzystających z placówek wsparcia dziennego	Populacja dzieci w Krakowie korzystających z placówek wsparcia dziennego (W17_W)	Wartość znakomita 2,5%	1,74%	1,63%	1,64%

Źródło: System STRADOM, dane własne UMK

Poziom umieszczania dzieci w pieczy zastępczej wśród rodzin, w których realizowana była/jest usługa asystenta rodziny (W39_W) (więcej informacji w Tabeli IV.14.8 Wskaźniki oceny stopnia realizacji celów szczegółowych Programu Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Krakowa 2030).

Skala pomocy rodzinom z dzieckiem niepełnosprawnym mierzona jest z wykorzystaniem wskaźnika W38_W (więcej informacji na temat tego wskaźnika w rozdziale IV.14.2.2. Usługa publiczna W-2 Działania miasta na rzecz rodzin).

Populacja dzieci w Krakowie korzystających z placówek wsparcia dziennego (W17_W) - odsetek dzieci do 18. roku życia, korzystających z placówek wsparcia dziennego przez okres minimum 6 miesięcy, do całości populacji dzieci do 18. roku życia mieszkających na terenie Gminy Miejskiej Kraków. W 2025 roku z placówek wsparcia dziennego skorzystało 1,6% populacji dzieci. Liczba dzieci do 18. roku życia korzystających z placówek wsparcia dziennego przez okres minimum 6 miesięcy wyniosła w 2025 roku: 2 278.

Działania realizowane w ramach Dziedziny powiązane są również z następującymi dokumentami programowymi o charakterze polityk lub programów, przyjętymi uchwałami Rady Miasta Krakowa:

- Lokalny Program Ośłonowy dla osób, które poniosły zwiększone koszty grzewcze lokalu związane z trwałą zmianą systemu ogrzewania opartego na paliwie stałym na jeden z systemów proekologicznych (uchwała nr CIV/2833/23 Rady Miasta Krakowa z 25 stycznia 2023 roku).
W 2025 roku świadczenie wypłacono 200 rodzinom na łączną kwotę 632 608,31 zł. Średnia wysokość rocznej pomocy dla jednego gospodarstwa domowego wyniosła 3 163 zł.
- Program ośłonowy dotyczący udzielania mieszkańcom Gminy Miejskiej Kraków pomocy w zakresie dożywiania (uchwała nr XCV/1425/14 Rady Miasta Krakowa z dnia 15 stycznia 2014 roku).
Uchwała w sprawie przyjęcia programu ośłonowego powstała w oparciu o uchwałę Rady Ministrów w sprawie ustanowienia wieloletniego Programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania. W roku 2025 pomoc w zakresie dożywiania realizowana była w oparciu o rządowy program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028, który został ustanowiony uchwałą Rady Ministrów z dnia 23 sierpnia 2023 r.
W 2025 roku pomocą w formie posiłku objęto ogółem 3 134 osoby na kwotę 7 146 267, 21 zł (z czego w planie finansowym Krakowskiego Centrum Seniora ujęto 451 314,00 zł), natomiast pomocą w formie świadczenia pieniężnego na zakup żywności lub posiłku objęto 8 799 osób na kwotę 21 320 439,57 zł.
W szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy uczeń albo dziecko wyraża chęć skorzystania z posiłku, dyrektor szkoły lub przedszkola może udzielić pomocy w formie posiłku, informując jednocześnie o tym ośrodek pomocy społecznej, właściwy ze względu na miejsce zamieszkania ucznia lub dziecka. Takiej formy pomocy w 2025 roku udzielono w 120 placówkach. Skorzystało z niej 494 uczniów. Koszt posiłków przyznanych na podstawie decyzji dyrektorów szkół wyniósł 551 749,20 zł.

IV.14.4. Finanse

Tabela IV.14.12. Wydatki w Dziedzinie Pomoc i integracja społeczna zrealizowane w 2025 roku według rodzajów wydatków

Rodzaj wydatków	Wydatki (w zł)	Wydatki (w %)
Ogółem	934 224 614	100
Wydatki inwestycyjne	8 012 202	0,9
Wydatki bieżące	926 212 412	99,1

Źródło: System STRADOM oraz Sprawozdanie z wykonania Budżetu Miasta Krakowa za 2025 rok

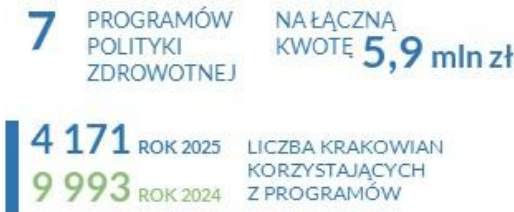
Tabela IV.14.13. Wydatki w Dziedzinie Pomoc i integracja społeczna zrealizowane w 2025 roku w podziale na Usługi

Usługa publiczna	Wydatki (w zł)	Wydatki (w %)
Ogółem	934 224 614	100
Wsparcie osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym i wykluczonych (W-1)	885 130 989	94,7
Działania miasta na rzecz rodzin (W-2)	9 121 630	1,0
Wydatki niezwiązane bezpośrednio z realizacją usług	39 971 995	4,3

Źródło: System STRADOM oraz Sprawozdanie z wykonania Budżetu Miasta Krakowa za 2025 rok

Zdrowie

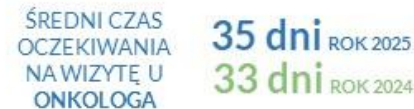
Programy zdrowotne

Opieka nad dziećmi w wieku do 3 lat

Dostępność do usług zdrowotnych

Terapia uzależnień

Profilaktyka uzależnień

Wydatki na Dziedzinę

Wydatki Budżetu Miasta Krakowa na Dziedzinę
Zdrowie: **2,59%**

WYDATKI W DZIEDZINIE ZDROWIE
ZREALIZOWANE W 2025 ROKU

Rodzaj wydatków	Wydatki (zł)	Wydatki (%)
Ogółem	274 969 212	100
Wydatki inwestycyjne	63 545 967	23,1
Wydatki bieżące	211 423 245	76,9

IV.15.1. Wprowadzenie do Dziedziny Zdrowie

Polityka Miasta w Dziedzinie Zdrowie obejmuje działania Gminy Miejskiej Kraków w zakresie lokalnej polityki zdrowotnej, które zmierzają do zapewnienia mieszkańcom właściwego poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego, a także opieki nad dziećmi do lat 3 w ramach posiadanych kompetencji oraz zasobów finansowych i materialnych.

W ramach Dziedziny Zdrowie realizowano trzy Usługi publiczne:

- Zapewnienie instytucjonalnej opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 (Z-1)
- Tworzenie warunków dla zapewnienia opieki zdrowotnej dla mieszkańców miasta (Z-2)
- Profilaktyka i terapia uzależnień od alkoholu (Z-3).

Podjęto również szereg działań z zakresu profilaktyki i terapii uzależnień od środków psychoaktywnych w ramach **Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2023-2026 (GPPiRPA oraz PN)**, przyjętego uchwałą nr CI/2746/22 Rady Miasta Krakowa z dnia 7 grudnia 2022 r. oraz program „**Zdrowy Kraków**” na lata 2025-2028 PS/Z1/2025 przyjęty uchwałą nr XXXIII/651/25 Rady Miasta Krakowa z dnia 2 lipca 2025 r.

IV.15.2. Charakterystyka Usług publicznych

IV.15.2.1. Usługa publiczna Z-1 Zapewnienie instytucjonalnej opieki nad dziećmi w wieku do lat 3

Zapotrzebowanie na miejsca opieki nad dziećmi do 3 lat w Krakowie nieustannie utrzymuje się na wysokim poziomie, na co mają wpływ czynniki społeczne i gospodarcze, takie jak: status materialny rodzin, sytuacja na rynku pracy, czy dążenie do godzenia życia rodzinnego i rozwoju zawodowego. Działania Gminy Miejskiej Kraków prowadzą do zabezpieczenia odpowiedniej liczby miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, wykorzystując przy tym wszystkie dostępne narzędzia, jakie widnieją w ustawie o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3.

Ustawa umożliwia gminom realizację przedmiotowego zadania na trzy sposoby. Mogą one samodzielnie prowadzić instytucje opieki, zlecać ich prowadzenie podmiotom prywatnym, a także dofinansowywać niepubliczne miejsca opieki. Działania Gminy Miejskiej Kraków polegają w szczególności na:

- prowadzeniu miejskich żłobków i zwiększaniu liczby miejsc w tych placówkach dzięki modernizacji, przebudowie i rozbudowie już istniejących placówek – z 1 900 miejsc w 2011 roku do 2 331 miejsc w 2025 roku,
- budowie/zakupie budynków/lokali z przeznaczeniem na żłobki prowadzone na zlecenie Miasta. Od 2011 roku Gmina Miejska Kraków zleca prowadzenie żłobków podmiotom prywatnym, których oferty zostały wyłonione w otwartych konkursach. W 2025 roku w tych nieruchomościach prowadzono 11 żłobków mających łącznie 767 miejsc. Placówki finansowano z dotacji Gminy oraz opłat ponoszonych przez rodziców w wysokości takiej, jak w miejskich żłobkach,
- powszechnym dofinansowywaniu (dotowaniu) miejsc opieki w niepublicznych żłobkach, klubach dziecięcych i u dziennych opiekunów, by obniżyć opłaty ponoszone przez rodziców/opiekunów dzieci. W 2012 roku dotowano 14 podmiotów dysponujących łącznie 230 miejscami, natomiast w 2025 roku liczba ta wzrosła do 362 podmiotów dysponujących 8 170 miejscami. Od 2023 roku miesięczna dotacja do opieki nad dzieckiem wynosiła 735 zł (przy założeniu, że dziecko było objęte 10-cio godzinną

opieką w ciągu 21 dni w miesiącu), natomiast w przypadku dzieci z niepełnosprawnościami dotacja wypłacana była w wysokości 1 260 zł miesięcznie.

Tabela IV.15.1. Liczba miejsc w żłobkach miejskich, żłobkach na zlecenie Miasta oraz w dotowanych: niepublicznych żłobkach, klubach dziecięcych i u dziennych opiekunów w latach 2021-2025.

Rok	Miejskie żłobki		Żłobki prowadzone na zlecenie Miasta		Niepubliczne miejsca opieki dotowane przez Miasto	
	Liczba placówek	Liczba miejsc	Liczba placówek	Liczba miejsc	Liczba placówek	Liczba miejsc
2021	22	2 344	10	685	272	7 848
2022	22	2 353	10	685	306	8 234
2023	22	2 321	11	767	328	9 031
2024	22	2 331	11	767	353	8 885
2025	22	2 331	11	767	362	8 170

Źródło: dane własne UMK

Dzięki realizacji wyżej przedstawionych działań, liczba miejsc opieki na przestrzeni lat zdecydowanie wzrosła.

Odsetek liczby miejsc opieki dla dzieci w wieku do lat 3 w stosunku do liczby dzieci do lat 3 zamieszkałych w Krakowie (W57_Z) wyniósł:

- 2025: 51,1%
- 2024: 50,6%
- 2023: 48,8%
- 2022: 48,0%
- 2021: 46,1%

W 2011 roku liczba miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 była wystarczająca do zapewnienia opieki dla 8,5% dzieci zamieszkałych na terenie Krakowa. W 2019 roku wskaźnik ten wynosił już 35,28%, a w 2025 roku osiągnął wartość 51,1%. Dążenie do utrzymywania tego pożądanego trendu skutkuje jednocześnie corocznym wzrostem wydatków Miasta, związanych z zapewnianiem opieki nad dziećmi w wieku do lat 3.

W 2025 roku instytucje opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 zapewniały 12 321 miejsc dla 51,1% krakowskich dzieci w wieku do lat 3.

W 2025 roku Miasto kontynuowało realizację Planu budowy żłobków na lata 2023-2026, korzystając m.in. ze środków programu „Aktywny Maluch 2022-2029”. Zabezpieczono finansowanie budowy 11 nowych placówek oraz kompleksowej modernizacji i przebudowy żłobka samorządowego na os. Willowym. W ramach tego programu powstanie ponad 1 000 nowych miejsc opieki, a jego łączny koszt przekroczy 150 mln zł, z czego ponad 75 mln zł pochodzi z Krajowego Planu Odbudowy oraz budżetu państwa. Pierwsze nowe żłobki powstają w dzielnicach: VII Zwierzyniec, X Swoszowice, XVII Wzgórza Krzesławickie oraz XVIII Nowa Huta (na osiedlach Wolica i Branice). Realizacja inwestycji przyczyni się do rozwoju miejskiej infrastruktury opieki nad dziećmi do lat 3, zwiększając liczbę miejsc o około 33% w stosunkowo krótkim czasie.

IV.15.2.2. Usługa publiczna Z-2 Tworzenie warunków dla zapewnienia opieki zdrowotnej dla mieszkańców miasta

W zakresie ochrony zdrowia w 2025 roku Gmina Miejska Kraków prowadziła działania dotyczące m.in.: realizacji programów polityki zdrowotnej, tworzenia warunków działania

lecnictwa otwartego i zamkniętego, opiniowania zmian Wojewódzkiego Planu Działania Systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne, analizy dostępności do świadczeń zdrowotnych w Krakowie, współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami w obszarze zdrowia publicznego, medycyny szkolnej, opieki zdrowotnej nad osobą starszą i przewlekle chorą, dostępności do zaopatrzenia w leki i materiały medyczne na terenie Krakowa, zachowania statutu i funkcji leczniczych Uzdrowiska Swoszowice, profilaktyki i promocji zdrowia, a także edukacji zdrowotnej.

Do monitorowania realizacji zadań związanych z Usługą publiczną Z-2 stosuje się wskaźniki dziedzinowe kontekstowe i strategiczne, do których zalicza się m.in.:

Liczba łóżek w szpitalach ogólnych na 10 tys. mieszkańców Krakowa (W1_Z), który przedstawia poziom i rozwój opieki zdrowotnej lecnictwa stacjonarnego. Według danych Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego, liczba łóżek w szpitalach w Krakowie na 10 tys. mieszkańców, wynosiła:

- w 2025 roku: b.d. (dane za 2025 rok dostępne będą w III kwartale 2026)
- w 2024 roku: 67,9
- w 2023 roku: 70,1
- w 2022 roku: 70,2
- w 2021 roku: 70,4

W 2021 roku liczba łóżek w krakowskich szpitalach na 10 tys. mieszkańców wyniosła 70,4, natomiast w 2024 roku spadła do 67,9. Zbliżoną tendencję można zaobserwować również na poziomie całego kraju, co wynika z wprowadzenia nowych norm zatrudnienia pielęgniarek i położnych w szpitalach, a także ograniczania liczby łóżek o niskim stopniu wykorzystania. W przypadku Krakowa spadek wartości wskaźnika nie budzi obecnie obaw, jednak w kolejnych latach powinien być on systematycznie obserwowany.

O dostępności usług zdrowotnych, które są kluczowe dla mieszkańców Krakowa, świadczy także średni czas oczekiwania na wizytę u lekarza kardiologa i onkologa, kiedy świadczenia nie mogą zostać zrealizowane w dniu zgłoszenia się świadczeniobiorcy. W takiej sytuacji świadczeniodawca wpisuje pacjenta na listę oczekujących i wyznacza termin, w którym wizyta u danego specjalisty będzie mogła się odbyć. Skrócenie czasu oczekiwania na wizytę u lekarza świadczy o zwiększonej dostępności do świadczeń zdrowotnych dla mieszkańców.

Tabela IV.15.2. Średni czas oczekiwania na wizytę u lekarza kardiologa oraz u lekarza onkologa w latach 2021-2025

Rok	Średni czas oczekiwania na wizytę u lekarza (dni)	
	kardiologa	onkologa
2021	84	25
2022	79	34
2023	95	35
2024	102	33
2025	88	35

Źródło: dane własne UMK

Średni czas oczekiwania na wizytę u lekarza kardiologa w Krakowie w 2017 roku wyniósł 96 dni, natomiast przez ostatnie lata czas ten wydłużył się do 102 dni w 2024 roku, co jest zjawiskiem niekorzystnym. W 2025 roku liczba dni spadła do 88, co jest tendencją oczekiwaną.

W 2017 roku na wizytę u lekarza onkologa w Krakowie czekało się średnio 42 dni, w 2019 roku czas skrócił się do 20 dni, natomiast w latach 2022-2025 na wizytę trzeba było czekać średnio od 33 do 35 dni. Wartości te nie wykazują jednoznacznej tendencji.

Bezpośredni wpływ na średni czas oczekiwania na wizytę mają: wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację świadczeń przez publicznego płatnika (MOW NFZ - Małopolski Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia), posiadane zasoby zarówno w zakresie liczby kadr medycznych, w tym lekarzy specjalistów, jak i w zakresie infrastruktury szpitali i ośrodków wyspecjalizowanych w diagnostyce oraz leczeniu chorób sercowo-naczyniowych i onkologicznych, a także prowadzenie spójnej, koordynowanej polityki zdrowotnej.

Tabela IV.15.3. Liczba lekarzy w największych polskich miastach w przeliczeniu na 10 tys. ludności wraz ze średnią dla całego kraju w latach 2020-2024

	2020	2021	2022	2023	2024
Gdańsk	103,1	93,0	83,5	109,9	109,2
Kraków	168,9	106,1	90,6	120,7	122,8
Łódź	127,9	109,3	93,9	125,0	129,7
Poznań	115,6	106,5	94,9	125,3	127,3
Warszawa	146,9	112,7	86,8	127,0	115,2
Wrocław	130,4	103,8	94,4	121,8	127,4
POLSKA	59,9	40,7	38,3	46,3	47,7

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Tabela przedstawia liczbę lekarzy (personel pracujący ogółem) w największych miastach Polski w przeliczeniu na 10 tys. ludności oraz średnią dla całego kraju w latach 2020-2024. W latach 2020-2022 w miastach oraz w skali całego kraju widoczny był spadek wartości wskaźnika. Należy zaznaczyć, że po 2021 roku wprowadzono zmiany metodologiczne w sposobie liczenia personelu medycznego, co oznacza, że dane z lat wcześniejszych nie są w pełni porównywalne z danymi pochodzącymi z ostatnich czterech lat. W związku z tym spadek obserwowany do 2022 roku może wynikać nie tylko z rzeczywistych zmian w liczbie lekarzy, lecz także z nowej metodologii. Od 2022 roku widoczny jest wyraźny wzrost wartości we wszystkich analizowanych miastach oraz dla całej Polski, co może świadczyć o poprawie dostępności kadry medycznej lub jej rzetelniejszym rejestrowaniu. W 2020 roku Kraków osiągnął zdecydowanie najwyższy poziom spośród analizowanych miast (168,9), wyraźnie przewyższając m.in. Warszawę, Wrocław czy Poznań. W kolejnych latach następuje jednak silny spadek, który sprawił, że Kraków zbliżył się do poziomów notowanych w innych miastach. Po 2022 roku Kraków ponownie notuje wyraźny wzrost (z 90,6 w 2022 roku do 122,8 w 2024 roku), nadal wyprzedzając Gdańsk oraz Warszawę. Warto zwrócić uwagę na fakt, że wszystkie analizowane miasta charakteryzują się znacznie wyższymi wartościami wskaźnika niż średnia krajowa. Oznacza to, że w dużych ośrodkach miejskich dostęp do lekarzy jest zdecydowanie lepszy niż w skali całego kraju.

Odsetek mieszkańców korzystających z miejskich programów zdrowotnych (W58_Z), który umożliwia prowadzenie nadzoru nad efektywnością realizowanych przez Gminę Miejską Kraków programów polityki zdrowotnej, w ostatnich latach ukazuje poniższe wartości:

- **2025: 1,13%**
- **2024: 1,24%**

- 2023: 0,86%
- 2022: 0,54%
- 2021: 4,31%

W 2021 roku z miejskich programów zdrowotnych korzystało 4,31% mieszkańców Krakowa. W 2022 roku nastąpił spadek do poziomu 0,54%, co wynikało m.in. z przeprowadzonej analizy zrealizowanych programów polityki zdrowotnej i podjętych decyzji o zakończeniu realizacji z końcem 2021 roku programów polityki zdrowotnej, które uważano za nieefektywne. Jednocześnie do realizacji wprowadzono nowe programy polityki zdrowotnej, w których populację docelową stanowią osoby będące w grupie ryzyka danego problemu zdrowotnego; w programach tych bierze udział mniejsza liczba uczestników, przy czym ich efektywność jest wysoka (np. program rehabilitacji, program IN VITRO). W 2023 roku wartość wskaźnika wzrosła do 0,86%, przy czym należy zauważyć, że w związku z podjęciem finansowania przez płatnika publicznego szczepień przeciwko grypie, realizacja dwóch miejskich programów polityki zdrowotnej w tym zakresie została wstrzymana. W 2025 roku wskaźnik osiągnął wartość 1,13%.

W 2025 roku w Gminie Miejskiej Kraków realizowano 7 programów polityki zdrowotnej na łączną kwotę ponad 5,9 mln zł. Należy podkreślić, że o ich skuteczności świadczy nie tylko liczba uczestników, ale przede wszystkim efektywność realizowanych działań oraz stopień zaspokojenia potrzeb zdrowotnych grupy docelowej, określanej indywidualnie dla każdego programu.

Szczegółowe informacje dotyczące programów zostały umieszczone w kolejnej części rozdziału pt. Programy, polityki.

Kolejnym ważnym wskaźnikiem jest **Odsetek szkół posiadających gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej (W59_Z)**. Dotyczy on placówek oświatowych, dla których Gmina Miejska Kraków jest organem założycielskim. Jego wartości przedstawiono poniżej:

- 2025: 97,2%
- 2024: 97,2%
- 2023: 97,2%
- 2022: 97,2%
- 2021: 97,7%

W 2021 roku na terenie 181 samorządowych szkół i placówek funkcjonowało 177 gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej (część szkół posiada filie), a w latach 2022- 2025 roku osiągnęła poziom 97,21% - na terenie 179 samorządowych szkół i placówek znajdowały się 174 gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. Zmniejszenie wartości wskaźnika w stosunku do 2021 roku wynika m.in. ze zmiany sposobu sprawozdawczości oraz agregacji danych dotyczących profilaktycznej opieki zdrowotnej w samorządowych szkołach i placówkach. Wartość tego wskaźnika należy ocenić jako zadowalającą, natomiast docelowo dąży się do tego, by każda szkoła miała funkcjonujący gabinet profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej.

W celu zapewnienia odpowiedniej opieki medycznej uczniom samorządowych szkół i placówek specjalnych, Gmina Miejska Kraków podjęła działania związane z organizacją opieki pielęgniarstwa, dostosowanej do zgłaszanych potrzeb tych jednostek. Realizację zadania pn. „Opieka koordynowana”, w całości finansowanego przez Gminę, powierzono Miejskiemu Centrum Opieki dla Osób Starszych, Przewlekłe Niepełnosprawnych oraz Niesamodzielnych

w Krakowie. W 2025 roku opieka ta była świadczona w 11 szkołach i placówkach specjalnych, w godzinach zapewniających ciągłość wsparcia medycznego – w wielu przypadkach przez całą dobę. W ramach zadania pielęgniarstwa i ratownictwa medycznego realizowali m.in. świadczenia na podstawie zleceń lekarskich (we współpracy z lekarzem POZ), podawali leki, udzielali pomocy przedlekarskiej w nagłych przypadkach, takich jak zachorowania, urazy czy zatrucia, a także towarzyszyli uczniom podczas transportu do szpitala, jeśli zachodziła taka potrzeba. W ramach 21 614 godzin opieki, udzielono łącznie 24 647 świadczeń zdrowotnych. Na realizację zadania w 2025 roku Gmina Miejska Kraków przeznaczyła środki w wysokości 2 247 621,20 zł.

Istotnym wskaźnikiem obliczanym dla dwóch szpitali: Szpitala Miejskiego Specjalistycznego im. Gabriela Narutowicza w Krakowie oraz Szpitala Specjalistycznego im. Stefana Żeromskiego SPZOZ w Krakowie, a także dla Miejskiego Centrum Opieki dla Osób Starszych, Przewlekłe Niepełnosprawnych oraz Niesamodzielnych w Krakowie, jest **dostosowanie infrastruktury miejskich podmiotów leczniczych do przepisów prawa (W87_Z)**, o poniższych wartościach w danym roku:

- 2025: 94,7%
- 2024: 94,7%
- 2023: 90,5%
- 2022: 90,5%
- 2021: 100%

Do końca 2021 roku, w miejskich podmiotach leczniczych w pełni dostosowano wszystkie oddziały do przepisów prawa. Osiągnięcie niższej wartości wskaźnika dostosowania infrastruktury miejskich Samodzielnych Publicznych Zakładach Opieki Zdrowotnej (SP ZOZ) w latach 2022-2023, było wynikiem zużywania się infrastruktury w czasie oraz oceny własnej przeprowadzonej przez miejskie podmioty lecznicze wg stanu na 31 grudnia danego roku, a także zmiany przepisów prawa w zakresie ratownictwa medycznego. Wpływ na taki stan rzeczy miał brak dostępności do środków unijnych w latach 2022-2023. W latach 2024-2025 uzyskano wyższy poziom wskaźnika w związku z realizacją i dostosowaniem oddziałów zgodnie z wytycznymi zawartymi w decyzjach Państwowej Powiatowej Inspekcji Sanitarnej.

W związku z prognozowanym wzrostem liczby osób starszych, w latach 2023-2025 opracowywano i aktualizowano plan lokalizacji oraz budowy Centrów Zdrowia 75+ na terenie Krakowa. Zgodnie z ustawą o szczególnej opiece geriatrycznej jedno takie centrum powinno obsługiwać od 6 do 12 tys. osób powyżej 75. roku życia. Analizy demograficzne wskazują, że w Krakowie powinno funkcjonować co najmniej 7 takich placówek. Miasto zaplanowało jednak utworzenie 8 centrów, uwzględniając rosnące zapotrzebowanie na usługi geriatryczne w najbliższych latach.

Plan zakłada równomierne rozmieszczenie centrów na terenie miasta w celu zapewnienia możliwie najlepszej dostępności do opieki zdrowotnej. W każdym z nich przewiduje się funkcjonowanie poradni konsultacyjnej, co najmniej jednego dziennego ośrodka opieki geriatrycznej, zespołu opieki domowej, koordynatorów opieki geriatrycznej oraz edukatorów zdrowotnych. Projekt został zgłoszony do wojewódzkiego planu działania w marcu 2024 roku. Obecnie jego realizacja pozostaje wstrzymana w oczekiwaniu na ogłoszenie tego planu przez Wojewodę oraz na planowane zmiany legislacyjne.

IV.15.2.3. Usługa Publiczna Z-3 Profilaktyka i terapia uzależnień od alkoholu

Zadania z zakresu profilaktyki i terapii uzależnień od środków psychoaktywnych były realizowane w ramach **Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2023-2026** (GPPiRPA oraz PN), przyjętego uchwałą nr CI/2746/22 Rady Miasta Krakowa z dnia 7 grudnia 2022 roku. Jego głównym celem jest ograniczenie negatywnych konsekwencji społecznych, szczególnie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego, wynikających z używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, a także picia alkoholu, używania narkotyków i podejmowania innych zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież.

Najważniejszymi działaniami realizowanymi w ramach Gminnego Programu są:

- profilaktyka uniwersalna, selektywna i wskazująca, tj. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie problemów alkoholowych i narkomanii, skierowanej do dzieci, młodzieży, uczniów krakowskich szkół i dorosłych, zajęcia sportowe z elementami profilaktyki, otwarte konkursy ofert dla organizacji pozarządowych (67% środków finansowych, przeznaczonych na Program),
- terapia uzależnień (16,5%),
- pozostałe działania tj. prowadzenie Domu Pomocy Społecznej przy ul. Rozrywka 1 w Krakowie dla osób uzależnionych od alkoholu, finansowanie placówek wsparcia dziennego oraz funkcjonowanie MKRPA - Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (16,5%).

Dom Pomocy Społecznej przy ul. Rozrywka 1 w Krakowie jest pierwszym w Polsce Domem przeznaczonym dla osób uzależnionych od alkoholu.

Jednym z kluczowych zadań realizowanych w ramach Gminnego Programu jest prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie problemów alkoholowych i narkomanii wśród uczniów krakowskich szkół. Udział w szkoleniach przyczynia się do zwiększenia wiedzy w zakresie profilaktyki uzależnień - zarówno od substancji psychoaktywnych, jak i uzależnień behawioralnych - a także wspiera rozwój istotnych kompetencji społecznych. Wśród nich znajdują się m.in. umiejętność efektywnej komunikacji, budowania relacji z rówieśnikami i dorosłymi, postawy asertywne, radzenie sobie ze stresem oraz dążenie do realizacji celów życiowych. Kształtowaniu właściwych postaw wśród dzieci i młodzieży sprzyjają również działania profilaktyczne kierowane do nauczycieli, pedagogów, psychologów szkolnych oraz rodziców i opiekunów.

W 2025 roku przeprowadzono 651 szkoleń, które dotyczyły profilaktyki uzależnień (782 szkolenia w 2024 roku). Uczestniczyło w nich 11 131 osób (14 050 osób w 2024 roku).

Odsetek dzieci i młodzieży objętych szkoleniami z zakresu profilaktyki uzależnień (W60_Z):

- 2025: 9,9%
- 2024: 13,8%
- 2023: 14,3%
- 2022: 13,3%
- 2021: 12,6%

Odsetek dzieci i młodzieży objętych szkoleniami z zakresu profilaktyki uzależnień realizowanymi przez Miejskie Centrum Profilaktyki Uzależnień w Krakowie (MCPU) spadł do wartości 9,9% w 2025 roku. Od kilku lat obserwuje się wzrost liczby szkół, w których przeprowadzono szkolenia – od 55 w 2021 roku do 123 w 2025 roku.

W ramach monitorowania sytuacji lokalnej prowadzono badania wśród uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych, którzy uczestniczyli w szkoleniach, wykorzystując

anonimowe ankiety audytoryjne dotyczące stylu życia i postaw wobec używania substancji psychoaktywnych. Z uzyskanych danych wynika, że w latach 2017-2020 odsetek dzieci i młodzieży, które nie miały kontaktu z alkoholem, utrzymywał się na poziomie około 60%. W 2021 roku wartość ta spadła do 50%, co było związane ze zmianą struktury badanej grupy - ponad 60% stanowili wówczas uczniowie szkół ponadpodstawowych, wśród których są także osoby pełnoletnie, podczas gdy w 2020 roku ich udział wynosił około 50%.

Odsetek dzieci i młodzieży, która nie miała kontaktu z alkoholem (W55_Z):

- 2025: 66,6%
- 2024: 59,7%
- 2023: 66,0%
- 2022: 60,0%
- 2021: 50,0%

W 2022 roku wskaźnik powrócił do poziomu około 60%, a w 2023 roku wzrósł do 66%, co należy ocenić jako korzystny trend. Utrzymanie lub wzrost odsetka młodych osób niemających kontaktu z alkoholem jest szczególnie istotne, biorąc pod uwagę negatywne skutki jego spożywania, zwłaszcza w tej grupie wiekowej. W 2024 roku wartość wskaźnika wyniosła ponownie około 60%, natomiast w 2025 roku wzrosła do nieco ponad 66%.

W ramach Programu Miasto finansowało świadczenia opieki zdrowotnej w zakresie terapii uzależnień dla osób zamieszkałych na terenie Krakowa. Liczbę osób objętych terapią uzależnień obrazuje **Liczba osób objętych terapią od alkoholu finansowaną ze środków GMK (M78_Z)**, która w ostatnich latach wynosiła:

- 2025: 2 668 osób
- 2024: 2 676 osób
- 2023: 3 110 osób
- 2022: 2 414 osób
- 2021: 2 498 osób

Liczba osób podejmujących terapię uzależnień finansowaną ze środków NFZ (M63_Z) (na podstawie danych MOW NFZ):

- 2025: 10 161 osób
- 2024: 8 801 osób
- 2023: 9 492 osoby
- 2022: 10 052 osoby
- 2021: 8 153 osoby

Zestawienie powyższych danych, uzupełnione o liczbę osób skierowanych na terapię przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, liczbę wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego składanych przez tę komisję do sądu, a także liczbę osób wielokrotnie przebywających w Dziale Opieki nad Osobami Nietrzeźwymi MCPU, wskazuje, że w latach 2021-2025 odsetek osób uzależnionych od alkoholu utrzymywał się na poziomie około 1,6% mieszkańców Krakowa (w latach 2022-2023 oraz w 2025 roku wartość wyniosła 1,7%, natomiast w 2021 i 2024 roku: 1,4%).

Szczegółowe informacje na temat realizacji działań z **GPPiRPA oraz PN**, przedstawiono w załączniku nr 9 do „Sprawozdania z wykonania Budżetu Miasta Krakowa za rok 2025, cz. III”, które jest udostępnione na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Miasta Krakowa - BIP MK.

Wydatki na Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii wyniosły **21 150 049 zł**. W ramach Programu oraz działań związanych z Programami i zadaniami realizowanymi w innych Dziedzinach zarządzania, na profilaktykę uzależnień wydano łącznie **36 010 024 zł**.

IV.15.3. Programy i instrumenty zarządzania strategicznego

W 2025 roku Gmina Miejska Kraków realizowała następujące Programy:

W ramach Usługi publicznej Z-3:

1. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2023-2026 (GPPiRPA oraz PN) - PR/Z1/2023 - uchwała nr CI/2746/22 Rady Miasta Krakowa z dnia 7 grudnia 2022 r.

Cel ogólny, zakres i cele szczegółowe Programu (PR/Z1/2023) określa **Deklaracja wyników:**

„Ograniczenie negatywnych konsekwencji społecznych, w tym szczególnie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego, wynikających z używania alkoholu, innych substancji psychoaktywnych i zachowań nałogowych oraz redukcja zjawiska picia alkoholu, używania narkotyków oraz podejmowania innych zachowań nałogowych i ryzykownych przez dzieci i młodzież poprzez:

- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym i przemocy w rodzinie,
- wspieranie działań promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania czasu przez rodziny, dzieci i młodzież. Wzmacnianie czynników chroniących i motywujących do większej aktywności w życiu społecznym,
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, przeciwdziałaniu narkomanii, uzależnieniom behawioralnym i przemocy w rodzinie. Współpracę z organizacjami pozarządowymi i innymi jednostkami pożytku publicznego w obszarze profilaktyki i rehabilitacji uzależnień,
- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, spożywających alkohol ryzykownie i szkodliwie, używających substancji psychoaktywnych lub podejmujących zachowania nałogowe oraz członków ich rodzin, a także dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- udzielanie osobom uzależnionym oraz członkom ich rodzin wsparcia psychologicznego, społecznego i prawnego. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i integrowanie ze społecznością lokalną,
- zapewnianie działania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krakowie,
- ograniczanie dostępu do alkoholu

tak, aby osiągnąć poniższe cele szczegółowe:

Tabela IV.15.4. Wskaźniki oceny stopnia realizacji celów szczegółowych Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2023-2026 (GPPiRPA oraz PN) – PR/Z1/2023

Cel szczegółowy	Wskaźnik	Wartość docelowa w 2026 r.	2023	2024	2025
Zapewnić profilaktykę uzależnień	Odsetek dzieci i młodzieży objętych szkoleniami z zakresu profilaktyki uzależnień (W60_Z)	Trend wzrostowy.	14,28%	13,78%	9,88%
Zwiększyć dostępność pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, spożywających alkohol ryzykownie i szkodliwie lub używających substancji psychoaktywnych oraz członków rodzin osób z problemami wynikającymi z używania alkoholu i substancji psychoaktywnych, a także dotkniętych przemocą w rodzinie	Odsetek osób objętych terapią uzależnień od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz współuzależnionych (W61_Z)	Trend wzrostowy.	22,55%	20,82%	18,64%
Zwiększać liczbę dzieci i młodzieży, prowadzących trzeźwy i zdrowy tryb życia	Odsetek dzieci i młodzieży, która nie miała kontaktu z alkoholem (W55_Z)	Trend wzrostowy.	66,04%	59,68%	66,64%
Ograniczać szkody zdrowotne i zaburzenia życia rodzinnego, wynikające z używania alkoholu, innych substancji psychoaktywnych i zachowań nałogowych	Liczba osób (mieszkańców Krakowa) uzależnionych od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz współuzależnionych (W56_Z)	Trend malejący.	1,71%	1,59%	1,77%

Źródło: System STRADOM, dane własne UMK

Szczegółowe informacje dotyczące Gminnego Programu w rozdziale IV.15.2.3. Usługa Publiczna Z-3 Profilaktyka i terapia uzależnień od alkoholu.

oraz w ramach Usługi publicznej Z-2:

- 1. Program strategiczny pn. „Zdrowy Kraków” na lata 2025-2028 - PS/Z1/2025 - uchwała nr XXXIII/651/25 Rady Miasta Krakowa z dnia 2 lipca 2025 r.**

Cel ogólny, zakres i cele szczegółowe Programu (PS/Z1/2025) określa **Deklaracja wyników:**

„Osiągnięcie możliwie najwyższego dobrostanu zdrowotnego przez mieszkańców Krakowa poprzez:

- systematyczną aktualizację informacji o potrzebach i uwarunkowaniach zdrowotnych kobiet, zamieszkałych w Krakowie,
- systematyczną aktualizację informacji o potrzebach i uwarunkowaniach zdrowotnych mężczyzn zamieszkałych w Krakowie,
- realizację zadań związanych z kreowaniem polityki zdrowotnej Miasta Krakowa,
- analizę dostępności do świadczeń zdrowotnych w zakresie opieki kardiologicznej,
- analizę dostępności do świadczeń zdrowotnych w zakresie opieki onkologicznej,
- zwiększenie dostępności do świadczeń zdrowotnych realizowanych w szkołach,
- profilaktykę i promocję zdrowia oraz upowszechnianie zachowań zdrowotnych przez działania edukacyjne adresowane do konkretnych grup docelowych,
- realizację zadań inwestycyjnych wynikających z przepisów prawa w miejskich podmiotach leczniczych,

tak, aby osiągnąć poniższe cele szczegółowe:

Tabela IV.15.5. Wskaźniki oceny stopnia realizacji celów szczegółowych Programu pn. „Zdrowy Kraków” na lata 2025-2028 – PS/Z1/2025

Cel szczegółowy	Wskaźnik	Wartość docelowa w 2028 r.	2023	2024	2025
Zwiększyć średnie dalsze trwanie życia kobiet	Przeciętne dalsze trwanie życia dla kobiet (w wieku 0) (W12_Z)	Trend wzrostowy	82,9 lat	83,7 lat	b.d. (dane będą dostępne w XI.2026)
Zwiększyć średnie dalsze trwanie życia mężczyzn	Przeciętne dalsze trwanie życia dla mężczyzn (w wieku 0) (W13_Z)	Trend wzrostowy	77,1 lat	77,5 lat	b.d. (dane będą dostępne w XI.2026)
Umożliwić mieszkańcom dostęp do programów polityki zdrowotnej	Odsetek mieszkańców korzystających z miejskich programów zdrowotnych (W58_Z)	Trend wzrostowy	0,86%	1,23%	1,13%
Wpływać na poprawę dostępności do świadczeń realizowanych w ramach opieki kardiologicznej	Średni czas oczekiwania na wizytę u lekarza – kardiolog (W40_Z)	Trend malejący	95 dni	102 dni	88 dni
Wpływać na poprawę dostępności świadczeń realizowanych w ramach opieki onkologicznej	Średni czas oczekiwania na wizytę u lekarza – onkolog (W46_Z)	Trend malejący.	35 dni	33 dni	35 dni
Zwiększyć odsetek szkół posiadających gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej	Odsetek szkół posiadających gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej (W59_Z)	Trend wzrostowy	97,2%	97,2%	b.d.
Ograniczyć liczbę zgonów związanych z chorobami cywilizacyjnymi	Współczynnik umieralności na choroby układu krążenia – ogółem na 100 tys. mieszkańców Krakowa (W5_Z)	Trend malejący	425,0 osób	394,7 osób	b.d. (dane będą dostępne w XI.2026)
Dostosować infrastrukturę miejskich podmiotów leczniczych do przepisów prawa	Dostosowanie infrastruktury miejskich podmiotów leczniczych do przepisów prawa (W87_Z)	100%	90,54%	94,74%	94,74%

Źródło: System STRADOM, dane własne UMK

Część wskaźników i mierników monitorujących Program została opisana we wcześniejszej części rozdziału, poświęconej Usługom publicznym.

Gmina Miejska Kraków realizowała w 2025 roku następujące Programy polityki zdrowotnej w ramach Usługi publicznej Z-2:

- 1. Program „Dzienny Dom Opieki Medycznej w Gminie Miejskiej Kraków”** - (uchwała nr XVII/401/24 Rady Miasta Krakowa z dnia 18 grudnia 2024 r.)

W 2025 roku Program realizowany był przez Miejskie Centrum Opieki dla Osób Starszych, Przewlekłe Niepełnosprawnych oraz Niesamodzielných w Krakowie.

W 2025 roku z Programu objęto wsparciem **165 osób**. Koszt realizacji Programu wyniósł **1 435 500 zł**.

- 2. Program profilaktyki i rehabilitacji dysfunkcji narządu ruchu dla mieszkańców Gminy Miejskiej Kraków** (przyjęty uchwałą nr XCII/2527/22 Rady Miasta Krakowa z dnia 6 lipca 2022 r.). Uchwałą nr XVI/373/24 Rady Miasta Krakowa z dnia 4 grudnia 2024 r. udzielono dotacji dla Miejskiego Centrum Opieki dla Osób Starszych, Przewlekłe Niepełnosprawnych oraz Niesamodzielných w Krakowie na realizację Programu.

W 2025 roku w ramach Programu objętych było wsparciem **611 osób**. Koszt realizacji Programu wyniósł **1 900 000 zł**.

- 3. Program powszechnego dostępu do defibrylacji z elementami nauki pierwszej pomocy w Gminie Miejskiej Kraków** (uchwała nr LXII/1820/21 Rady Miasta Krakowa z dnia 7 lipca 2021 r.)

W 2025 roku zakupiono **19 urządzeń AED** o łącznej wartości **113 322,30 zł** oraz zostało przeszkolonych **68 pracowników** za kwotę **12 784 zł**.

- 4. Program polityki zdrowotnej z zakresu zwiększenia dostępności do świadczeń pielęgnacyjnych i opiekuńczych w Gminie Miejskiej Kraków w ramach dziennego lub całodobowego pobytu dla osób niesamodzielných niewymagających opieki instytucjonalnej oraz z zakresu wsparcia ich opiekunów nieformalnych** (uchwała nr CXXII/3325/23 Rady Miasta Krakowa z dnia 8 listopada 2023 r.)

Realizatorem Programu było Miejskiego Centrum Opieki dla Osób Starszych, Przewlekłe Niepełnosprawnych oraz Niesamodzielných.

W 2025 roku w ramach Programu objęto wsparciem **171 osób**, w tym **93 opiekunów**.

78 osób objęto pobylem w Placówce (zapewniono opiekę pielęgniańską, wsparcie psychologiczne, udział w zajęciach terapeutycznych, zapewniono wyżywienie i transport). Koszt realizacji Programu wyniósł **1 000 000 zł**.

- 5. Program polityki zdrowotnej w zakresie wczesnego wykrywania wad wzroku u dzieci, zwłaszcza krótkowzroczności, w tym w związku z realizacją nauki zdalnej podczas epidemii COVID-19** (uchwała nr CXV/3092/23 Rady Miasta Krakowa z dnia 5 lipca 2023 r.)

W 2025 roku z Programu skorzystało **1 159 osób** a koszt realizacji Programu wyniósł **86 760 zł**.

- 6. Program polityki zdrowotnej w zakresie profilaktyki zakażeń meningokokowych typu B wśród dzieci w wieku od 2. do 36. miesiąca życia, zamieszkałych w Gminie Miejskiej Kraków, na lata 2024 – 2026** (uchwała nr VII/114/24 Rady Miasta Krakowa z dnia 3 lipca 2024 r.)

W 2025 roku z Programu skorzystało **1 522 osoby** a koszt realizacji wyniósł **1 324 597,85 zł**.

7. Program polityki zdrowotnej pn. „Program polityki zdrowotnej szczepień przeciwko krztuścowi w Małopolsce” na lata 2025-2030 (uchwała nr XXXVII/765/25 Rady Miasta Krakowa z dnia 8 października 2025 r.)

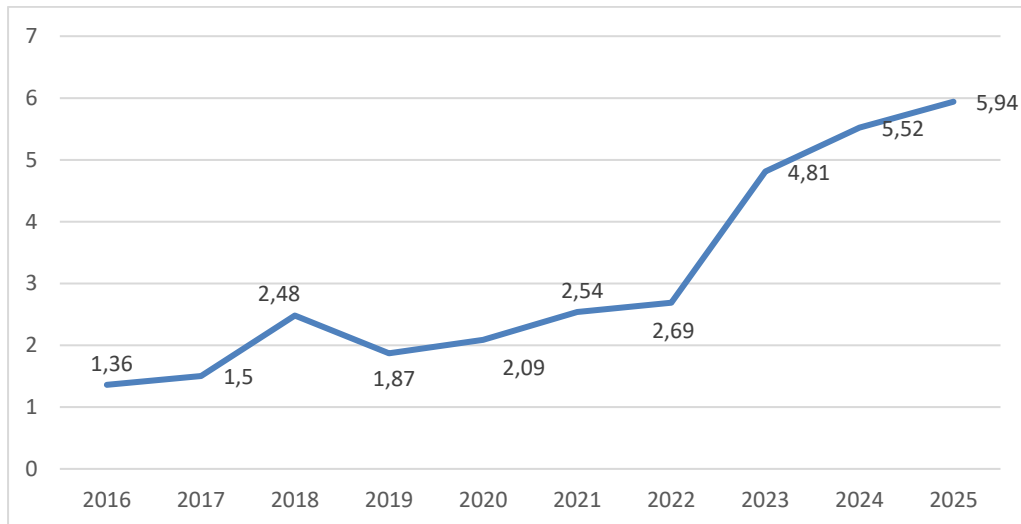
Realizacja Programu odbywa się we współpracy z Urzędem Marszałkowskim Województwa Małopolskiego, na mocy zawartej z Gminą Miejską Kraków umowy, na podstawie Uchwały Sejmiku Województwa Małopolskiego. Na realizację zadania w 2025 roku przeznaczono kwotę **71 342 zł**, co pozwoliło na zaszczepienie **475 osób**.

Łącznie, w 2025 roku w Gminie Miejskiej Kraków w Usłudze Z-2 zrealizowano **7 Programów polityki zdrowotnej na łączną kwotę 5,9 mln zł** (w 2024 roku realizowano 11 programów na łączną kwotę 5,5 mln zł). W 2025 roku z Programów polityki zdrowotnej skorzystało łącznie **4 171 Krakowian**.

W 2025 roku Miasto przeznaczyło największe nakłady finansowe na: „Program profilaktyki i rehabilitacji dysfunkcji narządu ruchu dla mieszkańców Gminy Miejskiej Kraków”, „Dzienny Dom Opieki Medycznej w Gminie Miejskiej Kraków” oraz „Program polityki zdrowotnej w zakresie profilaktyki zakażeń meningokokowych typu B wśród dzieci w wieku od 2. do 36. miesiąca życia, zamieszkałych w Gminie Miejskiej Kraków, na lata 2024-2026”.

Poniższy wykres obrazuje wydatki poniesione przez Gminę Miejską Kraków na realizację Programów polityki zdrowotnej w latach 2016-2025.

Rysunek IV.15.1. Środki finansowe przeznaczone przez Gminę Miasta Krakowa na realizację Programów polityki zdrowotnej w latach 2016-2025 (w mln zł)

Źródło: Opracowanie własne, Wydział Polityki Społecznej, Równości i Zdrowia UMK

Projekty w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027:

- 1. Placówka zapewniająca dzienną opiekę osobom niesamodzielnym** (uchwałą nr XXXI/635/25 Rady Miasta Krakowa z dnia 12 czerwca 2025 r. udzielono dotacji jako wkładu własnego dla Miejskiego Centrum Opieki dla Osób Starszych, Przewlekłe Niepełnosprawnych oraz Niesamodzielnym w Krakowie celem realizacji Projektu od 1 lipca 2025 roku do 30 czerwca 2028 roku).

W 2025 roku Projektem objęto 50 osób, w tym 37 osób korzystało ze świadczeń Placówki, a 13 opiekunom udzielono wsparcia. Koszt realizacji Projektu w 2025 roku wyniósł 53 343,19 zł.

- 2. Centrum wsparcia opiekunów nieformalnych i opieki nad osobami niesamodzielnymi w Miejskim Centrum Opieki w Krakowie** (uchwałą nr XXXI/634/25 Rady Miasta Krakowa z dnia 12 czerwca 2025 r. udzielono dotacji jako wkładu własnego dla Miejskiego Centrum Opieki dla Osób Starszych, Przewlekłe Niepełnosprawnych oraz Niesamodzielnym w Krakowie celem realizacji Projektu od 1 lipca 2025 roku do 30 czerwca 2028 roku).

W 2025 roku Projektem objęto 250 osób, w tym: 47 osób skorzystało z usługi wczesnej opieki poszpitalnej, 46 osób z usługi menadżera opieki, 102 osoby z usług wypożyczalni sprzętu medycznego oraz 55 osób z opieki wytchnieniowej. Koszt realizacji Projektu w 2025 roku wyniósł 115 080,85 zł.

IV.15.4. Finanse

Tabela IV.15.6. Wydatki w Dziedzinie Zdrowie zrealizowane w 2025 roku według rodzajów wydatków

Rodzaj wydatków	Wydatki (w zł)	Wydatki (w %)
Ogółem	274 969 212	100
Wydatki inwestycyjne	63 545 967	23,1
Wydatki bieżące	211 423 245	76,9

Źródło: System STRADOM oraz Sprawozdanie z wykonania Budżetu Miasta Krakowa za 2025 rok

Tabela IV.15.7. Wydatki w Dziedzinie Zdrowie zrealizowane w 2025 roku w podziale na Usługi

Usługa publiczna	Wydatki (w zł)	Wydatki (w %)
Ogółem	274 969 212	100,0
Zapewnienie instytucjonalnej opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 (Z-1)	154 389 683	56,1
Tworzenie warunków dla zapewnienia opieki zdrowotnej dla mieszkańców miasta (Z-2)	34 261 534	12,5
Profilaktyka i terapia uzależnień od alkoholu (Z-3)	21 150 049	7,7
Wydatki niezwiązane bezpośrednio z realizacją Usług	65 167 946	23,7

Źródło: System STRADOM oraz Sprawozdanie z wykonania Budżetu Miasta Krakowa za 2025 rok

V. Sprawozdanie z realizacji uchwał Rady Miasta Krakowa

W 2025 roku Rada Miasta Krakowa podjęła **494** uchwały oznaczone numerami od XVIII/420/25 do XLIV/913/25.

Rada Miasta Krakowa w 2025 roku podjęła 494 uchwały.

Proces analityczny, a także ustalenie wniosków (wątpliwości, niezgodności formalno-prawne, brak środków finansowych, ustalenia w ramach przeprowadzonego rozeznania itp.), dokonywane przez komórki organizacyjne będące realizatorem uchwały, stanowią również niezależnie od finalnego efektu, formalną realizację przez Prezydenta Miasta Krakowa podjętej uchwały. W związku z powyższym wszelkie podejmowane działania służb podległych organowi wykonawczemu gminy, realizowane w obszarze faktycznego czy też formalno-prawnego sposobu realizacji uchwały Rady Miasta Krakowa, skutkują zakwalifikowaniem danej uchwały jako **realizowana**.

Określenie statusu realizacji uchwały jako uchwały **w ciągłej realizacji** wynika z charakteru zawartych w niej regulacji, np.:

- uchwał dotyczących celów/kierunków działania/pożądanego stanu, których terminu osiągnięcia nie można określić (wspieranie przedsiębiorczości, poprawa bezpieczeństwa),
- wprowadzenia reguł/zasad postępowania/wytycznych/trybu postępowania realizowanych przez komórki organizacyjne w odniesieniu do nieokreślonej liczby przypadków.
- miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, statutów gminnych jednostek organizacyjnych,
- wieloletnich planów, strategii czy polityk.

Ostateczne zakończenie działań z zakresu zarówno faktycznego oraz formalno-prawnego „obszaru realizacji” skutkuje zakwalifikowaniem uchwały jako **zrealizowana**.

Spośród **494** uchwał przekazanych do realizacji komórkom organizacyjnym Gminy Miejskiej Kraków, według stanu na **31 grudnia 2025 roku**:

- **360** zrealizowano,
- **132** znajduje się w realizacji (w tym 47 w ciągłej realizacji),
- **2** zostały uchylone (uchwała nr XX/465/25 Rady Miasta Krakowa z 26 lutego 2025 r. w sprawie ograniczenia czasu funkcjonowania instalacji lub korzystania z urządzeń, z których emitowany hałas może negatywnie oddziaływać na środowisko na terenie miasta Krakowa została uchylona wyrokiem Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie sygn. akt II SA/Kr 614/25 z 13 sierpnia 2025 r., stwierdzającym nieważność uchwały w całości, a uchwała nr XXXIX/828/25 Rady Miasta Krakowa z dnia 29 października 2025 r. w sprawie wniosku o stwierdzenie wygaśnięcia mandatu radnego Miasta Krakowa Pana Bartłomieja Kocurka, została uchylona

rozstrzygnięciem nadzorczym nr WN-II.4131.1.21.2025 Wojewody Małopolskiego z 4 grudnia 2025 r., stwierdzającym nieważność uchwały w całości.

Najwięcej spośród **494** uchwał podjętych przez Radę Miasta Krakowa w 2025 roku i zrealizowanych w roku 2025, zostało wykonanych przez:

- Wydział Budżetu Miasta UMK (72 uchwały) – w sprawie zmian w budżecie Miasta Krakowa i w Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta Krakowa, a także m.in. udzielenia absolutorium za rok 2024 dla Prezydenta Miasta Krakowa czy zatwierdzenia sprawozdania finansowego oraz sprawozdania z wykonania budżetu Miasta Krakowa za rok 2024,
- Kancelarię Rady Miasta Krakowa UMK (69 uchwał) – dotyczących głównie rozpatrzenia skarg i petycji, a także w sprawach powołania oraz zmian w składach komisji Rady Miasta Krakowa,
- Wydział Planowania Przestrzennego UMK (41 uchwał) – dotyczących polityki przestrzennej Gminy, w tym przede wszystkim przystąpienia do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub zmiany uchwał w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, uchwały w sprawach zintegrowanych planów inwestycyjnych, a także w sprawach rozstrzygnięcia o sposobie rozpatrzenia nieuwzględnionych przez Prezydenta Miasta Krakowa uwag do projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- Wydział Edukacji i Projektów Edukacyjnych (33 uchwały) – w sprawach organizacyjnych systemu oświaty, np. przekształceń placówek oświatowych,
- Wydział Skarbu Miasta UMK (26 uchwał) – dotyczących gospodarowania mieniem Gminy, np. wyrażenia zgody na odstąpienie od żądania zwrotu zwaloryzowanej kwoty lub części kwoty bonifikaty udzielonej od ceny sprzedaży lokalu albo jego części, wyrażenia zgody na udzielenie bonifikaty od opłaty rocznej z tytułu trwałego zarządu ustanawianego na nieruchomości,
- Zarząd Dróg Miasta Krakowa (22 uchwały) – dotyczących przede wszystkim zaliczenia ulicy do dróg publicznych kategorii gminnej i ustalenia jej przebiegu,
- Wydział Kultury (19 uchwał) – z zakresu szeroko pojętej działalności kulturalnej, np. udzielenia lub zwiększenia dotacji miejskim instytucjom kultury, czy też spraw organizacyjnych instytucji kultury,
- Wydział Geodezji (15 uchwał) – w sprawach nazw ulic, skwerów itp.

Spośród **494** uchwał podjętych w 2025 roku, pozostających w realizacji po 31 grudnia 2025 roku, najwięcej zostało przekazanych do realizacji przez:

- Wydział Planowania Przestrzennego (26 uchwał) – dotyczących przede wszystkim przystąpienia do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wyrażenia zgody na przystąpienie do sporządzenia zintegrowanych planów inwestycyjnych,
- Wydział Polityki Społecznej, Równości i Zdrowia UMK (13 uchwał) – w sprawach szeroko pojętej polityki społecznej,
- Wydział Skarbu Miasta UMK (11 uchwał) – dotyczących gospodarowania mieniem Gminy,

- Wydział Architektury i Urbanistyki UMK (9 uchwał) – w sprawach uchwalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- Wydział Edukacji i Projektów Edukacyjnych (9 uchwał) – głównie w kwestiach organizacyjnych systemu oświaty.

W 2025 roku Rada Miasta Krakowa dokonała zmian **64** uchwał, ogłosiła **6** tekstów jednolitych uchwał oraz uchyliła **40** uchwał. Ponadto uchwała nr CIII/1580/14 Rady Miasta Krakowa z dnia 23 kwietnia 2014 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru „Soboniewice” utraciła moc zgodnie z art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 ze zm.), w związku z podjęciem uchwały nr XXXI/624/25 Rady Miasta Krakowa z dnia 12 czerwca 2025 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru „Soboniewice II”.

W 2025 roku rozstrzygnięciami Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Krakowie zmieniono uchwały Rady Miasta Krakowa, stwierdzając nieważność części ich postanowień, tj.:

- uchwała nr XXIV/561/25 Rady Miasta Krakowa z dnia 23 kwietnia 2025 r. zmieniająca uchwałę nr CII/2657/18 w sprawie przyjęcia Programu termomodernizacji budynków jednorodzinnych dla Miasta Krakowa, została zmieniona uchwałą nr KI.411.117.2025 Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Krakowie z dnia 18 czerwca 2025 r.,
- uchwała nr XXV/576/25 Rady Miasta Krakowa z dnia 7 maja 2025 r. w sprawie przyjęcia Programu termomodernizacji budynków wielorodzinnych na terenie Miasta Krakowa, została zmieniona uchwałą nr KI.411.116.2025 Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Krakowie z dnia 18 czerwca 2025 r.,
- uchwała nr XXXIII/673/25 Rady Miasta Krakowa z dnia 2 lipca 2025 r. zmieniająca uchwałę nr CVIII/2934/23 w sprawie zasad udzielania i rozliczania dotacji celowej na zadania służące ochronie zasobów wodnych w ramach krakowskiej mikroretencji wód opadowych i roztopowych, została zmieniona uchwałą nr KI.411.136.2025 Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Krakowie z dnia 30 lipca 2025 r.,
- uchwała nr XXXIX/819/25 Rady Miasta Krakowa z dnia 29 października 2025 r. w sprawie określenia warunków i trybu udzielania i rozliczania dotacji służących sprzyjaniu rozwojowi sportu w Krakowie oraz kontroli ich wykorzystania, została zmieniona uchwałą nr KI.411.177.2025 Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Krakowie z dnia 3 grudnia 2025 r.

Zgodnie z poleceniem służbowym nr 54/2004 Dyrektora Magistratu z dnia 26 sierpnia 2004 r. w sprawie procedury wewnętrznej dotyczącej przekazywania sprawozdań z realizacji uchwał Rady Miasta Krakowa oraz poleceniem służbowym nr 7/2020 Dyrektora Magistratu z 5 lutego 2020 r. w sprawie instrukcji postępowania dotyczącej przekazywania sprawozdań z realizacji uchwał Rady Miasta Krakowa, w 2025 roku przekazano Radzie Miasta Krakowa **65** sprawozdań oraz informacji, dotyczących **47** uchwał oraz **2** rezolucji. Na podstawie Statutu Miasta Krakowa (uchwała nr XXV/570/19 Rady Miasta Krakowa z dnia 25 września 2019 r. w sprawie przyjęcia oraz ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały nr XLVIII/435/96 Rady Miasta Krakowa z dnia 24 kwietnia 1996 r. w sprawie Statutu Miasta Krakowa ze zm.), sprawozdania były przekazywane piętnastokrotnie.

Wśród przekazanych Radzie Miasta Krakowa materiałów, do przedstawienia których w określonym terminie zobowiązują uchwały, znalazło się **41** sprawozdań okresowych, z czego 21 rocznych, 12 półrocznych oraz 8 kwartalnych. Ponadto **24** razy przekazano Radzie Miasta Krakowa informację o podjętych działaniach w ramach realizacji uchwał i rezolucji.

Oprócz **494** uchwał Rada Miasta Krakowa w 2025 roku podjęła **31** rezolucji, z których **4** zostały przekazane do realizacji. Pozostałe były skierowane do podmiotów zewnętrznych (np. naczelnych organów administracji publicznej, organów jednostek samorządu terytorialnego) i nie dotyczyły zadań realizowanych przez gminne komórki organizacyjne. W związku z powyższym nie wymagały sporządzenia informacji dla Prezydenta Miasta Krakowa i zostały przekazane właściwym komórkom do wiadomości i wykorzystania.

W 2025 roku, działając zgodnie z poleceniem służbowym nr 10/2016 Prezydenta Miasta Krakowa z dnia 17 października 2016 r. w sprawie zasad postępowania w przypadku skierowania do Prezydenta Miasta Krakowa rozstrzygnięć nadzorczych Wojewody Małopolskiego lub Regionalnej Izby Obrachunkowej albo wezwań do usunięcia naruszenia interesu prawnego lub uprawnienia, dotyczących uchwał Rady Miasta Krakowa, zostało zarejestrowanych:

- 5 uchwał Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Krakowie w sprawie wszczęcia postępowania o stwierdzenie nieważności uchwały,
- 4 wezwania do usunięcia naruszenia prawa,
- 4 zawiadomienia Wojewody Małopolskiego o wszczęciu postępowania nadzorczego,
- 4 pisma Wojewody Małopolskiego w sprawie dokonywanej w trybie nadzoru oceny legalności uchwały,
- 3 pisma Wojewody Małopolskiego w sprawie interwencji dotyczącej uchwały,
- 2 uchwały Kolegium RIO stwierdzające nieważność uchwały w części,
- 2 powiadomienia Kolegium RIO o przekazaniu wg właściwości uchwały do Wojewody Małopolskiego,
- 2 uchwały Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Krakowie stwierdzające nieważność uchwały,
- 1 pismo Przewodniczącego Kolegium RIO dotyczące przekazania informacji w związku z wykonywaniem uprawnień nadzorczych,
- 1 pismo Wojewody Małopolskiego w sprawie przekazania informacji niezbędnych do wykonywania uprawnień nadzorczych oraz o przedstawienie stanowiska odnośnie do interwencji dotyczącej uchwały,
- 1 pismo nawiązujące do złożonego uprzednio wezwania do usunięcia naruszenia prawa,
- 1 uchwała Kolegium RIO w sprawie umorzenia postępowania o stwierdzenie nieważności uchwały,
- 1 uchwała Składu Orzekającego Kolegium RIO w sprawie opinii dotyczącej zdolności wykupu obligacji przez GMK,
- 1 rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody Małopolskiego stwierdzające nieważność uchwały w całości,
- 1 pismo Wojewody Małopolskiego przekazujące stanowisko organu nadzoru dotyczące uchwał odnoszących się do sytuowania na obszarze danej jednostki

samorządu terytorialnego ośrodków przeznaczonych na stały lub czasowy pobyt imigrantów i uchodźców.

W roku 2025 Rada Miasta Krakowa podjęła **23** uchwały tzw. kierunkowe, z których **9** zostało zrealizowanych, a **14** pozostaje w realizacji.

Informacja na temat realizacji uchwał kierunkowych w 2025 roku została przekazana Przewodniczącemu Rady Miasta Krakowa, zgodnie z § 39a pkt 2 ppkt a Statutu Miasta Krakowa (tj. uchwała nr XXV/570/19 Rady Miasta Krakowa z dnia 25 września 2019 r. ze zm.), pismem nr OR-03.0008.2.53.2025 z 8 sierpnia 2025 r. oraz pismem nr OR-03.0008.2.14.2026 z 27 lutego 2026 roku.

VI. Dzielnice Miasta Krakowa

Do zakresu działania Dzielnic należą:

- wybór, planowanie i ocena realizacji zadań dotyczących bezpośrednio obszaru Dzielnic i służących zaspokajaniu potrzeb jej mieszkańców w określonych Dziedzinach,
- działanie na rzecz rozwoju samorządności społeczności lokalnych, w tym wnioskowanie do Rady Miasta, Prezydenta Miasta oraz do miejskich jednostek organizacyjnych w sprawach istotnych dla mieszkańców Dzielnic oraz opiniowanie na wnioski lub z własnej inicjatywy spraw istotnych dla mieszkańców Dzielnic.

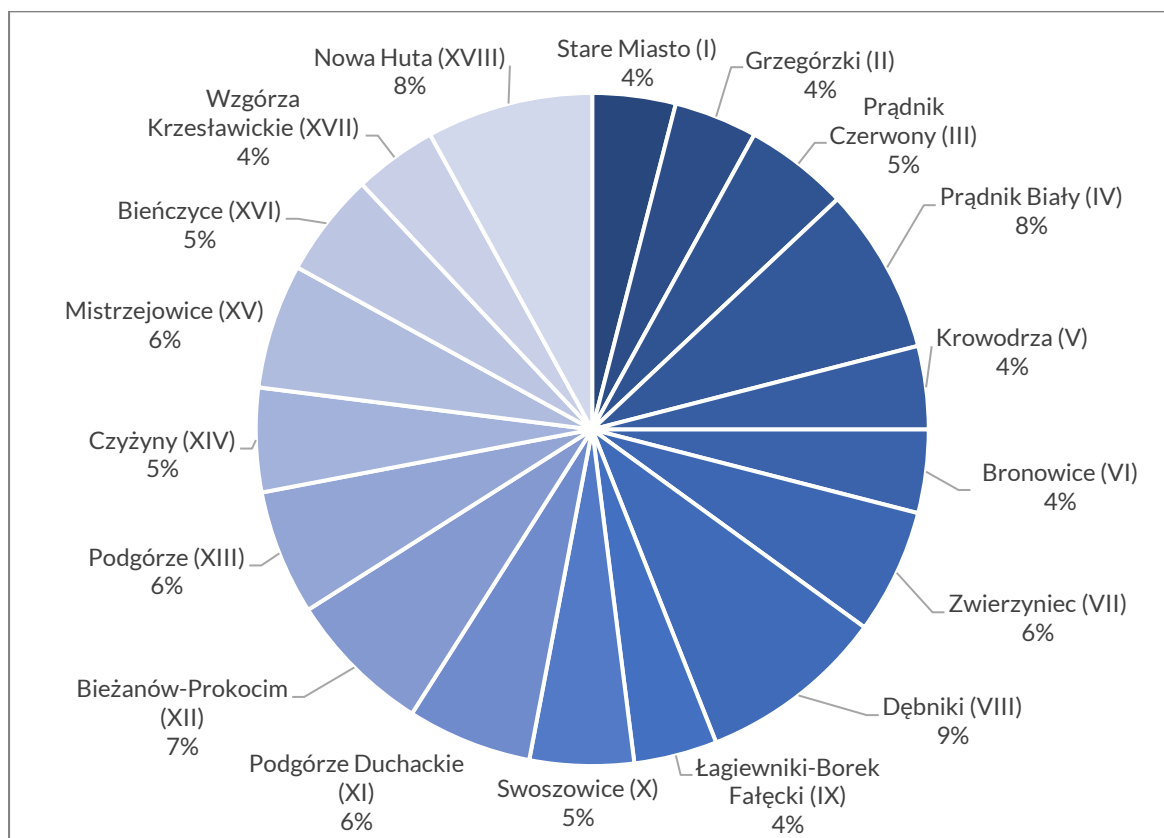
Środki finansowe na realizację zadań Dzielnic są określane corocznie przez Radę Miasta Krakowa w budżecie. Podział środków dla Dzielnic podlega ścisłemu algorytmowi, wynikającemu z zapisu Statutów Dzielnic. Zasady podziału środków uwzględniają m.in. powierzchnię oraz liczbę stałych mieszkańców każdej z Dzielnic.

Wydatki na funkcjonowanie Dzielnic oraz wydatki wydzielone do dyspozycji każdej z 18 Dzielnic Miasta Krakowa przedstawiono poniżej.

Tabela VI.1. Wydatki wydzielone do dyspozycji Dzielnic (w zł)

Dzielnica	2022	2023	2024	2025
Stare Miasto (I)	2 482 068	2 920 325	3 102 767	3 766 961
Grzegórzki (II)	2 329 182	2 765 134	2 977 169	3 630 326
Prądnik Czerwony (III)	3 040 004	3 622 114	3 875 823	4 708 366
Prądnik Biały (IV)	4 161 000	4 956 937	5 440 743	6 619 392
Krowodrza (V)	2 393 088	2 833 120	3 023 884	3 671 762
Bronowice (VI)	2 167 696	2 589 038	2 821 641	3 412 221
Zwierzyniec (VII)	3 292 001	3 939 471	4 226 771	5 116 475
Dębniki (VIII)	4 646 887	5 568 934	6 036 029	7 356 985
Łagiewniki-Borek Fałęcki (IX)	2 034 516	2 427 180	2 601 138	3 158 245
Swoszowice (X)	2 545 618	3 045 851	3 289 553	3 988 963
Podgórze Duchackie (XI)	3 206 619	3 801 105	4 096 212	4 975 304
Bieżanów-Prokocim (XII)	3 623 578	4 314 640	4 633 330	5 674 008
Podgórze (XIII)	3 317 910	3 858 327	4 170 182	5 093 894
Czyżyny (XIV)	2 686 329	3 185 156	3 470 993	4 263 138
Mistrzejowice (XV)	3 115 128	3 641 158	3 932 003	4 764 908
Bieńczyce (XVI)	2 634 881	3 098 717	3 339 800	4 038 887
Wzgórza Krzesławickie (XVII)	2 244 394	2 651 337	2 832 841	3 459 358
Nowa Huta (XVIII)	4 305 101	5 007 456	5 355 121	6 526 807
Ogółem	54 226 000	64 226 000	69 226 000	84 226 000

Źródło: dane własne UMK

Rysunek VI.1. Rozkład wydatków wydzielonych do dyspozycji Dzielnic I-XVIII w 2025 roku

Źródło: dane własne UMK

Wśród wydatków Dzielnic w 2025 roku 78% stanowiły wydatki bieżące, a 22% wydatki inwestycyjne. Mimo procentowej przewagi wydatków bieżących, to właśnie wydatki inwestycyjne stanowią wkład w poprawę warunków życia w poszczególnych Dzielnicach. Poniżej przedstawiona jest analiza wydatków inwestycyjnych w 2025 roku w podziale na Dziedziny zarządzania, obrazująca kwotowy i procentowy wkład Dzielnic w poprawę jakości życia w poszczególnych Dziedzinach.

W 2025 roku odbyły się 4 posiedzenia Konwentu Przewodniczących Rad i Zarządów Dzielnic Miasta Krakowa, na których omówiono tematy związane z:

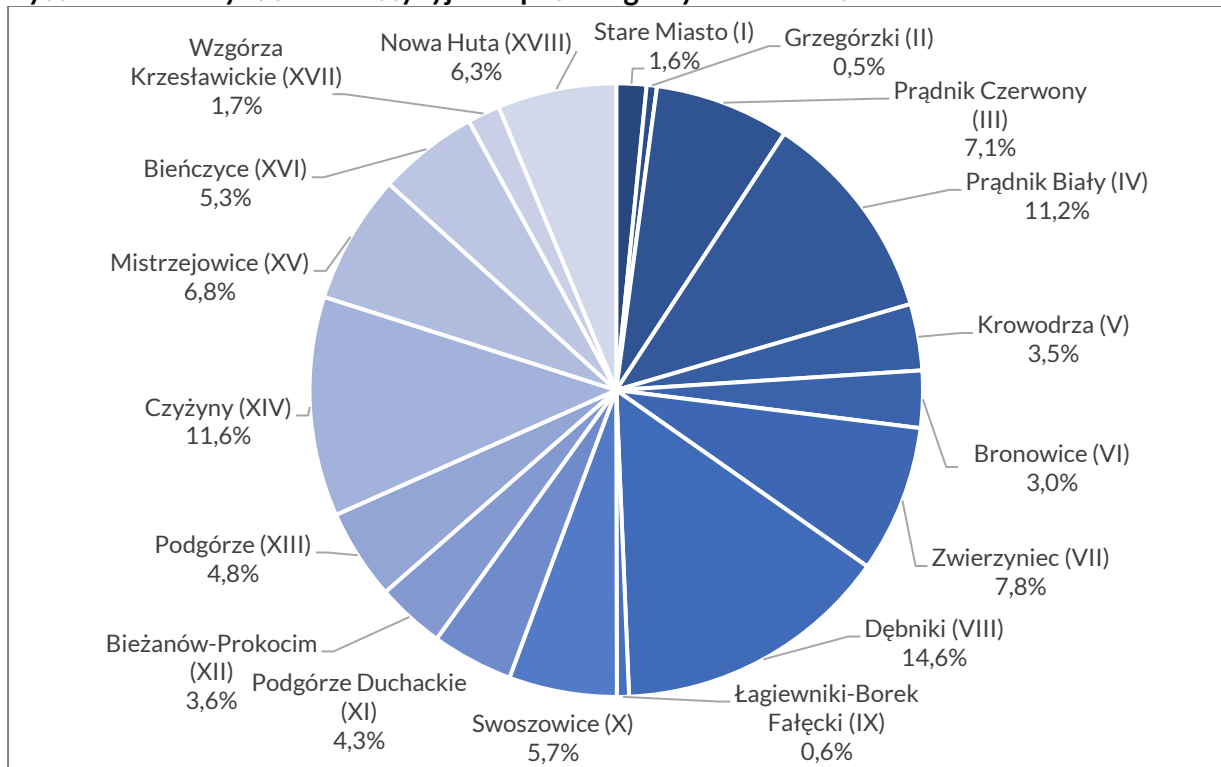
- pracami zespołu ds. opracowania projektu uchwały RMK ws. zmiany Statutach Dzielnic oraz jego działanie,
- zapoznano się z pracami dyplomowymi dotyczącymi Dzielnic Miasta Krakowa,
- omówiono współpracę Dzielnic w zakresie bezpieczeństwa społecznego, w szczególności wśród seniorów,
- zasady współpracy Dzielnic przy konsultacjach społecznych dotyczących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- zagadnień dotyczących współpracy Dzielnic z NGOs,
- procedurą prowadzenia małych konsultacji społecznych i małych referendów,
- zasad utrzymania zieleni na terenach placówek oświatowych.

Tabela VI.2. Wydatki inwestycyjne w poszczególnych Dzielnicach

Dzielnica	Wydatki (w zł)	Udział w wydatkach ogółem
Stare Miasto (I)	290 382	1,6%
Grzegórzki (II)	99 114	0,5%
Prądnik Czerwony (III)	1 312 369	7,1%
Prądnik Biały (IV)	2 057 350	11,2%
Krowodrza (V)	651 734	3,5%
Bronowice (VI)	550 784	3,0%
Zwierzyniec (VII)	1 421 668	7,8%
Dębniki (VIII)	2 671 919	14,6%
Łagiewniki-Borek Fałęcki (IX)	116 365	0,6%
Swoszowice (X)	1 041 933	5,7%
Podgórze Duchackie (XI)	787 308	4,3%
Bieżanów-Prokocim (XII)	661 674	3,6%
Podgórze (XIII)	873 117	4,8%
Czyżyny (XIV)	2 121 216	11,6%
Mistrzejowice (XV)	1 246 854	6,8%
Bieńczyce (XVI)	970 451	5,3%
Wzgórza Krzesławickie (XVII)	313 299	1,7%
Nowa Huta (XVIII)	1 146 740	6,3%
Ogółem	18 334 277	100%

Źródło: System STRADOM oraz Sprawozdanie z wykonania Budżetu Miasta Krakowa za 2025 rok

Rysunek VI.2. Wydatki inwestycyjne w poszczególnych Dzielnicach

Źródło: System STRADOM oraz Sprawozdanie z wykonania Budżetu Miasta Krakowa za 2025 rok

DZIELNICA I STARE MIASTO

Tabela VI.3. Wydatki inwestycyjne Dzielnicy I według Dziedzin zarządzania

Dziedziny zarządzania	Wydatki (w zł)	Udział w wydatkach ogółem
Bezpieczeństwo publiczne	61 192	21,1%
Oświata i wychowanie	131 360	45,2%
Transport	10 830	3,7%
Pomoc i integracja społeczna	87 000	30,0%
Ogółem	290 382	100%

Źródło: System STRADOM oraz Sprawozdanie z wykonania Budżetu Miasta Krakowa za 2025 rok

DZIELNICA II GRZEGÓRZKI

Tabela VI.4. Wydatki inwestycyjne Dzielnicy II według Dziedzin zarządzania

Dziedziny zarządzania	Wydatki (w zł)	Udział w wydatkach ogółem
Oświata i wychowanie	19 961	20,1%
Ochrona i kształtowanie środowiska	39 653	40,0%
Transport	39 500	39,9%
Ogółem	99 114	100%

Źródło: System STRADOM oraz Sprawozdanie z wykonania Budżetu Miasta Krakowa za 2025 rok

DZIELNICA III PRĄDNIK CZERWONY

Tabela VI.5. Wydatki inwestycyjne Dzielnicy III według Dziedzin zarządzania

Dziedziny zarządzania	Wydatki (w zł)	Udział w wydatkach ogółem
Bezpieczeństwo publiczne	139 520	10,7%
Oświata i wychowanie	32 000	2,4%
Ochrona i kształtowanie środowiska	979 353	74,6%
Sport i rekreacja	50 071	3,8%
Transport	111 425	8,5%
Ogółem	1 312 369	100%

Źródło: System STRADOM oraz Sprawozdanie z wykonania Budżetu Miasta Krakowa za 2025 rok

DZIELNICA IV PRĄDNIK BIAŁY

Tabela VI.6. Wydatki inwestycyjne Dzielnicy IV według Dziedzin zarządzania

Dziedziny zarządzania	Wydatki (w zł)	Udział w wydatkach ogółem
Bezpieczeństwo publiczne	110 000	5,3%
Oświata i wychowanie	59 930	2,9%
Ochrona i kształtowanie środowiska	1 052 707	51,2%
Sport i rekreacja	81 293	4,0%
Transport	753 420	36,6%
Ogółem	2 057 350	100%

Źródło: System STRADOM oraz Sprawozdanie z wykonania Budżetu Miasta Krakowa za 2025 rok

DZIELNICA V KROWODRZA

Tabela VI.7. Wydatki inwestycyjne Dzielnicy V według Dziedzin zarządzania

Dziedziny zarządzania	Wydatki (w zł)	Udział w wydatkach ogółem
Bezpieczeństwo publiczne	3 400	0,5%
Oświata i wychowanie	49 999	7,7%
Kultura i ochrona dziedzictwa	20 000	3,1%
Ochrona i kształtowanie środowiska	349 943	53,7%
Sport i rekreacja	54 931	8,4%
Transport	173 461	26,6%
Ogółem	651 734	100%

Źródło: System STRADOM oraz Sprawozdanie z wykonania Budżetu Miasta Krakowa za 2025 rok

DZIELNICA VI BRONOWICE

Tabela VI.8. Wydatki inwestycyjne Dzielnicy VI według Dziedzin zarządzania

Dziedziny zarządzania	Wydatki (w zł)	Udział w wydatkach ogółem
Oświata i wychowanie	22 500	4,1%
Ochrona i kształtowanie środowiska	514 424	93,4%
Sport i rekreacja	13 860	2,5%
Ogółem	550 784	100%

Źródło: System STRADOM oraz Sprawozdanie z wykonania Budżetu Miasta Krakowa za 2025 rok

DZIELNICA VII ZWIERZYNIEC

Tabela VI.9. Wydatki inwestycyjne Dzielnicy VII według Dziedzin zarządzania

Dziedziny zarządzania	Wydatki (w zł)	Udział w wydatkach ogółem
Oświata i wychowanie	69 238	4,9%
Kultura i ochrona dziedzictwa	323 950	22,8%
Ochrona i kształtowanie środowiska	361 501	25,4%
Sport i rekreacja	153 118	10,8%
Transport	513 861	36,1%
Ogółem	1 421 668	100%

Źródło: System STRADOM oraz Sprawozdanie z wykonania Budżetu Miasta Krakowa za 2025 rok

DZIELNICA VIII DĘBNIKI

Tabela VI.10. Wydatki inwestycyjne Dzielnicy VIII według Dziedzin zarządzania

Dziedziny zarządzania	Wydatki (w zł)	Udział w wydatkach ogółem
Bezpieczeństwo publiczne	20 000	0,7%
Oświata i wychowanie	100 000	3,7%
Ochrona i kształtowanie środowiska	1 833 555	68,6%
Sport i rekreacja	210 344	7,9%
Transport	410 175	15,4%
Pomoc i integracja społeczna	45 000	1,7%
Gospodarka komunalna	52 845	2,0%
Ogółem	2 671 919	100%

Źródło: System STRADOM oraz Sprawozdanie z wykonania Budżetu Miasta Krakowa za 2025 rok

DZIELNICA IX ŁAGIEWNIKI-BOREK FAŁĘCKI

Tabela VI.11. Wydatki inwestycyjne Dzielnicy IX według Dziedzin zarządzania

Dziedziny zarządzania	Wydatki (w zł)	Udział w wydatkach ogółem
Kultura i ochrona dziedzictwa	87 910	75,5%
Sport i rekreacja	28 455	24,5%
Ogółem	116 365	100%

Źródło: System STRADOM oraz Sprawozdanie z wykonania Budżetu Miasta Krakowa za 2025 rok

DZIELNICA X SWOSZOWICE

Tabela VI.12. Wydatki inwestycyjne Dzielnicy X według Dziedzin zarządzania

Dziedziny zarządzania	Wydatki (w zł)	Udział w wydatkach ogółem
Bezpieczeństwo publiczne	15 000	1,4%
Oświata i wychowanie	81 101	7,8%
Kultura i ochrona dziedzictwa	26 739	2,6%
Ochrona i kształtowanie środowiska	633 727	60,8%
Sport i rekreacja	124 948	12,0%
Transport	150 849	14,5%
Pomoc i integracja społeczna	9 569	0,9%
Ogółem	1 041 933	100%

Źródło: System STRADOM oraz Sprawozdanie z wykonania Budżetu Miasta Krakowa za 2025 rok

DZIELNICA XI PODGÓRZE DUCHACKIE

Tabela VI.13. Wydatki inwestycyjne Dzielnicy XI według Dziedzin zarządzania

Dziedziny zarządzania	Wydatki (w zł)	Udział w wydatkach ogółem
Bezpieczeństwo publiczne	13 000	1,6%
Oświata i wychowanie	73 996	9,4%
Ochrona i kształtowanie środowiska	194 760	24,7%
Sport i rekreacja	146 100	18,6%
Transport	359 452	45,7%
Ogółem	787 308	100%

Źródło: System STRADOM oraz Sprawozdanie z wykonania Budżetu Miasta Krakowa za 2025 rok

DZIELNICA XII BIEŻANÓW-PROKOCIM

Tabela VI.14. Wydatki inwestycyjne Dzielnicy XII według Dziedzin zarządzania

Dziedziny zarządzania	Wydatki (w zł)	Udział w wydatkach ogółem
Oświata i wychowanie	52 000	7,8%
Ochrona i kształtowanie środowiska	429 972	65,0%
Sport i rekreacja	44 907	6,8%
Transport	99 795	15,1%
Zdrowie	35 000	5,3%
Ogółem	661 674	100%

Źródło: System STRADOM oraz Sprawozdanie z wykonania Budżetu Miasta Krakowa za 2025 rok

DZIELNICA XIII PODGÓRZE

Tabela VI.15. Wydatki inwestycyjne Dzielnicy XIII według Dziedzin zarządzania

Dziedziny zarządzania	Wydatki (w zł)	Udział w wydatkach ogółem
Bezpieczeństwo publiczne	40 074	4,6%
Kultura i ochrona dziedzictwa	39 535	4,6%
Ochrona i kształtowanie środowiska	416 380	47,7%
Sport i rekreacja	257 018	29,4%
Transport	70 110	8,0%
Pomoc i integracja społeczna	50 000	5,7%
Ogółem	873 117	100%

Źródło: System STRADOM oraz Sprawozdanie z wykonania Budżetu Miasta Krakowa za 2025 rok

DZIELNICA XIV CZYŻYNY

Tabela VI.16. Wydatki inwestycyjne Dzielnicy XIV według Dziedzin zarządzania

Dziedziny zarządzania	Wydatki (w zł)	Udział w wydatkach ogółem
Oświata i wychowanie	110 000	5,2%
Ochrona i kształtowanie środowiska	759 889	35,8%
Transport	1 251 327	59,0%
Ogółem	2 121 216	100%

Źródło: System STRADOM oraz Sprawozdanie z wykonania Budżetu Miasta Krakowa za 2025 rok

DZIELNICA XV MISTRZEJOWICE

Tabela VI.17. Wydatki inwestycyjne Dzielnicy XV według Dziedzin zarządzania

Dziedziny zarządzania	Wydatki (w zł)	Udział w wydatkach ogółem
Bezpieczeństwo publiczne	13 001	1,1%
Oświata i wychowanie	30 000	2,4%
Ochrona i kształtowanie środowiska	916 892	73,5%
Sport i rekreacja	117 000	9,4%
Transport	169 961	13,6%
Ogółem	1 246 854	100%

Źródło: System STRADOM oraz Sprawozdanie z wykonania Budżetu Miasta Krakowa za 2025 rok

DZIELNICA XVI BIEŃCZYCE

Tabela VI.18. Wydatki inwestycyjne Dzielnicy XVI według Dziedzin zarządzania

Dziedziny zarządzania	Wydatki (w zł)	Udział w wydatkach ogółem
Bezpieczeństwo publiczne	116 850	12,1%
Oświata i wychowanie	59 497	6,1%
Ochrona i kształtowanie środowiska	629 899	64,9%
Transport	164 205	16,9%
Ogółem	970 451	100%

Źródło: System STRADOM oraz Sprawozdanie z wykonania Budżetu Miasta Krakowa za 2025 rok

DZIELNICA XVII WZGÓRZA KRZESŁAWICKIE

Tabela VI.19. Wydatki inwestycyjne Dzielnicy XVII według Dziedzin zarządzania

Dziedziny zarządzania	Wydatki (w zł)	Udział w wydatkach ogółem
Ochrona i kształtowanie środowiska	171 799	54,8%
Sport i rekreacja	32 276	10,3%
Transport	109 224	34,9%
Ogółem	313 299	100%

Źródło: System STRADOM oraz Sprawozdanie z wykonania Budżetu Miasta Krakowa za 2025 rok

DZIELNICA XVIII NOWA HUTA

Tabela VI.20. Wydatki inwestycyjne Dzielnicy XVIII według Dziedzin zarządzania

Dziedziny zarządzania	Wydatki (w zł)	Udział w wydatkach ogółem
Administracja i cyfryzacja	4 878	0,4%
Bezpieczeństwo publiczne	16 349	1,5%
Oświata i wychowanie	160 000	14,0%
Ochrona i kształtowanie środowiska	507 923	44,3%
Sport i rekreacja	31 260	2,7%
Transport	289 360	25,2%
Pomoc i integracja społeczna	36 970	3,2%
Zdrowie	100 000	8,7%
Ogółem	1 146 740	100%

Źródło: System STRADOM oraz Sprawozdanie z wykonania Budżetu Miasta Krakowa za 2025 rok

VII. Budżet obywatelski

W XII edycji Budżetu Obywatelskiego Miasta Krakowa (BO) na realizację propozycji zadań **zaplanowano kwotę 51 mln zł**, więcej o 5 mln zł niż w 2024 roku. Wysokość środków sukcesywnie rosła od 4,5 mln zł w 2014 roku aż do kwoty 51 mln zł w 2025 roku.

Tabela VII.1. Wysokość środków przeznaczona na realizację zadań budżetu obywatelskiego

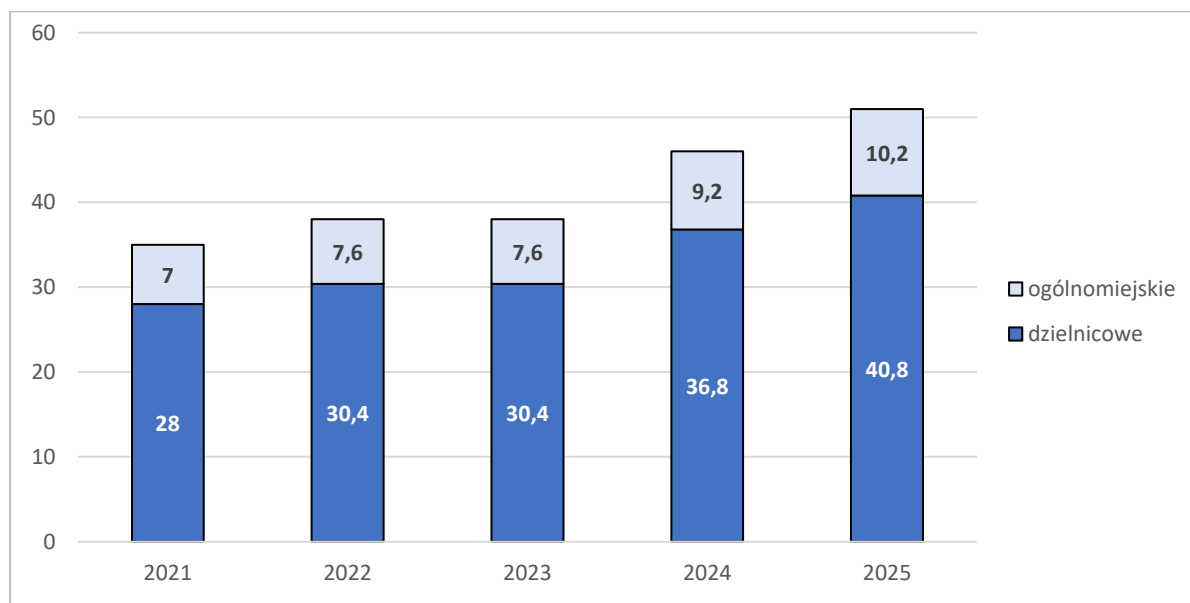
rok	2021	2022	2023	2024	2025
Ogółem (w mln zł)	35 mln	38 mln	38 mln	46 mln	51 mln
w tym na zadania dzielnicowe	28 mln	30,4 mln	30,4 mln	36,8 mln	40,8 mln

Źródło: dane własne UMK

Pod względem środków przeznaczanych na budżet obywatelski, Kraków jest drugim najwyższym Budżetem Obywatelskim w Polsce i ustępuje jedynie Warszawie. Zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym miasta na prawach powiatu mają obowiązek przeznaczyć środki na BO w wysokości co najmniej 0,5% wydatków gminy zawartych w ostatnim przedłożonym sprawozdaniu z wykonania budżetu.

W XII edycji budżetu obywatelskiego Krakowa na realizację propozycji zadań **dzielnicowych** przeznaczono **80% budżetu obywatelskiego tj. 40,8 mln zł**, a **20% na projekty ogólnomiejskie – 10,2 mln zł**.

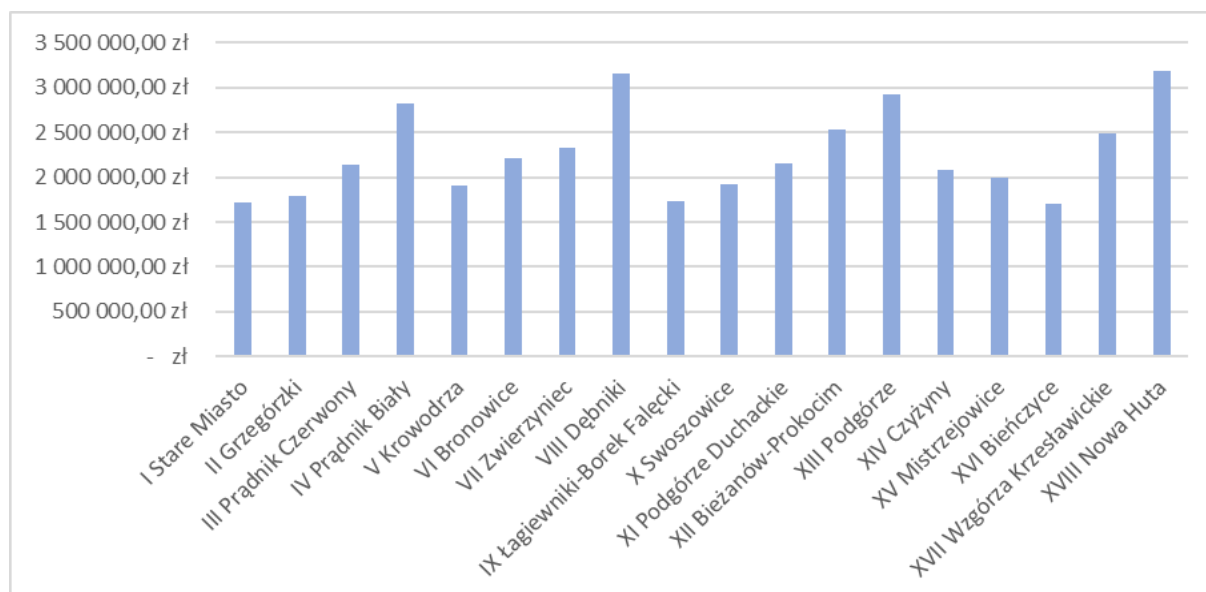
Rysunek VII.1. Kwota BO z podziałem na zadania ogólnomiejskie i dzielnicowe (w mln zł)

Źródło: dane własne UMK

Największe kwoty na BO w 2025 roku przeznaczono na dzielnice: XVIII Nowa Huta (3,18 mln zł), VIII Dębinki (3,16 mln zł), XIII Podgórze (2,91 mln zł).

Rysunek VII.2. Kwoty na zadania dzielnicowe w ramach XII edycji BO (w zł)

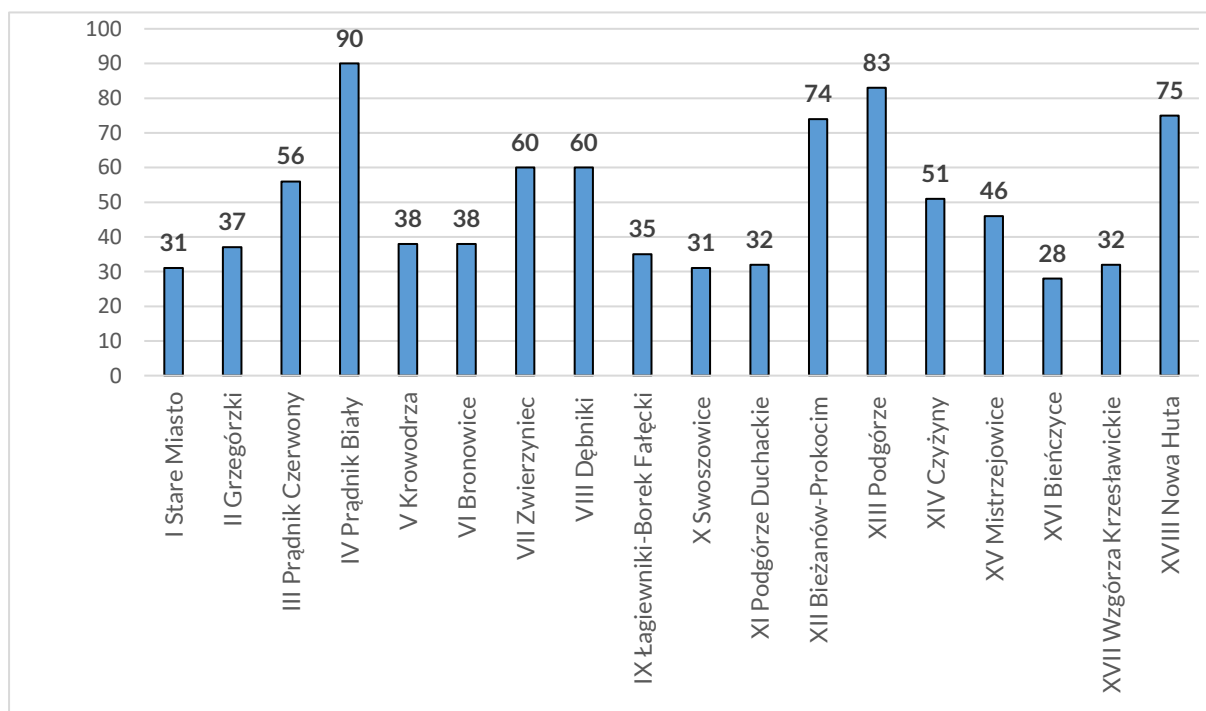

Źródło: dane własne UMK

Zgłaszanie przez mieszkańców propozycji zadań

W XII edycji Budżetu Obywatelskiego złożono **1 152 projekty**, w tym 897 dzielnicowych i 255 ogólnomiejskich.

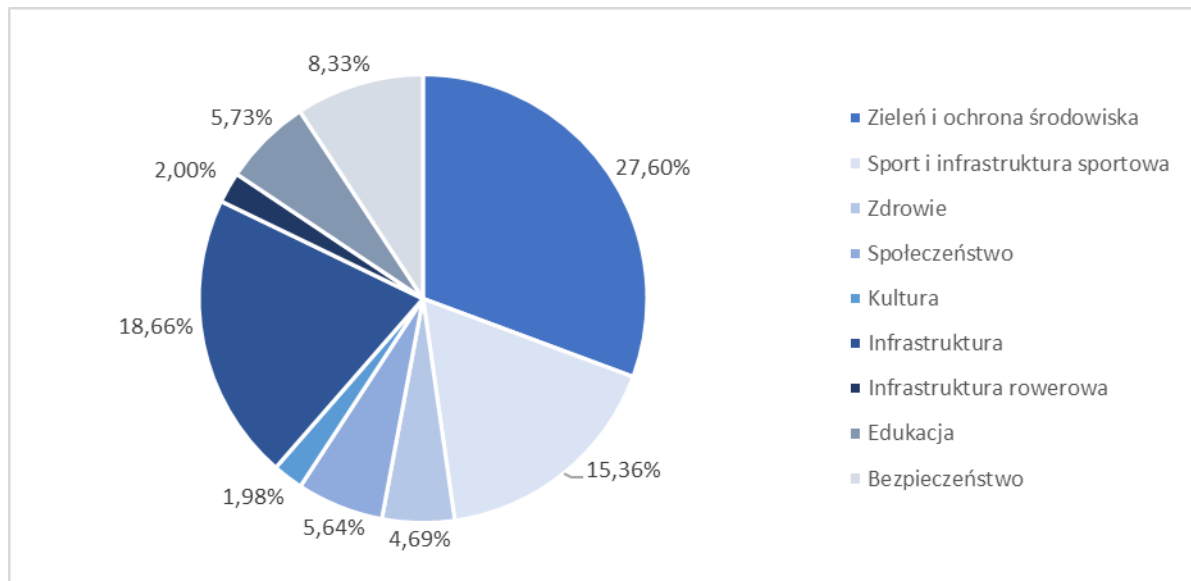
Rysunek VII.3. Liczba projektów dzielnicowych BO zgłoszonych w poszczególnych dzielnicach

Źródło: dane własne UMK

Najwięcej propozycji zadań zgłoszono w Dzielnicach: IV Prądnik Biały – 90, XIII Podgórze – 83, XVIII Nowa Huta – 75, XII Bieżanów – Prokocim – 74.

Rysunek VII.4. Udział poszczególnych kategorii tematycznych w BO

Źródło: dane własne UMK

Tabela.VII.2. Liczba wnioskodawców projektów BO

	2021	2022	2023	2024	2025
Liczba wnioskodawców	498	370	496	550	662

Źródło: dane własne UMK

W 2025 roku propozycje zadań **złożyło 662 wnioskodawców**. Liczba wnioskodawców wzrosła o ponad 20% w stosunku do 2024 roku.

Weryfikacja i opiniowanie propozycji zadań

W trakcie etapu weryfikacji i opiniowania propozycji zadań odrzucono ze względów formalnych i merytorycznych 433 projekty, w tym 96 z powodu niedostarczenia list poparcia, a 47 projektów zostało wycofanych przez Wnioskodawców lub połączonych z innymi projektami. Odsetek negatywnie zweryfikowanych propozycji zadań wyniósł 37,5%.

Na 290 propozycji zadań zweryfikowanych negatywnie **zgłoszono 77 protestów**, w tym jeden protest wycofano przed jego rozpatrywaniem. W trakcie procesu rozpatrywania protestów Rada Budżetu Obywatelskiego rekomendowała przywrócenie 18 projektów, a 5 z nich pozostawiono do decyzji Prezydenta Miasta Krakowa.

Głosowanie mieszkańców na projekty

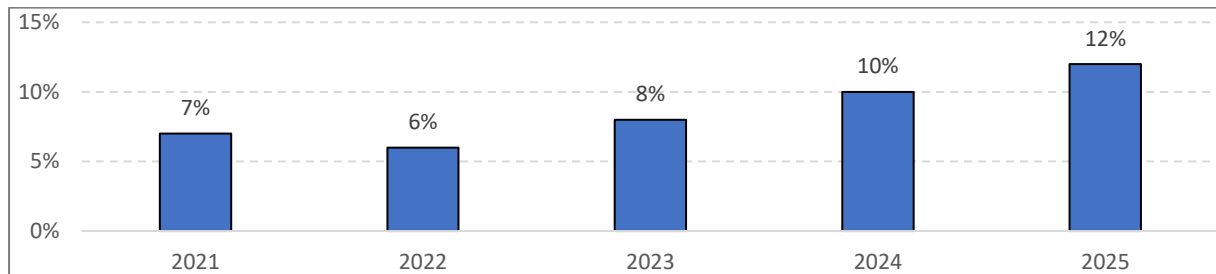
W XII edycji budżetu obywatelskiego Miasta Krakowa mieszkańcy mogli głosować drogą elektroniczną oraz bezpośrednio (papierowo). Dla mieszkańców przygotowano **220 punktów do głosowania** - o 22% więcej niż w 2024 roku, w których mogli oni oddać swój głos w formie papierowej. Punkty do głosowania organizowane były m.in. w filiach Biblioteki Kraków, w centrach i domach kultury, w ośrodkach Programu Aktywności Lokalnej oraz w siedzibach rad i zarządów dzielnic, ale także m.in. na terenie kilku kościołów, parków, siedzib organizacji

pozarządowych, spółdzielni mieszkaniowej. Na udostępnionej liście punktów do głosowania zaznaczone zostały także informacje dotyczące ich dostępności dla osób z niepełnosprawnościami.

Ostatecznie w ciągu piętnastu dni głosowania **oddano łącznie 84 842 głosów**, w tym **77 724 (91,6%) głosy ważne i 7 118 (8,4%) głosów nieważnych**. Za pośrednictwem platformy internetowej dostępnej na stronie www.budzet.krakow.pl oddano 42 066 głosów, a za pomocą papierowych kart głosowało 42 776 osób (w tym 6 813 głosów nieważnych),

Frekwencja wyniosła **12%** i okazała się rekordową w dotychczasowych edycjach BO. Porównując dane z ostatnich czterech lat można zauważyć, że z roku na rok udział mieszkańców w procesie głosowania systematycznie rósł, aż w 2025 roku osiągnął rekordową wartość. Głosować może każdy mieszkaniec Krakowa, bez względu na wiek: zarówno osoby pełnoletnie jak i dzieci.

Rysunek VII.5 Frekwencja w Budżecie obywatelskim Miasta Krakowa

Źródło: dane własne UMK

Ogłoszenie projektów do realizacji i ewaluacja

Ostatecznie pod głosowanie poddano 737 projektów (64% wszystkich złożonych), w tym 596 dzielnicowych i 141 ogólnomiejskich. Do realizacji mieszkańcy wybrali 186, w tym 175 zadań zostało wyłonionych wśród zgłoszonych projektów dzielnicowych, a 11 spośród ogólnomiejskich.

Poziom realizacji projektów w ramach wszystkich dwunastu edycji (realizacja zadań z edycji XII 2025 roku rozpoczęła się w styczniu 2026 roku) jest na poziomie ok. 95%, w ramach poszczególnych edycji BO przedstawia się następująco:

Tabela VII.3. Stopień realizacji zadań z poprzednich budżetów obywatelskich wg. stanu na 31 grudnia 2025 roku

Numer edycji (rok)	Projekty poddane pod głosowanie	OM ¹	DZ ²	Zadania wybrane do realizacji	OM ¹	DZ ²	Stopień realizacji projektów (w %)
X edycja -2023	715	155	560	144	9	135	98
XI edycja – 2024	692	118	574	164	10	153	66
XII edycja – 2025	737	141	596	186	11	186	0 ³

¹ OM – projekty ogólnomiejskie

² DZ – projekty dzielnicowe

³ w trakcie realizacji

Źródło: dane własne UMK

Zadania realizowane są sukcesywnie. Realizacja zadań wyłonionych w ramach XII edycji – 2025 rozpoczęła się od 1 stycznia 2026 roku z terminem ich ukończenia do końca roku 2026 dla zadań miękkich oraz w trybie dwuletnim (do końca 2027 roku) dla zadań inwestycyjnych z uwagi na ich skomplikowany charakter, który wymaga dłuższego czasu realizacji.

Dodatkowo wybrane w 2024 roku zadania inwestycyjne zrealizowane będą do końca 2026 roku z uwagi na dwuletni cykl realizacji. Zadania z poprzednich edycji, realizowane są sukcesywnie. Wg. stanu na 31 grudnia 2025 roku do realizacji pozostało łącznie 78 projektów z ostatnich edycji BO. Liczba niezrealizowanych może wynikać z charakteru zadania (inwestycyjny), które wymagają pozyskania odpowiednich pozwoleń i uzgodnień wraz dokumentacją projektową.

Tabela VII.4. Budżet Obywatelski Miasta Krakowa na tle wybranych budżetów obywatelskich innych miast

Miasto	Kwota przeznaczona na realizację BO	Frekwencja w 2025 roku	Liczba złożonych projektów
Kraków	51 mln zł	12%	1 152
Warszawa	105 mln zł	10,43%	2 200
Wrocław	30 mln zł	7,66%	291
Poznań	28 mln zł	9,62%	171

Źródło: Raport z ewaluacji 12. Edycji Budżetu Obywatelskiego

Więcej informacji można znaleźć w raporcie z ewaluacji BO za 2025 rok Raport końcowy z ewaluacji procesu wdrażania 12. edycji budżetu obywatelskiego miasta Krakowa w roku 2025- Biuletyn Informacji Publicznej Miasta Krakowa - BIP MK

VIII. Współpraca krajowa i międzynarodowa

VIII.1. Przynależność Krakowa do krajowych i regionalnych organizacji samorządowych

Kraków należy do 11 organizacji krajowych.

Tabela. VIII.1 Przynależność Krakowa do organizacje krajowe (w zł)

Nazwa organizacji	Wysokość składki członkowskiej
Unia Metropolii Polskich	606 000
Związek Miast Polskich	225 702
Małopolska Organizacja Turystyczna	2 325 000
Stowarzyszenie Zdrowych Miast Polskich	7 500
Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski	175 314
Związek Gmin Jurajskich	62 246
Stowarzyszenie Lokalna Organizacja Turystyczna „Liga Miejsc Światowego Dziedzictwa w Polsce”	10 000
Stowarzyszenie Gmin Uzdrowiskowych RP	11 099
Stowarzyszenie Metropolia Krakowska	1 637 027
Komitet Narodowy Rady Ochrony Zabytków „ICOMOS”	3 000
Stowarzyszenie Organizacja Turystyczna Stołecznego Królewskiego Miasta Krakowa	5 550 000

Źródło Dane własne UMK

Szczegółowe informacje na temat współpracy krajowej znajdują się pod adresem:
http://www.bip.krakow.pl/?sub_dok_id=2390

VIII.2. Współpraca międzynarodowa

Informacje na temat wydarzeń i projektów międzynarodowych Krakowa w 2025 roku znaleźć można na stronie internetowej www.krakow.pl, wortalu „Kraków Otwarty na świat”:
https://www.krakow.pl/otwarty_na_swiat oraz w Biuletynie Informacji Publicznej:
<https://www.bip.krakow.pl/?mmi=332>

Na koniec 2025 roku Kraków miał podpisane umowy o współpracy z 5 miastami bliźniaczymi (Budapeszt, Kijów, Leuven, Mediolan i Norymberga) i 19 partnerskimi (Bordeaux, Bratysława,

Cusco, Edynburg, Fez, Florencja, Frankfurt nad Menem, Göteborg, Innsbruck, Lipsk, Lwów, Orlean, Pecs, Rochester, Rzym, San Francisco, Solura, Tbilisi, Wilno).

Wśród pozostałych miast, z którymi były zawarte inne dokumenty (np. listy intencyjne, porozumienia, programy współpracy na konkretne lata) aktywna współpraca przebiegała z Wiedniem, w ramach umowy na lata 2021-2025. Kolejny dokument, określający ramy współpracy w latach 2025-2029 podpisany został 8 kwietnia 2025 roku w Wiedniu. Honorowymi Miastami Bliźniaczymi Krakowa są: Kurytyba, La Serena, Quito i Kioto.

W 2025 roku realizowano szereg projektów z udziałem partnerów zagranicznych, wśród których szczególnie warto wymienić:

- Projekt „Obywatelki 2.0. She STARTS” czyli polsko-niemiecko-ukraiński girl power. Druga edycja projektu realizowana była trójstronnie z udziałem Krakowa, Frankfurtu nad Menem i Lwowa, a jego celem było rozwijanie kompetencji przedsiębiorczych, społecznych i komunikacyjnych studentek z tych 3 miast, poprzez wspólną pracę nad pomysłami na kobiecy biznes i startupy oraz budowanie międzynarodowej sieci kontaktów. Projekt promował równouprawnienie kobiet w kontekście społeczno-gospodarczym, innowacyjność, smart cities i zrównoważony rozwój miast. Uczestniczki zyskały wiedzę, narzędzia i motywację do świadomego kształtowania własnej ścieżki zawodowej oraz realnego wpływu na przyszłość swoich miast. W ramach projektu, który został dofinansowany ze środków Federalnego Ministerstwa Spraw Zagranicznych Niemiec oraz Polsko-Niemiecką Współpracę Młodzieży, odbyły się 2 spotkania: w Krakowie (czerwiec) oraz we Frankfurcie nad Menem (wrzesień).
- Swoją ofertę kulturalną prezentowały wizytówki partnerstwa Krakowa i Norymbergi, czyli Dom Krakowski w Norymberdze. (https://www.krakow.pl/otwarty_na_swiat/3548,artykul,dzialalnosc_domu_krakowskiego_w_norymberdze.html) oraz Dom Norymberski w Krakowie (<https://dom-norymberski.com/>).

Ważniejsze wizyty zagraniczne w Krakowie

Zestawienie ważniejszych wizyt zagranicznych w Krakowie dostępne jest w Biuletynie Informacji Publicznej: [https://www.bip.krakow.pl/?dok_id=1404_Intensyfikacja zagranicznych wizyt związana była ze sprawowaniem przez Polskę w I połowie 2025 roku prezydencji w Radzie Unii Europejskiej](https://www.bip.krakow.pl/?dok_id=1404_Intensyfikacja_zagranicznych_wizyt_zwiazana_byla_ze_sprawowaniem_przez_Polske_w_I_połowie_2025_roku_prezydencji_w_Radzie_Unii_Europejskiej).

W Krakowie odbyła się także 6. Edycja Cities Forum. Jest to odbywające się co dwa lata kluczowe wydarzenie Komisji Europejskiej, poświęcone miejskiemu wymiarowi polityki spójności UE. Gospodarzem było nasze miasto, jego organizatorami Europejska Inicjatywa Miejska (EUI), a w imieniu Komisji Europejskiej - DG REGIO. Wydarzenie skupiało kluczowych interesariuszy miejskich z poziomu europejskiego, krajowego, regionalnego i lokalnego.

Przedstawiciele Urzędu Miasta Krakowa oraz Radni Miasta reprezentowali nasze miasto podczas wielu wydarzeń za granicą.

Zestawienie służbowych wyjazdów zagranicznych przedstawicieli Urzędu Miasta oraz Radnych Miasta Krakowa, dostępne jest w Biuletynie Informacji Publicznej: https://www.bip.krakow.pl/?sub_dok_id=2422

Przynależność Krakowa do organizacji międzynarodowych w 2025 roku

Kraków należy do 17 organizacji międzynarodowych. Są to organizacje branżowe, których działalność koncentruje się głównie w obszarze ochrony dziedzictwa narodowego, kultury i turystyki, a także transportu i zarządzania terenami zielonymi.

Tabela VIII.2 Przynależność Krakowa do organizacji międzynarodowych w 2025 roku

Nazwa organizacji	Wysokość składki członkowskiej
Liga Miast Historycznych	100 USD (410,60 zł)
Organizacja Miast Dziedzictwa Światowego	4 300 USD (17 225,80 zł)
City Destinations Alliance	5 465 EUR (23 619,73 zł)
Międzynarodowy Związek Hanzy	Bez składki
Międzynarodowe Stowarzyszenie Konferencji i Kongresów ICCA	3 782 EUR (16 239,91 zł)
Międzynarodowa Sieć Miast Pisarzy Uchodźców ICORN	2 300 EUR (9 827,44 zł)
Sieć Miast Kreatywnych UNESCO	Bez składki
Społeczność Climate-KIC 2	12 500 EUR (53 306,25 zł)
Związek Europejskich Metropolitalnych Zarządów Transportu – EMTA	6 250 EUR (27.228,75 zł)
Sieć Miast Europejskich „Miasta Dzieciom”	Bez składki
Europejska Sieć Samorządów Przyjaznych Rodzinie	Bez składki
Program Miast Międzykulturowych Rady Europy (ICC)	5000 EUR (21 539,50 zł)
Europejska Koalicja Miast Przeciwko Rasizmowi (ECCAR)	3 000 EUR (13 245,00 zł)
Femcities Network	Bez składki
Światowa Sieć Miast i Społeczności Przyjaznych Osobom Starszym (GNAFCC) Światowej Organizacji Zdrowia (WHO)	Bez składki
Stowarzyszenie ATRIUM	2 000 EUR (8 540,00 zł)
Stowarzyszenie EUROCITIES	8 730 EUR (37 082,42 zł)

Źródło Dane własne UMK

Gmina Miejska Kraków przystąpiła do **Stowarzyszenia Eurocities** na mocy uchwały nr XXXIII/658/25 Rady Miasta Krakowa z dnia 2 lipca 2025 r., a 13 sierpnia 2025 roku podjęta została decyzja ministra spraw zagranicznych.

W ramach przynależności do **Organizacji Miast Światowego Dziedzictwa (OWHC)** zrealizowano warsztaty grupy fokusowej na temat zarządzania projektem na przykładzie obszaru Wesołej (11-12 czerwca) oraz konferencję regionalną sekretariatu Europy

Środkowo-Wschodniej OWHC w Krakowie i Bańskiej Szczawnicy (21-23 października). Prezydent Miasta Krakowa uczestniczył także w posiedzeniach Rady Dyrektorów OWHC (1 posiedzenie wyjazdowe, a 2 w formule online).

Kraków został wybrany do udziału w inauguracyjnej edycji programu Bloomberg LSE European City Leadership Initiative, pierwszego w historii profesjonalnego programu stworzonego specjalnie dla burmistrzów i urzędników miejskich, który nauczą się popartych dowodami strategii od światowej klasy wykładowców, badaczy i liderów politycznych. Zakończenie programu przewidziano na maj 2026 roku.

Krakowski korpus konsularny

W 2025 roku w Krakowie działało **39 placówek**, co wciąż daje miastu drugą po Warszawie pozycję w Polsce:

- **12 konsulatów generalnych** (według danych zamieszczonych na stronie MSZ):
 - Austrii, Francji, Niemiec, Stanów Zjednoczonych, Ukrainy, Węgier Gruzji – (od 11 lutego 2025 roku) - kierowanych przez konsulów generalnych,
 - status konsulatu generalnego mają też placówki: Chorwacji, Indii, Japonii, Turcji i Słowacji (od 14 listopada 2025 roku) (kierowane przez generalnych konsulów honorowych).
- **26 konsulatów:** Belgii, Bułgarii, Brazylii, Chile, Danii, Estonii, Finlandii, Hiszpanii, Indonezji, Islandii, Kolumbii, Litwy, Luksemburga, Łotwy, Meksyku, Mongolii (Pani Konsul została awansowana na Generalnego Konsula Honorowego, ale status konsulatu nie uległ zmianie), Niderlandów, Norwegii, Pakistanu, Peru, Portugalii, Rumunii, Szwecji, Tajlandii, Urugwaju, Włoch.
- **Funkcjonuje przedstawiciel Rządu Kurdystanu** Ziyad Raouf (Przedstawicielstwo Kurdystanu w ma swoją siedzibę w Warszawie).

Konsulat Generalny Federacji Rosyjskiej został zamknięty 30 czerwca 2025 roku.

Z inicjatywy Pawła Włodarczyka Honorowego Konsula Generalnego Chorwacji 5 maja 2025 roku został założony i zarejestrowany jako Stowarzyszenie **Krakowski Klub Konsularny**.

IX. Informacja o realizacji Strategii Rozwoju Krakowa

IX.1. „Strategia Rozwoju Krakowa. Tu chcę żyć. Kraków 2030” z uwzględnieniem Dziedzin zarządzania

„Strategia Rozwoju Krakowa. Tu chcę żyć. Kraków 2030” (SRK 2030) przyjęta uchwałą nr XCIV/2449/18 Rady Miasta Krakowa z 7 lutego 2018 r. jest nadrzędnym planem społeczno - gospodarczego rozwoju Miasta Krakowa. W SRK 2030 zdefiniowano wizję Krakowa przyszłości oraz misję samorządu Krakowa:

Wizja:

Kraków – nowoczesna metropolia tętniąca kulturą, otwarta, bogata, bezpieczna i przyjazna, dumna z historycznego dziedzictwa, współtworzona przez mieszkańców.

Misja:

Misją Krakowa jest tworzenie inteligentnej metropolii, zapewniającej wysoką jakość życia, budowanie kreatywnej gospodarki, kształtowanie środowiska przestrzennego, poszanowanie środowiska przyrodniczego oraz rozwój potencjału kulturowego, poprzez współpracę podmiotów różnych sektorów oraz partnerskie współdziałanie mieszkańców.

W systemie zarządzania strategicznego GMK, SRK 2030 wskazuje kierunki, cele i działania, które w ramach Dziedzin zarządzania będą traktowane priorytetowo. Cele SRK 2030 określone są ponad Dziedzinami i wskazują kierunki rozwoju miasta. Działania miasta realizowane w ramach Dziedzin mają zapewnić odpowiedni standard Usług publicznych i odpowiednią jakość życia.

Relację pomiędzy SRK 2030 i Dziedzinami zarządzania przedstawia poniższa tabela.

Tabela IX.1. Dziedziny zarządzania w relacji do celów strategicznych SRK 2030

Cele strategiczne SRK 2030	Dziedzina zarządzania
I. Kraków – otwartą i harmonijną metropolią o znaczeniu międzynarodowym w sferach: innowacji, nauki, gospodarki i kultury	Turystyka i promocja
	Transport
	Kultura i ochrona dziedzictwa
	Przedsiębiorczość i nauka
	Spółeczeństwo obywatelskie
	Administracja i cyfryzacja
II. Kraków – miasto rozwijające gospodarkę opartą na wiedzy	Przedsiębiorczość i nauka
	Administracja i cyfryzacja
	Oświata i wychowanie
	Planowanie przestrzenne i architektura
III. Kraków – kreatywna i korzystająca z potencjału kulturowego nowoczesna metropolia	Kultura i ochrona dziedzictwa
IV. Kraków – miasto przyjazne do życia	Planowanie przestrzenne i architektura
	Gospodarka komunalna
	Transport
	Bezpieczeństwo publiczne
	Sport i rekreacja
	Zdrowie
	Pomoc i integracja społeczna
	Mieszkalnictwo
	Ochrona i kształtowanie środowiska
	Kultura i ochrona dziedzictwa
	Oświata i wychowanie
	Administracja i cyfryzacja
V. Silna wspólnota samorządowa mieszkańców Krakowa	Pomoc i integracja społeczna
	Oświata i wychowanie
	Ochrona i kształtowanie środowiska
	Mieszkalnictwo
	Spółeczeństwo obywatelskie
	Turystyka i promocja
VI. Kraków – nowocześnie zarządzana metropolia	Planowanie przestrzenne i architektura
	Ochrona i kształtowanie środowiska
	Administracja i cyfryzacja

Źródło: „Strategia Rozwoju Krakowa. Tu chcę żyć. Kraków 2030”

IX.2. Informacja o stopniu realizacji celów SRK 2030 – ramy finansowe, wskaźniki oraz Instrumenty Zarządzania Strategicznego

Informację o stopniu osiągnięcia celów SRK 2030 dostarczają wskaźniki monitorowania celów strategicznych z zasobu katalogu wskaźników Jakości Życia i Jakości Usług Publicznych zdefiniowane w Dziedzinach zarządzania. Poniżej przedstawiamy przegląd celów i wskaźników SRK 2030 wraz z komentarzem.

Instrumentami realizacji celów SRK 2030 są polityki, programy, portfele projektów i projekty strategiczne realizowane głównie przez zadania inwestycyjne i projektowe. Poniżej przedstawiamy najważniejsze z nich w układzie celów strategicznych. Prezentację efektów programów oraz portfeli i projektów strategicznych przedstawiono w części dotyczącej Dziedzin zarządzania.

W prezentowanym Raporcie przedstawiamy wydatki spółek miejskich związane z realizacją celów SRK 2030. Nakłady finansowe ponoszone przez spółki miejskie są ważnym elementem ram finansowych SRK 2030, uzupełniającym nakłady ponoszone z budżetu Miasta i WPF.

Raport nie przedstawia wszystkich wydatków spółek miejskich, ale jedynie te, które finansowane były ze środków pozyskanych samodzielnie przez spółki i nie były finansowane z budżetu Miasta, np. z tytułu rekompensaty, dokapitalizowania lub zakupu usług, w szczególności, gdy wydatki budżetowe były już powiązane z SRK 2030. Dzięki takiemu podejściu wydatki z budżetu Miasta i wydatki spółek związane z SRK 2030 nie nakładają się wzajemnie i są komplementarne. Działalność spółek została szerzej opisana w rozdziałach dotyczących Dziedzin zarządzania. Poniżej zawarto wybrane, najważniejsze informacje oraz dane, które były dostępne na dzień opracowania Raportu o stanie Gminy. Szczegółowy Raport z realizacji SRK 2030, zgodnie z uchwałą przyjmującą dokument SRK 2030, zostanie przedłożony Radzie Miasta Krakowa w terminie do 30 września 2026 roku.

Tabela IX.2. Wydatki w ramach Budżetu Miasta na realizację celów strategicznych SRK 2030 w latach 2024-2025 (w zł)

	2024	2025
Cel strategiczny I Kraków – otwartą i harmonijną metropolią o znaczeniu międzynarodowym w sferach: innowacji, nauki, gospodarki i kultury	1 091 900 304	1 165 852 495
Cel strategiczny II Kraków – miasto rozwijające gospodarkę opartą na wiedzy	37 084 963	86 801 536
Cel strategiczny III Kraków – kreatywna i korzystająca z potencjału kulturowego nowoczesna metropolia	280 544 820	207 363 572
Cel strategiczny IV Kraków – miasto przyjazne do życia	989 706 357	1 158 905 237
Cel strategiczny V Silna wspólnota samorządowa mieszkańców Krakowa	685 564 095	740 751 970
Cel strategiczny VI Kraków – nowoczesnie zarządzana metropolia	216 749 458	235 844 453
Cele strategiczne łącznie:	3 301 549 997	3 595 519 264

Źródło: System STRADOM, dane własne UMK

Tabela: IX.3 Wydatki na realizację Celów strategicznych w ramach Budżetu Miasta wraz z wydatkami Spółek Miasta Krakowa w 2025 roku (zł)

Nazwa Celu strategicznego	Wydatki w ramach Budżetu Miasta Krakowa	Wydatki Spółek Miasta Krakowa	Łączne wydatki na realizację Celów strategicznych
Cel strategiczny I Kraków – otwartą i harmonijną metropolią o znaczeniu międzynarodowym w sferach: innowacji, nauki, gospodarki i kultury	1 165 852 495	35 342 660	1 201 195 155
Cel strategiczny II Kraków – miasto rozwijające gospodarkę opartą na wiedzy	86 801 536	-	86 801 536
Cel strategiczny III Kraków – kreatywna i korzystająca z potencjału kulturowego nowoczesna metropolia	207 363 572	-	207 363 572
Cel strategiczny IV Kraków – miasto przyjazne do życia	1 158 905 237	215 026 296	1 373 931 533
Cel strategiczny V Silna wspólnota samorządowa mieszkańców Krakowa	740 751 971	-	740 751 971
Cel strategiczny VI Kraków – nowocześnie zarządzana metropolia	235 844 453	-	235 844 453
Łączne wydatki na SRK 2030	3 595 519 264	250 368 956	3 845 888 220

Źródło: System STRADOM, dane własne UMK, dane z Raportów Zarządu spółek miejskich

IX.2.1. Cel strategiczny I: Kraków – otwartą i harmonijną metropolią o znaczeniu międzynarodowym w sferach: innowacji, nauki, gospodarki i kultury

Uszczegółowieniem celu strategicznego są cele operacyjne:

1. I.1: Kraków – węzłem w sieci metropolii Polski, Europy i świata
2. I.2: Skoordynowane wykorzystywanie potencjałów Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego (KOM)

Wskaźniki realizacji Celu strategicznego I:

Tabela IX.4. Wskaźniki realizacji Celu Strategicznego I

Wskaźnik SRK 2030	Symbol wskaźnika	Wartość 2023	Wartość 2024	Wartość 2025	Wartość docelowa 2030
Liczba placówek dyplomatycznych oraz siedzib instytucji międzynarodowych	W15_H	53	56	55	Utrzymanie 2. miejsca w kraju
Liczba osób odwiedzających Kraków	W8_H	13,74 mln	14,72 mln	16,25 mln	Trend wzrostowy
Liczba turystów ogółem	W16_H	7,66 mln	7,95 mln	8,79 mln	Trend wzrostowy
Liczba turystów zagranicznych	W17_H	1,37 mln	1,53 mln	1,69 mln	Trend wzrostowy
Liczba spółek giełdowych z siedzibą w Krakowie	W29_G	23	24	25	Osiągnięcie 2. miejsca w kraju
Liczba uczestników wydarzeń organizowanych przez Krakowskie Biuro Festiwalowe (KBF)	W29_K	279 166	190 557	199 183	Trend wzrostowy
Liczba pasażerów obsłużonych przez Międzynarodowy Port Lotniczy Kraków-Balice	W46_T	9,40 mln	11,08 mln	13,2 mln	Trend wzrostowy
Liczba pasażerów ruchu kolejowego (Szybka Kolej Aglomeracyjna)	W48_T	9,39 mln	13,63 mln	15,7 mln	Trend wzrostowy

Źródło: System STRADOM, dane własne UMK

Liczba placówek dyplomatycznych oraz siedzib instytucji międzynarodowych w 2025 roku w stosunku do roku poprzedniego zmniejszyła się o 1 i wyniosła 55, w związku z zamknięciem z dniem 30 czerwca 2025 roku Placówki Konsula Generalnego Słowacji. (W15_H)

Bogata oferta turystyczna Krakowa oraz jej rozpoznawalność w świecie powoduje, że od 2009 roku liczba odwiedzających Kraków w celach turystycznych wciąż wzrastała i w 2019 roku wyniosła 14,05 mln osób. Wzrost wielkości ruchu turystycznego zatrzymała pandemia koronawirusa, która rozpoczęła się na początku 2020 roku. W 2025 roku Kraków odwiedziło

16 250 000 gości, z czego 2 550 000 osób z zagranicy. Najwięcej gości do Krakowa przyjechało z Wielkiej Brytanii (26,2%), Niemiec (10,6%), Hiszpanii (8,7%), Włoch (6,8%), Francji (3,7%). Kluczowe rynki, z których pochodzą odwiedzający Kraków od wielu lat pozostają w większości niezmiennie.

W 2025 roku przewagę stanowili odwiedzający krajowi (wzrost o 10,6% udziału Polaków w ruchu turystycznym). Jednocześnie wśród odwiedzających zagranicznych zanotowano wzrost o 9,4% z 2,33 mln w 2024 roku do 2,55 mln w 2025 roku. (W8_H, W16_H, W17_H)

Kraków z 25 spółkami zajmuje 3. miejsce pod względem liczby spółek giełdowych ogółem. Na wyższych pozycjach znajdują się Warszawa (jako siedziba Giełdy Papierów Wartościowych, pozostająca poza zasięgiem) oraz Wrocław (34 spółki.) (W29_G)

Liczba uczestników imprez zorganizowanych (na żywo, bez wydarzeń on-line) przez Krakowskie Biuro Festiwalowe wyniosła 199 183 osoby, o 8,6 tys. więcej niż w roku poprzednim. (W29_K)

W minionym roku odnotowano znaczący wzrost liczby pasażerów obsługiwanych przez krakowskie lotnisko. Z lotniska w Balicach polecieć można było do ponad 130 lotnisk zlokalizowanych w 38 krajach. (W46_T)

Rok 2025 to kolejny znaczący wzrost liczby pasażerów Szybkiej Kolei Aglomeracyjnej. Koleje Małopolskie w 2025 roku uruchomiły 68 840 kursów, z czego najwięcej z nich, bo aż 28 074, zostało zrealizowanych na linii SKA1 (Kraków Lotnisko - Kraków Główny - Wieliczka-Rynek Kopalnia). (W48_T)

Polityki realizowane w 2025 roku w ramach Celu strategicznego I:

Polityka Zrównoważonej Turystyki Krakowa na lata 2021 – 2028

Programy strategiczne realizowane w 2024 roku w ramach Celu strategicznego I:

Program Strategiczny komunikacji marki Krakowa na lata 2023-2030

Tabela IX.5. Wydatki w ramach Budżetu Miasta na realizację Celu strategicznego I oraz celów operacyjnych w latach 2024-2025 (w zł)

	2024	2025
Cel strategiczny I Kraków – otwartą i harmonijną metropolią o znaczeniu międzynarodowym w sferach: innowacji, nauki, gospodarki i kultury	1 091 900 304	1 165 852 495
Cel operacyjny I.1 Kraków – węzłem w sieci metropolii Polski, Europy i świata	45 233 920	60 177 280
Cel operacyjny I.2 Skoordynowane wykorzystywanie potencjałów Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego (KOM)	1 046 666 384	1 105 675 215

Źródło: System STRADOM, dane własne UMK

Tabela: IX.6. Wydatki na zadania związane z celami operacyjnymi realizowane przez Spółki Miasta Krakowa w 2025 roku (zł)

Nazwa Celu operacyjnego	Nazwa Spółki	Wydatki Spółek
CO-I-1 Kraków – węzłem w sieci metropolii Polski, Europy i świata	Arena Kraków SA	35 342 660

Źródło: dane z Raportów Zarządu spółek miejskich

IX.2.2. Cel strategiczny II: Kraków – miasto rozwijające gospodarkę opartą na wiedzy

Uszczegółowieniem celu strategicznego są cele operacyjne:

1. II.1 Współpraca nauki, biznesu i samorządu
2. II.2 Wspieranie innowacyjności przedsiębiorstw
3. II.3 System kształcenia dostosowany do potrzeb gospodarki opartej na wiedzy

Wskaźniki realizacji Celu strategicznego II:

Tabela IX.7. Wskaźniki realizacji Celu strategicznego II:

Wskaźnik SRK 2030	Symbol wskaźnika	Wartość 2023	Wartość 2024	Wartość 2025	Wartość docelowa 2030
Wysokość dofinansowania projektów badawczych w krakowskich uczelniach ze środków Narodowego Centrum Nauki i Narodowego Centrum Badań i Rozwoju	W45_G	49,1 mln zł	300,1 mln zł	384,5 mln zł	Trend wzrostowy
Pozycja najlepszej krakowskiej uczelni w rankingu „Perspektywy”	W48_G	1	2	2	Utrzymanie 1. miejsca ex aequo w kraju
Średni wynik egzaminów maturalnych w stopniu podstawowym z matematyki	W52_E	Formuła 2015: 59%; Formuła 2023: 78%	71%	71%	Uzyskanie 1. miejsca w kraju
Odsetek uczniów przystępujących do egzaminów maturalnych w stopniu rozszerzonym z matematyki	W53_E	40%	39%	40%	Uzyskanie 1. miejsca w kraju
Średni wynik egzaminów maturalnych w stopniu podstawowym z języka polskiego	W55_E	Formuła 2015: 63%; Formuła 2023: 70%	66%	64%	Utrzymanie 1. miejsca w kraju
Odsetek uczniów przystępujących do egzaminów maturalnych	W54_E	80%	76%	76%	Utrzymanie 1. miejsca w kraju

w stopniu rozszerzonym z języka angielskiego					
Skumulowana powierzchnia biurowa na wynajem w Krakowie	W31_G	1 807 300 m ²	1 831 400 m ²	1 842 300 m ²	Utrzymanie 2. miejsca w kraju tj. przedział 847 801 – 5 045 400 m ²

Źródło: System STRADOM, dane własne UMK

W opracowanym przez Wydawnictwo Edukacyjne „Perspektywy” Rankingu Uczelni Akademickich w 2025 roku najlepsza krakowska uczelnia Uniwersytet Jagielloński zajął 2. miejsce, Akademia Górniczo-Hutnicza nie zmieniła swojej lokaty i w dalszym ciągu została sklasyfikowana na czwartym miejscu. Ranking Uczelni Akademickich Perspektywy 2025 obejmuje polskie uczelnie akademickie, które posiadają uprawnienia do nadawania stopnia doktora w co najmniej jednej dyscyplinie naukowej oraz posiadają minimum 300 studentów studiów stacjonarnych. W Rankingu uwzględnione zostały uczelnie, które miały przynajmniej dwa roczniki absolwentów. Ranking uwzględnia 30 wskaźników zgrupowanych w siedem kryteriów: prestiż, absolwenci na rynku pracy, potencjał naukowy, efektywność naukowa, innowacyjność, warunki kształcenia, umiędzynarodowienie. (W48_G)

Średni wynik egzaminów maturalnych w 2025 roku w stopniu podstawowym z matematyki wyniósł 71% i był najwyższym wynikiem w porównaniu do miast będących punktem odniesienia (Warszawa, Wrocław, Gdańsk, Poznań, Łódź). (W52_E)

Odsetek uczniów szkół krakowskich, którzy wybrali egzamin na poziomie rozszerzonym z matematyki wyniósł 40% i był najwyższy wśród miast stanowiących punkt odniesienia (Warszawa, Wrocław, Gdańsk, Poznań, Łódź). (W53_E)

Średni wynik egzaminów maturalnych w 2025 roku w stopniu podstawowym z języka polskiego wyniósł 64%. (W55_E)

Odsetek uczniów przystępujących do egzaminów maturalnych w stopniu rozszerzonym z języka angielskiego wyniósł 76%. (W54_E)

Kraków uważnie monitoruje sytuację na lokalnym rynku powierzchni biurowych oraz na powiązanym z nim rynku nowoczesnych usług dla biznesu, które stanowią istotny element współczesnej gospodarki miasta. Podobnie jak w roku poprzednim odnotowano wzrost skumulowanej podaży powierzchni biurowej na wynajem - z 1 831 400 m² w 2024 roku do 1 842 300 m² w 2025 roku. Kraków utrzymał tym samym pozycję najlepiej rozwiniętego regionalnego rynku powierzchni biurowych w Polsce (poza Warszawą). (W31_G)

Programy strategiczne realizowane w 2025 roku w ramach Celu strategicznego II:

1. Program Promocji Zatrudnienia, Aktywizacji Zawodowej dla Gminy Miejskiej Kraków na lata 2021-2025 /z perspektywą do 2030/ w GMK

Tabela IX.8. Wydatki w ramach Budżetu Miasta na realizację Celu strategicznego II oraz celów operacyjnych w latach 2024-2025 (w zł)

	2024	2025
Cel strategiczny II Kraków – miasto rozwijające gospodarkę opartą na wiedzy	37 084 963	86 801 536
Cel operacyjny II.1 Współpraca nauki, biznesu i samorządu	4 573 197	15 348 281
Cel operacyjny II.2 Wspieranie innowacyjności przedsiębiorstw	0	207 669
Cel operacyjny II.3 System kształcenia dostosowany do potrzeb gospodarki opartej na wiedzy	32 511 766	71 245 586

Źródło: System STRADOM, dane własne UMK

IX.2.3. Cel strategiczny III: Kraków – kreatywna i korzystająca z potencjału kulturowego nowoczesna metropolia

Uszczegółowieniem powyższego celu strategicznego są cele operacyjne:

1. III.1 Kraków - miastem europejskiej stolicy kultury
2. III.2 Wysokie kompetencje kulturalne mieszkańców

Wskaźniki realizacji Celu strategicznego III:

Tabela IX.9. Wskaźniki realizacji Celu strategicznego III

Wskaźnik SRK 2030	Symbol wskaźnika	Wartość 2023	Wartość 2024	Wartość 2025	Wartość docelowa 2030
Liczba podmiotów w sekcji PKD kultura, rozrywka i rekreacja	W32_G	3 106	3 184	3 332	Trend wzrostowy
Liczba uczestników imprez artystyczno-rozrywkowych o charakterze masowym	W30_K	493 777	771 585	825 512	Utrzymanie poziomu lub trend wzrostowy

Źródło: System STRADOM, dane własne UMK

Wartość wskaźnika określającego liczbę podmiotów w sekcji PKD „R – kultura, rozrywka i rekreacja” utrzymała trend wzrostowy. Zwiększa się tym samym sektor kreatywny tworzony przez podmioty prowadzące działalność gospodarczą związaną z kulturą. (W32_G)

W 2025 roku wzrosła liczba uczestników imprez masowych w stosunku do roku 2024. Na liczbę tę składają się uczestnicy imprez otwartych i biletowanych. Zmiana wynika z wyraźnego wzrostu liczby odbiorców imprez otwartych niebiletowanych. W 2025 roku uczestniczyło w nich dwukrotnie więcej osób niż w 2024 roku (61 300 – 2025 roku; 31 000 – 2024 roku). W ten sposób, stopniowo wracamy do sytuacji sprzed pandemii, kiedy mieszkańcy Krakowa chętnie uczestniczyli w wydarzeniach masowych otwartych (2019 roku – 120 600 uczestników; 2018 roku – 143 400; 2017 roku – 138 413). (W30_K)

Programy strategiczne realizowane w 2025 roku w ramach Celu strategicznego III:

1. Program Rozwoju Kultury w Krakowie do roku 2030.

Tabela IX.10. Wydatki w ramach Budżetu Miasta na realizację Celu strategicznego III oraz celów operacyjnych w latach 2024-2025 (w zł)

	2024	2025
Cel strategiczny III Kraków – kreatywna i korzystająca z potencjału kulturowego nowoczesna metropolia	280 544 820	207 363 572
Cel operacyjny III.1 Kraków - miastem europejskiej stolicy kultury	196 321 324	126 845 132
Cel operacyjny III.2 Wysokie kompetencje kulturalne mieszkańców	84 223 496	80 518 440

Źródło: System STRADOM, dane własne UMK

IX.2.4. Cel strategiczny IV: Kraków – miasto przyjazne do życia

Uszczegółowieniem celu strategicznego są cele operacyjne:

1. IV.1 Powszechnie dostępna, wysokiej jakości przestrzeń publiczna
2. IV.2 Zrewitalizowane obszary miejskie
3. IV.3 Zrównoważone Środowisko
4. IV.4 Przyjazny mieszkańcom, efektywny i ekologiczny system transportowy
5. IV.5 Wysoki poziom bezpieczeństwa w Krakowie
6. IV.6 Powszechność realizacji idei zdrowego i aktywnego życia

Tabela IX.11. Wskaźniki realizacji Celu strategicznego IV

Wskaźnik SRK 2030	Symbol wskaźnika	Wartość 2023	Wartość 2024	Wartość 2025	Wartość docelowa 2030
Odsetek powierzchni Krakowa pokryty miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego	W2_P	78%	79%	80,5%	95%
Udział lasów w powierzchni miasta ogółem	W26_O	4,87%	5,10%	5,12%	7%
Liczba parków „kieszonkowych” (narastająco)	W27_O	40	43	44	70
Liczba dni z przekroczeniem dopuszczalnego poziomu stężeń dobowych pyłu zawieszonego PM10 w ciągu roku dla stacji tła miejskiego przy ul. Bujaka	W19_O	17	23	25	0
Indeks strachu przed przestępczością	W37_B	30,23	30,71	32,10	Trend spadkowy
Liczba przestępstw stwierdzonych na 100 tys. mieszkańców	W2_B	3 047,7	2 423,716	2 294,995	Trend spadkowy
Przeciętne dalsze trwanie życia dla kobiet (w wieku 0)	W12_Z	82,9	83,7	dane będą dostępne	86,1 lat

				w listopadzie 2026 r.	
Przeciętne dalsze trwanie życia dla mężczyzn (w wieku 0)	W13_Z	77,1	77,5	dane będą dostępne w listopadzie 2026 r.	82,4 lata
Liczba zgonów związanych z chorobami cywilizacyjnymi w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców (choroby układu oddechowego, układu krążenia, nowotwory)	W94_Z	781,99	732,58	dane będą dostępne w listopadzie 2026 r.	415
Uzyskany poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych	W52_U	42,20%	53,07%	56,69%	Przedział 20 – 60%

Źródło: System STRADOM, dane własne UMK

Powierzchnia miasta Krakowa, kształtowana przez samorząd planami zagospodarowania przestrzennego, podlegała w 2025 roku dalszemu zwiększeniu. Powierzchnia planów uchwalonych w 2025 roku wyniosła 841,3 ha (551,1 ha w 2024 roku), co stanowi ok. 2,6% (1,7% w 2024 roku) powierzchni Krakowa. Ogółem na koniec 2025 roku powierzchnia miasta pokryta obowiązującymi planami wynosiła 26 304,6 ha (25 894,9 ha w 2024 roku), co stanowi ok. 80,5% (79% w 2024 roku) jego powierzchni. W efekcie prowadzonych prac planistycznych, w 2025 roku zakończono 9 postępowań planistycznych (14 w 2024 roku). (W2_P)

W 2025 roku wykonano ponad 39,5 tys. nasadzeń drzew. W wyniku działań prowadzonych przez ZZM w 2025 roku powierzchnia lasów w Krakowie wzrosła do 1 672,12 ha. Aktualnie Zarząd Zieleni Miejskiej w Krakowie gospodaruje na 699,91 ha lasów komunalnych i 94,67 ha lasów Skarbu Państwa. (W26_O)

W celu poprawy dostępności terenów zieleni dla mieszkańców prowadzone były działania zmierzające do utworzenia nowych parków, skwerów, zieleńców. W 2025 roku istniały w Krakowie 44 parki kieszonkowe. Dodatkowo w 2025 roku ZZM zakończył budowę parków miejskich przy Łokietka i Składowej, Parku Kurczaba, zakończył także realizację I etapu Parku Kolejowego (odcinek pomiędzy ul. Kopernika a Grzegorzeczką) oraz rozpoczął roboty budowlane związane z rewitalizacją Parku przy Dworze Czeczów, a także budowę placów rekreacyjnych na terenie Parku Duchackiego oraz placu zabaw w Parku Stacja Wiśła. (W27_O)

W roku 2025 podobnie jak w poprzednim, na wszystkich stacjach monitoringowych stężenia średnioroczne dla pyłu zawieszonego PM₁₀ zanotowały wartości zgodne z normą, tj. poniżej 40 µg/m³. Na przestrzeni ostatnich lat obniżeniu ulega także liczba dni ze stężeniami średniodobowymi (dopuszczalna liczba dni przekroczeń to 35 dni w roku). Przykładowo na stacji tła miejskiego ul. Bujaka liczba takich dni w roku 2016 wynosiła 78, w roku 2020 – 47, a w roku 2025 25 dni. (W19_O)

Podobnie jak w latach ubiegłych, w 2025 roku poziom indeksu strachu przed przestępczością kształtował się w początkowej fazie stanu średniego. Wartość indeksu interpretuje się za pomocą trzech przedziałów: indeks niski to maksymalnie 29,9 pkt, indeks średni mieści się

w przedziale pomiędzy 30 a 59,92 pkt, a próg wysoki to wartości pomiędzy 60 a 90 pkt. Indeks strachu określany jest w corocznych badaniach społecznych Urzędu Miasta Krakowa, pn. „Badanie dotyczące poczucia bezpieczeństwa mieszkańców Krakowa”. (W37_B)

W 2025 roku stwierdzono 18 603 przestępstwa, co oznacza niższy poziom w porównaniu z rokiem 2024 w którym odnotowano 19 575 takich czynów. Zmniejszenie liczby przestępstw było przede wszystkim efektem ograniczenia przestępczości gospodarczej i narkotykowej. Jednocześnie działania prewencyjne miały wpływ na redukcję przestępczości w pozostałych kategoriach. Wskaźnik wykrywalności przestępstw wyniósł 60,8% i był zbliżony do poziomowi osiągniętego w roku poprzednim. Obserwowane tendencje potwierdzają skuteczność podejmowanych działań, przy jednoczesnej potrzebie dalszego doskonalenia pracy operacyjnej i śledczej. (W2_B)

Gmina Miejska Kraków w 2025 roku uzyskała poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych 56,69% przy wymaganych 45% - wartość wskaźnika uległa zwiększeniu w porównaniu z 2024 roku co jest pozytywnym trendem. (W52_U)

Polityki realizowane w 2025 roku w ramach Celu strategicznego IV:

1. Kierunki Rozwoju i Zarządzania Terenami Zieleni w Krakowie na lata 2019-2030.
2. Program Ochrony Powietrza dla Województwa Małopolskiego.
3. Program Ochrony Środowiska dla Miasta Krakowa.
4. Polityka Transportowa dla Miasta Krakowa.
5. Plan Adaptacji Miasta Krakowa do zmian klimatu do roku 2030.
6. Plan Ograniczenia Skutków Powodzi oraz Odwodnienia Miasta Krakowa.
7. Plan Gospodarki Odpadami Województwa Małopolskiego na lata 2023-2028.
8. Plan działań na rzecz zrównoważonej energii i klimatu dla Gminy Miejskiej Kraków.

Programy strategiczne oraz Portfel projektów realizowane w 2025 roku w ramach Celu strategicznego IV:

1. Powiatowy program zwiększenia lesistości Miasta Krakowa na lata 2018-2040.
2. Studium podstawowych tras rowerowych.
3. Program obsługi parkingowej dla Miasta Krakowa.
4. Program rozwoju odnawialnych źródeł energii na obszarze Gminy Miejskiej Kraków.
5. Program termomodernizacji budynków wielorodzinnych na terenie Miasta Krakowa
6. Program termomodernizacji budynków jednorodzinnych dla Miasta Krakowa.
7. Program „Zdrowy Kraków” na lata 2025-2028.
8. Portfel Projektów „Zeroemisyjny Kraków”.
9. Portfel Projektów „Plan Zrównoważonej Mobilności Metropolii Krakowskiej”.

Tabela IX.12. Wydatki w ramach Budżetu Miasta na realizację Celu strategicznego IV oraz celów operacyjnych w latach 2024-2025 (w zł)

	2024	2025
Cel strategiczny IV Kraków – miasto przyjazne do życia	989 706 357	1 158 905 237
Cel operacyjny IV.1 Powszechnie dostępna, wysokiej jakości przestrzeń publiczna	87 471 661	120 150 565
Cel operacyjny IV.2 Zrewitalizowane obszary miejskie	35 469 091	32 194 439
Cel operacyjny IV.3 Zrównoważone środowisko	386 943 869	434 075 455
Cel operacyjny IV.4 Przyjazny mieszkańcom, efektywny i ekologiczny system transportowy	336 792 662	314 487 610
Cel operacyjny IV.5 Wysoki poziom bezpieczeństwa w Krakowie	36 539 875	54 763 613
Cel operacyjny IV.6 Powszechność realizacji idei zdrowego i aktywnego życia	106 462 199	203 233 555

Źródło: System STRADOM, dane własne UMK

Tabela IX.13. Wydatki na zadania związane z Celami operacyjnymi, realizowane przez Spółki Miasta Krakowa w 2025 roku (zł)

Nazwa Celu operacyjnego	Nazwa Spółki	Wydatki Spółek
CO-IV-3 Zrównoważone Środowisko	Wodociągi Miasta Krakowa SA	74 838 000
CO-IV-3 Zrównoważone Środowisko	Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej SA	114 486 000
CO-IV-3 Zrównoważone Środowisko	Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania sp. z o.o.	25 702 296

Źródło: dane z Raportów Zarządu spółek miejskich

IX.2.5. Cel strategiczny V: Silna wspólnota samorządowa mieszkańców Krakowa

Uszczegółowieniem celu strategicznego są cele operacyjne:

1. V.1 Wysoki poziom partycypacji społecznej mieszkańców
2. V.2 Silny sektor organizacji społecznych (pozarządowych)
3. V.3 Spójność społeczna

Wskaźniki realizacji Celu strategicznego V:

Tabela IX.14. Wskaźniki realizacji Celu strategicznego V

Wskaźnik SRK 2030	Symbol wskaźnika	Wartość 2023	Wartość 2024	Wartość 2025	Wartość docelowa 2030
Aktywność mieszkańców w głosowaniu na projekty w ramach budżetu obywatelskiego	W6_D	8,64%	8,06%	9,59%	Trend wzrostowy
Liczba organizacji pozarządowych wnioskujących o wsparcie	W37_D	637	1 110	817	Trend wzrostowy
Skala interwencji w ramach zadań pomocy społecznej w Gminie Miejskiej Kraków	W1_W	3,9%	3,3%	3,1%	Trend spadkowy
Liczba Centrów Aktywności Seniora	W37_W	55	58	62	ok. 70

Źródło: System STRADOM, dane własne UMK

Wskaźnik udziału w głosowaniu na projekty budżetu obywatelskiego w 2025 roku wyniósł 9,59%, co stanowi najlepszy wynik od 2014 roku, czyli od początku istnienia tej formy finansowania inicjatyw i projektów obywatelskich. (W6_D)

W 2025 roku liczba organizacji pozarządowych wnioskujących o wsparcie realizacji zadania publicznego wyniosła 817, mniej o 293 w stosunku do poprzedniego roku. (W37_D)

Odsetek osób w rodzinach objętych pomocą Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, odniesiony do liczby mieszkańców Krakowa utrzymywał się w latach 2023-2025 na porównywalnym poziomie, w roku 2025 wartość wyniosła 3,1%. (W1_W)

W 2025 roku funkcjonowały 62 Centra Aktywności Seniora, o 4 więcej w stosunku do 2024 roku. CAS-y to miejsca, które dają sposobność integracji, aktywizacji społecznej osobom w wieku 60+, są usytuowane w różnych dzielnicach Krakowa, a ich pełną listę można znaleźć na stronie internetowej www.dlaseniora.krakow.pl (W37_W)

Polityki realizowane w 2025 roku w ramach Celu strategicznego V:

1. Wieloletni Program Współpracy Gminy Miejskiej Kraków z Organizacjami Pozarządowymi.
2. Polityka mieszkaniowa Gminy Miejskiej Kraków.

Programy strategiczne realizowane w 2025 roku w ramach Celu strategicznego V:

1. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Krakowa 2030.
2. Powiatowy Program Działania na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2023 - 2026.
3. Program „Otwarty Kraków” na lata 2024-2028.
4. Program aktywnego uczestnictwa młodzieży w życiu miasta „Młody Kraków” na lata 2024-2028.
5. Program Aktywności Społecznej i Integracji Osób Starszych na lata 2021-2025 (PASIOS).

6. Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miejskiej Kraków oraz zasobem tymczasowych pomieszczeń na lata 2021-2025.

Tabela IX.15. Wydatki w ramach Budżetu Miasta na realizację Celu strategicznego V oraz celów operacyjnych w latach 2024-2025(w zł)

	2024	2025
Cel strategiczny V Silna wspólnota samorządowa mieszkańców Krakowa	685 564 095	740 751 971
Cel operacyjny V.1 Wysoki poziom partycypacji społecznej mieszkańców	6 446 800	2 541 577
Cel operacyjny V.2 Silny sektor organizacji społecznych (pozarządowych)	2 507 041	2 543 851
Cel operacyjny V.3 Spójność społeczna	676 610 254	735 666 543

Źródło: System STRADOM, dane własne UMK

IX.2.6. Cel strategiczny VI: Kraków – nowocześnie zarządzana metropolia

Uszczegółowieniem celu strategicznego są cele operacyjne:

1. VI.1 Przyjazna i sprawna administracja
2. VI.2 Wysoka jakość strategicznego zarządzania miastem

Wskaźniki realizacji Celu strategicznego VI:

Tabela IX.16. Wskaźniki realizacji Celu strategicznego VI

Wskaźnik SRK 2030	Symbol wskaźnika	Wartość 2023	Wartość 2024	Wartość 2025	Wartość docelowa 2030
Rating Krakowa	W32_A	A-	A-	A-	Najwyższa możliwa w kraju
Liczba udostępnionych usług elektronicznych (na poziomie informatyzacji umożliwiającym załatwienie przez Internet w całości lub w części)	W16_A	159	162	162	100% świadczonych
Wskaźnik satysfakcji klienta zewnętrznego	W51_A	4,53 (do 2023 r. wskaźnik W22_A)	44	41	Trend wzrostowy
Poziom długu publicznego	W33_A	82,58%	75,90%	81,40%	Trend spadkowy

Źródło: System STRADOM, dane własne UMK

Długoterminowa ocena wiarygodności kredytowej Krakowa od wielu lat pozostaje na poziomie równym ratingowi Polski dla zadłużenia w walutach obcych – najwyższym, jaki może uzyskać samorząd. Od 2018 roku miasto utrzymuje ocenę A- z perspektywą stabilną,

która obowiązywała także w 2025 roku Agencja S&P uzasadnia tę ocenę m.in. rozważnym zarządzaniem finansami, ostrożną polityką oszczędnościową oraz efektywnymi inwestycjami dostosowanymi do potrzeb mieszkańców. Podkreśla również silną pozycję społeczno-ekonomiczną Krakowa jako jednego z najbogatszych i najszybciej rozwijających się miast w Polsce. (W32_A)

W 2025 roku kontynuowano elektroniczanie usług administracyjnych dostępnych w BIP i na platformie Krakowskiego Portalu Usług Miejskich. Na koniec roku Gmina Miejska Kraków oferowała 676 usług administracyjnych, z czego 162 mogły być realizowane w całości lub w części przez Internet, co stanowi około 24% aktualnej liczby usług. Jednocześnie 478 usług (70,7%) umożliwiała złożenie wniosku drogą elektroniczną, co oznacza wzrost o 10,5 pkt proc. względem 2024 roku. Ograniczenia prawne, organizacyjne i ekonomiczne powodują, że nie wszystkie procedury mogą zostać w pełni scyfryzowane. W 2025 roku próg elektronicznej usług możliwych do cyfryzacji wyniósł 80,9%, a poziom ich udostępnienia elektronicznie 87,4% (478 z 547 możliwych do scyfryzowania). (W16_A)

W 2024 roku została zmieniona metodyka badania satysfakcji klientów Urzędu z uwagi na zbyt mały potencjał doskonalenia wynikający z dotychczasowej metodologii. Głównymi determinantami tej zmiany była konieczność zwiększenia próby badawczej, uwzględnienia nowych lokalizacji oraz usług świadczonych online, jak również zwiększenia precyzji wskaźnika głównego w celu rzeczywistego odzwierciedlenia odczuć klientów Urzędu Miasta Krakowa. W tym celu zastosowano wskaźnik NPS (ang. *Net Promoter Score*) stanowiący alternatywę dla tradycyjnych badań satysfakcji klientów określonej organizacji. Wskaźnik przyjmuje wartość z zakresu od -100 do +100. Ujemne wartości wskaźnika NPS oznaczają, iż organizacja posiada więcej krytyków niż osób pozytywnie odbierających jej działania. Natomiast dodatnie wartości wskaźnika NPS uznawane są za wynik pozytywny. W badaniu przeprowadzonym w 2025 roku wskaźnik satysfakcji klientów Urzędu Miasta Krakowa wyniósł 41 wśród osób obsługiwanych stacjonarnie oraz 57 wśród klientów korzystających z usług online. (W51_A)

Wskaźnik odzwierciedla relację wymagalnych zobowiązań dłużnych do łącznych dochodów bieżących i majątkowych. Za korzystną uznaje się sytuację, w której jego wartość wykazuje trend spadkowy. Pod koniec 2024 roku uchwalono nową ustawę o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, która znacząco zmieniała sposób ustalania udziałów w PIT i CIT, co przyczyniło się do wzrostu i stabilizacji dochodów w 2025 roku. Jednocześnie nieunikniony wzrost wydatków bieżących – m.in. na utrzymanie Miasta oraz dostosowanie wynagrodzeń pracowników UMK, instytucji kultury i oświaty do standardów rynkowych, zgodnie z programem wyborczym Prezydenta Miasta Krakowa – przy jednoczesnym realizowaniu programu inwestycyjnego ściśle uwarunkowanego potrzebami mieszkańców, przyczyniły się do zwiększenia zadłużenia. W rezultacie wskaźnik W33_A nieznacznie pogorszył się względem 2024 roku, osiągając poziom 81,42%. (W33_A)

Programy strategiczne oraz Portfel projektów realizowany w 2025 roku w ramach Celu strategicznego VI:

1. Program pn. „RDZENÍ – Centralny System Informatyczny GMK”
2. Program „mKraków”
3. Portfel projektów „Kraków - Smart City”

Tabela IX.17. Wydatki w ramach Budżetu Miasta na realizację Celu strategicznego VI oraz celów operacyjnych w latach 2024-2025 (w zł)

	2024	2025
Cel strategiczny VI Kraków – nowocześnie zarządzana metropolia	216 749 458	235 844 453
Cel operacyjny VI.1 Przyjazna i sprawna administracja	195 297 714	212 882 413
Cel operacyjny VI.2 Wysoka jakość strategicznego zarządzania miastem	21 451 744	22 962 040

Źródło: System STRADOM, dane własne UMK

IX.3. Informacja o pracach nad „Strategią Rozwoju Krakowa. Tu chcę żyć. Kraków 2030.2050.”

W związku ze zmianami legislacyjnymi oraz wynikającymi z nich nowymi wymogami dotyczącymi dokumentów rozwoju gminy, zdecydowano o podjęciu uchwały nr XXXIII/672/25/2025 z dnia 2 lipca 2025 r. w sprawie przystąpienia do opracowania nowego dokumentu *Strategia Rozwoju Krakowa. Tu chcę żyć. Kraków 2030.2050*. W ramach prac realizowano m.in.:

- dopracowywanie propozycji wyzwań kluczowych wraz z ich kryteriami i hierarchizacją,
- przygotowywanie zestawień dotyczących usług publicznych, w tym kosztów, efektywności i jakości świadczenia usług,
- prowadzenie prac nad propozycjami Modelu Struktury Funkcjonalno-Przestrzennej (delimitacje stref, system powiązań przyrodniczych, korytarze transportowe, elementy infrastruktury technicznej),
- identyfikację wstępnych Obszarów Strategicznej Interwencji (OSI) oraz możliwych kierunków działań,
- opracowywanie założeń Systemu Realizacji Strategii,
- uwzględnianie powiązań pomiędzy Strategią a równolegle opracowywanym Planem Ogólnym Miasta, w szczególności w zakresie kierunków strategicznych jako odniesienia do ustaleń planistycznych,
- w ramach prac 12 grup roboczych doprecyzowano wyzwania strategiczne w obszarach kluczowych dla rozwoju miasta, obejmujących m.in.: finanse, politykę mieszkaniową, edukację i naukę, kulturę, zdrowie i integrację społeczną, jakość powietrza, działania związane z mitygacją i adaptacją do zmian klimatu, przestrzeń i mobilność, strukturę funkcjonalno-przestrzenną, gospodarkę oraz system realizacji strategii i cyfryzację,
- w III kwartale 2025 roku zlecono przeprowadzenie Analizy Finansowej Gminy Miejskiej Kraków,
- w IV kwartale przygotowano i wystąpiono z wnioskiem o odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla SRK2030.2050 do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska oraz Małopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego,
- informacje o przebiegu prac publikowane były na bieżąco na stronie www.strategia.krakow.pl oraz na profilu w serwisie Facebook www.facebook.com/StrategiaRozwojuKrakowa.